

למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך :

ספר

אוהב משפט

וספר

משפט צדק

באורים על איוב נחמדים
מזהב ומפז והפסוק באמצע
אשר עקבותיהם לא נורעו
עד היום :

סֵה רֵאשׁוֹן לְסַנְאִין לֵם כֵּר זַמֵּס זֵל
אֶשֶׁר כּוֹ כֹּלֵל דַּעְתּוֹ וְדַעַת כְּנֹאכִים
כִּקְרָא אוֹהֵב מִשְׁפָּט כַּעֲנַף כִּכִּית
הַלְלוֹף מוֹהֲרֵר מִנְחָס עוֹרִית אִזּו
מַשְׁלֵכוֹ וּנְכִית הַלְלוֹף כַּמְהַר כִּמֵּן
אֹטוֹלִיכֵנו אִזּו אֶשֶׁר מַעֲוֹלָס זָכוֹ אֶת
סֵרְכִים יוֹכְסֵי מִשְׁפַּט צֶדֶק לְאִבִּיר
סֵרְוֵסִים סֵהֵל עוֹבְדִית סְטוֹרְכוֹ אֶל
וּכְעַף בִּיד הַלְלוֹף כַּמְהַר מִמּוֹלֵל
אֶרְקִי וּלְטֵנו יוֹיִס :

כִּיאוֹ אֶל סֵדְמֵס סֵקֵס סֵהֵל יוֹסֵר מְוֹלְכוֹ
אִזּוּ וּנְכָסֵס פִּי וּלְכֵן דְּנֵאֲרֵס :

בוניציאה

הקדמת ההר יוסף מולכו יזי"א ב

כל לכבוד דורש ה' הוא היורע ועד את תשומת חשקת נפשי לאהיב את שמו לשמור ולעשות ללמוד בתורת ה' בית שמו ולעלו לפניו במצותיו בארצות החיים צפת תיבב ממקיני הישועה כי כן כל ימי גדלתי בין החכמים ובעפר רגליהם נתאבקתי דבקתי בערותך ה' רק שהזמן בוגר טל טלני טל טלה נבר וממעל וטוב ה' שהיה למר אבא צוהורידני הביאני לשערים כרום זולת לבני ארם ותבחר מחנק נפשימות מחיים ובעת החילותי כתת רגלי בכמה עיירות ומחשבותיו עשותונותי תודהים ובוהים על רגא פתגם הוליכני ה' אל בית האלוף החסיד כמהרר מנחם עזריה נזו מפאנו בריווי ושם יחרו המתקנו סוד כי טוב לדירי והמטיב לאחריני לשים בעט ברזל ועופרת ספר זה אוהב משפט להנאון ר' שמעון בן צמח זלהה הנותן אמרי שפר כל הטועמו אומר חיד לי לי מלא תורה כרמון ריחו נודה כאפרסמן כלול ובלול בדעת רבותו הקרושים ועוד זכניה ומצאתי בכית המרפס עור פי' אחר לאייב לאכיר הרופאים מוהדר עובדיה ספורנו זל קראתיו משפט צדק שמחל לבנים אני סוף רבר נרבה רוח האלוף הרמץ הנזויתנהו לוידבר אלי קום נא משכהו וחקקהו על כן תשא ראש ברכות לראש צריך שככה יעצני ונפשי צהלה ושמחה בזאת העצה העוצה מאת ה' יצאה לטוב לי ולבני ולכל בית אבי ויען כי לבי בלעמי על היות ההעתק הנז' אותיות מלופפות וחששתי פן ירבו השניאות לרוב ברפוס גם הנותן הטוב הנחני עך הלום אל ארץ לודי ששם אלופי ומיורעי החסיד כמהרר נתן אוטולינגו יצו וספרתי לך את כל המפעל ושם שמחני באומר ובפועל כי הוא יתן לי העתק הספר הנז' בכתיבה תמה וכשתים נתחנתני היום ברוכים הם לה טובים השנים מן האחר המיורה המחבר שכולם נתכונו לשם שמים ונוסף עוד כמעט כל הגות ההקדמה עבר על יד האלוף הרמץ הנז' ואור עיני נם הם אשים אני על כל הספר כיר ה' הטובה עלי אשר יודני ויאמר לי החכם השלם כמהרר יצחק נרשון יזי"א והחוט המשוש לז' במהרה ינתק ידעתי אני ידעתי כי כל הדואים פעולתי זו פרי חרש יברכו שהחיינו על הראיה ועל הטעיסה ואותי יחוקו את ידיו וברקי להוציא לאור משפטי קרוש ומשפל מצבי יעמידני כאשר היה מר אבא יצו בתחלה בעיור ואם בישראל סלוניקי יעא ואוכה לשמחו ולשרת לפניו כבן את אב ירצה ולעשות ספרים מעד אין קץ למנצח בנגינות :

אלה רברי הצעיר נותן עז למלכו יוסף מולכו :

ספר אוהב משפט

והוא פירוש ספר איוב להר שמעון בר צמח זצ"ל:

קלוט לך סמלת *	בשם יי' אל עדום :	שקד את על דלת *
גם לאפיקורוס *	חכמים אך סלת *	ושם טוב קח לרום -
ושיש או גמול *	והוציא הקטן :	ויערך מאחמול *
והוא תוך אגרת *	ובית גאיסתהרום *	וסדר זה תפארת *
	בדרך קח רסח :	
	לאל נקבו וגמול *	
	חסדיו אל הסח :	
	ליהדעו העמרת *	
	לשמעון בן צמח :	

• ובנאחור אוהב משפט
 • ולקמת גבה במשפט
 • ובעת נקט יאחור משפט
 • אך כסאו כונן למשפט :
 • מדוב עשוק ודצוף משפט
 • כי על כל יבא במשפט
 • יחדץ לבצור ארחות משפט
 • והרופכים אל לענה משפט :
 • וזאל על כן רחק משפט
 • יאבדו הוסג אחור משפט
 • אם לא איה אל המשפט
 • ומעוקל חן יצא משפט
 • הנהג נא עדמתי משפט
 • הארץ לא יעבד משפט
 • דאף יחבש שונא משפט
 • ולמשקלת שם קד משפט
 • מרס מלא ציון משפט
 • ובידו יש מאוני משפט
 • יביא אחרו אל עין משפט
 • הם חמאו וברוח משפט
 רוד

חסד אל מלאה הארץ
 ולסלות נקדש בצדקה
 ובעת רצון אוהב צדק
 הן בשניהם יכון כסא
 בלעדיו לא תעמד ארץ
 ובר יפגע לחלי ידע
 אך כל החו מחנא יעצור *
 אבנם בוד רוח קדשו
 אכזר כי עוב הארץ
 כאשר ידאו צדק אובר *
 כל עופה רע הנה מה טוב
 רשע סמתי את הצדק
 נגר רעים המרשיעים
 בינו בוועים אך שופט כל
 איש לא ימאס משפט עבדו
 האל פקד עליו ארצה
 נשא ורס קדוה טובן
 שוקל כפלים ודכי איש
 דוד כלו סג יתרו מלא *
 וברוח בעד ידיו *

- עמו יבא כדבר משפט
- דרש את האל במשפט
- אך ייסדהו במשפט
- כי עד צדק ישוכ במשפט
- ידחיב לשון יליץ משפט
- לא ידע עד הנה משפט
- זך להלוך אל אל במשפט
- עדי ידע מה יהיה משפט
- צדיק ישד עושה משפט
- סגנת מישדים משפט

דוד דודשיו גם יאמן בשד
 יצחף כבוד סיגיו עת לא
 אכן כ'ה לא יעשה בו
 וכרהמים עור אלו ישוב
 המטה עקלקלותיו
 תברגו קול יתקצף כי
 אכן יידא יקה סוכר
 ילך בתום פעל צדק
 אך יאכר אל האל אתה
 סלך משפט אודה אתה

כתממה אל פעולתם אכי יוב
 ולצדוד צודדים תמיד ולא יוב:
 ותשתונן כפירדשי לא יוב:

יגעים להרוס מבצד אילים
 ומצות אלהיות מסר לממרים
 אוד כשכיל חלציק כגבר

הקדמת אהרב משפט

אורה: צדקה ומשפט
חסד ה' מלאה הארץ, ברבר ה' שמים
נעשו וברוח פיו כל צבאם, כונס
כנר מיהיםנות באוצרות
ההומוט:

ידוע הוא כי יסודות התורה ושמוביה
וארניה היותר מיוחדים לקיומה
הם שמים * הא' האמונה בהרומ העולם *
והב' האמונה בהסגה * ולאמנס היו
אלה השמים היותר מיוחדים בקיום
התורה מסאר האמונות לפי פעיקר
החורה הוא להאמיז שהיא מז השמים
ולהאמיז בייפודים הנגזרים על קיום
מכותיה וכיטולם וכל זה בנוי על יסוד
אפשרות ויחיה הדברים מטבעיהם *
ואם היה העולם קרמז הוא מן הנמנע
סיכאו הדברים מטבעם כלל * ואם
הס' בלתי מסגיה בליסי מין האר' יפלו
הייעודים בכללם עכ' ואם איז העולם
מחרום ואיז הס' מסגיה איז כאן תורה
כלל * וידוע הוא גכ' מיתחייב מאמונת
החרום שהס' ית' מסגיה כי מתולדת
אמונת החרום היא אמונת ההסגה
כמו מיתבאר למעיין בפפרנו זה על כן
יחד המסורר עה' במזמור שהיו אומרים
ביום הסבת, בזמן המקדם ענין
ההסגה ואמר עס אינם בער לא ירכ
זכביל לא יכין את זאת בערוח רשעים
כמו עסכ אסר באותו מזמור ים
תירוץ לכריק ורע לורפע וטוב לו כמו
פנתבאר בפפרנו זה ולהיות הסבת
הוראה על החרום והחרום מורה על
ההסגה יופר במזמור סיר ליום
הסבת ענין ההסגה' ולהיות ב' אמונות
אלו רכוני החרום וההסגה נקשרות

הקדמת משפט צדק

מעולם אחסי עס אסר סמו פניהם
להתכונן ופוס סכל ולהביט
נפלאות תמים דעים במכילאות גרמים
נכחיים ונפכרים הסורס וסדרס נתנו
מרועה אחר הביטו לראות האמנס
יאות למלך הכבוד ממכון סבתו הסגיה
אל עני וככא רוח אסר איז לו סחר :

אך הנה אליקינו זה הגיד לעמו
במופקים סכליים כי חרם
עולמו וברא כרמותו בכלמו לתת כבוד
לסמו את המין האנוסי ואל זה יביט
להחיות לב יורעיו וראיו ואוהביו עוסי
רכונו חיים ונר העולם ונטור הוא
לאויביו : ובכן נכתב כפר איוב
להבין ולהורות דעות תוסי תחמכמי
הכר וראיותם וחסאחס לפני ה' כל
סגנתם * ונחתם בטוב רפת המלך
הקדום המורה לזרקה לאחת סוכיא
משפט * וגם כי רבו הרעות על אורות
עס המחבר את הספר הנז' וזמן ער
כי רבים יחסאו למסה רבינו עה' *
ורבי' לז' לתו * הנה עיני כל מסכיל
תחזנה מיסרים מכוונים מאת המחבר
יהיה אסר יהיה לכרר וללבן אחתה סל
תורה במופקים סכליים ולהר' מכסול
רעות התועים וטענותם בהביא מוכת
על סותרם הלא נסע יתסר והיו כלא
היו : ובכן ראוי להתכונן כי
אמנה המחבר ראה ראסית לו בספור
קורות רבית וכרות הסחרנו עלו עלי
ארס רב לוקה ובוטע במחסכות סתי
רסויות וכפירת הסגתה הס' יתכרך
בערטים או ביחס עול בחקו ער היות
דבריו כרכרי מורדי אור אסר ירסיעוץ
אלקים וקכת תביריו עכו עליו פיהס
בהסיב אחרים מוכיחים ומתוכיחים
בטענות

הקדמת משפט צדק

בטבעות רועי חמוכות בקבלת אבות
וחוספי מחסבות בלתי מופת פכלי
מתיר ספקותיו והיה כל הויכוח מהם
ברב רברים וספורים יתרים כמנהג
חכמי האומות עד עת בא רבר יניק
וחכים הפיץ עק אורו במופתי סכליים
ועליו רבר אלקים חיים ותלך עולם
אמר על כל פעלם הקפה אליו ויפלט
בהכיא מופת על חדום עלמו ופרסות
הפגחתו וררכי טובו על המיץ האנושי
וכי פס רוח בולבא בהכלי מלך לאור
בארם החיים: ובכן ספר סכבר
היה אים הארץ עוף על ארמת נכר
פיהם תם מאמין לקבלת אבות וחכמי
הדוח' גב פלא ידע מופת עליה מאחר
פלא בא מופת על סותרה: ודיה יסר
במדיונות וזה לפוסר רב ולכנים:
וכמו רגב אכר ממנו בענין רע כבוד
עפרו ורב כניו: ומסב סמאת האל ית'
הסוב והאמיב: לא תקראנה כלה וסימ
בהכרח אל זר הוא ראשית לכל רע
עוסה בעברת זרון בפרט כאמר תעזור
המערכת לזה ולא יתקומם הא הסוב:
ולזה התרעם על האל הסוב והיה חפץ
לחתוכה עמו על סהסתיר פניו
מאכזריו' הא הרע אסר סרבה להסחיתו
בלי עוף ראוי לזה לפי רעתו ולא
התקומם האל ית' למעט הרע: וכמו
כץ התרעם על חיותו בלתי מתקומם
לרמעים ממריבי עולם וסדרו ועל
סחבלחם הקורם לקכתם יותר מן
סאפסר להס כפי המערכת ולא יבוייר
סתיזה זולתי מאל הטוב כמו סקרת
למרות המכול: וכמו כץ התרעם על
אמר סתפולל בקכת הרמעים להכביר
לכס ובזה לא חרלו מחטות: ובכן עכס

הקדמת אורב משפט ד

זו בנזו והאחת מתבארת באמת סמאס
כתבארה במופת האחת כתבארה
האחרת כמו סנכאר בזה סספרי: על
כץ נתמוטטו רגלי המעייבי מהשילוסופי
בטתי חמוכות אלו יותר מסמר עיקרי
הרת באמינת האלהות חולתם כי לא
יתגלו למעייץ סחי אמונ' אלו בפלימות
אלא אם כץ יעזר חסס מדברי תורם
והנביאים ולזה אמר המסורד אים בער
לא ידע וכסיל לא יביץ את זאת: ואמנם
קראו בער כי נבער חרעת סאמת
אחר ססמך על חקירתו ולא נעזר
מדברי הכבואות וקראו כסיל כי הגים
רעתו לרבר פרה על האלסים מעדי
חיוב עיונ' ורמז במלת בער אל
סמתחמים בעיוניהם כי התחבמותם
אם לא יעזרו בו מדברי הכבואות' לא
יוכיהם מגבר סבהמו' אבל ססכמפלים
כבהמות כדמי: וגם בער בנימטריא
פילוסוף במזמור זה סוח מסתיר
סמסור: ע'ה לאמת עכץ סהסנחה
באמרו סממים הביז' ס' ראה את כל
בני הארם ממכת פבתו ספגית אל כל
יוסבי הארץ: היובר יחד לכס סמכץ
אל כל מעסיהם וגו': הנה עיץ ח' אל
ירואיו למיחלים לחסרו: והקרים לזת
ראינת לאמת חמוכה זו: ואמר אורב
ברקה ומספט וגו': ומלת ברקה
תאמר על סהטבה והחכינה למי
סראוי אליה ומלת מספט תאמר על
סכקמה מהממרים ואמר כי ספי' הוא
אורב סתי המדות האלם להטייב לטובו
ונהכהם סמרעים: עוד סוסוף מדה
סליעית והיא מרת ססור סחי' מלה
כאמרת על הטובה למי סאינו ראו' לזה
ואמר כי ספי' אוחז במרה זו הרבה

הקדמת אוהב משפט

עד סכל הארץ היא תלאה מזה ומנו
 לנו בזה כי איך טובת עמי שאינו ראוי
 לאותה טובה בגא ראייה על היות
 האל ית' בלתי מסגיה • אבל היא ראייה
 על היותו מסגיה סאם למי שאינו ראוי
 להטובה מטיב כל ספך לראיוויס להטבה
 וזהו עיקר גדול באימות ההסגיה כמו
 סיבאר למעיון בספרינו זה • ואחר זה
 אמ' ברבר יי' סמיס נעסו וברוח פיו כל
 בבאס כי אמונת החרום היא' ממופתי
 ההסגיה וכאלו אמר ומה הוא המופת
 בסהסס הוא אוהב בדיקה ומספט •
 ויהי' הסגיה ברבר יי' סמי' נעסו' ואחר
 זה אמ' כונס ככר מי היס מתן באוכרו'
 תהמו' לבאר אמתת החרום וכאלו אמ'
 ומהו המופת גם בזה והיהה הסגיה
 כונס ככר מי היס כי הסכנס המיס
 והקוונס אל מקום אחר הוא מופת על
 חרוס העולס כי אי איספר ליהכ זה אל
 טבע כי מטבע המיס' לכסנת הארץ •
 ואי איספר ליהס זה למבטי הסכביס
 סהס מנכביס החלק המגולה מן הארץ
 כמו סעלה על רעת קבת המתלספיס
 סאס זה היה בסכ' ההגלו' היתה הארץ
 מגולה בסכוב ככל זה החלק הגולה
 וכבר כתבאר בחוס כי איך החלת
 המגולה מן הארץ יותר מסכוב יב'
 סענת המגולה סהוא חכי הסכרוו וסחכי
 האחר הוא מכוסס במיס ולהיות תכונת
 הסכביס בסכוב אלו היתה תכונת
 סבת ההגלו' היתה נגלית בסכוב הפך
 המחש וליזה היה הגלות הארץ ביוס
 סג' מססת ימי בראסית וקליית
 סמאורות לא היתה עד יוס רביעי אף
 על פי סססרור סהויה היה ראוי בספך
 לסיות הסכבר והיותו פסוט קורס
 בברזאיתו

הקדמת מצפנט צדק

אוחס על חטאס ואסכ ספעולת
 הסכברה לא תקרה זולתי אמת האל
 הרע והתפעס על האל הטוב סלא
 יתקומס לזה ועל סענס החוטא בזה
 האופמן החטא: והשיב אלופו
 אוהב ורע לאיוב הנז' סאיז לחסוב היות
 סתי' רסויות ומכיאות האל הרע כרבר
 איוב אבל האל הטוב לכדו הוא יכאיב
 ויחכס וסרע סקרה לאיוב היס
 סכתפס בעון הרור או בעון בניו כי לא
 כהה בס ועל סלא הסתל בעיון כראוי
 ולא נהג עכמו בנימלות חסריס ולסמי'
 מסורת הרין בפרט עס עניי העס ועס
 הסמוץ בסומו יוקר בתכואות כמנהג
 העסיריס ועל אשר חפץ להסוכח עס
 האל ית' אחר שאינו מן הראיה סככע
 האל ית' להסוכח עמו:
 והשיב בלרר סהיסרין הן הערת
 מה על סלא סוכיה אמת בניו
 באופן סאס יתפלל יסרוו מתמו כל
 סיסורין ויסלס לו האל! גמול על הכער
 אשר היה לו בסס ויטיב מראסית
 אחרית • גם אחר סאיז כל כדית זיכה
 להככל ממקרו העזרכת גם לא מודן
 הרסעיס והוקס זולתי בהיותו כדית
 גמור אבל לכדית שאינו גמור יקרה
 לפעמיס מכר המערכת כמו סיקרה
 גם לקנת רסעיס • גם אחר סכסור
 הארס מהנהגת האור הסכלי אשר בו
 ראוי הוא סלא יהיה לנוס קיוס וסזז
 היה קורה גם כן לגרמיס הפצימייס
 לולא הנהגת העכס הככרל המניע סס'
 סראוי סיקרה זה לעכס הנפסר כמו
 סיקר' למין האמסי בהרבה מכחורמיתו:
 והשיב כופר סהיסוריס יקרו' לאחב
 על סלא הסתל כפי
 סאכפער

הקדמת בישיבת צדק

הקדמת אורח שיטת ה

האפשר אבלו בעיני ובמעשה ומהמרה
והשפור בזה הם הכל האל ית' לבנו
ולא נרעש אנחנו כמו סלח נרע סבת
מדת גבה פתי ועומק הארץ וזולתם
ושאין ראוי להאשיא את האל ית' על הרע
הקורה לכדיקים כי אמנם קורם חטאו
סל אדם הראשון לא היה קורה מוס רע
לשם נדוק אבל אחר חטאו יקרה
בשמים! כחש לכדיק לפעמים חוזה
רע בחי סבה שהוא רכב בלתי נחשב
כמו סיקרה גם לרשעים לפעמים :

וגת כל אלה אחרו שלמת האזנים
הנז' בהשפעתם והפולה על
רוח ררך התכללות בלי מוס מועת
כדי סלח ליהם עול לאל ית' וסלח לתת
מביאות מוס אל רע אשר לא ספרו
אבותם * ובכך אחר סהגור חיוב
במעשה האחרון את טוב ררכיו כל ימי
חייו והיותו מוכן להתמיד אם ישוב
לאיתנו לא מכחו מעשה לכובד היסורין
סגו * וחז קרם אליהוא בעיר לימים
מכלם מתקח לכבוד קונו :

והשיב ראשונה על היות חיוב חפץ
להתוכח עם האל ית' ואמר

כי אמנם האל ית' ירבר עם בני האדם
להוכיחם על עון על א' משה פני' הא'
בחלום בחזיון לילה לראוים לוח בענין
אבימלך וזולתו או באמצעות נביאים
כלליים כמו שצטט לישראל בתורתו או
פרטים כמו סקרה לרור המלך על ירי
גד וכתן וזולתם * והפני על ירי יסורין
באים בהרגה כסלח יהיה האדם ראוי
לחלום או חזון או בלתי מרגים בו
יתחילו היסורין מעט מעט למען
יפשט תקף האדם במעשיו וישוב
יתפלל ואם לא ירגים בזה יבא מרעה
אל

כבריאיתו לזולתו אבל הים הענין כן
להוריענו כי מבטי הככבים אינם סבת
הגלות הארץ סקירם הווייתן נתגלית
הארץ וזה יחיוב היות העולם מחורם
כי לא ידענו סבה לוח אלא רכח האל
ית' הפשוט אשר ברכנו חרם העולם
אחר האשם המוחלט ככר זכר זה אחר
מגדולי הדור סלפנינו ז' * נמכח כי
הגל' הארץ הוא מופת החרוט והחרום
הוא מופת ההסגחה וזהו מה מרפה
התשורר עה' ללמרו בפסוקים האלה *
ולחיות פרי אמונת החרוט אמונת
ההסגחה והיא אמונה לא יקבלוה
המתחכמי' בעינם על כן בא זה הספר
רכוכי ספר חיוב לאמת זאת האמונה
בראיות מופתיות בספור מקרים סבאו
על זה האים להוכיח מלב כל מתפקר
מה מעלה ברעת מסתירת זאת האמונ'
וזו הספר הוא עמוק הרבה אם מחד
חרום שהוא עמוק אם מחד סרור
העניינים אשר מחד ביאור המלות
וענייני הפסוקים והאפרסים תראמוני'
זל טרחה הרבה בפירוסיסה לוח הספר
ליסכו דבר על אפנו ונעורו בקנת
מקומות מרברי דזל ובקנת מקומות
דרפו אחרי הפטט ולא סמניחו במדרם
ויס מהם מי סלפל בעינו ברעות
האנסים הנזכרי בזה הספר במעניהם
והמסיכו כונתם על ררך הילוסופוא *
ולחיות העניינים מסוורים אחת הנה
ואחת הנה * ראיתי לחבר ספר זה לכח
אחריהם למלאת את רברים' כדי סיהו
הרבר' מסוררי' להועיל לעכמי וז' ציגא
בי סלח נטרה בחפוט הרבר' בהרעה
ספרים * והקדמתו לשי' הספר קנת
פרקי' מועילי' בהכנת הספר וכאמונת
ב א ז i ההסגחה *

הקדמת אהוב משפט

הקדמת משפט צרה

ההפגנה * ונטיתי בקבת מקומות
 מפירוסם וגם במה פעלה בירם
 מכונת הספר ואל יחכם המעיין זה חלי
 לענות פנים כי כן דרך החכמים
 סתלמיד אינו בוסא פני' בתורה לרבו
 במה פנר' לו סתירה בדבריו וכך מני'
 לרבותי' זל סחכס א' העלה בעיונו ענין
 אחר באיוב וכו' תלמידו והעלה
 הפך ולא האשימוהו בזה אכל סבוהו
 אמרו במסכת סוטה בו ביום ררס רבי
 יהושע בן הרקנוס לא עבר איוב את
 המקום אלא מאהבה סנא' הן יקסלני
 לו איחל' ועריון הרב סקול לו חני
 מכסה או איך חני לו מכסה תל ער
 חבוב לא אסיר קומתי ממני לומר
 ס' א' זכה עסה * הר' יהושע מי יגלה
 עכר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי סכל
 יתיך היית רורס סלא עבר איוב את
 המקום אלא מיראה סנאמר ירא
 אלהים וקר מרע * והלא יהושע
 תלמידו תלמידך למר סמאכה עסה *
 וקראתי ספר זה אוהב משפט ללמד
 סאיוב עבר מאהבה ולהפיק סמו מאיב'
 לאהבה ולהיותו מבאר כי הפ' הוא
 אוהב משפט באמרו כי חני י' אוהב
 משפט וכאמר ועוז מלך משפט אהב
 אתה כוננת מיסרים משפט וכרקה
 ביעקב אתה עסית * וכאמר כי י' אוהב
 משפט ולא יעזוב את ססריו לעולם
 גסמרו * וכאמר אוהב ברכה ומשפט
 ספר * תלאה הארץ :

אל רעה כענין ואס באלה לא חוסרו
 לי: אמכס גם בהיות הרע בתכליתו
 מחסרון מרבים ותסובה ותפלה ויהיה
 סס אים מספל מליץ ופותר סבת
 היסודין ויעורר את הסוכל היסודין
 לתסובה ותפלה ויסיתיהו ביסע ויכורו
 ממנו היסודין ויטיב מראסית אחרית:
 גם אמר סלא יכוויר סהאל יתברך
 ירקרק על המיץ האנוסי כחוט
 הסערה ויחסבהו לאיוב לו כי על הפך
 זה יעיר מה סגלה הרץ בחכמתו נגד
 הטבע ועסה בה כל ברכי המיץ האנוסי
 למונו ולכוסו ומיביעלי חיי' לעבורתי
 ואמר סהס היה מרקרק האל ית' עליו
 ומעניס היה ממית את כלס ומחריב
 את העולם * וגם כן איך ראו ליחכ ליו
 יתכרך עול כי על הפך זה יורו משפטי
 סררו במכירות המקופר קצחו עס
 קבתו בחכמת משפט וכן בסמירת
 קיומו * וכל מה ספעסה האל ית' לתכרו'
 וזולתס בכיכר הלכ אמר סלא העניסס
 אלא על מעסיס סעכו קורס לכך ברכון
 ולא סבו עליס בתסובה וסלא מכס
 מהס סוכר הלכ וחזקו מעסות ססובה
 ולא סיה חזקן הלכ וככרו חטא ולא
 דבר ראוי לעונס רך חומץ לכב לקבל
 יסודין: ועל מה סאמר איוב
 סהאל לרוב גרלו אינו מחסיב את
 המיץ האנוסי משפטו טובתו ורעתו *
 אמר אליהוא סעל הפך זה יעירו תכונו'
 הסמיימיס אסר עס רב גבהס ורב
 מעלתס סס בהכרח ססודרות לכרמי
 הכפסרים לא זולת זה כי התכוונות סלהס כלל
 אכל פעלו בכפסרים לכר * ומזס התבאר סהאל ססרר זה מחסיב הכפסרים אסר
 המיץ האנוסי הוא סנכחר מהס ותכליתס * אמכס מה סאינו סומע זעקת רב
 סעסוקיס הוא כי איך זעקת סוס א' מהס מכוננת חלי סלא ירעוהו * וססיף ואמר
 סעספס

הקדמת משפט צדק

סמאחר שהתבאר מהאל ית' חפץ בתקון המציאות הכולל לא יכוויר סמאמם חת
 האים הפרטי סירמה אליו בזה סממטרל בקיום המציאות * וכמו כן לא יכוויר
 סלא יתקומם על האים הפרטי סממטרל לקלקל מאר ועיססו גם בעולם הזה *
 גם אמר סאין ראוי לארם סיתאום למות כי אמנם האל יתבר' הסגיב וכתן מעלה
 למין האנוסי בכח אלקי סכתן בו סנופט מבלתי מוחם ובלתי לאות ולעת זקנם
 יתחוק עם כוכף ותאום לקנות יריעה באלקיות אשר אין כורך מהס בחיי סעה
 כלל ועס הכנה ויכולת להסיגם * ובהיות סככל פעולות הטבע סמסורר ממכו לא
 כמכא דבר מותריו ולא ספרון מן סהכרחי יתחייב בהכרח סזה סכח סאלקי
 סמסורר מתנו ביזן סאנוסי יהי' תכוון מיהו לתכלית סלמות ככחי ולזה לא
 יאות לו להתאוות המות אבל סיחיה למען יסיג זה סלמות סככחי אשר לא יקכחו
 זולתי ברב ספרלות להרמות לאל ית' בעיזן ובמעסה בעורו בחיי סעה * ואמר
 כי בהיות סמסטרליס בזה מעטים ועל מדרבות סוכות על כן היו יראי ה' אנסים
 יחירים ומעטים ולזה לא יבחר האל כל סכחי לב אשר קצתס טעו מדרך ססכל
 וקצתס לא ספרלו במעסה כלל : וזהניר סמחבר איך אחר הרברים
 האלה היה רבר ה' אל איוב מן ספעה והורה במופתים סכליים איך הוא חרם
 עולמו ועל זה יורו מרות בגרמי' סמימיס וכיסודות מונבלות וסכרחיו לאססרות
 פעולותם ותכונותיהס אשר לא יכוויר סהיו בכל אחר מהס במקרה בלתי כוונת
 פועל רכזיו מכוין ועל זה יורה גם כן גיבה סיס על סארץ נגר טבע ועמציאות
 הרקיע המימי למעלה מן האויר אשר אכלנו * והורה על דרכי טובו במה סכתן
 בארם כח סכלי לעשותו עכס סכלי רומח ליוכרו * והורה על ססנחתו הפרטית
 במה סקרר דברים נגר טבע כאותות סממים וכדברים סכרחיים לקיום רביס
 מאיסי המיסיס אשר לא יתקיימו בלתי ססנחה פרטית באיסיסי * וססיף להוריע
 סהסכה סלא יעסיס בעולם סזה את סחוטאים זולתי כסירבה הקלקול מהס
 במציאות כענין רור סמכול וסרוס וזה סאס יעסיס כל סחוטאים יחריב את
 העולם וגם לא ינית מקום לבחירה האנוסית * אמנם כאמר ירבה קלקול סרעסיס
 במציאות אז יתקומם סאל ית' להכריתם ולהסיר כזקס * וספר כי כן עסה בסרר
 סמציאות סקצת בעלי חיים אשר לא היה סוס כר ורך לארס להמלט מהס סרחית
 אותס בהסנחה פרטית מן היסוב כענין סחמו' ביכפה ולויתן ביס * וספר גרלס
 ותקפס להוריע סלא היה להס מציאות מכח טבעי בסמר כחוי אל סחויס ואל
 סהפכר בסוה רכל מכח סכנה בסמר אל הויה מתנו ית' * ובזה סתבאר סאין
 סס אל רע ממכיא את הרעות ובתוכס חמר הנפכרים כאמר חכב איוב וזולתו *
 ולסוריע סמכר רב גרלס וחזקס לא היה כר ליסוב להמלט מהס ובכך סרחיקס
 מן היסוב כי חפץ סמר הוא : הלא על כקלה יתכוונן כל מעיזן בפירום
 כל מענה עם סתקסרות כאות את פרטי כלל העולם הלז וסרע דבר כמכא בו
 בקכר מלין כרורים ומכוארים כמי סאפסר אכלי למען ירוץ קורא בס :
 בזה סלמס הקדמת סמחבר ונתחיל סבאר בעסו :

אורב משפט

• תהלת דברי	• רואש כאמרי	• אהודה בשירי	• ברשט ודת
• למושל ומשל	• וימשול ונכשל	• מאמץ ונחשל	• ועדין יהורת
• וכוהב והורת	• בספרו משרת	• ונותק וכודת	• שכתיו יכותת
• שכו יסמכני	• והוא יתמכני	• לכל ישכני	• מקנא מהורת
• יתפך לדופי	• דבר חן ויופי	• ויכר צניפי	• האותי יכורת
• ולכי בחליו	• מרוכא ודכיו	• וחציו לחציו	• מפרפר וכורת
• תושא תפלה	• לאל התהלה	• לחיקי פעולה	• למודד ולתת :

• ראה ספר חדש	• ואין בו כל חדש	• לאיש לכו חדש	• ועיניו הראות
• וכל סוד בו חסוד	• יסודו הלבוד	• אשר הוא כעמוד	• והוא מופת ואות
• ופירדשים צחים	• גביעים ופרחים	• זכרוס אורחים	• דגלים לצבאות
• והאיש בו יהגה	• באהבתו ישגה	• ואסא אל ישגה	• לקראו כקאות
• בשם אהב כמשפט	• יסדתיו כמשפט	• שמו אהב משפט	• הכי לקרוא יאות
• ולאל העיוד	• מאמץ ומאור	• וקס אומר גוזר	• תהלות רבאות :

ספר אורח משפט

בשמך רחמנא

הפרק הראשון רדומי התורה המוסכלים הם ג' מיניס' המין הא' רדומי' כבר אמת אותם המוספת הסכלי וההיקם הפיוני כמותים שאין בהם ספק בחקירה במציאות האל יתבר' ואחרתו וכינוכא באלו מהם פנייכים לא יכתיסם אלא מי שלא ירע ררכי המוספה או מי סכפל בירו רעות מוסבמות מבני ארס המטעים ואחר כך התחכס לאמת מה סכמסר בירו בטענו כוזבות ירחיקם הסכל : והמין הב' רדומים אין מבוא אל הסכל האינוסי להביא עליהם מוספת סכלי חותך בחקירה בעולם אס הוא תחורס או אס הוא קרמון כי זה המתקד להביא עליו מוספת חותך אינו מזה הסכל האנוסי בלתי לה' לברו כי ררכי המוספת סס להביא ראיה מהקורס אל המתאחר כי לא תקרא ירעה אלא ירעות הדבר בסבותיו הקורמות כסיס לו סבות ואין קורס אל העולם אלא הפ' והוא סכותו ויריעת מהותו בעלמת מכל זולתו אף על פי סהסבנו מציאותו ולפי זה סערי המוספת ברדום זה סגנויים בפני כל זולתו ית' : והמין הג' רדומים סהסכל יחייבם והחוס יכויבם כחקירה בסבגחה סהסכל יחייב להאמין פמי סהוא סבת כל הסבות יתברך סיפגית בפנייכו כבראוי לתת לאיס כדררכו וכפרי מעלליו וסוהו סלימות בההו ית' והספך הוא סכרון אפילו בחק בני ארס סספלים כל סכן בחק מי סהסכל יחייב סימכאו בו כל ססלמיות ית' וית' והחוס יכויב זה כי כמה ספעים סכליותו ררכס וכמה כריקים הפכס וזה הביא קצת בני ארס לחייב מבר הסכל סל' קו להסחכס בטענות ססבוס סכליות להמסך הסכל אל סמציאותו ולא הביעה חקירתס להמסך סהציאות אל הנוסכל כראוי לכל סכס אורח האמת ולסי סתורתינו הקרוסס היא מאת יי' מן ספמים כאשר ספרו לנו אב ותינו כי עין בעין כראה יי' להס והאומות החולקות על תורתנו על כרחס האמינו סהיא מן ספמים כי אי אפסר להס להכתיס זה לרוב סרסומנו ונס חכמי סתחקר מהאומות על כרחס יאמינו אפסרות סכבואה ונס חיובה וסהיא למעלה מהמחקר הסכלי אכ' באו לפי זה רדומי התורה המוסכלים במאזרים כחתיכס בלא חקירה על חלקי הסותר כלל כי אין זה מחק התורה : אכנגס במין הא' אין חק לתורה לרבר בהס ררך חקירה כי גיה פאשאר לו לארס להס'ג בחקירתו ולא יכטרך סתהיה אמנותו בזה אמון' ררך קבלה לבר לא רכת' התור' לרבר בו ררך חקירה כי אס יגב הארס בזה יסוג האמת במה שאין ספק בו ואס ירכס לסמוך על קבלתו הרסות כירו' והרבה סופילתכו התורה באטר פתחה לנו ספתח בזה והוריעתכו האמת בורך הנחה ולא הנחה סענת' מסור אל החקירה כי ררכי המוספת לא יסוגס בני ארס ולא כל סכס ואלי אס לא פתחה התורה ספתח בזה

אורב משפט פרק א

היו בני אדם טועים בחקירתם ברוחנים או אחר הטעות בהם הוא רב הסכסס ומרחיק האדם מהמלימות ועכסניו מהסירה התורה המסך המכריל בין הסכל ובין האמת בזה ובלתה לנו מה הוא האמת דרך הנחה הסכס המתבונן יקל אלכו להביא מופת בזה אחר סידע אל אי זה חלק מסני חלקי הסותר ראונו לנוות ויאר סידע כוונת התורה בסרטים אלואס סמא ימכא בתורה פרטים כסיוכמ כפסטן הס סותרים הסרס סהוא כנוי על דרכי המופת יקל אלכו להנזיא אותס המאמרים מפסוטס ולפרסס ככר סיסכיומו אל הסרטים האמתיים כי התורה לא חכר'יחכו להאמין רעת כוזב ולא תמיח רברים הוכיא המופת הפכס אלא חכ' דרך מטל ומכאמר החכמים זל דברה תורה כלסון בני אדם : אמנכ במיז הסמי דברה בהס התור' דרך הנחה לא דרך חקירה כי החקירה בזה אינו מחק התורה כלל כי אחר סאיז מופת על אחר מסני חלקי הסותר ויודע כי הנכווח למעלה מהחקירה חכ כסהניחה התורה הסרס הזה במאמר פסוטן ממחוייב הוא לכל חכס מאמין להכניע סכרתו אל ההנחה התורכית וגס כי התורה בעכמה היא ראייה על זה הסרס כי היותה מן הסמים והיותה מיערת גמולים לטויכיס ועונכיס לרעים סהס כלס בלתי טבעיים או לא היה הכולס מחורס כאפר הניחה היה הכל בטל וכמל ואחר סנתאמת לנו כל זה בחוס ביזיחא מכרים והכ'סך אליו ממיפתי המרבר איז כורך לרבר בסרס הזה על כר החקירה : אמנכ במיז הנ' דברה תורה גכ דרך הנחה לא דרך חקירה לפי סהחקירה בזה אינו מחק התורה גכ והחיוב בזה הוא החיוב בסני המיכיס הראסוניס כאחר כי הסכל יחיב המיז הזה בחיובו המיז הראסון וכמו סהתורה בעכמה היא רחיה אל המיז הסמי כן היא ראייה אל המיז הזה סחס איז סמנחה איז גמול ועונכס ואיז תורה ולפי זה איז כורך אל התורה לרבר בסרס הזה דרך חקירה :

אמנכ לפי מזה המיז הוא מסופק אל ההמוז וגס אל החכמים יותר מסאר המיכיס להיות החוס מכויכו : חססה התורה בזה הסרס יותר מסאר פרטי התורה סלא יביא בני אדם לירי אפיקורוכות וכטיה מהאמת ולכפור בעקר התורה ומפני זה חברה לנו בזה הספר על כר הויכוח על כל חלקי הסותר בזה הררוס מה סלא עסקה כן בסאר הררוסיס * וזה הויכוח הוא כספר איוב אפר באה הקבלה האמתית סהוא חבור לארוז הנביאים מרע'ה היה עכין סיכא אל סמיכיאות או היה מטל חבורו היה ראוי למי סנתכנה התורה על דנו כרי סתקייס מתנתו לעולס ולא יבא כל סכל או רסע מתפקר להנזיא לעז על מתנתו וכיא ראייה מהחוס המתפרסכ ולזה חכר הספר הזה להנריענו אמתת הררוס הזה דרך חקירה מה סלא עסה בסאר ררוסי התורה המוסכלי' וזהו מה סרכינו לבארנו : פרק ב' הססק בזה הררוס אינו אל ההמוז לכר לסכלותיס חס הרעות אחר יחולו על זה האים הס רעות או טובות או חס הוא כדיק או רסע * וכן בהכלתיית זה סאיס חס טובות הס או רעות חכל הוא אל סמלמי' גכ סידענו טיכו סל זה ומקרינו וכתבאר להס כי זה הוא כריק ומקרינו רעי' * וזה

וזה הוא רשע ומקרינו טובים אחזל כי מה סכתוב בתורה הודיעני נא את דרכך
 היא סאלה מפני מה כריק ורע לו רשע וטוב לו - ואמרו בנמרוא כי הראח לו הבה
 למשה מיתתו של רבי עקיבא בייסורין ואמר רבבט זון תורה וזו סכרה - ויעשה
 אמר למה תתעבו יי' מדרבך קורא הגר על מרות הסוית בטובת הרשעים ורעת
 הכריקים כשי אחר מה פרוסים הנאמרי במאמרו זה - וירמיה עיה גם כן נסתפק
 בסתי הסאלות אמר כנגד רשע וטוב לו כריק אתה יי' כי אריב אליך אך מטפטס
 הרבר אותך מרוע דרך רשעים בלחה שלו כל בוגרי בגר - וכנגד כריק ורע לו
 אמר ואתה יי' ידעתני תראבי ובחנת לבי אתך אמר אחר שאני כריק וסדרי
 במרומי למה אבי כדף מאלה הרשעים אשר בלחה רכס בהרדפתי וגם חבוקיק
 הנביא קרא תגר על סתי הסאלות כאחת ואמר עד אנא יי' שועתי ונול למה תראבי
 און ועמל תביט ונול כי רשע מכתיר את הכריק על כן יבא מטפט מעוקל - ואמר
 בסוף הענין טהור עינים מראות רע וטוב על עזל לא תוכל למה תביט בוגדים
 תחרים כבלע רשע כריק ממנו - וכן אסף המסורר עה העיר על עכמו כי
 התחקר הזה כמעט שהביאו לירי כפירה וכטייה מהאמת אמר ואני כמעט כטיו
 דגלי כאין ספכה אשורי כי קיאתי בהללים שלום רשעים אראה וזו היא תלונתו
 על רשע וטוב לו ועל תלונת כריק ורע לו אמר אך ריק זכיתי לכבו וארחץ בכיקין
 כפי וזה גניב כל היום ותוכחתי לבקריים - גם שלמה המלך ביה אשר באמר
 עליו ויהסס מכל הארכ נסתפק כעלה זו כמסר קהלת ואמר יש הכל אשר בעמס
 על החרץ המר יש כריקים אשר מניע אליהם כמעשה הרשעים - ויס רשעים
 עזניע אליהם כמעשה הכריקים אמרתי שגם זה הכל - גם חכמי תורתנו
 האמתיי' כס זכקו כזו ואמרו אין בירכו לא משלו הרשעי' אף לא מייסורי הכריקי'
 ואם הטלמים הבהילים המחקר הזה ער מים מהם מי טהעיר על עכמו שהיה
 קרוב לכטות לרפת הכופרים מה יעשו ההמון חלוסי הסכל מעטו התבונה הלא
 תראה מה העיר יחזקל הנביא על דורו שהיו אומרי' אין יי' רואה אותנו עזב יי' את
 הארץ - ואמרו עור לא יתכן דרך יי' ויותר כמרץ מזה מע מלאכי חותם הנביאים
 הונעתם יי' ברבכם ואמרתם במה הונענו באמרכם כל עוסי רע טוב בעיני יי'
 ובהם הוא חפץ אז היה אלתי המטפט - עור אמר בזה חזקו עלי רבריכם אמר יי'
 ואמרתם מה כרברכו עליך אמרתם שוא עבור אליה' ומה בכע כי שמרכו משמתו
 וכי הלכנו קדורנית מפני יי' כבאות - ועתה אנחנו מאסרים זרים וגם נכנו עוסי
 רשעה גם בחנו אליהם וימלטו - ולהיות הספק הזה כולל לחכמים ולהמון ומה
 סביא החכמים אל הספק הזה הוא זולת מה שמביא ההמון חליו חיוב סיהיה זה
 הספר החוקר בהתרת זה הספק לאנשים חלוקי הדעות זה אומר בכה וזה אומר
 בכה זה מתיר הספק בררך המוני וזה מתירו בררך עיוני סכלי וזה אומר בררך
 כביא' כדו סימכאו בו תועלת ההמוני והסלם יחר עם היות כי המקריים הנופלים
 מבני אדם המבחיילים והמעילי' הספק הזה הם ממינים רבים והתרת הספק במין
 אחר הוא זולת התרת הספק במין אחר - וכל זה מחייב אריכות הויכוח כרי
 סיותרו

אורב בשפט פרק ג

מיוקת כל הספקות במאמר אחר מאמר להמוני ולמלם כל אחד כפי מה שסובל
סכלו וכפי מה שנגדל מבוכתו וזהו מה שרצו לבאר :

פרק ג' איך התלונה בדריק ורע לו ורעע וטוב לו בסווי אחר
אבל יש חלוק ביניהם בדריס מהקלפים כי מדר אחר

היא יותר קסה ברעע וטוב לו ומדר אחר היא יותר קסה בדריק ורע לו :
אמנם היותה קסה ברעע וטוב לו יותר מבדריק ורע לו היא לפי שמעסה
הרעע ופעילותיו מפורסמים בגלים איך להסתפק בו שמא דריק הוא לפני האלהי
כי מי שהוא עובר הלילים וסופך דמים ועושה רעות גרולות כפי דרכי התורה
והנהגת המכל איך להסתפק באים שהוא סיהיה דריק כלל אבל הדריק לפי מה
סכראה לעיץ אסו ומולו בו רעווח ופנעים רעים איפטר לתלות הרבר לפי שהוא
רעע לפני האלהים ומקריי יכירי על כסתרן סאיכו כגלויו ואלו המקריס הרעיס
אמר חלו עליו סכראוייס לו לפי כסתרן וי' יראה ללכב ומזה הדד איך התלונה
בדריק ורע לו קסה בקוסית תלונת רעע וטוב לו : אמנם היות התלונה
יותר קסה בדריק ורע לו מברעע וטוב לו הוא מדר אחר כי איך להתרעע על
משפטי הסס אס הוא מטיב לרעעיס מנ' פניס 'הא' כי עולם סכר יבכה ומסררי
ספי הוא להטיב על כבראיו אהזל איך רבר רע יורד מלמעלה אמ' התחלת הכריחה
יורא אלהיס את כל אכר עסה והכה טוב מאר וכמו שהוא הכין מוזן לחיות
הטורפות ולעופות הדורסיס ולא מעע מרעעיס איברייהס וזוסייהס וכחותס ואיך
להתלונן מכל זה כן אס הספיע להס טובות והצליחו ררכס איך להתלונן כלל .
והסני כי אורן בטובות כל הרוב אנו רואיס סהס לסתי תכליות האחר לרעת
התכליה כמו סכתוב עוסר סמור לבעליו לרעתו או לטובת דריק ירם הנכסיס
הסס וכמו סכתוב יכין וכדריק ילכס וכע' וכפון לכדריק חיל חוטא' ואמר ולחוטא
נתן עכין לאהוף ולכנוס לתת לטוב וגו' מפני זה איך להתלונן על הכלחתו לפי
סאיפטר מלאחת מסתי התכליות האלה היא . אבל רעת הדריק ראויו להתלונן
עליה גם כן כי תהיה לאחת מסתי התכליות הנזכרות לטובות באחרונה או
לטובת דריקיס אחריס הבאים אחריו . ואס איפטר זה כי אס הוא דריק לתה לא
יהיו טוביס ראסיתו ואחריתו צימר ולמה לא תהיה טובה לו ולכינו אחריו בימר
אס בדריקיס הס' והג' כי הכלחת הרעע איך ראויו להתלונן עליה לפי סעל דרך
האמת איכה טובה רק לפי מחסבת ספתאיס כי טובות סעולם הזה אינן טובות
קיימות וכין סהסיג עמרת אלפיס ככר כסף או לא ססיג כי אס ככר לחס אחת
הכל הוא סוה כי אחר ססגת די המספור סמאר הוא מוסר ואינו לבעליו אלא
למסא וטורח' אבל רעות הדריקיס סמוכעות אונתס מעבורת ספי' וססיגי
סלימות יותר על סלימותס ראויו להתלונן עליהס באמת' וזהו סמאר סכתוב
בדקתך סכרריאל מסכסיך תהוס רבה כלומר מרת רחמינותך מפורסמת ובלויה
כהררי א אבל מרת דיך עמוקה מסאל ומתהוס רבה באיך הכין' ויכא לנו מכל
זה כי הקוסיא החזקה איכה אלא אל היורע בעמנו סהוא דריק והכליח דרכו
בתחלתו

בתחלתו ולא גרמה לו הכלחתו בעיטה אבל כל אשר תוסף הכלחתו יוסף
 יראתו ויחולו עליו פניעים רעים פתאום בכספיו ובכניו ובגושו סלה כמכתבו של
 עולם זה בוראי ראוי להלונן ולהתרעם על משפטי יי' כי עש היותו מחזיק
 בתומתו תבוא פתאום תמורתו לא משפטו ולא מחטאתו ולואת הסבה תמכא
 רוב המתלוננים על רוע המספט אינם מתלוננים על רשע וטוב לו אלא מצד
 מההכלמה ההיא היא גורמת רעה לכדיקים כהתלוננות ירמיה על טובת רשעי
 דורו והתלוננות חבוק בבל ע רשע כדיק ממנו ותמכא גם כן רוב ההתלוננות
 אינו אלא על הרוע המקריהם לאותם סוודעים בעבם שהם כריקים לא על רוע
 מקרי זולתם כמס ירמיה עה ואתם הי' ירעתי ונאמר אסף אך ריק זכיתי לכבי
 ואת תלאשי על אפני רורו ומה בכע כי שמרנו מסמרתו וכי הלכנו קדורית מפני
 יי' בבלות ולפי זאת הסבה בעבמה בא הקטור הזה רכובי לומר ספר איוב
 ומקרינו בתלונת כדיק ורע לו ובתלונת הכדיק עבמו היורע בעבמו שהוא כדיק
 כי זאת היא הקוסיא החזקה המכהילה והמחררה והמביאה לרד נטייה מהאמת
 וכפירה וזהו מה שרכיבו לבאר :

פרק ד יותר הספק האמיתי הבא בסאלה זו עמק מאד כמו שיתבאר

במה טובא בעזרת העוזר והגוזר בעה ונאמנס אמרנו הספק
 האמיתי לפי שרוב המספקים בסאלה זו הם קוראים תגר וכועקים חמס על
 משפטי חמס יי' בלא הסתכלות והכנה וזה להמוץ הרבה כבר האריך בזה הרב
 הגדול מורה ברק זלהה ונאמר כי הרבה חמס משתוקק להרבות הן יותר
 מההכרחי להם כי ההכרחי האדם הם רברים מתי מקפד אבל המותר איז תכלית
 לו שאם התאזה האדם כלים נאים יותר מההכרחי לא תפסק תאותו לעולם שאם
 יסיגם מכסף יתאזה סיהיו לו מזהב ואם יסיגם מזהב לא תפסק תאותו עד היות
 מנפך ספיר ויהלום ואם יסיגם מהם מקפר מה לא תפסק תאותו עד שיוסף על
 המספר וכך ימסך עכיונו מתאזה לתאזה עד איז תכלית ולא יאור מהיותו בכער
 כל ימיו כל היום התאזה תאזה ולהטיב אלו הפכיונים חבלתי הכרחיים וסכן
 עכמו בירית הים והליכת מרבדות ועבורת המלכי ויארעוהו תקלות ויתרעם
 ממספטי הסי איך הלן בו אונת המקרים אשר הוא פסע בהם ללא כורך ואיך לא
 הטיב ממון הרבה כדי להרבות באכילה ובסתייה ונאמר ההנאות יותר מההכרחי
 להפמרת גשו וקיום מינו ועל זה נאמר והאלהים עשה את האדם יסר והמה
 בקשו השכונות רדים יי' עם חמס מי שיאכל מאכלים רעים ויבא בסכתם לירי
 חלאים רעים או ירבה בתשמים כר שיהכר מאור עיניו ויתרעם על מאורעותיו
 איך חלו הפגעים הרעים ההם עליו עש היותו כריק ועל זה נאמר אולת אדם
 ספף דרכו ועל יי' יוצף לבו גם ים מאמדים לטפטי מהאומות אשר הם חכמים
 בעיניהם התחילו לתוביא רבה על הפולם בכללו כי תגלותיו מרובות ורעותיו
 יותר מטובותיו והביאו ראה מהאים האחד בו כסנקים מנוחיותו ותענוגיו
 עם מה שיקרהו מהמכאובים והחבלים הקשים והזממים ונטול האיברים

אורב משפט פרק ד

והמחשבות והראיות והזרות תמצא שמציאותו דל מציאות הארס נקמה ממנו
 ורעה גדולה חלו הס רכריחו המהבילים וכבר הרבה להסיב על מאמרים אלו
 הרב הכז' ול והרבה לאמת ברהיות גמורות כי טובות העולם מרובות ספר
 רעת אלו המהבילים וכי רעותיו הינם מכוונות בכונה ראשונה מהם ורובם הם
 משגגת הארס בעצמו כי לא תמצא אלו הרעות לא במלאכים ולא בגלגלים
 ובכוכבים ולא ביסודות ומה שהורכב מהם ממוצא או כמה ולא בכפלי חיים
 ולא ימצאו אלו הרעות אשר הביאו ויחיה אלו המהבילי מהם אלא בקצת בני ארס
 החטאים בכפשותם והפסעים בגשומותם וההגתם כי אלו התנהג הארס כראוי
 לו והנהיג עצמו כאשר הנהיג בהמתו אשר ירכב עליה היה יכול מפני רפיס
 והראיה הגמורה כי טובות העולם מרובות ומכוונות מהם יותר מהרעות כי
 הצניח הסכרחי לארס כזה המציאות הוא יותר מצוי מהפניינים אשר יוכל הארס
 לעמוד בהם בלעדיהם ותבחי זה מהאוויר והמים והמוזן והמור ררור והאודם
 והברקת אשר כלם הם לתעמיסי הארס ואשר הוא יותר הכרחי לארס הוא יותר
 נמצא וכוונת יותר מאשר אינו הכרחי כי ים מביא ארס טאם ועמוד כל ימיו בלא
 מר ררור לא יציקו ואם ועמוד ספה אחת בלא אויר ימות וכן ההקם בסאר
 הרברים וכיוצא ברברים אלו בטל הרב מתלונות ההמון והצפי סאיץ
 כל זה מספיק להקד הספק האמיתי בשאלה זו כמע' הרמב"ן זל כי אהנו לא
 לארס סיחנו ללמד עליו זכות כרב פעולותיו סיחיו יסרות ולא נסביח אם אחת
 מהן הולכת על בלתי יוסר ואיך תוכחתינו אלא עם יוכר הכל ית סאפי' לא מצאנו
 אלא אחת מני אלה מפעולותיו הולכת בלא סרר ים להתלונן אבל תועילנו הרב
 המורה זל תועלת גדולה בתשובתו זאת ללמד רעת את השם כי מאחר סכפימה'
 יראו ולכבם יבין סרור המציאות הולך על דרך טוב בכל חלקיו ופרטיו ואם סמא
 לעתים רחוקות יראו אחת מהנה יוכחת מהסרר והולכת על בלתי יוסר ראו להם
 להתבונן לעמקו פל ריץ כי מה סכראה בתחלת המחשבה סהוא בלא משפט אינו
 כן אבל ים סרר ברבר אם יחקרנן מליץ ימצאוהו ואם איך יתלו סרבר בקובר
 הסגתם כמאמ' החכמים זל כי לא רבר רק הוא מכס ואם רק הוא מכס וכן אמר
 בעל ספר הכוזב ואיך לא נתנהג כן עם יוכר הכל והלא עם בסר ודם אהנו
 מחוייבים לעשות כן כי מי סהוא הולך בדרך יסרה ולפעמים יבא מידו דבר
 שאינו מתוקף אהנו מחוייבים לרנו לכף זכות וכס' כיובר הכל ית אשר מסרר
 המציאות ירענו יסרו ומשפטי צרקו סאכחנו מחוייבי לחקור על משפטיו הכראים
 בתחלת המחשבה מעוקלים ער סכטיג יכרם ולזאת הסבה היה מחכמת זה
 השפור רכוני ספור אינו סמתיר זה הספק באים תם ויסר אהוב למעלה יריר יי'
 להטובו אכל מכני הסתת הסטן חלו עליו פגעים בקנייניו ובכניו וגופו רעות
 בלתי מכוונות מהם כי הוא טוב לכל ולא יתן כי אם סמוכ ית וית' ועמץ הסטן
 והסתתו יתבאר במקומו בע"ה וזהו מה סרבינו לבאר :

פרק ה'

אזהב משפט פרק ה

פרק ח' האמונה ביריעת האלהים יתבר' ענייני אלו הנמצאות המסלות הח' קורמת בהכרח א האמונה בהסגנה כי אם איך הסי' יורע מעשה בני אדם אינו מסגיה עליהם לבמלם או לעכסם ואם הוא מסגיה עליה' בהכרח קדמה לו היריעה בהם ורבר זה לא יסכול אוחו פום ארס ואחר סכך הוא ויהי מחוייב מהסכל והמתורה להאמין בהסגנה אם כן מחוייב הוא להאמין ביריעת האלהי' אלו העניינים שהיום קורס היותם ועם היותם ואחר היותם טאם לא כן היתה יריעתו חסרם • וכחאן כפל ספק גדול ומבוכה רבה כי מחוייב הסכל וחוייב אחר' ים לנו להאמין כי הארס בעל יכולת ובחירה במעשיו וחיון מי סיכריחמו עליהם כי אם רכונם הפסוט אמנם הוא מחוייב מכר הסכל כי מציאות האיפטר הוא מחוייב זאלו היה הארס מוכרח בפעולותיו היה בטל טבע האיפטר והת כל הרברים מחוייבים מוכרחים וזה בטל לפי מה שהתבאר מהמרסים הטבעיים ואמנם הוא מחוייב מכר התורה כי אם היה מוכרח בפעולותיו לא היה דאוי לבמול על יוסר ולא לעונם על מרי ויהיה נופלת התורה בכללה כי איך מבא למכזה ואזהרה למי טהוא מוכרח בפעולותיו ולולי שהארס הוא בעל בחירה לא נכתה לו תורה והכתו' הוא אומר מי יתן ויהי לבכם זה להם ליראה אותי ואמר עור מה יי' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה ואמר ובחרת בחיים ואחזל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים • ואם לא היה טבע האיפטר קיים לא אמרה תורה ועשית מעקה לנגך וכן כן ימות במלחמה וכן כמה מאמרים בתורה ובספרי הנביאים ובדברי החכמים יורו על זאת האמונה • ואחר טהונת זה ים למאול אם הסי' יורע העניינים קורס היותם ואי איפטר ליריעת המס סתתבטל אם כן ככר יורע המס ית' טזה הכרין או זה הרטע יהיה כן ואי איפטר זולת זה ואם כן מפני מה יהיה דאוי לבמול זה הכרין ולעונם זה הרטע וי' רי' הם מוכרחים סיהיו כן כרי טלא תתבטל ויריעת הסי' וזאת הקוסי' איכנה לערת אמנ' התורה לכר אבל הוא גם כן לכת בעלי עיון כי הס חייבו טבע האיפטר ואם יריעת הסי' היא תלויה בו בטל הטבע הוהו לבמרי ואיך מפלט ומנוס לבאת מירי קוסי' זו לא בסככים אחת מסתו ההקדמו' האלו או סככים סאין הסי' יורע אלו העניינים ובזה יסאר טבע האיפטר קיים או סככים טבע האיפטר וסיהיו כל הרברים מחוייבים מקוררים בגזירה מהסי' ואמנם הראשונה בחרו אותה בעלי הפילוסופיה ויפו אותה בטענות מבחילות המביין סאין זה חלחן בחקו ית' אם איך יריעתו תלויה באלו הענייני' המתחרסים לפי מהס נפרדים ואיך יריעתו ית' תלויה בהפדר וגם כי הם בלתי בעלי חכלית ולא תקוף יריעה במה סאין לו חכלית • עוד הוסיפו ופיוס אחרים כי איך לייחס יריעה למי באלו הענייני' לרבוים ואלו ירעס ית' היה רבוי ביריעתו ורבות פעמם באלו הטענות • ואמנם הענייני' בחרו אותה בעלי הדתות מהאומה' ואחרו כי כל תכונות הארס ומחוחתו הם מקוררות וכגזרות מהאל ית' איך לו יכולת ולא בחירה ורכן לסמנת דבר כמה טכגזר עליו בהם ואף על פי טלפי זה הרעת יהיה ענין התורות בלתי מופיל יאמרו אלו האנשים כן רכה הסי' סמלח

אורה משפט פרק ה

ויבטח ויחזיר אף על פני שאין יכולת בירימו והאריכו בסכליאל לקיים הרעת הצע :
 ואתה המעיון במאמרנו זה על כרחך אחת כדרך לנטות מכאמסתי הקבוצות
 האלה הסר מעל רעת הפילוסופי דרכך ואל תקרב אל פתח
 בית רעת בעלי הרחות מהחומות כי סני המלכיל לבכם למרע ועל סולחן אחד כזב
 ירברו וכל הקרב אליהם ואותם ואמיץ כופר וטועה : אמנם רעת הפילוסופי
 יש לך לנטות ממנה ויש לך להאמיץ אמונה שלימה כי הס' הוא יורע כל העניינים
 קורס היותם הלא תראה מאמר החכמים אל בנמרא מנין סה'ה יורע מה שפחיר
 להיות סנאמר הנך סוכב עם אבותיך * וכן אמר המפורר יי' חקרתיו וקרע
 והנמטך אחרזה באותו מזמור * ומפני זה איפשר לנו להסניח עליהם הלא תראה
 הכופרים בהסנחה אחרית כפירתם היא בכלוק חירופה מהאל ית' כמו שאמר
 אסף ואמרנו איכה ירע אל וים רעה בעליון * הנח לה רספי' וסלוי פולם הסנו חיל *
 והוכיח אליהם לאויב על זה באמרנו * ואמרת מה ירע אל הבער ערפל יספט עבים
 סתר לונלו יראה וחוב פמים יתהלך * ואמר המפורר מוכיח לאלו הכופרים אשר
 אמרו לא יראה ואלו בידי אלהי יעקב * בינו בוערים בעם וכסילים מתי
 תסכילו הנוטע און הלא יסמע אם יוכר עין הלא יביט * וכתב המורה אל כפירוסו
 אם היה עכץ הסנת הראות נעלם מהם ולא ידעו ח'ך המביא זה הכלי המוכן
 לראות האופטר לומר שבמקרה הסחרס כמה פים בו מהחכמה בבריאותו כמו
 סתבאר למי ספיון בחכמת הרפוא' האם יכיר מסכיל סזה נפל במקרה לארץ
 אבל סוא בבכונת מכיון אשר יס' לו יריעה בו ולזה קראם בוערים וכסילים * ומת
 סהחיקן הפילוסופים זה הרעת בטעותיהם סזכרנו ח'ך בו חיוב כלל כי יריעת
 אחת כוללת ירע בה מה סהוא וינה סיהיה ומת סיהיה מבלי מרום ורבוני בירעתו
 כלל ואין החרום והרבוני אלא בעניינים הנמצאים אחר סיהיה כעררים * אבל
 בידיעתו לא נחוסק ולא נחרע כלום וזהו מאמר החכמים בנמרא כל באי עולם
 עוברים לפניו כבני מרון סנאמר היוזריחר לבם המביץ אל כל מעסיהם וכלץ
 כסקרין במקרה אחת ואתנו כי ביריעה אחת כוללת ירע כל הפניינים וזהו
 סכתב סחכס רבי אברהם בן עזרא אל כפי' התורה זה לסונן והאמת סהוא ירע
 כל חלק על דרך כל לא על דרך חלק * ואמנם רעת בעלי הרחות מהאומות
 מכחיסי הכחורים יס' לך לנטו' ממנה יום לך להאמיץ אמונה שלימה כי רסות האדם
 תכונה לו אין סס מכריח יגזור עליו ברבר מפעלותיו אלא רכזו ובחירתו * הלא
 תראה מאמר החכמים אל בנמרא כי המלאך סתמוכה על ההרון מכיא הטעה
 לפני הקב"ה ואומר לו טעה זו מה תהא עליה גבור או חלם חכס או טעם עביר
 או עני יוכיח ורסע לא גזר עליה סהכל בירי סמי' חוץ מיראת פמים אל זל' וראה
 איך ביאר לך עין נעלם מאר כי סס אומרים כי הנכורה והחכמה והכופר סהס
 סמרות סהארס קונה כמו ספררס ירמיה ע"ה סס נבורות אל האדם לפי סהס
 תכונות נמשכות אל המזג כי יפ' מזג מוליד גבורה וים מזג מוליד חולשה וכן
 הענין בחכמה וטכסות כי יכטרך האדם בקנייתם לבחות נפסיית כמו הרמיון
 וסחום

והחום המסופח והזכר והסומר וחממת החושים אשר הם נמסכים אל המוג
 זכן הענין אל העוסר ואל העומ כי ברב יהיו לארס בחכמתו או בכסלותו אבל
 פעולת הדקדק והמדי אינה נבזרת על האר' וכיון להיות כרית או רסע ואין אונסי
 זלזה אמר ירמיה כי בחכמה ובעוסר ונבזרה אין ראוי לארס מיתללל בהס כי
 הוא מוכרח בהס לפי מוגו אבל בהסגות סכליות ובעסיית חסר מספט וזכרס
 ספן בבחירתו ראוי לו מיתללל בהס וזהו מאמר החכמים זל במסנה הכל כפוי
 והרסות נחונה * השריסו לנו במלות קבחות סבי העיקרים האלה סהס יורע כל
 הפנימים והכל כפוי לפניו * אבל לא תתחייב יריעתו זאת א'מסי חלקי האופסרי
 אבל הרסות נחונה יהו ביאור איך איפער זה ואיך יסורו המוכנות הנזכרות בערק
 זה וגם אמנת סבי אלן הערמים כאחד יכא כפ' פאחר זה בעזרת הגנור זהענור
 בעה וזהו מה סרביכו לבאר :

פרק ו היריעה הנקיה מכל סכום והכטוחה מכל מכסול היא הידיעה
 סארס קונה מהתורה ומאמר ספע עליהס הספע האלהי והיו
 הנכבאים או מרכרים ברוח הקרם כי ביריעה זו הארס בטוח מההטעה והסכום
 אבל מאמר ברא הסס הארס בעל סכל ראוי לו לחקור בכל הרברים מצד העיון
 ולא יהיה כארס טיס לו עינים ועובס אותס ונסמך על פקח מוליכו וזה הררך לא
 מנעה אותו התיירה כלל וזהו מחלקי הפרס סנכנסו בו חכמי ישראל ובתנאי
 סיסמורו הסרטים התורניים ולא יטז אשורו מני הררך לקבץ בנטיעות כאמר
 קרה לאליםע כן אכונים : ואחר הקרמה זו ראוי לנו לחקור בענין היריעה
 והבחירה הנראים סוקרים איך לקבץ ביניהס כאמר הנו מחויב לכל בעל סכל
 ובעל תורה להאמין וראינו בזה רעות חלוקות לבעלי החכמה מאנסי תורקינו
 הרבנים והחכמים כי סאלה זו היא קרומה מאר ונתחבטו בפירוקה ובתסוכה
 עליס מאר : הרעת האחת היא בקיוס סבי הערטים כאחד רכנו יריעת
 האלי' בעתיר ובחירת הארס במעסיו והיא על ררך זו סאומרס אלן אמרנו
 קיריעת סר' הרברים העתירים היא סבת מביאותס היתה הקניא חזקה כי
 אחר סהיא סבת מביאותס על כל פנים יכו א כל המביאות ואס כן סס מתוייבים
 לא אפסריים אבל אינו כן ואי איפסר להאמין כן כי אס היתה יריעתו סבת
 מביאותס היו קרומים ביריעתו ואנו רואים אותס מתחרס' בכל יוס אבל אכננו
 נאמין סהוא יורע כל מתחרס קורס חרסו באמתת סלימות סוף הוייתו ואף על
 פי סהוא יורע זה אין יריעתו זאת סבת הוייתו כמו סאין יריעתו מה סהיה סבת
 הוייתו וכיון סאין יריעתו סבת הויית סכאר טבע האיפסר והבחירה זה הררך
 דרך בו הגאון רב סערוז זל במנלה הרביעית מספר האמו' וכמסך אחרו בעל
 ספר סכור במאמר החמסי ונראה מלקחו זה הררך מהמרברים מהאומות וסר
 בעיניהס * ואין תמיהה זו מספקת לרחות סאלה זו כי סס קבכו פני ספכי כסוסא
 אסר בזמן אחר הפאירו טבע האיפסר ברברי המוכרת ועריון סאלה במקומה
 גומעת * וכאמר להס זה הרבר העתיר סהאל ית' ירע אוכות הוייתו הילך תהיה
 האס

אורב משפט פרק ו

האם היה איפסר מיסתנה ויהיה בהסך ממה שהיה אם לא יאמרו איפסר היה
 באמר להם אם כן ירעתי האל יתברך לפעמים תקבטל כי מטבע האיפסר הוא
 סתתמה ואם קודם הווייה ידע המס סזה יהיה סכל וטבע האיפסר הוא קיים אם
 כן איפסר הוא סתיה חכם ונתבטלה ידיעת האל יתברך בזה ואם יאמרו שאחר
 ידועת הס' סזה יהיה סכל אי איפסר לו להיות חכם אם כן בטל טבע האיפסר
 זאם כן איך יתקיימת סני הסרטים כאחר : הרעת הסנית היא גם כן בקיום
 סני הסרטים כאחר כפי הנראה ממנה בתחלת הפיון והיא על דרך זו שאומרים
 סהאדם הוא מוכרח בפעולותיו מדר מה ואינה מוכרח מדר מה כי ים לכל אדם
 עת ומזל : יאמר לו גרל ומבינתך חלל ומזה סכר הוא מוכרח וים לו סכל ענת
 המזל סכל אם דבריו במספט יכלל : והאל ית' יודע זה האים ספלותו וגרלו
 לפי מזלו וידע סיעור סכל זה האים ער סיכן הוא מגיע ענת מזלו לספיע ועס
 כל זה אינו מבריותו בזה כי רשותו נתונה בידו להיות כזית חוד או קיקלון על
 כבודו וזה הדרך דרך בנהאבר אל חכל אינו מספיק לסלק הקוסיו סכל כי אם
 ידע הס' באמונת איך יהיה כח זה האים וסכלו לסנות מספט מזלו ואיך יכח
 הענין אל המכילות תהיה הקוסיו על זאת הרעת כמו סהיא על הרעת הראסונה
 ואסלל ידע זה באמת אלא סידע סאיפסר סתיה כך אם כן הרי ירעתי ית' בזה
 כדיעתו ואיך ירעתי סלימה : וגם הרב אל סמך על תסובה זו :

הרעת הג' היא רעת חכמיה סאומות והיא גכ לקיים סני הסרטים כאחר רכני
 הגזרה והבחירה ואומרים סלבי סהגזאת כל כרברים א הפעלים להן
 סבות מאכעיים כי אי אפסר לכאת אותן דבר אל הפעל מכלתי אותן סכו ואוקן
 ססבות הן מסוערות ונגזרות מהס' אכ מדר זה עובר המאמר בסהכל הוא כגזר
 מהס' ומאמר יכולת האדם בידו להוביח הרבר סהוא אל הפעל או סלא להוביחו
 אפילו בהמבא אותן סבות אכ מדר זה עובר המאמר בטאין האדם מוכרח בסים
 דבר ונתקיימו סני הסרטים כאחר סגזרה והבחירה וזה אינו מועיל סכל לתסובת
 ססאלה ועדיין היא במקומה סלא ימלט הענין מסני הדברים או הס' ידע מה
 יבחר זה האים בפעולה זו או לא ידע חאת' היא ססאלה בעכמה כי סכל אחר
 מסני חלקי הסותר ים ספק ומבוכה כמו סזכרנו : ושפע מה סאכי אומר כי אם
 ירעתי האל ית' עס ידיעתהם ממין אחר הוא מכת סכמה להיתר ספק זה כמו
 סהוא כמע לקבץ ביץ סני ספכים בנוסח אחר ובזמן אחר וסעוסק דבר זה
 פוסק כדברים בטלים ובהזות סאפילו האמר מהס' לא יבחר ממנו כל דבר וירפ
 סלו' זה מה יעפעס בענין זה אכל ירע סהוא לא יעפעס זה כמוכרח אלא כבחרתו
 לא סדנות כלום סאחר ספעלס ידיעת המס ית בסוף המעסה איך תפול בו
 סבחירה אכ אפסר לכאת סענין אל סחלק סהעכי מזאת ספעולה ואכ בטל טבע
 האיפסר : והבחירה וזאת היא סמבוכה בעכמה אסר אכמה בה : ויפה ססניה
 הרב סגדול מורה ברך אל בתסובה על זה ואמר ססחקירה בענין זה אינו בחק
 ססכל סאינושי לשי ססחקיר בענין זה הוא חוקר במהות ודיע' ססס ית אסר היא
 סכענת

כמנפת להסני אותה לצי סאיז יריעתו ית' רבר אחר זולת עכמו כי הוא נדעתו הס
 רבר אחר ויריעת מהותו כמנפ' כי לא ירע זולתו ית' ואחר פיריעת מהותו נמנעת
 ומהותו ויריעתו הס רבר ח' אכ' יריעת מהות יריעתו כמנפת כי לא ירע איך יורע
 הצי' הרברים ההיום עם פהירת טבע האיפסר אל' הוא עכמו ית' : והרב זל' הוא
 בולם בוזת הפנחה פי' כל החוקרים בענין זה והיא ררך טראוי ללכת בה כל
 בעל תורה שלם באמונתו : והחס הגרול רבילוי בן גרסום זלהה חקר בסאלה
 זו מדרך העיון המנפתי בסגר מלחמות יו' : זהבוא ראיות סכליות מופתיות כאלו
 מכריחות המעיון לקבלם סאיז מה סכתב הרב המורה זל' בהכרל המופלג אסר
 הכריל בין יריעת האל' ית' ויריעתו עד סלח תאמר יריעה בסס' ית' וכזולתו אל'ה
 בסאיז גמור מוכרח מבר העיון ואיך ההכרל כיסחס אל'ה בקורס ובאיחור ססס'
 יורע הרברים קורס היותם ולאחכו כרעס אחר היותם : ואחר הנחה זו כסארס
 סמכוכה במקומה והוא מסתרל להסירה והביא ראיות מופתיות כי יריעת המ'
 תקיף בענייני זה העביאות וסתר בזה רעת העילוספים ראווי ספיכוכה סחכס זל'
 על זה משמים יספ' מסיב אחרים ככוחים : ועס כל זה הוא מחלק כיריעה זו ואומר
 סהצי' יורע הרברים המסוררים והמסוערים מבר מערכת סכככים : אבל הארס
 הוא בסכלו כחוי לבטל גזירתם והס' יורע זה אבל מה סיכחר הארס בזה אס
 לבטל או לקיים ולאיזה חלק תכא הבחירה זה לא ירע סצי' ולא תינחם לו יריעה
 בזה אחר סהוא ברא הארס בזה סטככ : והביא סחכס זל' ראיות מרברו תורה
 וסכביאוס מאיינות איתו בזה כי בהרבה מקומות מכיו סהכביאוס אומרים כך :
 גזר סצי' סוכו מררככס נכס יו' על הרעה הרי סהס' יורע העתירות ומזיז
 עליהם כרי לבטלם : ועבין סנסיון כעסעו מסייע לזה כי ססס' ית' מכסה סחציז
 אס יעסס' ואס לא יעסס' ובאמת סרבריו קרובים אל' העיון אל'ו היתה לבוק'בלה
 בזה פיהיה רעת התורה כן אבל לפי סהרבר הוא רב ססככה ראווי לטעות מעליו
 ולסמוך על הרב המורה זל' ער יכא ויורה כרך לנו : ובספר מגן אבות אסר
 חכרכו רברכו בזה על ררך אחרת ואיך פיהיה מסתי רעות הללו אינו מויק'כלל
 למה סכככו בו מעבין סססחה כי סס' יורע סענייכים אחר היותם יריעה
 סלימה לכל אחת מהסתי רעות הללו ומסניח עליהם וגומל ועונס : וזהו מה
 סרבינו לבאר :

פרק ז' רעת אסר כטו אליה קבת מהאומות סכל הרברים הס כבזרה
 מהסס יתברך ואיך לארס כמורה כהס כלל היא רעת ירחיקה
 סציון והתורה סאס כן בטלו כל סהסתרליות ולפנא מסתרל הארס לסמור
 נכפו מהמסכולות ומססככות אמנס התורה הרי סזורה בססרת המסכולות
 אמרה ולא תס'י רמים כביתך : וגס סחכמי' זל' אמרו סכל כרי' סמים חוץ מכניס
 פחים סכאחר כניס פחים כדרך עקס סומר כפסו ירחק מהס אבל יס ככאן ספק
 גרול ומכוכה חזקה ראווי לנו לפי סעבין אסר : אכככו בו סנסתרל כהיחר סספק
 סזה ולהסיר סמכוכה סזאת וזה סהרי מנככס סוא סחכמי תורתיו זל' ססס'
 פוקר

אורב בשפט פרק ז

סוקר מעמי הארס ביום דה ורן את הארס לפי מעמיו של אותה טעה הן למות
הן לשרי ולפנום ככסין ולאסרין ולסון המטעה הוא כל באי עולם עוברי' לפניו
כבני תרון וא"כ זה הארס שהלך למלחמה ומת כבר כגזר עליו ב"ה סימות ואי
אפשר שלא ימות אלפי טעמיה תשובה מהרי גזר ריץ פליחיד אינו כקרב וא"כ איך
אמרה תורה פן ימות במלחמה ואמרה ו' לא תסיס רעים בביתך שאמרו במדרש
טזה היה ראוי ליפול אלא שמגבלים חובה ע"י חייב אפ"י שהוא מתקן עיני מצות
המעקה אבל פן ימות במלחמה סכראה מאמר מסופק במיתת זה טזהו טמום כן
בלסון העבדי הוא מאמר מהפך מארר בענין גזר ריץ של ד"ה ואולי נאמר בהיתר הפך
זה סכך כגזר עליו טאם ילך במלחמה ימות ואם לא ילך לא ימות לפי טעמיו של
אוקס טעה של גזר ריץ לא חייבנו ליתתה שלא היה דרשע למות ולא חייבו לו ג"כ
טאם יבא לירי סכנה טעמיו לו גם להכילו מאותה סכנה כי לא היה במדרגה זו
לפי מעמיו ולפי זה תופיל לו הסמירה מהסכנה ותזיקהו ההמסר אליה ורומה לזה
אחז"ל קיר נטוי מזכיר עומתיו של ארס ואמרו אלפי טסלוחי מצוה איכן כיווקין
היכא רפכיח הזיקא טאמי ובוה הותר הספק הזה וסרה המכוכה • אבל מי סנגזר
עליו ב"ה סימות אי יוחלה בזה אכחנו ומאמיני הגזרה במחלט טוין איך הפרס
ביכנ ובכייהם כלל ובוה יברק מאמר האומר א"ס הגזרה אמת החריכות סקר
סאחר סנגזר עליו סימות לא יועיל הסתדלות בהכלה כלל • וכך מי סנגזר עליו
טוחיה אפי' יבא במלחמות ויסכך עכמו בסככות סנגחת ספי' תכילהו ממקריים
חזקים קרובים אל העגב וותר מההכלה • וסחוט יעיר על זה סאכחנו רואין בני
ארס וספתרלים בכל מיני הסתדלות להככל מהפעמים ולא תופיל הסתדלות' ויט
בני ארס מוקרים עכמס בסככות עכומות וככילים והכל כמסך אחר הגזירה • ואין
הפרט ביכנו ובין מאמיני הגזרה בזה אלא טהס מחייבים זה למטפטי סכככים
או לחכמת ספי' בלתי מוסבך לנו ואכחנו ערת אכטי התורה נחייב זה למטפטי
ספי' אסר רן הארס ביום ד"ה לפי מעמיו • עוד יס ספק אחר באמנותינו זחת והיא
סהוא ידוע מהסרפי' התורניים סהקטנים איך להס עונם על מעסיהם ומיתתן הוא
בעונם אביהם כמו סתקו' כי א"ס יגדלו את בנייהם וסכלתים מארס ובכלל ברכות
התורה וקללתיה סס פרי הבטן וזה לא ירחיקה ססכל כי כמו סככמי הארס סס
קיינו וסהכלתה או הפכה בהס הוא כמסך למעסה הארס כן הוא הריץ בכנים
בעורף קטני' כי סס כאכר אחר מאיכריו וטסיגס טובה או רעה בסכיל אביהם •
עוד יס לנו סרפ כי מבך ג"כ סנה ויטס א' הוא יוכא מן הגרר הזה וכ"כ סל מטה ריץ
אותו לפי מעמיו ועוד יס לנו סרפ כי ב"ד סל מעלה אינס ריץ לא ער עסרים וככ"א
הוא הספק הזה מהרי מבך ג"כ סנה ער עסרי' סנה סיאך כרון למיתה ב"ה בסכיל
עון אביו אי איפשר מהרי הוא גדול בסכיל עוכו אי איפשר מהרי איך ס"ל סל מעלה
ריץ בזה ספרק וא"כ איך יהיה זה מי יתן וארע • וה"מבך ז"ל כתעורר על קוטיו או
והסחיר תירוכה • ויט מי סאומר כי הארס כדון לפי רסענו אפילו בירי סמים מעת
עמרו על רעתו אסר הוא לרוב בני ארס מי"ג סנה ומעלה ויט אפילו פחות כמו

שמכיון בעד ואזן סמכעכמו קורס הניעס למדין זה • אבל מיכטרף עונס עם רביס
 מייעסו בכור עליהס איך זה ער מיהו בני עמרים • ועוד יס ספק אחר מי סהוא
 קסןזה לז סני'הרו איך לו אכ וכס'סאיך לו עונס מפני עונו ומת מפני מהמת זולת
 סאכיו הים רעס מחוייב לסכרית זרעו אחריו לא תקפיק תסוכה זולמי סהיח
 צביס ומת אחר וכסאר אחר סהרי הזרע קייס' ואלכ מה סהוא זה סמת • והיותר
 קמה סככל זה מי סלא היה ברה גרול ובאמנע הסנה הניע לבכול הגרול ומת מי
 הרנו לזה עזן אכיו לא הרנו סהרי לאמת בקטנותו עזן עכמו לא הרנו סהרי ביוס
 הרן לא היה גרול מיסיו מעסיו כפרטיס לפני הכה אבל יס עור ספקות אחרות :
 דע אתה המעיין כי איך לחכמי ישראל כפרטי אלז העכייס קבלה אעס פעיץ
 הרן בכללו הוה מקובל באומה ויס רמז בתורה בענין התרועה אבל
 אופן הפרטיס איך הס לא רברו בזה חול ררך קבלה אלז ררך סכרע הרברס
 הפסוקיס ולזה תמכס חולקיס בזה • יא סהכל כרן ברה ויס מחלקיס העכייס
 בזמכ חלוקיס • ויא סהארס כרן בכל יוס עור יס מחלוקות אחרות וסכל על פי
 מדרס הפסוקיס וכמו ספקסו על מאמרס זל כל סייכי כרתות סלקו כעטר מדי
 כרתן ואמר מאן סלית לעילא ואתא ואמר ותירכו בזה קראו קא רדסי' כן סערן
 בזה סהקבלה האמיתית הוה סהס' רן את הארס לפי מעסיו ואיך זה ומתי לא
 ירענו באמתות אלז סבורא ית' ויתעלה • ואל תתמה על מאמרנו זה סאכמה
 נותמי'קינור וליאות לסכלמ בהסנת רבר זה באמתתו סהרי העכייס סהמריס
 הנמכאים אתנו ולאס סכלנו להסיגס על אמתתס אלקס לך ככאן מאמרס
 מחכמי סהחקר תבן מהס איך הס לואיס ומקברים להעמיס • כתב סמורה כרן
 זלהס כי אלז הרברס סטבעייס הנמכאים בעולס סהייה והספסר לא יגיע
 סכלנו להסיג איכות הרופס ולא לכייר זה סכח סטבעי בהס סיאך סחלתנו •
 וכתב אבן סגא הקסת ארע ממכה עכייס ועכייס לא ארע אבל סגויס לא
 זרע עכייס על סהמת ולא ארע סבתס ולא יספיקי מה סאמרנו כי כלו כוז
 וססות וכענין הכפעס אירעו אל הפילוסופיס ספקות גרולות ביריעת מהותס
 וכחותיה יס מהס אותריס כי סלב מקורה ויא סהס ג'כפסות סחלת' סלב וסמוח
 וסכבר וכס סכלי כספקון ספקו גרולות יא סהוא סכנה לכד ויא כורה ככרלת
 וסטיכ ז' רסר סאמר כסיסופק הרבר כפעס כט סיסופק כבורא ית' וכן אמר
 הפילוסוף ובענין ססארות סכפסות כספקון אס הוה ואיך הוה עד סהני'ממאר
 גאליוס סאמר כי ססארות הכפעס לא ירע אותו לא הבורא ית' • וכן בזמן סהוא
 ענין אלהי וכתערבבו ביריעת מהותו וכתב סר'תבן זל סאמר ממסכילי סאומת
 כתב איך בעל חומר יכול להסיג סגיה סלימה על אי זה כר יסיה סערד סבה
 למכילאו בעל חומר או למכילאות כה מכחותיו או עועל מפפולותיו • עור יס ספקו'
 גרולות כימהס בעכייס אחרס חמריס מוחשייס וסס מנעמי' בהס כעוריס
 עם היותס בזה האופן סהחומר וסמחש • וחס באלה הרברס כל רכייהס איכס
 אלא באומה ובמחשכס' אף אקס אל תתמה אס באז העכייס' סרוכייס סתלויס

אורב משפט פרק ח

בדיעת הסם את וית' ומשפטיו יעלו בו הספקות • סוף דבר האמונה כרברים
התקובלי' בתמימות בלא התחממות היא האמונה הטלית והכטוחה מכל מכסול
ומי שהוא פלס באמונתו ים לו לסמוך בעניינים אשר ילאה הפכל להסיגם על
התקובל והמקובל באומה בזה הררום הוא כי האל ית' יורע פנייני הארס ושוקרס
לבמול ועונם ומכר זה הס כגורים וטבע הבחירה והאיפסר לא יסתבה אמנם חייך
זה ברך הוא שהוא יורע • וחסו מה פריינו לבאר :

פרק ח עקר מעיקרי התורה הוא להאמין בזאת ההסגחה אשר כפר חינוכ
מסתדל לאמת אותה והרב מורה ברכ הפנה אותה אל הפיקריס
הגדוליס אשר אח תקוה למי סכופר בהס כמו האמונה במציאות האל ית' ורומה
לה וראוי סמחקור בכאף לפי המשך הרברים מה היתה כונת הרב זל באותס
עיקריס ומאיץ יכא לנו מספרס אס המספר הכריחו לחלק אותס באותס חלוקת
סחלק • וראיתי מאמר קבר לאחר ממסכילי אומתיכו זל סכתב כי הרב זל רכה
לבאת בעקבו' התור' סכתב בסס ית' יג מרוח לפי מה סכתפרסס באומתיכו ססו
מספרס ולפי סזה המספר הכריחו סלא להוסי' : ולא לגרוע קבר בעיקריס אחריס
והיה ראוי לו למנותס כמו האמונה בסהעולס הוא מחורס וגם באמונה במציאות
האל ית' קבר כמה עיקריס סיס לנו להאמין וחס סהוא ככחי וסהוא אמת וסהוא
כריק וחקר ויער ומי וסכל ומסכיל ומוסכל וסאינו מקרה ולא כורה ולא חומר •
ואיץ מציאותו וזלת מהותו ואינו מסתבה ואיץ לו סוב ולא איץ ולא הברל ולא גרר
ואיץ לו כוסא ואיץ לו הפך ואיץ לו חבר ואיץ לו רומה ולא סבה ולא חלוק והרכבה
וכאלה רביס אבל הרב זל קבר באלו מספר היב לחכו וסמך לו סהיו כל
אלו תולדות העיקריס סכתב וגם היה אפשר לו לקבר עוד וסיהיו המציאות
והאחרות וסהוא אינו גוף והוא קרמון וסראוי לעכדו ולא לזולתו כל אלו החמשה
תולדות המציאות אבל המספר לחכו זה העלה בזה זה האיס זל ואיץ רבריו
מתקבליס אל סרעת סהיח הרב זל אמונת החרום מפני לחץ המספר • ועוד
למה לא כתב הרב זל עקר מעיקרי התורה סרסות הארס כתינה בידו וסאיץ סס
מכריח וכריחיו בפעולותיו כי זה באמת עקר גרול מעיקרי התורה וכונו הרב זל
בספר סמרע ובעי' המסנה במס' אבות ובספר מורה הנבוכיס • אבל התסובה
בחרום העולס וכבחירה גלויה ומפורסמת כי האמונה בסתיהן היא הכרחית לנו
מפני תולדותיהן כי תולדות החרום הס מופתיס ותולדות הבחירה הס הגמול
והעונס ולולי אלו התולדות סמחויבות לכל בעל תורה להאמין בהס לא היה הזק
להאיץ בקרימות סעולס ויערסו ספסוקיס כבר סלא יקמו לזה וגם לא היה
להאמין כי הארס מוכרח במעשו ולפי סההכרת להאמין בספי עיקריס אלו אינו
אלא מפני התולדות א"כ אינו ראוי למנות בכלל העיקריס אלו ותולדות אשר
בעבורס כתייבכו להאמין באבות וכיון סהאמכו בתולדו' הרי סהאמכו באבות
ולפי זה לא כלל הרב זל בעיקריס אלו אמונת החרום ואמונת הבחירה סהרי
תולדותיהן תולדות החרום תחית המתיס כי המאיץ בתחית המתיס על כרחו
יאמין

ואחזן בחרום העולם ותולדות הבחירה הנמול והעונם כי אם אינן מס בחירה אחת
 סך נמול ועונם כמו שהקדמנו: אמנם העיקרים התלויים באמונת האל
 ית' אשר עמאם המסה לא פחות ולא יותר ים מקום עינן מה ראה הרב זל בזה
 שאם היה רעתו למנות האבות ולא התולדות אינו אלא עיקר אחר להאחזן כי ים
 לנו אלוה אחר חי יכול הפך חכם כנחי ומהוא כך וכך ואינו גוף ולא כח בגוף ואחזן
 לו סבה ואחזן לו דומה ושאינו כך זכך ושראוי לעברו ולא לזולתו וכך כללם הרב זל
 בכפר המרע וקרא הכופר בהן אפיקורו' ואם היה רעתו למנו כל אחר מהתולדות
 כאחר הרי הם יותר מחמסה ואחזן הרב זל מוכרח בנאספר הז' להחמו עיקרים
 גדולים תלויים באמונה - והכראה בזה כי הרב זל לא כתב בכלל העיקרים אלא
 מה שבאו בהם פתקים מפורטים כמכם אל האבות ולא מנאם ואף על פי שהכופר
 בהם הוא ככופר באבות רומה למה טעמו החכמים זל במנין המלאכות טל סבת
 טעמו אבות אותן שהיו במסכן לפי מה שבא בקבלה כי לה נאסרו ביום הסבת
 אלא מלאכות שהיו בו ואסר לה היו במסכן עמאום תולדות לאלו אף על פי שים
 בהן חיוב סקילה כמו האבות עמכן ובזה תקבנו רעתו טל הרב זל במנין זה לא
 שהמספר ילחוץ אותן בכיו' בזה המקום אשר הוא עיקר הדת והסכמתו לומר כי
 שהמסך אל הפאקים הכריחו אל הרב זל ולא הסכמתו לומר כי כל עקר שים לו
 מופת מיוחד מנאו הרב זל לפי שהוא מנה היותו לא גוף ולא כח בגוף עקר אחר
 וים לכל אחר מופת מיוחד במציאות ואחרות - ולולי הזממך אל השפוקים היה
 יוכא לנו המספר בזולת זה המכפר אם מפע ואם הרבה שאם מנינו האבות: לא
 היו אלא ג' עיקרים - ואלו מנינו התולדות היו יותר מ'ג: אמנם היות
 האבות טלם ולא יותר הוא כי האמונה באל יתבר' ומה ש'ממך אליה הוא עיקר
 אחר והם המציאות והאחרות ומהוא קרמון ומהוא לא גוף ושראוי לטברו ולא
 לזולתו אלו החמסה עיקרים אב לכלף הוא אחר - והאמונה בתורם ומה ש'תחייב
 להאחזן פס זה הוא עיקר אחר והוא שהסס ית' יעפיע על הרבקים בו באמכעת
 השכלים הנברלים שפע אליה ער שיהיו כביאים מררבות חלוקות. זו מזו וים להם
 להסיר בני אדם לעבודתו ויהיו ככללים בזה העיקר ארבעה עיקרים הנכואה
 וכואת מסה וסלא תקנכה ולא תסתכה כי הפעל האלהי הוא טלם קיים כנחי -
 והאמונה בגיו' ומה ש'תחייב להאחזן עמה הוא העיקר אחר והוא כי הסי' יורע
 מעמי האדם ובמל ועונם אותם כפי מעמיהם וזה הנמול אם העמלם הזה אם
 העולם הבא אם ליתום הממסח אם לתחיית המתים ויהיו ככללים בזה העקר ר'
 עיקרים והם יריעת האל יתברך ונמולו וביאת המשיח ותחיית המתים - והשכל
 מחייב לכל בעל תורה לכליל אותם בשלמת העיקרים האלה לפי שים לנו להאחזן
 באל ית' וית' והממסך אליו ומהוא מנוה ברואיו לעברו והממסך אליו ומהוא נמול
 ועונם באמר הוא סוף האדם והממסך אליו ובשלמת עיקרים אלה יסלם האדם
 ובזולתם אינן סלימות: אמנם היות התולדות יותר מ'ג כבר קדם למ
 המאמר בזה - וים זולת מה סוכרנו עיקרים שהן תולדות אלו לא ראינו לזכרם

אודב משפט פרק ט

כי חץ זה תמה מאכחנו בו אלא מהמסך בדברים חייב להזכיר מה מוכרנו
מזה • ולולי המסך אל הפקידים לא היה מוכה האחרות וחיותו לא גוף פני
עקרים בי מחיוב האחרות הוא שהוא אינו גוף כמו פירע זה מי עשיין מעט
בחקמות • אבל מה שהכריח הרב זל לעשות עיקרים יותר מג' ולא עמאס יותר
מיג הוא מהמסך אחר הפקידים כמו שביארנו • וזהו מה שרצינו לכאר :

פרק ט' כבר קדם לנו כפ' הקורס נתינת סבה למה לא זכר הרב
מורה נרדק זל בכלל עיקרי התורה חרום העולם • אבל עדיין

כסאר לנו עסק א' ברבריו סכתב זל • ושיקר הרביעי הקרמות נרדק להאמין כי
זה האחד הכז' הוא קדמון במלה מוחלטת וכל נמצא זולתו אינו קדמו' בסכערכהו
או עכ"ל • ומי סרואה למוכו זה לבו נוקבו סהרי הקרמות הזה ויאמינהו סכופרים
בחרום העולם מהס' אומרים סוף על פי מהעולם הוא קדמון הס' הוא קורס אלף
קדימת סבה אף על פי סוף לו קדימה זמנית עליו וסיה לו לרב זל לכתוב וכל
נמצא זולתו אינו קדמון במוחלט אבל היותו לא קדמון בסכעריכהו אליו הוא
אמונה וזרז בה סכופרים בחרום העולם המחייבים לו הקרמות • ואין לחסור סרב
זל סהוא מוחת האמונה סהרי כתב בעיקר היג תחיית המתים המחייבת חרום
העולם וכל מופתי התורה והכביאים ובספר מורה הנבוכי' פירסר דעתו בסכעולם
מחרום מהאפס המוחלט: דע אתה המעיין כי סקק הגרזל בכל זה הוא
להאמין מה סכללה אותן התורה בעינינו' או ומי סכופר בקה סכללה אותן התור'
עס היותו יורע עסיהו דעת התורה הוא כופר ואינו מכלל יסר' ולזו יכרד לומר כי
עקרי התורה סס כמספר אותיות או כמספר תיבות או כמספר פסוקי' סבתורה
או כמספר מצות כי מי סאינו מורה באחת מהן הוא כופר ואינו בכלל יסר' ויכרד
לומר גם כן סוף בתורה כי אס עיקר אחר והוא להאמין כי כל מה סכללה אותן
התורה הוא אמת וזהו מאמר הסלס ויבי סמלאי בגמר' סאמר תריג מצות כאמרן
לו למטה מסינו בא חקוק והעמידן על אחת סנאמר וכריק באמוכות יוחיה רכה
לומר כי מר פרטן יסיג מספר הרבני ומכר כללן סס אינס אלא עיקר אחר
והוא האמונה וכתבאר מה סקרתמנו: עוד יש לך לרעת כי מי סעלו בידו
סרטי התורה כראוי ועומק עינו הטו אותן להאמין בסעיף אחר מסעיפיה ספר
מה ססוסכס עליו סהוא סראוי להאמין ומסתרל לסרס פסוקי התורה על יסור
מה סעלה בידו באמונה אף על פי סמאמין כן אינו כופר סלא הביאהו לזאת
הנטייה סתסקריותו כלל ואלו באחת קבלה מהסכמים סראוי לנטות ממה סעלה
בידו היה נטה ואינו מחדק באמונה סהיא אלא סהוא חוסב סזאת היא כונת
התורה ולפי זה אף על פי סמאמין כן לפי סכמת אומתנו אינו כופר אחר
סרטי התורה עלו בירו כראוי: הר'א תראה כי יס מחכמי יסר'אל מי
סאמאמין בחרום העולם סקך המוסכס עליו מאמוכותינו ואמר ספרז ומכיס היה
קורס לכ' • ויס מי סאמר סהק'ה היה כונה העולמות ומרביץ והביא הרב
מורה נרדק זל מאמר לרבי אליעזר הגרזל כראה ממנו מתחלת המחטבה סהעולם
נכרז

בכרה מים וחלילה נחם מאמר בהם מהם יוכאים מכלל ישראל מעמי מהאמינו
החרום בטבוס : ובן ים מחכמי ישראל מי שאמר שאין להם לישראל ימות
המטיח סכבר אכלו אותם בימי חזקיה ואף על פי שנבכוהו חזל על מאמרו זה וגלו
טעותו אבל לא אחרו עליו שהוא כופר אף על פי שמי שיאמין זה היום היה כופר
למי מה שהסרסו הרב זל והסבה בזה הוא מה שקדמנו שאחר מהם מורי' במרסי'
אם בסעיף אחר מהסרסים הם בלתי מאמינים מפני הכרח הפסוקים שעלו
פירוסיים בירם בטעות אין להוויאם מפני זה מכלל ישראל וענין אלי' שבן
אביה הוא סתירת העיקרי' מכללם והאמין בסתי רסויות הסך הכתוב הכוונה יי'
אלהיה וי' אחר ומשי זה קראוהו מקבץ כנטיעו' אבל המקי' הנטיעות במרסיים
וקבץ פתילים בסעיפיהם אף על פי שהוא טועה אינו כופר :

ובבאן הגיע הדבור בלמור זכות על חכמי אומתינו אשר עלו בדרם רעות
נכריות אסור להאמין בהן אבל לא מפסכך הותר לנו לספר בגנותם
ולומר עליהם מהם מכתות שאינם מקבלות שני סכינה חס ומלוס לא תחא כזאת
בישראל כיון מהם סלימים באמונתם כזחרים מעבירות התורה ומתחזקים
בקיום המכות כהונ' ועל זה תפס הראבר זל על הרב מורה דרך זל במה סכתב
שהאומר שהס' הוא גוף הוא כופר וכתב הרב זל שאף על פי שעיקר האמונה כן
הוא אבל המאמין היותו גוף מפני תפיסתו לסין המדרסות כעספן אין ראוי
לקראו כופר : הלא תראה שהרב מורה דרך זל נטה בע' מפרקי' ספר מורס
הנבוכים לרעת ככריה בפתיחת פי האתון אף על פי שספט הכתוב יורה הסך
מרעתו וכך פטט מאמרי' זלי' האפטר לומר כי הוא באמונתו זאת סותר עיקרי
התורה חס ומלוס • וכך החכם הגדול רבי' לוי בן גרסוס זל נטה בערך ח' מפרקי'
ספר מלחמו' יי' לרעת ככריה בחרום העולם אף על פי שהטיב העיון להביא ראיה
שהוא מחורס • לא מפני כטייתו זאת נאמ' עליו שהוא סותר עיקרי התורה חלילה
והסבה בכל זה כי הסלמים האלה זל ומי שהלך דרכם מבני אומתינו האמינו
בעיקרים אמונה סלימה ועומק עיונם לקרב הדברים אל המוסכל הפך חמון
החכמי' הביאם לרי כטייה זו ואם הם טועים לפי המוסכס באמונה אינם סותרים
עיקרי הרת כמו סלא היו סתרי' עיקרי הרת חכמי המדרסו' באותן רעו' שעלו בירם
הסך המוסכס ואין ביניהם הפרם אלא סחכמי המדרסות נטו לאלו הרעות מפני
מדרם הפסוקים וחכמים אלו נטו אליהם מהכרח העיון בסמירת הסרסים והטות
הפירוסיים בסעיפים למה סיסכיתו הסרסים : עוד יש לך לרעת כי
התורה לא תכריחנו להאמין דעת כוזב ולזה הותר לנו לפרם הפסוקים המורים
על היות האל גוף בעל יד ורגל וסאר איברים בפירוסיים מסכימי' לאמת סכתבאר
במופת שאינו גוף ולמרו זה מיונתן בן עזיאל ומאכקלום הגר סתרנו באותן
מקומות תרגום הסך הנבלה מהכתו' וזו התבאר לנו במופת שהעולם הוא קדמון
היינו מוגיאים הפסוקים המורים על החרום מפסוטן כמו שפסינו בפסוקים
סמורי' על ההבטמה אבל אחר סלא התבאר במופת קדמות העולם אין לנו
מכריח

אודב משפט פרק י

מכריח להוציאם מעשונן והאמננו בחרום העולם הנראה מפסט הכתובים •
 וראינו סבה תקינים התורה ומופתיה כי באמונת הקדמות אלא לנחת הדברי'
 מטבעם כלל ותחבטל התורה בכללה סהיא כולה מופתים בלתי טכעיים :
 עוד יש לך לרעת כי החיוב להאמין בחרום העולם אשר הוא מכני קיום מופתי
 התורה והנסים אינו בחרום המוחלט רכוכי להאמין כי העולם נתחרם
 מהאפס המוחלט כי לא תמצא בכל מופתי התורה והנביאים סיפסו בריחה ים
 מאיזן וכל הנסים הם ים מים נחם ממטה מן מהאוויר וכך כלם ואלו נתבאר בזופת
 החרום סהאמיניהו קדמוני הפילוסופים סהעולם נתחרם מדבר הלא סהיה
 התהוותו מתנועה מבולבלת לתנועה מסוררת היו מתקיימים בזאת האמונה •
 ואחרי הקדמות אלה יתבאר לך מה סכתב הרב זל בזה העיקר הר' סכל נמצא
 זולת לית אינו קדמות כסנערכהו לוי כי אחר סירעת סאיז נקרא כופר לא העוקר
 העיקרים ממקומם • אבל המאמין בעיקרי' ומקבץ בפעשים מפני סכרח העיון
 עם קיום סרטי התורה אלפי סהוא טועה אינו כופר א"כ מי סהאמין בקדמות
 נמצא זולת הלי' קדימה זמנית ומאמין עם זה היפטרות יכ' את הרברי' מטבעם
 ותחיית המתים ומה סירמה לה אלפי סהוא טועה ים לו להאמין סאיז קדמות לא
 קדימת סבה ולא קדימה זמנית אלא האל ית' אינו כופר סהרי אמונתו זאת לא
 הביאותו לעיקר סרטים ולא לכפור במה סכללה אזתו התורה סהרי פיונו
 הכריחו להמטיך פרוסי הפסוק בפעשים אלה בקיום סרטים • וזהו מה פרכינו
 לבאר :

פרק י' ים לסוף סיסאל אחר סאמונת ההסגה היא אחת מעיקרי התורה
 והכופר בה אינו מכלל יסראל למה לא באה מכנה מפורטת בתורה
 סיאמר הם' האמינו סאיני מסגיה בעולם ולא מזינו אל סתחמים זל סיאמרו
 מבות עפה להאמין בסגחה : הר' שובה בסאלה זו היא כי היז ראו להמנות
 מכנה אלא מה סאינו עקר מעקרי התור' לפי סכל מכוה היא עומרת בפני עכמה
 באופן סאס תחבטל היא לא תפול התורה בכללה אבל מה סהוא עקר מעיקרי
 התורה איז ראוני סיקרא מכנה בסם פרטי אבל יסוד ועיקר ומה סהוא יסוד ועיקר
 איז מדרכו סיכתוב הם' איני מכוה אתכם סתאמינו זה העיקר סהתורה בכללה
 היא כווי לזם העיקר' וזהו מאמר ר' ינחק סאמר מלא היה ברין להתחיל התורה
 אלא מהחרם סזה לכס ונקם טעם למי פתח בכראסית אלפי סהוא עיקר
 מעיקרי התורה והסגה בזה היא זו כי מה סהוא עיקר התורה ואי יפטר לתורה
 להתקיים בלערינו לא היה כורך לתור להזכירו דרך כווי יוכן הדין והעבודת לו
 ולא תמצא סיכא מכלל זה אלא ר' עיקרים והם המציאות והאחרות והעבודת לו
 לא לזולתו וסולית נכיות התורה כי ארבעת עיקרי' אה הם מכ' יים בכלל סמנות
 ים לנו בזה סבה וזה כי ים בכל א' מארבע עיקרים לו ענין הוא ענין ענין הוא
 סעיף ומכר העיקר אינו מכנה בכלל המנות ומכר ססעיף הוא מכנה בכלל
 סמנות אמנם באמונת המכיוז' ים בו עיקר והוא לסתרחק מאמונת אטיקורום
 וסיעתו

וסיפתו ס'ציו אומרים ס'אין אלוה בפולס ומכר זה א'ין זה העקר מכלל המכות
 אבל אחר האמונה באלהות באה המנהג שזה האל יתברך הוא ס'פויאכנו ביכלתו
 וחפצו ממזבדים ומזה הכר הוא נמנה בכלל המכות כפי רעת קבת החכמים
 ז'ל כ'ים ז'הס מי ס'לא מנה רבוז אכני בכלל המכות : אמנם באמונת
 האחרות ים בו עיקר נהוא להרחיק הסניות ס'הו מאמיכים בה העסכים האומרים
 ס'ים סס ס'י אלוהות ומכר זה א'ין זה העיקר מכלל המכות : אבל אחר האמונה
 בזה ס'אחרות באה המנהג ס'זה האחר ס'וא אחר תכל הכררים ס'אין בו לא חלוק
 ולא פירח ולא רבוני ולא הרכבה ס'הלו ה'ים בעל גסס אף על פי ס'הוא גסס
 אחר אחר ס'הוא מקבל ס'חלוקה לא ה'יתם אחרותו אחרות גמורה ועל זה באה
 המנהג להאמין בזה האחרות ומכ'אן יתכ'אר לך מה ס'כתב ה'א'בד ז'ל ס'מאמיני
 ההגסמה אף על פי ס'סס טועים א'ין ראוי לקראס כופרים כי אמונתס ה'וא
 בסתירת עעף מעש'ים האחרות לא בעקירת ס'פרס וקבץ ס'טועות : ולרעת
 ס'מורה ז'ל ס'כתב ס'אף בזה נקרא כופר כאמר כי המנהג בזה ה'וא להאמין כי אז
 ס'הפך ל עמים ס'שה ברורה לקרוא כלס כסס יו' לעברו ס'סס אחר כמו ס'פירסונו
 רז'ל וז'ו יהיה יו' אחר וס'תו אחר : אמנם באמונת העבורה לו ולא לזולתו
 ים בזה עיקר נהוא ס'לא לתת אלהות לכמכ'א זולתו וא'ין זה בכלל האחרות ס'כבר
 עס'או הרב ז'ל עיקר ככני עכמו אלא ס'בס אמונת האחרות ה'יה א'ופסר להאמין
 ס'ים מחוייב ס'מכילות אחר זולת האל ית' אלא ס'איכו באותו רוממות ס'הוא האל
 ית' ומזה ים עיקר כקורה ס'לא להאמין כן כי כל כמכ'א זולת האל ית' ה'וא א'ופסרי
 ס'מכילות ס'אס וכ'וויר ס'עדרו יתקיים האל יתבר'ו נהסס יתברך לברו ה'וא מחוייב
 ס'מכילות ס'לא וכ'וויר ס'עדרו כלל בקיום מכילות זולתו ים בזה הע'יף ראוי ס'יקרא
 מנהג נהוא אזהרה מכ'א ומזה ה'בר ה'וא כמנה מנהג : אמנם באמונת ס'לית
 ס'כ'יחוס ים בה עיקר נהוא ס'התור'לא ס'תפתה ולא ס'תחלף בכללה לעולם ים בה
 ס'ע'יף נהוא ס'אין להוס'יף מרפתיכו מנהג ולא לגרוע מנהג אף על פי ס'כללה
 ס'תקיים ומזה הכר ה'וא כמנה מנהג : עוד ים לס'אל ס'וס'אל למה לא מנו חכמים
 ז'ל כמסנת אלו ס'אין להם חלק לעולם הב'א המאמין ס'אין האל ית' מס'ביח : וכך
 לא נזכרו מ'יב ע'יקרי אלא מעט מז'וער מהס אף על פי ס'הפליגו להזכיר להמסנה
 וכבר ית'א רברים הרבה ס'אין לעוטיהס חלק לעולם הב'א על ררך האזהרה
 להתרחק מהס ואס איכס מעיקרי התורה : התשובה בזה כבר זכרנו
 כמה ס'קדס כי לולי הכרח הפסוקים ס'יונו מסתפקים בזכירת ג' ע'יקרים ס'ס
 אבות לכ'ן נהסס האמונה באלהות והאמונה בתורה : והאמונה כגמול : ולפי זה
 לא תזכיר נהסס אלא ג' אלה האומר א'ין תחיית ס'מתים מן התורה וא'ין
 תורה מן הסמים וא'פיקודום : ואמר כנגד האמונה באלהות א'פיקודום כי
 ידוע ה'וא מרע'ים הקורמים כי א'פיקודום ה'וא א'ים אחר מאמין כי ס'עולם כפל
 כמקרה וא'ין ס'ס מנהיג ועל זה א'חז'ל ה'וי ס'קוד ללמוד תורה מה ס'תס'יב לה'פיקודום
 וא'ף על פי ס'כפלי הגמרא פירסן ס'תלה מלסון ס'פקר והכניסו בכלל זה ס'נהג
 הפקר

אורב משפט פרק יא

הפקר בתלמודי חכמים עמו זה לפי מכבודם הוקם לכבוד האל ית' וכבר דרש
 את וי' אלהיך תירא לרבות תלמודי חכמים • אבל עיקר האפיקורוס הוא הכפירה
 באלהות וכלל כל אמונה כוזבת בעקר הזה וכן פירסה הבריתא פהאפיקורוס'
 הם יורדין בגניסם ונדונין סם לרורי רודות • ואמרו עליהן מורדין ולא מעלין •
 וכאל' כי אפיקורוס הוא סם נאמ' בכלל על הכופר' באלהות ונאמ' ביחוד על המבז'
 החכמים והמורה דרך אל הכנים בכללן מכחישי הנבואה ולפי כונתו יותר ראוי
 להכניסם בכלל איך תורה מן הסמי' כמו סכבאר' ונאמ' כנגד האמונה בתור' האות'
 איך תורה מן הסמי' ובכלל זה מכחישי הנבואה וכבואת מסה וכחיות התורה כי
 כל זה נמסך אל האמונה בתורה • ונאמ' כנגד האמונה בגמול האומד איך תחיות
 המתים מן התורה לפי שהיא סוף הגמול ובכלל זה מכחישי ביאת משיח כי אז
 יחיו המתים ובכלל זה מכחישי גמול הנפשות כי האמתין בתחיתן שהוא בגוף
 נשם כל סכן שיאמין בעולם הבא אחר המות סקרואוהו מקנת חכמים אל עולם
 הנפשות • ובכלל זה מכחישי ידיעת האל ית' כי היא קודמת אל האמונה בגמול
 כמו סקדס לב זה • וסדר מורה דרך אל הכנים זה בכלל אפיקורוס והיותר מאות
 לפי כונתו הוא מה סזכרנו חסו מה סרכימו לבאר :

פרק יא כבר ביארנו כי החקירה בזה הדרוש רכומי בהסגחת הפ' היא
 יותר מחייבת מסאר דרומי התורה וכחכנו הסבה בזה בפ'
 ראשון מזה המחבר וביארנו שזה המחקר הוא ראוי אל החכמים כמו אל המעין
 כמו סכתבנו בפ' וביארנו כי הספק התלמי בדרוש הזה אינו מתרחב באלתו
 אופן מחוסבים בני אדם כמו סכתבנו בפ' וכפ' • וביארנו כי היתרו וקל
 במעמור על טוב סידור המביאות כמו סכתבנו בפ' ולפי זה הגהה סקדור בעיון
 בחקירה זו כריך להיות בסמחקור תחלה בראיות ספסל' מסביח בזה העולם
 ואחר שיתסב זה נסחרל לחקור בהיתר סספק הזה בסמכור רעות בני אדם
 בהיתרו רעת אחר רעת וכברור אח"כ הכורך מסבלתי כידק : ורע כי ססודק
 ברעות אלן סאכסים אליעז בלרד וכופר וליהוא סחולקים על אפיקורוסות סכסה
 לן ארוב הוא רעת ליהוא כי לא מכינו סאיוב יעכה אותו לסתור דרכיו וגם מכינו
 סחרה אף ה' על אליעז ורעיו ולא על ליהוא וזה יורה ססה לא דבר ככונה והוא
 רבר ככונה : ורע כי מה סחרה אף ה' על אליעז ורעיו לא סהיו דבריהם בטלים
 לגמרי כי סאכסים סאלה חכמים היו ומאכסי הנבואה היו כמו סכאה בזה הקבלה
 סאמיתית אבל עס סיות דבריהם אמתיים בכתובת סכה לכריך ורע לו רעע
 ועב לו בחלקים מחלקי ססאלה לא היו דבריהם אמתיים בעיני ארוב עכמו כי לא
 נתגלת להם סבת מכאוביו וזה סיה סבת חרן האף כי דבריהם עס סיותם
 אמתיים לא היו תסובה לתלכות ארוב סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם
 בלתי ככוכים בעיני ארוב ססר בו סיה סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם
 בהיתר סספקות ססר ארוב סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם
 ככוכים ססר סספקות ארוב סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם סיותם
 בלי

באים חידע בעצמו שהוא כריק כעצוב דרכם ולא כמפוט עליו שהוא רסע באופן
 סחטבו הם עליו כרי להכריק מפטט הס' ולא כחשוב להתקרב למית כמכחסיף
 לו להכריקו ברסעת הכריק כי לא א חפץ רסע הוא ולא יתקרב הארס ליו כי אם
 באמת כי לא לפניו הנף בלויוראוי סנחקור בזה בענין מסופק מאר סהרי הקדמנו
 כי דעת איהוא הוא היותר כודק וירעבו כי סבת מכאובי איוב היה הסטן והסתתו
 ולא ראינו סאליהוא יזכר זה כלל וכסנטיע זה בתקומת נבארו בעה : וזממל :
 פרק יב הפילוסוף חטב להביא ראיות מנשיות כאלוק ההסנחה מהפטרטום
 והם בנייות על ב' פרטים האחד סאל ליחס ידיעה למ' בלו סעכניס
 הפרטי' להיותם כעדר' ולהיותם הולכי' לבלתי תכלית' והסני לטיות הארס נכזה
 ביחס אל הס' : והסליסי העדר הקרר ורוע ההכנה הנראית מכדיק ורעלו רסע
 וטוב לו וכל טענותיו הכל זאת כלס יסא דוח' אכנם הראסונה ככר כתכנו
 דחיתתה בפרקי' הקדמתי' אמנם הסכית הרבר הוא בהסך כי לרוב סלמיותיו ראוי
 לו סיפגיה חכילו בחסדים ביחס אל סלמותו : ואמנם הסלטיעית זה הספר הוא
 מסתדל לראותה בטעמות סכסלו ביך איוב וחכיריו בזאת סגלה ומסתדל להביא
 ראיות מנשיות סהס' מנטיח בזה הטלס הספל באיסי מין הארס ואעפי סאחר
 סכדחו טעמות הפילוסוף כסאר הדבר למסכל ראשון סראוי להאמין סהס' ירע
 ומנטיח לטיותו סלמותו לו וההסך הוא ססרון עס כל זה רבו הראיות בזה הספר
 ובזלתו מדברי הנביאים והחכמים סההסנחה היא בזה העולס הספל : והראיות
 הלקוחות מזה הספר רכזו ספר איוב הם פני מיכס' המין האחד ראיות לקוחות
 מכר רוממות סהי' וסלמותו : והסני ראית לקוחות מכר סעולותיו בזה המכילות
 וזה המין כחלק לב' חלקים : האחד בראיות הלקוחות מהמכילות בכללו : והסני
 בראית הלקוחות מחלקי ה זכילות כמו סבעלי היס והבמחיס : והג' ראיות
 הלקוחות מין הארס וסס הראית היותר מיוחדות סבזה סדרתם וכיחר לכל
 חלק מאלו הראיות ערת מיוחד להקל על המעיין :

פרק יב בראיות הלקוחות מכר סהי' מאיחר היה סהי' מוסל בעולס ומכניגו
 ויהוא מכואר סהארץ ססלס לא יעליס עיכיו מהפעולות אשר יעסו
 המזנהנים תמנו ולא יקבר מלהגיע לכל אחר מהס הראוי לו לני סעולותיו יהוא
 מכיאר מזה כי סהי' הוא מנטיח בכל אחר מהמזנהני' ומזנו ביותר סלס סלופסרי'
 ובהיות סנין כן וזהו הארס לבדו מבין סאר סהויס הנספרים ראוי לגעול
 ועוכס לני' סעולותיו לטיותו בעל סכל הוא מכואר סהוא רחוי סיפגיה סהי' באיסי
 הארס כפרטו ויעכום איתס על מריס לני' סיפור סמרי ויגמלס טוב על כדקס לני'
 סיפור הכדק' : וזאת הראיה זכרה אליפו כמענהו הראשון ואחר האכנס מאלוה
 יכדק אס מעוסהו ויטהר גבר' : הן בעבריו לא יאמין ובמלאכיו יסיס תהלס' : אף
 סוכני כתי חומר אשר כפפר יסורס וימר סככין' : זרדך הראיח הזאת היא סהוא
 יקיים חמלס סהסי' הוא בתכלית סלמיות סאפילו סמלאכיו' ס כמרדגת סהוללו
 לסלמותו והארס הוא בתכלית סכסרון אפילו כחכס אל סמלאכיו' ואחר סכניסכ

אדרב משפט פק ית

זה אם כן אין ראוי שניחם לבי הסלם בתכלית הסלימות מה שהוא חסרון לאדם
 אחר בזה האופן מן החכרון • ולסיות חסרון אל האדם רוע סדר בהנהגתו אל
 המהיגים ממנו אם כן אין ראוי שניחם אל המי' זה החסרון ויבא לנו מזה כי המי'
 מפניו על ראוי האדם ומנהיג אותם באופן שיותר סלם שיפטר מטוב הסדר •
 כוד חזר אלינו וסחיד טענה זו במעשהו הסבי ואמר מה אכנס כי יזכה וכי יברך
 ולדו אדם הן בקרפיו לא יאמין וסמים לא זכו בעיני אף כי נתעב והאלח אים
 סותה כמים עולה • עוד דמת זאת הטענה במעשה הסלימי ואמר הלאל יסבן
 גבר כי יסבן עלימו מסכיל • ותרגמו המתרגם כן האפטר דלאלהו יליף ברנס
 וכחילוף איפטר דעליהן מפניו • ואמר האם לאל ילמד האדם דעת וכי ילמד
 וסביה האל על דבריו ויסכיל אותם ממנו כלל כי אחת בא ללמד לאלהים דין
 ומתעם וזאת היא טענתו הכוזבת כמעשים האחרים כי לרוב סלימות האל ית' אין
 ראוי לאדם ליחם לנדבר סיהים חסרון בחק האדם החסר כי מי הוא האדם סביב
 אחריו את אשר כבר עשהו • ובלרד יקבר בטענה זו במעשהו הראשון ואמר האל
 יצות מעטס ח'ט מדי יעות דרין • אכל במעשהו סאחרון הרחוב בה ואמר המטל
 וסדר עימו וגו' סענין • ויפיר גם כן טען זאת הטענה במעשהו הראשון ואמר
 סחקר חלנה תמכא אם עד תכלית סדי תמכא • גבהי סמים מה תפעל עמוקס
 מסחול מה תרע • וגמר סענין • ואמר כי לחסרון האדם מהסיב סלימות סמי' אין
 ליחם לו מה שהוא חסרון בחק האדם ערוע הסדר והסנהגה • גם אליהו טען
 במעשהו הראשון ואמר זאת הטענה ואמר תיפס לזיוב הן זאת לא ברקת אענין
 כי ירבה חלונת מאכוס ירבה לומר מאחר סיהאל יתבר' הוא יותר גדול ויותר סלם
 מהאדם החסר אי איפטר ליחם לו סעול כמו סימכת אליו ולא ברקת בזה • עוד
 במעשהו הסבי הרחוב בזאת הטענה וזמ' לכך אכסי לכב סמעו לי חלילה לא מרכס
 וסדי מעול' אמ' כי מסקול סדעו' יודע זס כי חלילה לא סיניח כריות' למקרה הזמן
 כי זס יהיה עול בחקו וכל סכן סלא יעות ריכס אכל סעל ארס יסלם לו וזארת
 ארס ימבאבו • ואמר עוד האף סוכא מסעס יתבוט ואס ברין ככוד קרטיע ואמר
 ארץ איפטר סמי סהוא מוסל ויחבוט בבריותיו פיסיס סוכא מסעס • ואמר עוד
 סאחר למק' בליעל רעע אל מדיבי' • אסר לא כסא סבי סרס ולא ככר סוע לפני רל'
 כי מעסה ידיו כלם • ואמר ארץ איפטר לומר למק' אסר סהוא מק' מדיביס אסר לא
 בעא סבי סרס למי סהסוע וסרל מעסה ידיו סהוא בליעל ורעס • עוד במעשהו סג'
 ססוף לסחיד זאת הטענה ואמר הן אל ככיר ולא ימאס ככיר כח לב • לא יחית
 דעס ומפעס עסיס יתן • ירכס כי לסיות האל ככיר בתכלית סגדול והסלימות אי
 אעס ליחם לו זה החסרון סיהים ליחם לו איוב כי סיה מואס יניע כסיר אכל יס לכו
 להאמין מפלימותו סהוא עוכס ארסעיס להיתקס בחסאס • ולגמול טוב לכדיקיס
 ולתת מעטס סעביס • ואמר הן אל יסגיב בכחו מי כמותו מורס • מי פקד על
 דרכו ומי ואמר פעלת עולה • ואמר אחר ססמי' יסגיב בכחו מי יוכל לסען על
 עפעסות ססס עולה • ואמר אחר זס סן אל סגיה עלא כרע • ואמר עוד בסוף דבריו

אורה משפט פרק יג

סדיו לא מבאמו סגויה כח ומשפט ורוב כרקה לא יענה • לכך יראונו אנשים לא
 יראה כל חכמי לב • יאמר כי האל יתברך אשר לא מבאמו וזהו להיות מהותו נמשכת
 מהסתיונו הוא סגויה כח ומגויה משפט ורב כרקה ולכן לא יענה כלומר כי סלימות
 גדלו תורה כי הוא אינו מענה מלכו הבריות לעות חרם בריכו ולכן יועיל לאדם
 ברכותו עם אלהים ולכן יראונו אנשים • ואף אחר זה הפלימות סילים האדם
 בנפשו ביראתו את אלהים אינו ביחס אל ה' שלם כי לא יראה פיהו סלמי' ביחס
 אליו כל חכמי לב כמעט הן בקרוסיו לא יאמין וזה יורה כי ה' הוא מסגויה על
 המין האיכותי בפרטות ואיניו כי זה הוא סלימותו ית' גם ה' כסרבר עם אינו חן
 ספרה תפשו על הרשעו • אותו במשפטו וטען עליו בזה מרומותו יתברך כמו
 שהוא מפורס בתחלת העיון ברברי ה' • ולזה אמר לו במענה האחרון האף
 תפר משפטי תרסיני למען תכדק • ואם זרוע כאל לך ובקול כמוהו תרעם
 וגו' • יאמרו כי להיותו חסר מאר ביחס אל סלימות ה' לא היה ראוי לחס לו
 רעע כדילכדיק את עכמו • והיותו כפלא סככל זה סגס איוב המרשיע משפטי
 ה' יורה זה ותאמרו יותר כמרץ ברוממות האל יתברך מחכיריו • אמר במענהו
 לבלדר הסומוי אמנם ירעתי כי כן ומה יכרק אכוס עם אל • יאמר כי גם הוא
 יורה לבלדר במה ססייע לאלפינו להביא ראייה על הסמחה מרד סלימות האל ית'
 האל יעות משפט וכו' • והפליג באותו מענה ברוממות ה' ויאמר חסם לכב
 ואמין כח וגו' • וכך כסנתחוק בלדר בטענתו זאת במענהו האחרון ויאמר חסם
 ופחד עמו לבג עליו איוב ויאמר מה עזרת ללא כח • עוד הוסיף להפליג ברוממות
 ה' ויאמר כוטה כפונץ על תחו עד הן אלה קבות דרכיו ומה סמץ דבר כסמע בו
 ורעס גבורותיו מי יתכוון • וכך בופר במענהו למעלה הרחיב המאמר בזה
 ויאמר בסוף הן כל ראתה עיני סמעה אזני ותבן לה כדעתכם ירעתי גם אני
 וכו' • ויס כאף מבוכה כי אחר שהוא מורה בזה וכל רעיו מסכימים סזהו מופת
 סה' מסגויה באיסי האדם וגם ליסוא הבורק בטענתיו יטעון זה וגם ה' יביא
 מזה מופת לאיוב אם כן איוב סמורה כן מה היה רעתו בסלוק הסמחה כמו
 סטעמו עליו המפרשים זל' • ואולם היתר הספק הזה יתבאר בזכרנו רעת איוב
 וכפרקים הכתמים אליו כעזרת הפוזר והגוזר :

פרק יד בחלק הראשון מהמין הב' והם הראיות הלקוחות מעולות
 ה' בזה המכילות בכללו ויס בזה החלק סתי ראיות האמת
 לקיחה מרד ההיית בתחלתם • והסמית מכר קיומו זה הקיוב המופלא • והדרך
 בראיה הראשונה היא זו • מבואר נגלה הוא סתי סהמכיה פעולה מאחר העדרה
 ויכחה הפעולה סהיא באופן היותר סלס סבפכים סאיפטר סתמכה אותה פעולה
 סהיא ראוי סירכה בקיומה באופן היותר סלס סאיפטר • ואם ירכה ספר זה ביחס
 זה אליו לסגוב ולסכלות לא לליאות וקיבור כי המכאחה אחר העדרה היא יותר
 קסה מקימה אחר הייתה • ומבואר הוא סמה סהוא ספרון כחק האדם ראוי
 ססכלול אותו מה' כמו סנתכאר בס' הקורס • ואחר סהיה זה המכילות בכללו

אורב משפט פרק יד

מכא מהם אחר העדר הכה אם כן ראונו לו סירבה בקיומו ביותר סלס טכפנים
סאיפסר מטוב הסדר וההנהגה • ואין ליחס לסי ליאות וקיצור בזה אחר סהיה לו
יכולת להובילו מההגדר אל זאת הסויה אשר היא בה וגם אין ליחס לו ית סאינו
מציב עליו מפני המיחוב והכבחה סהרו הפילו בחק האדם סהיה זה ספרון גדול
כל סכן בחק הכי אם כן יבא לנו מזה סהסי התמכיה זה המכילאות הוא ממדינו
ונציגה עליו בהופץ היותר סלס סאיפסר • ולהיות הארס בעל סכל וראוי לגמול
ונכנס יתד מסאר הנמכה סהפלו • אם כן ראוי לסי להפניה עליו ולגמול אותו
על כדקו ולפניהו סוקו על מריו כפי סיעור הכדק והמרו • וזאת הרחיה זכרה
אליהוא במענהו סהני והמר הך סתנס אל לא ירסיע וסדי לא יעות מספט • מי
סקד עליו סרעה ומי סס סכל כלה • ואמר התרגום מאן פיקור פיליו למעבר
הרעה והאן פני סכל כלה • ואמר מי פיקד על האל וכוה עליו לעסות ארץ וסכל
הלא ברכוה עשה אותם ולא תהו בראה להרע לבריותיו כי לא יחבל האדם העסה
יריו ברכוה • ואמר אם יסיע ליו לכו רוחו ונסמתו לני והסוף כלומר אם יסיע עליו
לכו לעסות לו רע למכוא עליו סנואות כמו סהיה טוען אויב באחר כי תמאס יגיע
כך רוחו ונסמתו אליו יחסיף • ויבועו הכל יסוכו לעפר כמו סאמר אחר כן יבוע
כל בסר יחר וזרס כל עפר יסוכ • וגם הסי אמד לאיוב זאת הטענה ואמר אזר
נא כנ בר • וכיך אשאלך והוריעני איפה היית כיכרי ארץ וכל אותו ענין • יאמר לו
אתה רכס להתרבה עמי על מטפטי חזר נא כבכר חלכיך וגו' לטעון כנגד ראויתי
איפה היית כיסרי ארץ הלא היה לך להתכונן סאי מתנהג כדן יסר עס כריותי
אמר סהמכחתי הוקס מההגדר כס פים כהוכאחס מהכליל ככללס וכפרסיהס
כי איך הוא הפועל לכל אלו הנמכאות • ויפ לאומר סיאמר פים כמותת זה הטענה
מסני כרדין הא' פהא ככו על הקדמה יכחיפה הפילוסוף והיא חרום העולם •
והכ' פנס הקולרה אינה מחייבת יותר ממה סמחין הפילוסוף בזאת הפאלס
כי הוא מחין סהסי מסניה על המיכין והסנתתו היא קיומס אבל על סאיסס
סנפסריס אין ססנה דכקה בהס ומופת זה לא יחיב הססנה אלא כרכריס
הקיימיס הככחייס • והטענה בכר הרסין היא סאכחנו אין כרכינו אלא עס מי
פעלו כידו רעות סאמנה התורנית כסלימות ומסתפק בסאלה זו כלכר כמו איוב
וכיכא כו וכמו סלא הפיסקנו ענ עכמו להביא סמופתים לסתור רעת אפיין קרוס
וסיעתו סמכחסיס מכילאות הא ומכמו בזה על התורה הזאת מאמתת סמכילאו'
הוא כן כבנו בזה עס המכחיס חרום העולם ומכמו על סכנה התורנית
כסאלס אזרכני חרום העולם ואין כרכינו אלא עס המסתפק בענין סססנה
כלכר כאיוב • ועור פנס הפילוסוף עס סיותו מחייב קדמות העולם יורה כזה
המופת כי עס סיותו מחייב סקרמות לעולם הוא מאמן סאין קדמותו סקדמות
האלהה בקרימה זכנית אבל סזמר הוא טכנתו והוא מאוככ ומכו ואחר סהוא כן
כחמת המופת כסכנה סזלות לכד וכמקוס סאמרכו סהוא הוכילו מן ססערד
באמר סהוא סכתו חז מכואר ככפסו • וזהו שובה על הכר סבטי הוא סססנת

חספי באימי הארס היא מחוייבת כהסגנתו במינת סכמו סזמיניקיס קייזיס
 נכחיים כן אימי בני הארס הם קיימיכ נכחיים מזר החלק הכפלי אפר בהם
 ומאותו כר היא רבקה בהם ההפנת' האה תוהגה כן מהאר נכפסו וכבר זכר
 רוד הע' המופת זה ואת' אוהב ברקה ומשכט' ג' ברבר יי'ממים נעסונו' יאחר
 כי היות העולם מחודש יורה כי הס' אוסב מעפט וכבר הרחיב המחמר עוד בזה
 בלוחי מזמור וכבר זכרנו זה והדרך בראיה הפכית הל'קוחה מזר פעולת הס'
 בזה המכיוואות בכללו והיא מזר קיום ההויה זה הקיום הנפלא היא על ררך זו'
 מבואר הוא סאיך קיום זה המכיוואות הטפל איפסר סי'תמיר בזה האוכף אפר הוא
 בו מזולת המטר נהמטר אי איפסר ליחס אותו ל הטבע לכר למסי סבות' החחת
 סאינו ענין מתמיר מתכופת הגלגל ומדת היום ומדת הלילה ומקיות סמי' בכלל
 משמם ורחק מתמיר ספרתים אבל הוא ענין פוסק וחוזר' והסמית היותו במקומות
 המיוסבים בזה האופן סתפלם בו הוויית הבחיים אי איפסר לתלותו לסכה
 טבעית כי האידים אשר מהם מתהוה המטר במקומות ההם לא היו מספיקים
 לזה אם לא היו מביאים הענכים הרחות ממקומות אחרים' וגם אי איפסר ליחס
 זה לקרי ולהזרמן כי הרברים המקריים איכס תמיריים' ואחר סאיך זה נופל
 במקרה וגם אינו מעפולת הטבע אם כן הוא פעל האל ית' הרובה בקיום זה
 העולם הספל ומסגיה בו להמטיר עליו במקומות הכריכים ובזמכים המופעילים'
 וזה ספחזל סלם מפתחות לא נמכרו לסליח' סל גסמים וסל חיה כלומר להוליר
 העקרות וסל תחיית המתים כי איך בא' מאלה ענין טבעי כלל' וזאת הטענה
 זכרה חליפו במפכהו הראסו' ואמר עוסה גדולות עד איך חקר וגו' הנותן מטר
 על פני ארץ וגו' לסוס סכליכ' למרוס וקוררים סגבויםע' גם ליהוא הרחיב
 המחזור בטענה זו ואמר כי יגרפ נטפי מים יתקו מטר לאירו' אשר יזלו סחקים
 ירעפו עלי ארס רב' וכל אותו ענין עד שיאמר האזיכה זאת איוב עמור והתכוון
 כפלאות אל' התרע בסוס אלנה עליהם והפיע אור נכנו' וכך הס' זכר זאת
 הטענה לאיוב באמרו הים למטר אב או מי הוליר אגלי טל' יאמר סהוית המטר
 תורה על מסגיה לפי סאיך זה בטבע סהוית הכן מהאב חלל דרך פלא והסגכה'
 ואיוב עכמו זכר זאת הטענה ג' באמרו בעסותו למטר חק וגו' רבה כי פעל ליה
 הוא לא יוחס לטבע חק המטר כשיעור מוגבל וכזמן כאות ובמקיות דאוים'
 ואחר סכתיסב זה רכזני ענין המטר יורה סהס' הוא מסגיה בזה המכיוואות
 הספל יתחייב לנו מיר סהפי' הוא מסגיה באיסי מין הארס מזר הסכל אשר בו
 וכמו סביארנו בפ' זה' ולפי ספכין המטר הוא מופת מבואר בהסגכה יזראה כל
 הנביאים והמרברים ברוה הקדש סהס' מזכירו' זה תמיר בדבריהם: אמר ירמיה
 פ'ס' סאותי לא תיראו וגו' ולא אמרו כירח נא את יי' להיכו הנותן גסס' ואמר לקיל
 תקו המון מים בסמים ויעלה כסיאים מקצה הארץ ברקים למטר עסס' וייבא רוח
 מאוכזותיו' ואמר המסורר המכסה סמים בעבים המכין לארץ מטר וכן בברכה
 מקומות וכן אחזל גדול יום הגסמים מתחיית המתים סתחיית המקים לכריים'
 יום

אורב כשפט פרק כז

חוס גממים לצדקיים ולרעים • אורב כי ענין הנסמי' הוא מפליאות זה המציאות
 ראוי לילקח מהם מופת בהפנה לפי מה המופת הוא קורפ לכ מכלקי ההפנה •
 פרק טו כחלק הכפי המיין המיין והם הרחיות חלקות ומתעלות המי'
 כחלק מחלקי זה המיין' זולת האדם כמו הפעלי חיים והמחתי'
 והדרך בראיה זו היא כל דרך זו כשחקרנו דרך משום בכריא' הכפלי חיים האופן
 הזנחם מציאותו בתכלית הרחמנות והזניכה לכל אחר מהם כפי מה שהוא כריך
 מהרחמנות והזניכה כפי בריותו וכורך הזכותו זה ח' א' עיה' בלא הפנה' משניה
 ויהיה הפעל הקרוב הטבע או הפעל הפועל לבל טפס' הרחוק לכל זה הוא הפנה
 הראשונה ית' וית' ואם הפנה חיה רבקה ככה שאינם מרכיב וגם צמיני
 הכמחים תמכא זאת ההפנה הרב' • אם כן מזה הכר יחייב סתה' ההפנה
 הרבקה בחישי ענין האדם כי דין החיים כמין • האדם כדון ענין באובי הכח כמו
 שביארנו במה סקרא • ויתבאר מזה כי הפי הוא יודע עניני האדם ומטניה בו
 לבחול אותו טוב כפי דרכו ולפניהם אותו כפי רעיו • אבנם ח'ך נכחה ההפנה
 דרכה ככה הוא שאכחנו נראה שהפי' המייה חיכרים נחיתים אל הכח כפי מה
 שהוא כריך להזנתו לקיום מינו כי אל החיות הרגות להיות מזננס העשר ולא
 יזננס החכיר המציא להם כפורים ויכלו לדרים בהם הכח הדרי למיניהם והכין
 להם עם אדם יטיול אותו בעת הדריסה כדי לבטל המזון ההוא ולדקדק אותו כי
 כח האדם וחיותו עומד להם כח האדם המכיל הבשר • והכמות האוכלות
 העצבים הפעלי קרנים סחין להם פינים בלחי העליון כי הטבע לה יציק לזה
 ולזה ומה שהמכחו בקרני' הפסירו בשינים וחין לעיסתם גדולה ויצטרט לעיכול
 יותר חזק כחן להם טבע להעלות גרה להשלים בלעיסה סיה מה תחבר בלפיה'
 ראשונה • וארך כואר הגמל מחינם הארך סוקיו כדי סיקל עליו ליטול המזון • ומי
 ממזנו מכני כרבים ועופות ודומיהם עכולו יותר מהיר • ומי ממזנו בלתי מכני
 עכולו יותר מתאחר • כבר הזכירו חכמינו אל זה במדרש וחמרו יודע דיק דין
 דלם ירע ח'כה שהכלב אין מזונותיו מזון לפיכ' שהיה מזונותיו כמעין פלם יתים
 וחמרו עור וכרבים ועופות כדי שתפול לאור וחמרה' • והמלה בדיה חלופה
 מאור היא כעצנת כל ימי הגממים בחורי עשר וכפיהם והואם לה טבע ללקט בימי
 הקיץ מזונותיה ומתחכמת לחלק גרעיני החטה אחר לפנים כדי שאם יפלו בליו
 בשמי' שלא יכחאי • וכבר זכר זה שלמה ע'ה וחמר לך אל כמלה עכל וגו' חכין בקיץ
 לחמה וגו' • וכן בכל מין ממיי ב' ענין מיותר בו מהפנה הפי' בולקיים מינו
 זכרום חכמי החיות כשפריהם • וכרמז זה לחכמ' אל במדרסיהם וכפ' סיה'
 ומה ככבר מתחולל עמרו בבחרא רעבא חמ' מימי לא רחיקו כבי קיץ וארי סכל
 ומועל חכונה והן כזוכים שלא בכבר והרי לא כבראו לא לסמסני חני לא כברחתי לא
 לממם אח קובי ומה לו סלא כבראו לא לסמסני הם ניגזי' סלא ככע' חני סכברחתי
 לממם אח קובי חינו דין סאתפרכ' סלא ככע' • אל כהרעתי מעשו וקפחתי פרכתי
 כמאחר כי עונותיכם הטו חלה ער כאן לקינו • בארנו לנו כי מרין הכפלי חיים

יש לנו ללמוד רצן קל' וחומר מתידיה ההשגחה רבקה באישי האדם להמציא לנ
 מעצותיו סוף בכבוד ורעותיו אינם אלא חסדי העינים * ואף לא תידיה הסגפחה
 רבקה ביותר נכבד סכבעלי חיים סאפילו ביותר חלומי סכחס היא רבקה' הלא
 תראה התולעי' המתחיים בחילכות ובדברים המתלעים אלו יבוא מתקביהם מיד
 סת מתים ואף להם תחבולה בכקסח המוזן ובתוך חוריהם סמכי' להם הסס
 ית' מאמס' * זכ האכרוח סכוא בתוך הכינה מקום סאף סס אפילו חור ואף
 לו תחבולה לבקס מזון המכי' לו הפי סס מזומ ססחלבנן ובכלות המזון נתן לו
 סבע לכהר סקליפה ולבחות מתנס ולהתפרנס חוץ מהקליפה ואחזל יוסכ וזן
 מתרני רחמים וער כיכי כמים ואף לא נסא קו מאלו הבריות הספלות אל המין
 סחור סכבר סככח כללו ופרטד חס סאמר המסורר ע'ה כדוק ח' בכל רכיו ונג'
 ואמר כי הנלות סחירותו בכל מעסיו מההסכה והחניטה אפר יס בהם יורה כי
 הוא כדוק בכל רכיו רכומי מעססו כי רדכי הפי סס מעססו כמו ספירסו חזל
 בטסוק חוריעמי נא את דרכך ספיה סאלת מפני מה כדוק ורע לו רסע וטוב לו *
 זכ כמסכה זאת הסגפחה חל הכמחים מלכר הסבע אסר חוסס בתולדות *
 הלא תראה גרניד חטה אחת מכמיה סלם מאות סכלים וככל סכולת יותר מ'ל
 גרנרים ויהי הגרניר האחד סכה לעסרת אלעים האס יעלס כי כח הגרניר
 חלום כמו זה וכך גרניר חרדל אחד עס רוב קטנותי עוסה עכפס ומסלח כדים
 ופארות ומכמיה גרנרים מלא סעומר או מלא סספל ואי איעסר זה מכלתי כח
 אלפי מיותר כדימ המורה על סגנחת מסגיה ית' וית' * וכל סכן ס'ס לס ללמוד
 מזה לאישי מן האדם סהסגפחה היא רבקה בהס לולי סמרי אסר בעבורו מניע
 אליהס העונס * וזאת הטענה זכרה איוב עכמו מלעיג על דברי כוסר כמעסו
 אראסן סאמר ספקר און תמנא אס ער תכלית וכו' וספיי לו גם לי לבב כמו: ס
 סנס הוא מודס כזה וסרסיב כזה המאמ' ואמר ואלכ סל נא בהמות ותורך ועוף
 סממים וגר לך א סיה לארץ ותורך וספרו לך רגיהס * מי לא ירע בכל חלה כי
 יד ח' עסנת זאת * אסר בירנכסם כל ח' ונג' * ואמר כי מכריאת סבהמת וגם
 מכריאת העופות סחייכס בליתו סלימות מהבריות כמו סבהמות וגם מכריאת
 הארץ וכמחים סחייכס בל' וגם מכריאת הרגים סחיה חלפס מאר סאי איעסר
 להס להתקיים אפילו עסס אחת על הארץ מכל חלה ילמוד סגנחת הפי בהס וכל
 סכן ככפס ורוח כמ האר' וכן זכרה עמד מלעיג על דברי כלרד כמעסו החחרון
 סאמר לו המסל וסמד עמו והסיב ואמר גס עזרת לל' כח הרע'י יחוללו מתחת
 מים וסוכייהם * ואמר לו אף ברבדוך למע סמפיק לתרץ חלונתי כי גס איני יורע
 כח הפי וסגנחתו סאפילו הגרעיס ססס רפאים ומת: סס כמחים וכבראס
 מהתסומות וסחורים אסר זרעום סס זה פל' גרול יורה על מסגיה מסייה כס
 ספיי מכמיה ומבדל בגרניר יבסס ומתים * וסס' זכר זאת הטענה לאיוב ואמר
 לו מי סלנ לסטף תעלס בדרך לתיו קולות * להמטיר על ארץ לא איס מדבר לא
 ארס בו להסכיע סחיה * ומסואס עלסכמיה תכזר קס' * ואמר לו כי סוא מסגיה

אורב משפט פרק יו

אפילו כחמים וצמרפים ומצטיר במקום רביבתם כדי להצמיח להם מזבא רטא
 למזוכותים יוכן זכר לו מהרחמנות פים לו על העופות והחיות הפחותי שאין בורך
 בהם לבני אדם כעורב ויעלי סלע וחילות הסדה מלבד פים בכל אלה רחמנות
 יתירה בהסנחה עליהם כמו שהזכירו החכמים זל ויתבאר במה שיבא בעה הכל
 פירוסנו לזה המענה ולזה אמר המסורר טוב יולכל וגו' ואמ' מתן לכהמה לחמה
 לבני עורב אשר יקראו יואמר הכפירים שואגים לטרף וגו' יואמר פותח את ירך
 ומשביע לכל חי רצון וכן מאמרים אחרים רבים בכביאים וברברד הזל מרים
 כי הסנחה הפירבקה בכח וכן זכר הפי עיין בהמות ולויתן המזור' על ההסנחה
 ממני פכים האחר הפמ תוקף הפי ורוממותו הנראית מהכריות האלה ורוממותו
 מורה על ההסנחה כמו שקדם לנו והטני מפני ההסנחה הנראית בהם במזוכות'
 כמו שכתבאר מס בלתי אמנם אחר אשר אינו יורה זה למה הוא מתרים כנגד האל
 ית' ומה הזעילו לו דברי האל ית' ומה ירעה חוסיונו לוי תבאר במה שיבא בעצת
 העוזר ית' וית' :

פרק יו בחלק הג' מהמין הסס והס הראיות הלקוחות מפעולות הפי
 במין האדם והס על דרכים רבים * הא' מהס בענייני בריאת
 האדם אשר המסתכל בה ויבין דרכי החכמה כבריאה ההיא יורה בהסנחה כבר
 הרחיב בזה המאמר החכם בעל חובת הלבבו' בטערי הפני מהספר לא הטרחנו
 עכמו להפתיק דבריו בכאן משס יקחם המעיין * וכן הרב מנהי גדק זל הספר
 מורה הנבוכים כתב וזל כסתתכוב בפעולות האלהיות זל הפעולות הטבעיות
 יתבאר לך מהס תחבולת הפי וחזיתו כבריאת הבה והדרגת תפעות האברים
 וסכינתם קבתם בקבתם * וכן יתבאר לך חכמתו ותחבולתו מהררנת ענייני
 כלל האים עיין אחר עיין * והמסל בהדרגת תאופותיו וסכינת האיוברים המוח
 מהסלפניו רך מאר ומה סלאחריו קשה מזר * מהס הסדרה יתאר קסה ממנו וכל
 מה סיתפמט יתקם והעכבי' הם כלי החום והתמועה והיו העכבים אשר הכטרך
 אליהם בהסנחת החוסים לבד או בתמועה קטנה שאין בה רק טורח מפע
 תכונות העפעפים והלחי מלרו מן המוח והעכבים אשר הוכרך אליהם לתמועת
 האוברים יבאו מחוט הסדרה להניע הפדקים עסס הפי תחבולה סיכא! בפכב
 החוטים ומלאו החוט' בסרוסם עורק אחר כן ימלא העורק מקצה העכבי וכבר
 החל להתקנות ולתערב עמו מן החבל חתיכות קסות ויסוב מיתר וידבק המחר
 באבר ויתבר בו * ואז יוכל העכב לטניע האבר על זאת ההדרגה וכן היתה
 מדקנות חכמת הפי בכל אים מאיפי הבה היונק' להיותו כסמלר בתכלית הדקות
 ולא יוכל לחזק בתוך יבם * והוכנו לר סהים להוליד החלב מפני פיתון בתוך לח
 קרוב ממנו אבריו עד סיתגבבו ויתקמו אבריו ראסון בהדרג' עכל הרב
 המורה ברך זל * זה כולל האדם והבה אבל מה שהוברל מהאדם מבין סאר הבה
 הוא מה שהזכירו החכמים זל בגמר' במדרס זל תסכחי כל במוליו והוא היות
 דדי האדם כנגד הלב במקום ביכה ורדי הבה' למטה בספל גופה ונקטו המסס

בזה כריס'א ויבך ממקום וטנופת וסלא יסתר'ל במקום ערום • וכל זה תורה על
 הסגחת הס' הרבקה במין האנושי ורין הפרט כרין הכלל כמו טוקרס לנו המאמר
 בזה • והיותה נפלא מבכל זה הוא הרבך ספע להי וכח סכלו בחומר עכור כחמר
 סאר הב'א אסר רבקותו בזה החומר ים בו מהפלא העצום סאי אויפסר זה מבלי
 השגחה ולזה רבך הפייט סיסר בסירו וואמר מה אפאלה אות ובי מופת'י רי רבך
 ארמה וכסמת סרי וגם דור המלך ע'ה השתכל בבריאתו וירע ממכה כי ספי' יורע
 ז'ותו ומסניח בו • וואמר יי' חקרתני ותרע וגו' וואמר כ'סוף אורך על כי נוראות
 נפלאותי נפלאים מעסיך וכפטי יורעת מאר • לא נכחד עכמי ממך אסר עוסתי
 בסתר רוקמתי בתחתיות ארץ' • בלמי ראו עימך וגו' יתמה על בריאתו ויורה למ'
 על אשר בחכמה יסרו ובתבונה עשהו ויכוונה וכבר הזכירו בגמרא מה סיס
 מחפלא בהיותו מטפה אחת סוה כמה איברים מסוכים • ותמה על אשר כחוך גוף
 האשה במסתרים עסאו וכמו סרר'ל בגמרא במר' ברכי נפסי את יי' וכל קרבי
 את סס קרסוי ואצרו עוד ואין כור כל'יני ואין בייר כל'אינו ססוא כר גורה בתוך
 גורה ותמה על ר'קו אזו בספל הבטן וכמו סהזכירו חז'ל בגמרא מה סיס מהפליא
 בריקום הזה ואיך היא בתכל'י החולמה בתחלמה והולכת בהרר'ב מגירול החלם
 לנגידול יותר חזק ממנו • וכל זה יורה כי הסגחת הס' היא רבקה בו לרחם עליו
 כרחם אב על בנים • וכך איוב כאשר היה מסתכל בכל זה על כרחו היה מאמין
 בהסגחה לא סהיה קורא תגר על ספי' סהיה מכאיבו על לא ספע' וסיה אומ' זכור
 כא כי כחומר עסיתי ולא עפר תשיבני הלא כחלב תתיכני וכנביכה תקפואכי • עוד
 נבסר תלבוסינו ובעבמות נגריים תסוככני • חיוס וחסר עסית עמרי וגו' יתפלא
 על בריאתו אסר בתחלתו סיה מטפה נזלת כחלב וככח אלהי נקפאת וכעסית
 איברים בתכלית החכמה ואח'כ נרבך כה מקיר חיוס דרך חסד והפלת הסגחה
 מירבקו החיוס סמוכנים לקבל סיוסכלות בחמר כזה ואח'כ סיה תימה איך סלק
 הסגחתו ממנו להסחית בריאה כזו בלא עין • וואמר ונגאה כסחל תכורכי ותסוב
 תתפלא בי • תחרס עריך נברי ותרב כעטך עמרי • זהו הרך אסמר מררכי זה
 החל'ק • והסבי בעיניו המכות והאזהרות אסר הארס מכונס בהס ומזוהר בהס •
 מבראר • כגלה הוא כי איוב עס היוותו קורא תגר על מספטי ספי' לא סיה כופר
 במ' ובמכותיו ואכל סיה מאמין כי ספי' אמת ומכותיו ואזהרותיו אמת
 לא סהיה תנה על סכאיבו אותו חסס ולזה סיה אומ' הן יקטלני לו איחל אף ררכו
 אל סניו לוכיח • ואסר עס סיותי מאמין בו ומכותיו סהס אמת אוכיחו על סניו
 על מכאובי ואח'ז' איוב עובר מאסבה סיה מכא' הן יקטלני לו איחל • והוכיחו ז'
 גם כן נואמרו הי אל ססיר מספטי ומה סמחזק זה מה סמחס רבריו ביראתי'
 וואמר ויאסר לארס הן וראת יי' סיה חכמה וקור תרע בינה כמו סמחס קהלת
 ספרו ביראת יי' לנגות למסתכל בו סאי' רבריו כוטיס לרכריספיר' ואחר סאיוב
 סיה מאמין ספי' פולח כביאיו לכני ארס לכוותס בררך הטוב ולהזהירס מדרך
 הרע אס כן ים מכאן מוסת וראיה סמסגחתו סיה רבקה באיסי הארס לגמול
 לכל

אורב משפט פרק יז

לכל אחד טוב כשיעור בדיקו ולעמם אורח כשיעור מריו לשי אהן חפץ אלהים
 קיעם האר' הטוב והישר בעיני אהי' וארס ולסור מרע רק כעבור טובת הנכדרא'
 זואת ראה כי סא חפץ להכריח כרותיו ויהמול על מעסה ידיו והוא מכה ומסגים
 עליסם * זואת הראים זברה אליפו בתעסא הג' והמר החפץ לסרי כי קדרק גים
 גבע כי תתס דרק * המד דאתך מכותך יבא עמך במשפט * הלא רפתך ד.ס.
 זואת קץ לעשותך * יואמר לאיוב כי כדקו ותס דרסיו איבס מעוילי' לסי ולא סואר
 בהס אלא לטובתואס כן אלג הסבעים הס מפמי עוגס לעונותיו אסר איך קץ להס
 כי איך הפ' יר' ממס מוכחבו ויסקנו כדי פלא יפרוק פולו מעליו ואיך סכה
 אחרת למכאוביו זלא עוגס צר * גם זליהוא זכרה במענהו סג' לפי שהוא רחס
 סכסעסס אז לא מקסה דוחו פל איוב כי עריות היה קורא חגר על הס' סאינו חפץ
 בתסובתו סהרי איוב סוגג ומודה ועמב וחפץ ליראת הס' ולא פוס לו * וזהו סמל
 להליפו אחר המעס סג' גם תיס מרי פלחי קי כברה פל אהנתי * יואמר כי גם
 תיס אסר חני סכסעס על סרעה עריות אפי במרירות פיסויככיד המכות על
 זאחתי * וכאמר דאת אליהוא זה חפס להליפו ולאיוב כאחר אמר זואת חסבת
 למשפט אחרת נרקי מל' וסו דבר ויוב סואמר סהסי הרסיע משפטו כס היות
 בדיקו ואחר זארה פכפי חנס כי תואמר מה יסכון לך ומה אועיל מחטואתי *
 עסאחרת פלא חוביל לך הססובה ועזובת החטא זאי אסיבך מלך ואת דרך עמך
 שהו הליפו הטוען טענה זו ולא יכול להסלימה * ורע כי זואת סדבר כי המכות
 וזאחיות לא יעילו לאל ית' כלל הכט עמים וראה וסור סהקים גבהו חפך ומס
 אחרת וכדק' חפך כסגס זכל ספן כגד סבוראית' * אס חסלת מה חספל לו ורבו
 פשכך מה חעסס לו * אס בדיקת מה חפן לו; מה מירך יקח לאיס חפך רסעך
 ולכך ארס בדיקך * וכדק' גיפו כזה הזאת במאמר החפץ לסרי כי תנרן וגו' אכל
 חטא כמלא ירע גהסליס זה וסמר איךך סאיך סמוכתך סלימה וסרסיעך הרבסי
 ואני איריעך עטר הרכר כי עתאיס בידך גזל סל אחר זואת סוגג כזה או פוסס
 זואת סמוכתך מופלט ער סתפיים וזא * סואמר מרגב פסוקים חפיקו יסופו מוצרע
 רבים * ולא אמר איס הלוח ענפי' זסו סדרך הסמי מדרכי זה החלקי וסב בעימי
 סגלת הפסוקים מיר עסוקיסס וזה סאנחנו כמכא סממיה סאלהית הרבה
 באיפו סארס ער ססר רבוי סרספס אסר כל כוונתס סיו להרע האכס' ולסלול
 סלל ולכח פו ורבו ססתרלותס כאלו ספעולות סמנובות סנה ימכאו סרעות
 סמניפות ססס לכבי ארס מעכות וזה כלו ממה סידס כי גבוה מעל גבוה סומר
 כעסות סבדיקיס זלא יעזבס ביר סרעפי' וזסו מאמר סחכמים זל כמררס סאמר
 זואתו סאמר כמס גרל'ס סככסס סיהו עומרת בן כמה זכבים זיהת
 סתסובה כזה כמס גרול סרועס רכוכו לומר סעכך גלותימו יורה על ססנחס
 דסכס ביער'ל' חסו סואמר סמפודר עה כופה דפע לבדיק ומכקס להמיתו יי' לא
 יעצבו ביד זלא ירעפסו כסעסס * זואת הראיה זכרה אליפו כמעסו סרסוס
 זואת וסר עסכסות ערומיס זלא תעסיכה ידיהס תוסיה * לוכר חכמים בערמס

ועבת נפתלים כמהרה • יומם יפגמו חקר וכלילה ימסמו בכהרים • ויוסע מחרב
מפיהם ומר הזק אבינו • וזהו לרל תקוה ועולתה קפכה פיה • יואמר מאס הים
המ' בלתי מסניח באימי מיץ הארס היתה מחשבת הרמעים החכמים יוכח אל
הפעל על הרוב לפי פהם יסתרלו בהוצאתה אל הפועל בסבות היותר כאחיות
כמו העיץ בקאר המלאכות אשר יעשה ארס במחשבה והסתרות פהתכליות
יגיבו בהם על הרוב ואנחנו לא נמכא זה מחשבת הרמעים לא תכא אל הפעל
אס לא על המצטרותיו ייב מזא סהמ' מסניח באימי הארס • והחכם רבינו זל
בספר מלחמות יי' טען בגר טעה זו ואמר סאליפו טעה בה כי לפי הנחתו סוס
ראוי מיביבו הרעות על הרוב מהרמעים המכוונים להזיק זולתם כי רוב האנשים
הס לא טובים ולזה יהיו רבים מוכמ' לקבל הרע מהרמעי' וזה הפך מה שבמבאשו
בחוש וזה סבבר כמכא הבעתם מעטות עם המכא רבוי הרמעי' ורוב הסתרותם
להזיק לאנשים עכל זל • ואנחנו לא נסאים עמו בזה כי לא נרבה להטעות אלה
האנשים יותר ממה סטען עליהם אליהוא מהרמעת' איוב ואץ ראה זו • לאליפו
מחייבת הרמעה לאיוב לפי האמת • נאס הוא היה מרטיע לאיוב מזה הכר הכס
תמינהו לאיפו תפיסהמכר ההרמעי' לא מכר הסתמטו בראיה זו לאמת ההסנחה
והכה חף כסנדה אל החכם זל כסלסת ההקרמות סנסתמס בהן כרמיית ראה
זו והס רבוי הרמעים המכוונים להרע ורוב' האנשים היותם לא טובים ומיעוט
הנעת הרעות מהרמעים אליהם • הנה לא נסתור מפני זה ראה זו כי בוראו
ראה גרולה היא על ההסנחה ונס כי תמסך הסנחה זו על הרמעים חף הזק
בזה כי מופתיה ההסנחה היא טובת הרמעים כמו סנכור אחר זה • ועוד היות
הרמעי' ככול מרסע אחר מזיקו היא הסנחה בגורה אפילו היתה בלתי ראוי לעובת
אחרת • וכבר אמרו במררס קהלת והאלהים יבקש את כררף אפילו כררף דוררף
רשע והאלהים יבקש את כררף ורביהם ליורעיהם חן • ומקרא משיעם על
ג' פשעי מואב ועל ארבעה לא אמיבנו על סרפו עכמות מלך מואב לסרי •
ואחרים יס כאחורענין וזהו הדרך ה' מררכי זה החלק • והר' כעבינו טובות
הרמעים ככר הקרמנו כי הספק בסאלס זו היא יותר בכרית האמיני ובעלו
מכרעם ועובלו • וזה הספר רבוי ספר איוב לא כתיחד אלל בהקרת זה הספק •
ומה סהרבו הסכרים להביא ראיות סטובת הרמעים היא לרע לז הוא כרו לסכיא
ראה סהמ' הוא מפניח במיץ האיכוסו סאס טובת הרמעים איכה מחייבת סלוק
ההסנחה רעתס היא מחייבת ההסנחה • ומזה הכר אנחנו מסתמטס בהיתר
ספק זה לא סקוסית רכע וטוב לו תכטיך לתירוץ בספר הזה • ועוד כרתיב בות
המחמר אלל זכרנו רבות אלנו האנשים בעה • נאחר הקרמה זו נכתחזק עור וכאמר
כי קוסית רסע וטוב לו למי סמקסה אוהה מתרבת לו קוסית כררף ורע לו כר
מחמר אנחנו רואים סהמ' הוא טוב ומספיע טובה אפילו לרמעים כל סכף סלא
יריע לטובים אס כן זה הכררף סנספג במכאובים קמים בוראו מפני מרי סקרס
לו נעכס בהם • וזאת הטענה זכרה כופר במענהו הראשון ואמר כי הוא

אורב משפט פרק יו

דע מתי טוה וירא און ולא יתבוכן • יתפוס אונב על כדקו נפשו וכי מכאוביו באו
 עליו בלא סעסע הלא מסכאת הסס ית' אותו ואמר לו איך תחסוב כן על מי שהוא
 מטיב אפילו לרשע' כי הוא רואה פסעי מתי טוה וירא און אסר בלכס ולא יתבוכן
 לו מתהלה אבל עובר עליהם אולי יזכרו ויטובו אל יו' מפני חמלתו על מעשיו •
 דמס לזה אמר דוד המלך עה' און אס ראיתי בלבי לא יסמע יו' • אכץ שמך יו'
 הקטיב בקול תכלתי • ברוך אלהים אסר לא הסיר חפלתי וחסדו מאתי • יורה
 למו' על רוב חסדו סעסע עמו שהוא מקבל חפלוהיו ואינו מסניח למחסבו' המר
 אסר בלבו אבל עובר עליהם • וכך אמרה תורה לא הביט און ביעקב וגו' סהס'
 עובר על פסע לפארית בחלתו • וכך אמר' מחסנה רעס אין הבה מכרפה למעסס
 סכאת' און אס ראיתי לא יסמע יו' ואכ' ואמר בופר כסמרת הקכה הוא כן סמטיב
 לרשעים וזומל עליהם ועובר על פסעיהם כל סכן סלא יסעס רע לטובים ולא
 באו ייסורין אלא סתכוין לכך ותסוב • חסו סאמר אס אקה הכינות לכך ופרסס
 אליו כסך כי אזו סמא עניך ממוס וכנ' וסלמס המלך עה' כסתמם בראיה • אבל
 בטר סעבי לזה וסוה סנתך מוסת סהס' מסניח ממה סאכחנו רואים כדקו רע לוי
 וזירץ בזה קוסיות רסע וטוב לו ואמר הן כדקו בארץ יסולס אף כי רסע וסוטא •
 ואמר אס הכדריקים הקרבים לאל ית' ורבקים בו סס כנכסוס מפני סכת עונות
 סבידס כל סכן הרסעים וסוטאס • אבל זה ספער לא כסתמם בראיה זו ואלא
 בהיתר כדקו ורע לו מפני סוהו ססתרל להיתר ספקו' איוב היורע כעכמוססוהו
 כדקו • וסלמס המלך עה' כסתמם בקוסיות רסע וטוב לו ססוהו יותר מסורסמת
 ככדקו ולע' לו ככמו ססתקדמנו • כמכא ססתי הקוסיות סס מתורבות כל אחת מהן
 ככרבתס סטובת הרסעים תורה כי רעת הכדקו היא מפני קבת עונות ויגמלהו
 ה' ככדקו אס יסוב אליו ופרס אל-אל כסיו • זרעת הכדקוס תורה כי טובת
 הרסעים תהיט רעס באחרונה ותקונתס מפס כסס וסככמס זל הזכירו זה
 סעכך כמדרסיהס כמעסס סל יוסו כן יעזור ספגע בו יהויקים הרסע רוכב
 על סוס יאמר לו חד סוסיא דארככך מרד וחזי סוסיא דארככך מרן אל' ואמר לו
 יוסו כן יועזר אס למכעיסו כך לעוסו רכמו על אחת כמה וכמה • אליוס עוסס
 רכמו יותר ממך • אמר לו וסס לעוסו רכמו כך לעוברו רכמו עאלכו ככנס בו
 כארס סל עכסה פי' אחד מדכרו כי טובת הרסעים היא רואה סרעת הכדקוס
 תבא אחרתס טובס ככחית ורעת הכדקוס היא רואה סטובת הרסעים תבא
 אחרתס רעס ככחית וכססמע כך הלך וקבל עליו ר' מיתות כד' וכתמכס רבי יוסו
 כן יעזור וראס מסתו פורחת באויר • אמר חזי כסעס קלה קרמי לגן ערן •
 וססו סדרך הרביעי מדרכי זה סהלך • וסה' כעניני סחלומות • כסתמם בזה סדרך
 סמכס רבי לו' זל ואמר כי מוסתי סססנהה היא סהורעס סכבא לארס כחלוס
 להסירו מעסולת מה סלא תביעהו רעס מאות' פעולה אזו לזרז על פעולה תעוילהו •
 וכתב סכסס זל כס' איוב כי אליפו כסתמם בטעכה זו כמענהו הראסון סאמר
 כסעיסים מחזכות לילה • עוד כסתמם בזה אליהו כאוסף יותר מלס כמעכהו
 כדאסון •

הראשון • ואמר כי באחת ירברר אל ובטמים לא ימורנה בחלוס חזיון לילה וגו'
 אזי יגלה און אבנים • וכדוראי מהו מופת כל ההטבה אבל לא רכיתי להארך
 בזה שאין העובדים נמסכים יפה לזה • והחכם אל באמר המלחמות טען כנגד זה
 מפני שזאת ההודעה תהיה גם לרשעי ולפי מה שהקדמנו לא תדחה זאת הטענה
 ראייה זו • אבל הוא אל תפס לנו דרך אחרת בהתר ספקי'תיו יעניין בספרו • וזהו
 הדרך החמטי מררכי זה החלק : והששי בענייני העונות המביעים לרשעים •
 וזה שאבחנו כבר כמזא הרבה סכבר יגיע מהעונם לרשעים כפי מריס מדה
 כנגד מדה כאלו תאמר שהרונה יהרג • ומי סקכץ יר תקכץ ירו • ואי אויפטר
 פיהיה זה במקרה להיות הדבר הזה הרבה והדברים המקריים הם מעט • ואם
 כך הנה הנה בהכרח מקורר מהסי' שמכויז בזה כמנהג הסופט הס'ס מעבים
 החוטא כנגד מריו מרה כנגד מרה • ועל זה ארזל אע"פ סר'יתו' כד' בטלודין ר'
 מיתו' לא בטלוי וכבר ראינו מי שהרג את הנפש ובמי' מועטו' אכלו אריה וזהו סאל
 הכתו' אך את רמכס לנפשותי' א' ארוס מיד כל חיה אררסכו • וזהו מאמ' הלל הזקן
 סאל' כסרחה גלגולת א' כפה ע"מ המיס אל על דאטפך אטפוך וסוף מטיפך יטוסן
 וזאת הטענה נסתמסו בה סלסת רעי' אונב סהס מפלגי' באברך הרמעי' והכרתת
 ואומרים חזין רעת הכריקים מענין אונץ' רעות • אבל הם על בר התוכחת
 'המוסר מה שאין כך ברעות הרשעי' וזהו סאלמ' אליפו במענהו הראשון • זכור כא
 מי הוא נקי אבר ואיפה יסרים ככחרו כאמר ראייתי חורסי און וזרעי עמל וכ' •
 וכן במענהו הסני אמ' כל ימי רפע הוא מתחולל • וכן בלרד במענהו הראשון אמר
 כך ארחות כל סוכחי' אל ותקות חנף תאבר • ולבסוף אמר הן אל לא ימאס תס
 ולא יחזיק ביד מרעים • וכן במענהו הסני אמר גם אור רשעי' ידעך ונמר הענין
 וגם כופר במענהו הראשון אמר ורבכת ולין מחריד וגו' ועימי רשעים תכליכה
 וגו' ובמענהו הסני אמר כי רעת רשעים מ'רוב וסמחת חנף עדי רגע וגו' • וגם
 אליהוא טען טענתו בזאת הראייה ואמר ירוע כבירים לא חקר וגו' תחת רשעים
 ספקס וגו' וגם הסי' אמר וימנע מרשעים אורס • ודור המלך ע"ה הרחיב סמ'אמר
 בזה ואמר אל תתחר במרעים וגו' כי כחזיר מהרה ימלו וגו' כי מרעים יכרתון
 וקיוו הסס המה ירסו ארץ • ועוד מעט ואין רפע וגו' ועכונים ירסו ארץ וגו' חרב
 שתחו רשעי' וגו' חרבס תכא בלבס וגו' כי רשעי' יאכדו וגו' כי מכורכו ירסו ארץ
 ומקולליו יכרתו • לא ראייתי כדית כעזב וגו' כי י' אהב סמפט ולא יעזוב את
 חסריו לעולם נטהרו ורע רשעים ככרת קוה אל י' וגו' • בהכרת רשעי' תראיה
 ראייתי רפע עדין וגו' ויעכור והנה איכנו וגו' עד סוף הענין • ואמר סלמה המלך
 ע"ה כי יסרים יסכנו ארץ ותמימים ינתרו בה ורשעים מארץ יכרתו • ואמר עוד
 ואורח בדיקו' כאור כנס וגו' דרך רשעי' באטלה ואמר עונותיו לכונו את הרפע
 ובחכלו חטאתו יתקן • ואמר עוד כי סבע יפול כדית וקס ורשעים יכסלו ברעה'
 והרבה מאמרים ברברי המרכרים ברומ הקרפ סולכיס על זה הדרך מאמטים
 ההטבה מרעות הרשעי' סאיכס מקיץ רעות הכריקי' • לסי מרעו' הכריקי' הם ע"כ

אורב משפט פרק יז

סמוך ורעו' הרעיו' ע"כ ההכרת וההסתמיה וזהו הדרך הו' מרכיב זה החלק ועוד
 יחלמה זה החלק הכל רברבינו בנתיבת טעם על כריק רע לי רעטע וטוב לו כע"ה:
פרק יז אויב רואה חוץ אחר שהגעת לזה המקום מזה הרעם סיבתה
 על"ך רעת הפילוסוף בהסגחה במכבר הראיית לרעת בראיית
 סכליו ומחוסיו' אופן החיוב היות הסגחה סמי' באיסי המין האינסי ולאנפאר לנו
 בזה הרעם לא לאמת הסגחה בראייתו תורכיות יקכלס הפילוסוף או לא יקכלס
 כי חץ רברנו עמו עתה גם כי הסיב הפילוסופים ככנעים לאמונות התורכיות
 ומרביסם לראות וקבור בסכלס להבין עבייניהם סכן אחר א' מחכמיהם רעו כי
 אזי איבי אומר שאין רברי התורות אמת אלא אי אומר שאיבי מבין אותם אבל
 איבי חסס בחכמה האינסי' וואמר אפלטון אמתנו לואיס מלהבין רברי התורות'
 וכתב אחר מחכמי בני עמנו זל בסס אחר מחכמי האומות כי הפילוסופי' חייבים
 להכניע עצמם להנחות התורכיות כי כמו שיש בכל מלאכה מהמלאכו' הקדמית
 וזאי סמכנו באותה מלאכה הקדמו' מונחות כן ראוי לנו לקבל רברי התורו' דרך
 ויקדמה ואין לנו להאיר אחריהם ולמאל בהם מופתים אחר פירענו סחכנותם
 תשוב מה סלא ישיגו הפילוסופים במחקריהם ואחר הקדמה זו איבי לך ראיית
 מהתורה ומכביאיש בואת ההפגחה ההלית הרבקה במין הארס באיסי ואיסי
 ססס מוארו' נבלות כרי טיהיה הכל מסורר בזה המחנור להרחיב רעת הקעיין
 בו' ידוע סוא כי פנה מפכת התורה הלית היא להאמין סהס' הוא פיקד ררכי
 ברי האר' לגמול לכל ח'מה טוב כפי סיבור כריקו ולהגיע לו עונם כפי סיפור מריו
 ולהיות זה הענין עקר התורה ויסודה חתס בו מרעה ספרו ואמר הכור תמים
 פעלו כי כל ררכיו מספס אל אמונה ואין עול כריק ויסר הוא' ואמר יעסיה אמרו
 כריק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו' אוי לרעס רע כי במול ריח יעסיה לו' ואמר
 דור העם כי כל לבבות דורס יו' וכל יכר מחשבות מבין' ואמר אמרי האיס אמר
 לא הלך בעצת רעשים וגו' והיה כעץ סתול וגו' לא כן הרעשים וגו' וכספר קהלת
 ודע כי על כל אלה יביאך האלהי' במספט' ובחתימת הספר סוף רבר וגו' כי את
 כל מעשה האלהים יביא במספט' ואמר ירמיה עלי גדול הפגחה ורב הפלילה וגו'
 ואמר עור אכר יו' חוקך לב בוסן כליות אשר עיניך פקוחות וגו' ואמר חנני
 הרהוא אל אסא מלך יהודה כי יו' עיניו מטוטטות בכל הארץ להחזיק פס לבכס
 סלס אליו' ואמר זכריה עמי יו' חמה מטוטטוס בכל הארץ' ואמר דרעה היוכר
 יחד לבס המכין את כל מעשיהם' ואמר ליסוא כי עיניו על ררכי בים וכל כערו
 יראה' ואמר במכנה וכן לענין הטובה במרה סארס מרר' חס מורדי לו'
 וכעין עונם הרעשים אמרה תורה וביוס פקרי ופקרתי' ואמר אשר חטא לי
 אמחנו מספרי' ואמר והאברתי את הכפע סהיא' וכתתי את פני באיס סהוא'
 ומסלס למכאיו אל פניו להאכירו וגו' וכן הכביאיש עלי רברו בזה הרבה ואמת
 ותסכח תורת הלחך אשכח כניך גם איבי ואמר עונותיכס היו מברלים ביכס
 לבין אלסיכס' וכל התוכחות אשר בתורה מרו על זאת הפכס' ואח"ל חץ מיתס
 בלא

בלא חסא ואין יסורין בלא עון - ואמרו כל האומר הכל ותרן הוא מותרן מעוסי
 אלא מאריך אפיה ונבי רליה - ובכחן גמול הכריקים אמרה תורה אזכי ענן לך
 ואת ואהיה עמך ואתברך ואומר הכה אזכי עמך ענן ואש כי אהיה עמך וגו' וכאמר
 ליהוה כחם סתיתפם מסה אהיה עמך - ואומר ביני אלסך מתהלך בקרב
 מחדך ענן וכל היעשרים מהברכות סכאו בתורה יחד על זה - וכן הנביאים
 רבת כוז הדס ואמרו רגלי חסידת יסמור - ואומר שומר כל עבמותיו - ואומר
 עמי יי אל כריקים - ואומר הכה עין יי אל יראויו - ואומר שמעתי קפלתך - ואומר
 יודע יי ררך כריקים - ואמר לא יגרע מנחך עיניו - ואמר בי עפנבי בכסה -
 ואומר בי לא לנכת יספה אביון - ואומר יגמלני יי ככדקי - ואומר לא ראתו כדק
 בעזכי - ומאמר של פנעים בכללו הוא תורה על זה - והסמכים על אמרו חן סכס
 מקפח סכר של בריה - גם ספורי הת דה כלס מוריה על זאת הענה בענין עונם
 הרפעים ענין ארס הנבא עליו סמות על עברו מכות האל וכל אותן ספור - וכך
 ענין קין בהרגו הבל מפעם בנע וכו' תהיה בארץ וענין קללת חס וענין פרעה
 ואחימלך על רבר סיה אמת אברס - וענין קרח ורחן ואבירס זה במשפט
 היחיד אבל במשפט הרבים בא הרבה בתורה כענין דוד המכול זרור הסלגה
 ואנסי סרוס וחדרותיה והמדרים על העבירס כערך לכני יסדאל וכן כענין
 גמול הכריקים כענין ספורי סאבות בכללס בהיותם נסמרי מהענפים בסמנחה
 סדבקה בהס והכליחה דרכס יס הוראה כי סמדי סוא מפניה ומטיב לסוכים על
 צדקס וסוהו במשפט היסוד - אבל במשפט סרכים בא בתורה סרכס כענין סכסיס
 הנעשים לאבותיו במדרים ובמדר כהיותם סוכי כולן מתמכות אפר חלו על
 סכסס אמריס בסכלס ססיל פלא עכוס - וכך קריעת יס סוף וירדת סתן מ'סנה
 בריאה חרפה אמר לא ידען אבותינו וסממך אל זה מהסכסיס בהנכחת המיס
 מכוה סחלמיס וסנזת סמלו וסממך כל זה זמן הדכה ובמקום ביה נסממה ובמאן
 זענין נכוח סמלכיס וכביעת הארץ וסרכה מהפר - כל אלו הענינים סס בוראות
 נסלאות בסמנה סחלית דבקה על ימין האיכותו וכאיעו וסמורס בכללה
 מופת על ענין הסמנה כי בבר בארנו כי אחר מופתו הסמנה הוא ענין
 המכות והאזהרת - והגלו ססכינה במעמד הר סיני ללמדנו חוקי ומכות הוא מופת
 בארץ על זאת סממכס - ואמר גאפגס זאת כהיותם עגו ואכתבו סיוס לאות ולמופת
 בארץ כי ססס גמל טוב לכריקים ועונם אל הרעשים - כי סיותם כבזים וספלים
 יחד מהסמות מרה פעל מרי קרס לבו בענפמן לאותנו דאויס להענם על המרי
 חתר מסאר סאומס אחרי אפר בחד בנו ובאבותינו ער סהיוכו במדרגה סיכונו
 הכה על סמכו ויסדיו מן הרעומי סהוא במדרגה זו ראוי סיענם על מריון -
 וסיותנו כסמריס מהכלו וסממחה עס סתת סר בר בקל לחולסמיתו יורה כי סס
 גמל טוב לכריקי וסממחה דבקה בהס להכילס מהפנעים הראויס לכא עליסס
 לפי סכע סמכאות לולא דבקות הסמנה - ואלס סיות הסמנה סוה רבקה במ
 מר סכרן סממחויב סו מבר דרקיניו בהודיקמ סמורה ולא עזכנו ברינתו
 או

אורב משפט פרק י"ו

או מצד זכות האבנות וההסגחה הרבקה בהם • ועור כרחיב המאמר בזה במה
סיבא בעה העוזר והגוזר יתברך ויתעלה ויתרומם •
פרק י"ו כבר ירעת כי רעת הפילוסוף בהסגחה היא שהיא תכלה ותפחוק
אל גלגל הירח אבל באיסי זה העולם הספל דעתו שהם נמכרים
אל המקרים ואין עם הסגחה כלל ואין הפרס אכלו בין החול סנורמן לו עכבר
וערפו או עכבים סטרף זכוב או אריה טרעב ופגע בסור וטרפו ואין הפרש אכלו
בין רוח סערה סטבעה סטינה מלאה חסירים ומתו ובין שהטיל סוד רעי על עם
מהמלאים ומתו או בכיץ סכאדסו סתותיו ונסל על מי סכתוכו מן המחללים ומתו
כבר זכר זה הרב המורה זל • וזכר שזה היה דעת מי טי' מכלל תורתיו האומרו'
עוב יי' את הארץ • עוד זכר דעת הפכי לזה מצאו הרב זל לאחר מפעלי
דמות מהאומות שאומרים כי הסגחת הסי' היא דבקה אפילו באיסי הכה ער
שיאמרו על פכבר סטרפו החול והוא אין לו עון סכן גזרה חכמתו ית' בחק זה
עכבר והוא יגמלהו על מה סקרה אותו בעולם הבא • והרב זל האמין בזאת הסנה
בסאר הכה זולת הארס מה סחאמין בו הפילוסוף ואעפ שהוא מאמין שלא יעלם
מהסי' רבר ואין ליחס לו ליאות וקבור • אבל מהיות ההסגחה כמסכת אל הסכל
יאמין בבא כי הכל במקרה הגמור כי אין הסגחת הסי' רבקה כלל באיסיס אחר
היותם בלתי בעלי סכל • והביא ראיה לזה ממה שהותרה סחיטתם והותר
ההסתמם בהם לתועלתיו • עוד הביא ראיה לזה ממה שאמר חבקוק כסראה
התגברות כבוכרככאר ורוב הרגו בכני ארס אמר ותעם ארס כרגי הים כרמע
לא מי'סל בו כלו בחכה העלמי' כלומר היאך כני ארס מסולחים ל המקריט כטאר
בא ער סענעה בהם הרג רב כזה • ואיכ חור וואמר סאין זה מצד סלומס אל
המקרה כטאר הכה אלל מצד העונס בהם להחייבם בזה ואמר יי' למשפט
סעמו וכיר לסוכיח יסרתו • וכראה ממאמר הזה כי סאר איסי ב"ה הם עוסלחים ל
המקרי' ואין הסגחה בהם כלל • עוד תירץ הרב זל מאמרו יראה מהס הסך הוה
והוא משה ניתן לכהמה לחמה פותח את יריך ומסביע לכל חי רכון ורומה לאלו
המאמרים • ואמר הרב זל כי אין בזה דבר פיקטור דעתו וחלו כלס הם הסגחה
מינית לא איסיס וכלו הוא מס' פעולותיו סל העי' בהכיכו לכל מין עזונו ההכרחי •
וכן דעת הפילוסוף שזה המין מן ההסגחה שהכרהו סלולו זה היה המין אבד בלי
ספק • עוד תירץ הרב זל מה סיראה ממאמר זל סכראה סותר זה ותווא אמרס
בער בה דאורייתא • ואמר הרב זל שזה נאמר על סררך ההכלמה לנו סלא כלמר
מרת אכוריו ולא ככאיב לבטלה ללא תועלת • אבל ככוי' ל החמלה ול הרחמנות
ואפילו באי זה ב"ה סוירמן אלל בעת סבורך כי תאוה נסך לאכול בער לו
סכמטו על רך אכוריות או העחוק ואס יואמר סאומר למה הסגחה המסי' ית'
בארס כמו שהיא אמנכימו ולא הסגחה ככה כמאל אותו ולמה לא נתן להם סכל
כמו סנתן ל הארס ובלל ספק יסיב אותנו כן גזרה חכמת הסי' גס ואכמנו כמיסבה
כן בענין ההסגחה לסי סההסגחה כמו סכבאר היא כמסכת ל סחכל כל זה סכת

הרב זל וים קצת מאמרים נראים סותרים דעתו מהם תה סאמר הכתוב ומר
בהמות יחיתן סכראה פירושו סהסוד טעוים סבהמות לטרוף ולרדום יסכור
אותן לפי סהן עכסמות על זה וסמרה תורה ומיר כל חיה אררסנו יסמר כי יענים
החיה בספכה דס הארס: ובררך הגמול סאמר ולא סכר את החמור לפי סגמל
המ' טובה לחמור סלא עכנס בעונס הנביא מפני סלא חטא בחטאו: וסמרנו
בגמר ר' יוסחן כד הוה חזי נמלה הוה אמר ברקתך כהררי א: וכר חזה סלך וסוה
עוף טסולת דגים מן הים הוה אמר מפטוץ תהום רבה: וכר' סרעסס זל סהרג
עכנס והסס סלא בנו סלך על עכנסו: וכדרך הגמול אמרו סמכות לכלב סמלכוץ
אותו יהא בסכר לא יסרץ כלב לסונו לפי סאיץ הק'כח מקפח סכר כל בריה
זכריה: וסמרנו מה נסטריו החמורים לפי סטענו אותס ישראל מכות מבריס:
ויס מהרסמויס זל סעלה ברענו לומר כי יס גמול ועונס אל הכ'כח בעסק הארס
כי יס להס גמול בהטובס לארס ועונס בהריעס לו: וזה רחוק מהסכר כי מה
רעת יס בכ'כח לעכנס או לגמלס על מעסיהס: ומסמרים אליו הוה קל מאר לתקנס
באופן סלא יסטרנו רעת הרב מורה כרץ זלי ומסמר וסוד בהמות יחיתן הוה מסל
לכני ארס ולהמטיך המסל סהמסיל העיירות ללכנוץ כמו סאמר חסס לכנוץ יכרך
המסיל יוסביהס לבהמו' וסמר וסוד בהמות יחיתן: וכמו סהסלי' ספסוק בביאור
חמסל וסמר מרמי ארס וחמס ארץ קריה ויוסבי בה: ומסמר מיר כל חיה אררסנו
אינו סותר כלל אבל יסמר הס' יררוס דס הארס מיר כל חיה סיכיה את החיה
ויעורר טבעה סתספוך רמי הסופך על ספכו דס נקי: וזה מהסגחת הס' על
הכריק ססספך רמו ועל מין הארס בכללו סיראו ויקחו מוכר וליץ זה מהסגחה
דכיקה בכ'כח: ומסמר רבי יוסחן אינו מחוייב סתהיה אכילת סלך אל הרג הוה
מפני מרי קרס אלא סהיה למר מסס להסגחת הס' בכני ארס סלא לסס להסתר
ממו סאמרו ליץ חסך וליץ כלמות להסתר סס עועלי אוץ: וכסמרנו יסתר איע
במסטריוס וסני לא ארסנו וסמ' בעכץ העונס אס יסטרנו בקרקע הים מסס אכניה
הכסה וכסס: ומסמר זה סל רבי יוסחן רומה לתה סאמרו במררס ר' יוסעס כלל
סליק לעיר אח' ראה סס עמוריס סל מים מכורכיס בקטיאות בסרב סלא יפקעו
ובכנה סלא יקרסו וראה סס ככי אחר ומחכלת סל קניס קחתי ומחכלת סל
קניס על גביו: על העמורים קרס ברקתך כהררי אל סן ראת יהיב את מעפיעי
ועל העני קרס מפטוץ תהום רבה סן ראת מחי את מרקרקי: האפס' לומר מים
בעמורים זכות ועונס אלא דברי' אלנו סאמרו על דרך סמרס ללמור מהס סגחת
המ' סהוה גמול לטוביס ולרסע' בספע: ועכין החמור היה סלא להראות כי סכביה
לא סכרו האריה אלא סעבר על רבר הס' וליץ מביא ריהי מעפעס נכיס כמו
סכבאר בעזרת העור וסגור ית' וית': וענין סכלב וסטריו סהמורים הוה ללמר
קכוכח טובה לנו להסלימנו סכתן לכל אחר חקו הראוי לו כסיעור סטכתו לנו
וסילנו בכ'כח על הדרך סכת סמורה זל בעכין בער כ'כח: סוף דבר מה סהאיוץ
סרב המור' זל בעכין סהסגח' בכ'כח הוה רעת כסכב א העיוץ מסכיס א הדת ומכינו

אודב טשפט פרק יח

בזה מחלוקת בין החכמים זל במרמס ב" אמרו אמר רבי אליעזר איך מתחייב
 בארס אלא ארס כיוכא בו רבי יונתן אומר אפילו כלב ואפילו זאב רבי יהודה
 בן גוריון אומר אפילו מתל ואפילו רצועה סכאמר סבט הכונס בו החתום כיום
 מרין ורבירי רבי אלפז הס קרובים אל הרעת יותר ובענין ההסגחה באימי
 מין הארס האמין הרב זל סההסגחה נמסכין אחר הסכל וכל מי סנרבק בו רבר
 מהספע ההוא כפי מה סיטיגהו מן הסכל יסיגהו מן ההסגחה ולזה יאמין כי זה
 המין בלבר רבובי המין האיכוסו הוא אסר כל ענייני איסיו ומה סיטיגס מטיב או
 רע נמסך אחר הרין כמו סאמר כי כל ררכיו מספט ויתח יב א הרב זל מהנמתו
 זאת סכפי סיעור סכל כל בעל סכל תהיה ההסגח בו רכקה ולא תהיה ההסגחה
 בבני ארס בטוה אבל יהיה יתרון ההסגחה עליהם כי תרין סלימוקס האיכוסו
 זה על זה ועל דרך זו הלך החכס רבי לוי זל והוא גוזר מספטים לפי זאת ההנחה
 סאיך ההסגחה בכל אימי מין ארס אלא באותס סהסיגו מהסלמיות חלק קטן או
 גדול וכפי סיעור ההסגחה והסלמות תהיה ההסגחה אבל באותס סלא הסיגו
 מהסלמיות כלל סס כסאר בעלי חיים ארס ביקר ולא יביין נמסל כבהמות
 גדמו ורעת סחכמים זל האלה ברעשים הוא סלוקן ההסגחה מהס ווהיוקס
 מסולחים למקרה הזמן כתב הרב זכרונו לברכה זה לסונו אמסס הסכלים
 הממריס כפי מה סססרו מהספע ההוא היה ענייכ' כבזה וסוררו כקדר סאר אימי
 בח עור כתב זה לסונו ונתאמתה לי זאת האמונה גס כן מדברירי התורה אמר
 ית והסרתיו פני מהס והיה לאכ לזמכאוהו רעות רבות וכרות ואמ' ביום סהוא
 הלא על כי איך אלהו בקרבי מכווני הרעות האלה ומכוואר הוא כי הסרתת
 הפנים הזאת אכחנו סכתה ואכחנו עומים זה המסך המבריל בינו ובינו וזה
 אמרו ואכחי ססתר אסתר פני מהס ביום ההוא על כל הרעה אסר עסס ואין
 ססך כי רין סיחיר כרין סכבור הכה התבאר לך כי הסכה בהיות איס מכני
 ארס נסמט למקרה הזמן ויהיה מזומן לאכול כבהמות הוא היותו כבדל מהסס
 עכל הרב זל והחכס ר' לוי זל עס היותו מסכים לרעת הרב זל הוא מקסה קוסיני
 בגולות על הרעת הזו סלפי ההנחה הזאת לא יבא רע לרעשים בכוננה ראסונה
 מהס' אלא על דרך הסתר פנים להיותם מסולחים אל המקריס והסכותיים יורו
 הסך זה תחלה מה סנז' בתורה מהבאת סעונסים סנפלחים ליסדאל בהיותם
 רסעי' מאר על עוכס מררס וכיארס מהס לא יביעו להס במקרה אבל על הכוונה
 ראסונה אמר ואס תלכו עמי בקרי כלומר סתאמרו סמקרה היתחול אלנו הרעות
 זוספתי ליסרה אסכס וכך מה סנז' בתורה היות הארס נספט על כל מעשו אס
 טוב ואס רע ואמר הנור תמים פעלו וכו' והרבה פסוקי' כיוכא בזה זכרונוס במה
 סקדס עור קסה מה סנז' ממכות מכריס והכאת מלאך יי במהכ' אסור ומלחמ'
 המלכים סיפיר סכתוב סכבר עזרס הס' וכחוס הנה הרעות האלה מכוונים
 מהס' בכוננה ראסונה ואמר החכס זל בתירון קוסיות אלנו כי מה סיערה
 סתורה רז' לרעשים בעברס על תורתו הוא מוכר ההסגחה עליהם כדי סיסור

מדרכים הרע' יבזח האומ' יתכן סיב' רע מהמל' בעצמו ואלוהים היה אעפ' מתרבה
ההסבחה בזה האופן על אלו שהפליגו תמרי יוכר כלל האומה אשר הוא טוב וראוי
מתרבה בו ההסבחה הא' מזה הגד' ולזה כסיסתקעו קצת פרטי האומה בפעולו'
המזגונות ויתרל הס' להוכיח אותם על כד ההסבחה בכלל האומה כדו שלא
יתפסט בכלם המרי ההוא' ומה שספרה התורה ממכות מדרים ומה שזכר מזה
בנבואים כתב החכם ז' שהגעת הרע לרשעים מאת הס' על זה האופן היה על
דרך המופת ומה שהיה מאלו העניינים על זה התואר הוא בלתי קותר הכחה זו
כי אין דרכינו בכאן אלא במה שיצטרך מההסבחה על כד הסדר הנאות אל סדר
המכילות לא במה שיסתכה בו הסדר הטבעי וזהו דרך אלו החכמים בענין זה
והוא ענין ירחיקו העינים שיהיה ריחן מי סמרד והפליג בעיל כדן מי סיכס ובטל
לו מלהסיג המוסבל' להיות נרויני עניהם בהסתר פנים זה' וגם בענין איכות
דברקות ההסבחה הזו אין דרכיהם מתקבלים אל הרעת' ודרכי קרב זל סתומים
וחתומים וכבר ראונו אגדה לאחר מחכמי דורנו זל הקשה לו קוסיות גרולות לא
זכינו בהם לתירוני הרז' כי כרא' מרברי הרז'ל במיכיל הרעות סאיין תחבולה לסוס
אדם להנכל מהם כבר חלק אותם הרב זל לב' מינים' הא' מהם מה סיקרא לארס
עבר טבע הנוייה והספסר כהספר האויר והברקים או סקיעת המקומו ורומיהם
והסני מה סאירע לבי ארס מקתם לקתם במלחמות וגולות ורומיה' וחס' מה
סימכ' לכל א' מפעולותיו בעצמו כמי סאכל מאכלים רעים סבהכרס יפלו עליו
חליים רבים' ונראה מרעותו סאיין לארס תחבולה להנכל ממקרים אלו וסחסן
כפי מה סמורה זה הסס סהוא לפי רעותו ומורה על כח חמרי נמסר בידי הארס
להביא עליו מקרים אלו וולתי הכסמה העליונה סאיין יכולת ביר הסטן להספירה
וזהו יק את נפשו סמור' ואחר סכין רעותו זל איך' אחר כפרק מפרקו סהרעות
אשר יחולו על הטובים הוא בעת הפערים סכלס מהרברקות האלהי אבל בעת
הרברקות הס נמרים כאומרו כי תעבור במים אחר' אבי' וענין ממור סיר סל
פנעים סהביא הרב זל לענין זה' ואס אלו הרעות הס מוכרחות לארס להיותו
בעל חומר והסטן הוא כחיי עליהם איך ינכל הארס מהס בעת הרברקות' האס
כאמר סררך כס יכלהו האל זהו ררך תורני לא ררך פילוסופי' והרב זל הפליג
בזה הענין סהוא מסיר כפקו' רבות' ואחר ההכחה התורנית איך אכחנו כריכים
לענינים אחרים אלא לרחות מאמרי הפילוסופים' ואס יאמר הרב זל סבעת
הרברקות ההוא יסיג אותן רעות ויקח תחבולה להנכל מהס הוא רחוק מאר
סיגיב סכל האינסי לזאת המדרגה וגם הפילוסופים לא יקבלו זה' ואס יאמר
הרב זל סאלו הרעות להיותס רעות בלתי אינסיית אחר' סאיין בהס הספר רבך
בנפס המטכלת לא יתעכב מהס החסיר הרבך בס' ולזה אינן רעות אס כן איך
ימטיך לפי זה ממור סיר סל פנעים המורה סהוא כיכול מהסאלים ומחפתנים
ומנגיש הרגלים וכיוצא בהס' סוף רבר רכרי הרב זל סתומים ונעלמים הרבה
בזאת ההנחה' והחסר לו זל תפסלו ררך זו אבל כבר אחר כי הרב זל גזור כי

אוהב משפט פרק ט

הרעות הם ממכות לטוב החומר • וחכס זל גוזר כי הם ממכות למערכת
הככים והמקרת פנים שאמר מהוא אל הרמעים הוא היותם מטולחים למח
סתגזור עליהם המערכה והספגה היא להכיל טוב החסר מרוע המערכה
ואיכות הספגה הזאת בסיוודים בבבואה או בחלום או במאז החורעות מה
סתחייבהו המערכה ויכלו ממנה בחמתם או פיגורר להם תסקיות כפסיות
לכוין לרברים יגיע להם טוב בהם ולברוח מדברים אחרים יגיע להם רע מפאת
הקרוים אשר מהמערכות והביא רחיה לזה מאמר החכמים זל מאמרו אלכב
דאיהו לא חזי מזליה חזי • אלו הם רברי הרב זל והם דברים בלתי מקובלים
כלל אל הרעות מיהיה הקטר פנים גורם רעה לרעפ כפתיה מערכתו טובה •
ואם מפני העונם הכפוי אל למה אכחמו יגיעים עבמנו לתת הכה לרעפ וטוב לו
כרוק ורע לו • אבל דברים אלו הם רחוקים מן הרעת נפשו סתוכים ירחיקום
וכמה סיבא דבר בזה כמה פיראה למ מהיא כונת תורתנו ספרוסה בעה •
פרקיט חכמי תודיתנו פהם החמי האמת ומקובלי מהנבואי עיה דמר בילרי
נכרילא יסקיקו קבלו בסוד הנעם וזוהתה מהיא בורה כבלת כגורת
המלאכי וכך כראה מפפט הכתו מאין נעם האדם כעטם הבקיהה אשר יסודה הוא
הארץ כאמרו תוכא הארץ נעם חיה אבל היא מנסמת אום ומרוח אמו כאמרו ויפח
באפיו נשמת חיים ויהי האדם לכעם חיה ותרגם אכך ונות באדם לרוח ממלאכי •
וזוהו שאמר קהלת והרוח תטוב א האלסים אשר כתכה וזאת היא הנעם הנמארת
אשר כתכה האלטי האדם מיתו מן הסמים וקבלו בכ סמי אשר עטה למ את
הנעם הזאת עטה אותה בתחילת הבריה ואינ בורא אותה בכל יום בעת הולר
האדם • וזהו שאמרו במדרסם עם המלך במלאכתו יסבו עם אלו כפסותיהן של
דריקים טבהם במלך הכה וברא עולמו ואמרו בגמרא ערבות סבו גבו חיים
וגבו סלום וכפמותיהן של דריקים ורוחות נעמות סעתידין להבראת • והחכס
רבי יזורה הלוי זל המפורר אחר בסיודי תקן נעמות עם האור הראסון תחלת
רבר יי • ופי הרמבם זל מזהו מאמר ספי לאיוב אי זה הרדך יסכן אור ומסך אי זס
מקומו כי תקחנו אגבולו וכי תכין כתיבות ביתו ידעת כי אי תולר ומספר ימך
דבים יגיד לו כי איכנו מבין אייית האור מהוא סוד ראסון ולא יכירד נעמו מתי
היתה ועם מי כבראת • עוד הרחיב המאמר הרב זל בזס בספר תורת האדם
בספר המול ולולי מהנעם היא בורה כבלת סכה איוב ספקרא עבר יי קודם
ייסודו ואחר ייסודו לא הים בומר לא היותו על היותו מפני ייסודו גשם באמת
למה לא מרחם אמות וכל אותו עיני • ובמעט אחר החויר רבר זה ואמר למה
מרחם הזכאחי וגו' כאמר לא הייתי אהיה וגו' ועל הסנות הדברי נראה כי כסון
הדבר מאתו ולא דרך גותמא אמרו ולא מבינו סיחמו לו כפירס בתחייית הסמים
והוא עבמו אמר הן יקטלני לו איחל עם תוקף מכאוביו ואם היה כוסר בהסארות
הנעמות מה הים מועיל לו התחלת אחר אותן מכאובים הממיתין באמרו מה
כח וגו' אבל מהיות חיונ מאידך כי הנעמות הם כודות כבלות נאללו אימי מן
האדם

האדם אל העליונים היה בנחר לא היוותו על היוותו אחר היותו לכורתו קיום נכחו
 גם בלא היוותו. ואם מטני היוותו היא מטבת תוספת סלימות לא היה חוסם לאותו
 תוספת עם אלו המכאובי' אחר שהיא קיימת נכחית גם בלא היוותו. וכיוצא בזה
 רחל נח לנו האדם שלא נכרה יותר ממכברה. ומכאן יבא לרזל פהקטנים ים להם
 חלק לעולם הבא ולאמלא זה מהו זה החלק סיהיה להם אחר שלא השיגו סלימות
 האנוסי כללי גם קבת מהפילוסופי' האמינו זה במהות סנפס וכראל למ שהוא מחוייב
 להאמין זה לכל בעל תורה מאמין לתחיית המתים ספקר האמונה בתחיית המתים
 היא שזאת הנפס המסכלת מסוב אל הנוף הזה בעצמו כאמר היתה באמנה איתו
 בזה העולם. ולרברי המתפלספים בו אמונתם בענין הנפס לא יכוויר זה. ואם
 תסאל ותאמר אם הנפס בתחלת הבריאה היא כורה נבדלת כמו שהנחנו למה
 איכה מרחה פעולתה מיר עד סלימו' גדול הילר. התשובה בזה לפי שהמקבל הוא
 חלום מפני הלחיות סבו כי תנטרך הנפס לפעולתה למקבל והרי נפס ראובן
 היא אל ראובן במדרגת הסכל הפועל אל המכאוחת הספלות שהוא לעולם פועל
 בהם כשהמקבל מוכן לקבל פעולתו. ואם תסאל עוד ואחר שהיא כורה נבדלת
 לאי זה צורך היא נאכלת על הנוף. התשובה בזה להוסיף סלימות על סלימותה
 כתופעת הנבלל שהיא מוספת בכל יום סלימות לנפס הנבלל עם היוותה סלמה
 סלימות מופלא. ולפי זה איפסר סיהיה כרברי מקבלי האמת שהאמינו התלבסות
 כפסות מנוף לנף על הדרך סקבלונו. ואחר שהוכח זה באמת באיכות שהסגחה
 הלהית שהיא רבקה באיסי מין האדם מפני הכורה הזאת הנאכלת ליסם כהדבק
 הסגחה הלהית בסכלים הנכרלי' אשר הפילוסוף יורה ברבקות ההסגחה בהס
 אשר היא סבת קיומם וככחיותם וכל ה' מאיסי מן האיכנוסי אחר היותו בעל נפס
 סכלית וכורה קיימת תרבת בו הסגחה האלהית הזאת ומה סיסינס יסוב אז
 דע כמסך אחר הדין וכאל' גכ כי איך סלוק הסגחה מאחר מאיסי מין האדם אחר
 היותו בעל נפס סכלית לא על כר העונם כפי מריו כי הסגחה הזאת היא רבקה
 באדם לעולם בין היותו כדבק בין היותו רסע לבמול הכרית ככריו ולעונם הרסע
 ברסעו כי כן חייב סבע זאת הכורה סתרבק בה הסגחה הזאת ולא תפרד ממנה
 עד סתסוב אל יסורה בהסארות מתמיר או להכדייתה מהסארות שהיא אז
 להסאירה קיימת עם חוץ הפונסי' הכרבקים אליה על רב מריה ובעוד היותה
 בניף תדבק בה הסגחה הזאת לבמול אותה ככרקה ולעונם אותה כסיעור
 מריה לא סתסלק הסגחה ממנה בכר סתהא מסולחת לתקרי הזמן הן לסוב
 הן לרע כי ספי לא יסיר הסגחה ממנה כלל אבל יביא עליה העונם על מריה.
 ומה סיעורה סתורה בהסתר פכים לרור' הממרי' אינו על הדרך סבהין סמורה אל
 ונמסך אחריו והכסר ר' לוי אל אבל הוא על דרך אחרת כי סכתוב אחר הן סוכב
 עם אבותין וקם העם הזה ונכה אחרי אליה ככר הארץ ונו' וחרה אפי ביום סהוא
 ונו' אמר מיעדי כי בהספליגס במרי וחרה אפס בהם וחרון האף הוא מוערסם
 כסיעור מריס בתלולויס ורדיעת. ואיכים ופליג בהס זה העונם על סלגת

אורח משפט פרק ז

המרי צד שאם יבצעו אליו לא יענם ויסתיר פניו ומדת רחמיו מהם עד שיכיר
 מעבדיהם הרע' כי לא יעילו ולא יבלו וזם אז יבצעו ל' הי' סתר פניו מהם ונב' -
 ואמר עוד הנביא כטומאתם וכפעפיעהם עשיתי אותם ואסתיר פני מהם וזהו
 סתכות בעון כבעו קצפתיו ואכהו הסתר נאקנוף - ועל דרך זו הוא מה סתכות
 קסתיר צדך יכהלון פהוה מסתור פניו מלשמוע סגנת הכפידים לטרף ולבקט
 מאל כלם - ועל דרך זה הם המקומו' מנזכרו בהם הסתר פנים וכחו' מל המ' -
 זמס פאמר לא אפקוד על כנותיכם כי תזננה ועל כלותיכם כי תאפנה כי הם עם
 הזומת יפרדו ועם סקדמות יזכוו אמר עשה בו החכם רבי לוי ז"ל עקר גדול
 בהנחתו זאת יס בו פני פנים מהפירוש ואינו סותר רב רינו' - הא' מהם סהנביא
 מיעד דע מל' תהיה הסגנת הסם דבקה בהם בלואפן סיעמע כנתיחין
 ובלתיחין כמילופיין דרך כס כמי סמרים כי העכט על הדרך זה הוא להסגנת
 דבקה באומה כהיותם בלואפן מהסלומות סיסיו רלויים סתדבך בהם ההסגנת
 הז' מל יעניסם על דרך אחרת בהעניסו הממרים על מרים וזהו דעת חכמינו
 זכרם לברכס סאמרו מסרבו הנולמים בטלג מי סמרים סמאמר לא אפקוד
 על כנתיכ' והב' הוא סהנביא אומר ואף עוכם על סבנו ועל סכלות אס הם כנאכיות
 לקלמת דעתן סהרי סזכרים סן עוסיס כן ומהן למרו כננתיחין כי סם עם הזונות
 יפרדו וסינו רמתי אכמי איהו כי קרי וליתיחיה בו כנזכי - זהו הדעת הנלואת
 למאמרי סתורה בכללס המורוס בי הפי מביא רעה על חנוטאים ככוננה רלסונה
 לא בסלוק סהסגנת סיהו סוים כזה רסע סמור ורסע קל - והמקרא כנוח לתת
 ל' אים כדרכיו וכפרי מעלליו - ואס תסאל ואיך יבאו הרעות מהפי ככוננה רלסונה
 אחר סהקדמות סהקרים סמורה זל סאיך סהכרון כמסך אל הארס אלא אחר
 סמרו וסלימות הוא כמסך אליו מפכי כורתו והביא רליה ממאמרים זל איך רע
 זורד מן סמרים - תסוכתך היא כן הוא אמת אבל מאחר היות הארס בעל
 כחירה וכירו להמסך אחר כורתו וכמסך אחר סמרו אס כן מאותו צד סמסך
 אחר סמר ככחירתו הרעה יסיגו העוכם מהפי כרלסונה ועכמות מכר
 סהסגנת סדקה כמין האיכופי אן אומר כי תהיה הרעה הזאת טובה כדי
 סילמוד מוסר בני ארס וילכו כדרך טובה על הדרך ססתכו למעלה בסס הדל
 זכרנו לברכת וזהו פאמר סכתוב מפי עליזן לא תכא סרעות והטוב וכאל אחריו
 מה יחלוק ארס מי צבר על מלפי יאמר כי הגזולים הטובים והעונשים הרעים
 לא יביעו לבני ארס מפי עליזן כרכון פסוט על לא צדק ולא מרי אבל סם כלס
 כמספט לפי פעל מל ארס כאמרו מירכס היתחזאת לכס - עכ' ים לארס להתחלוק
 על ססיו - וזהו סמר אחר אל אמונה ואיך על ובו' ססת לו לא כניו מומס - אמר
 מל סכפרו באכיהם סכסמים וכעסו לו לא כניו סחת להם מומס כי כסבת מרים
 כהפך להם מאכ רחמן לאכזרי וכאלו איכס כניו וזהו מתמסטי הפי פהוה ל' אמונה
 סיעססם כפיעור מרים - ורע כי גס אכחנו מרים כי ההסגנת הזו סתחלף כני
 ארס כפי סיעור מרדגתם כי איך סהסגנת בכלס סנה - נאלפי סמהות סכפס
 ויסודס

ויסודיה לא יתחלף באישי בני האדם ולפי זה אם ההסגנה היא ענין כמסך אל
 הנפש היה ראוי שתהיה ההסגנה בהם על יחס אחר ומררנה אחת אבל יסתנה
 היחס ביניהם לפי מררנותם מזה הנרק כי המז' יבטול בהסגנתו הרבקה לאיש
 הסלם בתכלית המ'יות באופן סילכו כל ענייניו בתכלית השלימות כפי אשר
 יגזור משפט נרקו ית' ואמר לא הנריק נפשו זה השיעור לא יבמלחו הפי' אלא כפי
 סיעור נרקו ולהיות ההסגנה רבקה ביותר שלמים יותר מסאינן שלמים - והיה
 מחתבה ההסגנה להביא עליהם עונם על מרים תיוב סחיות שלמים הם נענשים
 על מרים יותר מהשחיתים לרוב הרבקה ההסגנה בהם - וזהו שאמרו חכמינו
 זכרנום לברהה וסביביו נסערה מאד מלמד שהרבקה הוא מררקה עם
 הנריקים כחוט הסערה ואלו היה העונם על המרי' סלוק ההסגנה ולהמאר אל
 הנריקים היה דין הסלם כרוך החאר אבל להיות העונם מזה הרבקה ההסגנה
 היו שלמים יותר ראויים אל זה העונם להרבקה ההסגנה בהם יותר מהחסימים -
 ורע יס'ולך האלהים כי מה שהנחנו שאיכות ההסגנה יקיים התורה בכללה
 ובפרטיה ככתיב עשית' החבנות שאם הונח הענין הזה לפי מה שהביחוסו הרב
 התורה זו והחסי רבי לוי זל איך תהיה ההסגנה רבקה בקיום החבנות עד
 שימסכו מההסגנה שהיא חכרות המיערות בתורה יותר מהסגנת המוסכלות
 כי בהסגנת היא על הכר שהביחוס איך מבא כלל למעשיות וכל פסקי התורה
 ומאמרי חז"ל וזו הרך זה - אמר הסם ליהוסע לא ימום ספר התורה הזה מפיך
 והגות' בווימוס ול'לו ונב' יאמר כי התכלית בהגיייה בתור' היא לעשות מבוית
 וכוז תרבק בו השגנת' ער סיכליח בכל דרכיו ואמר' התור' ולא יחמור' איש את
 ארכך בעלותך לראות את פני ה' אלהיך וכבר זכרו החז"ל מה שכתבאר להם מן
 החום בעולי דגלים היית בתייהם נפמרים מסכניהם מפלים עד עלותם לרגל
 סיכאו לבייתם לס'ול סלל ולכוז בז נכסמרו מזה דרך נם מזה רבקות ההסגנה
 שהבטיחה התורה בו ולא יחמור איש את ארכך ונב' והבטיחה זה מזה העלים
 הזעמית לא מזה העיון הסכלי' : ואמר החכם ע'ה סומר מבוה לא ירע דבר
 רעי' ואמר וברקה תכיל ממות וספרו החז"ל סנהפרסם להם בחום חמות זה
 החאמר עור ספרו החכמים זל מהמעמס שאירעו לגדולי החסידים כר' חנינא בן
 דוסא ואחרים מהיות ההסגנה רבקה בהם לרוב חסידותם והיותם מרקרקים
 במבות - ואחזל לחותי מבוה אינן נוקקן אלא סיכא דסכיה חזיקא והסכה בזה כי
 אולי איך מררנת זה האים באופן שתרבך בו ההסגנה החזק' להעסו' לו נם כזה
 ולזה בנתה התורה להסח'ץ הכלחמים וענין מסוח מלחמה להטיב יריאם ולא ימם
 את לבב אחיה כלכבו וכל תיקון המערכות אשר בתורה ובכביאיים כגון ויסאל
 דוד בוי' ויאמר לא תעלה הטב אל אחדיהם וכאת להם ממול בכאיים - וכגון לך
 ומסת' בהר תבור ולקחת עמך עטרת אלפים - וזהו ענין יעקב באמרו קטונתי
 מכל החסידים - וענין סמוא באמרו וסמע סאול והדגבי ואמר לו הס' עגלת בקר
 תקח כירך ואמרת לזכור לוי' באתיני' ואחזל איך קומתך על הנם סנאמ' לא תנסו
 את

אָרָב מִשְׁפָּט פֶּרֶק י"ז

אַתּוּ יי' אֱלֹהֵיכֶם • וְהֵעֵנֶךָ כֻּלְּם סִהֵמְנָה הִיא דְבָקָה בְּכֵנִי אֲרַם לְבַמּוֹל לְהַם
 כְּסִיעוֹר בְּרָחַם וְאוֹלֵי סִיעוֹר הִסְרָק לֹא יִסְפִּיק לְהַצִּילָה בְּכֶם מִרֹבָה וְיִסְפִּיק לְכֶם
 מִזֵּעַט יִכְוֹם סִיחָזֵל לְכֶסֶף רַבָּה לֹא חֲזִיבָה לְכֶסֶף זָוֵטָה חֲזִיבָה יִסְפִּיק קִבְלַת תְּפִילּוֹתֶיהָ
 אִינִי לֹא מִכֵּר רַבְּקוֹת הַסִּמְנָה עַד סִהֵגִיעַ מִזֵּה מִסְלִימוֹ הַחֲסִיד בְּאַתְּ מִסִּיב הַרוּחַ
 כְּטֵב זִיקָה • אֲמַר מוֹדִיר הַבֶּסֶם אֲתָה מִטְרָה • וְאֲמָרוּ עַם לֹא סִיחָ בְּדוֹל מִזֵּה לֹא סִיחָ
 מִעֲבִיר עַל מְדוּתֵינוּ וְזֵה אִינִי מִעֲבִיר עַל מְדוּתֵינוּ • לֹא הִתְנֵנוּ בְּזֵה עֵינֵנוּ בְּמוֹסְכְלוֹת •
 וְזֵה סִיחָר בְּסִיר מֵל פְּעִים אֲסַבְּחָנוּ כִּי יִדַּע שְׂמִי • עֵינֵי הִירְדֵּעָה הַזֹּאת פִּירְסָה
 יִרְמִיהַ ע'ס וְאַתָּר דָּן דָּן עֵינֵי וְאַבְיוֹן וְאִז טוֹב לִנוּ הֵלֵךְ הִיא הַדַּעַת אֹתִי • פִּי לָנוּ כִּי
 עֲסִיית מַצּוֹת הַלֵּיל הִיא יִרְעֵנוּ: וְרַע כִּי הַסִּמְנָה הַזֹּאת הִרְבָּה בְּמִין
 סִיחָיִם חֲכִילֵם מִסְפָּעֵי אֲסֵר חֲלִים לְפִי טֹבַע הַמְכִיאוֹת לְהַתְּעַלֵּן כִּפְסֵם בְּרַבְּקוֹת
 סִיחָ לְמַעַל מִפְּעוּלֵי הַמַּקְרִים הֵם וְהִיא חֲפּוּעַל כְּרוּר מִעֲרַכַת הַכְּכִיבִים כְּרַעַת
 הַחֲכֵם רַבִּי לִנוּ זֶל אִז סִיחָר • הַחוּמֵר כְּרַעַת הַרַב זֶל • וְיִקְרָאוּ הַעֵינֵי הַזֵּה חֲכֵמִי
 אֲוִמְתִּינוּ הַמְקוֹבְלִים נֶם נֶסְתֵר סִיחָרָה בִּנְוִי יִבֵּא בְּטֹבַע הַמְכִיאוֹת וְלִפִּי
 הַאֲמַת הוּא מְכִי טֹבַע • וְזֵהוּ סִיחָרֵנוּ הַחֲכִימִים זֶל אִז בְּפֵל הַכֶּם מִכִּיר בְּכֶסֶם
 וְאַחַרְמֵנוּ נִקְרָאוּ דְבָקוֹת הַסִּמְנָה כִּי הַמְסַר הָאֲרַם אֲלֵנוּ אֲלֵנוּ הַמַּקְרִים הוּא מִכֵּר
 הַעֵינֵם וְהַהֲכֵל מֵהֶם הוּא מִכֵּר הַרְבָּקוֹת הַזֹּאת הַטֹּבְעִי הַרְאוּ לְאֲרַם מִכֵּר כְּפֶסֶם
 הַמְסַכְלַת אֲסֵר אִם תִּבְרָק וְלֹא יִסְיָגוּ מְרִי סִיחָעֵם עֵלֵינוּ בְּאוֹפֵן סִיחָלוּ הַמַּקְרִי הֵם
 עֵלֵיהֶם תִּכְבֵּל מֵהֶם לְהַיִּתָּה לְמַעַל מִמְכַבֵּי הַפְּעִים הֵם וְלִהְיוֹת הַתּוֹרָה הַלְּהִיטִית
 לְמַעַל מֵהַגְּלָגִלִּים וְכְרוּר מִעֲרַכְתֶּם כִּי הִיא מֵאֵת יי' מִן הַעֲמִים אִם כֵּן הַהוֹלֵךְ
 בְּכַתִּיבוֹתֶיהֶם וְאַתִּינֵן בְּהַרְוֵי הוּא עַם יי' וְהַסִּמְנָתוֹ רַבָּה בִּנְוִי כִּיבֹל בְּהַסְנָח הַזֹּאת
 מִהַמַּקְרִים הֵם כְּמוֹ סִיחָר כַּח בְּמַעֲרֹכוֹת הַגְּלָגִלִּים עַל הַסְכִּלִים הַנְּכַרְלִים וְלִזֵּה
 אֲמָרוּ מֵאוֹתוֹת הַעֲמִים אֵל תִּחַתוּ כִּי יִחַתוּ • הַגִּיִם מֵהֵמָּה זֵה מִכֵּר הַסִּמְנָה הַרְבָּקָה
 בְּאִימֵי הַמִּין אֲיִימֵי עַבְדֵם כְּמִסְרוֹ בִּיד הַמּוֹל כְּאֲמָרוֹ אֲסֵר חֵלֶק יי' אֱלֹהֵיךְ אֹתָהּ לְכֵל
 הַעֲמִים כֹּכְרוֹ קִבְחָם כְּגוֹן עַר מִלְכּוֹת פֶּרַם וְסֵר מִלְכּוֹת יוֹן • אֲבֵל יִסְרָאֵל נִאֲמַר
 עֵלֵיהֶם כִּי חֵלֶק יי' עִמּוֹ וְעֵינֵן מִיכָאֵל פֶּרַכֶּם הוּא סִיחָלוּ נִתְּנָה דְמוּת לְהִלִּיךְ בְּעֵרֶם
 לֹא סִיחָסְרוּ יִסְרָאֵל אִלִּינוּ כְּהַמְסַר פֶּרַם יוֹן אֵל הַסְרִים • וְעוֹר כְּרַבֵּר בְּזֵה בְּמֵה
 סִיחָ בְּעִזְרַת הָאֵל ית' • וְלִחִיֹּת הַתּוֹרָה הַלְּהִיטִית בְּזֵה אֲוֹפֵן הוּא מְקִימֵי מַצּוֹתֶיהֶם
 בְּאוֹפֵן מֵהַסִּמְנָה עַר שְׂמִי סִיחָרָה אֵת סִיחָעַל מִטְתּוֹ מְזִיקֵן בְּרִלִין מִמֵּנוּ אֲפֵט
 טֹבַעַת הַסִּיחָ אִז לְוַעֲיִין בְּמוֹסְכְלוֹת וְאֲמַר הַחֲנוּב בְּסַכְכָּר תְּסַמּוֹר עֲלֵיךְ •
 וְאֲמַר אִי מְכַבְּתִי וְאִיִּסְבַּח הַקִּיבוֹתִי כִּי יי' יִסְמַכְנִי • וְכִבֵּר סְפָרוֹת הַחֲבִים זֶל מִעֲפָה
 גְּאִיִם אֲפֵט כְּרַק וְנִכְלֵ מִכֵּסִי כִּיחַם אֲסֵר לְפִי מִפְּעַט הַכְּכִיבִי הַיֵּה נְבוֹר מִימֵיתָהוּ
 וְמִכָּאִהוּ מֵת בְּחִבְלֵתוֹ וְכוּכֹבָה בִּזֵּה הַרְבֵּם • וְעֵינֵן סִיחָוְהָה לְסַמּוֹר הַבִּית וְהַכְּבִית
 לְהַכִּיל מִהַחֲטָא כְּמוֹזְכֵר בְּמִטְרָה • וְתִפְלִיץ לְתַת יִרְחָה עַל פִּי עֵמִי הַרְחֵךְ כְּאֲמָרוֹ
 יִרְאוּ כֵל עֵמִי הַרְחֵךְ כֵּס יי' יִקְרָא עֲלֵיךְ יִרְאוּ מִתָּךְ וְאַחַזֵּל אֲלֵנוּ תְּפִילִין מְבִרָאֵם •
 וְכַעֲבֹעֵי הַלְּוֵבָה הַנְּפֵת הַעֲמוֹר לְכִיכּוֹר פְּעִי הַזֵּעַן וְיִקְרָאוּ כְּמוֹ סִיחָר בְּמִטְרָה הַכֵּל
 מִטְּךָ אֵל זֹאת הַפֶּטָח עַל הַכֵּד אֲסֵר הַנְּחַמְסֵר וְאַתָּה לֹא תִסִּים הַסִּמְנָה הַסִּי דְבָקָה

במי שהוא עוסק בתורת יו' לסבין ממנה פירות המביאות ורכוז האל יתברך ופעולותיו * או עוסק במכותיו על כר קבלת עבודתו יתברך יותר ממי שהוא עוסק בדברים סבכיים להביא מהם מופתים בעניינם האלהיים אשר העוסק בהם אינו אלא דרך אומר ומחשבה סחכם אחר העלה דבר אחר בעיניו נחכם אחר בטלו * והם מנסים בהם כאין עימם * וכבר נאמר על התורה שהיא באצבע אלהים כמו שנא' על הנגלים מעשה אצבעותיך * ואם המסורר הסמים מספרים כבוד אל * ואח"כ אמר ים ענין אחר מוריע כבוד אל יותר ככבר והוא תורת יו' תמית' * וכך פ"מי ז'ל ססי ורע כי הרב המור' ז'ל במהות הנפש יסלו רעת אחרת מהנא רואה כי נפש האדם בתחלתה היא כח נסוא על הנפש החיונית או על הנפש המדגמת ומוכנת לקבל המוסכלות אשר לפי סיפור קיבולה יהיה סיפור שלימות' וזהו החלק הנסאר ואם לא הסיג כלל מהמוסכל' איך לו הסאר' כלל' וזהו הכרת מפייעת התור' * וזה המתחייב מזאת הסברא' ואלפ' שלענין עונשי נהיכס כתב הרב ז'ל כהוגן מה סכתב אבל במה' הנפש זו היא רפתו כתב הרב ז'ל דעתו זאת ברמיזה כפ' סותף נפש ובפ' רכב בפרשו מאמר חז'ל שאמר ערכות סבו גבוי חיים וכו' ובפרקי ההסגחה כפ' אף את נפשו סמור וכן במקומות אחרים רמז הרעת הזאת : והחכם ר' לוי ז'ל פלפל בחכמה בחקירה זאת וכלל במים אדירים והפלה בירו חרס זה * ולדבריהם לא תסיג הנפש החוטאת עונס אחר לא סתהיה כנפש הבהמה אם לא הסיגה מהמוסכלות וזה מחוייב לפי זאת הסגחה וכתבה החכם ר' לוי ז'ל בפ' והדברים רחוקים מאר מפשוטי הכתובים ומאמרי החכמים ז'ל * ונס הדעת תרחיק זאת המחשבה סיהיו סוים בהכרת נפסם הרשע שהפליג בעול פלא הסיג המוסכל' עס מי סיגב ובטל ולא הסיג המוסכלות ואיה אלהי המשפט * ונס איך זה הרעת מוסכם מהפילוסופים כי ים מהסמי שהאמין שהנפש היא סכל מוכן לקבל המוסכל' ונס האמינו בעונס הנפש שהוא כפר מתמיר כמו שהסכלחה היא עונס מתמיר * ואיך זה מקום זה המחקר : אבל ים לנו לרפת כי נס עתה כדבריהם כן הוא אכחו אומרים כי קבלת התורה וקבלת עול מכותיה עסמה לנו זאת הנפש הזאת הנסארת אחר שהסגנו ממנה ומהה סנכלל בה האל חיולרה והכותה ומביאה אלינו ונחהו סכלנו ונתעבס בהסגה זאת יותר מהסגת הפילוסופים במופתיהם כי אכחנו ירעמו זה יריעה וראית מפי הס' וכביאיו אשר אחר רבריו איך אכחנו כריכיף לחופת כי אמירתו היא מופת חותף בזה וראוי לנו לומר' לא תהא התורה שלימה סלנו כסיחה בטלה פלהס והלא אבותינו ספרו לנו כי עיף בעיף כרא' יי' להס בסעת כתיבתה' וים למ בזה יריע מקובלת איך ספק בה מפני היודעי' זה יריעה מוחסת אשר יריעה זו היא סורס כל המופתי' הפיוכי' ונתעבס סכלנו כיריע' הזאת' והס כריכי' ליריעה זו כו' לנו קו לקו זעיר עס זעיר עס' * וכרב חקירותיהם הולכי' כבוכים יעלו סמים יררו תהומו' יעלו הרים יררו בקעות * וכך מוכו במררמי חז'ל המדברי' על כר הקבלה עיף סהוא מפסוס לזה סהס קוראים כמתת' ודת' למי סלא למד תורה מנעוריו ער אחר

אורב משפט פרק ב

פגורל ואומרי' כי איך נסתמו בו אלא מאותו זמן שהתחיל ללמוד תורה וזה מסכים
 למה שאמרונו והוא האמת הברור ומסכים למה שאמרו ז"ל שהקטנים יס להם חלק
 לפולם הבא מפניהם פנין איך ית' המקרב דבקיו לעבורתו המגלה להם נפלאו
 מתורתו על כל ברבה וקלהם ובספר מגן אבות הארכנו בזה בעזרת האל :

פרק ב פסוקי התורה והנביאים הם מעידים ואיך אחר ערוץ ספק כי
 כל מעשה המי' בעיני נמול האדם ועונסיו הוא על ידי מלאכי-
 אחר ויסלח מלאך וינכיחו ממכרים ואמר רי סלח מלאכיה וסדיב לכברוניה והוא
 המלאך שראה נכוכר כאחר ואמר וריויה רי רביעאה רמי לבר להיז' . ואמר חונכה
 מלאך יי' סביב ליראיו ויחלם . והמלאך הסלוח לפניו נקרא סטן סנאמר
 ויתיב מלאך יי' ברך לסטן לי' . ואמר על יהוסע הכהן הגדול והסטן עומד על
 ימינו לסטנו . ואמר הפקד עלינו רסע וסטן יעמוד על ימינו . ואמר ולא יתן
 המסחית לבא אל בחיכס לכנוף והוא הסטן . ואמרו חז"ל הסטן מקטרב בספת
 הסכסכה . וכן אמרו סטנו בתרי אומי לא סליט להיות הלכת המלאך על האמת
 מופלת כנגד קטיגורו סל סטן על האחר כי היותם מסתי אומי מתחלפי האמומה
 אינו יכול לקטרב על סביהם ביחר כי האחר הוא כריה בלא ספק בהכטרף אל
 האחר . ויס מררסי חז"ל סזה סכתוב קץ כל בסר בא לפני עניינו סמלאך המות
 סהוא קץ הבריות בא לקטרב לפני כי הוא המלאך המות והוא הסטן כמו סזכור
 והוא מררס נאות ללסון סכתוב סאת' לפני ואמרו ז"ל ליפתח חרס פיו לסטן: ככר
 ארז כל מכת בכורות כלבר היא העסית על ידי הקכה אמרו וסברתי בארץ
 מכרים אני ולא מלאך אני ולא סרף אני ולא סליה . יאמרו כי אף כל פי סבסאר
 הפנעים יסלח מלאך סכנין סכריב וכיוצא בו בזאת המכה לא היה סס זולתי
 המי' . והמורה ז"ל הבין בפלפולו ברב אליו המלאכים סהם סכות לא מלאכי' ממם .
 והסטן הוא הכח המתעורר סקר אנהו החכמים ז"ל יכר הרע וכסמך בזה על מאמר
 ריס לקים סאמר הוא סטן הוא יכר הרע הוא מלאך המות . והרמב"ן ז"ל
 אמר סיס בירו קבלה סל אמת סהוא המלאך ככרא להסטין ולחזיק וסמו נגור
 מלסון סכתנו סטנו . והביא ראיה מרברי אותה תימרא סל ז"ל סאמר הוא סטן
 הוא יכר סרע הוא מלאך המות . ויפרס סרכ ז"ל כי זה המלאך יבא מאכילות סתו
 לחדס סטנה ומכח זה נאכלים המזיקים והסרי' והוא נפס לבלבל מארים וכחלקו
 ארץ גזרס והוא הנקרא סמאל ועל זה הכח נקרא סטן ומזה סחכ הוא נאכל
 סתעורדות הנפס סמתאנה ועל זה נקרא יכר סרע ועל זה נקרא מלאך המות
 לפי סהוא נוטל כסמה כמו סאמרו רז"ל כי המות אכלס בבפלי הנכפס סמברות
 חינה אפיסת החיים בלבד אבל סעמה בהכרח המעסמה על ידי המלאך סכחו
 לאסוף לני הרבר סזה סמסכיל סאיכנו בסמי והוא הנכסמה . והמורה ז"ל אומר סאיך
 כח זה הסטן על הנכסמה סעליונה כי הוא רואה סזה ססטן הוא כח סמרי ואיך
 יכולת ככח סמרי לסלוט ככח סכלי וכסתייע בזה ממה סכתי' רק את כסמו סמרי
 ואיך זה מכריה כלום . כי זה המאמר סוא כמאמר רק אליו אל סקלח ידיך סהוא

בחייו עליו חלא חלא כתן לו רשות עדיין • וזה הפסוק יקפה אל הרב המורה זל
 לפי הכתו שזאת הכפס היא הכפס הנסארת עם היוון סובר סאיוב לא היה חכס
 כלל חלא תס ויסר ירח חלאים וסר מרע • ולא תארו הכתוב בהסנת המוסכלות
 ואס ההסארות אינו חלא בחלק הסכלי אחרי הסלמו בהסנת המוסכלו וזה האים
 רכובי איוב לא הסוב כלל אכ איץ לו ענין כסאר • וזהו סאמר רק את כסמו
 סמור • אבל הרב זל הוא מניל עניינו בזה בהסארו הרב למסל • ואמר כי יס
 ברברי המסל עניינים כאמר לפי הכמסל לבר איץ להס ענין במסל • ואיץ רכובנו
 להאריך בזה סאיוב מענין סאכמו בו • אבל האמת הברור הוא כי הסס יתברך
 הוא בושל הסדיו על ירי מלאכיו כאצרו כי מלאכיו יכוה לך • ועונס אל הרסעיס
 על ירי הסטן כאצרו ומלאך יי רורפס • ואומר ומלאמת מלאכי רעיס • ואומר
 ויסלח מלאך ויוכיכו מתכריס • ואומר ויסלח המלאך ירוסלס לסחחה וגו' •
 ויאמר לתלאך המשחית • ואומר ויעמוד סטן על ישראל ויסת את רור וזכור זה •
 ומה כפלא מאמ' חזל סאצרו כל העיס' מכוה אחת קונס לו פתקליט אחר והעוסס
 עכירה אחת קונס לו קטיגור אחרי • ואצרו כי הס' עלס בסכתו על כסא ריץ מפני
 הסגחתו הרבקה על יוסבי הארץ כאצרו ממכין סכתו הסגיה אל כל יוסבי הארץ
 סוה כמלך יוסב על כסא ריץ סיס לפניו סגיגורין ופרקליטין וסטנין וקטיגורין
 כמו סרסח מיכוה בן ימלא בפנין בזר ריכו סל אחאב ואמר ראיני את יי יוסב
 על כסאו וכל כסא השמיס עימרי לפניו מימינו ומסמאלו • ואצרו חכמים זל אלו
 מימינוס לזכות ואלו משמאלים לחובה והס סמכות והס עבירות הכפרטין לפני
 הכ"ס • ויאמר יימי יפתה את אחאב ויכא הרוח ויעמוד לפני יי ויאמר אנכי אסתני
 ואצרו זל זה רוח סל ככות • הורו כי עכירה זו למדה קטיגוריא עליו וכמכא אחאב
 ביר זה השטן סלמר קטיגוריא עליו ער ס:פל ברמות גלער וזכור זה • וראה
 זכריה את יהוסע חכהן הגרול עומר לפני מלאך יי הוא הפתקליט המלמר עליו
 זכות לרוב כרקותיו • והשטן עומר על ימינו לסטנו סוה הקטיגור המלמר
 קטיגוריא עליו מפני קבת עבירות סבירו והס הכגריס הכואים אשר עליו • ופי'
 התרגיס סהיו לו כניס כסאוי לנסיס סאיכס הגוכו ולא מיחה בהס ער סממקר ביר
 הסטן וכתמוהו בכספן האס כמו סהזכר בגמר וככח הפתקליט אל הסטן ותכילו
 מהאס ואצרי יבער יי כך השטן ויבער יי כך הכומר בירוסלס וגו' • וזכור זה גכ':
 פרק כא יס מאמר אל חזל כראה כסותר מה סהסכמו מענין הסגחה
 וסוה אמרס סבר מכות בהאי עלמא לוכא • ולפי זה המאמר
 מה סוה זה הסמאלו סהוה מסתרל זה הסער לחתיר מבכוו כריק ורע לו סאמר
 זה הסרס איץ תלכס על רעת הכריק ולא מכינו ברברי החברים ולא ברברי
 אליהו ולא ברברי הש' סזארו ענין העולס הכא כלל וכל הסתקלותס סוה לומר
 כי עונס הכריק ורעתו בעולס סזס סוה כדין וכח חזל הזכירו ענין הסגחה
 בעולס סזס ואצרו כל כאי עולס עוכרין לפניו ככני מרון • ואס איץ סכר מכות
 בזה העולס מה סוה זה הרין • והתר סקק זה אינו ממס סיקסס כי רעת החכמים

אורב משפט פרק כ"א

זל לומר כי האדם להיותו חוטא לפעמים וכאמרו כי אדם איך צדק בארץ אחר
 יעשה טוב ולא יחטא על כל פני' ראוי הוא לעונם ואם הוא צדק גמור סהרין מתן
 פיוכה לעולם הבא וקצת עבירות מכירו מעכבות עליו חסם ית' מ'סרת בעולם
 הזה כדי למרמק ממנו אותן עבירות ואם יאבר הס' ממנו כל טובה אחר כהיתה
 בעולם ויהיה כדון ביהורין של איוב טוב לו קסיעכם בכפסו להיות כדון בעונם
 בהינם או סיגרע חטאו מכפסו מעם ממעלתה בתענוג של גן עדן' והדבקה בזיו
 עליהן שאין בין טובת העולם הזה ובין הרעה רק רבר אחר גרוב וענין כלה
 ואבר ומעלת הכפס ועליו הטובה אחר באור פני מלך' חיים סיה הטובה המוחלסח
 אחר אינן לה ערך ודמיון ולא תפולה ברבר גסמי' ולכן אמרו בגמרא כל מי
 מזכותיו מרובין מעוכותיו מריעין לו בעולם הזה ודומה כמי ססרף את התורה
 כלה ולא סויר ממכה אות אחת' ואמרו עוד רובו זכיות ומיעוטו עבירות כרע'ים
 ממנו מיעוט עבירות קלות טעפה בעולם הזה כדי ליתן לו סכרו ממלס לעולם
 הבא' ועל זה אמרו סכר מכות בהאי עלמא ליכא ולמדו זה מהמוחס מאותו סאח'
 לו רביו על' לסובך והבא לי גוללות וקיים מכות רביו וסלה את האס וקיים מכות
 פלוה הקן ובמתיאס ים אריכות ימים ומת ברדתו מהסובך' ואמרו ססכר מכות
 המיועד בתורה מאריכות ימים' והטובה אינה בעולם הזה סאס לא כן סוכן
 טובתו סל זה וסיכן אריכות ימים סל זה' ואמרו עוד סעל כיונא בהינא אחר
 לתרבות רעה' ואחר סהנכת זה אינן כאן סתירה להנחתיו סהס' מר סהסגחה
 הדבקה באיסי מין הארס הוא מביא עונם על זה כפי סיעור מריו ועונם הראוי
 להביא עליו בעולם הזה ומיכה סכרו למור לעולם הבא כפי סיעור כדקו' והיו
 מאמרס זל היום לעסות' ולמחר ליטול סכרן כי להיות טובת העולם הזה בטלה
 אינן ראוי פיוחס סכר סמכות א זאת הטובה: עוד ים מאמרים להס זל כראה מהס
 סהס רואים סכל עכייב הארס סל לפי המול ואמרו מזל מחכים מזל מעסר וים
 מזל ליסר'אל' ואמרו מזל יום גורס מזל סעה גורס' ואמרו מזל גורס מעין גורס'
 וכן בהרבה מקומות אמרים איתרע מזליה מזלך גרס ואף על פי סים מי
 סחלקן ואמר אינן מזל ליסר' אינו כראה סיהיה מחלוקת בין סחכמים זל במה סהוא
 סותר בכיימי התורה ועוקר סרסיה בהסגחה ויותר קסה מאמרס זל סאמרו חיי
 בבי ומזכיר'לאן בזכותה תליא מילתא לא במזל'תליא מילתא וראינו מי ספי'מאמר
 זה בספרן אף כלו' לא אף במזל'תליא מילתא וזה אינו אמת כי סס הביאו ראיס
 לזה מרב'ורב ססר'א דקרויסו כדוקי' גמורי כינהו רמר מכלי' ואתא מיסר'ומר מכלי'
 ולא אתא מיטרא' רב ססר'א חיה כ'סכה' ורבה חיה מ'סכה' בי רב ססר'א סתינן
 הלולי' בי רבה סתינן תכלי' בי רב ססר'א כהמ'א רסמיר'א לכלב'א ולא מתבעי' בי
 רבה כהמ'א רסערי' לאינסי' לא מסתכח' הנה פירסו בכאף רבזכות'א כלל לא תליא
 מילתא' והיות' קסה סבמאמר הזה סהוא סותר ייעורי התורה כלס סיעירו חיי
 בבי ומזכיר' בזכות התורה חיי סכאמ'את מספר יתיך אמלא' בני לא תהיה מסכלס
 ועקרה בארבר' מזכיר' את לחמך ואת מיתך' וראינו מי סהתיר סעת

זה מזה ברוח הצבור אבל ברוח יחיד לא דבר הכתוב ואיך סתיהם המאמר
 בעכמו הוא מאמר מקופת מאר בהסגנה • וכך מאמר רבי אלעזר בן ערס מאמר
 לו הקב"ה בעית דאחריתיה לעלמא ואכנייה איפטר דסלקת כמעטא דתווי
 הוא מזה המין מהספק • רע כי טובה היא טובה והרעה היא רעה כפי האדם
 אשר תחול עליו אותה טובה או אותה רעה • והמשל כי מי סתיה מלך וסב סוחר
 מפני כרות שתכפוהו מאויביו שהזכיר והוא ממלכתו כאמר עליו סבאה לו רעה
 גדולה אע"פ שהוא מן הסוחרים עמיד' ומי סתיה עבד וסב בן חורין ונעמה חייט
 כאמר עליו סבאה לו טובה גדולה מיעברות לחירות ואף על פי שטובתו מל
 אותו עבד אינה במרדנת אותה רעה מל אותו מלך כי זה הוא סוחר וזה חייט אבל
 תקרא סמורתו מל זה רעה לפי שהים מלך ואבר כבור • ותקרא חייבתו מל זה
 טובה ואם היא ענותה מאר מסחורתו מל זה שהוא מלך לפי סתיה עבד
 ונסתחורר: ואחר הקדמה זוים לך לרעת כי החסידים הראשונים כל הסתדלותם
 הם לרעך אל הסלימות בתכלית מה שאיפשר ולא היו רוכים ליהנות בעולם הזה
 יותר ממה שהיו כריזין לקיום גוען ולקיום מיכס כי גם בזה המיעור היו מכונים
 אל הסלימות להיות מכות מזה הקב"ה בזה המיעור • ולזה תמצא מרכיבי הקדום
 ע"ה כמעט פטירתו זקף עטר אצבעותיו ואמר רבוכו מל עולם גלוי וירוע לפיך
 מלא בהכתי בעולם הזה אפילו באכבע קטנה ואף על פי סתיה לו עומר רב •
 וכך אמרו ברבי אלעזר בן חרסום שמכאיהו עבריו ולא הכירוהו • ותפסוהו מפני
 החכם שהיו גובין בעיירות מל רבי אלעזר עכמו ואמר לו בחיי רבי אלעזר בן
 חרסום ארנכו איך אכחכו פטורים אותך עד שתפרע את החכם ולא גלה להם
 שהוא היה ארוכהם וסבכל הוא מלו לפי שהסלמים היו סבורים סכל אשר יוסיפו
 על הכורך בהכאות זה העולם הם מפסידים כנגדו בעולם הבא • ועל זה אמרו
 לא איברי עלמא אלא לכריקים גמורים ולרסעים גמורים • האי עלמא לאחאב בן
 עמרי • עלמא ראתי לרבי חנינא בן דוסא • רבו בזה כי העולם הזה קבלו כלו
 אחאב להיותו רסע גמור ולא הכיח לו זכות לעולם הבא • והעולם הבא לרמניא
 בן דוסא מלא נטל כלל מזכותו בעולם הזה • וכמו שאמר לאסתו כסכתו לו מן
 השמים כרעא דפתורא דרהבא בעית דכלהו כריקי ליכלו כפתורא דארבע כרעי
 זאנן כפתורא דתלת כרעי הוריעה כי טובת העולם הזה אל הסלם היא עמותת לו
 מטובתו לעולם הבא ויתתהו תמיד על מלמז הכריק בעולם הזה • ואמרו ויהי
 בעולם שאינו מלך כך בעולם שהוא מלך על אחת כמה וכמה • ואמר אשר ים
 כריקים סמגיע אליהם כמעט הרסעים • אמריהם לכריקים סמגיע אליהם
 כמעט הרסעים מל עולם הזה בעולם הזה ויתתהו בזה כי יחטבו סאין לו לכריק
 בעולם הזה כלום • וים ב"א סולרו במערכת וכחול מספיע טובה להם וים הסכם
 והסי בהסגנתו הרבקה מסנה המערכת לטובה או לרעה כפי מה שתגזור
 חמתו במספט האים או לפעמי' יא. וזו חמתו להעמיד המערכת וסלא למנותה
 ואם הכריק נולד כחול הסבלתה אשר תומת אותה הכלתה לא הספיד סכרו
 בעולם

אורח משפט פרק כא

בעולם הבא מהרי לא משני סבר מכותיו באה לו ההכלחה זו הסס ית' אינו משנה
המערכה לרעה כדו להוסיף מכרו לעולם הבא כיון שאינו נברע מערכו בעולם
הבא מכות מכותיו משני הכלחת המזל הזה ועל זה אמרו החכמים ז"ל כדריקו אז
אבליתים פלמי מי סבי לאו יחזהו ענין רב חסדא התלוי במזל וכסה בדריק כולר במזל
המורה רעה אלו היתה רעה בהבטרף אל הדריק כמו הכתורה אל המלך בלא
ספק היה השם יתברך משנה המזל אלא אם כן היה גורם זה קבת עבירות וכמו
מהקדמנו אבל לפי שאין לו רעות אל הדריק לפי האמת לפי שאינן מוכפית אותו
משלימתו הקב"ה מניחם אל המזל כדי שלא יפחות משכרם לעולם הבא מפני
עניו המזל כי זה הוא הפך השלמים שאין חפכס לאבר חלק קטן מטובה מתמדת
בשביל טובה מפסדת וזהו ענין רבה שלא האריך ימים כי היה כרוך לאריכות
ימים לגבות משכרו לעולם הבא מהרי הוא מרבית עלי היה וכבר נגזר עליו וכל
מרבית ביתך ימותו אחסים * ואמרה התורה את משפר יימך אלתלא ואחל זכה
משלימי לו לא זכה פוחתין לו ולרברי האומר זכה מוסיפין לו לא רבה הסס ית'
להוסיף על ימיו למכות המזל והגזירה כי טוב לו אריכות ימים בעולם שכלו ארוך
מתוספת ימים של עולם הזה וכבר אמרו במשנה יפה טעה אמת של קורת רוח
בעולם הבא מכל חיי העולם הזה : וכך העדרת ענוני התזון מתוכל שלת וחיטי
מית ועבד אשר בהם יתעבד איכה רעה אל הדריק אחר המינו דו מהסירו
להעמדת גופו ולמה יפקיר סברו אפילו חלק מופט בעולם הבא מפני השבת
תענוב גופני נפסד ואבד * וזהו שאמר לו רבי יוחנן לרבי אלעזר בן פדת אחיו
בבית אי' מסיס תזכיר לא כל אדם זוכה לפתו מולחכות * וכך שכול הבנים אה
לפי מנה אסתו היה לה רחס משכיל לא רכה הסס ית' למכות הטובע לתקן מונה
כי הדריק בעבדו יודע שאין זו רעה אליו כי מי יודע הכן החוה החכס יהיה או
סבל * וכבר ראו החכמים ז"ל מתנחמים בכיובא באלו התנחומין ואל הדריק
הסלם טוב לו ההרבך בזיו העליון מעפדה בסיס * וענין רבי אלעזר בן פדת היה
רבה להתפרכס בעולם הזה בריוח ולא יפחות לו הסס ית' משכרו לעולם הבא *
והסס ית' אמר לו שלא היה איפאז זה אלא אם כולר בספתא דמוכני * והמר לו
דרך גומא אם תוכל לסנות טעת תולרתך ולאולר בספתא דמוכני היה איפטר
זו והראה לו שכרו בעולם הבא תליסר נהרי דאפרסמא נהרי דרמוע על גודל התענוב
אמר לכדריקים בעולם הבא וסאין ראוי להס להכאיב את לבס מתחשב להס רעה
התפרכס בדחוק על פי מזלם * וכמו פכחמו רבי יוחנן ואמר לו לא כל אדם זוכה
לפת' מולחכות כמו שכתבנו * אבל בוראי אלו היתה נחשבת רעה ל הדריק עכמו
ולא היה סוס עין גורם היה הסס יתבר' משנה המזל כדי להעביר את רעותו מחר
ההסנהה הדבקה בדריק * וכל זה הוא לפי רעת האומר ים מזל לישראל * אבל
לפי רעת האומר אין מזל לישראל אלו המאמרים כלס הס מאמרים דמויים וכל
עניינס תלוי בזכות ולא במזל וענין רבה ורב חסדא ורבי אלעזר בן פדת הוא
ענין השאלה בעצמה של כדריק ורע לו רעע וטוב לו * ובפי' כרחס המאמר הזה
בגמרא

אדהב משפט פרק בא לב

בגמרא מהרי אמרו טרבה ואבוי סהיו מבית עלי האריכו ימים כל אחד כפי דקתן
 יותר מן הראוי. והרי ראה זו סהביא האומר דחיי לאו בזכותא תליא מילתא
 דחוויה היא ואמרו רבנן תליא מילתא לא סהכל לפי רובי הזכות או מיעוטן
 נכף הדין בבבוי ומזכירי זל סרבו פירא האריך ימים בזכות התורה
 ובמקומות הרבה הזכירו במה הארכת ימים. והדעת העולה בגמרא הוא שאין
 מזל לישראל אלא שאין לסמוך על הנס לבא כנגד מה שיחייבו המזלות וכך רעת
 הרמב"ן ז"ל. ומה סהביא ראה החכם רבי לוי ממאמר החכמים זל סאמרו אף על
 גב דאיהו לא חזי מזליה חזי אינו מענין זה כלל אלא סהחכמים זל רואים כי ים
 לכל ארס כח עליון יקראיהו לפעמים מלאך ולפעמים מזל הוא הסומרו מהסגפיים
 על כד הסגפיה וזהו סאמרו סמ האי גוברא רמיבעית אף על גב דאיהו לא חזי
 מזליה חזי. והביאו ראה ממה סכתוב והאכסום אשר היו עמיל לא ראו את
 המראה אבל חררה גדולה נפלה עליהם. ועל זה אמר ארס דאית ליה מזלא כתיב
 ביה כי יגח סור. רלית ליה מזלא כתיב כי יגוף. ואסמעין דמוער לארס מוער
 לבהמה רכום כי להיות הארס מופגח מכד הסכל ים לו כח אלהי היא הסגפיה
 הקרויה מזל סתמרהו ממיתה בגניחת הסור מה שאין כף בסור סננחו סור וזהו
 סאמרו בגדים אף על פי ראיכהו לא הוו כלומר במעמד הר סיני מזליהו הוו כי
 רכום לומר סנסמתן פהיה עתירה להבראת בתוך גופן סהיו כבר ברואה
 מהאור העליון כמו סהקדמנו עמרה על הד סיגי כי לולא זה לא פסקה זהמתן
 ים לו סור. אבל סהיו ענייני בני הארס נמסרים לסרור מערכות הככבים וסלא
 יועיל בהם זכות ולא עבירה איכו רעת תורני כלל ומה סאמרו מזל גורס כענין
 אסה סתתו הנסיה ירכו לומר זה במי שאין זכות בידו לבטל כח המזל וכך ההקם
 על הסאר. ורע כי מערכות הככבים אינם מהייבים במעפטם כלום אסילו
 לרכרי הוכרי סמים וכז' מזה בגמרא ואמרו האי מאן דבמארים הוי גבר אסיר
 דמא או טבחא או אוחאד' והקסה התקסה על זה מעכמו פהיה במארים ולא היה
 לא זה ולא זה ותירכו לומר כמי ענים וקטיל וכמה ים מהכרל מטבחא לענים וקטיל
 אלא סהמערכת אינו גוזר על דרך חיוב כלל אלא סמראה ענין יוכל ארס לסכותו
 לטובאו לרע בבחירתו והמערכה לא תסחתי וכף על זה ההיקם בכל מעפטיהם
 וכך הזכירו במררם כי רעה גבר עמיכם כי היו רואים אכטגנימי פרעה סיסראל
 היו יוכאום מצדדים בתול מארים הנקרא רעה המורה על רס. וזהו סאמר מסה
 רבינו להקב"ה כסרנה להרנס במדבר אמר למה יאמרו מכרים. לאמר ברעה
 סוכיאם וזהו מזל מארים. וכסמל יחוסע את העס אמר לו הקב"ה היום גלותי את
 חרפת מכרים מעליכם סהיו מחרפים אותם בתול מארים התורה רס והרי כהסך
 להם לרס מילה. וכך במסה סהיה עתיד ללקי: במים ראו ולא ירעו מה ראו וזס
 המכפככים והמהגים ופירסו חזל כופין ואינם יורעים מה כופין וכך כתב החכם
 דא בע זל סודע בחכמה זו בעי התורה סלו. ואס מעפטי סככבים סס כל כך
 סלוגי סגזורה ואסילו במה סהוא מחוייב מגזירתם הארס טוא כחיו לבטל אותן
 בבחירתו

אודה משפט פרק כב

בבחירתו וכל סכן וסראל שאינן תחת המזל היואך איפסר לומר מענין הנהגתם
יהיה תלמי בחזל אבל יש לנו להאמין כי כל נתיני הכהגותינו הוא על פי מה שיבזר
דינו של הקב"ה לפי הצדק והמרי ואח מבווא אל המזל כלל בהכחגותינו כי לא יועיל
ולא יזיל כי לא ירעו מעשמי הסככים וגם היטב אח אונתם וכל מה שיספוט המזל
ומערכתו בנו ססס ית' מסכהו לטוב או להפך כפי מה שחגזור חכמתו עם קיום
המערכה שלא תסתת על ררך מסל הטבחא וענים וקטיל שזכרנו. וזה שאמר
הזל מאי רעתיך רקאי צדק במערב מהרנח ליה במזרחי. ואמרו עוד בא
מאצטגנינות סלך איך מזל לישראל ואמר אברס אינו מוליד אברהם מוליד. ואס
יריעו המזלות אינו על בר הענם סהאל ית' מסתיר פניו ממנו ועוזב אונתו בידס
הו הוא ברחמינו יתן חלקיכו עם עמי רכונאחן :

פרק כב המכיל הזה בכללו הוא טוב ולא יפול בו הרע לא במקרה ובמכיל
אונתו מקרה איך ראוי לקראו רע. והמשל בזה מהגמשים סהס
טובים אל העולם בכללו ולפעמים יזיקו לעלית קיר קטנה של אלמנה אהת האס
ראוי סיקראו הגמשים רעים מפני הזק מועט כזה אחר היוחס טובים לכלל
המכילות. וכך לפעמים יקרו רעמים וברקים ורעם מזיקים והופכים תקומות
ואלו היזיקים סס כופלים במקרה מהכרע טבע ההוויה וההפסד ולא כיוון בהס
הסס יתברך ככוונה ראטונה ובעכמות אלף סהכרח הכריאה יחייב זח לפעמים
רחוקות לפי סאי איפסר להויה בלא הפסד. וזמכיו אלו המקרים סהס רעים
בתצת פתים לא היה ראוי לבטל זה הטבע סהוא טוב בכללו ואיך ראוי לקראו רע
מפני זה וכבר סרחיב המאמר בזח המורה זל ואמר סזהו מאמר החכמים זל
סאמרו איך דבר רע יורד מן הסמים : ואחר זאת הקקרתח יש לך לרעת כי
אס הרעמים יש להס טובות והס באות אליהס לפי הנהגת המכיליות אסר הוא
טוב בכללו ואיך בזה תלונה על הקב"ה ברינו כי מהסגחה הכללית סהסס ית'
הסגניה על מין הארס כמסך לזה הרסע סתהים לו טובה ואיך התלונה על מספטי
הסס ית' אלף סססוא מטיב לרסע מבר ההסגחה האיסיית אכל אס מבר ההסגחה
המיכית באה לו טובה איך בזה תלונה כלל אחר סאיך לנו תלונה כלל עליו למה
ברא זה המכיליות על זה הטבע סטוכותיו סס מכוכות מהתו ית' ורעותיו בלתי
מכוונות אבל אס הרעע לא יסיב טובה מבר ההסגחה המיכית הזאת יש לנו מופת
ססס? הוא מסגיה באיסי מין הארס כי רסעו גרס לו סאברה ממנו הטובה סכני
העולם בכללס מסיגים מבר ההסגחה המיכית ולולא סההסגחה המיכית איכיה
ממנו אונת טובה עכס על מריו למה לא הסיגה ועל זה אומרים זל נפסס לו נס
והקסו האי סורענות הוא ותיכרו נס של סורענות וזה הוא בחק הרסע :

אזכרם בחק הכדוק נאמר נס כן סאס אירעוהו פגעים לפי טבע הנהגו מפני
המקרים המוכרחים מבר טבע הבריאה איך לנו תלונה על ססי על
אונת פגעים כי טבע הבריאה כן חייב ולא מבר ההסגחה האיסיית אירכוהו
אונת פגעים אלף מבר הכרה הטבע הכלל. ואמר גליכוס לא תיחל נספך בסקר
סיהיט

סתיהם איפעד להיות מרס הנדיות ומכבת זרע בעל חי מלא ימות וללא יכאב אז
 תדיר התנועה או בהיר כסמם : והתלונה על כדויק ורע לו איכה אלא מכר
 ההסנחה האיטית באה עליו רעה כמעשה של רב הנהא דתקיעו ליה ארבע מאה
 דכי דחמרא : אמרו לו ליעין מר במיליה אבל אם בנוהב סבעולס באו עליו רעות
 איך כאן טאלה כלל אבל זל מאס ניכול מהס טהוא מכר ההסנחה האיטית ועל זה
 אמרו כל סעברו עליו מ' יום בלא יסורין קבל עולמו . ירבו לומר כי אלו היסורין
 בנוהב סבעולס הם באים ואס ניכול מהס אכל זכות מכותיו בעולס הזה . ומה
 טאמרו חזל אם ראה ארס סיסורין באים עליו יפספס במעסוים בו סתו פים או
 טוא ביסורין טבאיך מלא כמנהג העולס או הוא לומר יפעס במעסו למה לא
 הצילתו מהס ההסנחה האיטית לא פים תלונה על ביחאס אלע' פים מופת על
 ההסנח' האיטית ביבולתו מהס . ועל כיוכא בזה אומר' תמיד אחרים ליה ניאס' .
 כללו של דבר איך התלונה ברפע וטוב לו ובכריק ורע לו אלא במקרים טבאי' מנר
 ההסנחה האיטית אכל במקרי' טבאים מנר ההסנחה המיטית או מהכרח הטבע
 הכולל איך בזה תלונה . ויכא לנו המתקר לחלק מקרים אלו לב' חלקים . הא'
 סהרפע יארעוהו רעות על ררך ההסנחה המיטית או הכריק יארעוהו טובות
 נבר הכרח טבע הכולל . וזה החלק מחייב לנו ההסנחה המיטית כי להסתכות
 ענייניהם ממנהג העולס לרע אל הרפע ולטוב אל הכריק ים מופת סהסנחת
 סמס ית' היא הפועלת לאותן מקרים : וסב' סיתנהו ענייני הרפע לטוב
 מנר ההסנחה המיטית וענייני הכריק לרע מנר סכרח הטבע הכולל וזה החלק
 אינו מחייב לנו הסנחה איטית גם איך לנו בו תלונה : והב' סיתנהו ענייני
 הרפע לטוב וענייני כריק לרע מלא כמנהגו של עולס ובזה החלק כלבר היא
 התלונה וכזה בטלנו הרבה מזה המחקר . וכבר הקדמתי לך סהרעות והטובות
 אינן רעות וטובות אלא ביחאס אל האים הנוסא הרעות והטובות הם . וכמו
 סהמטלתי לך ממלך סירר ממדרגתו נסב סוחר . ומהעבר סנסתחרר נסב חייט' .
 ואחר סנתייטבה אלכך הקרמה זו ים לך לכחוף הרעות והטובות בכל אים ואים
 כפי מה סטוא וזה על כרדים רבים מהס לפי האקלים אסר הוא סס כי ים אקלים
 מאריך ימי ויטבו בני כרריאות במקומות הכפוני' . וים אקלים מקצר הימים ומחלים
 הכחות ומחליא היוטבים במקומות הדרומיים . ומקומות סאוריס רע והמים
 רעים והארץ טסכלת ולפי כל א' מאלו האקלימים ים ליחם מקרי הארס לטוב או
 לרע כי מי סמז קצר ימים במקומו' הכפוני' לפי יחם סיעור קץ יוסבי האקלים
 סהוא נגזר עליו סמקרוו רעים יומי סהאריך ימים באקלימים הדרומיים לפי
 סיעור קץ יוסבי האיקלים סהוא נגזר עליו סמקרוו טובים ואף על פי סטובות
 איכה מסבת לרעתו של זה סתיה סהאקלים הכפוני סגזרנו עליו רעה : וכך על זה
 סתיקם בטאר המקרים אסר איםי האיקלימים מתחלפים בהס כפי חיוב האיקלי'
 והוא או המקום סהוא . ומהס לפי האומה אסר טוא מנהג כי מי סהוא מכלל
 אומה סהיא בתכלית סטלנה ולא ססיג הוא מאותה פלוס כפי סיעור סראוי לאימי

אורב בשפט פרק כג

אומתו נגזר עליו שמקריו רעים ומי שהוא מכלל אומה שהיא בתכלית הספלות
ולא הסוג הוא מאותו ספלות אלא סיפור מופט נגזר עליו: שמקריו טובים ואף על
פי שהם רעים כסכטורפס למקרי האיום אשר הוא מכלל אומה אחרת אשר גזרנו
עליו רעה: ומתם לפי המשפחה אשר הוא ממנה כי מי שהוא ממשפחת מלכים
וירר ממעלתו וסב פרט אשר מחזית הרכב נגזר עליו שמקריו רכי' ומי שהיה
כפריו וסב פירוני נגזר עליו פיקריו טובים: ואף על פי שאין טובותו מגעת
לטובותו כל אומה בן מלכים נגזרו עליו רעה: וכך ההיקס בסאר העניינים:
ומתם לפי מנו האר' והרכבתו: כי מי שמנו שלם ופס זה יחולו עליו מכאובו נגזר
עליו כי מפני הפונם חלו עליו: ומי שמנו חלוט ופס זה ניכול מהרבה מכאובות
אראיים סיחולו עליו לפי מנו נגזר עליו כי הוא מוסבה לטובה אף על פי שהוא
בקצת מכאובות לפי מנו יותר מאותו שלם ההמנה נגזרו עליו שהוא בעמם:
וכן ההיקס סבסאר העניינים:

פרק כג זה הפרק נרכב בו שאין לנו תלונה על הס' ית' בסאלת רסע
וטוב לו: ונאמר כי הטובות יהיו אל הרסעים לבכות האחת

מזר הסמחה המיכית ומה הכר אוין לנו תלונה על הס' על טיבתו של רסע זה
וזכר דברנו בזה בפ' הקודם מה סיס בו די: והסנית מפני ההסחה האיסית
לבמלו טוב על קצת טובות טעם כי מן הירוע הוא שאפילו מי שהוא בתכלית
הרסע אי אופסר שלא עסה קצת טובות וחוייב ממפטי הסם ית' סגמלהו טוב
עליהם כי להיותו בלתי ראוי לנעימות הנסם והסארותה ואי אופסר לקחה לו סכר
בדקותיו הספיע לו הסם ית' טובה זו גמול על כרקוי ולפי האמת יותר היא נגלית
הסגחת הסם ית' כרךך בטובת הרסע המפליג במרי יותר מבזולתו הפך מחשבת
ההמון כי להיות זה הרסע בהפלגת המרי אשר הסכל מחייב שלא יהיה לזה
הסארות כלל וראוי לו הספעת טובה כתחייב כמופת כי להאבירו הנעימות
הזה היא הספעת הטובה הזאת כרי טקסלם לו סכר כרקוי כעולם הזה ויסאר על
נפשו עונם מריו הגדול כי כן חייב סכלנו סזה אינו ראוי להסארות הנפס: ועל זה
אמרו חז' רסע וטוב לו רסע שאינו גמור יאחרו כי להיות לו קצת מעסים בראוי
סגמלהו הסם ית' עליהם היתה לו טובה זו: ואמרו כל מי טעונותיו מרובין
מזכותיו מטיבין לו דומה כמי סקייס כל התורה כלה: ואחרו רובו ענו ומי עשאו
זכיות כותבין לו סכר מכות קלות טעם בסביל ליפרע מננו מטלם להקיר לבא:
ואמרו כסם טחטאות ואמנות חכפרים לישראל בעולם הבא כך ברהק וחסרו
מכפרין לאומה העולם מ' בעולם הזה: והולטון התורה האמרה ומטלם לסוכאין
אל פניו להאבירו ואמר התרגום המקובל: ומטלם לסנאוהי טבן ראינו עבדן
קדמוהי בחייהון לאובדיהון: ולא מאמר עובר טב לסנאוהי טבן ראינו עבדן
קדמוהי בחייהון מטלם להון: ואמרו חז' בירוסלמי ומספטורוב ברהק לא יפנה
אין הבה מטסה מתן סכרן על עוסי מכות באומות מ' וחסו סאל' אחיה הסלומי
לאסת ירבעם על אחיה בנה כי זה לברו יבא אל קבר יען כמכא בו רבר טוב לו:
חלסי

אלהי ישראל בכית ירבעם ואיך סתיה במלת בו רל סירמוז חס לירבעם חאב חס
 לאכיה הבן כרעת החכמי זל הנה הוריענו הנביא ע"ה כי הסי' אינו מקפח לרמס
 סכר או זו טובה מעשה אף על פי שהוא רמס גמור ופוכר ע"ה וכף החאב סתיה
 בתכלית הרמס לפי שקרע בגריו וכס כמו סכתוב ויהי כפמזע חאב את הרבר'
 האלה ויקרע את בגריו ויסס סף על בפרו ויכס ויסכב במק' כאמר מס ויהי רבר
 וי' אל אליהו התסכי לאמר הראית כי נכנע חאב מפני יעז כי נכנע מלפני לא
 אביא הרעה בימיו הוריענו הכתוב כי הסי' לא קפת סכר אוקה כניעה וחבילו
 מרעה אמר נגזרה עלת ממספט הסי' וכף יהוא הלך בררך ירבכ' ובחטאתיו ולפי
 סעשה הימר בעיני יי' בבית חאב אל הנביא כי בני רבעי יסבו לו על ככאו גמול
 דרקו והג' לפעמים יכליח הסי' רככי חכמי הרמס כרי לומר הרמס סתיהו הרמעים
 סלוחיו מל מקום בייסורי זה הרמס וזס סתיה כל פעל יי' למעשה ונס רמס ליום
 רעה יאמר כי אפי' הכלחת הרמס היא להסלי' רכף הסי' להביא יום רעה על יום
 לרמעי' הראויים ליענס וזהו ממלוק ארס חקף ממוקסי עם כפי א' מהפירוסי' וזסו
 סס יכעקו ולא יענה מפני גאון רעים כמו סכפרס ססי' וכף היתס הכלחת סתחריב
 כמ' הנביא ע"ה ה' אמר טבט אפי' ואמר בגוי חקף אמלחמי וזאת היתה הכלחת
 ככו רכאכר סקר או הסי' עברי לשי סתסלים רכוכו בתכעסי' איתו ואמר מעץ אתס
 לו כלי מלחמה וכעכתי כך אכל הרמס הזה אחר הסלימוז רכון הסי' מביא עליו
 הסי' עונס על גורל רשעו אשר חטב כי ככח ירו היתס לו הכלחתו וזו שאמר על
 סתחריב והוא לא כף ירמה ולכבו לא כף יחטוב כי להסמיר לכככו ולהכרית גויס
 וזאת א' ח' והיה כי וככע יי' אח כל מעסו בהר כיו' וכירוסלס אפקוד על פרי גודל
 לכב מלך אסור וגו' ועל ככו רכאכר אחר אשר א' וכעכתי כך א' וסלמתי לככל
 ולכל יוסבי כפריס את כל רעתס אשר עמו בכיון ועל כוכב בזס א' אמר הנביא
 בהתימך סירר תושר כבלותך לכגור יכגרו כך ואמר הלל על ראספת אטפוך
 וסוף מטיפך יענפון והר' לפעמים יכליח יי' דרך הרשעים לרעתס לפי גורל
 מרוס הקרוס חייב סתיה נקמתס גרולה ולא תקובל להס עתרה והכלס
 והסי' מכליח הרכס כרו סלא יתנו אל לכס לסוב כמו סררסו חלל בפסוק מסגנא
 לגויס ויאכרס וזאת היתס הכלחת פרעה הרמס והקסס את לבו כי מרוי הקרוס
 חייב סיעכס כאותן מכות מופלאות ולהעמירי לכעבור הראות כח הסי' בייסוריו
 ולהאכירי לכסף והיה מחיוב ריכו טל הסי' סלא תקובל לו תסובה ועל זה הקסס
 את לבו וזו ס אמר סלמס המלך ע"ה את כל זה רזיחתי וכתון את לבו לכל מעסס
 אשר כעסס תחת רעתס עת אשר סלט הרס בארס לרע לו ויס לפרס בעיני
 זה וגס רמס ליום רעה כלומר סהכלחת הרמס היא להכיה עליו יום רעה ונאמר
 עונס סמור לכעליו לרעתני ואמר המסור ע"ה אויס בער לא ירע וגו' כפרוח
 רמעים וגו' להסמירס פרי ער וגו' וסרואה הכלחת הרמס בעתני וסותמס כעסס
 מרא' ויא' מרוע ררך רמעים כלחס ער אשר יראה אחרית איתו רמס יכריק
 דינו מל סת'בה: וסס' היא מרחמי הסס ותרך סמ'ריך אעו לרמעים חולי

אורב משפט פרק כג

חכרו ויטובו אליו כי אין הקב"ה הפך במיתתו של רשעים כמו שאמר יחזקאל
 הנביא ע"ה ועל זה אמרו חז"ל האומר קב"ה ונתח ונתחון מעוסי אלא מאריך
 אפיה ובי ריליה * וכבר מצינו ארוכות אף שהעולה למנסה מהאריך לו כג
 מניס עד אשר סב בתשובה ל"ב סמים אף על פי שלא היתה תשובתו תשובה שלימה
 כמו שהזכירו חכמים ז"ל וכן מאריך הסם ית' אצו לרשעים כדי שיכא מהם בדיק
 וכמו שהאריך לאחז ער שיכא ממנו חזקיה והאריך לאחז ער שיכא ממנו יאסיה
 ועל כיוצא בזה אמרו וחזקיהו אח אשר אחוז אף על פי שאינו הבון * ואחרו במרמס
 מפני ג' ברים הב"ה מאריך אצו לרשעים בעולם הזה סמא יעסו תסיבה או יעסו
 מכות סופלס להם הב"ה כע"ז או סמא יכא מהם בדיקים סכן מצינו באחז ואחוז
 הכז' וסמעי שיכא ממנו מרכי: והסמית מפני הסמנח על הטובי תמסך לסמעים
 טובה ל הרשעים כמו סמכיבו סמהרבח הסמנחה באברהם נכול לוב ואע"כ שלא
 היה באופן מהסלימו סיהיה ראוי לאותה הסמנחה ואת המלאך ללוט כי לכבודו לא
 הפך כוער' ואמ' סכה כסאחי עיך וגו' כי מהסמנחה הרבקה בלוט לכבוד אברהם
 כמסכה ליוטבי כוער עס היתחם רעים וחטאים וזהו המורגל ברברי החכמים
 ז"ל זכות אבות * ואמרו רשע וטוב לו רשע כן בדיק' ואמר הכתוב מתהלך בקומו
 בדיק אמרי בניו אחריד ואמ' לא ראיתי בדיק נענב וזרעו מתקם לחס' ואת' ליהוה
 כעסותו הימר בעיניו יי' כניס רשעים יטבו לך על כסא יסראל * יום כסבה זו ענין
 לפי הסמנחה המינית וענין לפי הסמנחה האיטית * אמנם אמר לפי הסמנחה
 המינית הוא כי מי סהסיב ממון והניחו לבניו והוא מכליח בירם כדרכו על עולם
 זהו לפי הסמנחה המינית סאמרכו סאין בזה סאלה מפני מה רשע וטוב לוי' אמנם
 אמר לפי הסמנחה האיטית הוא להכין כסא מלכות ר' דורות למי שאינו מסבט
 יהודה ולא ראוי למלוכה ובזה היו סאלה אלא סהכתוב בלה הענין סהיה מפני
 עניית אביהם הימר ומהסמנחה סהיה כמסכה הטובה אל חכמים * וכן כמו
 מהסמנחה תמסך מהבדיק אל הרשע כן תרבה אל הרשע מפני הדריק הבא
 אחריו סמפי מכליח דרך זה הרשע כרי סתגיע מהכלה זו טובה אל הכדיק וזהו
 סאמר איוב יכין וכדיק ילבם * ואמר סהע"ה ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנס לתת
 לטוב לפני האלהים * ואמר עור וכפון לכדיק חיל חוטא * והרשע בטובה זו אינו
 אלא כעומר פקרון כסביל שיכא הבדיק ויטלכו : והסביעית אל היה ספי' מגיע
 סעונם אל הרשעים תקף אמר מיו ועכבו את רוח קדמו לא היתה ככרת סהיה
 הכדיק העובר ספי' מאהבה כי היה איפסר לומר סמפני יראת סעונם סהיה
 תמיד לאספי התרמית הוא עובר ספי' וכססס ית' מספיע טובה לרשעים ומפני
 טובה זו לא כסו רגלי החסיד מעבודתו ים לו סכר טוב בעמלו וגם הרשעים אמר
 גדול מרים חייב לסגור בעיניהם דלתו סהטובה להקסות ערפם ולמאך את לכבס
 תהיה הכלחת הרשעי' סכמותם סבת קוסי ערפם נלזה לאהבת הכדיקים ולענוס
 הרשעים הממרים ספי' מספיע טובה אל הרשעים * וזהו סאמר סלמה ע"ה אמר
 אין כעסיה פתגם מעסה הרעה מהרה ע"כ מלא לב בני הארס בהם לעסות רע :

אמר חוטא עוסה רע מאת ומאריך לנייאמר כי להיות עונם ופגם מעסה הרעה מתאחר הוא מאמת לב הממרים לעשות רע וזאת היא הכוונה האחת בהכלמה הזאת. והכוונה השנית היא אמר חוטא עוסה רע מאת ומאריך לני. כי גם יורע אמי אמר יהיה טוב ליראי האלהים אמר יראו מלפניו. יאמר כי אריכות זה היא טובה ליראי האלהים שיעבדוהו מאהבה וזהו שאמר שיראו מלפניו ולא מפני יראת העונם וכרוי לכנות אנשי הכרת והמרי הוא מפעיע המי טובה לרשעים: והממיתת היא לחסרון ידיעתו כי שמה זה הרשע יורע מחסכות לבו ירע שהוא בריק. וכינכא בזה אמרו האומר הרי את מקורסת לי על מנת שאני רשע אפילו רשע גמור הרי זו מקורסת שמה שהיה תסובה בלבו. או שמה אלו הטובות הם דעות כאמרו כל ימי רשע הוא מתחולל. ואין המספט לבזור היותו רשע או בריק או מקרוי אם הם רעים או טובים בלתי לוי לברו אמר לו כתכנו עלילות אלו הם הסכות אמר בעבורם יהיו הרשעים מכלימים וסרה תלונת מפני מהרשע וטוב לו:

פרק בר בהסרת תלונת בריק ורע לו וכאמר גם כן כי הרעות יהיו אל

הבריקים לסכות. האחת מזה הכרח הסויה והספוד וכבר אמרנו במה סקדס שאין בזה סאלה כלל: והסנית מזה הסנחה האיסית זהו כי ארס אין בריק בארץ אמר יעסה טוב ולא יחטא ורובח הבה למרק ממנו יאותן עבירות בייסורין כרי טיטול סכרו בעולם הבא מסלס. וזהו שאמרו על בריק ורע לו בריק שאינו בריק גמור. ואמרו כל סוכיותיו מעוטין מעונותיו מרעין לו ורומה כמי מסרף כל התורה כלה ולא סיר ממנה אפילו אות אחת. ואחרו רובו זכיות ומיעוטו עבירות כפרעים ממנו מעוט עבירות קלות מעסה בעולם הזה כרי טיטול סכרו מעלס בעולם הבא: ואמרו בכלע רשע בריק ממנו בריק ממנו בולע בריק גמור אינו בולע. וזהו שאמר התורה בריק בארץ יסולס זהכה מיעוד העון הוא אל יוכר הכל כי הכריק יחטוב בעכמו סלא חטא לא חטא קל ואלוי היה חטא חמור לפניו וכר הכל ית' וזהו שאמרו הבה מרקדק עם הכריקים כחוט העצרה. וכן לפעמים יסכה עונם לאורך הזמן וכספוקרו המי יתמה על מספיו ורומה זה למי סלוה והסלוה מתחסר עמו והרפה דחו מעליו זמן מרובה ער מסכה חובו. וכסבא לגבות ממנו כועק עליו וכוסר בכל ער סמראה לו הסטר. וכן לפעמים יחטב אל הכריק חטא על התרעותו מעסות הראוי לו וכרבעי ליה למעבר לא עבר. ועל זה אמרו לטוס במלא סחא - ובה סבר תירץ יספיה זאת הקוסיה באמרו בעון ככעו קבעתי ואכהו וכן הוא הולך ענין כל אותה פרסה: והג' כתבו הגאונים זל ויהי סחמי סולח פגעים אל הכריקים כרי לסוקף להם סכר בעולם הבא ואלו הן יסורין סל אהבה סאלמת החכמים זל וזה ענין הססין סהכס מנסה הכריקים כמעל מען ענותך לנסותך להטיבך באחריתך ואס קבלה היא כירס נקבלכה כי מן סכברא אינו מספט יסר סיכיא סמי יסורין על סכרית בלי מוס עון כלל. וכבר אמרו חז"ל אין יסורין בלא

אזהב משפט פרק בר

עון ואף על פי שגורמה זה המאמר באין מיתה בלא חטא לא נדחה באין יסורין בלא עון : וענין יסורין של אהבה אינו טיהור בלא עון כלל סכל כל פניהם באים בסביל קצת עונות אלא סכאים היסורין הם כדרך אהבה כאב המיסר את במ כמו שאמר כי את אפר יאהב יי' יוכיח וזאת היא האהבה שהם פוקדו לבקרים לרבעים ובהנכנו כרי' שלא ירבו הפונות ויגדל העונם עליהם וכמשל שאמרו בנתי' למי פנוסה בפני בני אדם אחר אזהב ואחר סינא שמאזהבנו הוא כפרע מעט מעט וזהו סכתוב רק אהבם ירפתי מכל מפשחו הארמה על כן אפקוד עליכם וגו' ועל כן אמרו כל ייסורין מים בהם ביטול תלמוד תורה אינן יסורין של אהבה וענין הנסיון גם כן אי איפער שלא יהיה לאי זה חטא שבבטלו מביא הסי' אותו זריק לירי' כסיון וכבר ארזל ויהי אחר הרברים האלה והאלהים כסה את אבריהם אחר מאי אחר רבריו של עטן וידוע הוא שהסטן אינו מקטרב אלא מפני אי זה חטא : זכבר הרחיב המאמר בעניני יסורין של אהבה ובפני הנסיון סרמ' זל כספר תורת האדם : ולפעמים יכוין הסי' באלו הרעות לטובת הכריק לממרו מהחטא אשר הוא הרוב להכסל בו וזהו שאמר אליהו ויגל חזם למוסר ויחמרי כי יסובן זככו'א בזה אמרו מוטב סימות זכאי ואל ימות חייב : ואמרו סמיתת חנוך בלא זמנו הית' על דרך זה כרי' שלא יחטא וכך דר' זל ים כריק אובר כנרקו : והרביעית לפעמים יבאו רעות לכרויקים והסכום בני אדם רעות והם טובות כבר הזכירו הזל כבמרח מזה מלפיהם על מררם פסוק אודך יי' כי אצפת בי שהוא מדבר בהרם פרוכה להפרים כספניה וכנסם לו קוץ כרגלו ולא הלך וקורא חגר ואח' כסברה הספניה בים וואמר אורף יי' כי אצפת בי : וכיוכא בזה קשרו בני אדם בחקיר' א' שהיה הולך בסירה ובפת הסרב חסו כלם כצל כותל אחר ובא כלב אחר והסתין על אותו חסיר והיה מטער על קוסי ומו שהיח כל הסירה כל אכלו וכחלק מטם במהירות נפשו להתרחק מטינופת הכלב ואחר הכת' לקו מטם ככל הנותל על כל הסירה והוא כיבול : וכיוכא בזה אחז'ל כל רע ברין מן סמיה לטב והביא המעשה של ר' עקיבה שהיה עמו כר ותרכנול וחמר ולא מנא אכסיה בעיר ולן חוץ לעיר בא האריה ואכל החמר בא החתול חק התרכנול : כסבה הרוח ככה הנר ובאותה לילה בא חיל וסלל העיר והוא כיבול וללו' אלו המקרים אשר נראים רעים היה כתפס כיר הלכטים : וקשרו מעשים הרבה מנחם איש גם זו יאריך הספור בזה : ונראה שזהו לפון הכתו' שאמר ואככי אפרם ומהו רברו עלי כזכיס ואמר ואככי יסרתי חוקתי זרועותם ואלוי יחשבו רע : וזהו שאמר אליהו ויהלץ פני ככוני כמו סכפרם סם : והחמיסית מעני רסעת הדור ואחז'ל שהסבה בזה למי שהיה בירם למחות ולא מיתו נחשב להם זה לעון וכפנסים עליו ועל זה אמרו מאי רכתוב יי' כמפעט יבא עם זקני עמו וסריו : אם סריו חטאו זקנים מה חטאו אלא על שלא מיתו בירם וזהו ומקרטי תאלו כמו סררסוהו זל וזהו שאמר אכן חליינו הוא כסא ומכאזכינו הוא סכלם : וזהו ענין עלי הכהן שלא מיתם בכינו כמ' הכתוב ולא כחה בהם כעכ' כמ' הכתוב וסבטת כר מעון וכל אותו ענין : והספית

והשטית מפני עונות אבותינו ואתן העונש בזה הכה נכיה כי האבות היו ראויים לעונש מופלג פר סיגלו לארבות אויביהם והכניסו כולרו עם והרי הם נענשים להיותם גולים בארבות אויביהם מפני עונש אבותיהם כי היו כריכין להסנחה יהיה סיוניאש השם ית' מאותו גלות והם אף על פי הם כריקים אינם באופן מהברק סיהיו ראויים לאותה הסנחה - הכה הכניס נענשו בגלות בעון אביהם ואין בזה עיל וזהו ענין גלותינו שאף על פי שאין אחזנו עובדי אלילים כאבותינו סכתמייב חל הגלות הזה אשר אחזנו בו אבל אחר שאחזנו היינו כריכין לתקן משמינו באופן שקרבק בנו ההסנחה להוביאנו מזה הגלות ולא תקננו כסארנו בו - וזהו שאמר הכתוב אבותינו חטאו ואינם ואחזנו עונותיהם סכלנו - וזה הוא ענין אכפי דור המרבר אשר כאשר עליהם ובניבם יהיו רועים כמדבר ונו' וכסאז את זכותם ונו' הלא מין האדם נגזר עליו מ מה בעון אבינו הראסון וכן חס כולל זרעו לרורי דורות בעון אביהם וכן הרחיק הפי בני עמין ומואב בעון אבותיה' ובני החוטא הבא על ערוה סיס בה כרת הם מרוחקים וקרואי ממחרים כי זה ירמא ל הכרח ההסנחה המיכית סיבאו ממנה רעות במקרה כן בענין זה ימשנו לרורות רעות לסבת החוטא הראסון : והסביעית לפעמים יבאו רעות ל הבריקים עם אנסי רורס כסיהיו ראויים לעונש וזהו שאמר והכרחי מתך בריק ורשע - וזה היה ענין ירמיה סגלה עם הגולים ונענם בגלות כעבם הממרים עם היותו מוכיחם - וזהו סאחזל כסכתנה רעות למסחית לחבל אינו מבחין בין בריק לרשע : והסכה בזה מה שאמרנו מהכרח טבע שהויה וההפסר סזז הכרי' סיהי כרי' השנחה האיסית להבילו ורעתו אינה מפני ההסנחה האיסית לא מפני ההסנחה המיכית שאין תלויה עליה כמו סהקדמנו : אלו הן סבות אשר כעבורס יבאו רעות לבריקים מלכר אותן סיבאו כסבת האולת או כסבת נעקת חמס לבקס יתר מהמסוד אשר ככר הרחבנו הרבור בכל אלו בפרקים הקודמים : וככר ירפת שאין אחזנו כריכים לבקס אלו סבות אלא למי סיורע כצכמו סהזא בריק אבל לסאר בני ארס יס לחסוד אותן סמיא רשע הוא וכמו סאמרו האומר לאסס הרי את מקורשט לי על מתת סאמי רשע אפילו בריק נמור הרי זו מקורסת סמא סרהר באלילים : ויזא לנו מכל זה שאין רעה באמת בלה על כריק סיהיה בריק באמת - חיליה לחל מרשע - וככר אמרו על ר' חניכא כן תרריון סכסרף וספר תורה כזרעו סהיה מפני עונש ואמרו ומי חסיד הבא רעכיר ריכא בלא ריכא ומה סאמרו על לע כך עליה כמסכה איפסר סירכו לומר סהטא חטא אשר כעבורו כגורה עליו אותה מיתה לא ירעו אלא הבא והיו מפני חטא עכמו או חטא בני דורו או יס סור - אבל דרך כלל כאמין כי כל רעות הבריקים הם כמספט זאין תלויה כחס על מספטי ספיו ועכין איוב יתפרש במה סיכא כפה העוזר והגוזר יתעלה ויתרומס :

פרק כה אחר אשר ירענו כי אין תלויה על מספטי הפי ככריק זרעו וכרסע וטוב לו לפי האמת חס כן מה הוא זה סהכביאיש מתרעמים

אורב משפט פרק כה

מתרעמים על המ' על זה ומה הסיב להם על תוכחתם ים מי שאומר כי סאלקס
 מל כביאים לא היתה כמספקים על מספטי המ' חס ומלוס הלא שהיו רזכים לידע
 אותן רסעים שהיו בעלנה ברורס או הכרית המרוכה ביסורין ההם מאי זו סכה
 מהסכות שהזכרנו היתה להם אותה סלונה ואותן ייסורין • וזהו שאמ' אסף אך טוב
 לישראל אלהים וגו' ואני כמעט נטיו רגלי • יאמר ירעתי כי המ' הוא טוב לישראל
 אבל אני טואל סכת גלותם וכן אמר ירמיה כה ברק אחת ייכי אריב אליך כלומר
 איני מספק בדייך כי ירעתי כי ברק אחת אך אני טואל מרוע דרך רסעים כלחה
 כלומר על אי זו סכה הכלחת ררכס • וים מי שאומר כי מתוך כפרן היו כוסקים
 כן כמי שהיא חולה ונועק מנערו והיו אומרי לפני המ' למה הוא מתנהג באותה
 מדה אך על פי שהיא מרת כרק • וזהו שאמר יסעיה עה למה תתעבו יי מררכך
 כלומר במדה זו אחת מביא בני ארס לתעות ולהסתפק בדייך אבל לא היו
 מסופקים במאלה או כלל • ולפי כוונתינו ים לנו לומר ססאמו סל רכך כל הכביאים
 עה לפי דעת מי שאומר מלא הסכי לו עליה היתה שהיה רוכה לירד לעומק
 המחשבה סל הכה במסקל העונות והזכיות כנגד הרעות והטובות והכה לא
 טעיבו על כך כי ילאה הסכל האיכוסים לכא ער תכלית מחקר זה וזהו שאמר לו על
 ד' עיקריכא כך עלה במחשבה כלומר סיהיה כרן במיתה קסה על עז קל ולא יסג
 הסכל האיכוסים סכת זה • ועל זה היו אומרים החכמים זל איך בירינו לא מכלות
 הרסעים אף לא יסוריו הבריקים וזהו שאמר זל וחתתי את ארס אחון אף על פי
 טאינו הגון • הרכון בו טאינו הגון לפי מחסכת בני ארס כי סקול העונס והגמול
 כנגד המרי והכרף לא כתן אלא לרייז האמת ית' וית' • אבל ים מי שאומר במתרא
 סהכה הסיבו במאלה זו ואמר לו רסע וטוב לו רסע בן כרית ברית ורע לו כרית
 בן רסע רסע וטוב לו רסע טאינו גמור • כרית ורע לו כרית טאינו גמור • וכבר
 הזכרנו אלו הסכות במה סקדס • ותשובת המ' לירמיה ומלאכי לכני רורו היתה
 כפי הסכה הרביעית שהזכרנו בסכת הכלחת הרסע כי אחריתו היתה לרעה
 וכפי הסכה הסליטית שהזכרנו בסכות רעות הכרית כי אחריתו היתה לטובה •
 וזהו שאמר לירמיה עה מרעת יוסבי בה ספתה בהמות ועוף וגו' • ואמר מלאכי
 והיו לי אמר יי' כבאות ליוס ארס אני עוסה • וסכתס וראיתס בין כרית לרסע וכן
 סלמס בקפר הלת אמ' כן כי גס יודע אני ארס יהיה טוב ליראי הלהי' וגו' • וטוב
 לא יהיה לרסע • ותשובת לחבריקן היתה כפי סכת הסליטית בהכלחת הרסע
 כי יהיה ליסר הרעיס ולכסוף יסולס לו כפי מריו וזהו סאלמך כי עור חזק למועד
 ויעת לקץ ולא יאחר אס יתמהמה חכה לו והתכבא במפלת ככל בימי כלסכאר
 עונס על מרבך ירוסלס • אמסס אסף תחיר סתי הספקות סככה סניה סל הכלחת
 הרסע וכסכה סניה סל רעת הכרית והס כרי להאביר הרסע מהכלחת הנסע
 ולזכות הכרית לאותה הכלחה • זס איך היו לסמה כרבע ססו תמו מן בלהות •
 ואני ממיר עמך וגו' כי הנה רחקיך יאכר וגו' ואני קרבת אלהים לי טוב וגו' רמוז
 בן ערן לכדיקים וגהיכס לרסעים • ואמסס יחזקאל לאכסי דורו שאמר לו לא יתכן

דרך זו הטיב להם כיעל חכם הם מתרעמים כי בן לא ימא בעון האב והנפש
הזוטאת היא תמות ואין כול בררכי חסדי בזה ודרכיו יתכנו יתעלה ויתרומם:
פרק בו המפרטים הראשינים זל הנויאו דבה על איוב והרשעו א קו יותר
מתה שהרשיבו איתו חכיריו וטענו עליו נ' כפירות יהאמת סהוא
מאמין סכל מקרי הארס הם מקדריס ומובבלים לפי מערכת הסככים ביום
הלדה וכרנב ההריון וזה סאמר יאבר יוס אולר בו: והסכית סהסי אינו יודע
אלו העניינים הפרטיים. וזהו סאתר העימי בסר לך ופסוקים אחרים פירסוס
על זאת הכוונה: והסליסית כי הס' מואס הארס ומבזהו ולפי זה סלק הסגחתו
מתנו אשילו נכיה סהוא יודע אלו העניינים הספלים וזהו מה אנוס כי תגדלנו.
עוד הסכיתו כל המפרטים זל כי איוב היה מכדיק עצמו לגמרי והיה טוען סלחנס
הרבה ס' מכאוביו. וזהו והרבה עכבי חס. וכסתייעו בזה ממאמרס רבים
לאיוב ומכיריו ומאמר האל סאמר ותסיתכי בו לבלעו חנס: עוד כתבו
המפרטים זל ברעות אליפו ובלרד וכיפר סהס מסתדלים לתרץ קוסית רסע
וטוב לו כמו סכראה מפסר רכריהס סמתאמכים לומר כי טובת הרשעים פוסה
רעה וטרחתו ליסב רעת אלו האנשים סיהיו כפי מספר כל חלקי סמותר או כפי
הרעות סכאמרו בהסגחה: עוד יש כרברי המפרטים זל ברעת אליהוא
מתלוקת ולא ססימו כלס ברעתו מה היתה אלא זה אומר בכה וזה אומר בכה.
ומה סכראה לנו בזה לפי סכרת הפסוקים הוא כי איוב לא סלק הסגחת סהס ית'
מהפרטים ולא האמין סיהיה הרבר מסורר לפי מערכת הסככים ואין רחיה בזה
מתה סאתר יאבר יוס אולר בו סכן מכינו בירמיה סאתר ארור היום אסר יולרתי
בו. ויתפרס מאמר איוב כמאמר ירמיה ולמה נתלה בו רעת סאינו מכרת
מרביו: ומאמר העי: בסר לך אימ מסלק ההסגחה כמו סיתבאר בתה סיבא
כסכזכיר מה היתה רעיון סל איוב בע' א. ומה סאמר מה אנוס כי תגדלנו אינו
מחייב זה וכבר אגר המסורר מה אנוס בו סזכרנו ויתפרס מאמר איוב כמאמר
ונדרך אחרת: עוד נראה למי כי איוב היה יודע בעצמו סאינו כריק
גמור. וכבר אמר חטאתי מה אפעל לך ופסוקים אחרים יורו כן והפסוקים
החורים ספר זה כפססס יס לנו בהס פירוס כאות כמו סזכור. עוד כראה לנו
כי האנשים האלה רכובי אליפו ובלרד וכופר לא ססתדלו לתרץ קוסית רסע וטוב
לונסס לכחס איוב באו והדרוס אסר עליו באו היה מזני מה כריק ורע לו ואולס
הזכירו טובת הרסע וסלותו סהיא לרעה כדי למזק רעתס בענין איוב כמו
סנפרס אכל רעותיהס. ולזה אליהוא במעכה הראסון אסר עליו סתק איוב ולא
מכא מעכה לא הזכיר לו כלל עיני טובת הרסע כי לא היה הויכוח אלא ברעת
הכריק וזה תירץ במעכה הראסון וסתק לו איוב. ובענין אליהוא כראה לנו עיני
ראינוהו לאחר מן הראסונים לתרץ תלונת איוב על דרך האמת וכי ססטן היתה
סכתו ומאי זה סכה הוא זה כהך במספטי סהס ית' כמו סנפרס זה אכל רעתו סל
אליהוא בעזרת העוזר והגוזר ית' ית'

אורב משפט פרק כי

פרק כו בדעת איוב איך סוף סוף היה לו חטאים סהרי המקרה צוח
 כי אדם איך בריוך בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ומאמר
 וחסיתני בן לבלעו חנם * ומאמר והרבה פכעי חנם לא יחיוב זה כמו סבבאר
 אחר זה במקומו * ואיוב לא הכחיס זה כלל סהרי אחר חטאתי מה אפעל לך
 ובג' * ומה לא חסא פטעי ובג' ואמר כי תבקם לעוני ולחטאתי תרדום * אם חטאתי
 ומרתמי ומעוני לא תקבמי * ואמר אם רספתי אללי לי ובג' ואמר כמה לי כונות
 וחטאות ובג' ואמר כי תכתוב עלי מרונות ובג' * ואמר מי יתן טיור מטתא ובג' *
 ואמר כי עתה כערו תספור לא תסמור על חטאתי * חתום בכרוור פטעי ותטפול
 על עוני * ואמר אם כסיתי כארס פטעי לטמון בחבי עוני * וגם אליהוא לא חרס
 אפו עליו על בדרון כפסו מאלהים כי הוא לא היה מכריוך כפסו לבמרי אלא סהיה
 אומר סוף יסוריו ראויים לחטאתיו * וזהו סאמר כי אחר איוב דרקותי והל ססיר
 מספסי * ולא תפסו על אמרו בדרקותי כי לא אחר כן איוב במחלט אלא מפמי
 סאמר בדרקותי והל ספסי כלומר סיסוריו אלו הם בלא תפסו כי לא היו
 סחאית כסיעור זה העונם * וזהו סאמר סואת חסבת לחספט אמרת ברוקי מאל *
 ותפסו על הדסיעו מספסי הסם יתברך ואמר כי יוסיף על חטאתו פטפ בינמי
 יספוק * כראס סהיה לו חטאת קורס זה הפספ סהוא מרבה אמרו לאל וכן ספי
 לא תפסו אלא סהיה מרסיע דינו ית * ואמר סוף-תפר מפפטי ובג' * גם איוב
 לא תלס מקרתי וייסוריו למערכת סככבי סהרי היה מתנכל בזה ואמר אם אראה
 אור כי יהל יורח יקר הולך * כלומר סלא היס בוטח בהס כי לא ירעו וגב היטב
 איך חותם * אבל היה מאמץ בהסגחה כאמרו יוכר הארבי * ואמר הלא הוא יראה
 דרכי וכל כערו יספורי והרבה מאמרי אחרים כאלה מורים על אמנותו בהסגחה
 נהיה תולה ייסוריו סכאו עליו מאת יוכר הכל יתבר * וזהו סאמר כי חבי פרי עמדי
 ואמר היס איני אס תנין * וחתימי בחלומות * כמה לא תסעה ממני * אסר בפערה
 יספסי והרבה פכעי חנם והרבה כזה : אטנם רעתו סל איוב היתה כי עס
 היותו חוטא לפעמים בקלות לא היה מרת הרין סתנת סיוכיחכו אלה בחוזק
 לו המכאובים אסר באו עליו והיה מחויב ממרת הרין סל יוכר הכל סתכף מריתו
 בחטא קל או חמור סייסרהו כפי סיעור חותו מרי זבלת מה סהאריוך אפו ממנו
 וכפרע מהכל בפעס אחת יורה סכפגחא הוא מתנהב עזו כמרת בסר ודס
 סתתקמים מאויביהס בסתמבא יודס יותך מסיעור חמרי ובפעס אחת * וכסלא
 יוכלו סהקם סכף חמרי יתחיבו עת ככון להס יוקחו סקמתם מהכל * וזהו סאמר
 פעיכי בסר לך סיעלס מתך רבר עתס ותמבאהו אחר כף * הכימי אנוס סוף
 סתירא סלא יכלו מסרה על כן תקת בקעתך ממני בפעס אחת ולא תרפמי כלל *
 וזהו סאמר אחר כך אם חטאתי וסמרתמי כלומר הארכת אפך והמתנת לי סלא
 לפעכסי עליו מיר * אבל ממני לא תקכסי כי ברב דימים תמבאנו * וזה סאמר מה
 אפס כי תנרלנו להתנהב עמי באיבה כמו סהוא מתנהב איס עם אויבו *
 ותקדמו לבקרים סככל יוס אחת מהעם עלי מסאובים נככל רעב וכמס אחר כך
 תתקם

חזקת עריך נגדו * וסיה טוען זה איוב לסיות מכאוביו בתכלית החוזק והעלא
 ותכופים * ונראה מהטעם היה פוקדו בוטורין טעם אחר פעם * ונא אליו ברוח
 סערה המביאה ומהחירדה וזהו שאמר אשר במערה יוספי והרבה פכני חנם *
 ואמר סוף סערה סבה אליו תדיר להרבות פכניו היה חכם בלא ספק כי לפי
 הטאחיתו לא היה ראוי לאותן פכנים * וגם היה הטעם מזליה לעשות עמו פכנים
 רעים * וזהו שאמר ותסוב תתפלא כי כלומר אתה רוכה להראות באלו המכאובי'
 פלאיך ואתה מחדם בכל יום עריך נגדו עד מהביע מזה שאמר יסובו עליו רבני
 יפלא כליותי ולא יחמלו יספוך לארץ מדרתי * ואומר יתר יבאו גרודיו * והרבה
 מאמרים בהפגת יסוריו ולהיות הרמות כתוכה ביד הטעם בזה באמרו הכו בידך
 דק את נפש סעור * היה מרבה פכניו מאר עד סיה קרוב למיתה סבה לא
 נתנה לו רמות * ופתי טענות אלו סוף אריכו' האף עד שנאספו העבירות ותכיסת
 היסורים זכר איוב בתענהו אחר כופר הראסון מרברו כל' החברים והתחילו
 להרטיע אות * אז כתאמץ בטענות אלה כי הסס יתבר' מזה עמו כאיוב כמו סתוא
 מבואר באותו מעשה * וכזכור זה כסזכור דעת אליהוא בעה * ומה שאמר באותו
 מעשה כמה לי עינות וחטאות רל כי אין לו עונות עמאם בעת הייסורים סיהו
 ראויים לכא עליו עונם על אותן עבירות * וזהו שאמר למע פניך תפתיר רל למע
 תפתיר פניך מחטאי עד שנאספו באגודה אחת ותחשכני לאיוב לך להרטיע מהם
 כאחר * וזהו שאמר אחר כך כי תכתוב עלי מדורות כלות' כתבת בספרך עונות
 כזוכי אמת לאמת למכוח חסבון והורסתי עכסיו עונם עליהם בלא רעיון כאלו
 אהיה ורא סאברה מפניך וזהו שאמר אחר כך ותסם בסר רגלי וכל אותן מאמרים
 סבראו לאיוב סתוא היה מכדיק את עצמו לא היו אלא על דרך זו סתוא היה אומר
 שלא היה ראוי לאותן הכאובים אף על פי שחטא לפעמים והיה אז זר כי חטא ית'
 דרך סתוא היה עושה כך עמו כאמרו תהפך לאכזר לי בעונם ידך תטטטני *
 נאמר ויחשכני לו ככריו * ולולי זה למע האריך אפו עמו להוריסו עונות נעוריו *
 וסיה מן הרין ליסרו חקף מרהו * אבל סיותו מיסרו עליהם כאחת מכאובים
 סכופים לא ראי זה כראי זה מחייב אין להאמין כי בסתוא נהג עמו * ובהתפתס
 אליהוא באמרו אף אמרת באזני וקול מלין אשמע * אך אכי בלי פעם נבו' כלומר
 בעת כוח אלו הייסורים כפי סיעור אלו הסנפים סן חטאות עלי ימכא * כלומר
 סהרסי עונות נעוריו יחשכני לאיוב לו להכיאם עלי תכונות זו אחר זו מפני
 הסתאה כאלו ימכ בסר רגלי יסעור כל אורחותיו שלא אברה מעניו * אלו רבני
 אליהוא תופס אותו על כפירתו זאת סתולה בס' סכססתה הוא מוכיח המוררים *
 והביא ראה ליה תוקף המכאובות כפי סיעור סמרי אשר הוא זך וחף לזה * וגם
 תכופתס זו אחר זו וזהו יסם בסר רגלי * ולא נתן רינה בין זו לזו * זאת היא רעתו
 סל איוב * וכן הוא דעת סחכמים זל כרעתו סל איוב מאת' אשר בסערה יוספני *
 אמר איוב כרשע סתא רוח סערה עברה לפניך וכתחלף לך איוב באיוב * ואמרו
 עוד איוב לקהן ובעס' במדרס תליס * ואמרו סתחיל לחרף ולנגרף * וכך מאמרים

אודב טשפט פרק כח

אחרים אזכיר מהם אחר זה בעל וכן נזכר כוונת כל מענה בזה כיצד ליחס
 סדר הפקוקים על הכוונה הזאת • בעזרת העוזר ית' :

פרק כח ברעת ליפוי ליפוי היה הגדול סבתיריו לפי הקדמונה עליהם גם
 הוא התפאר בכבואה באמרו ואלו דבר יגונב וחקק אזני וגו' •

וגם הפסי ית' רב עמו יותר מאשר חביריו והוא נתקרב אל האמת יותר מאשר
 חביריו אלא שלא ירע להפלים טעניותיו והוא ריאה כי אליו היסודין חלו על איוב
 עומם על מריו פעם היותו בריק הי איפטר שלא חטא והסם יתברך הוכיחו באלו
 היסודין והזהיר איוב שלא יבעט בהם וטיקבלם בסבר פנים יפות • והוא שאמר
 הסה אשרי אנוס ויכוחנו אלום ומוקר פרי א תמאס • כי הוא יכאוב ויחכם • וזאת
 היא כוונתו במענהו הראשון • ובמענהו הסני תפס לו דרך אחרת לפי שאיוב
 מתחזק לומר שאין אליו הייסודין ייסורי תוכחת כי הס ייסורין ממתים וטוב לו
 המות מאלו הייסודין באמרו יתן תבא סאלתי וגו' • וינאל אלום וירכאני עג' •

ואמר כי אין לנו תקוה על מה שהבטיחו עלינו במענהו הראשון באמרו כי הוא
 יכאוב ויחכם סהרי הוא קרב לו אל המות באמרו מה כחי כי איחל • וכסראה
 חליפו שאין טענתו הראשונה מספקת לתלכת איוב ולא ראה גם כן שמעני
 עונות הנעורים הנטפלים והנאספים יחד היה ראוי איוב לאותן ייסודין כי הודה
 לאיוב בזה שאין מדת הרין מתנת כן • אבל היה ראוי ליסור פעם אחר פעם ולא
 בפעם אחת אז כסה לומר שאיוב היה רסע ורבר בבאן לכבוד איוב ררך מזכר
 ואמר לו אף אתה תפר יראה וגו' ירטיעך פך ולא חכי • כלומר כן מפטיעך אתה
 חרכת סהרי באמרך על הסי תם ורסע הוא מכלה רי למו ערות סאתה מפר
 יראה וברין כאו לך אלום המכאובות והוא סאתה מה יתקך לבך וגו' • כי חסיב אל
 אל רומך • יאמר כי מתוך דברין ורמיונות עיכך סיכר כי אתה כופר • והפליג
 ברעת הרסעים סיוע לרביו כי איוב הוא רסע אחר סמקדיו במקריהם ולא דבר
 בטובת הסדקים במענהו הראשון לרעתו כי איוב הוא רסע • ובמענהו הסליפי
 הרחיב בזה התאמר להו פיעו וחסרו בדברים לא היו בו ואמר הלא רעתך רכה
 ואין קץ לעונותיך • כי תחבול אחרך חסס • ואמרת מה ידע א • וכל אלום חסדים לפי
 סראה שאיוב לא הפיקהו טעבותיו וכל אשר היה מביא ראייה על רסעו באמרו
 ירטיעך פך ולא חכי הים מתחזק לרמות אותה ראייה כי אפילו טעה בדברים אלנו
 אין ראייה סהוא היה חוסא וראוי לאותן מכאובים והו סכאמר ויף אמכס סגיתי
 אחי תלין מסוגתי • אף אמכס עלי קגרילו ותוכיחו עלי חרפתי • דעו אשה כי
 אלום עותמי • יאמר סאף יהיה כן סהוא פוגה בדברים לא היה להם להוכיח אותו
 בזה וללמוד מכאן חרפתו סהוא היה רסע • כי לחזוק מכאוביו הוא אומר כי אלום
 עותמו ולא היתה עמו רעתו זאת קודם מכאוביו • אז בא חליפו בסענות כוזבות
 והרסיעו! בלא ראייה כלל אבל חסכ זה חליפו למוסכל ראסון כדי שלא ירסיעו
 מעטפי הסס ית' • וכספליג איוב לרבר במענהו האחרון בנרקותיו וכמעטיו
 הסגבים באמרו מהרסע בכל יכולתו אז לא מכא טענה אחרת חליפו וסיתק •

אורב משפט פרק בט ל לט

על זה הזכירו אליהוא שלא תבא מענה אלא להרעעת איוב כנגד המוחס :
 פרק בט ברעת בלדר • בלדר ראה דעת אליפו במענהו הראשון שאמר
 מייסוריו איוב היו על כר התוכחת וראה שאיוב הרחיק זה הדעת
 כמו שאקדמנו וחטם לפני הספקות וחתך הדין בכבי איוב סהם רשעים ולא
 ראינו אחר כך שאיוב זכה אותם כלל ולא היתה תלונתו על מיתת בניו וזה
 מתכלית בריחתו מליחס סקר ועול אל הסי' אלא מה שתייבחוהו יסוריו להאמין בזם
 וזכוריו גופו לא חתך הדין אם הם על כר המוסר לבעירות קלות כאליו אז אם
 איך ייסורי תוכחת כרעתו של איוב • ואם איך ייסורי תוכחת בלא ספק הם על כר
 המרי ועבירות חמורות • והוא התחיל להרשיע את איוב כרמו ואמר לו מכאובך
 אפילו יתי כדברך שאיך יסורי תוכחת מכל מקום איך בלא משפט כדברך
 אלא על עונם עבירות חמורות • ואם תסוב בתשובה יסירם מעליך • כי האלי'ת'
 הוא מקבל בעלי תשובה • והוא שאמר אם אתה תסתר אל אל כלו' אם יסורך איך
 על כר המוסר בוראי הם עב' המרי ואתה כריך לתשובה • אך אם עדי וער אתה כלו'
 אם זך יסר אתה כדברך ואיך כריך תשובה הם עב' התוכחת ועתה יסיר עליך •
 ובמענהו הסמי כסר את איוב מכדיק עכמו ומרשיע משפט הא ית' הסיף להרשיעו
 בוראי וסמיר הספק סהים לו בזה ואמר טורף כפסו באפיו • גם אור רשעים ירעך •
 והפליג במפלת הרסע להביא ראייה כי איך רעה אלא א הרשעים ובלא ספק איוב
 הוא רשע ויסוריו יעמד על זה • ולא דבר במענהו הסמי בטובת הכריק כלל כמו
 שפסם במענהו הראשון כי לרעתו איך איוב כדיק כלל : ובמענהו הב' בראותו
 בתחוקות איוב להכריק עכמו תפס לו דרך אחרת להביא ראייה שאיוב הוא רשע
 מרוממות הסי' וכי יס' לבו לחשוב כי איוב הוא רשע ואיך לחור אחר ראיית אחרת
 הליך בזה על דרך אליפו כמו שהקדמנו ולפי זה היתה תפיסת אליהוא לבלדר פה
 כתפיסתו לאליפו :

פרק ג ברעת יוער • כופר בראותו הפלגת רבני איוב בהכרחו עכמו
 ומייסורית הם בתכלית העול התחיל לטעון עליו שהוא בוראי רשע
 אלא שאמר שאין מתקד זה בחק הסכל האיכותי לתת ראיות מופתיות באים אחר
 אם הוא רשע אם כדיון : או אם הוא ראוי לאלו היסורים ולא כסה מדעות
 חבירו סהיו חכים להכריח איוב להאמין בראיות שהוא רשע ומייסוריו איך עול
 בהם • ואמר שזאת חקירה אלהית בעלמת ואמר ותאמר זך לקחי ובר' היותי
 בעיניך ואולם מי יתן איוב רשע וגו' ויגד לך תעלמות חכמה • תסב כופר להסיר
 תוכחה זו כי היות איוב רשע והואי למכאובי' אלו איך זה מסורן אלינו אם לא רשע
 איך הוא רשע סבבוא לו ראייה המופתית בזה : ובמענהו הסמי לא הסיף כלום
 ולפי דרכו מה למו להסיף אחר היותו ברבר סור אליה אבל מפני מה שאמר איוב
 ולא אמר כהם חכם חסם לכבדו ואף על פי שלא הסיף כלום עשה כדי שלא
 יאחדו עליו משפט לא היותו חכם לא עשה : ואמר לכן עשיפי יסובי ובעבור
 ואמי בי • ואמר בעבור שאמי חכם לכבודי אני עונם לפי מסוקר כלימתי אסמע
 מחרפות

אוהב משפט פרק לא

מחרשת איוב ואמי רוצה להראות לו חמתי שאיני סכל * יפני כלתר וכתוב
לעכאבי הוא מבנין הפעיל * הזאת ידעת וגו' כי דכתיב רשע וגו' * תפס דרך חבירו
לחבירו ראיה מרעת הרשעים שהיה איוב רשע ודרך * כעס לא הזכיר במענה
הסני טובה לכריקים כאשר עסה במענהו הראשון לרדתו כי איוב הוא רשע *
ובזה עמדה טענתו ולפי זה היתה תפיסת אליהוא לכופר פה לחבירי *

פרק לא עתה ראה איך ירדו הרברים בהררנה מאלו החכרים להרשיע
את איוב כי אליפו התחיל ברברים קדושים אל האמת * אלו ירע
להסלימים ולא הרשיע את איוב אבל אמר שאלו המכאובים הם ויכורים של אהבה
על עבירות קלות ולא הזכיר כלל מיתת בניו כי ראה שאיוב במענהו הראשון לא
היה מתרשע רק על מחאובי גופו ולא הכריך לאיוב לעשות תשובה לפי קלא חייב
במענתו שהיה רשע אבל היה חושב כי הוא כריק בעל קבת בכירות אשר ייסורי
בזמן ממדוקין אותן ויעמוד על בראקו וירכז הטובה אשר המידוק כאשר היה נוהג
בתחילה * ואיוב בטל טענתו זאת מחוזק הייסורים שאי איפסד היותם ייסורי
אהבה * על כן הכינו החכרים זאת הטענה עם היותה אמיתית כי לא היתה
בהם חכמה לעמוד כנגד טענות איוב וזאת היתה סגנתם עד שהזכירו לטובן
שאיוב היה רשע גמור הפך המוחם והאמת * ובלרד התחיל בטענה זו ברמז כמו
שהקדמנו אבל הביא קבת ראיות בזה מאברן הרשעים והוא כמספר פנים ממנו
על כן חייב הרשע לבכיו * וגם איוב לא התכבד כלל בבכיו * וכסאר הויכוח
בכניו שהם רשעים בהודאת כלם * ולהיות בלרד איך ולאן ורפיח בדיה הכטיוח
טובה כאליו ולא כמוהו בפטיטות אלא כמחזיק החבל בסני ראסים * ואמר הן
אל לא ימאס תם ולא יחזיק ביר מרעים * ואליפו אמר לו בסם צרות יוכלך * ולא
הזכיר רעת הרשעים לפי שבטענתו הראשונה לא היה טוען שהיה איוב רשע *
אבל בלרד הזכיר פניהם כאחר לבאת ירי כל הספקות שאם איוב הוא כריק לא
ימאסו האל ואם הוא רשע לא יחזיק ביהו * ואמר סוכאריך זלכמו בסת אם אתה
כריק * אם אתה רשע אאל רשעים איכנו * ואיוב המדון רבריו להתרים כנגד
הספטי האל ואמר תם ורשע הוא מכלה * ועל זה בא כופר והרשיעו בלא ספק
ואמר ורע כי יסה לך אלוה מפוכך * והוא התחיל להזהירו על התשובה ואמר
אם איך בירך הרחיקהו ביאז תשא פיך ממוכילי מהוא היה מרשיעו הראשון על
דרך מחלטת ואיוב הלעיג עליו באמר עכין זז הוא עכין אלהי כי הוא היודע
בעצמו שהוא כריק ואיך איפסד לתלות עכין מה שהוא יודע בעצמו בסוד אלהי *
ואמר הלאל תדברו עולה הפנין תשאון וגו' * על כן בא אליפו ותפס דרך כופר
אשר היתה מרשיעו והכין טענתו הראשונה שהיה אומר שבכוחתם של אהבה היו
ייסוריו * והכין דרכו של כופר ולא רצה לומר שהוא סוד אלהי אבל ים מס ראיות
והביא ראיות מדברי איוב עצמו שכפירתו זאת תורה שהוא היה כופר קודם
מכאוביו וסופו הוכיח על תחלתו ואמר ירשיעך עוף שאני למדתי עלך זכות
במענה שלי הראשון ואתה מרשיע עמך בטענותיך וזוהי זה מתקרי הרשעים

שהם רעים מעיר מקריי איוב שהוא רשע גם כן - ואיוב התנבל כי איך הטעת
 דברים שהוא מטיח ראיה על סהיה כופר קודם לכן כי חזק מכאוביו גרמו לו זה
 ואמר כי הסי יורע תעלמות לבו - הנה בממים עדי וסהרי במרומים וחרף
 חכיריו ואמר ולא אמכא בכס חכס - על זה בא בלדר ואמ' משמי פנחשב ככהמה
 יתחזק על טענתו להוכיח בראיות כי מה סהיה מאופק במענה הראשון אס הוא
 בדיק או רשע יגזור פתה סהוא כוראי רשע ולא הוסיף במענה זה לא סחזך דברי
 אליפו בראיה מרעת הרשעים אחר טובתם מטובת איוב ורעתו סס כטובתם
 ורעתם ונלהרעתו בזה סאיץ להפק כרבר - ואיוב מוכיחם על הרשעים אותו
 פעם אחר פעם ואמר זה עמר פעמים תכלימומי וגו' ורחה ראיית' סהביאו מרעת
 הרשעים אחר פלותם סאיץ רעתו כמו אותה רעה - אבל מתוכה נראית סהיא
 בלא משפט וסהמס חסכו ככריו ובה היו כל דבריו וכופר בא להתנבל כי הוא
 אינו סכל ולולי הסכרה בהתנבלות זו לא היה מסיב כלום כי כבר הרשיע איוב
 במענה הראשון אבל מפני חשב כבורו הוא מסיב ותפס ררך חכיריו להביא ראיה
 סאיוב הוא רשע לפי סמקרייו כמקרי הרשעים - ואיוב בראותו כי סס מתחזקים
 להביא ראיה מרעת הרשעים סהוא רשע התחיל להכזיב אותם כי איץ אחר טובת
 הרשעים רעה ואמר מרוע רשעים יחיו וגו' עכ' תפס אליפו ררך אחרת להרשיעו
 כרברי סקרסען עליו סהוא היה יפסה כך וכך כאמרן תחבלל אחיך חכס -
 ולפי סהכאיב לבו בטעמות אלו התחיל לפייסו סהס יעסס תפוכה יסוב כבורו לז
 נאז' אס תסוב ער מדי תככה - כי אז על מדי תתענב - ואיוב אוסיף לומר כי להיזק
 חכיריו טועים עליו כזכיס לא היה רובה להקנכת לא עס יורע מחסבותיו ואמר
 מי יתן ירעתי ואמכאסו - וחזר לומר כי הוא בדיק ואמר בחכמי כזהב אבא וגו'
 וטטובת הרשעים תורה סהמס כתהג עמו באיבה ולזה הפליג בטובת הרשעי'
 ובלדר בראותו זה הכריק משפטי סמי' מרומותו ואמר המטל ופחד עמו - וסחיח
 דחינותיו סהיה מביא מרעת הרשעים כי ראה סאיוב לא יקבל זה על כן הלעיב
 עלת איוב ואמר מה עזרת ללא כח כיגס אכי מורה סרוממות סמי' גרולה ועכ' אכי
 הידיע בעכמי סאיז כריק מתרעס ממנו וספרי' רוממות סמי' במענהו הראשון -
 ובמענהו סמי' הוסיף כי הוא לא סטעתו סלות הרשעים לאחוז ררכס בהיותו
 בסלותו ואמר כי מה תקיז חקף כי יכבע וגו' אס ירבו בכיו למנו חרב וגו' ובמענהו
 סמי' הוסיף כי הוא היה מתקנה ביוסר ובכרך וספר הרבה ממעסיו הטובים אמר
 לזכר פירסומס לא היה ראוי לחכיריו ליחס לו הרשע - וכיזן סהוא לא היה רשע
 ומכאוביו לא היו סקורי אסכה אס כן סמי' עות דימו ועל זה עמר הוסיכוס :
 פרק לב ברעת אסווא : איהנא ודע האמת ביסורי איוב סהס ררך תוכחת
 על קכת עבירות קלות' פעמה כי ירענו כי סמי' כתן מקוס לפטן
 להסטיץ כנגדו וודע הוא כי איץ רסות לפטן להסטיץ אלא כנגד מי סהוא חטא -
 ולזה אחרת חזל ירעי' האמת כי ביוס הכפוריס לית ליה רסותא לאיטונו לפי
 סאיץ כחן חטא סהתטובת סתקבלת וסחי הוא כמי סאינו - וסמי' כסרונה בטובת
 אוקטיו

אורב משפט פרק לא

אוחכיו ורחאם מלפממים הם ככסלות בעבירות בסונג וראויים הם לעונם טהר
 חייבה תורה קרבן א' הסונג כותן רשות לסטן לקטרב כנגרו ולהביאו לדי כסיון
 להוכיח מחשבתו הטובה לפועל וסיחיה לו סכר טוב על המחשבה כסכרפה אל
 המעשה וסיחכפר עין הסנגה בכפר הכסיון וזהו כסיון אברהם אבינו כה לרברי
 מי שאומר על ידי סטן היה ואמרו אחר מאי אחר דבריו סל סטן ולמר קטיגוריה
 מעביסלא הקריב קרבן אחר בכל אותן מסתאות ואברהם אבינו עה סונג
 בזה והוא כביעט מרוב הסוכה וסוכה י' עושהו ולא הקריב לפניו זבחי תודות על
 סולר לויכחק סכאותו עון כתנסה להקריב לפניו יכחק בנו וכהמר עמד בכסיונו
 נחכפר לו אותו עון סחרי גלה ברפתו כי לא במרד ולא במעל היה ואמר לו הפי
 די עתה ירעתי כי ירא אהים אתה ובהיות איוב כסלותו חי אפטר מלא היה ככסל
 לפעמים בקלות והפס הוא רב חסד ועובר על פסע וכרי למרק אותן עבירו כתן
 רשות לסטן ללמר עליו קטיגוריה ואמר הממת לכך אל עבדי איוב והפטן
 קטרב כי איוב מרוב הפלות הוא עובר הסס וירא אותו חבל אם הים מסתכה
 עמינו לרע היה מורד והפי הרסהו לנסותי בקייניו וכניו לראות היעמדו רברי
 הסטן ולפי סהרשות נתוכה ביר הארס רכה הפי סתכא מחסכת איוב לפועל
 מיהיה לו סכר המעשה לא סכר המחשבה לכר זכוראי בניו היו מחוייבי כרת
 ולולי זה לא הרסהו עליהם וכך גזר עליהם בלרד ועמד על זה הרעת הויכוח
 כמו סהקמנוי אבל קטרובו סל סטן על קצת עבירות סעסה איוב גרס מלא
 תרבת ססגחת הפי בהם לאהבת איוב למרס מהמות כמו סהקמנוי בפרקים
 סל מעלה סלפעמים תרבת ססגחת הפי על הכדיק כסעיס לאסתנו וחיוב
 קבל זה באהבה ואמר יי נתן ויי לקח יהי סס יי מכורך ולפי סממעטנו הפי
 בתחייב מלא יסלס מירוק החטא ער סיניע העונם בגופו כתן רשות לסטן לקטרב
 ואמר לו הממת לכך אל עבדי איוב וגו' ועורכו מחזיק בקומתו וגו' ותסיחני בו
 לבלעו חכס לומר אי מרע מסעבותיו ואחס הזקקתני להוכיח מחשבתו א המעטנ
 אלא הייתי צריך לכך כי ירע אנו סיעמוד בכסיונו ואחר סיעמוד בכסיונו יכאת
 בראי בקיטרוך ועל חכס בלעתיו בהסתיוך אז אמר הסטן כי לא כסלס הכסיון
 עדין כואמר ססאר גופו כבריאות יבות להאר פנעיס ועור בער עור וגו' ואולס
 סלח נא ירך וגע א עכמו זו בסרו ונתן לו הפי רשות ליסרו בגופו וסלא להיתנו
 כי לא נחתיב מיתה ועור איפטר לפרס כי מה סאמ' הפי ותסיחני בו לבלעו חכס
 אמ' עכ' סהפלגה בארס המחכב את חבירו או את בנו וכסהו מוכיחו או מוסרו
 על פסעיו ואמר מה זה עמיתו סהוכחתי או יסרתי זה חכס כי האהבה היתרה
 היתה סרתי לקעביר את עובו ומכיכו כיוכא בזה ככתוב פאמר כי לקחה מיר יי
 בפליס בכל סטאותיה וחליסל לאל לעננס יותר מן הראוי אך כאמר ררך חבה די
 היה מן הראוי מר האהבה מלא לעננס אותו ככ' וכך יס לפרס סעב כחטא חכס
 סכע על הטאחיקס כלומר הרבס יותר מן הראוי על הטאחיקס וכל זה יס
 לנו לפרס לקיוס סרסם סאמיתו אמר חייבהו ססכל הכור קמיס סעלנו וגו' וקחה

בא אליהוא ותכה כל איוב על סהיה מחייב מדרתו ויסרונו סהסי חסנו ללויב
 על סנה הזכוחו תכף מרותו ועל סהוא מסיס בסר רגליו להוכיחו ותוכחת אחר
 תוכחת בלא רוח בן זולו כי לא היה מתחזק איוב בכספיהו זאת אלא בסויו
 סענות אלו וכל סתיהן נתן לו טעם אליהוא ואמר לו כי מררכי החסר חל ספי הוא
 להאריך אפו לחוטא וסאיכו כפרע מיר מן החוטא כרי לקת לו ריוח לתסובה ואת
 למת איכו מנלה לו פסעו כרי סיסוב • הודיעו אליהוא כבר נתן לו דרך בזה כמו
 סידרם • והנה אליהוא מכל דברי איוב לא הזכיר אלא אלו הסענות וזכרם כלם
 איוב במענהו אחר כופר הראסון כי לשי פכופר הוא המתחיל להרסיע את איוב
 התחזק איוב לבטל טענותו זאת בסתי טענות : האמת סהיה לו לבלות לו על
 עונו כרי סיסוב בתסובה או ליסרונו מיר ייסור קל לא לאסוף עליו גרודי העבירות
 ומאסר לא עסם כן כראה כי מתנהג עמו באיבה • וזהו סאמר מי הוא יריב עמרי
 כי עתה אחרים ואבוע • אך סתים אל תעם עמרי וגו' ככך מעלי הרחק וגו' אקרא
 ואכבי אענה וגו' כמה לי עונות וחטאות וגו' למת פריך תסתיר וגו' העלה כדף
 תפרוץ ואת קם יבם תדרוף • כי תכתוב עלי מרורות ותוריסני עונת כעויו :
 הסנית בתכיפת סייסוריו וזהו סאמר ותעם בסר רגליו ותסמור כל אורחותי וגו' •
 ער כאן סס רברי איוב במענה סהסיב אחר המענה הראסון סל כופר האסרוץ
 לסלמת החמיס ועל כל זה ססיב אליהוא ואמר לו אתה רובה להתוכח עם האל
 זה אי איפסר אך בא ותוכחה עמי סאיכו מחומר כמוך זה הוא סאמר רוח א עפתי
 וגו' אם תוכל ססיביו וגו' סן אחי כפוך לא מחמר קורכתי גם אחי • וחלי לא אבעת
 אוחך כמו סאמלת על הסם ככך מעלי הרחק • הנה אימתיו לא תעבתך ואכטי
 עליך לא יכבר • והתחיל להזכיר טענותיו ואת אך אמרת באזני וקול מלין אסמעי
 זך אחי בלי פסע וגו' • סן י כואות עלי ומכא וגו' זאת היא הסענה האחת • והטענה
 הסכית יעם בסר רגליו וגו' ותפס זה המאמר אליהוא ואף על פי סכבר זכר סעינין
 הזז איוב במענה סקורס לזה באמרו סעיני בסר לך וגו' סכימי אנוס יומיר אם
 סנותך כימי גבר • וכמו סהקדמנו לפי סככאן פי' כפירתו סאמר ותחסבני
 לאיוב לך ולא אחר זה קורס לכך • ועל זה טפסו אליהוא והתחיל לתרץ תלונתו
 זאת ואמר לו אף על פי סטענותיך חזקות והכרימו לחביריך לבזור עליך סאתה
 רסע גמור ואני עם היותי מבריק אומך בסאיכך רסע גמור • אבל סענותיך סס
 בטלות • הן זאת לא ברקת אעניך כי ירבה אום מאנוס • כי איז לטעון על ססם ית'
 דבר זה סהוא מתנהג עם בריותיו באיבה כי הוא יותר גדול מסס ואיז הגדול
 מתנהג עם הקטן באיבה • ומה סטענת בזה מפני סוונות אסוף גרודי סענות
 להפרע מהס כפעם אחת ולא תכף חמרי וגם כסהוא כפרע מהס הוא כפרע
 מהס פתאם איז בזה טענה מחייבת סהוא מתנהג באיבה כמו מחסבת וכמו
 ססורו לך חביריך בזאת סהנחה אם היתה אמת כמו סהנחה אלא סהכניבה
 והרסיעו אוחך • אבל אחי אומר כי עם היותך כדויק כרברך איז על אסיפת גרודי
 סעונות תלונה על ססם ית' ולא על תכיפת סעונמיס כי ססם ית' איז דרכו לרבר

אודב משפט פרק לב

פס בצרודם כאמר ידבר אים אל רעוהו להודיעו דמעו וחטאתו תקף מרותו כי
 כאחת ידבר אל ובמקום לא יסורבה איך דרך פניו סירבד בה אלא בחלום חיון
 לילה וגו' ובזאת הדרך הוא מגלה הסם ית' לבריות קצת ממה שנבזר עליהם על
 מרותם - וזהו שאמר אז וגלה אוון אנשים ובמוסרם יחוסם כלומר מעבד
 שורפכותם ואינו נפרץ מהם מיר כמו ובער ככבי' יחוסם ביר כל אדם יחוסם -
 ואינו רוכה ליפרע מהם מיר כי בגלוי זה שמגלה הזנס פתח יעשו תשובה וכבב
 שורפכות' להסיר ארס מפסה וגוה מגבר יבסה כלומר כדי סיכיר הארס מפסהו
 הרע ויכסה הג' מגבר גאותו על כן חותם מוסרם ומגלה הזנס בחלום כדי להסוך
 כפטו מני פחת וחיתו מעבור במלח' כי חפץ יי' בתשובה ולא ליכר החוטא בייסורין
 ועל כן הוא מאחר היסור ומאריך אפיו - ובזה כרה טענת איוב על אריכות האף
 ואיפית גרוי העבירו' או ירכה לומר ובמ קרם יחוסם שהוא כותב וחוסם גזר
 דיבן סיהיה עמור לעת קץ אס לא יסובין כי אף פכחה לפני בסא כבורו ואף על
 פי שהוא מאחר הי' שורפכות פתח יסוב אבל אס לא יסוב יביאה עליו פהרי חמוסר
 הוא חתום חבלו כ' עבירה ועבירה פעוטה להפרע ממנו כאחת אס לא יסוב והכל
 עולה לענין אחר - אבל הארס לסכלותו לא פת לבגס לזאת כמו סקרה לך
 סכסלומ' וקול כחריס היה מודיעך מה סקרה לך כריל להקטורר בתשובה ואחת
 לא כתעוררת אבל היית קורא תגר על אותך ההתעוררות והיית אומר כי פחד
 פחדתי ויאתיני וגו' לא סלותי ולא סקטתי וגו' - גם בחולין לא דרסת את יי' אסר
 היה מראה אותך בחלומ' חרם אותך מכאובו והיית קורא תגר על אותך חלומ' -
 והיית אומר וכתתני בחלומ' ואח' פהאר' לא כהעור' בתשוב' מביא עליו יכורי' גבזר
 עליו - ועכ' הסי' מוכיח אותך במכאוב על מסכבו וסמזר כפטו מן המות כמט' אף
 את כפטו סמורי וזהו ורוב עכמיו איתך פכסא' בנין גופו במתכונתו או יהיה הרבון
 ורוב עכמיו במכאוב איתך - וזהמתו חיייתו לחס וכפטו מאכל תאוהו עונם ומירוק
 על מריו סקרוס' יכל כסרו מרוחי וגו' - ותקרב לסחת כפטו וגו' - אלו הס
 המקטרגים פהס רוכים להמיתו והוא הסטן ופגעיו - ועתה בלה לנו אליהוא כי
 הסס כי בתן רמות לסטן עליו אף את כפטו לא הרסהו עליהם כי יקרב למות ולא
 ימות ובזה סרה תלונת התכיפה - כי היא מפעולת הסטן גם כיוטוב לו פיתמרתך
 חטאו כאחת אחר סימאר הגוף קיים בטוח מהמיתה ולא סיהיה מתכונה וחולך -
 ואמר אחר כך אס ים עליו מליך מליץ סאס הוא כריח גמור כמו סטען איוב על
 עכמו ואיפער סכף הוא וכרקותיו הם מליציו ופרקליטיו כמו סהקדמנו אפילו ים
 פס אלף מקטרגים מליץ. אחר מגיד יפרו ופודה כפטו ממות - זה לא הרגיסו
 חבדי איוב כי לא ססיגו ענין הסטן וענין סמליץ והכריכו איוב לעמות ססובסה
 מפני הרמיסס אותו - ואלהיהוא לא הכריך אותו אלא להגדת מלקת יפרו ספסס
 כבר ויחונכו ויחמ' פדעוהו מדרת פחת מכאתי כופר' והכוכר הס כרקותיו ספסס -
 רטפס בערו מנוער יסוב למי עלמיו החטא כתמרה בייסורי גוש' יעתר אל
 אלוה וירכחו יורה לסס יתברך עמלו טובה ויראה פניו בתרועה ובטמיה ויסיב
 סאל ית'

אהל ית' לאמס ברקתו כי הוא אלהי מעט מיסר על המרי ומיטב הכנס לניף
 החולה במכר ברקתו ועדם נפשו מעבור במחת סאלמלא ייסורין אלו סכל עכמי
 גהינס וחיתו כאור העליון סל ג' תראה - והודיע אליהוא לאיוב כי מחסדיהס'
 על הארס כדי למרקו מחטאיו בעולם הזה מתכהב במרה זו עם הארס פעמים
 רבות סכאמר הן כל אלה יפעל אל פעמים טלם עם גבר - להסיב נפשו ממי סחת
 וגו' ואיפטר סהתעבון מדקרק קדעת סחכמים זל כפי' על ג' פסעיוסדאל - זאת
 היא טענת אליהוא - ואיוב לא מכא טענה כגד זו וסחק אחר סתירץ קוסיותו
 סבהס היה מתחזק כנגד רעיו - וגם לא הרעיעו כרעיו - דהמעניס הכאים אחר
 כך הם תוכחות לאיוב איך מלאו לבו לרברד ככה כגד הסס ית' ונעזר בזה בקבת
 טענות חבירתו אלל סהס היו טועמין אותס טענות לתרץ קוסיותו ולא היו
 מספיקות אבל היו מוסיות מבוכה על מבוכותו והוא נסתמס בהס אחר סתירץ
 קוסיותו ואז היו מהפיקות להביא עלת געדות על הטיחו דברים כלפי מעלה
 אפי' קודם ידיעתו מה סמריעו הוא כי היה לנו לקבל מספטו סה' בזהבה ולאסוד
 את עכמו - ועוד נפרס זה בהגיעו סס - והסס יתכר' גם כן סוכיחו על סתריסו
 כנגד מספטו ולא חדס למ טענה אחרת יחירה על טענת אליהוא כי הוא
 האמת והנה ליהוא לא נחץ טעס ליסורי איוב סהס מהכרח הסויה וההפסד אסר
 איך לבו תלוס על אותן רעות כמו סהקדמנו לפי סייסורי איוב היו מסוכי ממכהגו
 סל עולם אסר היה מחוייב מזה לומר כי לא באו עלת אלל מבר ההסבה האיסית
 ובזה היתה סכמת כלס - ועל זה סתקדל לתת טעס בזה להסיר תלוכת איוב
 ולהתיר ססקו בזה וכך רעת סחכמים זל סאמתי במדרס סאותו רוח לא הוסי אלל
 בכיתו סל איוב בלבד וכך סתיקס במאר היסורי:

פרק לג הנה התבאר מדברינו כי אלנו האנשים בכללם האמינו כי הס'
 הוא יודע מהסבות כפי ארס ומידו תקח להס טוכה או רעה ואפי'

איוב סקורא תגד לא כפר בזה אמנס סהברל אסר ביניהס הוא בעסין יסודו
 איוב מאי זו סבה באו עליו כי איתב החליטוהאמר כי בעול וכלל מספט באו עליו
 וגזר על סה' סהוא מתכהב עמו באיבה חלילה לאל מרע - וחליפו יראה בזה
 כי דרך מוסר לקנת עבירות קלות באו עליו אס היה סוירה לו איוב סהס מכאובי
 מוסר ואס לא יורה איוב בזה יגזור עליו סהוא רעס גמור - וכללד וכופר החליטו
 במאמר סהוא רעס גמור והביאו רחיה לזאיסר דרכי ססס ית' וסונק מכאוביו -
 ואליהוא תקס דרך חליפו סייסורי המוסר סס על קנת עבירות קלות סכסס
 והסלס מה סלא ירע חליפו להסלימו בררכים כביאיים כמו סביארנו כי עמין
 הסטן אינו עמין מוסג כעיון אס לא יעזר הארס בו מקבלת הכבואים - ונכתב
 סאליפו מסתדל להתיר סססן האמיתי אסר הוא בזהת סהאלר וסאו עמין כדק
 ורע לו כמו סהקדמנו בררך עיוני כי או איפטר סהס' יעסה דבר בלא מספט - ואז
 איפטר להכחיס המוחס בזה האיס סיותו כדוק על כן יס למ לומר סדרך אהבה
 באו עליו ויסודו ככב המיסר את בנו סכמכא מדרך היסרה להחזירו למוטב

אחדב משפט פרק לד

ובלדד וכנער וגם ליפז חסר נטס אליה כסהקסה חלח חיוב על כלרתו הרחוקה
סתירו ספס'הו ברך המוני בסהכחיסו המוחס בעמץ חיוב וסרסיעו אתונו כרו
שתתקיים בידס האמנה הזאת ספס' אינו עוסה דבר בלא משפט וליהוא הפלים
הדרך סעימו שסתחיל אליפו בדרך נכואי כמו סכיארכו ורכריו סס האתקיים
בענין חיוב בלא סקבלנו תועלת מרכריו חלו האכסיו לתת טעס לכריו ורע לו
למי סאינו במרבת חיוב וכתגלגלו דכריהס גס כן בענין טובות הרסעים אף
על פי סלא סיתה בזה עקר הכוונה בספר הזה כמו סהקרמנו חכל מתוך סרברו
יבא לנו תועלת להסיר הרבה טובות יבאו אלינו בענין רסע וטוב לו סוד
כתגלגלו סרכריו כרואיות סכליות ספס' מסניח בזה סעולס ספסל אף על פי
סכלס מוריס בזה וסאי' חיוב סמתרס כנגד רינו סל סבס כמו סהקרמנו סחכס
ססכרל חסר כיכיס בזה סוא כי חיוב סיה גוזר מאחר ספס' סוא מסניח ויורע
עמיכי סארס סעמו סוא מתכנגב בסכאס וסאכסס סלא סיו גוזרס ססוא רסע
סליהוא תקן סרכריו וסוכיח לחיוב גס סוא מאחר סיותו יורע ומאמיץ ספס'
סוא מסניח בכריותיו חיץ עלתה כזאת בלבנו כנגד ספס ית' סיתכנגב עמו בסכאס
וסרבה לסביאלו רואיות כי ספנתו ית' איכס באכזריות סתה כי אס ברחמיס
גזוליס וסוא עיקר זה סספר : ועתה כבאר כוננת כל מענה וזעכס בזה אחר
זה בעזרת סעוזר וסגוזר יתעלה ויתרומס :

פרק לד ביאור כוננת כל מענה מאיבוב ריעיו בזה אחר זה סתחיל
סספר בספר זה סאיס וסספ' ססוא בכללו סוא כולל סמי עמיכו
סאחר מהן ענין כרקותו וסמו ויסרו קורס מכאוביו ועס מכאוביו וסררכת כניו
ברך יסרס סאיך סכלתו לא גרמה לו בעט' חכל כל חסר יוסף סכלס יוסף
רעת כיראתי' כל סיוס : וסעמי ענין מקריו חיץ פתאוס בא אירו בקמיכו וכניו
זגשו ומ סיה סבתס ספר ככר ביארנו בספרקיס הקיורמיס דרך כלל ענין זה
וכבאר סודרך פרט כספרס ססוקיס אחר לחמד בעזרת סעוזר וסגוזר ית' וית' :
איב הרשון סמענה סזה כולל ענין אחר וסוא סאיוב סיה כוחר לא סיות
על סיותו לרוב יוסוריו ועסעיו סרעיס ולזה במריחת כספו
סיס מקלל יום לירתו וליל סריוכו וסנין הקללה סוא ססיה אומר מי יתן ססיו
באזנן מהרע סלא תעסס בתן סיוס כלל או סלא יבאו אל סמיכיות כלל כרו
סכסערס סיה סוא מתהוס באותן זמכיס כערר :

אליפו הראשון סמענה סזה כוננתו סיה אחת סיסורי חיוב סס על כר
סמוסר וכתגלגלו בו הרבה פרטיס : סאחר ססוא מוכיח
לחיוב על סיותו כעסס ביסורן : סכ' כי רעות סטוביס אינן מתקנות רעות סרעיס
כי רעות סרעיס אחריתן סאכרן מה סאיין כן ברעות סטוביס וזה יורה כי הן על
כר סמוסר : וסג' כי איך לגוזר על אחר מכי ארס סיהס כריו גמור סיתחיוב
מעמי זה סיסוריו סיוו בלא מספס' : וסר' כי ספנת ספ' מפורסמת כחלתה
ברחמינת וס ארס כי מכאובי חיוב ויסריו סס עכ מוסר סל אסכס : וסה' כתיב

טעם לאיוב שיקבל ייסוריו בסבר פנים יפות ונחמו בהם תנו עינינו לטובה בסבר
 חבלו והעיד לו כי כן נפרסם לו מהמוחם ובכחף עלו רברו זה האים כהונג :
 איוב השני המענה הזה כוונתו אחת והיא לסתור דברי אליפז שאין מכאובו
 על כר המוסר ונתגלגלו בו הרבה פרטים . הא' תוקף יסוריו
 אשר המוט יותר טוב מהם וזה יורה כי אינם על כר מוסר האהבה רק מכת אויב
 מוסר אכזרי . והב' חרפות לאליפז וכלל בזה ג' רעיו לפי סבזר אליפז כי ייסוריו
 באו עליו מפני מרי קרום כי לפי זאת ההנחה היה מתחייב לאיוב שהוא יגזור
 עליו שהוא רשע גמור כי אם הם לעונם המרי כרברו אליפז ואי איפסר היותם
 מוסר האהבה לתקפט אם כן יתחייב מזה שהוא רשע גמור ראוי לאותן ייסורין
 ואף על פי שלא פי זה אליפז במענהו הראשון אבל איוב הכין כי מהנחתו זאת
 אתחייב כן ועל כן חרף אותו . והג' כי דברי אליפז הם בטלים לגמרי לפי שאין
 תקוה לאיוב להכבל מאותו חולי ואם כן איך נחמו מהם? וכאבי ויחבם והר'קורא
 תגר על המ' איך על זה פקח עיניו להתנחם עמו כאשר יתנהג אים עם רעהו
 לשמו בכל היסורין כאלו היה ירא סיבחה ממנו וסוקרו בייס:רין מבהילים בכל
 רגע ועונה ואחר היותו עומד למיתה די לו בזה מירוק לפנו ולפסע :

בלבד הא' המענה הזה כוונתו היא א'היא סמכאובי איוב הם על כר
 המוסר כרבר אליפז ואם אינם על כר המוסר כמו טטוען
 איוב יגזור עליו שהוא רשע גמור ראוי אליהם . ונתגלגלו בו הרבס פרטים .
 האחר תוכחת לאיוב . הב' להכריק ררכי המ' . הג' כי בכי איוב היו מחוייבים
 מיתה לרפסם . והד' כי ואם איוב הוא כריק בהתחכו לאל וסתחה עניינו לטוב .
 והה' כי רעות הרעים אחריתן האכרן מה שאין כן ברעות הטובים ועל כן יט
 לאיוב תקוה אם איכנו רשע :

איוב השלישי המענה הזה כוונתו לסתור דברי כלרד ולטעון שייסוריו אי
 איפסר היותם על כר המוסר לרב חזקם וכי אין תקוה
 להכבל מהם ולראות טובה אחריהם וגם אי איפסר היותם מפני העונם להיותו
 יורע בעכמו שהוא כריק בלתי ראוי לאלו שייסורין . ועל כן הוא גזור מהם? הוא
 מתנחם עמו שלא כרין ועל כן הוא רופה להתוכח בזה עם המס ית' היורע תמו
 נכרקתו כי הויכוח בזה עם רעיו לא יועילתו אחר החמר סחפדהו שהוא רשע
 ונתגלגלו בזה הרבה פרטי' . הא' גורל רוממות המ' כי לא נעלם ממנו ומה סתיה
 מביא מזה ראה בלרד שייסוריו הם כרין הוא מביא סינע לתלונותיו סחן שלא
 כרין כי לא יתלונן הארם מפועט סכל אם הוא רן שלא כרין ואין סת' לוכה אלא על
 סופט חכם אשר יכא מלפניו מפט מעוקל . והב' כי מכאובו אי איפסר להיותם
 כרין להיותם בתכלית החזוק וסאין תקוה להכבל מהם להיותם מיתים ול'היותו
 בקי מפכירות חמורת . והג' שהוא היה מבקם להתוכח עם המ' ולא עם חבירו
 כי חבירו אינם יורדין לסוף רעתו אם הוא כריק או רשע אבל האל ית' היורע
 תתסכות לבו היה תאב איוב שיתוכח עמו למה הוא מיקר אותו כן . והר' שהוא

תמה

אורב משפט פרק לד

תמה מהפס ית' איך הוא מתנהב עם בריותיו בדרך סתאה להאריך אפני מלפיקד עליהם פסעיהם תקף המדו עד שהוא אוסף עליהם גרודי העומות וגם כסחוח מוקדם הוא תוכף העונם עליהם מבלי ריוח בין ע לזו כי זה יורה כדרך סתאה כמנהב בסר ודס הוא מתנהב עמהם אחר סבראס בריאה כפלאת אסר ים בה מסחמלה וסחמינה מהפלא יעלס כי לפי זאת הבריאה הספלאה היתה לי להסנהב עמהם ברחמים גם להיוקחה חלוטה מלקבל חוקף אלז העונסים וכבר הקרמנו ביאור זה וההפוא היה בוחר לא היותו על היותו כי אחר סחזריק וסרפע הס פויב במיקחה כמות זה כן מות זה רוב דרקת סזריק לא יכילהו מהפנעים בחית חכ למת לז חיים וכאז דברי איוב בזה הספנה סזריקס יתת מהקורס לפי ספתס התחילו רעיו להרסיעו כמו סהקרמנו ברעת בלרר :

צופר הראשון כוכתו היא להרפיע איוב בלא ספק לפי סרחה סאחב

דחה טענת הליפז סאי אויפטר סיסיריו יהיו על בר יתוכחת והמוכר להיותס הזקיק מתיחיס ורואה סהוא דוחה טענת בלרר סספק בו סמא הוא רפע וכתחזק לומר סהוא כריק לפני האל ית' המיסרו ואלז יתוכח עמו וידה לו ססי כזרקתו על כן בא ואמר כי איוב הוא טועה בזה כי אפי נכסיס לרעתו סאיז ראוי סיקראו ייסוריו אלז ייסורי תוכחת אבל איך ראוי לגזור סהס בלא מסכט כמו סחליט איוב ומה בסעף בזה איוב לפי סהוא יודע כרקת עכמו יאמר בזה כוכר כיה הוא טוכה בעכמו להיות כל ארס קרוב אלז עכמו וכי יתוכח עם ספי כאשר הוא סאב ויסרוט לו ססאיו יודיעו כי ייסוריו כס ראוייס לז לפי פסעיו וגם יותר מהס וחסב זה כופר למוסכל ראסון לרוממות ססיהויות סארס חסר ביחס אל רוממותו ולהתפרסס רחמי הפס ית' על כזואיו סאפילו אל הרסעים סהו מסעיע טובה כל סכן סלא ידיע לטוביס אס לא במשפט וכבר הקרמנו זה על כן מיעף אותו סיסוב בתטובה וסתקובל תפלתו ותסוכתו ויסוב לקדמתו ורעתו תהיה טובה באחריתו מה סאיז כן ברעת הבורים אסר מקסי לגס לסוב בתטובה עכ אחריתס עדי אובר :

איוב הרביעי כוכתו היא כי מפני סהתפאר כופר בידיעת סבת ייסורי איוב בסוד נעלס הלעיב עליו ואמר כי לא עבר רוחי מאתו לרבר פס כופר כי גם הוא חכס כמיהו וספר הרבה מחכמת ספי הרבה להוכיחו על הלעיב עליו ועל הכריק דיבי הפי ברברי סקר והתאמץ להכריק עכמו ורבריו איכס דק תוספת ביאור למה סכלל במענה הקורס לזה כי הוא ספליג לרבר כרוממות ספי וכי לא כעלמה ממנו וסהוא רובה להתוכח עם ספי על סהסנהב עמו טכה להוריסו עינות נעודיס ולא ייסרהו אחת לחת ער סאכטעו עליו והכנה חכה בלתי סרה בלא פוס ריוח בין ז לז וסהוא תמה מהפי סחחר היות הארס עומר למיקחה וגם טכע יכירתו מזה לו להסלכלך בקכת סטאיס למה סהו ממיתו עונסם על איזן סטאיס במכאוביס חזקים ואלז היתה תקוה לארס אחר המות כעיעו לחיות סיה טוב אבל כיון סאיז לו תקוה ז וסיף רבר ימות במכאוביו אס

אורב משפט פרק בר מר

כן מה כצד כי יתם דרכיו אחר היותו נגוע מוכח אלאים בלא תקוה אחר אונת פגעים ואיה סבר ברקתויו ולא היה מספיק לא יב טכר מכותיו הסארות נסמו כי זה מחוייב הוא אל הכנס המלימה בטבעה וגם רעיו כלם לא הזכירו כלל ענין עולם הבא כי אינו מספיק לתרץ סאלת בריוק ורע לו וכמו סאלת בריוקי אי אכלי תרי עלמי מי סבי לחו :

אליפו חשני כוונתו ללכת בררכי בוטר ולהרשיע איוב וסאוא רסע גמור ראו לחלו הייסורין ועזב ררכו במענקו הראסון כי ראה תסוכות איוב במרבות לכטל סאי אויפטר היות יסוריו על בר המטר וטען עליו סאוא רסע גמור וטענותיו סם מוכיחות עליו סאוא רסע גמור כי המרשיע מספני סאל ית רי בזה ראה סאוא רסע גמור לולי היות אכלו תסוכות רעות קודם ייסוריו באמתות סאל לא עלתה בלבו ככה בבא עליו ייב:ריו וסופו מוכיח על תחלתו וצח ססתפאר איוב כי בחמתו ירע סורות המכיחות יאמר אליפו כי גס סוא לא מפל ממנו בזה וסאוא קבל מזקמיו כי רעות הרשעים סם בלא תקוה וסם אמת סדבר כמו סטען איוב סאיין לו תקוה להככל סאלו היסורין ויסח זה מופת סאוא רסע גמור :

איוב החמישי כוונתו סיא לחזק רבריו סראסוכים ואיין בו סוס סרוס טענה ויס בו ר' פרטים סאל כי סוא בריוק סמני כי מכאוביו מסוכים וסג רכרי קסורין כנגד סביריו וסאיין בהם סכס וסד כי איין לו תקוה לראות הטובה ססבטווחה סביריו :

בלרד השני כוונתו סיא לחזק רבריו אליפו כי רעת הרשעים אסר אחריתיה סאברתן סיא מופת סאיוב סם רעותו איין להם תקוה כטענותיו סוא רסע וסוכיח לחיוב על סרפו סביריו וססכס כבהמה איוב הששי כוונתו סיא לחזק רבריו סראסוכים גס כן כי ייסוריו סם בלא מספס לרוע מקריהם וסוא מוכיח רעיו על הרשיעס אונת וסרי לו במתו ולמה סם מוספין יגון על מכאובו וססילס להזהר מזה כי עליוס יס עונס מזה :

צופר השני כוונתו סיא להפליג ברעת הרשעים להורות כי רעות איוב אסר סם כרעותיהם סם ראה כי מעטיו כמעסיס ואיין בזה תקופת על רבריו סביריו וכבר סתככל לתם סוא מסיכ כי לא עסה כן אלא מפני חרפות איוב ססחרף סביריו וככלל סהם כבהמה וכבר סקרמנו זה איוב השביעי כוונתו סיא לסתור ראות סביריו המתחזקים להכיח ראות על רסעו מתקדו ססס כמקרי הרשעים וסתר טענותם על דרך זו באמרו כי סיה זה סערץ כמפך בכל הרשעים סיה אויפטר זה אכל סרוס יעיד ספך רבריהם כי כמה רשעים יס בעולם סהם מתים כסלום ולא ראו רעה סם כן איין ראות מתקדו סיהיו לרסעתו כי הרשעים סם בסלום כל וימסם מתקדסס סם מוכים וצח ססזכיר ככאין מטוכת הרשעים לא הזכירו כמתרעס על

אורח משפט פרק לז

על רספונדו לוכ'לא חובר זה הספר בהתרת ספק זה כמו שהקדמנו אל'א
לרחות טענת חכיריו שהיו מביא'ר ראייה מרעותיו שהיה רספ כמותם וזהו שאמר
הן ידעתי מחסכותיכם כמו ספרם בזה המענה בעזרת האל :

אל'פן השלישי כונתו היא לחזק דבריו ודבריו רעיו שאיוב הוא רספ אף
על דרך אחרת שהוא טוען עליו טעמת כוזבת וחמר
אותו טעפולותיו רעות ולכריות וסלולא זה לא באו עליו אל' ה'יסודין כי
הס' חסן להכדיק בריותיו ואינו חפץ במיתתן ולולא היותו רספ בזה האופן
מהרסע לא חלו עליו אן המקרים ונותן לו ענה לטוב בתשובה ולעזוב דרכו הרעה
ויסתנה עיניו לטובה :

איוב השמיני כונתו היא לחזור לטענתיו הראסוכות כי הוא כדיק ורונה
להתוכח עם האל ית' ולא עם רעיו החוסרים אותו במקר

וכי טובת הרסעים היא טובה עליה ואין ראייה מרעותיו שהוא רספ אחר שאין
מקריהן כמקריו כטעמת ריעיו :

בלדר השלישי כונתו היא להכדיק ריכו של האל ית' מרוממותו וכי האדם
הוא הסר מאד ביחס לרוממותו על כן אי אופטר לו בלא

הטאים ואין ברבריו טענה מתורסת והיו דבריו חלומים עכ' לעב עליו איוב :

איוב התשיעי כונתו היא ללעוב על כלוד בטענתו זאת ושהוא יודע כהנה
וכהנה ברוממות האל ית' ועל כן הוא מתלונן על ריכו כי

גדל רוממותו מחייב התלוננות על היותו בלתי מתכהב ביוסר עמו וכבר
הקדמנו זה :

עוד הוסיף לרבר בסעלגת אכרן הרסעים להגיד לרעיו כי לא כעלם מזה
ממנו • וכי להיותו יודע כל זה לא נטה לבו לרעותיהם בחיותו

בטלות ולכן אף לחסרו שהוא רספ כמותם • נמכא כי איוב היה רוחה רחית ריכו
שהוא רספ מפלות הרסע שאחרייתה רעה והיה אומר שאין זה ראייה סכבר ומכא

מהם מתים בטלות כמו שהקדמנו • והיה מוריע לרעיו שאף ה'טענה סהיה טוען
מפלות הרסעים לא הטתו ללכת בדרכס כי גם הוא יודע כי ים מהם שאחרייתם

רעה וחתם דבריו בדברי חכמה וכיסוף כל האדם איכה רק ידאת יו' כמו שחתם
טה'עה בספר קהלת לבי מדבריו היו נרא' סנוטין לרבר טעות וכך עשה איוב אף

על פי שהיה מטיח כנגד ריכו של הס' כרי להכדיק עצמו גלה כס א רברו כי הוא
לא היה עורק עול וקטרוגולא הביא ספק באמונתו במ' ובידאתו כלל אלא שהיה

רוכה להתוכח עמו על מה יד'הו :

עוד הוסיף לרבר בהטלגת יוסרו וכדיקותיו המפורסמים עם היותו
כמעלתו ובכבוד אסר לפי ערסומם אף ראוי לחסרו

ברסע כלל וכיון שהוא מפורסם ביוסרו וגם ייסוריו הם בתכלית החוזק על כל
פנים ים לזכור כי הס' הוא מתכהב עמו באיכה וכמסמטה ואין לרעיו טענה

משפיקת בהתכבלות מוסי' בזה היתם אחימת דבריו עד שחכיריו לא מכאו טענה
לזה

לזה וסתקן כלם לו כמחמתם סהורו לטענתו כדעת החכמים זל סאת' וירמינו את
איוב תקן כופרים הוא ער מחרה אף אליהוא עליהם בכללם :

פרק לה בביאור כונת אליהוא בכל חלקי דבריו והנמסך אליהם :
אליהוא הראשון כונתו היא לתרץ קושיית איוב בדרך חרפה לא פערות
מלאת הרעים ודבר בהתנכלות על איחורו מלהשיב לו

לא עשה כן להתכבר בקלון האנשים שהם כדי שיבא הוא ויטל העטרה לעצמו
אחר מלא יתבאו מענה אבל עשה זה לכבודם לדיותם זקנים ממנו כי היה רוכח
פיתברר האמת על ידם והתחיל להוכיח איוב ולסתור טענותיו שהיה טוען כי
המז' העביר עלת את הדרך בריכו וכבר ביאורנו כמה מקדם כדעת אליהוא ארך
תירץ קושיית איוב במצנה הזה ואיך תועלת בהכפל :

אליהוא השני כונתו היא לתמוס איוב ולגבור בו על אמרו כי בדתו לא
עמרה לו להנכל מהפגעים • ויורה זה כי לא יועיל לאכזם
ימרו והרבה להוכיחו על זה כי הוא מרפיע מפט האל ית' כי אף על פי שלא
היה יודע מלפנים מה סהודיעהו הוא במענהו הראסון בסבת יסוריו עם כל זה
לא היה לו לחשוב כן על האל ית' והביא לו ראיות על זה :

אליהוא השלישי כונתו היא לתמוס תפיסה אחר' על ברוך נטמו מלאים
והיה לו להבין מדעתו שהוא החוטא והרפע ויו' הכריק :
אליהוא הרביעי כאמר בו יוסף לא יועץ כמנהג מענים הראסונים לפי
סהמענים הראסונים הם תשובות לטענות איוב • וזה

המענה הוא עניני חכמות מלמדם לאיוב כמו סאתר הקרם ואללכך חכמה ויכל
להתכונן מהם מפלאות תמים רעים המורים על יוסר מעשיו ורחמתו על
בריותיו בסמחתו עליהם אשר כל זה מסיה הספק מלב המקטרגים על יוסר
דימוים בו תוספת בביאור לג' מענים הראסונים כמו סכבאר פס : אחר זה
כגלה הפ' לאיוב והגיד לו מרחמתו ויכלתו והוכיחו על הרטעו דיכו כמו
סכבאר בעה • ואיוב סודס עלי פסעיו והפ' סכ סכותו והסיבו לקרמתו :

ומעתה נתחיל בביאור הספר פסוק אחר פסוק בעזרת סעוד והגוד
ית' • וזה החלי לעמות :

משפט צדק

אורח טיפוט

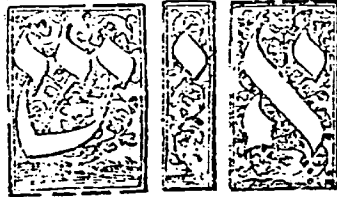
בארץ עוץ

יש

מחלוקת ברבתי חכמימי
זל בעמץ איוב ים מי שאמר
איוב לא היה ולא ככרה אלא מסל היה:
יום מהס שאמר סהיה * ובגמרת ארץ
יבדלים מהס מי

אמרס בני
ארוכ כאמרן
בת ארוס יוסבת בארץ עוץ והית' בידס
קבלת אבות ממכזית המ' והמנתו:

הס * סהיה סויד
על קבלת אבי:
כאמר לא בא אכלו
מופת על סותרה:
יוסר * במדינת
זהים ירח אלקים
מכה הקבלה: אוסר
מרע * מכד היתו
יסר ובזה זכס
לכנס לעוסר
ולכבוד:

היה בארץ עוץ איוב עמו
והיה ראיש הרוח תם וימד
וירא אלהים וקר ברע:

שאמר סהוא היה
ויכוריו לא היו *
וכן כראה סהוא
החמת סהיה *
ממה סכתוב
ביחזקאל והיו
סלבת האבסיס
האלה בתוכה נח
דמיאל ואיוב המה
בכרתס יוכלו
נפסס * וכבר
הזכירו במדרס

למה הזכיר ג' אלה ואת' לשי סכל א' מאלת ראה ג' עולמות יסוב וחרבן ויכוב *
נח בכל העולם * דמיאל בבית המקדס * איוב בביתו * ולזה הזכירכ על זה הכרר
כי היותר כולל הזכיר מחלה אף על פי סכראה סאיוב היה קודס לריחאל * כוד ים
מחלוקת ביניהם באי זה זמן היה * ים מי שאמר בימי פטוט הסופטים היה * ים
מי שאמר בימי האסורוס * ים מי שאמר בימי מלכת סבא * ים מי שאמר בימי
כסרים * ים מי שאמר מעולי הגולה היה וכל אלה סוברים סמיסדאל היה לפי
סממס ואלך לא סרתה ככזאה באומות העולם מה * ים מי שאמר בימי יעקב
היה * ים מי שאמר דיעבדי שרעה היה * ים מי סביב סמאומות העולם היה
וחסיד היה וקבל סכרו בעולם הזה * וכן סוברים כחבריו סהס מאומות העולם
זאמרו ז' כביאים כנכבאו להס לא: מות העולם וחלו הס כלעס ואיוב ואליו
וכלרד וכופר ואלהיהוא כן ברכאל * ובגמרת ארץ ישראל ים מי סהיה סובר
סאלהיהוא סוה כלעס * ים מי שאמר סהוא יכחק אבינו ע'ה * וכראה סהעול
מהגמרא ומהמדרסות הוא סהיה מאומות העולם קודס זמן התורה או באות
זמן ומרעה כתב ספר קורותיו ויכוחו עס חביריו מפי הגבורה כמו סכתב
התורה * וכן אמרו ממה כתב ספרו ופרסו כלעס ואיוב * והכס ר'א כן עזר
זל כתב כי גראה לו 'סחופתק מלסן אחרת ולזה הוא עמוק המליבה כמכהג
הספרים סמופתקים מלסן ללסן * ואיז כורך אלא לפי סאלו האבסיס לא היו
מרכרים כלסן הקדס כסעתיק ממה דבריהס אות באות אל לסן הקדס מפי
הגבורה בא הלסן עמוק כמכהג הספרים סמופתקים * אבל עס היותו מאומות
העולם

העולם כראש שהיה מצד האבות מבני עמו לפי שאמר הכתוב שהיה בארץ עין
ומיכיו בת ארום יוסבת בארץ עין. ואמר בו התרגום בארע ארמיא. ולפי
שהיה מזרע אברהם חסיד את בוראו בקבלה שהיתה לו מאבותיו ועברו במדות
סכליות מן התום ומן היוםר וסור מרע לעשות לבני אדם ובעבודת הלב. שהוא
סרם הכל שהיה ירא לאהים. וכך חבירו כלם הם מתחמסם ל האבות לעז התומי
הוא כסם בכור עמו והוא מתחמסם לבכורו סכ' בני א'פז תימן אומר יוכלרד הסוחי
מתחמסם לבן אברהם סוח כמו סכתוב אתי יסבת ואת סוח' וכופר הכעמתי מתחמסם
אל כפו בן עמו כי הם קרובים בטעם כי כפו לסון כפיה כלסון כ'פז שהוא מלסון
יכפר מהר הגלעד כתרנוס בוקר כפרא. ומיכיו סכלסון הקרם יסנן הסמות
כעניינים קרובים כמו סקראו לכוהר בן סמעון זרח. כי הכל עין' אורה. וכך
אלוהוא הכונו מתחמסם לבזו בן כחור אחי אברהם. ומה שאמר ממעפחת רם אמר
בו התרגום מן גניפת אברהם היה סמו רם. והודיענו הכתוב יחם. אלו האכמים
להודיענו כי היו מזרע האים שהיה ערם האמונה ואחוזים ררכו כן כתב הרמבן
ז'ל כפי יחסי אלו האכמים: והרב המורה ז'ל כתב בו זה האים לא היה חכם
לפי שלא מיכיו סיתר אותו הכתוב בחכמת ולפי שלא היה חכם התירם כנבר
האל ית' על מאורעיו והולך הרב ז'ל לסטקו כי הוא רובה סאלו המאורעים באו
עליו להכרה תחומר אמר איך מלטע ותחבולה להכזל מהם וזה נכלס מאיוב
וחסב כי מהס' באו עליו בכוחה ראסונה וכס'הודיעו אלוהוא עניינים סלא היו
כודעים אליו בחכמת הכמכא'ית גם הס' רבר עמו וכלה לו הענין' אז סתק. יורע
ס'טובה האמיתית היא הכלחת הנפס ועל זה הוא תקכים לרעת סאומר מסל
היה לפי סעל פי ררכו זאת יס'גוהו קוסית עכומות אס היה ככפוטו: ודרך
האמת בזה הוא מה סהקדמנו בפרקים כי יוסורי איוב באו על מירוק קבת
סגנות להטיבו באחריתו ואמנם מפני מה לא תקר. אותו בחכמה כמו סתארה
בתוב ויוסר ויראת אלהים. וסור מרע הוא אכלי עקר גדול תעיקרי סתורה
לסודיענו סלא סמרס עיקר לא סמעס' ואלו היה חכס מרטיאל אשר כל סתום
לא עממהו ולא החזיק בתום ויוסר לא היינו ככופים אס אי'רעו לו מתירים רעים
אכל אס הוא מחזיק בהם אפי' לה למר חכמה באמת הוא ראוי לגמול סנוכזאס
ראינו סיחלו עליו פנעים רעים יסומו יסרים על זאת. ובודאי כי איוב חכס
גדול היה כמו סכרא'ה מרבריו פים בהם חכמות ממעס' בראסית וריעת האל
ית' וכמו סכרא'ה מחסיריתו וממעס' יסרו אשר אי יופסר למי סלא קכה חכמה
לעשות כיוכא בהם וכאמרם ז'ל לא עם הארץ חסיר. ונס רוח יו' רבר בו ואיך
הכבולה סרה אלא על חכס. תס ויסר וירא אלהים וסר מרע תס בלבבו ברעות
הכבולה כאמרן אס אראה אור כויהל. ויעת בסתר לבי. ויורה ספי' תס הוא
סתחממות ברעות האמוכה מה שאמר הס' לסטן ועורנו מחזיק בתומתו כמו
ס'ערס סס. ויסר במזסיו במכות סכליות כחמלת על סעמים וזולתס מ'ה
סאפר על עכמו. ואחז' איוב וחתר בממוכו היה. ירא אלהים פי' ח'מים ז'ל

אודב משפט

איוב עובר מאהבה חים • נאמר ירא להים באיוב • ונאמר ירא אלהים באברהם •
 מה אברהם עובר מאהבה חף איוב עובר מאהבה • וענין האהבה למסור נעמו
 על עבדות הסם ית' כחמרו על עבדו הן יקטלני לו אויב • והכתוב העיד עליו
 שאם בא מעפה לידו היה מוסר נעמו על קרומת הסם יתכרך ואולי כן היה • וגם
 מרע להתרחק מהגזל ומאונאת האמללי ומהערויות כמו ספסר על עבדו • גם כן
 באו אלן התארים על איוב ברקדוק ככון לומר כי היה איוב טוב לסמים וזהו קס
 נסוב לבריות וזהו יסר • וסלא היה רע לסמים וזהו ירא אלהים • ולא רע
 לבריות וזהו וסר מרע • כי לפעמים יהיה האדם בקצת פעולותיו טוב לסמים או
 טוב לבריות ובקצתם רע וזה היה טוב בכלם וזהו תכלית הסלימות :

נתברך זה האים ברוב בנים זכרים
 ונקבות וסו הזכרים יותר
 מסבלים מהנקבות • וכבר אמרו אסרו
 מי נכבדו זכרים • ומיעוט הנכות גם
 כן ברכה כמו שאמר וגם אפילו ברתא לא חסריה רחמנא :

ידוע הוא כי ארץ קדם היא בארץ
 חרן כמו שכתוב • וילך ארנס
 בני קדם • והמקום שהוא הוא מקום
 מקנ'מ'ס ומרדו את בני קדם • אלהים'
 וכאם יקחו ירועותיהם וכל כליהם
 ונמליה יסאלו לסם • וספר הכתו' כי האים
 הזה היה יותר גדול מכלם וכבוד עשר
 היה מסמין הכחבאות הארץ ויזמ גדול
 מכל בני קדם ביחס ובמספה רבה כדו

סיהיו לו כל טובות סיתאוו לסם בני האדם אשר יחסם אחת מהן : ועברה רבה
 חאר • ית ארבות נעברות • וית עברים ומפחות וזה נראה יותר ככון לפי סמכינו
 סהסי כתיב כל אשר לאיוב א הסמן ולא ממינו סהסך לו ארבות • ואולי היו לו ארבות
 ולא חסם הסמן להפחיתם כי באכרן סנערים והבקר נסארו ארבות סממה •
 וממינו ססבקר היו חורמות אס כן סיו לו פרות והככון כי סעברים והפחת סס
 בכלל עברה רבה :

והלבו ועשו
 וסלחו וקראו
 לסלשת אחותיהם לאכל
 ולשתות עמם :

ועשו מעתם • ולא פנו
 לתת לעמי עם
 לחם וסמלס :
 וקראו לסלסת
 אחותיהם • לא
 לאביובם :

וקראו כלם לסמן
 סוה סס כי כן
 סיו עוסים תמיד
 ועי' א'מכך זל כי
 זס סתמידות איוב
 בכל :

אוהב משפט

בכל סוכה כי רחוק הוא סיעמו כן כל הימי' ולא כהה בהם אביהם ולמה יקדמם והעלה עולות עליהם ומחר ימנו כאלתם * אלא ענין התמירות הוא כי כרונותם במתקם היו עומים כן * או פעם אחת במנה :

משפט צדק

ויקדשם ולא

כהה

בס : והעלה

עולות * לכפר על

הרהור הלב: אולי

חטאו * על דרך

וישמח יסורין

ויכעס: וברכו

אלקים * על דרך

ויאמרו לחל סור ממנו :

ויהי כיהי קיפו ימי דהם שנתה

וישלח איוב ויקדשם והשכים

בבקר והעלה עלות מכפר בלם

בי אכר איוב אולי חטאו בני

וברכו אלהים בלבבם פבה

יעשה איוב כל הימים :

וישוב אל הכנים כלומר כאמר הקיום

הכנים ימי המתה * ואיך סיהיה ממנו

הפירושי' האלה ירבה לומר כי אחר היקף אחד ממתה בכת היה מקדמם אביהם

כי בסוף הסוכה היה אומר להם שיתקדמו להפטר מאסה ולהיות ככובי' להעלות

עולות למס * ויהיה ויקדמם מענין ויקדמם היום ומחר * או יהיה יקדמם למוץ

זימון סהיה אומר התקדמו למחר לאכול עמי זבח' כי אחר שאכלו סעודת הרשות

בבית כל אחר מהם היה רוכה שיאכלו עמו סעודה של מנה * מספר כלס רמז

לכנים ולכמות * כי אמר איוב * חסכ בלבו כן סמא חטאו ברב הסלות והכביטת

כמו סאמר רזל סקבא רכלא סתא רגלא : { פי' בעל העירך חבורה של כל

הסנה הרגל : { וברכו אלהים בלבבם * כנוי כלפי מעלה מענין ברך אלקים

בכות ומלך * והוא רמז אל הקללה : ככה יעסם איוב * כן היה עומם איוב תמיד

להעלו' עליהם עולות סהעולה מכפרת על המחסבה העולה על הלכ כמו סאמר

רזל זסמכו הענין אל זה התקרא * ומכאן למרו באסבה להשתענות אחר כיון

ואחר תסרי ב' תעמיות סמי וחמסי וסמי * וענין התרבות, היה נאוג לאומות

העולם וחסידיהם והיו עומים אותם לא ית' ולהודיע כדקת איוב זכר מתה בניו

כי היה חוסם להרהור עבירה וסיה תמהר לכפר עליהם :

משפט צדק

בני סאלהים *

סרי סאומות :

להתיכב על ס' *

לרבת מה יכוח :

הססין ימדת סדין

לא

בארץ :

היה היום ויבאו בני האלהים

להתיצב על ידו ויבא גם

השמן בתוכם :

אוהב משפט

פי' סארב' עזל ויסו

היום כמו ויסו

סיום ויעבר ל' סע

אל סוכס * כלומר

היום אסר אירע

בו ככה והתרגום פי' כויום סדין זס

יור' סם סב כל באי עולם עוכר' לסנת

הסמגרת למרת רחמים על דרך לא

ידון רוחי : בארץ

אוהב משפט

כבני מרוץ • וזה מתרגם וסוה בימא רינא רבה יום טובוק סורחמיא וסנאח רבימ
 סעדיה זל כתב סאי יאופטר פסייה הסטן מלאך סאיז למלאך קבאה אבל כן ארס
 סיה ויהיה ענין זה כן סביוס א' מימי הסנה כועד להספלל סיו מקובכוס כמקוס
 אחר ססריס הסקרסוי בני סלסס וסיו נוססוי וכו' סניס בענין ססידותו סל
 איוב וסיה סס ארס סונא לסיוב וקרא משני זה סטן כעסס ויקס יו' סטן לסלמה
 אה הרד סארמוי וס' כי ססידותו סל איוב לא סיהת לסוס סמיס ופי' מסוס סארץ
 סארכו לכו ולא ככל סעילס ופי' כל אסר לו בירך כסכך • וכסו סיד יואב אהך
 ופי' אך אה כעסו סמור כלומר סמור כעסך סלא סבקס כעסו • ולו רכריס רחוקיס
 מהסטן • וסרב סמורה זל לפי רככו סתפס לו סזה סלו סיה מפל פי' הסטן כס
 סמורי מכחות סארס ונסמך כזה כמה סלסל סו סטן סו יכר סרע סו מלאך
 סמות וככו פי' כפ' סעסריס רעת מקובלי סלמת כזה ססו מלאך מסס • וסכסס
 פ' עורא זל יס לו כזה רעת ככריה כי סו רוסה סזה סטן מרס ממכני סכככוס
 מורה זאה רעס סלסל על איוב וסיה לפי זה פי' וסיה סיוס יום ססיה זה סרבוך
 וזאה מהסרת במערכת סכככוס וסמכא ליכלן מאסי רעסא • ויכאו בני
 סלסס • סאיז ירענו זה אבל זה יורה סכככ זה הספר כרוח סקדס סקבלת
 רזל ועל זה סו ככלל סכככוס • להסיכ על יו' כלמ' לעמוד לפניו כמו וכל ככא
 ססמיס עומריס לפניו מימיכו ומסמאלו • וכמו אלה בני סיכר סעומריס על ארון
 כל סארץ • וסענין ללמד זכות או חובה כייס מלססיס מסניחיס בעיניי בני
 סארס ומלמריס עליס זכות או חובה לפי יוכר הכל ית' כענין במלסאי זכריה
 סכתוב מס ססס מהלכיס סארץ זה ללמד חובה וזה ללמד זכות וכתיב אס יס
 עליו מלאך מליץ • ויכא גס ססטן כתיכס • דקרק סרב סמורה זל סלא כסמר
 סאיז להסיכ על יו' כמו סכמר בכני סלסלס כי סללו בני סלסלס סס סכחות
 סעלונות סמכחות זה סכסיאות אסר סס מכוניס מהס' כרססונה ועכמות •
 וססטן סו סכס סממרי אסר סו סכס אלו סרעות סו סכסיאות סאיז
 מכונות מהססי ית' ולא יכואו כי אס כמקרה • וסולס למטה אסר גס על ססטן
 להסיכ על יו' לפי ססוהר כמקרת כעסו וססמירה זואה סו מכונות מהס'
 מפני זה כסמר סס על ססטן להסיכ על יו' • זה כרל' ליסכו על פי רככו וס' על
 פי סכרס מרכריס ססוה מיסב זה על דרך סלסרת סססטן יס לו כן כורך
 כמכסיאות לפי סאיז סו סלס בלא סערר • ולפי רככו יס לנו לפרס כי ססי סכספך
 סלוס עככו סיה רוכס לזכות איוב על ידי מלסכו להיותו כריק לפניו וססטן כו
 מקטרב כלתי מכון לעכמו ועל כן לא כסמר עליו להסיכ על יו' • אבל כעסס
 ססיה כסמר עליו להסיכ על יו' לפי סככו כעס סלמו סל מקוס וכא בעליותו
 כמו ססר כני סלסס • וכן פי' סרמ' כן זל :

אוהב משפט

ידע סו ססי ירע מליז כו אלה
 כו ליכנס עמו ככריס סללו

ויאמר יתנה אל השמן באו

אורב משפט

טח

תבא ויען השטן את יהוה ויאמר בישוט בארץ וכרת הלך
בה :

דזכריה וכתב המורה זל מלכך כתב בארץ כי זה השטן לפידעתיו אוין לוכח
בעליונים ואין סוטו והתהלכו אלא בארץ ולפי הפסט לפי אשר בארץ כי הפי
לא היה מסב ברין אלא אל הכריות השפלות ולזה הס' בהו על סאלתו ודרזל
אמר לפיורכסע סוטטתי בארץ כולה ולא מכאתי כהברהס סאלרת לו קוס
ההלך בארץ ונ' וכסבקם לקבור את סרה לא מכא מקום לקבר ולא סהרהר אחר
מרותך ואחרו עוד סטן לסס סמים כתכונן רחוייה להבית דקא כטייה דעתיה
בחר איוב אמר דילמא סס וסלום מנסי ליה לרחמנותיה דאברהם וענין סלת
ספי לסטן הוא להודיענו כי ספירן בריותיו בכדק כמלך יוסב על כסארין וחוקר
על ענייני בני האדם גם כי זכרון סמעסיס לפניו אף על פי סהוא יורעס יס בו
תועלת כענין וכו' דרסס לפני יי אלהיס :

אורב משפט
כבר ביארנו
ס' עלוס
לא יחן רמות סל
ית לסטן לקטרב
אלא מפני קכת

עבירות למרק אותם כיסורין עי' הסטן וכן היה עכס איוב כי עס חיותו אים
תס אי איעשר סלא היה כספל בקצת עבירות רכס המקום לכסותו ביוסורן כד
למרק אותס על כן כתן דמות לסטן לקטרבנו ופתח לו בדברים כסבחי איוב
ולפי מדרס החכמים זל סהזכרנו כפסוק הקרס הוא נקסר יפס עיני זה הרבור
עס דבור ססטן : עכדי איוב - כל מי סמסלויס רכונ האלי ית' קקרא עברו כאברהס
ויסס סנקראו עבדי יי' ואף ברסעים כמכא כן אס יזרמן ססלוימו רכונ ספי סכן
אחר ככוסדככר מלך כבל עברי - ואיוב מפני חיותו סס וסר ירא אלהיס וכר
מרע נקרא עבר יי' : משפט צרק

אורב משפט
השטין ואמר
כי אין
סכר סהרס עוכר
לס' מתוך הריות

וסהכלחה כככר מי סהוא עוכר מתוך סכער זהרוק וסאיין דקיותו כדאי להנך
עליו מן הייסורין על סנבותיו ורזל אמרו סטן לסס סמים כתכונן סלא יסכח ספי
זכות

משפט צרק
בארץ בארץ
עין :

במרו בארץ איש תם וישר ירא אלהים וסר מעו

החנם ירא את
יראתו
יראת גרלך אכל
ירא עונם כלכר :

ויען השטן את יהוה ויאמר
החנם ירא איוב אלהים :

אוהב משפט

זכות אברהם במכיל זכותו של חיוב :

אוהב משפט

הלא את שבת בעדו ובעד
ביתו ובעד כל אשר לו מסביב
מעשה ידיו ברכת ומקנהו פרץ
בארץ ו

שבת לסוף מסוכה וגדר כמו הסר
מסוכתו סכנתו אחריו פרוץ
גדרו וזאת כפל דבר וכל לסוף הגנה
והגירה יפול כל לסוף בערו כמו מנן
בערו וסגרת הדלת בערך ויסגור
וי' בערו כלומר הגנת עליו כלא הקפת
סביבו גדר טלא יגע בו רע : שרץ

בארץ • נחזק בארץ כמו וכן יפרוץ סתרנו יתקוף ורבה בארץ מלסוף וסרכת
ימה ויפרוץ האים והם כלם לסוף פרכה סהרבוני והתוקף הוא פרוץ הגדר והגבול
כלומר נחלה בלא מכרים • ומכת בערו פס פרץ בארץ הוא דרך מליכה מלענין
הרעות הוא בגדר במסוכה • ולענין הטובות אח לונבול וגדר • ורזל פירסו
לסוף פירכה ממם אמרו מקנהו של חיוב פרץ גדרו של וולם • מכהנו של עולם
זאבים הורגים את העזים • ואיוב עזיו הורגים זאבים • וזאתו מעשה ידיו ברכת
כל הנוטל פרוטה מאיוב מתכרך :

משפט צרק

על פניך • מכיר
ומורד :

ואולם שלחנא ידך וגעבבל
אשר לו אם לא על פניך
יברכה ו

אוהב משפט

ואולם כמו
אבל

או אכן או אומם:
סלח נא ידך ומכת
ידך כלומר נסה

אוחואם יעבור אויך מתוך הכער : אם לא על פניך • הסר כאלו אמר וראח אם
לא על פניך וגו' או אם לא תראחו מעל פניך כלומר יברכך עם היונו יורע אויך
כמי שזרע רבונן ומתכוון למרוד בו • או יהיה פי' על פניך בסיו ובספתיו בגלוי
ולא בלבבו בלבד • וכמו הברכה הוא סיבזה עבורך כי יאמר סוף עבור אלהים
ומה בבע כי סמרתו בריתו וכי הלכתי קדורנית מסניו כי כטוב כחוטא הכל לכל
סיום אבלו ותם ורפע הוא מכלה • וזאת היא הברכה כלפי מעלה :

אוהב משפט

ויאמר ירוה אל השמן רעה
כל אשר לו בידך רק אליו אל
תשלח ידך ויצא השמן מעם
פני ירוה ו

לא • חסר ה' לסוף בפעם הזאת
רק ממנו ובכיו לא גשנו כי לא
קטרנו הסוף כנגד הסם ית' אלא בהם
ובהם כחן לו רמות לראות היעמדו
דברו הספון :

משפט צרק

אודה משפט מט

ויהי היום סהיה
 דבר זה
 כמו ויהי היום
 ויעבר לטעם כמו
 ויהי היום ובלנו ובלנו ובלנו
 ושתים יון בבית אחיהם הבכור:
 תירום יקח לב:

טפירם הראסון הרלכע אבל התרבוס אמר בזה היום את חולני סכופתא * כראח
 סחזיקון לפרם כן מה סכתוב בבית אחיהם הבכור כי המפתאות היו כעמס
 בבית האחים בקרר לירתס הבכור בבכורתו וסכעיר ככעירתו וכראח ספירס
 הכתוב כן לומר סלויב עמד בכסיונו עס היותו יורע סככו היו כריקיס בסכבר
 קרמס והעלה עולות עליהם * והיום היו בתחלת סחקף סחיף לחסור אותס ססכו
 לכסלה מיד:

אוחב משפט

משפט צרק

זה המלאך וכן
 סמלאכיס
 האחרים רברו
 אחת וחק על פי
 סלא ספר סכתוב
 ומלאך בא אל איוב ויאמר
 הַבְּקָר הֵיוּ הַרְשׁוֹת וְהַיְאֹנוֹת
 רעות עלי יריהם ו

המעסה כי כן ררך סמקראות לקצר:
 רועו על יריה * במקומס כמו ויר חיה
 לך * כלומר סלא סחרחקו ממקומס
 סיהיה סרחוק סכת אכרס כי במקומס
 סהסוב היו רועות * ורזל עסו בו מררס
 וסמרו סכמקומס סהיו סבקר חורשות
 וזורעיס אחריהם עס היו סחתונות
 רועו כי חקף סחריסה סיתה סכמיחה
 וסרעיה * וסמרו מלמר סהטעימו סכה לאיוב מעיץ סעולס סכא וזהו מה סכתוב
 לעתיר ונגס חורס בקורס סרל סחקף סחריסה סהיה סקבירה כמו סכתוב סלך
 ילך וסכה כוסס מסך סרע בא יכא כריכס סוסס אלומותיו כמו סררסוהו בסמרא:

אוחב משפט

ותפל שבא ותקחם ואת
 הנערים הבו לפר הרב ואפלט
 רק אני לבדי להגיד לך:
 לסון ססמטה הוא כמו וסמליטה זכר סהעובר כסמט מהרחס * וכמו סמלטה כא
 וסרסח את אחי * וסלסון הוא ססר כאלו סמר וסמלטה רק אכי לבדי וסכחי להגיר
 לך כי זה המלאך סיה סמר מהעעריס ססומריו ולא כמלט מהס לא הוא * וכמררס

אוהב משפט

מירמסוהו בלא חסרון וזמלטה דק אני לבדי להגיד לך שלא כמלט אלף כדי להגיד ומוד היה מת ואלו המלאכים היו פלוחי הסטן לאיוב לכערו ואחר סכערוהו במליחותם היו מתים כי כבר נמסר כל אשר לו בידו ולא הסאיר לו מרר ופליטי ועוד נפרם במקומו מה סכתוב לעבדי קראתי ולא יענה בעזרת האל :

אוהב משפט

עוד זיה מרבר וזה בא ויאמר
אש אלהים נפלה סן השמים
ותבער בעאן ובנערים ומאבלם
ואמלטה רק אני לבדי להגיד
לך :

ובנערים הם סומרי הכאן דקרק
הרב המורה זל באלו
הרעות סכאו על איוב בנופו ובכניו
ובקנינו ססה על ג' מינס אשר כל
רעות כמי ארס אינס אלף מאחר מנ'
המינס האלה וכבר הזכרנוס על סמו
כפי' :

אוהב משפט

עוד יזה סרבר וזה בא ויאמר
בשדים שמוי שלשה ראשים
ויפישטו על הגמלים ונקחוס
ואת הנערים הבו לפי הרב
ואמלטה רק אני לבדי להגיד
לך :

שלש ראיס ומפלי סהגמליס
הס קלי המרון סמו סלמה
ראיסי כחלקיסי כדו סלא יברחו וכו'
לי סלפיו סהיו סלמת אלפיו גמליס וכל
לף מהס במקוסי אחר הזכרכו לעסות
ג' ראיסי : ויפסעו על הגמליס כמו
אל פסססס סיוס וזהו דרך בוזו בו
סכססס מהלכיהן כרביקין יחד והולכו'

במארב סלא ובינו כס ויבריוחו מקניהס ובהניעס למקוסי המקנה סס פופטיס
במרחב המקנה זה לכאן וזה לכאן לאסוף המקנה : ואת הנעריס סומרי
הגמליס :

אוהב משפט

עוד זיה מרבר וזה בא ויאמר
בניד ובנותיך אבלים ושתים
יון בבית אחיהם הכבוד :

אין מלת ער כמלת עוד לכך פירס
הראב"ע זל כי פירומו סהביע
ממליחות אלו המלאכים כל זה ער סזה
מכרר וזה כפרו במיתת בניו והוא
אחרית הכאיס :

אוהב משפט

והנה רוח גדולה באהימעכו
המרבר ויגע בארבע פנות
הבית ויפול על הנעריס וימותרו
ואמלטה רק אני לבדי להגיד
לך :

יש בכלל הנעריס הנכות כי כן דרך
לסוף הקרס לכלול זכריס ונקבות
בלסוף רביס ולא הזכרך סכתוב לסרס
זה אחר סהודיענו כי כלס סיו באותו
בית ומאין תבא סהלח אל סקכות
יותר מהזכריס והנה לא כסאר זרע
לאיוב

לאיוב ולא עם וסאר • ועור כפרם במקומו מה סכתוב וחנותי לכני בטמי • והנה
הסטן היה סבת אלה הרעות אשר באו על איוב כי הוא עם בלב סבא וכסדים
למלול סלל ולבנו בז והוא הפיל האם מן הסמים והביא רוח סערה מהמרבר וסיו
הרען האלה בהררנה מה סהוא יותר חביב אחר באחרונה וכבר כתב המורה זל
כיום מי סלא יתן לבבו לאלברת ממון אבל יבעיתו רבר מות הבנים וימיתו
מדאנה ויס מי סיסכול זה ולא יבהל ממנו אבל לסכול מכאובי איץ יכולת לסוס
ארס עליו זה כתב הרב זל • אבל יס לתמוה למה בא סרר אברת הממון על דרך
זו רבו סבקר והאתונות תהלה וסחכ סכאן • וסחכ הגמלים • וכרס סגס באלו
המינים היותר חביב נאבר לבסוף כי סבעת אלפי כאן הם סוסים יותר מחמס
מאות צמר בקר ומחמס מאות אתונות • וסלסת אלפי גמלים יותר מסבעת
אלפי כאן • אבל לפי דרכוסל הרב זל סזה היה מסל היה לו לסרר הרעות על
דרך החלוקה אשר חלקס לב' מינים ססזכרנו והיה לו לזכור אס אלהים ורוח
גדולה המזכים זה לזה ומכאן כסדים המזכים זה לזה וזאת קוסיא על הרב זל :

משפט צדק	אודהב משפט
ויגז ער גזי כזרך	דקדק סכתוב
והסלכי :	והמר
ויסתחו • להורות	ויקס ללמרכו כי
סאין לפרער על	הקריעה על ה
האל ית' כי מירו הכל ומסלו לקח וזה	המיתת כריך סתיה מעומר כקבלת
וזה כי חסה סהאל ית' היטיב לו ער הנה	דזל • וממכו סענין ככאן • וסמרו במ'
ולא ספץ להיטיב עור • ובכך לא ספסם	ארץ ישראל כי לפי סתיה איוב מישראל
במעסיו לסוב ולא סתפלל • אבל לא	למרכו ריני קריעה ממנו יוכן הוא כבד :
	ויקרע את מעילו • הגיע לאיוב מהעוני
ספיליו מעילו כקרע וכפסד :	ויגז את ראסו • ית אונתו ססר כלומר ויגז עסר
ראסו • ורומה לו הורידו לארץ ראסן ספירוסו עסר ראסן • וספסר לפרסו בלא	
סחרון כי הראס יקרא גזוז ומכינו לגזוז את כסנו • וענין הגזיה ברסס היא	
תליסת ססצרו וכן אמר התרגום בגווי כורך תלוסי • ולא קרע איוב מעילו וגזו	
ראסו ררך כסירה לא ררך עבודה כי מררכי סעבודה הוא להתאבל על סקרובי	
כרי להורות לסס ית' על הרעה ולחטוב בלבבו כי עונותיו גרמולו הרעה סהיא	
וורה עליו סוף הפסוק עס הפסוקים סבאים אחריו וסף על פי סהגזירה היא	
מכעפת מררכי סתורה איוב לא היה בעל תורה וסיה מנוה מוסכלת ומכב	
קרוס היה לתלוס על המיתס דרך אכלות ולא חטא בזה איוב כלל • וית ויקרע על	
כני וכנותיו ויגז על ממונו וסס כן בררכי סתורה לא חטא כי לא גסררה	
	הקרחה רך על סמתים :

אודב משפט

וַיֹּאמֶר עֲלֵם יָצְחִי מִבְּטָן אִמִּי
וְעַלֵּם אֲשׁוּב שְׂמִיָּה יְהוָה וְנָח
וַיְהִי לְקַח יְהוָה שְׂמִיָּה מִבְּרָחוּ

אודב משפט
חתרגום תרגם ערסלאי נסקית
מכריסא דאוימא:
וערסלאי אתוב תתן לבי קבורתא ולפי
סהוא בית מועד לכל חי לא הזכירו
בפי' - ורס' פי' מבטן אחי היא הארמה

אמר לוקח מטם וחוזר אל ארס הראסון - או לפי שהעצמות הם מוסרות הגוף
והם קרות ויבמות כטובע העפר קרא הארץ בטן אחי ולפי זה הפי' תבא מלת
סמה על ככז' - והכוונה במאמר הזה כי היה חוסב לסוב אל בית עולמו מלא
זסיסאר אחריו בים ובנות ועושר וככסים וכבוד ועתה ידע כי האלהי' אשר נתנם
לקחם להסיבו ערוס כל עמת סבא - ולא נתן דעתו עתה סיטלם לונות כדקו' -
ויתכן עוד לפרס כי הוא מאמר המתכחמים סיאמר מאז ידעתי כי ערוס יבאחי
מן הבטן וערוס אטוב סמה כי איץ ארס מוליך בירו מאומה מכל עמלו ואחר
אמר כל ארס עתיד להיות הולך סולל וערוס מהכל ולא ירר אחריו כבודו אם
לקח ממנו במיין לא חסר דבר - כל זה פי' הרמבן ז"ל : וי' נתן וי' לקח - ברבונ
נתן וברבונ לקח : וי' סס וי' מבורך - הורה על הרעה כמו סאמרו זל סחייב
ארס לברך על הרעה כסס סמברך על הטובה סנא' וי' נתן וי' לקח ונ' ונראה
לכרס וי' נתן וי' לקח סהוא היה מתבחס ואמר מאחר סמתת אלהים היתה טובתי
בזה העולם אם הוא חוזר ולוקחה איץ להתאונן עליה כי מה הכסרתי מעלי ומכל
מקום הוראה דרך עבודה היתה לומר כי וי' יתן הטוב ולא בכחו עמה את החיל
הזה על כן יסי סמו מבורך - ורומה לזה פירסו זל בססוק מה יתאונן ארס חי -
ואמרו מה יתרעס ארס על מרותיו דיו חיים סכתי לו :

בְּכֹל זֹאת לֹא חָטָא אֵיבִי וְלֹא
נָתַן תְּפִלָּה לְאֱלֹהִים ;
משפט צדק
לא נתן תפלה לאלקים - ליהס
אליו סוס עול בזה :

אודב משפט
לא נתן - כפז כמו אל תתן את
אמתך לרוד נתנו הרבבותי'
ונתן אותם על ראס הסעיר - ונתת את
הכרכה : תעלה - דבר בלא טעס כמו
סיאכל תפל מבלי מלח ירופה לומר כי
בכל זאת הרעה סבאה עליו ער הכה
לא חסב סיהיה במעסה האלהי' דבר בלא טעס לגמול רע לעוסי רבונ ולהתנהג
עמהס בחדת סאכריות כמו סחסב בסוף כחול ספגעים כגופו אכל הכרית
מעסה ססס ית' וחסב כי בכיו מתו כעונס אולי כרכו אלהים בלבבס כמו סיהיה
דחא מזה כל הימים ואברת סממון היה קולה לעונס ככיו לפי סכו סיו מתבאס
ואו גרס להס מכסול עונה - וי'ת תעלה כעירה :

אורח משפט

היום יתפרט חיסוס הזה כמו
הראשון. וכבר כתבתי למה
כתב כאן להתייבב על י' :

אורח משפט

פי' רמז זל אי המקום שתוכל
לומר מזה אני בא ירבע
למר כי למן מזה יורה שהוא מודיע
המקום ממנו בא ולא יפול יפה על
הפואל שאינו יודע על כן פירשו הרב
זל כן ויפה פי' אי מזה באת הכאמר
בהגר :

אורח משפט

מה שאמר בתומתו ולא אמר ביסרו
ולא ביראתו וסורו מרע כי בכל
אלו התארים תאר הכתוב לאיוב לפי
סתוס וסיוסר הוא פלימות האמונה
כמו בפירשנו וקטרונו של סטן היה
סכחול עליו פעיס יכפור באמונה
באזרו אס לא על פניו יכרך על כן
אמר לו כי יבא בראי בקטרונו סהרי
בסאר שלם באמונתו וכמו ססוא שלם
באמונתו כך הוא יסר וירא אלחס וכר
מרע. כי אלו התארים הם נמסכים אל

ועתה היום תבאו בני האלהים
להתייבב על יתרה ויבא גם
השטן בתכם להתייבב על-

יתרה :

בתובם להתייבב על ה' מקנא לכבוד
על סחטב איוב סחמ' המיב
ית מלהטייב בלי עון :

ויאמר יתרה אל השטן אי מזה
תבא וען השטן את יתרה
ויאמר משוט בארץ ומרתה לק

בה :

ויאמר יתרה אל השטן השמעת
לבה אל עבדני איוב כי אין
במהו בארץ אישתם וישיר ירא
אלהים וסר מרע ועדנו סחוק
בתמתו ותסיתני בו לבלעו

חנם :

סתוס. נפי' מחזיק אותם כמו ויסלח ירו ויחזק בו. מחזיק באיוב כלב : ותסיתני
בו אמרו חזל אלהלמא מקרא כתוב אי איפטר לאמרו כהרס המסיתין אותו ונסת'
וזאמרו עוד עבר טרבו מסיתין אותו עליו ונסת כלום תקוהים לו לעבר. וכוננתם
לומר כי להיות רחמי הס' מרובי הוא עובר על פסעי היכודים כי הוא מלמר זכות
עליה' כי יכר לב הארס רע מכעוריו ולזה הוא חפץ להכדייקס ואינו חפץ במיתתם
אבל מרת ריכו מחייבת לסמוע לקול המקטרגים ולסיר הארס ביסורין סיהיו
מירוק הפסעים ומרת הדין מככחת למרת רחמי בזם. וזהו ענין הסקתה ודברת
תורה כלסון כבי ארס כי השוסה דבר בזולת ריכונו כקרא ססת : לבלעו חנס' חס
וסלוס לא תבא כזאת מלפני הס' לעשות דבר שלא כרין אבל אמר זה כנגד רברי
הסען שאמר סאחב לא היה עובר אלא מרוב הטובה וסאס ונסת זה כנגד רברי
בכסיונו ואמר לו הס' חנס כסיתין כי עמר בכסיונו וסר הוא עובר מחוק הבער
וכבר

אנוחב משפט

וכבר ביארנו זה בפרקים הקודמים וכמבא שאיוב כתבסז סמי מיני נסיונות כי יום
 בדי ארס בועטס מרוב הסלות ויום קוראים תנדי מתוך הכעדי ואיוב נאה בטובתו
 ננאה בכרתו • יום מהנבואים זל סתפסו מקרא זה כפססו שאיוב כריק גמור היס
 ופטיסריו היו להטיבו בנאחריתו וכן אמרו אומות העולם • וכבר כתבתו בפרקים
 שאיוב לא הכריק עכמו וכיארתי בראיות • וגם ביארתי סיפורי אהבה על דרך
 זה הס רחוקים מהדעת והאמת יורה דרכו :

אוהב משפט

ויען השטן את יהוה ויאמר עור
 בעד עור וכל אשר לאישיהן
 בעד נפשו :
 משפט צדק
 מקנא לכבודו על סחטת איוב
 סחאל יתברך סמיכ ידו
 מלטיטיב בלי עון •

הזה מחייב דינו סל הקבס סיניעו
 הייסורין בנוסו סל איוב למרק
 ענומת על כן נתן רסות לסטן ללמר
 קסידורא עליו ואמר כי איז הנסיון רק
 בניף הארס כי יזי סנסאר גוסו כריא
 לא יחוס לאבדת סממו • וגם לא
 למיתת הכביס : עור בעד עור פלסי זל
 אבר בפני אבר כי כן דרך בני ארס
 כפרוזה חרב באה על ראסו מנין

בזרעו לפסיו אבל כל אסר לאיס מתק יתן בעד כפסו למגן לפי טורע זה בעכמו
 סכחחייב לו כפסו אינו מכטער על תמונו • והרמבן זל פי כי עור בעד עור רמו
 אל הבביס כי היא הרעה הגרולה הבאה עליו ואמר סטן כי עור בעד עור וגו'
 כלומר כי עור בכו וכתו יתן הארס בעד עורו וכל אסר לאיס יתן בעד כפסו :

אולם שלחנא ידך וגע אל-
 עצמו ואל בשרו אם לא אל-
 פניו יברכך :

אבל הכאיבתו בנופואס לא תראה
 מעל פניך יברכך :

אוהב משפט

ויאמר יהוה אל השטן דגו
 בידך אך את נפשו שמר :

אף על פי סהסכמו לומר שאיוב
 כתיסר למרק עוכותיו אבל
 לא היה מחוייב מיתח כרי מתי על כן

אחר לזאך את כפסו סמור • והרב סמורה זל כתב לפי סאיז לו רסות עליה לפי
 סהוא בח ממרי לפי דעתו והכטס המסכלת היא כח סכלי אבל רזל למחו מכאן כי
 יס לו כח עליה אחר סזהירו לסמרה • ואמרו הוא סטן הוא מלאך המות סנאמר
 אף את כפסו סמור אלתא ביה קיימא ויהיה אף את כפסו סמור לפי דעתס
 כמו רק אליו אל סתלח ידך סהוא יכול עליו אלא סנזהר ממנו וכבר ביארנו זה
 בפרקים הקודמים : אף את כפסו סמור נתן לו רסות ליסרו בייסורים קרובים
 למיתתו וכלכבר סזהר סלאתבא כפסו על כן אמרו חז"ל גדול היס כפרו סל סטן
 מתר

יותר מצערו של אויב • משל לאדם שאומר לחבירו סבור החבית וממור את יוכה
זזה סיוע למה סכתבנו מרכנן האל ית' היה סומיכר איוב באלו הסיפורין למרק
מטאיו סאס לא כן למה היה הסטן מצטער ומי הכניסו לזה הכער אבל להיותו
סלוחו סל מקום בייסורין אליו התסילו חכמים זל זה המסל:

אורח משפט

שחין הוא חולי הבא מחמת חוס כי
המלה לסון חמימו' מלסון רזל
סנה סכיה יורה על זה סחין מכרים
סהיתה סכתו פית הככסן והסטן חמס
האזיר אסר סכיבו עד סכתחן אז
הפליט על גופו ליח' חמות ער סטרפו
את דמו וכעסה הסחין חס ויכס:

אורח משפט

להתגרר בו להחכך בו • ואין
לו רומה אלא בדבריו
חכמים גרדו וסעמירו על גלדו והוא

קרוב ללסון לצנ גריתאר: והוא יוסב כחוך האסר • דרך אכלות וכער כמוסן
ואסר יכע לרכיס • וימ כי היה יוסב בתיך האסר לקרה הסחין ואינו ככון כי
מאין ירענו סהסחין היה חב ולת וסכר אח מהכחוב כי הית יכס ער סהיה גורדו
והאסר מויקו • וי' סמרוב הגרירס וי' מתקבץ עפרוריות רומה לאסר והית
כל כך מרובח ער סהיה יוסב בתוכו וגס זה אינו ככון:

אורח משפט

מחזיק אוחז: בדרך אס' כנוי דרך
כבור כלפי מעלה: ומת'

ותמות: כמו ומות בהר סאין ביד
הארס למות • וי' בדרך להיס ברביס
כרו סימיתוך כעיץ ככות • וי' הסוח
דבריס כלפי מעלה כרו סימיתך האל

ואין זה ככון סאין כל כוקב סס וי' מת מיר • והככון מה פשי' הרמכן זל כי היתה
האסה הזאת יראת את יי' ע"מ לקבל פרס וכאסר סמעה אויב סאמר יי' כתן וי'
לקח ססכה איוב מחזיק בתומתו כרו להאריך חייו על כן אמרס לו מה תועיל
בחייס אחר זה הכער ומה תוחיל עור ליי' ברך אותו ומות ואס תמות מה בכך
כי אין כעבורתו עור לך תועלת אפילו יהיו חייך תלוייס בכך:

אורח משפט

רקרק הרמכן זל מלסון גס סזה סל
סזה ענין רע סככיר את
בזרחינו

וַיִּצֵא הַשָּׁטָן מֵאֶת פְּנֵי יְהוָה וַיִּדְרֹךְ
אֶת־אִיּוֹב בְּשַׁחַן רַע מִבֶּן רִגְלוֹ
עַד־רִגְלָיו:

משפט צרק

בשחין רע • בלתי מקבל תרופה:

וַיִּקְחֵלּוּ הָרֶשַׁת לְהַתְנַדֵּר בּוֹ וְהָיָא
יֹשֵׁב בְּתִיבַת הָאֶפֶר:

וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ עֲדָה מַחֲזִיק
בְּתַפְתָּךְ בְּרַךְ אֱלֹהִים וַנָּת:

משפט צרק

ברך להיס ומות • סתכא מן היסורין
ואין אחר המות עונס:

וַיֹּאמֶר אֵלָיו כְּרַבֵּר אַחַת
הַנִּבְלֹת תְּדַבְּרֵי גַם אֶת־הַטּוֹב
נִקְבַל

אורהב משפט

נִקְבַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְאֵת
הָרַע לֹא נִקְבַּל בְּכָל־זֶמֶן לֹא
חָטָא אֵיבָב בְּשִׁפְתָיו

משפט צדק

הנבלות כפיוות טובה סוף כל
פי סוף ירכ עוד להטיב
הלא כבר הרבה להטיב לנו • גם את
הטוב כתבל מאת ה' ואת הרע לא
נקבל • וכלמדי זאת איך ראוי להטיח
דברים נגדו על הרע הקורה לנו כי
אינו מאתו אבל מן האלוף הרע אשר
הוא ראסית כל הרעות • וזה במחשבת
קבת קדמוכי הפלוסי' סחטבו לכמע
סתהינה הטובו' והרעו' מסכה ראסונה
אחת אבל תהינה הטובות מסכה
ראסונה הוא הפס ית' ראסית הטובות
והרעות מסכה אחרת • ראסונה לכל
הרעות והוא אל רע והיא רעת סתי
רסויות סחזכרו דל' : לא חטא איוב
לחם עול לאל ית' אבל כלבו חטא וסתרעס על סלח סקנומי לאל
רע להכיל לו מרעו או מקבתה :

כוראינו בהכיואו עלינו טובה ונורה לוי
ובהכיואו עלינו רעה לא נקבל מאתו
אלא כספרו בכרתו ונאמר סהוא חמס
כי זה ית' רע מן סתולים סכל במקרה
בין טובה בין רעה ואינס מכירים את
בוראס • והכוונה כולה היא לומר סאיך
ראוי סתהי סעבודה עמ' לקבל פרס
אלא מאהבה : בכל זאת לא חטא איוב
בספתיו • בספתיו הוא מקרא מיותר
ועי' סגוף זל לכות אסי' בספתיו כלום
איך כריך לומר במעסה • ודל' פירסו
בהפך ואמרו בספתיו הוא דלא חטא
אבל כלבו חטא • וכן אמר סתרנס
לא חב איוב בספתיה ברס ברעיוניה
הדהר במילין : והראבע זל פי' כי
לכך אמר סלח חטא איוב בספתיו לפי
סכסכוו הכיריו חטא בספתיו והכיוא
חשו מליץ ברוב כערו נוטה לפירוס
סגוף זל :

בספתיו • לחם עול לאל ית' אבל כלבו חטא וסתרעס על סלח סקנומי לאל
רע להכיל לו מרעו או מקבתה :

אורהב משפט

וּשְׁמַעוּ מִפִּי הַמְּגִידִים : רַעֵי אֵיבֹב •
חֲבִירֵי : וְיִוְעֲדוּ יַחְדָּי • נִיעֲרוּ
אֶל מִקְוֵם סוֹס לְבֹא כֹלס אֶל מִקְוֵם אֵיבֹב
יַחַד • יוֹם מִרְדָּם בְּרַבְרֵי דָל מִלְמַד
סַכְכְּסוּ סַלְסַתָּן בְּסַעַר אַחַר • תֵּאנֹא
בֵּין כָּל אַחַר וְאֶחָד ג' מֵאוֹת פְּרַסָּה מֵאָה
סוֹ יִרְעֵי • אֵיכָא דִּאֲמֵרוּ כְּלִילֵי הוֹן לְהוּ
וְנִפְּלִי • אֵיכָא דִּאֲמֵרוּ אֵילֵמי הוֹן לְהוּ
נֵאכְמִיַּס • וְסָדְּשֵׁי זָל סִתְהִתִּיאוּ דְכָל חַד
הוֹס כְּחִיב בְּאֵילֵכָא וְאִם אֵירַע כִּיִּסָּא
לְחַד מִכִּיִּסוּ סוֹן בְּתֵרִין עֲכַסְיָה מִיֵּלֵכָא
דִּקְאִיִּס עַל סְמִיָּה : לְנוֹר לֹן וְלִכְחַמוּ •

משפט צדק

לנו • ללכת עמו ממקום למקום
סלח יסלח יד בעמנו :

וּשְׁמַעוּ מִפִּי הַמְּגִידִים : רַעֵי אֵיבֹב •
חֲבִירֵי : וְיִוְעֲדוּ יַחְדָּי • נִיעֲרוּ
אֶל מִקְוֵם סוֹס לְבֹא כֹלס אֶל מִקְוֵם אֵיבֹב
יַחַד • יוֹם מִרְדָּם בְּרַבְרֵי דָל מִלְמַד
סַכְכְּסוּ סַלְסַתָּן בְּסַעַר אַחַר • תֵּאנֹא
בֵּין כָּל אַחַר וְאֶחָד ג' מֵאוֹת פְּרַסָּה מֵאָה
סוֹ יִרְעֵי • אֵיכָא דִּאֲמֵרוּ כְּלִילֵי הוֹן לְהוּ
וְנִפְּלִי • אֵיכָא דִּאֲמֵרוּ אֵילֵמי הוֹן לְהוּ
נֵאכְמִיַּס • וְסָדְּשֵׁי זָל סִתְהִתִּיאוּ דְכָל חַד
הוֹס כְּחִיב בְּאֵילֵכָא וְאִם אֵירַע כִּיִּסָּא
לְחַד מִכִּיִּסוּ סוֹן בְּתֵרִין עֲכַסְיָה מִיֵּלֵכָא
דִּקְאִיִּס עַל סְמִיָּה : לְנוֹר לֹן וְלִכְחַמוּ •

פילמד לו ולהתאבל עמו ונאחב לכחמו או ירבה לומר לו ומתוך כך יתכחס כי הרבה
סס

הם מתנחמים בני הארס בנא עליהם כפר כסמוכאי בני הארס מתנודדו להם :
 עד כאן הגיעה אהבתם של אלן
 האנשים סרבו להסתתף
 כבערו של איוב בכל מה סיוכלו בבכיה
 וקריעה וזריקת עפר על ראשיהם
 כמנהג האבלים - כלומר יום חמך
 ואפלה וכרה ותוכחה הוא ועל כן ארזל
 או חברותא או מיתות כחבריה ראיוב:
 הישיבת עב קרקב הוא מנהג
 אבלות ומבצת ימי
 אבלות מנהג קרום כמו שמכינו ויעם
 לאכיו אבל ז' ימים וזעם סאיכו ממספטי
 חטי והתורה - החכמים זל הנהיגוהו
 ומצמו הרבר למנהג הראמוס והפסק הרבור גכ הוא מנהג אבלות וכך אחרו
 חכמי זל איך המכמתח רסאיך לומר רבר עד סיפפת האבל סכאמר ואיך דובר לו
 דבר ומתוך ליה אחרי כן פתח איוב ובו' ויען אלישו וכו' :

וַיִּשְׂאוּ אֶת עֵינֵיהֶם מִרְחוֹק וְלֹא
 הִבִּיטוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכוּ
 וַיִּקְרְעוּ אִישׁ מְעֻלוֹ וַיִּזְרְקוּ עֹפֶר
 עַל רֹאשֵׁיהֶם הַשְּׁמַיִם׃
 וַיֵּשְׁבוּ אֶתֹ לָאָרֶץ שִׁבְעַת יָמִים
 וַשְּׁבַעַת לַיְלֹת וְאִין דְּבַר אֱלֹו
 דְּבַח כִּי רָאוּ כִּי־נָרַל הַבָּאָב
 כָּאָד :

היום לא יסיגו עכתי קללה אבל כן
 הוא דרך המכטערים ותמיר
 יאמר המכטער תקולל היה אותו היום
 סנולר בו וכך אמר ירמיה עה ארור
 היום אשר יולדתי בו כי הרמעים בהתקצפם תקללים להיהם והיפירים מקללים
 וימס : והמפרסם יוראמוס זל הכרילו בין רברי איוב לרברי ירמיה ואמר
 כי איוב החתיל להתפקר כי כל מעשה הארס ומקריו הם לפי מזל יום או מזל מפה
 סנולר בהם ומסלק ההפגחה מהס' ואיך זאת דעתו וכבר ביארתי זה בפרקים
 הקודמים : ויא כי עכתי קללה לא היתה ביום סנולר סכבר עבר ולא תסיגוהו
 קללה אבל היה מקלל אותו יום מהסכוב סבו כולר סהיה מתאום שלא יזכרו אותו
 היום כלל :

אַחֲרֵי־כֵן פָּתַח אִיּוֹב אֶת־פִּיהו
 וַיִּקְלַל אֶת־יוֹמוֹ :

וען
 שלא דברו עריון עמו סיפול בו
 לסוף עניה סהוא מכנין תסוכה לסואל:
 כל לסוף עתיד סנז כאן הוא לסוף
 הוה כלומר הלואי והיה כן תמיד
 סלא יזכרו לא היום ולא הלילה סכתוך
 ססכוב אמר כולרתי בהם ולא יכחו
 בסנים הבאות כמספר הימים
 וכל זה הוא כמתוך אל כי לא סנר רלתי
 יר ה I + I בטני

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר :
 יֵאבֵד יוֹם אֲנִלְד בו וְהַלִּילָה
 אֲמַר רַחֵם נַבְר :
 משפט צדק
 איוב א יאבר יום אולר בו חסכ
 סהא הרע לא ירכה
 להרע

אורב משפט

משפט צדק

בטחי כי הוא מקלל היום על אשר לא
גבר דלתי בטח. ואולר בו עתיד
במקום עבר כלומר כולדתי בו. ורמי
זל פי יאכר ויולר לסוף בחיר כפס טו
וכך הוא מסמכו הלואי שיאבר היום
סהייתי פתיר להולר בנהיז לא הייתי
כולר ולפי זה הפי לא נהיה בקטר יפה
כי לא סגר דלתי בטחי מהוא לסוף צבר

להרב ככ בלתי עזרת המערכת וככ
קלל יום הלירה המורה על מקרי הכולר
והלילה ליל ההרוח המורה על כנימי
ההרויז ופינץ הקלל היה סלה תתפכר
אסה בלילה כמוהו ולא יולר כים כולר
כיוס סגולדתי בו פלא יקרה להם כמו
סקרה לי :

והפי' הראשון הוא יותר ככז להרשבץ זל :
והלילה אחר הורה גבר. לא נזכר
סס פעולו והוא מתדרסם כאלו אחר ילדו גבר
אחר כמו נזר כלומר יאבר הלילה
סכנזר העבור ממני סהייתי אים. ולפי סדרך
הפיבור בלילה אחר והלילה אחר
הורה גבר והורה ספעל סלא הזכ' סס פוזלו.
וכן ארזל איוב מקלל יום לירי קו ולי
עברו. וכך אחר מלאך הממונה על סהרויז
לילה סמו סכאמר והלילה אחר
הורה גבר. והתחיל לקלל היום אף על פי
סהלילה סכו כתעברה אמו היה קורס:
לפי מקללת היום מיהים חסך שיא יותר קאס
מקללת הלילה האוכל כי
דרך הלילה להיות בו אופל. והחכס רחב
ע זל פי הורה כמו כולר כמו וקרה את
מרים ואת שמי ואת יסבט מהוא כמו
ותלר ופי' אחר על המכסר ולפי פירוס זה
תהיה קללתו על הספק לאמר יאבר היום
אס כ לרתי בו. והלילה אס כולדתי
בלילה וכך כל המענה יקלל היום וואחכ
הלילה אס כולר בלילה. וים לרזל בזח
מדרס קתוס ואחרו רבס את האיקומץ
יאבר יום אולר בו קלל את הסלטון:
הלילה ההוא יקמהו אופל. ויראה מדבריהם
סזס סוכרים סאיז כשירתו סל איוב לסלק
הסנחה מהספלים ולתלות הכל במערכת
הככבים כמו סכוכרים המפרטים אבל
היתה כשירתו יותר קשה כי עס היוותו
תולה הכל ליוגר הכל היה טוען סהיא
מתכנה סלא כיוסר עס בריותיו ומפי זה
קלל את הסלטון. ופירסו יאבר יום
עוסה היום וחנו הספלימו במדרס
הוא סכסר' סהבה סוגר למרים וטרר
למסה וסימ' ליכחק וכ' אחר בבקסה סכור
הייתי ואף אמנס סגיתו ונו וככר הקרמנו
בפרקים הקורמים. והרמבן זל כתב
סאיז בטענות איוב וככרי החכירים
זכרון ססס הנככר וסנור' לא יזכיר רק
סמות אלהות וסרי הוא הסס המתקבל
להס מן האבות כמו סכתוב וואר' אל
אברהם ונו' באל סרי. והארץ כזה הרב
זל ולפי ססס רכרי קבלה ולא זכינו בהס
מפי מקובל לא כרקק כלל כסמות חלו
כפי הכתובים וכתפוס בהס דרך ככלי
הפסס :

היום רהיאי ה' השך ל' ידר שרו
אלוה בבועל ואר' תופע עריו
נהרה

יהי חסך. כן יהיה תמיד בכל סנה
בכח אמתו היום עד סלא יהיה
יום וכזה יאבר: אל ירססו אלוה
חמעל. לפי סהארץ היא ססוכה ולא
בא כס האורה אלה מפאת העליוכים
על

משפט צדק

אורה משפט נד

על כן אמר אל ירססו כלו מר ל תבא
אליו אורה מפאת העליוני ויסאר נאבר
מכלי רורט כדרך סאר האברות
הנרספות כאמרו ויהי עמך ער ררום
אחך: תפס: תזרח: כהרה: אורה כמו
ונהורה עמיה פרי:

יבאלוהו תרגמו הבאון רבי' אעריה
לל לסון בואל כלומר יהיו
בואליו וקרוכיו: וימ סיהו תמורתו
ופרוכיו ונאלתי: אבל התרגום פירסו
לסון לחס מבואל: טפון יתיה סהוא כמו
סרה מטוכפת: וסמא יס טע' בספר
וראוי להי' טפון כמו איככה אטעס:
יבעתוהו חסך וכלמות והענכה סיהיה

כל ארס כבעת בזמן החסך והכלמות המוסלים בו כמו מרירי יום המקלל' וימס
ונכפתו' ממנו: וכך תרגמו המתרגם יכפתון יתיה היך מרירי יום כערא ריכטער
ירמיהו על חרבץ מקרסא וינכה באס' לקותיה בימ' רטרס'ס: ויהיה מרירי יום
לפיזה הפירום סס התאר על משקל סרירי חרב מן סרירי' והוא מלסון וימררו
את חייהם: והבאון ל' תרגם מרירי יום מן קטב מרירי סהוא חזק החום ויהיה
פירוסו לפי זה סהחסך והכלמות יבעתוהו תמיד כמו סהמרירי יום סס מבעתון
איתו בזמן החיס: והוא אור הרבר אוהוא סר מוסל בכהרים כאמרו מקטב יסור
כהרים כרעת ר'ל ולפי פי' תהיה הכף כף הרמיון: וימ סהבף כוכף כמו כחכות
הלילה כמס'גי גכול סיבעתוהו מרירי יום הוא הקטב מרירי ספירסנו: וימ
סהבף סרס מלסון חמימות מן כתכור ככמו ואיכו ככון:

אחר סקלל היום חזר לקלל הלילה:
וענין לקיחת האופל לילה הוא
סלא יהיה כסאר הלילות סמאיריס
בו הכבסו אבל יהיה חסך ואפלה
מכורח: אל יחר: פי' הבאון ל' יתחבר
מלסון יחר: והחכס הראב'ע ל' פיר'
לסון סמהה כמו ויחר יתרו כלומר אל
יסמח סיחשב בימי סנה: במספר
ירחיס אל יבא: כשימכו חרסס סהוא
כמה מימים ולילות אל יכניסו הלילה
הזה כחכוכוס סיהיה נאבר ולא יעלה כחשכו כלל: וכל אליו הקללית רכר כער

היום סה: איהו חסך: וענין האכרוך
סחמרתו הוא סיקרה כהס
איזה מוכני ומעס מפעלותו כי אמנס
הגמרים הסמוימים יפעלו בארס
וחומס והחסך והענן ימנעס מזה:
ל ירססו אלקי: ספי' בתפלת מתפלל:

יבאלוהו השך וצ' לטות השך
עליו עננה יבעתוהו בכרירי יום:

משפט צדק
כמרירי יום: כמו המקרים המרים
סיקריר ביום:

הלילה הרא' יקחרו אפל אל-
יחד בימי שנה בטקסר ירחיס
אל יבא:

משפט צדק
יקחרו אופל: יותר מחסך הלילה
המורגל: אל יחר אל יסמח
בו חתן עס כלתו: במספר ירחיס:
חרסי העבור:

הס ורבר סאיץ לו מכיאות הוא:

אורה בשפט

הנה הלילה יהיה גלמוד
אל תבא רגעה בו :

משפט צדק

יהי גלמוד גם אם תעבר לא
יטוב ממנו קבוצ מל מחה :
אל תבא רגעה בו . מלא תבא ליר
לירם עלימם :

אם לבאת בלילות בקבוצ ובהסמעת קול הכקראת רגעה כמו ויעבור הרגעה
במחנה והלילה הזה יהיה יחיד ובודד ולא יהיה בו חברה לבני אדם :

יקברו אררי יום העת ידים עור
למתן :

משפט צדק

אוררי יום . מקרה להם בו איזה
מקרה רעומר : העתידים
עורר לניתן . אשר במבילו הם עתידים
לזכור כערס ואכלם :

אל זה הפסוק וכן אמר התרגום אל יתחן והוא למון קינה תרגום ויקובן ואלוי .
מלסוף אלני כבתולה חגורת מק . יום יקבחו אוררי יום הכחות העליונים מהם
אוררי הימים האחרים מהם עתידים לעורר ולרצף ראשי לניתן כי ים להם כח
על הפסלים כלם ואין אכזר אשר יעורכו זולתם . וים מפרטים אותן על אבני
המטיבה מהמטה להסבד מהם מלילים היום מככסו בה מהם עתידים מיאבלם
לניתן והוא מין רג ברול וים פירוסים אחרים . והככז פי' אעל וכל כסן אחר
שמכאמהו לרלל ובתרגום :

יש נשף מהוא תחלת הלילה וים
כסף מהוא סוף הלילה וכן

אחל תרי כשי חו ואין בזה הכרע .
והנאף אל פי' מלסוף הלילה ים ככהים
מאירים בסוף הלילה ובה יחסכו .
ויהי איהו בתחלת הלילה מלא יהיו

משפט צדק

יק' לאור יהלודם : ואין לא תבלה :

ככבים באותו לילה . והככז הוא פי' הנאף אל וסוף הפסוק יוכיח עליו : יקו
לאור ואין כמו מקום לבאת מאפלה לאורה כן הלילה יסאר לעולם הסוד מלא
יאיר חככים המאירים בסוף הלילה מלא יהיה לו לעולם סוף : ואל יראת
בעשעש

גלמוד סומם כמו ואני סכולה
וגלמודה והוא נקמר עם
הפסוק מלפניו סיהיה סומם .
והמלאכים המרכינים והמסבחים ככל
לילות לפני הבורא ית' כענין ברך יחד
ככבי בקר וגו' אל תבא רגעה בו . מלא
יטובו בוכדי מלא יבא במקפ' עם מאר
הלילות . או יסיה פי' גלמוד יחיד ואל
תבא רגעה בו מבני אדם סררך בני
אדם לבאת בלילות בקבוצ ובהסמעת
במחנה והלילה הזה יהיה יחיד ובודד ולא יהיה בו חברה לבני אדם :

יקל להו המקללים הימים כי הם
לרוב הרגלם בזה הם
יורעים לתלל קללה כמרכת . והחכם
אעל פי' אוררי יום הסעדין מהם
מקלקל הימים המעותרים לעורר
קיונותיהם ולניתן כמו ליותם והוא
מלסוף רל לא תעורר אמה לויותה
במועד כלומר קינתה . ודמותו בירום'
אל זה הפסוק וכן אמר התרגום אל יתחן והוא למון קינה תרגום ויקובן ואלוי .
מלסוף אלני כבתולה חגורת מק . יום יקבחו אוררי יום הכחות העליונים מהם
אוררי הימים האחרים מהם עתידים לעורר ולרצף ראשי לניתן כי ים להם כח
על הפסלים כלם ואין אכזר אשר יעורכו זולתם . וים מפרטים אותן על אבני
המטיבה מהמטה להסבד מהם מלילים היום מככסו בה מהם עתידים מיאבלם
לניתן והוא מין רג ברול וים פירוסים אחרים . והככז פי' אעל וכל כסן אחר
שמכאמהו לרלל ובתרגום :

יש נשף מהוא תחלת הלילה וים
כסף מהוא סוף הלילה וכן
אחל תרי כשי חו ואין בזה הכרע .
והנאף אל פי' מלסוף הלילה ים ככהים
מאירים בסוף הלילה ובה יחסכו .
ויהי איהו בתחלת הלילה מלא יהיו
ככבים באותו לילה . והככז הוא פי' הנאף אל וסוף הפסוק יוכיח עליו : יקו
לאור ואין כמו מקום לבאת מאפלה לאורה כן הלילה יסאר לעולם הסוד מלא
יאיר חככים המאירים בסוף הלילה מלא יהיה לו לעולם סוף : ואל יראת
בעשעש

בפעפעי סחר • זמ זמחרי הסחר סלא יעלה כו עמוד הסחר ; הוא מלמן התעוף
עיניך כו למון הסקפה • והחכס אעזל פי' למון עפעפעים ממס והוא דרך מסל
סלא יראה כמפתח הסחר עפעפיו ככוכים סים להס עפעפיים :

ובל זאת הקללה למה אמר לא סגר
הלילה דלתי בטני ופי' האעזל
הטבור סממכו בא סמאל לולר קורס
סילר • ויותר ככון מה ספירטו אחרים
סהפגירה הוא סלא תקבל אמו סהריון
וכתיב וי' סגר דתמה • ואלו סגר דלתי
בטני סיה מסתיר עמל זה מעיני :

כי לא סגר דלתי בטני ויסתר
עמל מעיני :

משפט צרק
דלתי בטני • דלתי בטן אחי סלא
תתעבר :

למה לא טרחם אמות כבטן
יצאתי ואניעו :

משפט צרק
מרחם אחתי • אס אולי סיה סהריון
סכרתי : מטנן יכאתי
ואלנפי אס אולי סיתקה סלרס סכרתי :

ברוע קרמני ברבים ומה שרדים
פי אינקו :

משפט צרק
מרוע קרמני ברבים ועס סריס •
והנה סיתה סגויצה אפסרת
כמקרון סילרת או סמיקת :

בי עתה שכבתי ואשקוט ישנתי
אויטוח לי :

משפט צרק
כי עתה סכבתי ואסקו' והטוב סממון
עוה סיה סססקס מאלו סיסורין :

עם מלכים העצי ארץ הבנים
תרבות לבו :

משפט צרק
עם מלכים • אס איך אחר סמות
פונס :

ואחר סלא סגר דלתי בטני למה
לא מתי מרחס קורס סאכא
או אחר סלא מתי כבטן למה לא גופתי
תכף סיכאתי : אמות ואובע • עתיד
במקום עבר אלא סהוא מרבר כאלג
הוא עומר באיתו יוס סתיה ברחס
וכאותו יוס סיכא ממכו :

ואחר סלא גיפתי ככאתי מרחס
אחי למה כורמנה לי מילרת
לקרמני על כרכיה סאס לא כורמנה לי
הייתי מת • ואחר סכורמנה לי מילרת
למה כורמנה לי פרי אחי לינק מהס :
מה סריס • כמו למה • וכמותו מה
יתאונך והנה זכר איוב סתחלת הוייתו
כסרר מעת קבלת סהריון ער עת
סגרול :

עתה סאחי ככער הייתי סוכב
בהקטט וממחה :

פי' רמי' זל סוייתי סוכב ככברי
סמלכיס ואח כנורך אכל רל
ססמות הוא פוה לכל כני ארס ואימ
סונ ססמלכיס אמר כספס וסכנס לא
מוכל להכילס מהמות : הכוכים סרבות
למו • דרך בני ארס סרוכיס סיתקייסכ
זכרס

אורב משפט

זכרם הוא לבנות חרבות כי שם יקרא עליהם כי כן דרך כל בנין שהוא נקרא עם הבונה הראשון כמו שכתוב ובנו ממך חרבות עולם ויקורא לך גורד פרץ: או עם שרים וגו' מבואר הוא:

או עבד שרים זרב להם רבכלאים כתיבם כהן: פ' או למה לא הייתי כספל טמון בכר פלא אהיה או יהיה פירושו או מדוע לא אהיה כספל טמון והוא היותר תכונן ונפל טמון היא העובר טלא כגמר זמנו להולך וטומנין אותו שאין מראים אותו לעולם לפי טלא כגמר או יהיה פי' כפל טמון סתמאר כטמון לעולם ולא בא לכלל הויה פלימה וכענין וכספל אסתי כל חזן סמס וכעוללים לא ראו אור הוא כספל הרבר במלות סוכות וזיפטר סהכפל הוא טלא גמרו לו חרעיו והעוללים הם בגמרו להם חרעיהם ומתן קורם סכתפתחו פנייהם:

או כנפל טמון לא אריה בעללים לא ראו אור: פ' או למה לא הייתי כספל טמון והוא היותר תכונן ונפל טמון היא העובר טלא כגמר זמנו להולך וטומנין אותו שאין מראים אותו לעולם לפי טלא כגמר או יהיה פי' כפל טמון סתמאר כטמון לעולם ולא בא לכלל הויה פלימה וכענין וכספל אסתי כל חזן סמס וכעוללים לא ראו אור הוא כספל הרבר במלות סוכות וזיפטר סהכפל הוא טלא גמרו לו חרעיו והעוללים הם בגמרו להם חרעיהם ומתן קורם סכתפתחו פנייהם:

משפט צדק או כספל טמון שאינו כן עונכין אם אולי יש אחר המות עונם לחוטאים:

שם רשעים חרלו רגזו ושם ינורו יגיעי כח:

משפט צדק שם רשעים חרלו רגזו ולא יתקוממו להרע כמו סקרה לו כסכית כשרים וסכא ליה יתן לכמל היוגם כרברים הנכפרים:

יהר אסיריהם שאננו לא שמעו קול נגשו קטן וגדול שם הוא וקבר חשיו כארצו:

למה יתן לעמל אור והייתם לכרי נפש:

משפט צדק אור סכלי טלא ישלמהו חיים למרי כעס אף על פי שהמניח את יקרא

רבינו סעריה באן זל פי רשעים כפסטי וכן פרטי זל ועי' חרלו רגז כמנעים הם מרגזם סהם רגילים להרגז את הארץ והחסס אעזל פי' רשעים בעלי התנועה והם אכפי העמל כמו והוא יסקיט ומי ירטי' וחרלו רגז פי' חרלו מרגזם ותנועתם כמו וסס יכוחו יגיעי כח סהענין אחר במלות סוכות ומלת סס ירמוז אל הקבר כמו וערוס אשוכ סתה:

משבח המות על העמל אפר הוא בו:

מלת סס עומדק במקום סניס כלומר וסס עבד חסמי מארכיו:

הנהגן הוא ספי ואין כריך לפרס אותו כי ירוע הוא וכלל איוב כל המלאים ומריבם עמו:

יקרא טוב וזה הפסוק הוא רצ הנה חיי צדק כא"ח רעים מן ההפסד :

הוא נקשר עם הפסוק שלפניו כלומר
מהר חיי תמה למה יעשה המן
טובה למי שאינו רובה אותה לפי שהיא
רעה אליו כי האור והחיים הם בכלל
טובים ילא נהם המן לבריותיו אלא לטובתם • ואם יזדמן שיהיו רעים אליהם
נסוותר טוב אליהם שירפדו בחשך יזועיהם וימותו אם כן למה ליתן להם אותו
אור ואתן חיים והלא הם מחכים המות והשכים בו ומבקשים אותו יותר
ממתנותים • ויחזרוהו לשון הפסוק כמו לחפור את כל הארץ ריהושע או הוא לשון
חפירה מתעטפה מופרים הקבר יותר מאותן החופרים מערבים :

הַחֲחִיבִים לַמּוֹת וְאֵינֶנּוּ יִהְיֶה לָהֶם
כְּמַטְבֵּינֵינוּ :

י' שהוא נקשר עם הפסוק שלפניו
מתנו • ור' כי המות יותר נבחר
מהחיים לאלו העמלים המבקשים אותם
כי אפילו הסמחים ואינם עמלים יסימו
כי ימכאו קבר לגבר אשר רכבו נסתרה
והם המרי כעם הסחביר כי הם עופים
צדק לעולם ולחמדים הרואים אותם
וית אפילו השמחים אלי גיל סוף סוף
עיסו כי ימכאו קבר כי זה כל האדם •
ואם כן מה נס עתה אלו העמלי' ויהיה
לגבר אשר רכבו נסתרה נקשר עם
למה יתן לעתל אור ומכינו כיוכא בזה
מהקשר הפאוקים עינו יי' אל כריקים
ונמר פני יי' בעוסי רע צעקו ויי'
סמע וגו' :

הַשְּׂחִיחִים אֱלֹהֵי גֵיל וְשִׁישׁוּ בִּי
יִטְוֹאֲרֶקְבֵר י'
לְגַבֵּר אֲשֶׁר דָּרְבּוּ נִסְתָּרָה וְיִסְתֵּר
אֵלֹהֵי כַעֲרוּ ו'
כִּי לִפְנֵי לַחַי אֲנֹחֲתִי תָבֵא
וְיִתְבּוּ כַּמִּים שְׂאֵנֹתִי ו'
כִּי פִהַד פִּחְדִּי וְיִאֲתֵנִי וְאֲשֶׁר
יִגְדֵתִי יִבֵּא לִי ו'
לֹא שְׂלֹתִי וְלֹא שְׂקֵתִי וְלֹא
נְהַתִּי וְיִבֵּא רָנוּ :

דרכו נסתרה כלומר נסתרה מתנו
פלא ימכא דרך ללכת בה
כמו נסתרה רכבי : ויסק אלוה בערו •
כענין גרר בעריו ולא אכא והוא לרעה
ולפעמים לטובה כמו הלא את סכת
בערו • ויסגור יי' בערת • סהוא לגרור
עליו פלא יבאו עליו רעות • וכאן הוא
לגרור עליו פלא יכא והכל לפי משעו'
הענין • וית אנתו לטובה כלומר וקורם
זה ויסק כמו הן אתה קכפת וכחטא
והראסון יותר נבון :

משפט צדק
כי ימכאו קברי באופן סרלנו
לעצות לפעמים כאשר ימכאו
קבר ולא תהיה הנבלה מוסכלת לכלכי
או זולתם • וזה לגבר אשר רכבו
נסתרה ויכר אלוהי' מהסתיר הא טוב
עמו מתנו ולא ירחם ולא יתקומם לאל
הרע כמו סקרה לי • כי פחד פחדתי •
בימי כשרי באופן שאפי' אז לא סלתי
יבא רובז הנז' נגד להסתיר פניו :

אורח משפט

כי לפני ולמה לא אבחר המות מהחיי' כי רוב הסמיו' בעבר הם מוכחים בערם בהתענגם באכילה ואזי הוא בהפך כי המחי' הוא במקומו' מהאכילה היא קסה לו על כן קורם הסעודה חמי באנחה גדולה איך אכנים המאכל לתוך פי' או אמר כן לפי שכל אוכל תתעב כעם החולה' או הסטן היה מזכירו עמלו בעת האכילה כרו פלא יפתח ויסכה ריסו' והמאנות בעת האכילה הם באות במרובה וטטף כמים הנתכים :

ביפחד יאמר שאפילו בעת טובתו לא היה סוקט ובוטח כי כל ימיו מכאובים ולא היה מנבא כי אם רב אסר בא עליו' ולא מבאו המפרסום זל מענם למה היה תעסחד איוב והלא הוא היה כריח אלא מראבת בכיו אולי חטאו וברכו אלתיים בלבבם ועל רעתי ים בענין זה תירוץ לקושייתו של איוב' ורמזה אליהוא כי הטס ית' היה ממים פחרתו ויראתו בלב איוב כדי שיתעורר בתשובה לקצת עבירות סכדו והיה זה בחזיון לילה שהיה מגלה לו העתיד לבא עליו על כן היה מעשר אס' ובה החלום ברוב עמך רע ולא היה נותן לבו לפעפם במו'סו להיותו כריח בעיניו ער סיגי'עוהו יסוריו בגופו' זה הוא דעתי בזה' ומי ירא מקיי'עני מגור'רפע היא תכאכו' וכבר הקרמנו זה בעזרת הגזר והעוזר ית'וית' לא ש'לותי' יאמר כי בעת פלוהו לא היתה פלוהו וכל מה שהיה בזה ממתו בא עליו על כן היה בוחר מאר' שלא היה לעולם יותר ממזה שהיה עמיכו על זה האונף חזאת היא כוונתו במענה הזה כמו שהקדמנו :

ויען אליפו דרבינו ויאמר :
הנפח דבר אליך תלאה ועני
במלין מי יוכל :

משפט צדק
אליפו א הנסט דבר אליך תלאה
ועבור במלין' האמנם
יאות זה שהאלון סאמרת נסה דבר
אליך ואתה תלאה מלסכול ועם זה יאות
עבור במלין ומלת הנסה במלת או
הנסה אלתיים סעירופם האמנם הוכיח
לפעל : מי יוכל' להטפק מלהסיב :

י' הכח לסוף רבים' והמך במקום
סין והוא במקום א' וכמוהו
נסה עלינו אור פניך' כלומר ידענו
שאם נסא מעל ודבר אליך להסיב על
דבריך תלאה ויכבד עליך אלא טעם כל
זה לא אוכל להמנע מהסיב על דבריך
כי מי יוכל לעבור במלין' וי' אותו
לסוף כסיון ועי' כך אם נסה המנסה
לדבר איך ידענו כי תלאה מרוב כערך
ואף על פי כן לעבור במלין מי יוכל
סלא יעבר' ורפי' זל פי' כן האם בעבור
סנסה האלהי' אותך בדבר אחר תלאה
אם כן מי יוכל עבור במלין סלא יעבר'
בעבור החטאת הזאת וכך קדנס

המתרגם העל כסיון רמטא לוותר סתתלסי' והוא הככח מפני סכתב אחר כך
כי עתה תכא אליך ותלא' וכך פי' הגאון זל רבינו סעריה אלא שהוא פי' ועבור
במלין מי יוכל כלאו אמר עד איוב ועבור במלין מי יוכל ואין זה ככח' ופרי' מי
ז' הוא הככח אלא סה'יא לא תפול יפה במלת הנסה והיה לו לומר נסה דבר איך
התלאה

התלואה מהא' התחמה בכל מקום איך ראוי להתקיים הדבר אשר בו התחמתי
ובכחן הכסיון מתקיים הוא ולפי זה תקן הש"כ' הרמ"ן ז"ל פמלת הנכסה היא מן
הנכסה חלתיס לכא וגו' ועי' הנכסה חלתיס חל"ך רבר פתלואה ונענו ועבור מי יוכל
פלא להוכיחך בזה :

הנה יסרת רבים בבא עליהם הכרת
סיקבלו מוסר האל ית' במחמה
וירים רפות תחזק תמיד ברבר'ט:בים
רברו נחומים :

כושל סבכני ארס הבא לקרוא
תגר היו מליך מקימים
אוחו והכרכים סכורעות באמונתם
בעת כרתם היית מאמץ אותם
ברבר'ך הטובים :

אתה היית מחזיק לזולתך וכסכאת
לידי כסיון לא יכולת לעמוד
בכסיון וכלאית כפוא וכבהלת סמברך
כראה פאתם מבעט בוסור'ך : תבא
ותגע חוזר אל הרעה או הכרה :

פרשי זל כסלתך לסון כסילות
כלומר סוסך הוכיח על
תחלתך סיראתך שהיית ירא שמים
יסלתך היא כלומר מחמת כסילות
היתם ולא מרעת שלימה : וכן תקותך
ותוכ ררכיך הכל כסילות : והוא כקשר
עם הפסוק הראשון כלומר מאחרי
סעתה סתבא חליך כלאית מוכיח כי
יראתך כסלת'ך והגאון זל סירס לסון
כטחון וכך האע זל כמו ויסימו באהיס
כסל'ס יאס סמתי זהב כסל'ס סהוא כמו
ולכתם אמרתי מבטחי : ויתפרס על
דרך ספי'הראשון יאמר יראתך שהיית
ירא סמיל'ה היה לא לבטחונך סיסמרו

תכיניך ותקוהך סיכלית האל ית' דרכך היה סכת חס דרכך ו' על ותם כפה רפה
בלסון יסמעחל : ואלפיז היה אומר לאויב לפי אלנו הסירוסים סיס לחסור אוחו
סספטן אמר אחת באחרו סחכס ירא: אייב חלתיס : הלא אחת סכת: בערו וגו'
והרמבן זל פי' כן למת תלואה ותכהל הלא יראתך את ססס'ת' ת'וכל לכטוט עליה:
טו ח 15 ו

הנה יסרת רבים וירגים רפות
תחזק :

בושר יקיסון סליך וברכ'ים
כרעות תאמץ :
בי עתה יתבוא אליך ותלא תגע
עדיך ותבהל :

משפט צדק
חנה יסרת רבים : ככעקס ביוס
: אירס: תחזק: בתחומיך למעט
את הרע: תאמץ: כחת תקות טוב
וכסיות: כי עתה תבא אליך ותלא:
מלסכל ותכהל: על סקרו כאלה לאיס
כמוך :

הלא יראתך בסלתך תקוהך
ותם דרכיך :

משפט צדק
הלא יורה זה כי אמנס : יראתך
לא היתה יראת גורל האל
ית' ומעלתו כראוי אבל היתה: כסלתך:
בטחונך סיקי'ס לך העוסר והככור :
תקיך ל'הסוף: תוס דרכיך ימכות
אנסיס מלמדה :

תכיניך ותקוהך סיכלית האל ית' דרכך היה סכת חס דרכך ו' על ותם כפה רפה
בלסון יסמעחל : ואלפיז היה אומר לאויב לפי אלנו הסירוסים סיס לחסור אוחו
סספטן אמר אחת באחרו סחכס ירא: אייב חלתיס : הלא אחת סכת: בערו וגו'
והרמבן זל פי' כן למת תלואה ותכהל הלא יראתך את ססס'ת' ת'וכל לכטוט עליה:
טו ח 15 ו

אורב כשפט

ותחס דרכך בנותיה תקחך והם תנחומך לאיוב מערין יטיב הסי' אחרתו וכן
 ראיתי למרסוס אחרים ואינו ככך בעיני סאליפו החמיל ברברי תוכחות ולא
 דבר בדבדו תנחומך עד סוף דבריו סאמר הלא אמרו יוכיחו אלוה' יודעת
 דלז הוא על הררך הראסון סאמרו בענין אונאת דברי' היו יסורין בחף עליו לא
 יאמר לו כמו סאמרו דעי' אתב לאיוב הלא יראתך כסלתך :

זכרנא מידוא נקן אבך ואיפה
 וישרם נבדדו :

מי הוא נקי אבך במתן : ככחז
 בבניס נגר הטכע :

באשר ראיתי חרשי און וזרע
 עמל יקצרו :

באשר כאמר קרם לסרו' וחכרותם :

הנה יסלך לחשוב כי הסי' מוכיח
 אומך דרך אהב' גלו' היסורין
 הוא מירוק קבת פסעי' אחרית יסורין
 תהיה פלוה כי' אס תזכור ימות עולם
 תמכא כי' סנקי' מן החט' אינו אובד : ומי
 סהא ימרא' אינו ככרת ונכחר מן הארץ :
 נקשר עם סלמעלה ממנו כי נקי
 ויסרא' אינס אובדים וככרתם
 כי' הדרסעיס חמורס' אף וגו' אריס'
 זוריעה וקבדה הכל הוא מסל' לעסוי'
 הרע כחת' חרמס' דסע עולת' קברת'

אכלתס פרי' כחם * וההפך זרעו לכס לכדקה קברו' לפי חסר ידו לכס ניר * וענין
 החריעה היא המחסבה והזריעה היא העסיה * והקבירה היא דעתס סתבא
 אלוה' כן ערפי' זל ואינו ככון בעיני לפי סכחוב' אכלתס פרי' כחם אחר עולתס
 קברתס * ונראה כי' החריעה היא המחסבה והזריעה היא הסתקללות' להוכיח
 למעס * והקבירה היא אמר' תלאכה מעסיית הרעה * והדעה הבאה עליהס הוא
 מה סבא אחרז מהממת אלוה' יאבדו והלל יתכרוס לא סכך פיעורו חורטי אף
 יקברו אף חורעי עמל יקברו עמל * כן פ' הרמבן זל ואין בורך סחורס אס
 אינו זורע זרעו יאבדו אס כן אינו נקבר אלא עמל הנזרע ואף ועמל אחססס :

בגשמת אלוה' יאבדו זכרון
 אפו יבלו :

שאנת אריה זקול שחל ושמ
 בפירים נתעו :

ליוש אבך מבלי מרף ובני לביא
 יתפרדו :

משפט צדק
 שאנת אריה * כמו סקרה לנמרוד
 בענין ספלגה כי' אז יתס
 שאנת

אלו הרסעיס סס אובדים זוליס
 ממסיבת ספרו זכעסו ומרוח
 אסו אכל הכקיס וחיסור' אינס אובדים
 וככרתס ותהי' יורה כי' יסורין לא יהיו
 להכחיד' ולהאביד' אלא למרק עונך
 ומסעיך :
 אריה זסמל וכסיר וטיב ולביא וסחן
 כססו' לא הדדיכחו בני סחן
 הס' סמו' כערדס למין האריה ורס' זל
 פי' אריה גדול' סחל' בינוכר כסיר קטן :
 נראה ל' ס' כסחוז קטן בקר' גור
 וכסחוז גדול' מעט קרדל כסיר כ' אמרו
 ותסל

משפט צדק

אזהב משפט נח

שאבת ארץ מל כמרו: וקול סחל ומי כפירים. המחזיקים בירו: כתענו. ככרתו מלתעותיהם: כי לים אובר מכלי טרף. כי אומת כמרוד בכערו סלא השיב את המכוף אלנו סימלור הוא על המין האממי באמצעות אליל סיסים במגדל ואליה גויס ירוסו ולא יזכר סס האל יתברך עוד בין המין האנוסי: ובנילביא. מלכי הנכרים עשו מחזיקים בירו כזה: יתפרנו. בפלגה ואבר מלכותה:

ותעל אחר מגורים. כפיר היה וכסחוא גרול נקרא ארית וסאר הסמות הס על סס פעולותיו נקרא סחל מפני סהוא רורס ככפוריו נגזר מן סחלת סהוא סס רומה לכפורן וכף הוא כקרא כלסון רזל הכרו והכפור וכן קרבנו אכקלום טופרא ונקרא הכפורן סחל מפני סכו מוסך הארס סכניו כרמה רבמינן משיתיהו סחלתיה וקרב' יוכתן סמולג. משחלתיה ונקרא לים. והיא מלה מקווכרת מסתי מלות כל' לאיס כמומי בבורה. ולביא על סס לבו כלב

הארית וכדי ארס אומרים על מי סהוא בבור סהוא כלו לב. ונקרא סחץ כמו סאמדו בס' חלק לפי סהוא מתגאה מלסון רזל אחסי סחץ חיו. ורס' זל פי' ססוקים אלו כך שאבת ארית וקול סחל כספק. וסני כפירים נעקרו כי כתענו סרמו לתע כי מדינו הלמר כבלעת בסרס לקח והוא מן מלתעות כפיר' והוא על ררך ורסנו סהוא מלסון סמרת הרסן כן כתענו עקירת המלתעות. ולים גבור בבחמה הוא ככלי אובר הולך לאיבור. וכני לביא יתפררו כי אוץ להס טרף ומזון והוא רמו לרסעים חורסי אוץ וזרסי עמל סיאכרו בתקפס וכבבורתס אסר חיו כאריות סולגים וככפיר בעררי כאץ. והעיד אליפסו הוא רחם כן פעמים רבות כמו סהקדים ואלהר כאשר ראיתי חרסי אוץ. ועל כר המררס מסממת אלנה יאברו חוזר לרוד המכול וסאבת ארית וכדי לביא יתפררו חוזר לרוד הפלגה כי מסני דורות אלו התברר לארס כי רעת הרסעים היא להסמיד ולהכרית. מה סאין כן ברעות הנקיים וה' פירס. והחסס אע' זל פי' סרימה נסמת אלנה ורוח אפסו לסאבת ארית וגו' ופי' כתענו לסון תעיה כמו יתעו לבלי אוכל סאו כסהס רעבים ומוכאים בן ארס יטרעוהו כאף וכחמה. ויטיה כתענו לפי פי' זה סבאל כפירים לא אל סני. וימ אותו על ררך זה כחסרון בית כמו הנזכר בית יי' ורובה לומר כי מנסמת אלנה יאברו כסאבת ארית וקול סחל. וכל אלה רמו לרעות הבאות כל הרסעים עתאוס כענין מזי רעב ולחומי רטף יקטב מר רי וסן בהמת אשלה בס עס חמת זוחלי עפר:

ואלי דבר יגנב ותקח אוני שמי
מנהו

אחר סהוכיחו על היותו בעט בייסורין וגם אמר לו כי אוץ יסורי היסרים וסנקיים. להסחיר ולהאביר כיסורי הרעים וזה סוראה כי יסוריו סס דרך מוסד התחיל לפרס לו כי בוראי ראוי סהוא לתוכחת כי סיה טו ב 15 ג חוסס

ואלי דבר יגנב * מבוקס בעת לילה
ולא מפי מורס * וזה * בסול
תררמה

אורב' משפט

חוסס חליות מלא יטעון איוב סאפילו
זוהי כדבריו סימור תוכחת הז הנס
לא היה ראוי לתוכחת כלל כי הוא כדון
גמור ו לפי סהיה רכה לומר כי היה
ראוי לתוכחת מעני קצת עבירו סבירו
ואלפיז לא היה יורע דבר זה בכירור
כי עכסיו לא רכה להעלילו בדברים
לא היה יורע בהן על כן תלה ענין זה
במדע נכואי ואמר ואלו דבר יגוכב
זמ יגוכב נעלס ואינו נכון בעיני סהיה
לו לומר ממני דבר יגוכב אבל פירוסו
דרך מסל כמי סלוקח דבר בהסתר
ובגבה ואמר סאלי באה ידיעה
בכבואה דרך גנבה וסמטר בתכמות
עלי מסכב ולא לקחה אזני מזאת
סהודעה רק מעט כמו סיבאר מה סהו
זה סלקחה חזנו מה : סמץ מעט כמו
ומה סמץ דבר :

בשעיפים בסרהורים סהייתי מהרהר
ביוס באתי לירי חיונות
לילה סאיז מראיז לארס אלא מתוך
הרהורי לבוסמא ורעיויך על מסכבך
סליקו : בגפול תרדמה על אכסיס
חזקה סכאותה סעה סהו מתחזק הכח
סמרה להתבטל סאר הכחות
סמטרירות אותן מפעלתו ולהספקת
בני ארס סמטרירו לאותס בתרמחס :

משפט צדק

תרדמ' בעת סיכת סמון סעס וססגתי
סמץ מנהו דבר בלתי נסכב כפרך
למעלת הררוס :

בשעפים סחזינות לילה בגפול
תרדסה על אנשים :

פחד קראני ורעה ורב עציכתי
הפחידו :

ורוח על פני יהלף תסמר
שערך בשקו :

ועמד יולא אכיר כרארו תבונת
לנגד עיני דססה וקול אשקע :

פחד וגו' ורב עכמותי הפחידו
בהסגי מכיאות נכבא ממכיא
לא מרבר קורס על ספך כל סאר
ססועלים מכיאות ובלעדיו איז סוס
מכיאות לסוס נכבא באופן סלא אכיר
ימין מכיאותו ועס זה ס תמונה לנגד
עיני סל נכבא כחוי והוא ססכל
סאכנסי אסר סהו סכל כפועל מרד
סמוסכלות סראסונות והוא כחוי בלכר
אלל סאר סמוסכלות כענין רמח
וקול יחרו סהס סכסיס ככר מה :

קראני פחד ורעיה בעת סמרה סזה כדרך סכבואות סמכחלות כמס
ברכאל ולא כסאר כי כח וסודי כהסך עלו למסחית : וכמו סכתוב
באברהס והנס אימה ססכה גרולה כפלת עליו ורוב חלומות סבורקיס סס
כאים כפעמים : וסרזיה חלומות פרעה וככוכר ככאר וכן כתבו ספילוסופיס :
ורוב עכמותי ואלכרי ספחירס כלומר כלס כי רוב בלסון סכתוב אינו כמו רוב
כלסון חזל סאמרת רובו ככלו אלא פירוסו רוב דבוי כלומר כלס ואס סרדביס :
ורוח וגו' פרטי זל זה סרוח סהו מלאך סכ' ורזח על פני חלופי ועוסה מלאכיו
ריותו : ומזה סרוח יכא אלו סמור כסערת כסרי יס מפרסיס
ססמר תרעיד כמו סמרי מסחרך כטרי וימ עמדת סספרות בעת ספחד וכן
סרטי

צדק' זל שהוא כלמון לעז אריכר * והגאון רבינו סעריה זל גם כן פי' בלמון ערבו
קספר והגאון רבינו האיי זל פי' כי הוא מלמון מסמרות יאמר כי הפערות יעזרו
במסמרות כטועים מרב פחרו * רוח בזה הפסוק הוא ממסמ זכר וקבצה כמלונת
יחלף ותסמר כי תסמר הוא יוכא ואיפטר שהוא בורר ותסמר חוזר לטערת בסרו
וזו יותר ככון בעיני :

יעמוד וגו' זה הרוח היה עומד לפני בחלום ולא הייתי מכיר מראשו כי לא הביעה
מדרבת אליפו כנבואה כיחזקאל וסאר הכביאים שהיו מכירים מראה
המלאך המרבר בהם אט היה מראהו כמראה אט או מראה כנבה או מראה אחרת
אבל היה עומד קול רממה קטנה כמו שאמרו בליהו ואמר האם קול רממה רקה
והוא ררך כנבואה קטנה * ולא היה ענין זאת המרא' כן להיות ענין הנבואה כריך
לפני כחות כח סכלי וכח המרמה אמנם מבר המרמה היה רואה תמונת מה לגבר
עיניו וסומע קול בחתוך אותיות ואמנם מבר הסכלי לא היה מכיר מראהו והיתה
רממה :

הַאֲנוּשׁ מֵאֵל וְיִצְרָק אִם
כְּעֵשָׂה וְיִטְהַר גְּבַר :

משפט צדק

האנוש מאה יברק * וכך התכונתי
שהוא מן הכמע סיברק
האנוס אחר סכלו הוא כחיי בלבד יותר
מן האלוה סכו' הנכבר והנורא באופן
שהאלוה יעסה חיה עול' סימאסו גם
הסכל האנוסי : אט מעושהו יטהר
גבר * באופן פתחהווס כרקת המין
האנוסי מפועל בלתי בריקוזה כמע
בלי ספק :

הַן בַּעֲבָדָיו לֹא יֵאֱמָיוּ וּבְמַלְאָכָיו
יֵשִׁים תְּהִלָּה :

משפט צדק

הן בעבדיו לא יאמין' אמנם אין
ליהם לא ית'עול בסביל מיני הרע
הקורים לארס כאמר יסור מהנחבת
הכח הסכלי סנתן כו כי גם בגרמים
המתימים הנכבדו' תגרם הארס מאר
לא

חחכם ר' לוי בן גרמוס זל פיר'זה

הענין נסדר ממה סלמנו
וכתב כי ענין המראה היא טענה אחת
יאמת בה אליפו סהסי הוא מסניח
בזה העולם שהוא מעלה לכבי ארס
בחלום העתיד לבא עליה' כרי סיממר
ממנו ואין זה ככון לפי הקסר הפסוקים
וכבר הקרמנו זה בפרקים הקודמים
והככון שהוא כקסר למעלה כי זה הוא
מאמר המלאך עראה בחלום ואמר לו
האנוס וגו' כלומר מה זה חברך אינו
כועק וקורא תגר כלו מכאוביו וייקוריו
כאו עליו ללא עון * והסי' ענות ריבן
האיפטר לומר כי אנוס מאלוה יברק
אט מעושהו יטהר גבר :

פי' זל הן בעבדיו סהס הכריקים
לא יאמין' סלא יחטאו לו ומסלק'
מן העולם קורה זמנס והוא ררך ררס
והרמב'ן זל פירס על ררך הפסט לא
יאמין כמו בכל ביתי כאמץ הוא יאמר
כי האלהים אינו בוטח בעבדיו להגיד
להס דרכיו ומחסבותיו ואינס כאמני
ביתו לרעת סתרו וסודותיו וכמלאכי
הסרת

אורב משפט

משפט צדק

חסרת ימים בדעתו תהלה כי הם
הוללים מבא בקורו כי לא דרכיו
דרכיהם ואילו נראה לי ככזן * והכוכב
הוא מה עפיר' החסם ראב"ע זל סכתב
הן בעבריו איז אמונה כנגרו מהוא
לברו פלס בלא חסרון וכן במלאכיו
ימים תהלה וסכלות כנגר החמתו *

לא יתן חאל ית' אמונה וקיום פעולת
תנועה מתחדת על פניו אחר בלתי
עכס סכלי ככרל : ובמלאכיו ימים
תהלה * ובכזן ימי' התהלה ואור הקיום
הכו' בעבריו הכז' באמצעות מלאכיו
פהס עכמים סכליים ככרלים מתחר :

וכס בני ארס כמו שיאמר אחר זה ועבריו ומלאכיו הם הסכלים הנפרדים וזה
אמר אליעזר לאמת מה שהקדים האכוס מאלוה יכרף * והגאון רבינו סעדיה זל
פי' תהלה מענין אורה כמו בהלנו כרו ויחסר מהספוק מלה אחת וכזן ראו להיות
ולא במלאכיו ימים תהלה * ולא סזכר הוא עוהר במקום סני' כמו ויהי מתיו מספר
ולמי השיחוסים יהיה הלה והלל סני פרטים בענין אחר או יהיה פרסו הלל אף
על פי מהוא קל' כמו במכתת בטמות מלסוז ככס :

אם סכלי המלאכים סאיז להם חומר
הם חסדים מאר ככב' סלימותו
פל סמ' כס סכל בני הארס פהס בעלי
החומר מורכב וזהו סוככי בתי חומר
סהבופית הם בתים לכסמות נרמי זל
פי' קברו' ואינו ככזן : אסר בעפר יסורכ *
באמרו כי עפר אחתה וגו' או אמר כזן
כי מוסדות הגוף הם העכמות והיסוד
הארכי גובר בהם : ירכאום כלומר
הבתים מרכאי' סוכייהם או מן הסמים
ירכאום או המלאכים הכזכרים למעלה
כי מלאכי מות ירכאו האכסים : לפני
עפי' כלומר פהס מתיםים כל כך כחסי
ער פהס ספלים ונרכאים ונמוכים
לפני הרמה האוכלת אותם במותם *
וכס פי' תולעת * וימ עם בלוי והגמר
כלומר סרכ בלי ארס הם מתים קורם
זכס והגמר' הטכעי ואינו ככזן מענין
הספוק * וימ ירכאום הכרות קורם
סימותו ויאלכס עם * והגאון רבינו
סעדיה זל פי' עם מענין עוסה עם
בסיל זכיתה ויהיה לפני עם כמו לפני
ידח כלומר לעולם יסארו כרכאים כמו
סאמר

אָפִי שְׁכַנִּי בְּתִיחֹמֶר אֲשֶׁר
בְּעֶפְרַיִם יִסְוֹרֵם יִרְכְּאוּם לְפָנַי עָשׂוּ
מִבְּקָר לְעֶרְב יִבְתּוּ מִבְּלֵי מְשִׁים
לְנִצַּח יֵאבְדוּ :
הֲלֹא נִסְעָ יִתְרָם בָּם יִבְתּוּ וְלֹא
בְּחִבְקָה ו

משפט צדק

אף סוככי בתי חומר * כס פלא יהיה
להם פוס קיום בלתי הנהגת
הכח הסכלי מהוא עכס ככרל : אסר
בעפר יסורם ירכאום * לפני' ירכאום
הגרמים הסמיתיים : לפני עם' קורם
עת מותם וככזן * מבלי טסום * בהס
תהלת ואור פעלת הכח הסכלי איז
ספק פהס : לככזן יאברו הלא כסע
יתרם בס * כי אמכס בסור יתרם
זמעלתם אסר כס והוא הכח הסכלי :
ימותו ולא בחכמה * בלתי תחבולת
פוס מפסיר :

אורח משפט

ס

סאמר אחר זה לכנח יאבדו - והפיל הראשון הוא יותר ככח לרמז זל :
מבקר וגו' זהו כמסע בכקה יכץ וחלף לערב ימולל זיבט כי בבקרה יהיו סלמים
וכן רבים ולערב יהיו סתומים ודכאים - ומכלו מסיס - חסרי לב
וכמהו ויסימו ויסכלו יותר כלומר ויסימו לב כלומר מבלי סיהיס אחר מהם מסיס
הדבר על לבו : ואכרו - כי פתאום לפתע יבא פכרס :

הל'א וגו' ית'ר ממונס כמו יתרה עסה י'מ הכני' - נ'מ גאותס ובא'כס' והנכונ
סהוא יתרונס וסלמותס כלומר ס'ס' יתרו' דעתס וימותו בלא חכמה
מכלי סירעו כי כפסע בינס ובין סמות ע' הפסוק סלפניו עכ' הס דברי המלאך
ס'ה'ה ל'ו בראייה ברורה כי יסירי אויב אוי'פסר היותס בלא מפסס וזה מר
סלימות סאל'ה' ו'ח'ה'ר'ז הארס כי סלימות ספי' מחייב יוסר מעספיו' - וחסרון
ס'ארס מחייב סיות הארס חוטא וכתאמת מה סהקרים האננס מאלוה יכר'ק וגו'
וכבר ביארנו בפ'קים ענין זה :

פי' החכם אב'עזל יח'ת סאני לא בדקתי
כמה סאמרתו מפי המלאך וחיכנו
כ'ן סאל'ה'ס תמכ'א מי סיענס אותר' או
אמור מפי' מי מקרוסיס אשר בארץ
סמעתי' - ורס' זל' פי' כעק' ארבה מי
יעקר ואל' מי מקרוסיס סגזור' זה על'ך
תפנס להלחס בו - ולפני סעי'רוסיס לא
יקסר יפה ספס'ו סב'א אחריו - וה'מכ'ן
זל' פי' א'ת'ה סמתלונ' והקיר'ל תגר
והבועט ביסורין קר'ל כ'א סים עונך
בתלונתך להיות עוזר אותר' ואל' מי
מקרוסיס תפנס לעכות לך סאי'ן אחר
מהס מי'אמר כמוך יסוסה לך בהיותו
תבעט ביסורין ולזה ספי' יקסר יפה
ספסוק סב'א אחר זה :

כ'י' מי סהוא אויל כמותך בהביע
ע'ריו ברה ירהגנו כעס וקור'א
תגר נכועט בייסורין - ופ'ת'ה תמית
קנאה כפל דבר כי האויל הוא סתתה וסכעס והקנאה אחיס כמו סס קנאונו בלא
אל' כעסנו בהכלי'ה' - וסחכס דבי לוי כ'ן גרסוס פ'לה'ה' פי' כי אלי'סו הוא כות'ן
געסס לרעות סכריקיס סלפעמיס סס בסבת' אולתס כ'אמר'ו אולת' ארס ססל'ף
דרכו ואל'ן זה מעני'ן סמענה' :

מה סלקתה אונס סמך מרברר
המלאך כי סהוא למר' ממנו
זמכה

קְרֵאנָא הַיֵּשׁ עוֹדָא זְאֵל־מִי
מְקַרְשִׁים תַּפְנָה |
כִּי־לְאוּיֵל יִהְרַג־כַּעֲשׂ וּפְתָהּ
תַּמְיַת קְנָאָה |

קרא כ'א - מי לה' ותראה : סים עונך
וואל' מי מקרוסיס תפנה - אס
תמכ'א א'זה מסכיל דורס אלהיס סיוכל
לפכות לה' א'ני ז'אס יס א'זה קרוס
סתפנה אליו ותאמר כי סהוא זה אכל
תמכ'א סתך זה : כי לאויל יטרור
בתאוותיו ירהג כעס - כסלא זסיגס :
וסות'ה' גס סס'יג ספגור' תמית קנאה
מכר בטוכתו סלה בידו סהיה ספץ
בעניות סכירו כרי להסתרר עליו או
זולת זה :

אֲנִי־רְאִיתִי אֲוִיֵל מְשַׁרְשֵׁשׁ וְאֶקְרֵב
ג'וחו

אודב משפט

ומכח חבריו יבא לנו מסני מיני רעות
הם כפולס * המין הא' רעות טל כליו
והסחתה ואלו הרעות אי איפטר בואם
לכדיק ולבקי לפי מה סכתבאר מברל
מעלת הא' ואי איפטר ליחסלו עול וכרך
לזולתו וזהו שאמר לו המלאך האנוס
האלוה יברך וגו' * והמין הסני רעות
פל תוכחת ויסודין פל מירוק פונו' ואלו
איפטר באס אפילו לכדוקים גמורים
לפי שאי איפטר להם בלא הטא וזהו
שאמר המלאך הן בקרוסין לא ויאמין :
אף סוכי בתי חומר וגו' ועל כן יחייב
כי רעו' איוב הכרך הס תוכחו' מוסר *
ועל המין הראסקו את' אי ראייתו אויל *
ועל המין הסני כי לא יבא מעער און
וחוקר העפוקים לפי רעיתו : אי
ראיתו * ויאמר כי לפעמים ארס רואה
האויל עוסה ערס למטה חלא סאחרית
אותה סערסה היא הסכרת והאברון
וזהו שאמר ואקב כוה סתאוס קללתי
כוהו סתבא עליו רעה סתאוס כלומר
ראיתי בלבי קללת באה עליו ועל כוה
מיר פתאוס :

ירחקו וגו' והקללת חמסך גם
לרעו כי כמו הס
דחוקים מיפע כי יפע קו במכאוביהם
ואין מופיע להם כטעם אל יהי לו מוסך

משפט צדק

גורו פהאס :
ירחקו בניו כישע וירכאו פישע
ואין מציל :
אשר קצירו רעב יאכל ואר *
מצנים יקחרו ושאף צמים
חילם :

משפט צדק

אני ראיתי אויל מסרים * מכבר ססין
ממון ומתוך כילוותו יחיי בער :
ואקוב הוהו פתאוס * ואמרתי סלא חכ'
להוריםו לכמו * וזה כי אמנס : ירחקו
כניו מיפע * סלא יביח להם אוהבים
סיעזרו אותם וכזה : ירכאו בעער ואין
מכיל והטעם שאמרתי סתקראנה אותי
כאלה הוה : אשר קצירו רעב יאכל * כי
ראיתי סהיה אוכל קצירו כרעב ולא
כרו סיפע מתוך כילוותו : וא מכניס
יקחסו * והיה לוקט אותו הקציר גם
מבין הקוצים כרו סלא יסחר ממנו
לעמיס ולאווהבים כראוי : וסאף כמיס
חילם * וככץ יק' איזה ליכטס או תקיף
אחר המות ויסאף ויבלע חילם וככסיה'
פל כניו הכזכרוס מבלי אין אוהב רע
לאביהם סיעזרס :

חסר ואל יהי חונק ליתומיו * ויהו נכאוס בעער וכפרהקיא * או בעער בפני
הקציר' אובית רי' * ואין מכיל אותם מיר עוסקיהם * וירכאו הוה מכנין התפעל *
והיה ראוי היור בחירק והרלית ברגס לא סהוטלה תכועת היור כוואו' ובאה הרלת
ברמה סלא כמנהג כן מנאחיו * בספרים מרוייקי' וימ ספרים סהוא כמפעטו היור
בחירק והרלת רגסס וכץ כתבוהו רכי יונה ורבי דוד קמחי בספר ספרים :
אשר קצירו קאויל נרע ואחר יאכל כי יהיה כל כך מקולל סהרעבים יאכלו
קצירו ומה שיאכל הוה ממנו יקחסו בכער כי ארנו סתנמיח
קץ ורדרד ומה סיקח מקצירו יקחסו מתוך הכניס' יאו יהיה יקחסו סב אל הרעב
הגו' כי ילקוט קצירו קבין מכניס : כניס' קובים כמו כניס פמיס והוה חסר אות
הכטל

הכפל מן ולכמינים כבירכס • והתרבוס אחר וכלמוסין במאזני זינח ידברוכים •
 ע' כנים מענין ונוסח הכנה כלומר ואל אכסי המלחמה יקח ויאחוף קבירי כי הם
 יאכלוהו וסוף כל במא חיל הרמעים וממונס וחילס סכ לא בניו הכזכרים למעלה :
 סוף • כמו באות נכסה סאפה רוח לסון בליעה • וכאמר על צר ההפלגה כמו
 סאפני אכנס סאפנו כוררי כל היום • ויחיה כמים כמו במאים כלומר כל אחר
 מהבמאים וסוף חילס ולפי סזכר רעב זכר אחריו במאים • וי' כמים יחיר מסרס
 כמים על מסקל אריר ככיר והוא הלמטיס המגבל עערו ועוסה כמה מן מעבר
 לכמחקר כי כן דרך הכסיל בארבות יסמעאל לגרל כמה לאחורי ראסי • י'מ בפוס'
 כן כדי סלה יסמרו בני ארס מהס בראות עער זקנס גדול • יאמר כי הלמטיס
 יאכל ממון הרמעים ולפי סזכר כוסאי הכנים וכלי הציין זכר אחריו הכמים וזו
 הענין הראסון סלקחה אונס סל אליפז מרכרי המלאך :

כי לא אהנס אני גזור כי אי אספר
 היות יסוררך בלא ריץ כי לא
 יבא וגו' כי התלאות הבאות על הארס
 והס הקראים און ועמל לא על חנס
 באות ולא מן הארץ תכמחנה רק על
 חטאיו הם באים ולפי סזכר ברעות
 הרמעים סהרעב יאכל קבירס יאמר
 כי לא יבא מהעפר עס הקביר אוחו
 עונס רק בעונס הארס החוטא אסר
 כולר לעמל :

כי ארס ואת יהיה לכם אייב למופת
 כי על חנס באו יקוריו סהרו
 הוא בריק נמור זה אף כלל כי הארס
 כעון חולל וכחטא יחמתהו אמו ויכרו
 רע מקעוריו וחי איפסר בלא חטא כי
 טבע יבירתו כן חייב סיחטא כי לעמל
 יולר כי אחר סיחטא בטבעו יבא לו עמל
 זכעס עונס על חטאיו וכאו כולר לאונס
 עמל : זכני רסף יבכיהו עוף • פירוס
 כמו בתולרת העוף לעוף כן תולרת
 הארס לבא עליו רעות : רסף • עוף
 כמו ולחומי רסף סהרנמות אכולי עוף •
 י'מ וכני רסף ניכונות הגחלים מן
 רספיה רספי אס כלומר כי ארס לעמל
 יולר • וסכרו' אסר ככירתי אס יעוסמו
 יי א 16 I עלת

כי לא יצא מעפר און ומאדפה
 לא יצמח עמל :

משפט צרק

כי לא יבא מעפר און • והטעם
 סקראתי את אלס אוילים ופתאי'
 הוא כי גס סהארס כוכר מעפר מן
 הארמה ויכטרך לקיומו להסיג עכיינים
 מה אינס ככ רחוקים מהסיג סיכטרך
 לעסות פעילות און כדי להסיגם :
 ומארמה לא יבמח עמל • ועס היותו
 גוכר מן הארמה לא יכטרך רב עמל
 להסיג הרברוס סהכרחיים :

בראדס לעמל יולר ובגיד' עוף
 יב' יבירי עוף :

משפט צרק

כי ארס לעמל יולר • כי אהנס הארס
 כולר לעמל אחר כלבר והוא
 לסובי סכלו מן הכח אל הפעל
 להדמות לוכרו בעיין ובמעסה כפי
 האפסר והרברוס סהכרחי' לזה יוסגו
 על סקלה : וכני רסף • סקאות
 הגופניות

אורח משפט

עליו תמיד • והתרגום שיר' שהארס
אחריתו איך כמו מוכזי הנחלים שהס
מבטיחים לעוף וקלים באויר וזהו
מחנכם ארס ברכם לליעות אחילך
זסיפס היך גיבך רכחך מן גומריא
מלקחם חזנו סל אליפו מרברי המלאך :

אולם יחמר הכי איכי כמוך המכעט
בימרחי אבל כמבאים עלי
ענשים אימי מתפלל לאל כעטעס ותלך
לדרום את ה' דרסו אתי' בהמכאו ואני
אמיס דברי תחנכי כי ידעתני מפני
ברחמים המנחה אימית לחביל דורסו
מזעקתה כתבאלי מפעולותיו והזכיר
לו היותר מיומרת והיות נגליה סבחס
טחא גנך המטר כמו סהקרמנו
בערקיס :

עשה כתב הרשע זל כעכור מהגמס
הוא בא לערקיס מעטס גס ים
עמים סוכלת הגמס בעת הכורך
ויכעקני בבי ארס א הכורא ויכו עכיס
להמסיר על כן הוא חכר זה האות
בפרט יותר משאר מעשה בראסית
ותממשו סל עולם ההינס תדיר כי
סחקיס סחס לא ימוסו וזרח הסמס
ובא הסמס ואין מוכר בס דבר פלא
אבל הגמסוס עכך נפלא • וכן כתב
הרמבן זל וככר הקדמנה זה בערקיס
דקדקו על פי המדסס כותן וסולח כי
כותן הוא בארץ ישראל • וסולח על ידי
מליח הוא בחוכה לארץ :

לשום • המ' סולח המטר למס הרלי'
סחס סעלי מפני היוקר למרס
מלאי וכרכו להספיל עכמס אל הכעלי
בתים כמכחה סעניוס בזמן היוקר •
וסתולכיס קדורמית כסגבו ביסע לסיס
בהורדו המטר וסכעו לחס ויהיו
סוכיס

משפט צדק

הגופניות יחמו כתמר • יגביה עוף •
לבקס מותרות וכזה ירבה עמל וחזן
בין אימי המין האנוסי :

ומתבכהן הכרין עוף וזהו הפנין המני
מלקחם חזנו סל אליפו מרברי המלאך :

אולם אני ארדש אל אל ואל •
אלהים אישים דברתי ז

ואולם הכי אחר סחקרתי וינעתי
להסיג מביאו' הסמכ' הסורא
סאמרתי : אדרום אל אלי להסיג גרלג
ויכלתו באסר הוא אל : ואל אלהים •
באסר הוא מנחיב בחכמה וסכר :
אמיס דברתי בתפלה :

עשה גדלות ואין חקר נפל אורח
עד אין מספר ז

הרתן מטר על פני ארץ ושלה
מים על פני חיות ז

עושח גדולות ונפלאות • כי אמס
כאסר הוא יכול עוסה גדולות
ונפלאות כגד הטבע : המזן מטר •
וכאסר הוא אלהים מנהיב ומסר כל
המחיאות עוסי כרכי כוריו במטר :

לשום שפלים למרוס וקדורים
שגבו ישע ז

מפר מחשבות ערומים ולא
תעשנה ידיהם תשיה :

לשום ספלים • מדוכאים כרעכ :
למרוס • בסוכע וכזה : מפר
מחשבות ערומים • מסקיפי סערס
המביאים

משפט צדק

אודה משפט סב

המביאים תקר בתבואות כערמתם : טובים תחת יותם הודדים וכעורים מפני הרעב כענין סכא' חסך מסתור

תארו : מנבו' כמו נסבנו והוא כורר וכמהו מנבה ממנו : יטפ' כמו ביטפ : מפר חסב החכס רבי לוי בן גרמוס ז"ה' כי כל זה הענין הוא לתת מופת מה' הוא מפגיה בזה העולם כי היות מחשבת הנבורים בטלה בהיוק החלומים היא רחיה ברורה מה' הוא המוטיב אותם * והמבר מחסבו' מנכאיהם ואף על פי שהרכיב בעכמס הם אמת כמו שהקרמנו בפרקים * אבל הם רחוקים מפירוש הפסוקים ודרך הפשט ידועה מהוא חוזר על ענין המטר והוא הסכמת כל המפרטים זל' יאמר כי בכא המטר תופר מחסבו' הערומים לקפקיע מערים ולקנות העמים כמס עמוס ממנו זאת המאשים אביזן ולסכית עכ"י ארץ לאמר תתייעבור החרם וכסכירה סכר והסכית וכפתח' וגו' לקמת בכסף דל' וגו' ולא תעמנה ידיה' עבדים כה ממס רק אפס תהו ואין' תוסייה נגזר ים ופרסו יפה והת' נוספת כת'ו מל תונה והוא הסך מחסבותם מרובים לעפות מאין ים :

לְכֹד חֲכָמִים בְּעֶרְמָם וְעֵצָה נִפְתָּלִים נִבְרָהוּ :

משפט צדק

לוכד חכמים בערמם * ולפעמים ילכוד הסותר' בערמ' מסותרתם כעסום התבואות או זולת זם * ומאחר שהוא טוב ומטיב לכל : הנה

יומם ופנשו' תשך וכל'ילה ומשעו' בעהרים :

וישע סחרב מפיהם זמיר הזקן אָבִיזן :

לזכר יאמר כי הפי' הוא לזכר אותם בערמתם כלומר כי ברבר מחסבו להתגבר הם כספלים כטעם יום לבנות ברריך יום שהוא ירחק חן כי תבואת' תרק ויכטורכו להחזיל אותם ואם מכרזה בזמנה היו מרי' ויהי' ועכבו אותה כדי להפקיע הספר ויהיה קבה למכרה במהירות כזול גדול כדי שלא תרקב יותר * ואלו הנפתלים כמחרס פכתם וכבערת כי הנמחר הוא כבער כמו ולכב כז'הרים והוא כגזר מן מהירות כי פעולת המהירות היא בלא כפק פעולת הכופרים :

יומם כמו ביומם לא תתקיים עכתם ואור חכמתם כהסך לחסך עד שהיום ידמה להם שהוא לילה וחסך :

פי' רבינו סעדיה ומסע מחרב ומאי זה חרב מפיחה כלומר מחרב לסונס וכן מרסי זל' וית' אותו חכר ואזו כמו ראובן שמעון סהילל ומעונן ג' כאלג חמר מחרב ומסיהם כלומר מחרב ירם ומסיהם והכוסע הוא האביזן סוכר כסוף הפסוקי' וזחמסעה הוא ברכת המטר :

ותתי' לרל תקניה' ועולתה קפצה

פיה :

לרל מלא היתה לו תקוה לחזוק הרעב תסיה לו תקוה ואכסר העולה יקעכו סיהם ויהיו כלם כלבסם יו ב 2 16 אלמים

אודב משפט

אלמים לא יוכלו לנכוח לחזק בחרב
פיהם לרל :

הנה אחר שהעלה אליפו בעינו
סיסורי חיוב או איפטר היותם

בעול לא דרך תוכחו מוסר ונער בו על
היותו בופט בהם הסלים דבריו דבריו

נחמות ואמר כי מחסר עליון הוא
סופקוד המי האדם בסיסורין ויוכיחם

על מעטיו ולכן איך ראו לו לבעוט
ולמאום בהן אבל בדרך סיקבלם בסבר

פנים ופנת כאמרם אל חביבין ייסורין
נחיה מהם מיו סהיה מביאם עליו :

כיי על הכאב יפול לסון חביבם שבמהן
הכאב עופים רטיה וחובבי אותם

בכבר ועל המחץ שהוא הפכע מוכא
ממנו דם כמו ומחכה וחלפה רקחו

ועול לסון רפואה סיכטרך לרפואות זו
אחר זו כמכה רופא החבורה תרפיה

ביור כמו באלף וכמו רפינו את בכל
ולא כרפתה :

בשש אסקמת רוב המפרסים אל הוא
סאיץ זה הסכון מרוויק אלא

לפי סמכעה הוא סוף הסכון נהגו בו
הכתובים כמו ובמכעה דרכים כי

סככ יפול בדיק וקם וכן רבים ואחו
סם ואמר בסם כרות להסוף ובמכע

ולסון הרע וסור וכפץ וחית הארץ
בשוט פי' החכם בעל אל בסוט מקור

מענין סוטטו בחובו רופלם :
ולסון אומה מענין לסוכות הגוים כלו

כאם תסיטט לסון כאררך תחבא כמעט
דגע ער יכור זעם ורמי אל פי' בסוט

לסון סטן המקטרג כנגדך תחבא
והכחך סהוא לסון הרע מענין סוט

לסום וכן פי' אל בסוט לסון כמרחורי לסון והוא לסון אל תחחר במרעים כלומר
בפיכה אותך חיוב בלסונו במלטינו או בדרכיו או בהזאת רבה כעטעס לכו וככה

משפט צדק
הנה אשרי אטש יוכיחנו אלוה
ומוסר שדי אלתמאם :

משפט צדק

הנה אשרי אכנס יוכיחם אלוה
סאיץ זה בלי ספק אלא

לתכלית טוב ובכף אחת : מוסר סרו
אל תמאם כי אחת נחשב בעינו

להיות כתפס בעון בני ביתך או בעון
סדור ואל תיחס לסום אלוה רע :

**כי הוא יכאיב ויחבש יסחץ וידו
תקפניה :**

**בשש צרות יצילך ובשבעי לא
יגע בך רע :**

משפט צדק

כי בוא יכאיב ויחבש האל הטוב
בעבמי יכאיב ויחבש ויחלל לתכלי

טוב באופן : כי בסם כרות יכילך
בכח הסגחה פרטית :

ולת אותן מרוויק וסם רעב ומלחמה
הארץ יאכבי סמיה וכן פרטי אל :

**ברעב פרך ממות וברלחכה
מירי חרב :**

**בשוט לשון תחבא ולא תירא
מישור בייבא :**

לסון וסם פי' אל בסוט לסון כמרחורי לסון והוא לסון אל תחחר במרעים כלומר
בפיכה אותך חיוב בלסונו במלטינו או בדרכיו או בהזאת רבה כעטעס לכו וככה
בלסון

בלמון תחבא ולא יזיקך לסונו • וסוד הוא האויב הסודר כאמרו בחתימך סידר • והכזב שהוא מרדת האויב בזמן הרבר כטעם מקטוב יסוד כהרים כי למה יזכור דרישת האויב מני פעמים ולא יזכור הרבר כלל :

לשד ולכפן תישחק ומחית
הארץ אל תירא •
לשוד ית כפן מתרגום רעב כפנא
ואינו כח' סהרו כתב ברעב
פרך תמות • וית אוחו מעבין כפנא
סרסיה סהוא לסון קבוץ ואסיפה והוא

ספון מרברו רזל כנפויא • ופי' החכם ר' לוי כר' גרפוס זל סהוא זמן היוקר סהרעב
סוא כסאין סם תכואה כלל והכפן סוא כסים סם תכואה והוא כחפית ביה
סבעלי בתים המוקרים הספעים והוא פי' ככון וכראה לו סלפי זה כירף עם
ולכפן סוד סהמפקיעים הספער סם סוררים העכיים הא מללי' כמו סאמר סככוא
עליהם לקכות בכסף רלים ולזה אמר תשחק כי בני ארס בעככון באוחו זמן
ואתה תשחק כי יהיה ביתך מלא כל טוב • ומחית הארץ סימלחה ספי' כאמרו
זמן בהמות אסלח בס עם חמת זוחלי עפר • אל תירא :

בי עם • לא תנוף באכף רגליך כאלו
תכרו כרית עם האכבי' סלא
זיויקר וכאלו עמית סלום עם החיות
סלא זיויקר וכבר אמר ומחית הארץ אל

תירא ולא הוסיף זה אלא מפני סלמה לך • וכגמרת ארץ ישראל אמר כי אכבי
סמרה היא חיה רומה לכני ארס והוא חיה מטכורה וכסנפסק טכורה היא מחתי
וסירטו סם כי וכל אסר יגע על פני סמרה כאמר על זאת החיה סריסה כרין ארס
לטומאת אהל :

וידעת כיסתלך באחר המקומו יהיה
לכך ככון וכטונו כי אהלך סוא
כסלוח וכסתחזור לכיתך לפקור את
נוך אס סמר מזכו כלום לא יחסר ממנו
כלום • תחטא כמו אכבי אסמנה אנה
וככי סלמה חטאי' כן פרטי' זל • והחכם
האעזל פי' כל מה סיעלה במחמכתך
מביתך כן תמזכאנו ולא תחטאי' כוונתך

כלל • מן אל סספעה ולא יחטויא • ורזל ררסו כל היודע באסתו סתיא ירחת סמים
ואינו סוקרה כקרא חוטא סכאמ' וסקרת כוך ולא תחטא • ואזרו חייב ארס לפקור
את אסתו כסענה סהוא יוכא לדרך ואפילו סמייך ליסתה סכאמר וירעית כי סלום
אהלך • ואמרו האוהב את אסתו כנופו והתכברה יותר מנופו והמרריך ככין
וככותיו כדרך יסרה והמסיאן סמייך לפרקן עליו הכתוב אומר וידעת כי סלום
אהלך • ורדוקונוס כן בעכין הדלקת כר בסכת מיוסיר אסתו עליה ואמרו בס

וידעת בירשלוס אהלה ופקדת
נקה ולא תחטא •
משפט צדק
ופקדת כוך להדריך ככי ביתך
כדרך טובה • ולא תחטא •
כאמר אולי חטאת בזח לסעבר :

אחדב משפט

כן זו המחזות סכין ערב סבת לכורך חמנת :

וירעת כירב זרעך וזאצאך

בעשב הארץ :

משפט צדק

וירעת כירב זרעך בניך ותלמודך :

תבוא בכלח אלי קבר בעלות

נריש בעתו :

משפט צדק

תבא בכלח סבע ימים פחמנת

בהם חפך : כעלות גרים

בעתו סאם יפסה עוד יהיה בלתי

תועלת ועם אחז הקלול :

על פרס דיוי אבל יהיה כמו התבואה

ועם אחר מזמנה גם כן הוא רע :

הנה זאת הקרונה כן יהיא

שם ענה ואתה רע לך :

הנה זאת סאמדתי : הקרנות

ומכאחי כן היא בלי ספקי אחת

סא חקדת עדין : סמענת ממס :

ואתה רע לך תחקור ותדע אחרי כן :

וען איוב וואמר :

לו שקול ישקל בעשוי והתי

בכאזנים ישאוי יהוד :

איוב ב לו שקול ישקל כעמי

וחתי במאזנים :

אעמי סהותי וחולתי הוא דבר סבר מאד

אבלי מכל מקום אם ישקל במאזנים

עם הכעס אסר לי על דברך : יסאז

יחד לא יכבר טקל סחול ממסקל

בי

הכעס הזכר :

לו כירב זרעך תבואת הסרה וכראה

לי סהם הבני וסוף הסקוק יוכיח

עלי זה הסמוק סוף נקסר יפה לפי

תורם החכמים סהזכרתי בעסקוק

סלמסלה ממנו :

בעלות כהכרת כמו אל תעלטי בחני

מי וואמר אחר אסר סוף

האדם למת תהיה מיתתך ביותר טוב

פחמנת בלא עתך : בכלח בזקנה

לפי תקומת ורל ע' סמיס סכה בכלח

צבימטריא הכי סז והמכז זל ע' ס

הכף נוספת כלומר תמות כאלו לת רל

כתי סמת בימי הבחורות סלא תכסה

שכך ולא ימוס ליתך וכן שירסו בכר

בלכלוכית כמו בלחלוחית יואמר כי

לא ימת קודם עתו וגם בעתו לא יתקד

סנקברת סאס קברה לפני זמנה סוף רע

זאת רמז אל מה סהבטיחו סיס

סלות אחרי יסורין למי סאוכו

תואס כח : סממכה וקבל אותה כי מפני

סחקירה אסר חקרנו בה אכי ורעי

דענו סכן סיא : ואתה רע לך כטעם

תן לחכם ויחכם עוד :

בעשי בסין כמו בסתך וימ כעמי הכער

סאכי מכטער על דברי איעז :

וחתי עזא ססכר וסכרה סכאה עליו

אמ'ס אם סקול ישקל כעסו עס חתו

כל אחר ככף מאזנים סיו סויס ככף

מאזנים בסובר וואת קליס סס כי עתה

כל אחר מהס יכבר מחול ימים וואן זה

ססרס ססכזן : אבל סכעס סוא כער

יסודע וסותו סס סיסורין עכמס יואמי

סאס יתמוס ככף מאזנים אחת וססכית

תל ימים יכבר סמסקל או יכבר כל

אזר מהס :

משפט צדק

בְּיַעֲרָהּ כַּחֲזוֹל יָמִים יִכְבַּד עַל-
בֶּן דָּבְרֵי לְעוֹ

כי פתח מחול ימים יכבד על בן דברי לענו - כי אמנם חלוי הוא פתח כבד עלי על בן דברי לענו היו עם רבוב מותר וכסחת מתוך כערי ואתה גערת על זה מאר שלא כרוץ סאין ארס נתפש על כערו :

כִּי חֲצִי שְׂרֵי עַמְרֵי אֲשֶׁר חָמַתֶּם
שְׁתֵּיהֶן רוּחֵי בְּעוֹתֵי אֲלֹהֵי יַעֲרֹכֹנֵי

בי חצי שרי עמרי יסורים נגר הטבע פהם חכיעס סס המו אמר חמתם פס המות סלהס : סותה רווחי ואין מרגס בזה זולתי : בעותי אלנה טרע פתאוס : יערכוני לקבל היסורים באים נדהס :

הַיְנַחֵק פְּרָא עָלֵי דִשָּׁא אִם
וְנָשָׂה שׂוֹר עַל בְּלִילֹו :

הינהק פראיגס סאין אתס מרגסי ביסורילי סיה דאוי סמסערו גדלס ברב סאנתי - כי אמנס סטבע לא ירבה כעקה אלנה מתוך רב בער סל רעב או חולי וזולתי - כמו סיעור הכסיון סלא יבעק הערא סהוא חמור הכר ולא ססור סהוא כתיי כהיות להס מוון :

הַיֹּאבֵל תִּפְּרַל מִבְּלִי מִלַּח אִם
יִשְׁטַעַם בְּרִיר חֲלָמוֹת :

מארה לגנוע נפשי הפרה ברוי לחמי :

היאבל תמל ותוכנו לסער גורל חלי

אורה משפט סר

לעו נבלעו כמו ושתו ולעו כלומר מגוממים הס כארס סנבלעו רכרוו בתוך לעויו ואין בוכה לרבר : כי חציכלו מרוע לא יכבר כערי בסכ' החולי כי האל נעסע לו כאויב ומורה בי חכיס אמר בהס חזה כדרך חכי אויב המסווחי כחמת כחשי וביעותי חלנה יערכו עמי מלחמה - ואמר זה כנגד אפז סאמר לו סיסוריו סס סקורי אהכס סאין כייסורין אלנו ענין יורה סכאו באהכס סר דרך סכאס ומכת אויב מוסר אכזרי :

הַיְנַחֵק הַאֵל זַל עִי כִּי זֶה יֵאמֵר כְּנֶגֶד
חִבְרֵיוּן סָהַס יוֹמָבִיס בַּטַּח

ולא יבעקו כי סיסוכ בטח לא יסאג ולא יראג - ורסי זל עי סהיה אומר זה על עכמו וסווא הככונ ואמר כי לא על חנס יכעס ויבעק כי אפי החיות והבהמות אינן בעיקס כסיס להס כרסס דק מפני היותו רעב יבעק : ינסק - כמו יכאק וכן בלסון ערבי לסן כעקה כפרא נוסג לסון כהיקס וכסור געיס והכל ענין כעקה : בלילי סווא סמסערו מלסון ויבל לחמריס בליל חמיץ ויחכלו : היאכל פרסי זל חלמו לסון חוזק כמו יחלמו כהינס כלומ ריר הכא

מחמת מאכלי חקוקס כגון סוס : ריר - כמו ויורר רירו וליוכן : ויחלמות בריאות מענין ותחלימיני כלומר סריר הכרי און לנטעס כלל אכל ריר סחולה יס בו טעס לפי הלויחה סגוברת עליו זו מר או מתוק ואין זה העי מתוק - אכל ריר חלמות סווא חלכונ סביכס כי סווא ריר סחלמון סמתחלס סביכס און להאלס סחלמון והחלכונ סווא מעורב כס וחסכ' סווא ככרר סרק ממנה כעין ריר

אורה משפט

משפט צדק

חליו כי אתכם התפל וריר חלמו
ביבה לא יאכלם האים הבריא להפרד
טעמים באופן כי אותן הדברים
מתאכה לנבוע נפסי בבריאותי עתה
המה כדון לחמי הם אכלי כפאר מיני
המאכלים המכערים אוני :

יר ונעמה חלבוז ואין לו טעם כלל
כשהוא חי סגז הוא נקרא ריר יאמר
דברי אליפו אין להם טעם ואי איעמר
לקבלם כלל מייני יסודין כאלה יסודי
תוכחה ואיך איעם לקבל דברים שאין
בהם טעם היאכל תכל מבלי מלח
ויהיה לרצון לאוכל אותו לא שהוא במע

לאכלו או יהיה נמשך לסיפו היאכלתפל ויהיה בו טעם בריר חלמות בלא מלח
ומלת טפל הוא הדבר החסר תקון כגון תבטיל שאין בו מלח וכן חומר הלכה
בלא תבן והכס טחים אותו תפל ריחוקאל :

מאנה פרשי זל ולמה אתנחם כי הדברים אשר מאכה נפסי לנבוע בהם
באכבע עתה הם ככוכים לי להסתמם בהם כמטות סולחכי

עלמתי בתון עליהם מלמון ויכרות את מרויהם והרמבן זל פירם כי הוא קסור
עם סלמעה ממנו יאמר הכס נפסו מאכה לנבוע בדבר התפל וכריר החלמות
אשר אין בו טעם והמה לו ללחם ומאכל של מרויה כי חכיריו יאכלוהו על כרחו
לבערו כלומר כי הם מקדחים אותו לקבל דברים בלא טעם כדוני הוא עם
יווד הסרם חסרה והיה ראוי כדוני על מסקל דברי כלומר חליו תזוני זל מונן
חליו וית כי לא להכס תבא לפני לחמי אנחתי כי החיות לא יבעקו בעת טלפניהם
חוזן אבל איני מוכא במזוני טעם כריר חלמות ואיני יכול ליבע בו כי הוא לפני
כמו חליו במרי לחמי כמו במרו והכוכה כי הוא מתרעם על חליו אשר זמנתו
חיתו לחם :

מי יתן טוב מותי מזה הכער ואיך
יאמר ליפז סהם ייסודי אהבה
זלכן הנוחי סתבא סאלתי בזה כמו
סובא אחר זה :

מרינתן תבוא שאלתי ותקנתי
יתן אלוהי

מי יתן תבא סאלתי ועם כל אלה
הן לו יתן סאלתי האל הטוב :
ותקנתי יתן אלוקי אך סיתן לי תקנת
רפואם כאשר חמרת כי הוא יבאבי
ויחכם :

יוואל וירכה וירכאני לסון מיתה
ולא דכזי של חולי ויבכעמי
לסון כלני כמו יבכע יי או לסון חתיכ'
כמו מלה יבכעמי יפולו ולא יבכע
מלסון תרגום פתות אותה פתים
בכע ותים בכועץ יתאום הרבה איוב
עיסלים המס יתכרך פגעיו עמו ויתר
ידו ולא יעבור מלמלחם כלם כדי סיתו
זיבוח מזה הכער :

ויאר אלוהי וירבאני יתר ירו
ויבצעני

ויואל חלק וירבאני יתר וסאלתי
היא מוסוף רעה על דעתי
אך סיתר ידו אחרי כן ויבכעמי
ויפלימי

זתהי מי רפי זל תהיה לי נחמה אם
אמת ועוד אבקם מזה פני המ'
ואסלרס

משפט צדק

וּמְלִמְכוֹ וּיְסִיבֵנִי לְאִתְּנִי :

וְתָהִי עוֹרֵי נְחֻמְתִּי וְאֶסְלַחַהּ
בְּהִלַּח לֹא יִחְסוּל כִּי-לֹא
בְּחֻדְתִּי אֶמְרֵי קָדוֹשׁ :

וְתָהִי עוֹרֵי הַתְּקִיָּה הַכֹּז : כְּחַמְתִּי
מִכַּעַר הַיְסוּרִינִי : וְאֶסְלַחַהּ
וְאִכְזֹה וְאֶפְצִיר אֶת הַחַטָּאִים : בְּחִילָה
וְלֹא יִחְמוּלִי : וְאֹמַר סִימָמְרוּ מַחְטוּא פֶן
יַעֲבִיטֶם הַאֱלֹהִים בְּחִיל כִּי־לָרָה וְחַלְאִים
רַעִים בְּלִי חֶזְקָה : כִּי לֹא כִסְרֵתִי אֶמְרֵי
קָדוֹשׁ כִּי אֶמְנַס בְּבִרְיָאוּתִי לֹא כִמְעַתִּי
מִלְהוֹכִית אֶת הַחַטָּאִים : כַּהוֹדִיעַס אֶמְרֵי
קָדוֹשׁ יֵת אֶסְר בְּתוֹרַת כִּי כֹח :

מִתְּלַתִּי כִּי אֵינְחֵל וּמִהֶרָקְצִי כִּי-
אֶאֱרִיק נַפְשִׁי :

עַה כְּחִי כִי אֵינְחֵל : אֲבַל כֹּזֵה חַמְתִּי מִן
הַחוּלִי אֵיךְ תִּהְיֶה תִקְוַת תְּרוּפָה
כִּי אֶמְנַס תִּקְוַת הַבְּרִיאוּת תִּהְיֶה כְּסִנְקִיָּה
סִיגְבַד הַכַּח עַל הַחַמְר הַחַטָּא וְיִמְסַךְ
זֶה הַהֶתְנַבְרוּת עַד עֵינְכֶה הַחֹמֶר הַכֹּז :
אֶמְנַס אֲנִי : מַה כְּחִי : הֲלֹא הוּא חֲלוֹם :
וּמַה קִּבִּי : עַמֵּס סִיגְבַד הַהֶתְנַבְרוּת מַה
אֵיךְ אֵיךְוֶה סִימְסַךְ זֶה עַד תּוֹס הַחוּלִי :

אֶסְכַּח אֲבַנִּים כְּחִי אֶסְ-בְּשָׂרִי
נְחוּשׁ

הָאֵם אֵינְ עוֹרַתִּי בִי וְתוֹשִׁיָהּ
נִדְחָה כְּפִנִי

לְמַס מְרַעְרוּ חֶסֶד וְיִרְאַת שְׂרֵי
יַעֲוֹב :

הָאֵם אֵינְ עוֹרַתִּי בִי : אֶמְנַס אֶתְהֶ
לְמַה

אורב משפט סה

וְאֶסְלַחַהּ לַעֲפִינוּ כְּחִילָה וּכְרֹאבָה בְּבַתְקָסָה
זֹאת סַגָּח יִחְמוּל עָלַי כִּי לֹא כִסְרֵתִי
אֶמְרֵי קָדוֹשׁ וְלֹא הַעֲלַמְתִּים תַּחַת לְמוֹנֵי
סִיבִיָּה עַבְסִי סִתְּפִיסָר בִּי־סוּרִין כֹּלְלוּ
אֶסְר הַמִּיתָה עַרְבָה נְגַדֵּס : וְאֶסְלַחַהּ
עַיִן מִי סַהוּא כְּכֹהֶה מַחְזוּק הַכֹּאֵב
מִלְּשׁוֹן רַזָּל הַיַּד סוֹלֶרֶת בּוֹ : וְהִרְמַכְן זָל
רִקְרַק מִלֵּת עוֹד סַהוּא כְּמוֹ עוֹד אֲסִיבְךָ
בְּאֶהְלִים סַהוּא רַמְזוֹלֹמֶן סִיבֹא כְּלוֹמַר
עַס כָּל הַכַּעַר הַזֶּה תִּהְיֶה לִי כַחֲמָה
וְתַתְּחַזַּק בְּחוּלָי לְסַבּוֹל אוֹתוֹ מִמַּמְחַתִּי
כִּי אֲמוֹת בּוֹ אֵין יוֹמַר כִּי לֹא כִסְרֵתִי
אֶמְרֵי קָדוֹשׁ אֲבַל עֲבַרְתִּי אוֹתוֹ וְתַמִּיד
תַּהֲלַתּוּ בְּפִי עַל כֵּן רֵאשׁוּ סִיבִיָּה סַכְרִי
סִיבַכְּעַנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מַחְיִי : וְיִס
פִירוּסִים אַחֲרִים סִיכַס מִתִּי־סִיבִי כָּלֵל :
מַה אֵיךְ תִּאֲמַר אֲלִיפִז כִּי הוּא יִכְאִיב
וְיִחַבֵּס וּמַה תּוֹחַלֵּת יֵס אַחֲרֵי
אֲלוֹהִים מְכֹוֹת וְהַנְּבַעִים וְהִי זֶס כַּח יִסְפִּית
לְסַבּוֹל אוֹתָס וּמַה יִּהְיֶה בְּכַחִי טוֹבָה
וְהַהֲכַתָּה כִּי אֲאֲרִיק נַפְשִׁי עַד סִיבֹא
בְּכַלֵּת אֲלִי-קִבְרִי כְּמוֹ סִימְרַת אוֹ יוֹמַר
מַתִּי יִהְיֶה קֶץ זֶה הַחוּלִי סִיבֹא לְסַבּוֹל
אוֹתוֹ כִּי יֵס גְּבוּלִי לְחַלְוִי רֵעִי לְרֹפְאִי :
אֶסְר אֵס בְּסִרִּי חוֹךְ כְּחַטָּאת סִיבֹא לְסַבּוֹל
כֹּה :

הָאֵם לְבַס יֵמ עַהוּא מְתַרְעַס סַהוּא
אוֹמַר כִּי יִסוּרִיו בֹּאוּ
לְמַרְק פְּסַעִיו וְכִי הוּא חִטָּא רֵאוּנִי לְהַס
וְהוּא מִתְכַּבֵּל כִּי עוֹרַתּוֹ בּוֹ סִלָּח כְּסַל
בְּחַטָּא וְעַכָּה לֹא נִרְחַה מִמֶּנּוּ בַעֲבוּרַת
סַחֵל : וְמַה עָלַי אֵיךְ לְמִי סַהוּא מַס
וְנִמְק יוֹתַר מְרַעְרוּ יוֹמַר עָלַי סַחֲסַר
וְיִרְאַת סְרִי יַעֲזוּב וְהוּא פִי-כִכּוֹן וְהִרְמַכְן
זָל הוּא מִפְרַסָּה נְקַסַר לְמַעֲלָה : הִיאֲכַל
תַּפַּל כְּלוֹמַר הַתְּחַסְכוּ סִיךְ כַּח עוֹד
י ח א 1 17 כְּגוֹסוּ

אורב משפט

משפט צדק

בגופו ואין תוסים והחכמה בכפתי
להכיר בין הדברים הנכונים לאשר אין
טעם בהם למונע מרעהו חסר כבר
בדחה תוסים וממנו אברה עזרה
ויראת פדי יעזוב עור כי לא יחמול על
רעהו • וים פירוטים אחרים וזיונס
ככינים • וים לפרט וואו ויראת סדי
כפ"ה רעה בלסוף יסמעהל יאמר איך
יאמר אליפז כי אמי ראוי לאו היסורין •
האם אין עזרתי בו? והיה ראוי לו לזוהר
מלחמדי כי המסיר וסמם מרעהו חסר
חטא דומה למה שאמר במענה אחר כי תאמרו מה כדרך לו וסרטרבר נמא בי:
גורו לכס מפני חרב • והוא על דרך רז"ל טרמי: המונע תלמידו מלסמסו מונע
ממנו חסר ופיקר ממנו יראת סמים סכאמר למם מרעהו חסר ויראת סדי יעזוב
זה נראה לי :

מלחמדי כי המסיר וסמם מרעהו חסר
חטא דומה למה שאמר במענה אחר כי תאמרו מה כדרך לו וסרטרבר נמא בי:
גורו לכס מפני חרב • והוא על דרך רז"ל טרמי: המונע תלמידו מלסמסו מונע
ממנו חסר ופיקר ממנו יראת סמים סכאמר למם מרעהו חסר ויראת סדי יעזוב
זה נראה לי :

אחי הם רעיו כמו שיאמר בסוף
כי עתה הייתם לו כי כלם
כאספו לעזרו וחזרו בהם מיר ויכערו
אותו כאשר יבא טטף הנחל ובבואו
יעבור כרבע ולא יסוב לעולם ולא יסקו
ממנו סרה או כרם: אשיק'לסוף חוזק
מן ויתאפק כלומ'המים הנגרים בחוזק
קוררנט בלעז: יעבורו • סב ג הנחלי:
הקוררים לרוב עומק הנחלים הם
קוררים מרוב הקרח
הנתך כטעם חסכת מים והסלג הנופל
עליהם סהוא לבן יתעלם ולא יראה
לעמק הנחלים:

משפט צדק

אחי בגרו • אמנם כי לא היו
הקטטורין נגרי לא מפני
סאחיו ריעי בגרו והסכימו סלא לעזרני
כברתי זאת מסלסם ומיראחס כן אסל
מהס רכר לברכי חלני מראיס כעס
נגרי: כמו נחל • כמו סיקרה לעפמים
לנחלים אשר בעת הקור הם קוררים
ונעלמים:

מני קרח עלימו יתעלם סלג •
בסביל הקרח אשר עלימו
ויתעלם הקרח בסלג ולפעמים: בעת
יורגו

אחי הם רעיו כמו שיאמר בסוף
כי עתה הייתם לו כי כלם
כאספו לעזרו וחזרו בהם מיר ויכערו
אותו כאשר יבא טטף הנחל ובבואו
יעבור כרבע ולא יסוב לעולם ולא יסקו
ממנו סרה או כרם: אשיק'לסוף חוזק
מן ויתאפק כלומ'המים הנגרים בחוזק
קוררנט בלעז: יעבורו • סב ג הנחלי:
הקוררים לרוב עומק הנחלים הם
קוררים מרוב הקרח
הנתך כטעם חסכת מים והסלג הנופל
עליהם סהוא לבן יתעלם ולא יראה
לעמק הנחלים:

בעת • הגאון רבינו סעריה זל פיר'
יורכו מענין התקדרות
מלסוף רבותינו זל רמזרריב ונגמתו
מענין התקדרות מלסוף כומת הגירין
ובלסוף מקרא כמתו בכור חיי • יאמר
אף על פי סבעת הקור הם מתקבכים
המימות סס בעת החום הם כעסקים
לפי סהם נתכים והולכים: נרעכו כמנו

משפט צדק

אורב משפט טו

חורבו • יובסו • נכמתו בחמו מל אותו
הזמן ולפעמים נרעכו ממקומם ילפתו
ארחות ררכס כי יפכו אל ארץ אחרת
או יעלו בתהו • באופן: מארחות תימא
וולתה אסר קונו למכא מס מים לברכס
בוסו מסכרס :

ירעך כדו לסון הפסק האור • והחכס
אע זל פיר' הפסקו כפול יזורבו כמו
בחזמו • נכמתו כמו נרעכו • ויהיה
נכמתו מענין כריתה לכמיתות
לכריתו' או יהיה יזורבו הפך מן מרוב
כלומר בעת מהס נגרים הס נפסקים
לפי שאין מימיהס ממקורס לא מקבוץ

הקרח והסלג על כן כטיגרו ויתכו כמים

וּלְפָתוּ אֲרָחוֹת דְרָכָם יַעֲלוּ
בְתַרְוֹ וַיֵּאבְדוּ

הס נפסקים מיר :
ילפתו ובעת סוזורבו ילפתו ארחות:
דרכס ויתעוותו ללכת אנה
ואנה ער סיפקו לגמרי כלאו עלו בתהו
ואכרו או יהיה יעלו לסון הפסק •

כי עתה • שאחס רואים צרכו :
הייתס לא • בלתי אחו אבל
נכרים על הפך ואח לברה יולר וזה כי
תרואו חתת הכר' עלי יום יום : ותיראו
סמא אכטרך ואסמאל מכס ולמה תיראו
מוז :

והחכס ר' לוי ב' זל פי' סהזכיר בכאן
סמי סכות להפסק הנהרות האחק
הלפת דרכס למקומות אחרו' והסכית
להפסק המקור סלא יתקוו בו מים •
והחכס אע זל פי' עלו באיר ער סיהיו
תסו ויאכרו כי המים תולדתס הירידה
וכאשר יסוכו איר יעלו בתהו ויאכרו :
הבישו המפרסים זל פירסו הביטו
לסון הסתכלות • וכראה לי

הַבִּישׁוּ אֲרָחוֹת תַּמָּא הַלִּיכֹת
שָׁבָא קְוֹרְלָמוּ :

סהוא לסון תוחלת ותקוה והפכוך הוא כפול הביטו כמו קונו ארחות כמו הליכות
והוא מלסון וחתו ובסו מכוס מכטס עכ בא אחריו בסו כי בטח : ארחות ימ אותו
תסר כלומר סולכי ארחות והוא סס והנכס סהוא תאר לסיירות יאמר מן אורחת
יסמעאלים ארחות לסון רכיס • וכן הליכות תאר והוא כפול : תימא וסבא • הס
מקומות סערביים ססוכים במרבר בארץ ביה כמו לקראת כמא חתיו מים
יוסבי בארץ תימא : למו • הוא מסמס לאחריו כלומר הביטו למו • יואל' כי סיירות
תימא וסבא הס בוטחיס סימכאו מים באותן נחלים סזכר :

בושו בטח • סכ ל לבס ואס אינו
נזכר: מריה • ל מקום הנחל

בְּשׁוֹכֵי בַּיְתָח בְּאוֹ עֲרִיבָה וַיִּחְפְּרוּ :

כי מכונו מקום לסון נכהה ססורינו מקומו או ל הסתקוה והסבטעה יאמר כי אלז
הבוטחיס סימכאו סס מים יבסו מסכרס בבואס סס ומכאו כי כזכו מימיהס וכן
הס רעי אזי בטחתי בהס סימחמוני והס כגדו בי זהו דרך רובי המפרטים באלו
הפסקוקים • והרמכץ זל פירמס כלס על רעיו סכאו מארץ מרחקים לכחמו ער
ספניהס קוררים מני קרת הדרכיס ומס כעלס הסלג ולא סמו לבס לזו בבאחס
ממקומס ובעת סוזורבו כלומר סכרהו עניהס ונכתחמוו בסמעס מחלמו כאספו

אודב משפט

ובחוס לבס בקדבם דעכו מתקומם וכו' ועתה ילמנו ונמו מעלת ויעלו מחזו
בחה לא לעזר ולא להועיל ויאבדו ממנו כי ימוכו לדרכם ויביטו אחרות תימא
זסכא אפר היא ארכס לסוב עם אותן סיירות וסס בסו וחסרו ורוכילסוב לזרכס
לפי סמי סכטס עליהן ככזבה תוחלתו : וכו' ערה • חדר אל הסכסכה או אל
עדהי אסר התחיל בתחלת העצין • וזה הפי' הוא דרוק :

כי פרסי' זל' כי עתה הייתם נמשלי'
לאותו כחל • והחכם אנפי' זל'
פי' כי לא סב אל סמי' כלומר כי עתה
אחס מחניפים למקום והייתם לו

להכריח דמו תראו חתת ופחד המכה סכאה עלי וקיראו מעניו או קיראו לומר
סאלת • והלמנן זל' פי' כי עתה הייתם והבעתם לבטוח אסר באחס לעשו
וכבראיתם החתת סכאה עליו ירחס מלעזרו • והסרגוס חרגס לה באלף
ססווא סקוב באלף וקרו בו' וכך חרגס אחס כדף סויתון כלל סויתון • יס לברס
כי עתה אס הייתם לזה סכער סאכי בווראיתס חתת בחולו עליכס הייתס ירא'
מלסרפיעי סכעס אל חרף אה סכירך ער סתגי' ע למקומו' ער כאן :

הכי זהו כמסל האומרים לזרעה לא
מדבסך ולא מעוקכך הא
סכי לחתה כלומר האס אמרתי לכס
סחתנו לי מתנה • והסס הוא ככה
ספעל כלומר סכולי מתנה • או יהיה
מכחכס כמסך למעלה כלומר סכו לי
סכחכס ומתנו סחרו בערי : כחכס •

לסון ממון כמו סיקרא חיל ואוזן כי הוא כחו סל ארס וחילו וואונו יאמר למס
תכערתני ברברים אחר סאיכי סול מכס דבר נהפסוק הוא סקמר עם מה סאחרתי
ומל'טוני סאס אמרתי סתתנו
ממנוכס ססר לסרות
אותי מר דר ומיר עריכיס אלנו היה כן
סחרסתי וסחתי אות' כי להככירי עגמי
עליכס אחס עוסיס כן • אכל לא אמרתי לכס דבר מזה • וסס סאחרו ססגתי
ברברי סורונו וכו' • או וסמר איכי סול ממון אלא סקווחמי :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

הכי אמרתי סכולי • בברת סכית
כסריס וסכא : ומר עריכיס
תפרוני • לפרות ממנו או קבתו מירס :

משפט צדק

אורב משפט טו

הורוני מה של ידעתי בלתי קטורין: ומה עניתי: אם אולי טעיתי: הכינו לי: כי אמכס: מה כמרכו וחזקו אמרי יוסר: באופן שיבטרך מחולק להורות: ומה יוכיח הוכח מכס: לבטור כי על אזהרבור בלתי באות שאמתי מתוך כערי:

תזכחת' וואמץ' כי דברי יוסר אינם כדרכים חוזק לחמרים בגפרו' ובבהלות ורבירכס אפע פהס באים בתזכחות וקטורין אינם כלום לפי שאין להם כיקר: מהי הראשון' לפון העלבה כמו מה רב סיכך: ומה האחרון' לפון גרעון כמו מה אכוס כי הגדלכו ומה יוכיח הוכח מכס חסר אחר כלומר מה

יוכיח הוכח אחד מכס' או יהיה

הלהוכח מלים החשבו ולרוח אמרי נואש

הלהוכח הככח הוא בזה מה פסי' האפזל פסי' התחשבון להוכיח אותי במליץ בלא ראייה כלל ותחשבנו לרוח אמרי כואם כמוני כלול' אתם תחשבנו דבריכס ככוכים ורבירי מי פהוא בכער ומתיאם מלראות עוד טובה תחשבום הכל:

חלהוכח מלים תחשבנו' להוכיח על המליץ כלכר לא על רוח אמרו כואם' ולבעור על יזה והעל על אמרי כואם מרבר מתוך יפתי:

אף על התרנוס אמר רבוז על יתום תטרון: פסה אף זה מענין אף וחמה: וכפ פרטי זל: וימ אותו כמו גם והוא הככח: תפילו גורל: כמו ועל לבוסי יפילו גורל: ועל בגדיית גורל: ותכרו לפון כרה גדולה כעודה כלומר מאחר פאתם מצערים אותי בדבריכס באכוריות חמה אכי גוור עליכס שאף על היותם תפילו גורל ותאכלנו עליו כמו כאמר פתיכס על הר קרסי כלומר בסמחת מעלתו והראבע זל פי' אף על יהוס תפילו

אף על יתום תפילו ותכרו על ריעכס ריעכס

אף על יתום תפילו: אף על שי פתהיו אולי כל כך אכאיים תפילו כעסכס על יתום: ותכרו על רעכס ותכרו מחסכה רעה על ריעכס להאריחו ברוץ פאולה אין ראוי לעמות זס בויוכח פהוא בקסת האמת:

הכותל לאמיתו ותחפרו חשירה כדי טיפל ועתה: אחר פהוכיחם ברבר קטורין בקס מהס פיתרכו לפכות בו בחמלה ויראו אס הוא מכזב בפביהס או האמת אתו: על פניכס: כמו על פני אהרן אביהס כלומר בפניו:

הכותל לאמיתו ותחפרו חשירה כדי טיפל ועתה: אחר פהוכיחם ברבר קטורין בקס מהס פיתרכו לפכות בו בחמלה ויראו אס הוא מכזב בפביהס או האמת אתו: על פניכס: כמו על פני אהרן אביהס כלומר בפניו:

ועתה תואילו פני בי: אל הענין סמכונ מתתו לא למלות: ועל פניכס: לפי רעכתס: אס אכזב סוכו

עובו: סוכו מדרך זו ואל תהי עולה בתוכחתכס

אורה משמש

בתוכחתכם להרטיעני • וסוכו עור
להכריקני מאותה עולה הנזכרת :
בה' כמו ממנה • כמו וכל ערל לא יאכל
בו ממנו • או יסוב בה אל התוכחת
ואם לא נזכרה :

היש ית הוות רמז אל הכאב כמו
והותו במאזנים יסאו יחד •
והנכון מהוא תאר אל הדברים כמו
הוות תחשוב לסוכ • וענין הכינה לא
תפול על החיך אבל ה'מל' ל' ההרגם
כמו בטרם יבינו סירוחיכם אטר כן
נראה לי • ואמר הים לומר מבלסוני
עולה במה שאני טוען סיותר טוב לא
סויתי מהותי בייסורין כאלה • ואם
כחי לא ירבים אם הם דברי הוות אם

משפט צדק

סוכו כאל • התיסכו כרבר :

שבו גא אל יהי עולה ושבו
עוד צדקי כהו
היש בלשוני עולה אם חפי
לא יכין הוות :

אל תסי עולה • ככעם הבא לכלל
טעות : וסוכו עוד • לפיין
בחקירה היטב ותמצאו : צדקי בה
ותראו : הים בלסוני עולה • בקראי
תגר על לו הסורין : אם חכי לא יכין •
עזה המין מן הסודענות הוא בלתי
כאות לאים כמוני :

לא כלומר דברים הנסברים שאין להם קיימא :

הלא אחר מספר גודל כערו וכברו
להראות כי אי איספר הוות
לתוכחת כדברי אליפו ואחר סחירף
אליפו וחבריו על החזיקם בטענה זו
התחיל לתת דבריו במה שהבטיחו
כי עוד יסוב המס סכותו ואמר הנה
הים בלסונכם עולה בה' יותר ממני •
והתחיל לברר זה ואמר הארס סכותו

הלא צבא לאנוש עלי ארץ
וכיכי שביר ימיו
הלא כבא לאנוש על ארץ • כוכבא
וזמן קצוב כח לארס עלי
ארץ סיטלי'בו את כפסו הסכלית בעיין
וכמעסה :

הס קצובים ואי איספר להוסיף עליהם כלל ומי סיכאו ימיו בבהלה ובמכאובי' און
לו תקוה סיסוב המס סכותו שאין אחר הנוות הקוים ואחר מהחולי זה אין תקוה
להכיל ממנו ואי איספר הוות מתוכחות נוסר אם כן הוא בלא ממפס ואיה אלתי
המפס להטיב באחרית כטענת אליפו וזה פי' הספוקים : כבאי' הוא זמן כמו כל
ימי כבאי' היתל ונקרא הזמן כבא לטי' שהוא מקובץ מעתות ורבעים והוא דרך
מליצה כי עם היותו כבא הוא כלה מהרס : וכימי סכור ימיו • הסכור אינו מוסיף
על זמנו אפילו רבע אחר וזהו כסלם סכיס כסני סכור בעוד סכה כסני סכור •
כלומר לא יעבור הזמן כן הארס זמנו קצוב לא יוסיף כזמן הסכור שאינו כוסף :
כעבר • יואמר כמו מהעבר תקוה
סיכלה זמנו סודע טלא
יעבור עוד כבא הכל • וכמו מהסכור
תקוה סכר פעלו בהסלמת זמנו •

כעבר ישאף צל ובשכיר יקוה
פעלו

משפט צדק

בן הנחלת לי ירחי שווא
ולילות עמל טנור ליו

ובשכיר יקום פעלו בזה לרכוז לו
לפניו אמנם אני : כן

בזה האופן : הנחתי לי ירחי שווא
ולילות עמל - שלא אוכל לקנות בהם
שום שלמות לא ביום ולא בלילה :

אם שכתתי ואתתי בתי אקום
וכדר ערב ושבעתי נדרים עיר
נשף

אם סככתי ובמנוחת המשכב
סהיה ראוי שייטב בו
ההתכוננו הנה אני מטעם בו כל כך
שאני אומר : מתי אקום - ולא אכטער
כל כך : ומרר ערב - הפמל הנז' :
ושבעתי כרורים - ממקום למקום :
ערי כסף - שהוא תחלת האור וכיום :

למרחוק שאינו כלה כדרך החולים שאומר
יום - ופי' נספ בקר והכל הוא חונר אל הלילה -
מסקל מסמר והראוי מנדר - ופי' הראשון הוא היות כוזן לפי קשר הפסוק :

לבש בשריו רמה וגוש עפר
עורי רגע וימאם :

לבש במדי רמה - כנים וזולתם
להסוף עבר : רגע - כסרק
וימאם שלא יקרבו מסרתים למרתטי :

אורב משפט כח

כן הוא זמן הארס הולך א נקוד קבוב'
ובכול לא יעברכהו והס ירחי שווא
ולילות עמל כי כל ימיו מכאובים והבל
המה ושווא ועמל או ירמוז זה אל זמן
חליו וקבץ : מכזי זמנו כמו אשר מנס
את מאכלכם כלומר לילות במספר
כמסרו לו : ורזל ררסו מן ירחי שווא
שמספט איוב בייסוריו טנים עמר
חרס - ונס אמרו שאותן היב חרס סכאו המכות על המכררים הס יב חרס
מנתימר בהן איוב כרו להטריר הסטן באיוב וסלא יקטרב כנגד ישראל - עכ

אם - יאמר כי זמן הארס הוא רב

ומרכר עליו ועל כל ארס

פאס יסכב הארס יאמר מתי יקום

ומרר לבו הלילה מתי יכלה : מרד פעל

עבר על מסקל אכר וסכר ויטוב אל סלב

כלומר ומרר לבי הערב ואס יקום יסבע

כרורים ער הספ כלומר ער הערב

לפי שהוא כורר ממקומו אנה ואנה

בטרדות מבהילות - וימ אותו על חליו

סחוא בלילה אומר מי יתן בקרו וכיום

אומר מיתן ערב - ורבינו סעריה זל

פי' ומרר ערב סהערב מרר עכמו עד

למרחוק שאינו כלה כדרך החולים שאומר

יום - ופי' נספ בקר והכל הוא חונר אל הלילה -

מסקל מסמר והראוי מנדר - ופי' הראשון הוא היות כוזן לפי קשר הפסוק :

לבש לפי פי' הראשון שהוא מרר

ביבירת הארס אמ' כי הארס

רמה ותולעה בחיוו והס הכנים

והפרעוטים והוא מלא חלאים רמים

בגרב ובחרס סבוקעים עורו - ולפי

הפי' סמני חונר לחליו סכבקע עורו

מפני הסחין מרר העפוס העלה רמה

והכאים כאלו הוא לבוס מן הרמה : גוס - חתיכה ובלסוף רזל רומה לו סנעקרו

בגוסיחן ואיפסר שהוא לסוף מסוס מלסוף רזל בגסיה ורומה ללסוף ערבי סקורין

למסוס גוס יאמר סמסוס בסרו הוא כמסוס העפר : רגע - כבקע כמו רובע היס :

וימאם לסוף מיאום שהוא כמאם מרוב המוגלא הינכאת ממנו - והקרובס עמאו

לסוף

אודב משפט

לפון התפסה כמו ימאסו כמו מים ותרגמו אתמסי והאלף תמורת אות הכפל כמו
אמר בזאו כמו בזוו :

ימי האמר כי חיי האדם קלים מן
הארג אשר יסלח האורג בכנר
והם כלים באין תקוה ותוחלת כטעם
קפרתיו כאורג חיי וימ תקוה מן תקות

הפני שלא נסאר חוט של מטוה בתוך הארג לחזור למלחו בתוך הכנר רמו כי
אחר הפגיע הוא לזה הבכול מהמחלה יורה כי קרוב לבא עתו וימיו לא ימכנו
ואם כן איפה תקותו סהבטיחו אליפז עליה :

זכור ואלתיסיה כן כדברך אולי
אחר המות תהיה התקוה זו
זה אינו כן - וזהו שאמר זכור כי רוח
חיי ואחר סתפוב אל האלהים אשר
בתנה איך מרדכה לסוב ואם כן איך
תסוב עיני לראות עור טוב כתנחומי
אליפז ואמר זכור כנבר האל ואם לא
בזכר כי ידוע הוא כי עמו יתוכח איוב
או יחזור אל אלוה הכוז למעלה ויחול
אלוה וירכאני :

לא רואי אינו פועל כמו אחרי רואי
לפי שהוא מלעיל אבל הוא סם
כמו טוב רואי כלומר מראה - יאמר
אחר המות איפסר סיזכירוני בני אדם
לטובה אבל איך תקוה סיראני עור סוס
אדם - עיניך בי ואיכני כלומר כרבע
יבא היות אל האדם כמי סמסתכל
ברבר ולפי סעה לא ימכאני כטעם
בלה ענין: לא ישוב: ארזל כאן כפר
איוב בתחיי' המתי'
סתפסוהו סכריו ולא ספי על זאת
הכפירה ואיפס מפני שלא היה מאכני
התורה וחיינה מנוה מוסכלת איך
לתפוס על הכופר בה אם לא באתהו
כה תבלה מהנביאים ויא סאיוב לא
דבר בזה לא על כד הטבע סהרי מטב'
האדם אינו סיחית אחר המות ואם יס
בזה

לא יאניני :
עין ראי - כמתת סרי המבינ' ער יאר
ס' פניו אליך : עיניך בי ואיכני -
גם בעוד עיניך כי בחיים האלה איכני
מוכך ככראפונה :

בלה ענין וילך בן יורד שאול
לא יעלהו
כלה ענין: כי אמנם יקרה ליקן
כמו לענין סכלה: כי לא יעלה
לסוב לימי עלומיו :

לא ישוב עוד לביתו ולא יבירו
עוד מקובו :

משפט צדק

אורב משפט טט

לא יטוב עוד לביתו אחר המות
אף על פי שמנפשו תתהום אחר
המות איזו הויה אחרת לא יחיה הוא
בלכמו באופי: שלא יכריחו עוד מקומו
ולפיכך: גם שאני לא אחסוך פי ארבר'
במר רומי: איזה רבון בלתי כאות
מתוך כערי:

בזה דרך כס לא יכתיבנו איוב ויהיה
מאמר אם ימות נבדד היחיה כמו מאמר'
חמן הסלע הזה כובא לכס מים סהיה
בתמיהה מתקיימת דרך כס זה כתב
המורה זל: וכראה לי סאיוב לא היה
מתרעם אלא על העולם הזה שלא היה
מן הרין לנסרו באלו היסורים: בזה
העולם כיון שאחר הייסורין איך לו
תקוה במסו טובה סהרי ימות ולא יחיה עוד ואם ים עולם אחר אז לכסמות בלכבר
אז לכסמות ולגופות זה לא יתן תלכותו כלל: וכבר סקרמנו זה: כלה ענן יאוויר
כי הענן יכלה ואינו חוזר הוא בעכמו כן הוא היורר בסאול שלא יכריחו עוד
אנסי מקומו: מקומו: אנסי מקומו כדרך ארץ כי תחטא לי: וכל הארץ באו
מכרימה:

גם אני לא אחשך פי אדבר
בצר רויה אשיחה במר נפשו

גם אני פרסי זל הואיל ואיך חרל
ממי גם אני לא אמנע
רברי מלזעוק על מרותיך וכראה לי
סהוא חוזר אל רברי אליפז כלומר כמו
סאיפז אמכריק ספי בדיוו גם אני לא אמנע פי מלקרו' תגר בכר רוחו סארבר
יורחו לי ואשיחה דברים מהס במרירות כפשי ועתה יתחיל איוב לזעוק חמס
על ספיוניתעלה ויתרומס:

הים אני אסתנון פי תשים עלי
משמר:

הים אני יאמר אל ספי אם אני הים
אפר יהמו יחמרו מיניו
אם תנין הגריל אשר בתוכו כי תסוס
כלי מסמר כאסר סמת על הים סחול
גבול יתנעמו גלי הים ולא יעברוהו
והתנין בכבכי תהוס כלוא ולא יבא כי

משפט צדק
וגל: בתלאים מתמירים
להכביעני:

הטען היה מפליא לנפשות עמו בכל רבע ועונה ולא היה מרפע ירו ממנו אפילו
סעה קלה לא בסוכה ולא בקיב' ער סהיה בחדר המות כמו ספרס אחר זה והיה
אומר איוב ויהיה הרבר כמו סטען אליפז סאני מחוייב למי באלו הייסורין מה
הוא זה סתוכפס זו אחר זו האס הוא מתירא סאברח ממנו ער סמסוס אותי
במסמר כמו סחס המסמר לים ולתנין:
ורבותיכו אמרו כי איוב היה מחכיו ולמטה מתפלח באפר ליבס ססחין לח וכנגד
זה אמר הים אני סלחלוות ססחין מתרבה בי בכל יום וכסס ססחול גבול לים כך
הוא האפר מסמר לי: והס אמרו כי מחכיו ולמעלה הים מתגבר במרס מחמת
ססחין וכס סמכבילו אמר ערוי מעלי הפשי וכנגד זה אמר אם תנין סהפסס לו
מסמר הפסט עורו אחת לסכעיס סנה כרבריהס זל סלא יחריב את העולם:
כי יח א 18 x כי

אדרב משפט

כי אגידתי ונתתני כאשר אמרתי
אלו בעת הסיכה
אחרא מרגע כמסב החולי ומסככי
סבל פני כעדי אז הייתי בכל רע כי
הייתי כבעת סרוב החלמות הרעים -
ובתב סלמכך זל כי כן חלוי סמרה
הסמור' או הסטן יחלימהו לבעת אותו -
וגראה לי סטא מתירוך איהוא לקוסית
אמב כו סט' סוא מעורר הארס לטוב

משפט אדר

כי אמרתי נתתני ערשי ישא
בשיחי מטכבי ו

ותתתני בחלמות ומחוינות
תבעתני ו

וחתתני בחלומות ליסרי גם
בעת הסיכה :

בשערות ובהפחדות מראה אלתי בחלום מהדברים העתידים לבא עליו וזא כי
פחד עמדתי ויחתיני וגם בעת מכאוביו מרעידה על מסככו סמראה אלתי מה
מעתיד להקרותם עליו מתוקף החולי אולי ימיב אל לבו כי בחטאתו באא עליו
הרעה שזאת וככר הקרמס זה בעה :

ותבחר סחנק נפשי סות
מעצמותי ו

סגבחר נפשי בחרה סתחנק כי
הייתה סיא כסהרונ
סואמחנק באיברים וכחרה מות יותר
היוד בעצמותי או יח' ספי' מעצמותי
יותר מכאב עצמותי :

מאסתי לא לעולם אחיה חרל
מפני פרהבל ימי ו

מאסתי מאסתי נפשי הכזרת או
חיי אחר ססוף סוף חין לי
לחיות לעולם על כן חרל ממני מאלו
התכופות הסופלות ותן ריוח בימה'
כר סלא תהא מיתתי ביוסורין קטים
מסוכים :

מאסתי הכה חין צורך בכל אלה
להסכימי ולהוריעי סאין
לכטוח בלא סחי' כי אחמס גם בעסרי
מאסתיס באמרי: לא לעולם אחיה -
ולסוכך: חרל ממני - מלספרי עור בלא
סיסורין: כי הבלי ימי' חין סמין
מספיק להכפל בו כחטאים רבים
וכלעדי אלה :

מה' זאת סיא כפירתו סחמכ איוב
כי עם היות ספי' יורע כרקתו
וכי אימ ראי לזותן סיסורין סוא
מקנהו עמו כאשר יתכה אים עם
רשעו במכאה ובקמה על קבת
עבירות קלות וואמר סאין ראי למי' זה
כי מה הארס סיגרלמו המי' ויסית אליו
לבו לסיחו באלו הייסורין כמו סיערס -
רעב סוכימול סוא על זה ואמר לו אס
יעית אלתי לבו רוחו ונסמתו אלתי
ואסוף כמו סאפרס עם :

מה' אנושכי תגדלנו וכיחשית
אליו לכה ו

מה' אכמס מה כחו ומס יוכל לקלקל
בסדר המציאות: כי תסית לית
לכך להקומס נגדו :

ותפקדו

ותפקדו

משפט צדק

ע אורב משפט

ותפקדנו לבקרים לרנעים
תבחנונו :

ותפקדנו לבקרים כמו חרשים
לבקרים כלומר תמיד
אתה מיכר אותנו ובכל רגע יסור אחר
יסור :

במה לא תשעה ממני לא
תרפני עד בלעירקני :

כמה תסעה ממני כמה תרפני וכמה
הוא רמז אל הזמן יאמר כמה
מהזמן יהיה שלא תסעה ממני ואפשר
שהוא כמו למה : לא תרפני עד בלעני
רקוי דרך מסל כמי שס' לו טור' שאפי'
הרוק סבפני אינו יכול לבלוע מתוך
טורדקו :

ותפקרט לבקרים לירקק עליו
כחוט הסערה ולכן :
כמה לא תסעה ממני באופן שלא
יהיו היסורים מתמרים :

חטאתי המפרטים זל רחוקי עכמס
בזה הפסקוק שהדי הם
מפרטים כי איוב לא הרשיע עכמו כלל
וגם סלק ההסגחה מאישי מין האדם
ויפרטו זה שהוא היה אומר זה לפי

חטאתי מה אפער לך נצר
הארס למה שמתני למפגע לך
ואהיה עלי למשא :

דברי אליפז והדברים בפשוטן לפי
מה שהקדמנו כי איוב היה צודה
סחטא לא שהיה אומר שחטאו לא היה
בזה השיעור סבאו עליו אלו סייסורין
זהים מתרעס על הפי' המיסרו יותר
משיעור חטאו ומה שאמר חטאתי
לא היה דרך וירוי שאס כן למה תפסו
אליהוא על דרקו כפסו אבל אמר זה

חטאתי מה אפער לך אף על פי
סחטאתי מה יכולתי
לקלקל במכוון מאתך הלא מכער הוא
נחס אתה : ונכר הארס סהסתרלת
לשארנו מכל מויק בכרר המביאות כמו
אזהב : למה שתמי למפגע לך כמו
סוכא בסכיל חטא מועט ובלתי כחשב :

דרך הכחה והיה אומר באמת חטאתי אבל לא זה השיעור פנת יסרתי ואמי מביקס
זמך סתוריעני מה אפער לך כוכר הארס ושוקדו התרצה באלפי אליו : זה יורה
סעל חסס יסרתני בייסורין קסים כי מה יכולתי עשות ולא עשיתי : למה שמחני
למפגע לך סכאתני ולא אהבתני סשמחני למפגע לך כמי שפוגע בעת חמתו
באיובו ומעורר עליו כל חמתו כן כתב רס' זל וככוו הוא : ואהיית עלי למשא
כתב חכס אכע זל תקון סופרים הוא מהיח לו לומר עליך אף על פי שהוא פירומו
בלא תקון לכון ער כאן לסוכו :

דך הכחה והיה אומר באמת חטאתי אבל לא זה השיעור פנת יסרתי ואמי מביקס
זמך סתוריעני מה אפער לך כוכר הארס ושוקדו התרצה באלפי אליו : זה יורה
סעל חסס יסרתני בייסורין קסים כי מה יכולתי עשות ולא עשיתי : למה שמחני
למפגע לך סכאתני ולא אהבתני סשמחני למפגע לך כמי שפוגע בעת חמתו
באיובו ומעורר עליו כל חמתו כן כתב רס' זל וככוו הוא : ואהיית עלי למשא
כתב חכס אכע זל תקון סופרים הוא מהיח לו לומר עליך אף על פי שהוא פירומו
בלא תקון לכון ער כאן לסוכו :

ומה ימ ומה כמו למה וימ ומה
הוא זה שלא תסא פשעי וימ
ומה הוא החט' והפס' הזה חטאתי
סלא תסא אוזנו וזה יות' ככוו : ותעביר
כמו ולא תעביר ולא סוכר עומר
ות 3 18 2 במקום

ומה ימ ומה כמו למה וימ ומה
הוא זה שלא תסא פשעי וימ
ומה הוא החט' והפס' הזה חטאתי
סלא תסא אוזנו וזה יות' ככוו : ותעביר
כמו ולא תעביר ולא סוכר עומר
ות 3 18 2 במקום

אוהב משפט

במקום פנים • ואלת פים תקוה
בתכחומי אליפו עתה לעפר אסכב
המות סוף קרוב מהרה : ומחרתני •
דרך ממל כמו פהולך לבקר החולה
במחל ומצא אותו סמת וחיכנו :

ער אן־אחן כמו אכה והו' כמו מתי כמו
ער אכא יכאכוני ער אכא אטיח
עבות בכפמי : סוכיח בלרר לאיוב על
צדקו נעמו כמו סכר' מהמעבס הקורס
לזה כמו ספירמתי • וואמר לו ער מתי
יהיה זה לך למוקט לרכר העתק בזה
ול תחשוב כי מעט הוא אכל דכר גדול
מגיע לכפירה כרוח חזק המחריד כל
דכר כמו סיפרטס אחר זה : ככרי־גדול
בלמון ערבי :

חאל ה' האל לתמה כי היא בפתח
וכן עליו במסורת 'ל' בפתח •
ואיכה כהא אחת האל סהיא ליריעה
כי היא בקמץ • יואמר מתוך דבריך
כיכר סאתה בוזר סהפי סביא עליך
יסוריך בלא מספט אחר סגורת סאתה
צדיק וכזה אחת ראוי לבפרה וכי ים
לחפוב כזאת על הא סהוא יעות מספט
להריע לצדיק יעות צדק פלא לבמולך
טוב וזהו קוסיא על המפרטים זל

סאמרים סאיוב היה רזאה סהפי למיאוסו במין הארס סלק ססבחתו מהס ואס
כרכריהס איוב לא היה טוען סהוא ענות מספטו אבל היה אומר בהסך ולפי
פירמו יבא סרבר על ככז כי איוב כועק באמרו כי הפס יתכר' יקרתו והוכיחאו
כמכאובים פלא כדין ועל זה הוכיחו בלרר וכך סחכריס בסאר המעמיס :

אם • ביד • סואיד ממס כלומ סהפסע
הוא ספליח וסתרנוס פי' כמו
יד סידרן סתרנס באחר מדרסון :

עתה יגזור בלרר סבני איוב היו
מחייבי מיתס בדי סמיס וזה לא חלק
פליח איוב כלל לפי פלא היה יודע
מכפן לבס וככר היה חוסס אולי
חטאז

משפט צדק

ומה לא חטא פסעי • הלא ראוי לך
לסלוח נס סיהיה פטי וזרז :
כי עתה • בקי־זר זמן : לעפר אסכב •
וראוי לרחס על כמצא כזה ער ויזכור
כי בסר המה רוח הולך : ומחרתני •
כאשר יקום דור חוטא יוחר ממני ער
ויזכור ימי פולס מסה עמו וגו' :

וען בלרר השוהו ויאכר !
ער־אן המלל־אלה יודח בביר
אמר־פיד !

בלרר א' ער אין ממלל אלה •
ליחס עול לאל
ית' : ורוח ככיר : להטיח רכריס
כגרו :

הארל יעות משפט ואם־עדי
יעות צדק :

הארל יעות מספט • אס ככיר חטאז
לו • האמנס ראוי ליחס לאל
ית' עוות המספט והכרק סהוא לפנים
מסורת סדין המזרגל אכלנו ולחפוב
סכטה מזה בעכירך :

סלק ססבחתו מהס ואס
כרכריהס איוב לא היה טוען סהוא ענות מספטו אבל היה אומר בהסך ולפי
פירמו יבא סרבר על ככז כי איוב כועק באמרו כי הפס יתכר' יקרתו והוכיחאו
כמכאובים פלא כדין ועל זה הוכיחו בלרר וכך סחכריס בסאר המעמיס :

אם־בניך חטאז־לו וישלחם
ביר־פשעם :

אם ככיר חטאז לו ויסלחם כד
פסעס • אס כעונס פסעס
היחס למערכת בהסתר פסיס על דרך
והתמוגגנו ביד עונכו :

אורב משפט

עא

חטאו בניו וברכו אלהים בלבכם • וית כי בלדד אמר אם בניך חטאו לו דרך
מוסר ולא אמר אתם חטאתו לני ואין בדרך :

אם • כבר פירשנו בפרקים הקודמי'
כי בלדד הוא כחשפק להכריע
כדעת אליפו פתוכחות חיוב הם על
כר המוסר או כדעת חיוב סאי איסטר
היותם על כר המוסר יהיה חיוב בלא
ספק רשע גמור רהוי לאותן ויסורין
על כן אחז החבל בסמי ראשי יואמר אם
אתם רשע תסחר אל אל ומקיבל
תמוכתך • ואם זך אתם כדברך עתה
יעיר עליך טובה או הרמזים או יסיס
עליך כמו וחתעוררתי כי מכאו רע
ומלס לך מה טאכרת מכות כרקך
כלומר המזון טאספת ככדק: כות
כדקך • כמו יכרכך וי' כות כרק וחסר
כית מכות ועס מפרשים כות כדקך
הכסמה : ומלס : למזן מלס :

והיות העופר והכבוד אשר היה לך
כראשיהך יהיה מעבר כנגד
האחרית אשר יבנה מאר :
כי שאל עתה יכבר בלדד לאיוב
כי רעות הרעים הם
בלא תקוה • אבל הכדיקים ים תקוה
לאחריתם • ואמר אם אינך מאמין כי
בזה טאל נא על רוד הראסון כמו כי
טאל נא לימים ראסונים וכוכן לכך
או דרוס ככוכה על מה טחקרו
הראסונים מאכבותם טהס קדמוני
הקדמונים :

כיתמול וכריך אתה לחקור בזה
אל הקדמונים כי ים
חקירות עיונות לא יספיק בהם זמן
הארס לקברו וכריך טיעור בהם
בקבלת הראסונים וכל סכן במחקר
הזה כי אולי היו רשעים מקלוחי בימינו
ולא

אם אתה תשתר אל אל ואר
שדי תחנק :

משפט צדק
אם אתה תסחר אל אל כורוי ותעובה
על מלא מחית כס : ואל פרי
תחכני בתפלה :

אם יזך וישר אתה ביעתה ועיר
עליה ושלם נות צדקה ו
ודנה ראשיתה מצער ואחריתה
ישנה כבוד :

אם זך ויסר אתה • מלא חטאת
עמסה איז ספק : כי עתה •
כלי אחור : ועיר עליך • מרת רחמיו :
ומלס • טוב תחת היסורין ססכלת
סיחטוב לך עונות כזכיות וכזה :
אחריתך יסנה • יותר מראשיתך :

כי שאל נא לדרך רישון וכונן
לתקך אבותם :
כי תמול אנהנו ולא נדע כי צל
ימינו עלי ארץ :

הלא הם יורוה יאמרו לך
ומלכם יציאו מלים :

כי טאל נא לרוד ריסון • מה טראו
בימיים : לחקר אבותם • מה
טקבלו מהם וזה : כי תמול אכחנו :
ולא יספי זמנו טל רוד אחר בלבד לקבו'
איוו הקדמה ככמיון : הלא הם יורוך •
מה

אוהב משפט

משפט צדק

לא נדע אם יאבדו לאורך ימים או לא
משמעו כי כן היינו בדורות הראשונים:
הלא הם שב אל הזקנים: יורד
מה שהיה בימיהם: ויאמרו

מה מקבלו מאבותם: ויאמרו לך: מה
סראו בימיהם: ומלכס יוניאו מלין:
שהסיונו בעתן וחקירה ומהם תשמע:

לך: מה שמעו מאבותיהם גם מלבם
ולמסול בו מסל וזהו המסל שיאמרו כמו סיפרם אחר זה:

הינאה
התאה נמא בלא בער וישטר
אהו בלרמים:
עדנו באבולא יקטף ולפניו בל-
חציר ייבש ו

בכה הוא הטיט הלח כמו
בכאתיו ובבאיו: אחו:
הוא פס הכמה כמו כי הוא הן אחים
יסריא והוא האכפסתא בלסון רזל
ובית ותרעוכה בלחונו כוספת כמו בית
לכו לחמו בלחמי ואיכו כפי' האכבע רזל
פטי' אחו מקום הכמה ויפרט יענט
אחו כחסרון כמה כלומר כחזו אחו:
והא זינאה איכה למאז לא כמו אם
נחאו כקטר פס הפסוק הבא אחריו
אמר אם יודמן סינאה גומא בלא בכה
ויסגא אחו בלי מים הנה סבלא ספק
ייבם כמו סיפרם:

הינאה
גומא בלא בכה: האמנם
יגדל גומא בלי אנכ סביביו
הנה כסיקה סיכמה באופן זה: לא
יקטף ולפני כל חציר ייבש: כי יבא
חום ואין לו מלחלה:

עורכו
באבו יכמו באבי החל כלומ' בעכו ומלינו לסון עץ כמה סאיכו אילן
כמו ותטמנס בעמתי העץ: יאמר כי עוד הגומא והאחו בעכו ולא
דקטף מקרמו ייבם קורם כל חציר לפי
בלא לחות:

כן ארתות בל שכהו אל ותקנת
חנה תאבד ו
כן אחרות כל סוכותי אל: או סוף כל
פי שתקרה להם אי זו הכלחה
בהיותה בלתי פוס זכות זולתי המקרה
או המערכת:

אופן המסל בזה כי כמו
הגומא והאחו ייבסו מהרה
לפי שגדולם הוא בלא בכה כן טובת
הרפעים אחרותה לאברון ואין לה
יסוד קיים אחר שסכחו האל זכרחה לי
שהזכיר שתי כמות מהרפעים האחת
המפורסמים והם סוכתי אל: והסכית
הזבועי סתוכס תוך ומרמה ובבלויים
עראים טובים והם החלפים לרמוז לאיוב אולי הוא מהחנפים: ורמז רזל פי' הגומא
והאחו איכס גדלים בלא בכה ומים וכפיכלה המים והלחות ייבסו כן הרפעים
מכליחים בעור שהסכה משחקת בהם ואלחר כך תאבד הקתום: ולפי זה תהיה
הא של היגאה לתמיחה והראסון יותר ככון עכל:

משפט צדק

אוהב משפט עב

אשר יקוט כסלו ובית עבדו
מבטחו ו

אשר יקוט כסלו בירד המערכת
או כסור המקרה:

ישען על ביתו ולא יעמד יחזיק
בו ולא יקום ו

רעב הוא לפי עמש ועל גנתו
יונקתו תצא ו

על גל שרשיו יסבב בית
אבנים יהיה:

אם יבלענו ממקומו ובחש בו
לא ראינו:

רעוב הוא והפך זה יקרה בהיות
ההבלחה עם חיזה זכות

מסבב כי גם: אם יבלענו ממקומו
חיזה מקרה רע: הן

אשר יקוט ענף כריתה מענין
ונקמותם או מיעוט כמו

כמעט קט והוא בירד והגאון אל עי'
חבל הסמם והוא רחוק: וכסלו כמנ

מבטחו כמו אם עמתי זהב כסלי יאמר
כי הרעב יכרת ויתמעט מבטחו: ולא

יתקיים כמו בית עכבים:
ישען יחשוב החנף כי ביתו הוא קיום

ויסעף עליו ולא יעמוד:
רעוב הגאון רבינו סעדיה זלה

הוא המסל הזה על הכרית
מהוא רעוב לפי סמם ועל גל פרסו:

וסוככו ואם יבלענו סום ארס ממקומו
לא יוכל כי יחסם בו וכאמר יכרת בבא

קבו מעשר אחר יבמחו וזה אל לא
ימאס תם: וכך פי' החכם רבי לוי בב'

זלחה אך על דרך אחרת ואינו ככון:
ורוב המפרטים זל פירושו על הרעב

ולפי מהמסילוהו בגמא ואחו אמר רעוב
הוא לפי סמם כלומ' קודם זרות הסמם

הוא רעוב אך כאשר חך הסמם עליו
ייבס כן הרעב מכליח לפי טעה ויאבר

מחרה: ועל גנתו מהוא כעוב בה: יוכתו תכא ויטלח בדים ופארות:
על גל הוא מענין גל בעול או מענין ער הגל הזה יאמר כי הגמא הזה יסוככו

פרסו על גל לרביים ולרוב תקפס וכנסו בתוך אבנים ויראה אותן
זימ יחזה למון כבוך מלסון קרן מוות וחזותיה לסיף ארעא ולסון מסכה חזותיה
מזרחת ויהיה חסר בית והראוי בבית אבנים יחזה: והראסון יתוד ככון:

אם אם יבלענו חסר המכלע או הוא חוזר אל הסמם הכז למעלה יאמר מאם
יסחית הסמסחית הגמא הזה ממקומו יסאר אותו מקום כאלו לא כראה
סם לעולם כמח כי האחו והגמא אי איפסר לעמות פרס' חזקים סיפאר מקומם
סיכר אחר סכברתו ומי טראה אותו אחתול יכהם בו היום ויאמר לא ראינו כי לא
נסאר בו רוסם כלל כן היא טובת הרעב בלתי קיימת: והתרג' פי' הפסוק מלפני
זה בלסון תימה כלומר האפסר פעל גל פרסו יסוככו ובית אבנים יחזה ואלא אם
יבלענו ממקומו וגו' וזו ראה מהמסל על טובת הרעב היא לא על רעת הכרית
כפי' החכם רבי לוי בג' ולא על טובת הכרית כפי' הגאון זל' וכל חלה הכרית
בלבד היו לרמוז לחיוב מאם איז לו תקוה ליסודית כמו מהיה טועף מהוא רעב
גמור

אורה משפט

במור מטובתן של רמעים ים לה הפסק במור ולא רצה לפרט לו בלדר זה לפי סעריזן היה מסופק ברמעו וסמח ייסוריו הם לתוכחת כמו סמאר אליפו וכבר פירשתי זה בפרקים :

הַדְּהוּא מְשׁוּשׁ דְּרָבּוּ וּמְעַפֵּר
אַחַר יִצְמָחוּ ו

חן כל שמחתו ונולדתו של במח להכרת והוא המטל לרמע

משפט צדק

חן הוא מסום ררכו • פתהיה ההצלחה יותר גדולה במקום אחר כענין אברהם ויוסף וזולתם • וכך יקרה לך אם אתה תסחר אל אל כמו סמארתי :

כי שמחתו להיו' הכלחתו אוברת ואמר חפער אחר וכמחו לנטוע מהם נטע יכרתו כמותם כרבע • והמטל כי אם יקומו בנייהם תחתם יכרתו ויאכרו בהם יום מסום דרכו כמו כמסום נוסם בדרך רחיקה • וים לפרס ומצפר אחר

וכמתו כיום במחי סאינס גרלי' במקום כמיתחם עד שמעתיקיל' אחת מאותו עפר לעפר אחר ואף על פי שהעתיקום עם גס עם יאכרו ולא יכמתו ולפי הפי' הראשון אמר זה בלדר לפי שהקיקו לאיוב להקור בזה אל הרמטונים והנה הרמטונים יורונו כן והוא ילמור אל הכומחים אחריהם :

הַדְּאֵל לֹא יִמְאַסְתֶּם וְלֹא יְהוּיָק
בִּיד־כְּרַעִים :

חן תראה דקרות הענין כי אליפו חתם דבריו בטובת הכרית כי

חן אל לא ימאס תם • לא ימאס אוחך גם פאתה תם לא תמים בעיני ובמופתים סכליים : ולא יחזיק ביד מרעים מהם כסדים ושכא סללו ממוך :

גור סייסורי איוב הם תוכח' עם היותו טלם בדקיו • ובלדר כמסופק אם הוא רמע חתם בטובת הכרית וכרעת הרמע ומכאן ואילך רוב חתימותיהם ברעת הרמע לחייבם איוב שהוא רמע במור אלא מאם יעסה תסובה תקיבל תסובתו וכבר ביארכו זה בפרקים :

חן אל לא ימאס תם • ולא ימאס תם : ולא יחזיק ביד מרעים : אם אתה רמע :

עד ימלה בהא כמו באלף • ומלת עד דבקה עם חן אל לא ימאס תם כטעם כי לא אעזבך עד אמר אם פסיתי • וימלא ספתיך תרוע' • וסמחות הוא על טובתו וסתרועה היא על רעת המרעים :

עַד־יִמְלָה שְׂחֹק כִּיָּה וְשִׁפְתֶיךָ
תְּרוּעָה ו

כי אז ימלא סחוק פיך • עליהם סיאכרו: תרוע' תרוע' ככחן :

שונאיך מרוב טובתך יתכיימו טובאיך • ואהל רמעי' איז לו תקוה כי איננו על כן הנה כחתי לענין סני דרכים וכחרת בחיים למען תחיה :

שְׂנְאִיךָ יִלְבְּשׁוּ־בִשְׂת וְאַהֲרָה
רְשָׁעִים אֵינְנִי :

ילבשו בסתי' כי יכוסו ממניך :

משפט צדק

אורח משפט עג

ויען איוב ויאמר ו
 אָמַנְס יִדְעָתִי בִּיָּבֵן וּמַה־יִּצְדָּק
 אָנוּשׁ עַם־אֱלֹו
 אִם־יִחַפֵּץ לָרִיב עִמּוֹ לֹא יַעֲנֶנּוּ
 אַחַת מִנִּי־אֱלֹו
 חֲכַם לִבּוֹ וְאִמִּיץ לִפְתֵי הַקֶּשֶׁה
 אֲלֵיו וַיִּשְׁלַם ו
 הַמַּעֲתִיק הָרִים וְלֹא יִדְעוּ אֲשֶׁר
 הִפְכֵם בְּאִפּוֹ :

אמנם * באמת ידעתי כי כרכריך
 אסר אמת כי רוח כביר
 אמרו פי כן הוא כי מי הוא הארס
 סיתוכח עם האל ואס ירבה להתוכח
 עמו איך יכא זכאוי ויכרז עם אל ברבו
 כן פי הגאון רבינו סעריה זל * ויס
 פירוסים אחרים ואיכס נאותים לשי
 כוונתנו :

אם * לריב * להתוכח : לא יעננו *
 תסוכה על אחת מינו אלף
 מטענותיו :

חכם * יאמר איוב לבלדר אחס אסר
 הוכחתני על היות רוח כביר

אמרו פי ונתת הסכה בזה לפי שאי
 אוספ' לטעון כנגד רזממות הס' שהוא
 יעות מספט וכרך אל תחסוב סעסיני
 זה לסכלותי בידיע' להותו כי גם יודע
 אזי שהוא חכם ללבב וגו' ולפי שהחכמ'
 הוא בלב כאמרו ובלב כל חסך לב
 אמר על הסך חכם ללב כדרך הספלות
 טבאו בו ית' יאמר כי הסך הוא חכם
 ואיך בחכמים מי סיוכל לטעון כנגדו
 והוא אמין כח ואיך מי סיהיה אמין לבו
 בבבורים יוכל למלט כפטו ומחפס'
 סיהיה המקרא הוא מכורס וכלא אמר
 מי חכם ללב ואמין כח הקסה אליו
 ויסלס כי הוא יותר חכם ויותר אמין

מהס : הקסה * כלומר הקסה לבו : ויסלס * ועמד בטלום :
 המעתיק * יגיד עתה מחכמתו ונבורתו מה שהוא מפורסם יאמר כי הס'
 הוא מעתיק הרים סלחעמים הוא כעקר החר מתקומו ובעטה
 מיוסר בסבת הרוח הנעכר בבטן הארץ שהוא בוקע אותו מקוס ולא ידעו יוסבי
 סהרים ההס מי הוא אסר הפכס באט * והנה בזה החכמה נעלמה מאנסי
 סמקוס שהוא ונבורה כהעתיק סהר * ורבינו סעריה גאון זל פי המעתיק אכסו
 סרים ולזה יפול יפה ולא ידעו * ואיך כורך :

המרגיו המרגיו למסן תנועה וחררה
 כמולכ רגו : יתפלגין למסן
 יט א 19 x רעה

איוב ג ידעתי כי כן כרכריך
 סאמרתני דברים
 בלתי נאותים נגד האל הטוב : ומה
 וברק אכנס עם * יודעתי גם כן סלא
 וברק אכנס כהתוכחו עם סוס אל גם
 סיהיה האל הרע כיואמנס גם : אס
 וחפון * האל לריב עם הארס לא יעננו
 הארס : אחת מני אלף * מיראתו גם
 סיהיה הארס : חכס לבב ואמין
 כח מי הקסה אליו * כחוסב להתיכב
 מנגד לאל הרע ולהמלט : ויסלס *
 ומלט מרעתו והנה הוא : המעתיק
 סרים ולא ידעו * סעמה פעלו פתאום :

המרגיו ארץ ממקומה ועמורה
 יתפלגון

אחדב מצפנט

משפנט צדק

יחפלאצון :

דערה כמו פלנות בעתתני * יאמר כי
סם' בבורתנו יביע הארץ ויחרידה
ממקמה אחר היא מיוסרת עליו * וזה
בסבת מהעמומים אחר היא עליהם
סם כדעדים כי הו' הוא נעבר בפנימי
הארץ סחיון ה'רץ הוא בסתך עליו
בעליה על גבי עמוהים וכס הוא כדער

המרגיו ארץ * גם כי פעלו הוא
ביוסבי האר' הכפסר'
לא בנכחיים כי אמס נוסט פמים הוא
לכרו פעול בנכחיים :

אותו מקום יתנופע הכר החוכי וזה יקרה ברעם הכקרא זלזלה בלסח ערבי
זבלע' טרה טרימול : וזהה בהעת' הסד'ים גבורה מבר גרלם ובהרגזת הארץ ים
גבורה מבר היותו כולל בכל הארץ וסבת ההעתק וחסרגו היא אחת וסוף הרוח
הנעבר והודיענו אויב כי אף על פי שזאת היא סבתם אבל ים כזה סבה אלהית
מדעת יוסבי בה זלזלה אחר אחר סמכם כאפו כטעם סמכים לארץ ותרעד יגע
בהדים ועעסו גמר הענין :

ראמר לחרס ולא יודח ובעד
בוכבים יחגום :

חזאמר * חרס * הוא הסמם כמו בטרם
יבא החרס ונקר' חרס לפי
ססוף מיכם הדברים * כחרם ונקרא
זחמה מפני מהוא חמם כי פני כחות

יפ לו חמם ומיכם * ונקרא סמם להודיע סאינו אלא סממו סל האל ית' הפך
דעת. חנועים בו ססוף און : יחמם * יחמם או יסגור כמו ובעד כל אדם יחמם
יאמר מהים' לו ממסלה על הסמם ועל הככבים ומראה גבורתו בהם כי הוא
גוזר על הסמם מלא יורח בעת הלקות ובעד סאר הסככים יסגור סלא יכאו
להאיר כי יקרה להם לקות גם בקיות האחר תחת חבירת וזה יהיה בסבעה ככבי
לכת * וירוע הוא כי סבת לקות הסמם כסיעמור סירח חתתיו ולא יהיה סוס
מרחב לא לכפון ולא לררום * וזהו כסיחיו בזנב סתלי או בראסו כי אז יסתייר
חממו אורו לפי מהוא גוף חסוך ולזה לא יהיה לקות הסמם אלא בעת המולד וכך
סאר הסככים אינם בסתרים אלא בסבת סיות סתחתך כנגד העליון * וגם לקות
סירח אחר הזכירו סכתוב הזה בכלל סאר סכככים הוא כסיחיה הסמם בזנב
סתלי וסירח בראסו או בהסך כי אז איך להם רחב כלל וסעמור הארץ בין הסמם
זסירח וסירח איך לה אור מעכמה אלא מהסמם ולזה תקדר וזאת היא הסבה סלא
יהיה הקדרות אלא בעת מלוי סלבה סים בין הסמם וסירח חכי סבלגל * ואחר
סירענו שזאת היא סבהם וסוקות הסמם סס ככה ואכסגנן אחר יוכל להודיע
כי יהיה קדרות לסמם או לירח בכל זמן שאירע ככה קודם באו בזמן מרובה
אם כן למת יחם אויב זה לגבורה אל ססם ית' וסלא מטבע הבריהא הוא כן סלא
יסתנה סטבע ססוף אלא דרך כס אחר מזה לא היה מרבר אויב * איסער כי הוא
מיחם הדברים סטבעיים לגבורת סמ' לפי ססוף בוס וכבראו באותו טבע * אבל
הענין אל פי' זה לפי ססוקרותה סוף מורה ססרת סמלכות וקיום סממסלס וספי'

חותם בעד ככבים למכל ענת החכמים והוכרי עמים והחזום בכוכבים כי מלכרי
ארץ ויועביהם הם בידו כטעם כללית כרב עבתיך יעמרו כל ויוסיעוך הוכרי
עמים החזום בככבים • הנח היו כקם אם טרפתם לא יבילו את כפסם ואם כן
בתתזונים ידבר כי הנבורים והחכמים הם לפניו כקם וכבער כל ארם מרעת:

נטה שמים לבדו ודורך על

נוטה • נטה עמים לברו בעת הבריא
היה הוא יחיד בעולמו כאמרו

בכתרים :

נוטה עמים לברו ולא היה כריך לעזר
מוולתו לא מיכאל בכפון ולא בבריא

בררום ואם כן אחר מהוא הוכיחם מאין לים הוא פליט עליהם ועל הככבים ועל
הכח הנאכל בזה העולם : ודורך על במותי ים • איפסר לפרטו על עת הבריא
כמררם החכמים זל סהקיה כל ממות סבעולם לים אוקינס והחזיקו מועט את
המרוכה כארם הרורך בנת ונקר' ים אוקינס במותי ים כמו סנקראו המקומות
הנבוכים מן הארץ והוא לסון מוסאל או הוא רמו להסקט הגלים כי סם' בסוא
גלי הים הוא דורך עליהם ויסכחם • והחכס ר' לוי בן גרסום זל פי' נוטה עמים
דורך על במותי ים הוא הנלגל ואינו ככף :

עושה עם הוא לסון קבוץ מלסון
עומו ובוואו הוא קבוץ

עשה עש כסיל וכיטה וחרר
תמן ו

ככבים ופי' החכס ר' אברהם זל עם
סבעה ככבי' סהם בנר כפון ונקראו'

בלסון ערבי ככאת כעלם וכך ס' הגאון רבינו סעריה זל והוא פי' ועים על כמיה
תנחם כי עם ועים אחר כמו סם ומים : כסיל • הוא כוכב סם וכימה היא כוכב קר
וזהו סארזל אלמלא חתתה סל כסיל איץ העולם מתקיים מער ככתה סל כימה
וזהו סאמר התקמר מערנות כימה או מוסכות כסיל תפתח • והאחר הוא בכסון
והאחר הוא בררוס • וכסיל כקרא סהיל וכימה תריא : וחרר תימן • פי' רס' זל
להככים סם סופה כרכתיב מן החרר תבא סופה • ורך מררס הוא • והחכס
אכע' זל פירם סהם הככבים סהם כפאת נגב ולפי סהם בלתי כראים ליוסבים
באיקלמים אלנו קראס חדרים כאלו הם כחבאים ולפי סהזכיר עם סהם לעולם
כגלים אליכו ולא יסתר ולעולם הזכיר הסנתרים לעולם כלומר הסמים וכל כבאס
הוא מוסל עליהם • או ירבה לומר וכי הוא זה מפלאות סה' כי עם היותם מטבע
אחר סם עושים פעולות ספכיות כן פי' החכס ר' לוי בן גרסום זל :

עושה מלכר אלתיס בוכה לעסות
גרותות ונפלאות סאין

עשה גדלות עראין חקר
ונפלאות עראין מספרו

סכל סארס יוכל לבא ער תכומס ולא
לכלול אותם במספר כי איץ מספר •
ואמר כל זה איוב כי עם היותו יורע כל
זה הוא מתלונן על סה' ונלא יססום
יט ב 19 2 בלר

עושה גדלות ונפלאות ואמרת
מה יכרך אנום עם אל גס
יהיה האל הרע כי אמנס : יעבור עלי

אזהב משפט

בָּרָדַר כִּי בַמְּלִנְתּוֹ הוּא קוֹרָא תַּגְרִי
אֲבָל חֲכַמְתּוֹ בּוֹזָה הוּא סְמוּכֵי סִיתְרַעַס
כְּמוֹ סִתְרַמְתִּי בַּפְּרָקִים :

הָן • יוֹחֲלוֹף כְּמוֹ יַעֲבוֹר יֹאמֵר כִּי הִסִּי
עַם הַיְהוּדוֹת מִלֵּא עוֹלָם הוּא עוֹבֵר
עֲלֵינוּ תַּמִּיד הוּא בְּלִתִּי מוֹסַב וּמוֹכֵן
וַיִּהְיֶה לְפִי זֶה יַעֲבוֹר וַיִּחְלוֹף דְּרָךְ מִסֵּל •
אוֹ יִהְיֶה סֵב אֵל הַהִבְתָּנוּ זֶה הַמְּכִיאוֹת
וּכְבוֹדוֹ הַכְּרָאֵס כְּעַמְלָנוּ יֹאמֵר כִּי

הָן יִתְחַף לְסוּף הַסְּחַתָּה וְכֵן כַּחֲתָף
תֹּארוֹב וַיֵּל יִתְחַף בְּתִי כְּמוֹ
יַחֲסוֹף בְּמִית כִּי הִס מִתְחַלְמִים זֶה בּוֹזָה
כִּי מְכִיבוֹ טַעַה וְתַעֲסִי יֵאֵת 'סִהִסִּי יַבּוּל
מֵאִסִּי מְמוּבֵן וּבִיתּוֹ • וְאִיךְ מִי סִיזְכֵּל
לְהַסִּיבוֹ אַחֲרוֹ מֵרְכוּבוֹ וְמִי יִסִּיבּוֹ דְּבַר־
אוֹ יִהְיֶה חֶסֶד הַסֵּס וַיִּתִּיר רֵאִי הָן יִתְחַף

חֲתָף וְמִי יִסִּיב חֲתָף הַסֵּס אוֹ כְּמוֹהוֹ וּבְרָךְ
הוּא בִּכְחַ הַסְּעוּלָה וְלֹא הִסִּי יִבֵּא יוֹתֵר כְּכּוֹן סוּף
הַסְּמִיךְ מִי יֹאמֵר אֲלֵינוּ מַה תַּעֲסֶה :
אלוה כְּפִיחַרָה אֲפֵנוֹ לֹא יִסִּיב אֲתוֹ
עַד סִיכְעָנוּ תַּחֲתוֹ גְּבוּרֵי
הַגְּבוּרִים וְהֵס הַעֲזוּרִים אֲנַסִּי הַתּוֹקֵף :
רַחֲבֵי תּוֹקֵף • אוֹ זִרְכָּה לְמֵת אֲלוֹהַ אֲסֵר
לֹא יִסִּיב אֲפֵנוֹ :

אָף עֲתָה הַסְּלִים מַה סִּאֲמֵר חֲכַם
לְכָב וְאֲחִיץ כַּח וְעֲתָה יַעֲרַם
מִי הַקְּסָה אֲלֵינוּ וַיִּסְלַס : אֲבַחֲרֵה • כְּמוֹ
אֲבַחֲרֵה וְרִמָּה לֵנוּ בַּחֲתִיךְ כְּכוֹר עֹנִי •
יֹאמֵר אִם הַגְּבוּרִים אֲסֵר מַעֲזוֹס
סַחֲחוֹ תַּחֲתוֹ כֵּם סִאֲרֵי לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹ
אוֹתוֹ אִם יִקְרָאֵנִי אוֹ לַעֲבֹת בּוֹ סִרָה
וַיִּהְיֶה אֲפַעֲכָנוּ כַּמֵּת אַעֲכָה בּוֹ וְלֹא אוֹכֵל
לְכַר דְּכַרֵּי עַמּוֹ אִם הִס כְּכִים אוֹ
בַּטְלִים • אוֹ יִהְיֶה לְסוּף כַּחֲדִידָה מִמֵּם
לְכַחֵד הַיְהוּדִים כּוֹרֵךְ מִכַּסֵּס וְהַסֵּס דְּרָךְ
עֵנִה דְּבַר אוֹיֵב בְּכֹחַ לְפִי סִבְכֵל מִקּוֹס
אָף כִּי הוּא לְסוּף קִיֵּאוֹ יִהְיֶה עֲזוּרֵי רַחֲבֵי
כַּחֲתֵן

משפט צדק

לְהַרְעֵ : וְלֹא אֲרִאֵת סִאֲכַתֵּר מִמְּנוֹ
וַיִּחְלוֹף • לְעַמְּיִים מִמֵּנִי אֵל מִקּוֹס אַחֵר
לְהַרְעֵ : וְלֹא אֲבִין לֵנוֹ • סַתְמוֹר יִדְאָהוּ
מִמֵּנִי :

הָן יַעֲבֹר עָלֵינוּ לֹא אֲרִאֵה וְהַחֲלוֹף
וְלֹא אֲבִין לֵנוֹ

הוּא כּוֹרַע מִמַּעֲפֵינוּ אָךְ מֵהוֹתוֹ כַּעֲלַמֵּת :

דִּין יִחַתֵּף מִי יִשִּׁיבֵנו מִי־אֲמַר
אֲלֵינוּ מִהַ תַּעֲשֶׂה :

הָן יִתְחַף • מִמִּזְבֵּי בַעֲבֵן רַע : וְמִי
יִסִּיבֵנו אֲלֵנוֹ : מִי יֹאמֵר אֲלֵנוֹ מַה
תַּעֲסֶה • סֵלֵא כְּדִין עֲשִׂית :

וְלֹא אֲסִיבֵכִי סֵהוּא כְּמוֹ וּבְרָךְ בְּרַכֵּס סֵהִם

אלוה לֹא יִשִּׁיב אֲפֵנוּ הַחֲתֵנוּ
שְׂחֲרֵי עֲזוּרֵי קָדָב :

אלוה לֹא יִסִּיב אֲשֵׁי־סַגֵּס סִיאֲמַרְנוּ
לֹא עֲשִׂיתִי כֵן לֹא יִסִּיב חֲתָנוּ
מֵהַסְּמִית : תַּחֲתוֹ סַחֲחוּ־כִי אֲמַסֵּס כְּבוֹר
כַּסְּלוֹ תַּחֲתוֹ : עֲזוּרֵי רַחֲבֵי סְבוֹת עֲזוּרֵי
לְרוּחַס אֵת הַאֲדַס כִּי הוּא מְכַסֵּל אוֹתָס
כְּפִיחַסוֹן לְהַרְעֵ :

אָף כִּי־אֲנִכִּי אֲעַנְנוּ אֲבַחֲרֵה
דְּבַר־עַמּוֹ :

אָף כִּי אֲכִיבִי • כֵּם אֲמִי הַסְּמִכֵּל בִּיסוּרוֹן
סֵאִס : אַעֲכַם אֲבַחֲרֵה דְּבַר־עַמּוֹ •
בוֹיכּוֹס סֵאֲסוּחַחֵה תַּחֲתוֹ בְּלִי סַסֵּת :
אֲסֵר אִם כְּרַתִּיתִי לֹא אַעֲכַם • מוֹרֵאֲתִי
אוֹתוֹ אֲבָל : לְתַמַּעֲפֵי • סֵאֲלֵ הַטּוֹב :
אֲחַתְּכֵן •

משפט צדק

אודב גשפט עה

אחתי • סיכלני מיד וזה כי : אל
קדחתי ועבמי • האל הרע : לא אחתי
כי יאזן קולי • למסופ לקול תחכמי :

כמת הסככים העוררים חכמי הרעב
וכן דרסונו חזל ויבא הקל וחומר
כפסגו וירבר חכב עליו ועל כל בני
חרם :

אשר אם צדקתי לא אענה
למשפטי אתחנן :

אשר • יאמר כי מי יוכל לרץ את
סתקיף ממנו פאס ברקתי
והא יחייבני לא האכל לזעוף : אפכה •
כמו ועמית ואמרת : למסופמי אתחנן •
פי' סגולת רבינו סערה זל וזין לי כח
לרבר לפניך דרך ויכוח רץ בתחכוכים

אם קראתי ויעניי לא אאמן בר
יאזן קולי :

חרבר למסופמי וכן פי' הרמבן זל : וים פירוש אחר סאיכו ככון :
אם • ים פירוש בזה סאיכס כאותיס לכונמיכו והככון חלי סהוא אומר חיך
אחוכח עם מי סתקיף ממני סאפילו ירבר כמי כאמר ירבר אים עם
רעיו לא אחתי סיאזן קולי ככעקי חתם על רינו כטעם אסתח אליהם לא
יאחמי וזור פמי לא יפולן • וכמו לא יאחתי כיתול סופר • וכן פיר' זל והכוננה
בכלס סמרב חעכס באותו רבר אפילו כסיותו אותו רבר איכס מאחכים בו ולא
בוזיחם בלבס סהוא כן וקרוכ ללסון כסחח הוא כמו התאחץ בו כי יעיד זרעך
סבא אחר התכנס בו כי רב כחו :

אשר • סערה היא רוח סערה ואחזל
סמחר רוח סערה עברה לפניך
וכתחלף לך איוב באיב : יסועמי •
יכתתי • כמו יסופך ראם : עכמי • סם
המכות סהעור כככב ויובא ממנו לחם
ודס כמו ססתח סנתך • יאמר איוב חף
על פי סאיב יורע כל זז מרוממות ספי'
לא אחכע עכמי מלקרוא תגר במת
סבראה לי סהעכור עלי את סדרך
דוגמת מה סאמר ירמיה עם כדויק

אשר בשערה ישופני והדברה
פצעו חנם :
לא יתנני השבר רוחי כי ישבעני
סמריים :

אתה ה' כי ארוב חליך אך מספמי ארבר אתך מרוב דרך רספיס כלחם • כי
אבי רואה כי ססס ית' כתוקף סהוא מכתת אותי יוהערה רמז אל סתוקף או סססן
בא אלני כרוח סערה : וסרבה פכמי חכס • כי לפי סהאמת לא סייב לסס ית'
סיסרמי כרבי אלני ספכעיס כי אימי יורע כעכמי כי כומן מול סעכעיס עלי לא
כתחייבתי זס סשיעור פל כן אימי גוזר כי סהוא סרבה פכמי חכס :
ר א • ממרירת סחולי איבי יוכל לסאיב רוחי חלי :

אשר כמערה • פתאום : וסרבה
פכמי • כאלחזיות : חכס •
כלתי סכס מספקת לום :

אם • זהו כמאמר סאומר למלך ארמי
חם רכונך ליטול ממון זה ככס
סכס

אם לטח אמיץ הנה ואם
למשפט

אודוב בשפט

משפט צדק

למשפטמי יועדני

אם אצדק פי ירשיעני תם אני
ויעקשני :

אם לכח אמיץ. אם להראות כח
הרבה פכעי : הכה לא
ינטרף לזה כי דבר ברור הוא שהוא
רב כח : ואם למעט. מידכה סאתוכ
עמו : מי יועירי . מאעמור לרין כי
גם : אם אכדק פי ירשיעני . פיתבלבל
פי מיראחו והמופת על זה כי אמנס ;
תם אני יוכלתי מתנגד לקבלת אבות :
ועקסמי . ביסוריו ממחך כער אמרתי
דברים בלתי נאותים :

תם אני לא ארע נפשי אמנס
הני

תם אני . וגם כן עס היותי תם :
לא ארע נפשי . המסקלת
לכהונ בחכמה : אמאס חיי . על הפך
הראוי לכל מסכיל בוחר בחיים לקנות
ולהסיף בהם שלמות נכחי :

ואני תמה כי לפי דבריו של הרב זל אויב
לא הסיב דיעה זו אלא מפי אליהוא . ויותר נכון פי' החכם רבי לוי בן גרסום זל
עפי' תם לטון אשיפה כמו אם תם הכסף כלומר אני קרוב למיתה וכחי אעס עד
אלא ארע נפשי אם היא בי אם לא ואני מואס חיי :

אחת היא על פן אמרתי תם
ורשע הוא מבלהו

אם שוט ימית פחאם לבסת
נקים ילעגו

ארץ נתנה ביד דשע פני
שפטיה

הנה הרמות בידך אך אם במעטם
תרכה ללקחו עמוד במעט עמי וכן
אמר אויב אם לכת באתי להריב עמו
הנה אחיץ ממבי ואם למעטם מי יומיכמי
לרון לפניו ויוממע טענותי כי אני יודע
כי שלא כדון הרבה פכעי . וגמ' הענין :
אם . ואפילו אעמוד עמו ברין וידעתי
סאכי כרוק אבל מיראחי מעניו
אבל ויסקתמו טענותי ואהיה נכסל
בהודאת פי בתהלת דברי ותביעתי
ואפילו אטעון טענותי כסדר ולא
ירשיעני פי בהספטי עמו הנה הוא
יבטלי במעמותי עד שעס היותי תם
ויעקשני ויעותמי כריבו ויהיה
ויעקשני חוזר אל הסם יתבר' או יהיה
חוזר אל פי הזכר . ויהיה כפל דבר
במלות מונות :

תם . רוב המפרשים זל פירשוהו חסר
כלומר לא ארע רע או חטא
לבעפי ויהימכז זל פי' אני יודע בעכמי
סאכתיס ולא ארע לאלו היסודין אם
באו לכפטי מכד תולדתה כלומר לא
ארע נפשי אם היא תמה על כן אמאס
חיי והוא עכך גלגל הכעסות לפי דעת
המקובלים לפי מה שקבלנו בפי' דבריו
לא הסיב דיעה זו אלא מפי אליהוא . ויותר נכון פי' החכם רבי לוי בן גרסום זל
עפי' תם לטון אשיפה כמו אם תם הכסף כלומר אני קרוב למיתה וכחי אעס עד
אלא ארע נפשי אם היא בי אם לא ואני מואס חיי :

אחת . רבו הפירושים בפסוק זה עס
הנמשכים אחריו והנאות
לכוונתיה הוא מה שפרטי זלי אחת אני
רוחה בעולם על כן אני אומר שהעס
ית' תם ורעע הוא מכלה ועוד יפרס
אוחה . והכוונה לאויב כי אין מרעת
הרעמים רחיה סאויב יהיה רעע כמו
סעוען בלדד כי אף יהיה בדבריו ממה
סאכי

משפט צדק

שִׁפְטֵיהֶם יִבְסֹתֵם לֹא אִפּוּ מִי

הוא ו

וְיִמְקְלוּ כַּנִּיבְגָן בְּרוּחוֹ לֹא רָאוּ

טובה ו

חָלְפוּ עִם אֲנֹת אֲבֵה בְּנֶשֶׁר

יטוש עלי אכל :

אחת היא - מדתו להרע : על כן אמרתו תם ורסע הוא מכלה : ולא יברל - ואמרתו : אם פוטו סל מיתה כללית כמו דבר וחרכ ורעב : ימית פתאום - כדוק ורסע : למתת פקוים - הלוקים עם השמון : ילעג - זה האל הרע ולא יחוס כלל - וזה כי אז : ארץ כתנה - בידו שהוא : רסע פני שופטיה יכסה - שאינו מתן מקום למדת הדין : אם לא - כדברי : איפא - אם כן : מי הוא - שיוכל לעמות אלה הרבות שלא בדין כי אמנם מן האל הם ב לא יבא כי אם שוב והוא תכלכל דבריו במספט - ובהיות : כי ימי קלו עובר מהר נבר רכוכי : עם אמת אכה מהם אנויות המתאות' למחת הפכם :

חלפו - כמו עברו : אכה - יז עם מקום - והתרגום פ'לסון איבה אחר שיען קלילן רמדי רבבו דאולין למכה וית למון רכון כמו ולא אבא וי' להיק -

ולפי זה אמי אומר כי הם הספינות מהם הולכים במשטות מהם הולכים כרכוכים אבל הספינות שאין להם משיטות אינם יכולים לילך לא א אשר יהיה פמה הרוח ללכת - ואלו הספינות יתדר קלות מהאחרות : יטוש - יעוף כנשר חש לאוכל תרגם מתן כשימריא רשאים למיכל והלסון אגרה ססין באוריא - ובגמרא עושם להם כנפים כנפירים וטסים על פני המים - והרבה ים ברברי אגרה :

אם אמרי אשכחה שיחי

אעובה פני ואבליגה :

אם אמר

אודב משפט עו

מאני רוחה מרעות סכאו עלי אמי גוזר סלפכיו הם סוים כטוב כחוטא זנו' :

אם - ארץ - זאת היא האחת אשר עליה יואמר איוב תם ורסע הוא

מכלה : אם מוטרלסון הסטן ימית פתאו'

אח הכריקי ולמסת כקיי' ילעג - כדרך

ככי ארם המכיס את הכלבים ללעג -

אם כן ארץ כתנה ביד רסע זהו הסטן :

פני שופטיה יכסה - מהכין ברברי

האמת ואם לא איפה דבר זה מי הוא

המכלה התמימים - על כן יגזור איוב

כי הסס ית' נסה אותו דרך לעג וסחוק

למנאותו אותו - יוס מי סאו' בגמרא כי

כלפי סבינה דבר ויבקם להפוך קערה

על פיה ולפי דעת זו הנה תפסנו להוא

בזה באמרו האמור' למלך בליעל אבל

העלו גם כי כלפי סטן דברי - ורביע

סעריה זל פי' ארץ חמר כף הרמיון

והראוי כארץ כלומר זהו כארץ מתנה

ביד רסע וככון הוא - ויסיח פי' אם שוט

ימית פתאום שוט הפגעים והמקרים :

ימי - כל אשר יסיף אותך איוב

ביסוריו הוא לחזק כי שלא

כדין באו עליו - הקלות והכריחה דרך

תמל לקבורם וכי כלו בבסת ימיו :

אם - אמרי מקור במקל ער עברי :

סויחי כערי : עמי כעסי :

ואבליגה - אתחזק כמו המבליג סור

על פי : אם אמרתו בלבי למכה בערי

ולעזוב

אורב משפט

ולעזוב כעמי ולהתחזק יגורתי ונו' :
יגורתי יראתי : עבבותי כמו
בעכבון תאכלכה יאמר
לא אוכל לסכול ולסתוק כי אני מייסורי
סהס קסיס לא אוכל לעמוד בעממי
סלא אכעק כי גם סתיקתי לא
תקמי ולא תועיל לי לפניך כי כבר
סתקתי סבעת ימים וסבעת לילות ולא
תועיל לי וגמ' הענין :

אנכי ים פירוסים כזה ואינם ככוכים
לפי כונתינו והנאו' אכלי הוא
ססוא אומר וראי סאי איעסר לי כל
דעס כמו סאמר סטאתי מה אפעל לך
לא כסיסור אלני הייסורין ולתה זה אס
כי הכל איגע : איגע כמו יגעתי
כי דרך זה הספר לומר עתיר בתקום
עבר כלומ' למה זה לריח יגעתי ולתהו
וסכל כח כליתי כי איך או ייסורי מוסר
או יאמר אס אקבל ייסורין או כסתיקה
ולא אקנטר כנגדך ידעתי כי לא יועיל
לי לא תקמי אבל תרמיני ויאל כן
למה זה הכל איגע לכהות עממי לעניך
ולא יועיל לי מאומה :

אם יאמר אני יודע מרכי הסס ית'
כי לא יועיל לארס כי יתס
דרכיו כי סספו לתקמר ביסודין קסיס
ולמות אחריהם ורכרי מסל כי אס
יעסה חפיסה זקיות לכורך טבילה
סטבלתו תסיה סקברה וסמות
וסהסרסכות והזכוי סואימר סמעסיס
והטבילה סמות וסעוב ססלמות סוא
סלא סועילו כקיומו וכסאר כלכלוכו
ער סתיעבוסו סלימותיו וימ אותו
על ססחין סהי מלכלך כגדיו ער ססיו
מתועביס וימ אותו דרך מסל כארס
סאומר אפי' מלכוסיהס מואסיס אותי
וסככון

משפט ידק

אם אמרי אסכסה סמי : גם אס
אומר אסכס מלרבר
ככרותי : אעזבה פמי כעסי ורנאי
עליכס : ואבלגסה אסתחזק לסתוכס
עס סאלוק סרע :

יגורתי כל עעבבותי ידעתי כירלא
חנקני :

אנכי ארשע למה זה הגל
איגע :

אם דתהצתי כמיר שלג
והזכותי ככר פמי :

או בשחת סטבלני וסעכוני
שלמותי :

כי לא איש כמותי אענוג נכוא
יחרו כמספטי :

לא יש בינינו מוכיח ישת ירו
על שנינו :

יסר מעלי שבטו ואמתו ארל
תבעתני :

ארברה ולא איראנו כירלא כן
אנכי עפדי :

נקטה נפשי בחנו אעובה עלי
שיחי ארברה בכר נפשי :

אמר אל אלוה ארל תרשיעני
דוד יעני על מה תרביני :

יגורתי כל עבבותי יראתי סיסחין
אח כל מכאובי ועס זה :
ידעתי כי לא תקמי אף על פי סאכרן
אנכי

משפט צדק

אורב ביצטט

אנכי ארעץ • ואם כן למה זה הכל
 זאיבע : להתוכח : כי גם אם התרחקתי
 מכל הטח בחסוכה : אז בשמתי • של
 יסודין : תבלתי ותעבומי שלמותי :
 מזהמת החולי • כי לא ייטב בעיני הא
 הרע עם תמכה ותקוף וזה כי : לא
 איש כמוי אעבנו • שהוא כבדל ככחי :
 אעבנו • ולזה לא אעבנו : ולא כבא יחד
 במשפט אבל לא ים בדיכו מוכיח • יסר
 מפלי סכנו • אז ארברה ולא איראנו :
 ובהיות כי לא כן • שאין בדיכו מוכיח :
 אכזי עמדי • אי מתוכח ביכי לכוף
 עבתי • ולזה : נקטה כעמי • כסברה
 ונכנעה מריבונן : וארברה כמד רחמי
 וככן אומדל אלוק הטוב : א תרשיעני
 בהתתד פניך מלחשיעני מן החלוק
 הרע :

לא יש • המוכיח והמכריע בין שתי
 רעות צריך שיהיה יותר חכם מעניהם וזה
 אי איפשר שיהיה יותר גבור מעמהם כדו
 סלא יתחוק הגבור על החלם
 וזה אי איפשר שאין במציאות יותר גבור
 מהעם יתכרך כמו שהקדים חכם לכב
 ואינין כח : יסת ירו • כמו לא ים מי
 סיסית • ולא סזכר עומר במקום פניס
 וכל אלוהו כדים חס דרך מעל להכריק
 את עבמו ולהרסיע מעפטו סיובר בה :
 יסר • וכלק פגעיני יסר מעלי ריק את
 המות הזה ואתוכח עמו כי בעור פגעיני
 עלי אי ירא מלרבר כמו סיפרם אחר זה •
 וימ יסר מעלי כענו ררך
 תעלה ואינו ככון • וימ אותו סבאל
 המוכיח יאמר ויפת ירו • על סכני
 יסר מעלי סכנו והראסון הוא ככון :

ארברה • לא כן אכזי עמדי רעם
 כאמר אי עמו או כאמר אכזי בעיניו כסי
 ודמי זל פירסו כנגד הירחה • כלומר
 האים כמוי ירא לא כן
 אכזי עם עבתי • וימ כהעך כי איכי
 אבל עמי סאוכל לרבר ולא יראנו :
 נקטת • ימ נקטת נפמי בחיי ואם
 אמרתי לעזוב סיחי לא אוכל איכי יוכל
 וארברה במר כפמי כדרך אסאמרי
 אשכחה סיחי ובו : יבורתי כל
 עכבותי • וימ נקטה כפמי בחיי
 כן שאסתוק בין סארבר כטעם
 אחרשתי בלו עכמי בסאגתי
 וזה יותר נכון • וימ אעובה
 לסון חזק ואינו ככון : נקטה • סרסו
 קטט והוא חבנין כפעל על מסקל
 ורחבה וכסכה • וימ לסון כריתה
 אסר יקוט כסלני • וימ לסון קטטה
 מדברי רזל • וסגאון זל תרגס
 לסון קצתי בחיי :

אחדב משפט

אומר • ואמר אם היה מי שיהיה מוכיח בימנו והיה מקל מעלי אלנו הייסורין אשר ימנעונו מלדבר מפני היראה ומפני הכבוד עד שמתחתי החי' הייתי אומר אל אלנה אל תרסיעני כלומר אל תחייבי בדיו כמו והרסיעו את הרסע עד שקודיעמי על מה תריבני כי מחק הדין הסווא למכות הטענות כמע' זאת אומרת בני החי ובקר חמת ואחר כך יחתוך הדין וכל זה דרך מסל להכריח עצמו ולהרסיע מפני הסס ית' ויתרומם :

הטוב לך ביה תעשק ביה הסאם
 יגיע בפיה ועל ענת רשעים
 הופעת :

משפט צדק
 הטוב • לך האמנם זה מררכי טובך :
 כי תעטוק • ת: כוס רחמיך
 ממני גם באיני כרוך גמור • הטוב :
 כי תמאס יגיע כעך • הנזכר כרוכ
 הסתולות אמתעים מס' דרים מאתך :
 ועל עכת רשעים • מסללו ממני :
 הופעת • להכליחה בידים :

העיני בשר לך אם כן אנת
 אנוש תראה :
 הבימי אנוש ומוק אים ע' שנוח' יך
 בימי וברו :
 כי תבקש לעוני ולתאיתי
 תדרוש :

משפט צדק
 העיני כמר לך הכימי אכנס ימך
 כי תבקש לעוני • גם אם
 חטאתי אף יהיה דבר נחשב בעיניך בהיותו דבר נפסד ודבר זמני ואתה נכחי
 וקדמון ולא תפול ורע עך והמבחרך תחת זמן כללולא תהיה לך באמכעות מוס
 דבר גמטי ואף תחשוב עמי באופן שמתיר עיך לסיניחני ביד האל הרע :

הטוב • העוסק הוא שמעכב תחת
 יד סכר סכיר ואמר הטוב
 לך שתעטוק סכר ברקי ומעטו הטובי'
 וטוב לך ביה תמאס יגיע כעך כי אחר
 סאכי יגיע כעך לא היה לך למאוס אותי
 כי מאוס תמאסתי תכפת עלי עד מאד :
 ועל עכת רשעים • כלומ' חבורת רשעים
 כי העכס והסד אחי' וחכינו סוד באמי'
 על אקסיה וחברה כמו ועל סוד בחורי'
 יחרוני עליהם הופעת והמפעת טובה •
 ואם כן מה שייסרתני בייסוריך ררך
 עוסק ומי איום הוא כי אם היתה מרת
 הדין סוה ברשעי' להתיסר בלא היסורין
 כמוני היתה לי מעט בחמה אבל אשר
 סאכי דואה סאתה מטיב לרשעים
 ולרעים על כרחי ים לבזור כי מאוס
 מאסתי • וים לרזל מדרם כאה בזה בי
 ג' סותפים ים בו בארס אביו ואמו
 וס' קבה והגוף הוא לאב ולאס והכנס
 מהקבה ואתה אמת' אל הסטן הנו
 בידך אף את כעסו סמור חלק אביו ואמי
 סמרת ביד הסטן וחלקך סמרת אף זה
 אלא עוסק : וגמ' העני :

משפט צדק

על דעתך ביר לא ארשע ואין מידה ביצול :

ידך עצבותי ויעשונני יחד סביב ותבל עני :

על דעתך כי לא ארסע * מלכר סודעת * סאימי ראוני לעונם כזה : ואין מידך * ומאחר פוסם סליח : מכיל * מיר האל הרע ואמרדנו כי אני יגיע כפיך כי אחסם חכמת ההסתרות במכילותי היה רב מאר : כי יריך * סאמכשעים הטבעי * המס * רר * מאתך : עככוני תהנו אברי * ויעסוני * בחבור : יחר סביב * ללב : ותבלעני * עלי ירי האל הרע פתאום :

אורב משפט עח

העיני הכיבי * כי * עלי * לו הפמוקי * נקסר * ואלו הן עיקר תלונתו של אויבו * ואחר תחלה * אני יורע * עתה לא הרמעתני * באופן סאתחייב * באלו הייסורין * ואת כי מעט * כאספו * העונות מיום סעמרתני * על * רעתי * עד * עתה * זאת היא תלונתך * למה הכהגת עמי * במרה זו וכי עיני בסר לך * סיכחדו * ועלם * ממך דבר * ואחר כך * תמכאנו * ולמה לא יסרתני * תכף * מדותי * בכר * סאיכל * לסבול הייסורין * ואחר * סהכגת * עמי * כן * למה אתה * תיכף * הייסורין * זה * אחר * זה * עלי בלא * פוס * ריוח * בין * זו * לזו : * הכימי * חנום * יתיך * סיהור * קב * וירכה * להנקם * באויבו * קורס * מוחו * כי * תבקש * לעומו * יחזור * אל * העימי * בסר * לך * כלומר * העימי * בסר * לך

סכתקע * מה * סכאבר * ממך * עד * סירעת * כי * לא * ארסע * עתה * לפיך * ואין * לך * טענם * ביסורי * האל * בררית * עומי * ועל * דעתך * כי * אין * מידך * מכיל * אתה * תוכף * היסורין * וחזור * אל * הכימי * חמו * ימיר : * על * דעתך * עומד * במקום * פנים * על * דעתך * כי * לא * ארסע * ועל * דעתך * כי * אין * מידך * מכיל : * על * דעתך * * שי * אחר * סירעת * זה * הדבר * סכן * הוא * ירכב * הקדמת * זה * בפרקים :

ירך * עמלו * כי * ונסאו * בעסייתי * עכב * וגיע * כמים * ועכסני * ותבלעני * כמו * סאמר * כי * תמאס * יגיע * כפר * * וית * עככוני * מלסון * המסכה * אין * מעכבין * את * הקטן * והוא * תקון * האיברים : * ויעסוני * יחר * סביב * כלומר * יריך * עסאונני * ותקמ * אותי * איברים * סביב * להיות * גופי * תקיף * וחזק * ועתה * תבלעני * וכן * כמכא * בתרבוס * ירך * כי * ירדו * יתי * ועבדתי * יתי * כחר * חזר * חזר * וסלעמת * יתי * יריא * כי * החוטי * האיוס * מן * המוח * וחום * הסרדה * קראו * עכבים * בלסון * הקרס * כמו * סהוא * בלסון * יסמעל * עכב * וכל * תקמ * חוטי * וגודי * סביב * לעכמות * להיות * קפריס * בחזק * ויהיה * ותבלעני * לסון * כסני * מלסון * כבלע * הקרס * סתרגמו * כר * מכסא * יתי * מאני * קרסא * וכן * אהל * בסעת * הככסת * כלים * לברתק * סלסם * * והוא * כמו * מה * מאמר * בספוק * האחר * ובעכמות * וגרים * סקוסכמי * * וסגאון * אל * תרגס * ירך * כמו * הכה * יר * יי * הויה * כלומר * מכותיך * הכאובוני * ועסוי * פי * חסכוני * לסון * עמי :

זכור * כחומר * ביר * היכר * כן * הייתי * בירך * וסיה * לך * לזכור * זה * ולרחס * עלי * וגם * סופי * לסוב * אל * העפר * ואיס * אסר * אלה * לו * אין * תיהי * מדתי * דיך * מתומה

זכר גא כי בחסר עשיתני ואר * עפר תשיבני ו

אורב משפט

מתחזה כנגדו מיהיה עמלך לריק כיצירתו ולקצר ימיו :

הלא כחלב תתיבני וכנבנה

הקפיאני :

משפט צדק

הלא כחלב בודע הכנה :

חקפואי בודע הזכר :

וגם כי הם מתרמי החלקים :

הלא יספר הויית האדם כי כחלב
התכתמי זהו דם הקנה
סחוא כחך כחלב והוא חומר הולד הכל
זרע הקנה אינלו מבא כלל בהולדה:
וכבגה הקפואי כי זרע הזכר יתחבר
עמו ויקפואו בחומו כדי מתמלט
ההיים כן הוא דעת חכמי האומות
ודעת רזל במסעם כאשר היא הויה
ועל מסעם הוא אומר תקיכני ותקפואי :

עוד תפוככי בפין כמו במך
מעכין סוככים בכנפיהם :

הן תלבימני ותפוככי הוא כנגד
הכמה לפי סכמה היא עיקר הגוף
הוא מזכר כי אל האיברים הם מלבוס
זסבס אליה וסככין כי האדם בעת
היכירה הוא לחס כחלת נגרת ואחר

עוד ובשר תלבישני ובעצמות

תגידים תשכבני :

עוד וכשר תלבימני הנה בדר

הטבע מהם חלקים טונים

לעור ולכשר ולגידים ולעצמות :

כך הוא קוהה בכח אליה תקפואה וסעמירה ועדיין אינה לא במר ולא עוד ולא
עצמות ולא גידים ואומרים כי הלב הוא המתנהם תחלה בחלליו וכו הרוח
החגיגי ומסם הוא מתמלח הכח להעמות מאר איברים ונעמה עוד להקיף כל
האיברים כלם ומתמלא העור במר כדי שלא יהא ריקות בין העור אל האיברים
ואחר כך הוא מתקמה הכווד ונעמה ממנו עצמות סיסיו מוסרות הגוף ואחר כך
מתקמרים העצמות בגידים כדי למוכך על האיברים הפנימיים וכפרט הלב סבו
רוח החימי והאדם הוא לב על כך אמר עור וכשר תלבימני כלומר תלבימני לבי
בעצמות וגידים תפוככי :

חיים ימ סקורחך מכותך והיא
סומרת הרוח כי הססית

גדר וכוה בסמירתה וימ זכרוך כלו
סאחם זכר וסוקר סבריות סמרה
רומי וכן אמר התרגום וזכרוך
כסרת רומי ולפי אלן הפירושים אינ זה
בקחלת היכירה וכדאה לי כי הוא רמז
אל הכמסם העליונה וימר תחלה חיים

חיים וחסד עשית עמרי ופקרהך

שמרה רוחי :

חיים הכח החיוני והרוח אשר

יתקיים בו וחסד הכח

הסכלי ופקרהך האמנעיים ספרות

להסליות :

וחסר עמית עמרי כי אחר סכמלה הויית האיברים לא נסלמה יכירת האדם ער
מיהיה בו כח החיות וזה בעמסם עמו איברים כומאוי כח ההזנה והגבול חסא
סכבר ואיברים כומאוי הרנוח החימי חסו הלב והאיברים כומאוי סחום וסמנעם

וזזה המוח ועל זה אמר חיים וחסד עמית עמדי וחסדך הוא החומים הספולים
 סתי עינים סתי אזנים ורומיהם סתם יחסר האחר יסאר האחד וחסדך הוא
 תוספת טובה וכל אליו הכחות כמו סתם בארס הם כבעלי חיים הכלתי מרבדים
 כי ים בהם כל אליו האיברים הנוסאי' אליו הכחות ובמה מברל הארס מן הכחמה
 לא זכר ערין על כן אמר כנגד הכחמה העליונה ופקודתך סמרה רוחי הנסמה
 סהיא פקדון אלני עד עת קץ אשר אטיבנו אליך היא הסומרת רוחי כי ממנה
 אני קונה כח סכלי להנכל מהספגים ויבא מזה כי הכחמה היא כירה עבמית לא
 זכנה כדעת השילוסופים וכבר הקדמנו מזה בפרקים * וכן חזל במרא שירסו
 ופקודתך סמרה רוחי על הכחמה * אמרו סהיא כחנת בארס מסעת פקידה
 סכאמר חיים וחסד עמית עמרי ופקודתך סמרה רוחי :

ואלה * ים כפקוק הזה הרבה

עירמיוס והכזן מה סמי'

רס' זל * וזה לסמונ ואלה כפנת כלבכך

לבלעמי כאלו איך זוכרס * ידעתי כי

זאת עמך הכל מפורסולא סכחת עכלנו

אם * כתב רס' זל כחת עמך כי

להכלי זלעבור על מדותיך

ומעתה איך מנקי אלא על הכל אחת

פורע לי עכ * וזהו מה עשירסתי כי

איוב היה קורא תגר על המדה הז

פלא יסרהו עד סכאספו עליו גרודי

עונות וסמרתמי והמכתמי כמו נאכני

סמר את הדבר :

אם * יתלונן על רוע מזלו עם סמי'

יאמר בורחי אם רסעתי לא

סייתי מקוה לראות טוב * אבל אלני

לי על רסעי * ונס כברקתי כפלו עמי

זלא אוכל לסאת ראמי וחסר מלת אני

אבי סכע קלנן * וראה * מקור וואנו כווי

כלומר לראות עכמי * יזית זותו כווי והוא

דרך תפלה כלומר ראה עמי והבילמי *

או יאמר ראס אחת כפכתך עכמי וחס

אח סרדן עמי כזה :

וינאה * זת וינאה לסון גרולה

כלומר ויגרל הארס

כעינדך עד אשר כסחלת כודמי כעסם

מס

ואלה צפנה בלבבך ידעתי כי

זאת עמך :

אם חטאתי ושכחתי ומעוני

לא תנקני :

אם דשעתי אללי לו יצדקתי

לא אשא ראשי שבע קלון

וראה עני :

ואלה * הסכלי והאמכעס להסלימו

סמרת : כפנת כלבכך הז

סחכלית המכוף כמכואותי כי אמכס :

ידעתי כי זאת עמך * כי זאת לברה

סיטה כוכתך כזה אמכס : אם חטאתי

וסמרתמי * לרקק עלי כחוט הסערה :

ומעוני לא תקבי * כתסוכה סכס : אם

רסעתי אללי לי וכרקתי לא אסא ראסי :

זכזה אחיה סרור כסורין ככל עכין

ולא אוכל לעסות כוכתך להסלים כפסי

לפיכך : סכע קלנן * אמור די לברותי

ססם עם קלנן * וראה עכמי * וחס :

וינאה כשחל תצודני ותשב

תתפלא בי :

וינאה

אוהב משפט

משפט צדק

מה אכנס כי תגדלה וכבר פירשתי * וינאת * ואם לא יספיק זה המונח
 אז יחזור אל עברי יאמר ויגדל עמי עד
 כסחל תכורני * וי' ויגאה למוץ גואה
 כלומר ואם יתבאה הארס כסחל תכורני ואינו כמון * וי' ויגאה חרוק ויגדל *
 ותמוכ תתפלא בי * תמוכ כל סיוס ותראה עלאיך בי כענין אך כי יסוכ יהסוך
 ירו כל סיוס :

תחדש עירי ויגדל ותרב בעשך
עמך חלפות וצבא עמי
ולמה ברחם הוצאתני אנוע
ועין לא תראני :
באמר לא דמיתני אדירה כפנין
לקבר אוכל
הלא מעט יכני תורל ישות ספני
ואבל יגה מעט :

תחדש עירי כגד * הסטן אז זולתני
 ותרב כעשך * בתוספת
 יסורין : חליפות * אך סתוינה אחר
 כך חליפות והסכות לטובה : וכבא *
 זמן שאוכל להסלים בו נפסי ואם לא
 כן : לקח מרחם הזכאתני ילפי : חרלי
 מלהסחיר פניך : וסית * היסורין
 רחוקי * ממי : ואבל יגה מעט * אחסוך
 להסלים המכוון מאתך :
 גלטה * חוזר לתלכותו במענה

הראסון הנה כתברר במופת אחר כל אלו ההקדמות מה סהיית
 אומר תחלה למה לא מרחם אמת ובו' אטר חליפו הוכיחני עליו כי הוא אמת
 ובו' הענין :

באשרי * כל עתיר הנז' כאן הוא במקום עבר :
 הלא * ז' וחזר מעיץ מה חרל אני ואינו ככון אבל הוא כחמטנו חרל לך
 מהם או ממי הוא כמסך למעלה יאמר חרל * וסית ממי * וסית ז'
 סרפה וכך הוא הענין : אבל אינו זו תלמוץ הסתה כי הסעלים יסמטנו לרבר ולהסכו
 בתיקן השולות כמלת הסרה פהו מתהפכת מפני הקטר אם היא בלמר אז
 במס

אורב משפט

בחס וכן הסתה בעל היא למון סימה סביב סתו עלי • וכססא במס היא חסך
הסימה כלומר הרפה ממני מלא תסיה עלי דבר זה: ואבלינה: ואתחזק והתרגום
אמר הלא קלילין יומיו וספיקין וסוידות עלי • ונבוח זעיר: ועסה וחדל • סס כלומר
ימי מעט וחללים ממני נסית בהם ריוח סאבלינה מעט:

בטרם • רבך למעלה אבלינה מעט
בטרם אלך וכבר פירסתי
כי לא יכוון הספר אל תחיית המתים
מעני הטעם סהזכרו: ארץ חסך
ובלמות הוא הקבר:

ארץ עיפתה • הסכימו המפרשים
אל סהוא כמו חסך מלמון
עוסה סחר גיפיה ר"מ כמסו ותופע אף
על פי סזה סרפו עוף • חס ברסו יעף •
אבל התרגום עסאו למון אורה סתרג'
ארע רתימורהא היך קבל • ותמורים
הס זהרורי האור הזורמים אחר • עמור
הסחר וכן פו' ותופע ותאיר והכל עולה
לענין אחר כי יאמר כי ארץ חסך מלה
הוא עב כמו אבל העב או אורה הוא
חסך וס סס בלמות ולא מערכות בי
תרגום יעריך יסר סאין סס סרר
זמנים קור וחסו וקיץ וחורף או סררי וסרבות סככבים כי אין להם ממסלה על
וזארים סס והוא חסכה כמו אבל העב • או היא מאירה כמו אבל כלומר סאורה הוא
חסך • ער כ"ץ:

הרב • רב • הוא תאר על מסקל
מעזו לתוס סהוא כמו סס
ויסר או יהיה סס חסר המתואר כמו
ואמי הפלה סהוא חים תפלה וכן זה
כמו האים רוב דברים לא יעכה כלומר
האס בעבור רבוי דבריו יחסוב מלא
יענה מתחרים מלא יתבא עוכס כי כן מכהג האנשים המתוכחים על דרך גבוה
מרבוס רברים לכלכל דברי סכנגרו • ואס חים סים לו ספתים גרולות יכרך
בטעמו בעבור סשתיו הגרול: ספתי • כמו ספה אחת כנו לרבור סוכא מהספה:
ברוך • בריך • כזכך סאתה בורא
מלכך ויסיה סרסו כדא על
מסקל כמים סהוא מן כמא • או יהיה
מרסו

בטרם אלך ולא אשוב אל •
ארץ חסך וצלמות •

משפט צדק
אל ארץ חסך • הקבר: ובלמות
הזקנה סהוא סררך אליו:

ארץ עפתה יבמו אפר צלמות
ולא סררים ותפע כמא אפר •

עיפתה • האור מלה הוא • כמו אופל •
ולא סררים • סלפעמים
יגבר הטבע ולפעמים יגבר החמר
בלתי סרר: ותופע • וגס כסתאיר
הזקנה יגבר הטבע • הוא כמו אועל:
מכאבי הזקנה:

ויעצור דרעסתי ויאמר •
דרכ דברים לא יענה ואס איש
שפתים יצדק •

בדיק סתים יחרישו ותלעג ואין
בכלים •

צופר א:

אוהב משפט

משפט צדק

סדרו בר או ברר והוא כמו מרכ אל
הברים ספירוטו כוזבים * או קרה
הרבור ברוס לפי פהס כמו פירות
וענפים סיוכאים מן הלבי * ואחר ברך
פאתה אומ' להבריק עמך כמו ספרם
אחר זה יחריטו האכסים מהסתומס על
רברך כי חיקס יורעי' מה לענות ואמר
זס כופר לפי מהברקת איוב עכמו היא
נותנת ספק בלבנות בני אדם להטות
רגלם לכסירת איוב וירחיס לתוכיה

צופר א ברך כוזב: מחיס
יחריטו * סלא
יבערו כך המון הפס על היותר מחיס
חמס לאל כי תיככל באמרך סלא תיחם
זה לאל הטוב חבל לאל הרע: ותלפג *
וזה אמרת דרך לפג סכבר ירעת סאין
פוס אוק סיוכל להיטיב או להרע זולתי
האל הטוב: ואין מכליס ואין סיס אחר
תמכו מכליס ובופר כך על זאת:

הרבר מפיחס וסותקיס * תחי * כמו מחי מספר * או פס אכסי: ותלפג * כלומר
אמרת דבריו לפג * וית ותלפג על הפי ואין מי סיכליס אחרך על דברך:

ותאמר זך לקחי זכר הייתי
בעיניך ו

ותאמר זך לקחי וזכר הייתי בעיניך *
ועס זה הפנת פניך לומר
לאל ית' חני בעיניך בר לכב כי אכס
המוסג אכלי בעיניך הוא זך מכל טעות
באמרך על דעתך כי לא ארע:

ואולם מי יתן אלה דבר ויפתח
שפתי עבד:

ואז היית יורע כי איך זך וזכר:
ויגד לה תעלמות חכמה כי
בפלים לתושיך ודע ביושיה
לה אלה מעונה:
בתקור אלה תמצא אם ער
תכלית שרתי תמצא:

ויגד לך תעלמות חכמה * אם היס
האל מגיד לך החכמה סתיה
ראוי לך סתמינה בעיני כפי הבנתך
סיית

ותאמר * אלו הס דברו הלגי
פאמרת זס הרבנ:
בעיניך * סכ אל הפסי ית' וזה סכ אל
מה פאמה על דעתך כי לא ארע ולמי
סתלת הרבר כיריעת האל יתבר' אין
האדם יכול להכליס אחרך בזה: זך *
טאר: לקחי מה סלקחתי בהנהגתי
זסוד מעפי: ברי בקי מלפוז כבוד כפי
וסרסו ברר:

ואולם * ואחר סאין כח בארס
להכלימך מי יתן סהאל
ידבר עמך כמו פאתה תאב * מלת

עמך סכסוף הפסוק נמשכת לאחור
ויגד פ' סהכס רבילוי כג' זל ויגד
לך תעלמות החכמה איך
ראוי סיבא העונם להבי ארס על סרוס
כי לפי תעלמות החכמה יס לו להביא
כפלים מאלו המכאובות עליך לפי
טענותיך כפי מה סתמיב התוסית
והחכמה הנעלמת וכסיהת מגיד לך זס
סיית יורע כי יסס לך אלום מעונך ולא
ערעך על כלס סתך מה פחסכת עליו
סמרך יותר מן הראוי וככוז הוא *
והאומנן זל פי' ויגד לך כיום במעמט
חכמה

משפט יצחק

אודה בשפט פא

היות מכיר: כי יספה לך חלוקי טהור
מלוח לך וחיונו נפרע ממך כל חובו עתה
כי הוא ארך אפים ומתחנן פתוטיב
עיונך כפיה הכנתך להטיבך באחריתך
אמנם חכמת מספטו בזה היא אכלו
בלבר ולא נדע אותו כמו שלא נדע
חכמת מספטו בנולת זה כי אמנם:
סחקר לוק תמכ' החמכ' בחקירותך מין
מכילותו: ואם ער תכליתית התרע תכלית
המכונן מאתו בהמכילתו זה המכילות:

חכמה נעלמת כי כפלים לתוסיה בל
הים הכהים בעולם הוא כפול וכו חכמה
נבלת וכו חכמה נעלמת והסגתת האל
בכבראים טובה בנראית וכנעלם כי
היא טובה בנראית ויותר כנעלם אלא
פאיך דעתינו מסגת ואתה איך יורע
ומכיר בעמך ותחשוב פאתה כרויך
אך תרע כי יספה וגומ' וית כי כפלים
לתוסיה ים בעבודת הסם יתבר' נבלת
ונסתר נבלת כמעשה ונסתר במחסבה
ואם אתה צדקת במעשה רפעת

במחשב' או ירבה לומר כי לא ירעת סיעור מהחכמה הנעלמת שתוכל לומר כי
קיימת כל מה פאתה חייב כי ים כפלים ממנה שלא ירעת תוסיה הוא מעכין יפי
והוא תאר ל החכמה או אל כל דבר סיס לו יסות ירע כמו ותרע כמו ומות כרר
יסה ימי יסכח ויס מפרסים לסוף הלוחה כלומר הסם ית' הוא מלוח אותך מעונך
סלא להסיב לך גמול מעונך מעונך כמו גדול עוני מכסא או יסיה עין ממם:

החקר הלא סחקר לתתמה ונפתחה מפני סחית והיתר ראויה להיות כסוף
פאתה תמכא הראסון לסוף מכילתו והאחרון לסוף ספק מן יסחס
להס ומכא להס ויורה עליו מלת ער תכלית סרי כמו תכלית חכמת סרי יואמר
המכילת מה סחקר האל במעמי בני אדם או הנעת ער תכלית חכמתו למה הביא
הייסודין עליוס בזה ער שתוכל לגזור עליו סהוא יסרך בלא מספט או יתפרס
לכנין חקיר חכמת הנמכילת כי ילאה האדם להסיג קבתס על כן יחשוב הימותו
כרויך והוא קסע:

גבהי שמים מה תפעל עמקד
משאול ביה תרעו

גבהי סמים מה תפעל החרע מה
הכבה אסר תפעל גבהי
סמי' על זאת המרה סהיא מרה ארוכה
מארץ עמוקה ורחבה ואין זה סתהיס
זאת המרה טכעית לנרס הגלבל:

גבהי גבהי סמים מה תפעל אתה
לרעת אותס כי אין לך
תחבולה להסיג מחכמת הסמים אלא
מעס אין לו סיעור ואף על פי שתוכל
להסיג מחכמת זה העולם הספלט סיעור
רב אכל בגבהי סמים מה תפעל
עמוקה מסאול מה תרע בה כי אין לך
בה ירועה כלל והיא חכמת האלהות
ומעסה מרכבה עמוקה תאר אל

החכמה או אל לתוסיה יואמר בחכמת הסמים תפעל ובחכמת האלהות תרע כי
בחכמת הסמים ים קבת ירועה אלא פאיך לנו פעל ותחבולה להסיג אותה ער
תכליתת ובחכמת האלהות אין לנו בה ירועה ואם כן איך תכעק ותאמר כי האל
יעות דיכין או יחזור זה לענין הסגבה האהית סהיא כגובה סמי' וכעומק סאול:

אורב טשפט

משפט צדק
ארכה פארץ מרה ורחבה
מנינים

ארוכות. מרה ההא במפיקו וסוף
כמו מרקה זרומה לו
עובר בסוף חבל פכה. וית מהוא לסוף
פזר יאמר היחיד ממנו מר ואינו ככון

מפני ארכה והוא תאר אל החכמה מזכר סיס לה ארך גדול ורחב רב:

אם יחלף ויסגיר ויקהיל ומי
וישיבנו:

אם יחלף לסוף כדיתה ויסגיר
יסיס במסגר ויקהיל סוף
הפך יחלף כלומר יחסוף עמים רבים
יעשה מהם קהלות כלומר כסמריע אז
מטיב לבריות מיימחה בירו ויסבמ
ואך תלאך לכך להטרים כנגדו. וע
חלוף המלכים וימי חלוף ירבה האכס
הנקראים בני חלוף לפי מהם חלפים
כדרך דור חלק. ודור בא ויסגיר הארץ
בדם ויקהיל וירבה אותם:

אם יחלף. אם אנו רואים סיחלף
גובה גלגל על חברו: ויסגיר
ויקהיל. ועם זה נראה מהאל ית הסגיר
גלגל תוך חברו והקהיל אותם יחד
בתכונה מתמרת ואח כביהם דיקות
ועם זה לא יתכעו זה את זה בתנועתם
זכל חלה מורים על כוכת מכון נעלמת
ממנו: ומי יסבכו ומי הוא סוכל
להסיב כויכוח עמו כמו שהיה מתחזה
איוב לעמות ולזכות ברן עמו:

בי פי רבינו סעדיה אל יורא אים
און אסר לא יתבונן אבל הוא
סכל וכ פי ר' לוי בגל והחכם אבעל
פיר' דא און ואח ברך פיתבין כי
זרעת הסס ית' אינס כדיעת הארס
סכריך לירע הרברים דרך הקירס
זיסוב לפי אלו הפירוסים למה שאמר
כי את להסיב חמת הסס ית' ולבזור
על הארס מהוא כרית כי הוא ירע
תעלמות לבב יורע כי הנראה כרית
הוא רעם ובלא ספק אתה איוב
דמע גמור. וית יורא אים און ולא
יתבונן האים ההוא מהאל רואה
ורסי אל פירם כי הוא ירע מתי סוף
ומאריך אפו להס יורא און אסר בלכס
נכעם כאלו אינו מתבונן כי מאריך

כידוא דע כתי שוא וורא און
ולא יתבונן:

כי הוא לברני ירע מתי סוף. אכסי
ההמון סהס בלתי מוכמס לעיון
זמעסיהס מנות אכסיס מלומדה עס
קבלה מהס בלתי טענה מספקת:
וירא און הקונים בעיונס דעת נפסר:
ולא יתבונן. וירע גם כן מי הוא עפס
היותו מוכן לעיון לא יפנה להתבונן
כלל:

אפו הוא זהו הדרך הככון בעיני כי אמר כופר לאיוב אך תכרית עמך מפני
סבעת מול הייסורין היית יסר כי אלו הייסורין פרעון מוכות ימינס הס ולא
סדרסת וכבר הדימנו מהו בפרקים. וכמרס רנה פי וירא און סעמירין
לעמות ולא יתבונן לפי שאך דכין את הארס אלא לפי מעסיו סל אותה סעה ודרך
דרם הוא. וסדרמן אל פי כי הסס ית' הוא רואה רוע מעללי בני ארס ולא יתבונן
להסיב

להטיב להם רעתם וכט' שלא ירעו לכריקים ועמה כופר מקוסיית רטע וטוב לך
תירון לקוסיית כרית ורע לו וזהו אמר כמו שהקדמנו בפרקים • אבל פירש' זל
הוא היותר כאות לכונתו :

ואיש נבוב ילבב ועיר פרא אדם

יולד :

אם אתה רביעת לבה ופרשת

אליו בפיך :

ואיש נכוב • כי אמנם האדם ביום
חולו גם שהוא נכוב בלתי
חסייל בפעל : ילכב אחר כך
בהסתדלו בעיון יקנה לב וסכל בפועל
לכך אמר אמר : אם אתה הכינות לכך
לעין באלהיות : ופרסת אליו כפיך •
כאלמדו כי ירע ממך יתראמי ואעכהו :

ואיש נכובי חלול כמו נכוב לוחות ז
ילכבייקה לב : ועיר הוא קטן
הבהמות הנרכבות וחמר כף הרמיון
ושיעורו כעיר וכמהו חס זהב כאף
חזיר שהוא חסר כף הרמיון ועיר הוא
מוכרת על כן יהיה מירטנו וכעיר
וכפרא ארס יולד : פרא • חיה מרברית
ולא סחור חזור חסר וכמהו ככבס אף
סהראוי ככבס וכאלוף • יואמר כי
הארס בתחלת בריאתו הוא חסר
הסלימות ומעט מעט הוא קונה סלימו'
ואיך יסיב חכמת ספי' והסתבחות עיר
תכליתיה • וימ' סמוה הנדריע העונס
לארס על שלא הסיב מהסלימות סיפור

הראוי לש כחוו והכנתו ועל כן יחסוב היותו כדתי והוא רטע ורחוק הוא מכוונת
הפסוק • וה'מכין זל ש'ילכב כמו לכתבתי כלומר הובאת לכו וכן הוא זה כי
הארס הוא נכוב ויכא לבו כלו איך לו לב והוא כמיון הבהמות שלא יתבונן בעצמו
אם הוא בדיק או רטע והוא קרוב אלכל עצמו כטעם כל רדף אים ישר בעיניו עב
כריך שיעטס במעטו וזהו שאמר אחד זה אם אתה הכינות לבן זבוב וככוף הוא :
אם • יואמר כופר בלא ספק אתה רטע גמור לפי הלית' ואם לזאת גיש בעכמתך
אבל רע כי יש תקוה בתסוכה לכן חכן לבך לפספס במעטך ולטוב
בתסוכה טלמה ופרוס כסך כתפלה וגמ' העיני' וטוב יי' אלהיך את סבוךך :

אם אין בידך הרחיקהו ואל

תשכן באדליו עולה :

וכמעט בהטבת בזלות • ובזה יהיה
סיב למעיס וטוב לכריות • ורזל דרסו
בזה ספר שאינו מונה וסטר פרוע דרך ררס ואמכמתא • וימ' אהליך אכסי אהליך
הם סלה ומה כסאר לאיוב ממון סיוכל לקיום מנות הטבה והלא הסטן אחר כל
ממנו איפטר סלא באבר מה סכבית ואיך זה ככוף כי אם כן היה לו לסטן לומר
עדיין איוב עסיר סכסאר לו בכית ממון הרבה ומעני זה כסאר מחזיק בתומתו
ולא יואמר כל אסר לאיוב יתן בער כספו • ועוד פלא מבינו סהכטוב יואמר סיהיה
לאיוב עשיר זולת מה סאבר ממנו הסטן • ועוד הרי ספו' אחר לו הנס כל אסר
לוכירך • ולא יחמול הסטן לעזוב את אסר בבית והוא מתקם להחיותו אולי

אורב משפט

משפט צדק

זוכר לא ידע זה או אמר לו פייס אותנו ברברים עד שימחלו לך הגזילות והאונאות
ואם פירסמו אם אתה הכימת לכך קודם ייסורוך ואלו הרחוקת און מהאלך היית
כסא עניך מחלו יסיפורוך וכל יפה אבל און בורת הספקים מראש כן :

כִּי אֵינִי יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא מַלְאָכִים וְהֵייתָ
מִצֵּד וְלֹא תִירָא ו

כי - אז תסא סכך ממוס • ומב ורפא
לך : והיית מוכף ולא תירא •
מה לעתיד :

כי • מוכף פיר רבי עפרה זל סהא
מעניך בוקה כלומר ואמי' היות
מוכף לא היית ירא • אבל רמי' זל פירסו
לפון חזק מעניך מכוףי ארץ כראי'
מוכף וסוה סככו כי אז כמתמוכ
בתפוכה תסא עניך ולא תבוט כמי מיט
בו מוס בסמו סהא כוכמס בקרקע

מה פסוקו ממנו סמכאובס : והיית חזק ומוסר ביסורות מלא תירא עוד פיסוב
אלך ייסורך :

כִּי אֵתָה עִמָּךְ תִּשְׁבַּח בְּמַיִם
עֲבָרוּ תִזְכָּר ו

כסאר מהס רוטס • ואמר זה כי ים סוכה עמלו מתוך עמל יותר קסה מסרסמון
ואז אינו זוכר הרסמון כלל כי דיה לברה בספתה אבל מתוך הטובה ארס סוכה
עמלו כטעס כי כמי לסיס את כל עמלי וזוכרו לפרקיס כמיס סעברו כן כנרלה לי :

כי • זו הוה רבת עם אתה הכיכות
לכך כלומר אם סכת בתפוכה
תסכה עמלך מתוך טובחך וואס באת
לזכור אותן וסיס כמיס סעברו מלא

וּמַצְהָרִים יָקוּם חֲלָד תִּעֲפֶה
בְּבִקְרַתְהוּ ו

תעופה ככקר • סהוא הולך ואור :

כמאר מהס רוטס • ואמר זה כי ים סוכה עמלו מתוך עמל יותר קסה מסרסמון
ואז אינו זוכר הרסמון כלל כי דיה לברה בספתה אבל מתוך הטובה ארס סוכה
עמלו כטעס כי כמי לסיס את כל עמלי וזוכרו לפרקיס כמיס סעברו כן כנרלה לי :
ומצחרים ית חלרזן כמו כל יוסבי
חלר • וחלר כאון כגדרך
זכרא' סהוא מעניך העלס מלסן חלרה
ברברי רזל סהוא מלסון חלרה סהוא
כטמכן וכעלתת וכן החלרה היא כמי

רע להעלס יופי סכלי וכן כקרא חזק עולס להעלס עמינו מבני ארס • יאמר כי
היותר מאור הכהרס יקום חלרך ויסא מאיר • וית מעניך חלורה כלומר חלרךך
תסגר וחאור מאור הכהרס : יקום • כמו יעמוד כמו וקס סבית וכן אמר
סתרגוס ומסחר יומך יקום גסמךך דחליד ברביסחא • תעופה פירס גהאון זל
תסכל כמו תעופי עיכך בו ואיכנו • ית תאור סמוך מעניך ותוסע עליו נהרא •
יית לסון סמר מעניך כמו עוסה סחר עיסי • וכן תרגס דמתרג' ופעסעופה כקכלס
הך כפרא תסא ותהיה תיו סל תעופה תיו סל איתן • וההא מספת כמו ותקרב
ותכאה אף על פי סזה לזכר לזוכה וזה לכקבה כסתרת יאמר וואס תסמר ככקר
תסיס • ית תעופה סס תתיו מספ כלו היתה בסכא על מסקל תקומה ולינו ככון :

וּבְטַחַת בְּיַד־שֵׁשׁ תִּקְוֶה וְחִפְרָת
לְבַטַח תִּשְׁכַּב ו

רע להעלס יופי סכלי וכן כקרא חזק עולס להעלס עמינו מבני ארס • יאמר כי
היותר מאור הכהרס יקום חלרך ויסא מאיר • וית מעניך חלורה כלומר חלרךך
תסגר וחאור מאור הכהרס : יקום • כמו יעמוד כמו וקס סבית וכן אמר
סתרגוס ומסחר יומך יקום גסמךך דחליד ברביסחא • תעופה פירס גהאון זל
תסכל כמו תעופי עיכך בו ואיכנו • ית תאור סמוך מעניך ותוסע עליו נהרא •
יית לסון סמר מעניך כמו עוסה סחר עיסי • וכן תרגס דמתרג' ופעסעופה כקכלס
הך כפרא תסא ותהיה תיו סל תעופה תיו סל איתן • וההא מספת כמו ותקרב
ותכאה אף על פי סזה לזכר לזוכה וזה לכקבה כסתרת יאמר וואס תסמר ככקר
תסיס • ית תעופה סס תתיו מספ כלו היתה בסכא על מסקל תקומה ולינו ככון :
ובטחת • אמר סתסיכ אל לכך
סהיית רסע ותסוב
בתפוכה סלימ' תכסח כי ים לך תקוה

משפט צדק

אורה משפט פג

וש תקוה לחיי עולם : לבטח תמכב *
כחתי ויאתיני חיה היורך כרין
בלתי יראת רע :

אמי רסע הוא מחולל אבל אחר מתכין לכך בתשוב' לבטח וים תקוה לבטח זוכר'
זחפרת לבטח תמכב * ימ כסתחפור בסרה מקוה שאין מס גדר חכמה עליו
ולא חפחד כמו הארי מחופר חסירה וסוכב זה לבטח * ולפי זה הפי יבא יפה
זרבכת ואין ונו' * והכנון טיחמר כי תמכב לבטח כאלו חפרת סביבות ביתך
כמהנה למעור סביב המריכות * או אמרו חפרת סביב ביתך ולא תבטרך להגביה
סומה ותמכב לבטח :

ורבצת ואין מהריר וחלו פניך
רבים ו

ורבצת * תרצך ואין מחריר אוחך
ויסוב לך עסרך עד
מחלו פניך רבים כטעם רבים וחלו
פני כריב :

ורבצת * בלתי רב הסתרלות : וחלו
פניך * שתוסיע את
אחרים :

ועיני * מפחי לסוף ראהו כמו נפתח
כפסה * כפס בעליה הפחתי
ולעולם יבא פרי כפס * וחרגם אחקלום
זראבון כפס ומפח כפס * יאמ' מהרספי'
מלא עמו חסוכה תכליכה פיכהס * כל
לסוף תחולת שאימו בא קרוי כליון פיכ'
וכפירכו לטום מהכרה יאבר מהס
מכוס * וימ מכוס לסוף מקוס כטוחן לפי
סהארס נג מס כמו מעווי וזכוס :
מכהס * כמו מהס * ומה סק : ולסוב
לטובחס תהיה להס מפח כפס וראבון

ועיני רשעים תכלינה זמנוס
אבר מנהיב ותקרתם כפח נפש'
ועיני רשעים * כפרים וסבא וזולתם
המקיים לטוב ולמלול ממוך :
תכלינה * מלא ימינו תפס : ומכוס
אבר מכהס * שתמיבס אתם ותמללס :

וראה מלא תכא תיאוס אבל אתה אס תטוב עד סוד בכה :

אמר שמעון ברך צמח זלחה :

ככאן כסלמו רעות אלנו האכמים בענין איוב וראינו לזכור כאן מה סהעלנו
ברעותיהס הראסונים זל ואחר כך נזכור מה סבראה לנו בדרך
קברה לחיות כי כבר הרמכנו בזה בפרקים הקודמים * והנה הסכמת רוב
המפרסים זל כי היוכוח הזה הוא בסחי הסאלות כאחת רכוני בענין רסע וטוב
לנו * והסמינו רובס כי איוב ככרל מחביריו כלס בטהוא מחמיץ סהפס יאבר' סלק
הסנחתו בזה העולם הספל זולתי במיכיס אבל האיסיס ואפילו איסי מין הארס
הס מסולחים למקרה הזמן ויארעוס רעות כלי פסע וכלא חטאת אס מפת
מפרכות הסכבים אס מהכרה חתומר ומיני הרבים זלוח נמכא לפעמים כרית

אורב משפט

ורע לו רמס וטוב לו חזו דעת השלום וקו הינוי : ומלמת רעיו האמינו כי הסס
ות' מטניה באימי מין הארס זאת היא הסכמת המפרטים אל בזה : והרב המורה
בדק אל רקרק ברעות אלו האנשים פעם היותם טוים באחנת הסגנה ים
ביניהם הכרל ורעת מיוחדת לכל אחד מהם : ויראה הרב אל כי אלפע הוא על
דעת תורתנו הקדומה זה הכריק לא וולו פעניו אלא עונם לעונותיו וזה הרמס
אם הוא בטובה הוא לרעתו כי לא יטיב הסס ית' אלא לטבים ולימרים בלעומם :
ובלדד הוא על דעת כת אחת מכתת פלימושי הימפעאלים הכקראים מדברים
והיא כת מעת זלה והס באים כי לפעמי' יבאו רעות לכדתי להטיבם באחריותם
ולחרכות סכרס בעולם הכא : וכוסר הוא על דעת כת אחת מכתת הפילוסופים
מחיסמעאלים הכקראת אפעליה : והס רואים כי הכל קלנו בבזרת האל ית' אית'
לאקור אחד מעמינו והוא ירע למה יסר הכריק בחלו הייס רין : ולמה הספע
עונה לזה הרמס ואיק לחפש איך ולמה כי כן בזרת חמתו : והחס רבי לוי בן
ו. רמס אל יבא בעקבותו להכריל ברעותיהם ותפס לו דרך אחרת כרי פיסו כל
יולקי הסותר פאיטטר טיעלו כזאת המאלה בדעות אלו האנשים : וכרעת איוב
הסכים עם הדאטונים אל והיא הרעת המיוחסת אל השלום וקו הינוי : וכרעת
אלפע הוא אומר כי הוא יראה כי לפעמים יבאו רעות לכריק מזד הפתח והאלות'
וכרעת בלדד הוא אומר כי הוא יראה כי רעות הכדריקים איק רעות לפי האמת
כי אחריתם לטובה : וכרעת כוסר הוא אינור כי הוא יראה סהכריק איפטר
ס הוא רמס ולמה איק להתרעם על רעותיו : ובזה נסלמו אל החס הכז אל כל
חלקי הסותר כמו סהאריך בפירושו :

זמה שנראה לעניות דעתינו לפי הכרח הפסיקים ומה סנראה סהוא רעת
רל ורעת רמי' אל בפירושו סאיוב יכיס עם חביריו ססל'
הוא מטניה בזה העולם ספעל באימי מין הארס ומפי עליון תכאנה רעותו
פזכותו והכרל סבין איוב לסלמת רעיו הוא : כי הוא אומר סהוא כריק והאל
ית' העביד עלת הרך וכפר כסירה זו וחביריו ירסיעוהו ומכדריקים דיני הסס
ית' ובזה סככיה רעת סלמתו ולא רצונו לרחוק ספסיקים למקא כהס דעת
תעומרת לכל אחד מהם כי למה נטרית עכמתו בזה : ואס תרצה להכריל ביניהם
וסיח כל חלקי הסותר ברעותיה' הרעות כירך כפי דרכו והזו כסנאחר מוסכס
אאיוב ומהכדירו כי ברמז האל ית' ומירו בחולו הייסרוץ עליו ולא ימלט מחלוקת
אס סאיוב קוא מחוייב ודאו סיבאו עליו אלו סמכות אס סאינו מאוייב ואס כן
הסס ית' ענות רינו ואיוב סאמיץ כי אינו מחוייב להס וההליט המאמר כי הסס ית'
בעול הביאס עלת ומלמת רעיו הכדריקו ססס ית' ונכרלו ויס עם כל אחר מהס
דעת מיוחדת על כר סחלוקת סהכרחית וזה סמלא ימלט מאחר מעני דרכים אס
גאלו הייסרוץ סס ייסריתוכחת על דרך אהבס לקחת חטאים או איכס על זה
האום ותא אינן ייסרוץ סל אהבס יהיה איוב רמס במור : ואלפע מתחלת
יראה ססס יסרוץ סל אהבס וקוסר יראה סאיכס יסרוץ סל אהבס אכל איוב
הוא

הוא רשע גמור מחוייב להם. וכלרר נכתפק מתחלה אם הוא כדעת חלופו או
הוא כדברי נוסף ולא החליט המאמר בזה אלא כמחזיק החבל בפני ראשים.
זהו הנראה מרשעות אלו האכזבים עד כאן - ומכאן ואילך יסכימו בלם כי איוב רשע
גמור ואיוב מתחזק על כל אלה כי הוא נדיק גמור. וכבר כתבנו כי זהו הספר לא
יסתרל בהתרת ספק רשע וטוב לו כי אם במקרה כי לא חובר אלא להתיר ספק
בענין איוב וכתבנו הבנה בזה במה סקדס זהו הנראה לנו בזה יהי רבון פלא
כטה מן האמת :

אכזבם - פי' החכסן. עזרא זל כי

הוא מבזה אותם כלומר

כי אתם עם -עמכם תמות חכמה
בעבור כסילותכם כענין נסרחה
חכמתכם ורפי זל פי' סחוא דרך כבוד
כלומר אתם מבחר האכזבים הראויים
ליקרא עם כי סאר האכזבים בהמה
המה לכם ועמכם תמות חכמה
במותכם. והכריע הדמכן זל זה הפי'
מפני סאת' אחר כך גם לי לבב כמוכם
ולפי הפי' הראשון היה כסיל' כמותם
זכך כראה לי כי כל מענה איוב הוא
כפי המענה הקודם לו וזלפי סעד עתה
לא דבר אחר מהרעים על כר החכמה כנופר כי באמת נתקרב אל האמת. בזה
הנוכח בענין ייסורי איוב יותר מחביריו והטיב יותר מהם בסאמר כי ים בענין
סוד אלהי כל כן דבר עמו בלסוף כבוד ולא ררך כיוון. וכך אמר התרגום בקוסטא
ארי אהתן חביריא :

זיען איוב ויאמר :

אָמַנְס בְּי אֲתָם-עַם זְעַמְכֶם

תָּמוֹת חֲכֵמָה ו

משפט צדק

איוב ד אמנס כי אתם עם. אתם
מאותו עם מתי
סוא סאמרת : ועמכם ואלכלכם ולפי
דעתכם : תמות חכמה ייאבר כל דרך
מחקר לקנות חכמה סאמרת מי יתן
אלות דבר יגדר לך תכלומות חכמה
ומאין דרך לה עלות זה :

גם - כמו סאתם חכמים כן אחי ים

לי לבב חכס כמוכם - ואין
אחי פחות מכם בחכמה : נופלי לסון
פחיתות כי הפחות מחבירו באו זו
מעלה יקרא כופל כלומר כופל ממעלת
חבירו כענין לא נפל דבר אחר מכל
דברו הטוב - וכמהו ויעלו מאר
בעיניהם : ואת מי אין כמו אלה.
כלומר ועם מי אין כמו אלה הרברים
סאמרתם כלומר מי לא ירע בכל אלה
כי האל ית' כסגב ובעלה מרעת היכורים חקר מעמיו : אלהי סב אל הרברים
סאמרתם וימ איותו סב אל החברים דרך ליכנות כלומר עם מי אין חכמה כמו
שחוק אלה האכזבים ואיבו ככז :

גַם לִי לִבְבִי בְּמוֹכֶם לֹא-נִפַל

אֲנֹכִי מִכֶּם וְאֶת-מִדְּאִין בְּבוֹר-

אֱלֹהִי :

גם לי לבבי - להכיר הסגחת האל
יתברך בנפסדים וחסריו
בספלים : ואת מי אין כמו אלה - מי לא
ירע כמו הרברים סספרתם :

אודב מיצפנ

משפט צרק

שחוק • מי האכבע זל סכתי כארס
 פהיה סחוק לרעהו והתימה
 פהיה זה פסב סחוק לרעהו : קורא
 לאלוה ויעכאו • וסיעור הפסוק לפי
 פירוסו הגה אחי הווה כאים פסב סחוק
 לרעהו והיה קורא לאלוה ויעכאו ואכי
 ככרית תמים פסב סחוק ולעב : ורפי
 זל פירפ אחי הוא החווה סחוק לרעהו
 וקורא לאלוה ויעכאו מכער הקנטתכס : ומה
 ותימס • פלס : סחוק כרית תמים • היה
 העכיות אחר יעכאו • ואינו ככון :
 נים כי קורא לאלוה ויעכאו הוא ככבר
 כופר כי לפי : מהוא מכלית כריתו הוא
 סחוק עליו ואיכנו ככון : והרמבז זל פי
 והרמבז זל פי הנה אחי סחוק לרעהו וגם
 קורא לאלוה ויעכאו הוא סחוק לרעהו וגם
 כרית תמים הוא סחוק • יאמר פסס
 מפחקים על מי פהיה פלס ואחוב לאל • וגם עתה
 הוא כרית כילא חטא • נים קורא לאלוה
 ויעכאו סזסו הפחוק מפחקים עליו
 ואומרים וכי זה הוא אשר הוא קורא
 לאלוה ויעכאו ואומרים ררך סחוק וכי
 זהו כרית תמים : לרעהו : לפסן יחיד :

שחוק לרעהו אהיה קרא לאוה
 ויעגרו שחוק צדיק תמים :
 שחוק לרעהו אחיה • הנה אס הייתי
 כופר זה הייתי סחוק לכל אוהביו ורפי :
 קורא לאלוה ויעכאו • ידע זה בכסיון :
 בחוק כרית תמי • והייתי כמו כן סחוק
 לכל כרית תמים סידע זה במופת :
 ומה ויעכאו לתת לו סחוק לכרית •
 היה העכיות אחר יעכאו • ואינו ככון :
 נים כי קורא לאלוה ויעכאו הוא ככבר
 כופר כי לפי : מהוא מכלית כריתו הוא
 סחוק עליו ואיכנו ככון : והרמבז זל פי
 והרמבז זל פי הנה אחי סחוק לרעהו וגם
 קורא לאלוה ויעכאו הוא סחוק לרעהו וגם
 כרית תמים הוא סחוק • יאמר פסס
 מפחקים על מי פהיה פלס ואחוב לאל • וגם עתה
 הוא כרית כילא חטא • נים קורא לאלוה
 ויעכאו סזסו הפחוק מפחקים עליו
 ואומרים וכי זה הוא אשר הוא קורא
 לאלוה ויעכאו ואומרים ררך סחוק וכי
 זהו כרית תמים : לרעהו : לפסן יחיד :

לפיר פו' החכס אכבע זל למר פל לפיר
 כוספת והוא מן כעירו להן סעו
 למון חיר וכער יאמר כי על הסיר הבא
 לו סב בוז למחשבת הסוקט סלא בא
 עליו רבו ופחד ויפחק עליו וזה מכיו
 הארס סיהי ככון סיעמרו רבלי וכטעס
 זאכי כמעט כטיו רגלי : בוז • סס רבר
 וכל המפרסים זל הסכיוו כי לפיר
 הלמר סרס מן את הקולו ואת הלשירים
 והרמבז זל פירס כזיון כופר יבא
 פתאום למי סהיה לו מחשבת הסקט
 וכטעה והוא עכסיו ככון ומזומן
 סומערו רבלי אבל הרפעים יס להס
 פלוה והוא כקמר עם יסליו אהלס •
 נים אחי כמו לפיר פל בוז למחשבת

לפיר בוז לעשהות שאגן נכון
 לכופערי רגל :
 ישליו אהלס לשדדס ובכרית
 לפרניו אל לאשר הבאי אלוה
 ברז :

לפיר בוז • ואין כפק כי יקרא מכר
 המערכת סיהיס איזה קסה
 יוס : ככון למוערו רגל • לנלות אחיה
 ואכה כחטב כמו לסיר בוז אבל עסמות
 ואור הכלל סאכז וכמו כן : ויסליו
 אהלס לסודרים • לפסיוס וכוכרי פא :

דפי סכל אחר מהס סאכז וקרא עכמו לפיר
 פהסחין אכל סתי קכותיו ותוכו כתר
 כמו האס האוכלת קכות הלפיר ובמחשבתס
 סאכי אפילו בעת סלותי סיימי ראו
 וככון סימערו רבלי או יאמר אחי מהוא
 ככון אחי היום בוז לחכרו פהס מוערו רגל
 ואס דבריהס ככוכיס : עסמות • מעכין
 מחשבת מן אולי יתעפת האלחיס למו
 והוא סס וסיתו כפולה ונעלה מן אכרו
 עסחוכותיו • או הוא על מסקל עכרות
 וסחז

והת'ו ת'ו נקבה וכן אמר התרגום מחשבה • יח' אות'ו לפון זכות ובהירות מן
 עסת מן • ברזל עסת • סמנו עסתו • יאמר שהוא עכסיו לפיר בוז וטרוס זה היה
 לזכות והיה סאכן ועתה ככז למועדי רגל : למועדי • סס • מן ולא מערו קרסולו
 כלומר המערות רגל ונראה לו שהוא רמה עכמו ללפיד התזטל באמצע הדרכים
 גבני ארס סהס בהסקט מכזים אות'ו במחשבתם וככזן הוא לפיר סימפרו בו בטי
 ארס ויכזן : בוז • פעול כמו סוב לכ כלומר כמו שהלפיר מי שהוא סאכן וסלו הוא
 מבזה אות'ו לפי שהוא בוער ויטוב אפר מיר אבל הוא ככזן סיכזן בו רבים סאין
 דרכס להתכזן בררכים כן אכי לרעי סהס מכזים אות'ו ויטוב גמולס בראשס •
 וזהה סכפסוקן האחר הוא כמסך בכאן וחסר כף דרמיון כמו ועיר פרא ארס
 יזר והראוי אהיה כלפיר בוז וגו' :

ישל'ו זהו נקשר למעלה סאמר שהוא סחוק לרעהו סאמר עליו שהוא רסע ומהו
 הסחוק סאכי רואה סהרסעים הכופרים סס בטלוח ואיך תאמרו סאכי רסע
 מעני כרותי איך זה אלא סאתס רוכים ללעוב עלי : יסליו אפילו אהלים אמר איך
 להס חזמה כלל אל הסודדים ומלסטסוס את הכריות : ומרגזיו אל • המכעסוס
 אות'ו על פניו סס בהכטחז : בטוחות • סס • על מסקל חבורתי • אויהים תאר על
 מסקל סכולות מן וסכולה איך בהס ויהי סקר סמתאר כמו ומאכלו בריאח
 סהראוי סה בריאח וגס זה הראוי ומסככות בטוחות : לאשר סביא לזס בירו עי'
 סהכס אכע'זל לאסר סיה עובר כלמים ויהי מביא אלנו בירו • או סהביאהו
 לעלס בירו סהוא עסאו סטעס למעטה ירוי וסתחוו לאשר עמו אככעותו ורפי'
 זל עי' לאסר הביא האל ית' ססלות בירו כטעס וסאלהיס אזה לירו כדרך מתת
 אלהיס היא • כלומר ססלות באה לבני ארס אפילו סס רסעים ברזן האל ית' :

ואולם • היותר ככזן סאיפמר לפרס
 בהקסר אלנו ספסוקיס היא
 מה ספי' כו סהכס ר' לוי כן גרסוס זל
 ספי' סהוא מסיב לכופר סהסלי' בספור
 סכמת ספי' כו לא כבטרך לקחת פרות
 על ספלגת סכמתו מהמעלה וסמטה :
 אבל בעניכיס סספליס יס עניכיס
 מכואריס מעיריס על סכמתו • וזה
 סאס יסאל אל בהמות ועוף סממיס
 ודגי סיס וסכעלי סייס סהוייס ככטן

ואולם שאל גא בהמות ותורן
 ועוף השמים ויגדלך :

ואולם • לאות ולער על סהסנה
 סאלהיות במביאות : סאל
 כא בהמות ותורן • סתכזן במביאות
 מיכי כז מהלכיס סטוס ומעופסיס
 ותראה ככל אחר מהס ססנה ספלאה
 מפועל רכזי :

הארץ סס יורוהו סכמת ספי' במה סבהס ביבירתס מהסלימות וסחכמה עד
 סילאה ססכל סאיכוסו לרעת סחכמה היא בסלימות : ותורן • עתיר לבקבה
 בסתרת וכו על דרך כנות כערה • כלומר כל אחת מהבהמות : וענין סהוראה
 וסהגרה סזאת אינה למד בפס אבל סהסתכלות ביבירתס וילמד זה כדרך סממי'
 מספריס ככור אל • איך אומר ואיך דברים :

אוהב משפט

משפט צדק

או סיחבוני לארץ מן סיחו בכל
כפלאותיו והס על מסקל
מים כא כבוד ממו להס * זהו ענין
דבור * זמ לארץ כבוד הזמחיס

או שיח לארץ ותרג ויספרו לה
דני הים ו

זהו חילנות כי גם ים חכמה ביצירתם * וימ כבא הארץ והס החיות ורממס וענין
ההוראה והספור כבר פרסמס :

מי מילא ידע בכל אלה סזכר ממחי
הבעלי חיים * כי יד יי' עמטה
זאת היצירה וענין הידיעה היא דרך
מסל ל האר' המסקל בהס וביצירתס
סאל היצירה סזאת סנפלאה סופלת
במקרה סכל יד יי' עמטה זאת :

מי לא ידע בכל אלה ביד
יהוה עשתה זאת :

אשר * סכדול סג כעס הבעלי חיים
נעס הארס כי אף על פי סיס
מספלא סנעס הבעלי חיים מה סלא
ועל סכל סותר היא כראית חכמת
הס' סנעס הארס סירב סכל סוס
סחמד סוס סלי אופסר ליחס זה סלא
אל ססס ית' לא למקרה ולא לטבע :

ומי לא ידע בכל אלה * בהתכונת
בכל אלה סלא סכל מביאות סל
אחד מהס במקרה על ססלמות אסר
סוא סוכי יד ה' עמטה זאת * סכל זאת
מזאת אינה ססווה ממביא רכוכי :

הלא * סאוזן היא ססומעת דברים
וקיח סוכנת אוקס זאת מהס
לאני לקבל וחי זה מהס דאני לרשות *
גס סחך סוא סועס סמאכלס אי זה
מתוק וחי זה מר וחסל לא סתן לסס
הס' סאוזן לכחן ולא סחך לטעו וסלעינו
עלי בדברים סליכס מתקבלס וסאין
להס טעס * והסאוזן דכינו סערוס זל
סי' ססוא סקסר עס ספסוק סלאחריו
ופי סמו ססאז' מלין סכחן כן ביסיסיס
חכמה * ואין סורך :

אשר בידו נפש כל חי ורוח כל
בשר איש :

אשר בידו נפש כל חי * סחיות :
ורוח כל ססר איס' סעסס
ססכלי סענין והרוח ססובל סאלקיס :

הלא און מלין סכחן וסחך אכל
יטעס לו :

בישישים סככמה וסרך ימים
סכוכה :

עמו סככמה וסכוכה לו עצה
זכוכה :

בישישים ית אס ביסיסיס ים חכמה
בזקנתס וכסורך ימיהס
סכוכה סס סיהיה עס ססס ית' חכמה
וסכוכה ססוא סרמון סו סוא סתמיה
סלמד וכי ביסיסיס חכמה אינה סלא
עמו וסוכו סכוכן : וסכוכן סאיוב סוא
מתסאר

הלא סאוזן מלין סכחן * נסס סיתקס
אינה סולק וימאר ססכל סכל
במקרה * הנה ססכל סאסוסי ומאס זה
הרעת כי זמנכס יסמו אל סמוסכלות
הרססוכנת סמו אלה סוא כיהס סאוס
אל סמוססוק סלא יסופק בהס סלל *
סכז

בזה תהיה: בימים חכמה ימזר
הנסיך כרכים אשר לא ייוחס ל המקרה
וכמו מוסכל ראשון מכיר ויורכ השכל
האנשי סבהיות מינו הנפארים רבים
במקשר אשר לא יהיה מביאות' וקיומם
בלעד תנועות מתחלפות של גרמים
סמימיים וקשורים ופררם לא יכויר
סיקרה לכלם במקרה מביאות כל
הגרמי' הסמימיים ותנועותיה' וקמורם
וקררם נכון למביאות' בלתי סוס פועל
מכוין ובזה יהיה: באורך ימים תבונה
יטובין סהקרר בכל הנמז איס ככחיים
וכפסדים הוא מאת פועל רכוכי מכוין
אשר: עמו כלי טפק: חכמה
ותבונה:

מתפאר בזקנתו עם חבוריו סתוא יות'
חכם מהם להיותו יות' זקן מהם וראה
יותר מקרים מהם וכי יסליו אהלים
לסוררים והם כעירים ממנו למיזם כמו
סיאמר ועתה סחקו עלי כעירים ממני
לימים ולא הסיגו חכמה כמזהו ולזה
אמר לו חליפו במענה סכא אחר זה
בסכב גם יסיש בנו ורחינו חולדות
הזמנים כמוכו כמורך ואס הייס זקני'
כמזהו כמו סכראה מרכרי אליהוא
סאמר ואתם יסישים יאמר להם כי
יתמה איך רוב סנים סיס בהם לא
הנדיעום חכמה: בלית ביסימים
ממסתת לסנים וכאלו אחר ובאורך
ימים תבונה:

עמו חכמה: כל זה הוא מפרור
סכחיו של הפס ית' וכי לא כעלם ממנו כל זה סאיך תלונתו על הפס יתכרך מפני
סכלותו בזה אכל מה סירע מגודל חכמתו ונבורתו של הפס ית' היא מחייבת לו
התלונה על יסוריו וכבר הקרמנו זה הרבה פעמים * ולית אונת נקפת עם מה
סאחריו סהפס יתכר' הורם וסוגר ועוכר ואיך חכס ככול ממנו כי הוא יתקר חכס *
ולא גכור כי הוא ייתר גכור ואיך עכה ואיך תכונה לנברו כי עמו היא העצה
והתכונה * ולית נקמר למעלה כי ביסישים חכמה להביץ מכריאת הכעלי חיים
מעס הפס ית' היא החכמה לפי מה סכראית בזה המביאות טוב סקרר והיוסר
ועמו היא הנבורה לפי סאיכו לואה לעסות מה סאיפער עסייתו לפי החכמה ולו
העצה סהמכוא בלית איכרים וכלים לרות: הכזקים ההויס מהכרח סחמר וזהו
דרך העצה הונכת ולו התכונה כמה סכרא הגלגליס בזה האופן מהתמוכה
והמרחק והכמות והסיעור מהמהירות והאיחור להסלים ההויות * והנה מכינו
לסון תכונה כבדריאת הסמים כאמרנו כונן סמים בתכונה * ואמכס נקראת יכירת
בלי חכמה לפי סיכירתס היא כסביל עכמס * ויכירת הגלגליס נקראת תכונה
לפי סהויותס על זה האופן איכו כסביל עכמס רק להיטיב לזולתס וזהו ענין
התכונה סהוא מכין דבר מתוך דבר כל זה פי' סחכס רבו לוי כן גרסום זל
ויסה ריקת:

הן יתרום ולא יבנה יסגר ער
איש וליא יפתח ו
הן

הן כל זה מפעולותיו כי יתרום
ולא יכנה המקום סהרוס
בזולת רכנו יסגור על איס ואיך מפתח
מאמריו וזה יורה כי יאמין אונס
כב כ 22 2 כי

אורב משפט

כי הסס ית' מטבית על אימי מין הארס
הסך מה טעמו עליו המפרטים זל'
וחמר מלת מקום וכך ראוי להיות הן
יהרום מקום ולא יבנה :

הן המים הם עיקרו של קיוס
העולם וכמהם נעברו' ייבמו
כל יוסבי הארץ או הזרעים או המים
עצמם ררך גוזמא וכמהם מסלחם
בלא מרס והפכו כל הארץ כענין
המבול - וית' והפכו ארץ מכיה לרויה :
עמו - עם הסס ית' הוא הסכ והיסות -
וית' לו סוגג ומסגה שהוא יורע
מי שהוא סוגג ומי שהוא מסגה אותו -
וית' כי סכל הוא ברסותו להטעותו
מעכמו או להטעותו על ידי אחר' - וית'
ע' אחר סאיכו ככז' והיותו ככז סכא'
כי כל הספגו' לו הכה והכל הוא ברסותו
ככפס הסוגג וככפס המסגה אותו :

מוליך - ית' סולל כמו אלכה סולל
וערוס ובא על דרך
וכריקיס ככפיר יבטח כלומר כל אחר
מהס' או הוא סכ דבר כלומר הסתולל'
והיועבים על דרך הרוב הם עסירים
והוא מוליכס כמו ססללו אותס סוללים
ולא קועילס עצתס' והככז ססולל הוא
ערבוב הסכל וחסרון הרעת כמו
הסתוללנו אבירי לבי' וסך מרע מסתולל -
וכן פירסו רס' זל' והחסס רבי אברסס
זל' ע' כלומר כי אכפס העכה הסס ית'
מסכל עצתס כאלו הס סלול' מסכל
וככפריס מרעת והספוק הוא כפול -
והסולל עכין הסוללות כלומר שהוא מסכל
רעתס :

מוסר - מבכורות הסס ית' הוא סהוא מחיר קסריס סל המלכיס סהוא יבבר
עליהס אס יאסרו אים יתירכו - מוסר - קסר מעכין יסרתי חוקתי
זרעוהס : פתח - לסון סתריה כמו כי יתרי פתח והוא קרוב ללסון פתיחס -
יחסר

משפט צדק

הן יהרום - וגם מלפעמים יהרום
כענין בפרס : יסגור על
איס - כמו סקרה לארס הרספון באמת
ויבגס את הארס ויסכן מקרס לנן
ערץ לסמור את דרך עץ החיים :

הן יעצור בפנים חבשיו וישלחם
יהפכר ארץ :

הן יעכור במים וייבמו - וכך כאמר
עכר במים באחרו יהוו המים
ועכר אותס נגד טכעס סלא יסובו
לכסות : ויסלחס ויהפכו ארץ - במכול
בכל אלה :

עמו עו ותושיה לו שגג ומשגגה :
מוליך יועצים שולל וישפטים
יחלל :

מוסר מלכים פתח ויאסר אזור
במטניהם :

עמו עז - סורה סהמלכות סלו :
ותוסיה - ועס זה סומר
כוכת תכלית לטוב - ובהיות : לו סוגג
ומסגה - החוטא והמחטא מה יקרה
סהוא : מוליך יועדים - לחטוא : סולל
מעצתס ותאבד עכה מהס : וסופטיס
יהולל - ויהולל את הסופטיס החוטאים
בעצתס ולפעמים : מוסר מלכיס -
אסירי המלך : פתח - מבית אסוריו
כמו סקרא ליוסף : ויאסר אזור
במתכיהס' לסתגבר ולמלך :

מוסר - מבכורות הסס ית' הוא סהוא מחיר קסריס סל המלכיס סהוא יבבר
עליהס אס יאסרו אים יתירכו - מוסר - קסר מעכין יסרתי חוקתי
זרעוהס : פתח - לסון סתריה כמו כי יתרי פתח והוא קרוב ללסון פתיחס -
יחסר

יחמור חזור במתניהם • ית' שהוא מעבירם לאחרים עד מאוסריו חזור במתניהם
 זרמי' זל' פי' בחפץ שהם ית' הוא מעביר ממסלת המלכים ובהחלתם כשהוא חפץ
 בהם חוגר חלכיהם ומורז כהם למלוכה על דרך מהכרח מלכין ומחיקם מלכין •
 וס'מכין זל' פי' כפי' הראשון • וכתב הרב זל' כי כן רעת התרגום סתריגם שלמלחא
 רמלכיא מסרו ואמר קמור בהרביסון והוא מלסון חמ' זל' כהי' ראשני לך קמרא
 ראבין למחא אב בר' למחוי נס'יא מי' אהני לך • וכתב בעל הערוך זל' סחיא
 החגורה סחוגרין אותה באבנט אלא סחיא רחבה יותר מאבנט וקובעין עליה
 כסף וזהב ומסמין מלכים לובפיץ אותה ואמ' פהיה חביו מל רבינחן ראס בולה
 בבבל וס'יראסי גליות רגילין ללבוס חגורות ראינון קמרי ולעמוד בפני מלכין
 הפקיסים עד סוף מלכות פרס • ועלה ר' נתן לארץ ישראל והיה אב בר' ואמר
 רסבג הלא די לך זאת ובקמת להיות גם נס'יא זה פי' רב סרירא הגאון זל' עכל •
 וכתב הרב מורה זל' כי לפי זה העיני' יהיה פי' הפכות סהאל יתברך מעתה מוסר
 המלכים ומסיר ממסלתם ואוסר להם חזור במתניהם סהיון הם מסמין המלכים
 סקמים תחתם :

מוליך • כהנים הם ספרים כמו
 ובני דור כהנים היו • פי'

כי הם ית' הוא מוליך הככריו מולל
 מעוסר וככסין וכבוד : ואיתים • הם
 החזקים מענין איתן מוסבך : יסלף •
 ענין עוות כמו זסלף דברי בריקים
 כלומר יסלף דרכם פלא יוכלו ללכת
 דרך יסרה עס תקפס וגבורתם ובסבת
 עוות דרכם ועמתם הכבערת תאבר
 גבורתם ויגברו עליהם אויביהם • או
 יהיו הכהנים והאיתים סופני הארץ
 ומערב סכלס ומסלף דבריהם לכאת
 מספנט מעיקל • ויהיה מולל כמו
 חסתוללו חבירולב סהוא ערכוב העכל •
 מסיר • ית' נאמנים מענין חמוכה
 ובכי ארס הם נסמעים
 לרברי מי' סהוא נאמן ברבינו • והסם
 ית' לעצמי' סהוא מסיר דברי נאמנותם
 לפי סימנע מהם מה ספרו לקיים •
 וכנה הרבוד בלסון ספה כענין ויהי
 כל הארץ ספה אחת לפי סהוא יוכא
 מהספסי' ורמי' זל' סירמו על בר' סמדרט

מוליך כהנים שולל ואיתנים

יסלף :

מסיר עשה לנאמנים וטעם

זקנים יקהו

שופך בוח על גרבים ומיין

אפיקים רפה :

משפט צדק

מוליך כהנים מולל • וכן לפעמים

מוליך מולל מכבואת' כהני'
 המתנבאים סקר למלכים : ואיתים
 יסלף • ובה יס'ף ררך המלכים
 המתנבאים על פי כבואתם כמו סקרה
 לאחאב ולוולתו • ופעמים : מסיר ספה
 לבאמנים' לבעלי הלסון הנואמים כאס
 באמרו או מי יסוס אלם • ולפעמים :
 מוסך כוז על נדיבים • כמו סקרה
 לחרטומי' במכת הסחין : ומזיח אפיק'
 רפה • והחלים את עוות סחזקים כמו
 סעסס לסרפס ועבריו במכת כבורות :

אורב משפט

כי המסות' הוא מכלכל סעה אפילו למאמינים בו כמא' באברהם ואחמין ביה' ואמר במה ארע' וימ' באמינים כחון מרם מענין ויכאמו כאם כלומר בעלי הרבוב המסות' מאיר ספתים' וגם הזקנים מלרוב ימיחס וזקנתם ראוי סימכא בהם הטעם והעצה לנרקה טעמת מהם : טעם : עכא כמו טוב טעם ורעת למרמי והוא קרוב ללסוף טעמתה כלומר רברים המוטעמים במכל' כמו המוזון המוטעם לחך : שופך' : הכריבים לכדיבותם מכברים אותם בני ארם והוא שופך בוז עליהם כמים סהם באים לירי בזיון גדול כלו הוא ענין כספך עליהם כמים : מן' היא הוא החבור כמו ולמזח תמיד יחגרה : אפיקים' הם התקיפים והחזקים כמו אפיקי מבינים והוא מן ויתאפיק המן כלומ' חבורת התקיפים מרפה מלא יחגרה עור' ולפי סהבבורה היא במקמים הוא עכנה החלטה לרפיון חבורת המתמים :

מגלה עמקות מני השך ויציא לאור צלמת :

מגלה עמקות - כמתדתורה :

משניא לגוים ויאבדם שטח לגוים ויגהם :

משניא לגוים - ז' אומות : מוטח לעמים כמו סעסם לישראל ויניעם במרבר : ויחס' יאחרי כן אל גכול קדמו :

ורע' אל פי מוטח לגוים סהוא מרבה אותם וסיטה ופוטט אותם וינחף בגלות הפך הרבוי : סיטה' פוטט כמו וסטחוס לסתם' ויסטחו להם סטוח' והתרגום עסאו לסוף מטטח חרמיס כלומר פרם רסת לרגלס ויחס' ברנליה' להלכר ברסתו וכן תרגם מטטח מכתתא לעממיא ורבריון :

מסיר לב ראשי עם הארץ ויתעם בתהו לארדך :

מסיר לב ראשי עם הארץ - כמו טקרה לסיחון ולעוב מלא ללחמו במעבר ארנון : ויתעם' לכחת למלחמה כאמרו כי הקסה' ה' אלקיך את רוחו :

הדברים העמוקים יותר מהסך הוא מבלה אותם ומזיח לאור הכלמות וים ע' בכאן על בר הפילוס' פיא איבו ככוז : עמוקות' רפה כן כתב ר' יונה אל ובעל הסרטים אחרם סהקיף רגוסה :

משניא - מסניא כמו מרבה או מגדיל ויאבדם' הפך מסניא - וימ' מסניא מטעם לסוף סגנה וזה הפי' הוא סגנה לפי סהוא בסכולת ואף על פי סכמכא במדרם : סיטח לגוים ויחס' פירם ראב' אל מוטח ומפור הגוים בגלות ויחס' למחוז ספכס ספך מוטח' ורע' אל פי מוטח לגוים סהוא מרבה אותם וסיטה ופוטט אותם וינחף בגלות הפך הרבוי : סיטה' פוטט כמו וסטחוס לסתם' ויסטחו להם סטוח' והתרגום עסאו לסוף מטטח חרמיס כלומר פרם רסת לרגלס ויחס' ברנליה' להלכר ברסתו וכן תרגם מטטח מכתתא לעממיא ורבריון :

מסיר לב ראשי עם הארץ ים להסלב רחב להכחיב העם והוא מסיר לבס כענין יאבד לב המלך ולב הסרים' ויתעם מדרכס ללכת בחנה יליל ויסיחון במקום סאיץ מס ררך ללכת אל עיר :

בשפט צדק

יִכְשַׁעוּ חֶסֶד וְלֹא אֹדוּ יוֹתָעִים

כִּישְׁבֹר ו

הַדָּבָל רָאֵתָה עֵינֵי שְׂבָעָה אֲזַנִּי

וַתִּבְּן לִּי :

הֲזָן כֵּל אֵת רֵאשִׁית עֵינֵי שְׂמַעָה אֲזַנִּי
קִבְּתָם רֵאשִׁיתוֹ קִבְּתָם שְׂמַעֵתִי :

בְּדַעַתְכֶם יִרְעֵתִי גַם אֲנִי לֹא נִפְלֵל

אֲנֹכִי מֵכֶם ו

יֵלֵא נוֹעַל אֲנֹכִי מֵכֶם אִימֵי חֶסֶד מֵכֶם
בִּירְעֵת כֹּל אֱלֹהִים וְסִיס לִבְלֵהִם :

אֱוֹלָם אֲנִי יֵשׁוּבֵי אֲדָבָר וְרוֹכֵב

אֶל־יֵאל אֶתְפָּץ :

אֱוֹלָם אִימֵי אֵל שְׂרֵי אֲרַכְרֵ אֲבֵל

חֹוִכֹּחַ שְׂחִיתִי חֶפֶץ
לַעֲמֹת עִם הָאֵל ית' הוּא סְיוֹרֵעֵנִי
שִׁחֵמֶת בְּאֹתוֹ הֲרַבֵּר שִׁחֵמֶת מְשִׁיבִים
לְזֹכֹתוֹ הַתְּכַנְלֹת סֶקֶר :

וְאֱוֹלָם אֶתֶם טְפִלֵי־שֶׁקֶר רְפָאִי

אֶל־לִבְלָבָם :

רֹפְאֵי אֲלִילֵי־מְשִׁיבִים עַל סֶפֶק גְּרוֹל

תַּטְּוִיבָה שִׁחֵמֶת מִסֶּפֶקת כֹּלֵל
בְּאֹפֶן שְׂחֵמֶתִיקָה : תְּהִי לָכֶם לַחֲמָה
סֶתוּרָה הַיּוֹתֵמֶת מִרְגִּישֵׁי עֹנֵכֶם הַסֶּפֶק :

כֹּל רֹפְאֵי תְהוּ וְהַעֲרֵר וּרְזַל פִּירְמוֹ אֲלִילֵי הַעוֹרֵק הַגְּרוֹל אֲסֵר בְּנוֹדָר סֶקֶר וְרִין אֹתוֹ
הַרְפֹּאִים עֲבֹכֹכִם סֶחֶחֶךְ אִין לֹו רִפּוּאָה כֹּלֵל לְפִי סִיס כּוֹהֲרַגִּם גְּרוֹל עַד מִכּוּחֹוֹק
הַכּוֹב זִמּוֹת וְלֹא יִתְרַפֵּא כְּלוֹמֵר רֹפְאֵי חֲלִיִּים שִׁחֵמֶת לְבַס רִפּוּאָה אֲתֵם יִנְכַּח
הוּא וְהַרְמֵבֶן זֵל פִּילִסְמוֹן אֲלִילֵי כְּלוֹמֵר כְּמוֹ הַרְפֹּאִה מִכּוּחֹוֹק קִילְרוֹין כְּעִיבֵי חֲבֵלִים
כִּירִי אִירָאוּ וְהֵם יִמְסֹוּ אֹתָם בְּסִמֹּן וּכְרֵטוֹת יִרְיָהִם לֹא יִמְסֹוּן כֵּן אֲתֵם רִפּוּאֵתְכֶם
בְּזִחַת הַטְּעֵנָה לֹא תִכְלִית לְעוֹלָם יֵאמֵר הַרְבּוּר עִמְכֶם לֹא יוֹעִיל כֹּלֵל דֵּק עִם הַמֵּי

הַיּוֹרֵעַ תּוֹס לִכְבִּי :

אורב משפט פח

יִמְשָׁעוּ כִּטְעִים וַיִּמֵּם חֶסֶד סִיהִים

הַחֶסֶד עַד סִיס בּוֹ מִמֵּם אִו
יִהִי יִמְשָׁעוּ כְּמוֹ יִבְסָו כְּלוֹי חֶסֶד אִוֵּרִם
עַד סֵלֵחַ יִסִּינּוּ הַרְבּוּיִם אֱלֹהִים בְּמִשּׁוֹם
וַיִּתְעַה אֹתָם כְּהַתְעוֹת סֶכּוּר כִּקְיָאוּ :
הֵן כְּרַעַתְכֶם כֹּל מֵה שִׁחֵמֶתְכֶם
מִחֲמַת חֶסֶד יִת'

וּבְכוֹרָתוֹ רֵאשִׁיתִי בְּעִיבֵי וְשִׂמְעֵתִי
מִקְרָמוֹתֵי בְּחֹזֵי וְהִכְנֵיתִי מֵמֵה סֶסְפְּרוֹ
לִי יוֹת מֵמֵה שִׁחֵמֶת לִי תֵן לַחֲסֵם וַיִּחַסֵּם
עוֹרִי וְהֵם כֵּן מֵה הַתְּפֹאֵרוֹ עֲלֵי בְּחֵמֶת
זִירֵעֵתִי כִּירֵעֵתְכֶם לֹא כֹפֵל אֲנֹכִי מֵכֶם :
אֱוֹלָם אֲנִי עִם הַיּוֹתֵי יוֹרֵעַ כֹּל זֶה
אִימֵי זֹכֵה לְרַבֵּר עִמּוֹ אֵם
אִיפְסֵר וְלֵהֲתוֹכַח עִמּוֹ אֲחַפּוֹץ עַל מֵה
שֶׂהוּא יִסְרֵי בְּאֵלֵי הַיִּיסוֹרוֹין :

וְאֱוֹלָם סוֹפְלֵי לְסוֹף חֲבוּר וְרוֹכֵב

דְּבַר שִׁחֵמֶת קִיִּים עַל רַבֵּר
שֶׂהוּא קִיִּים מִלְּסוֹף רִזַּל כֹּל שֶׂהוּא עִיקֵר
וְעִמּוֹ טַפְלָה וְיִקְרֵטוּ טִיחַ הַטִּיט סַעֵל נְכִי
הַתְּכוּר טַפְלָה לְפִי שֶׂהוּא כְּרַבֵּק סֵם
וְאִיבֵנו מִעִיקֵר חֲכֵלֵי וְכֵן זֶה אֹמֵר לְהֵם
סֵהִם טוֹעֵפִים עֲלֵינוּ מֵה שִׁחֵמֶת אֲמֵת שֵׁחֵם
אֹמֵרִים שֶׂהוּא רַסֵּעַ וַיִּיסוֹרוּ בְּאוֹ עֲלֵנוּ
בְּרִין וְזֵהוּ טַפּוֹל סֶקֶר שִׁחֵמֶת לִי עִיקֵר
וַיִּפּוֹל לְכַסּוֹף וּבִזַּת אֲתֵם רֹכֵב לְרַפְּאוֹת
קוֹסִייתִי וְלֹא תוֹכֵלוּ לְהַרְפֹּא בְּזִחַת
הַטְּעֵנָה כִּי אֲנִי יוֹרֵעַ שֶׂהוּא סֶקֶר וְעַל כֵּן
אֲתֵם רֹפְאֵי הַבֵּל אֲלִילֵי לְסוֹף אֵל וְאַפְסֵם

כְּלוֹ רֹפְאֵי תְהוּ וְהַעֲרֵר וּרְזַל פִּירְמוֹ אֲלִילֵי הַעוֹרֵק הַגְּרוֹל אֲסֵר בְּנוֹדָר סֶקֶר וְרִין אֹתוֹ
הַרְפֹּאִים עֲבֹכֹכִם סֶחֶחֶךְ אִין לֹו רִפּוּאָה כֹּלֵל לְפִי סִיס כּוֹהֲרַגִּם גְּרוֹל עַד מִכּוּחֹוֹק
הַכּוֹב זִמּוֹת וְלֹא יִתְרַפֵּא כְּלוֹמֵר רֹפְאֵי חֲלִיִּים שִׁחֵמֶת לְבַס רִפּוּאָה אֲתֵם יִנְכַּח
הוּא וְהַרְמֵבֶן זֵל פִּילִסְמוֹן אֲלִילֵי כְּלוֹמֵר כְּמוֹ הַרְפֹּאִה מִכּוּחֹוֹק קִילְרוֹין כְּעִיבֵי חֲבֵלִים
כִּירִי אִירָאוּ וְהֵם יִמְסֹוּ אֹתָם בְּסִמֹּן וּכְרֵטוֹת יִרְיָהִם לֹא יִמְסֹוּן כֵּן אֲתֵם רִפּוּאֵתְכֶם
בְּזִחַת הַטְּעֵנָה לֹא תִכְלִית לְעוֹלָם יֵאמֵר הַרְבּוּר עִמְכֶם לֹא יוֹעִיל כֹּלֵל דֵּק עִם הַמֵּי

כִּי

אחדב משפט

משפט צדק

מי עד גם אוילמחרים חכם יחשב
כי אם הסגתם קופי הדרום ער
סמקתקס מלהטיב עליו תסובות של
טקר היתה נחמבת ההסגה התיא חכמה כמאמר החכמים זל סאמרו הליאות
בהסגה הסגה • ועמיו נחמבתם אוילום כי רדיפת הזכות בדברי סקר איננה
מעלה • ויתאם החרמתם תהי לכם לחכמה יותר ממה סתדברו בסכלות :

כי יתן ה' השרת פחדו וחסו
לכם להחבטה :

שמעו נא תוכחתי ודבות שפתי
הקשיבו :

הלאל תדברו עולה ולו תדברו
רמיה :

דברי על כן סממו באומים והקשיבו
בלבכם תוכחתי וריבותי : ריבות •
כמו חוכמות כלומר טענות :

הלאל הא הלא לתיתה ובאה
בפתח מפני סהלמר
במכל ואי אימפר למני סכאין סיכואו כאחד בראם התיבה כמו הלהוכח תלים
ולמר הלאל כמו בעבור כמו וואמר פרעה לכני ישראל • ולני בעבורו כמו אמר לני
ואמר אתם הבאים ללמר זכות על האל הראוני לכם עתדברו בעבורו עולם ורמיה
הייטב בעיני ה' סתלמדו זכות בדיוו בדברי סקר :

הפניו תשאון אם לאל תרבינו
במה סאינו כדיר כי זהו
במיאות פנים בדף • כמו לא תשא פני דל • ואם בעבור האל טעננו מה סלא היה
הוא טוען אלנו היה מתוכח עמי • אם זה לסון תימה הוא : תריבות • תתוכחו
לסון טענות • ורכיכו ספריה גאון זל פי וכי כדיר הוא סתסאו פניו וסתיובו
בעבורו וגו' :

הטוב כי פירוסו האם יהיה
טוב זה הרבר כסיחקור
אתכם כי עתה נראה טוב • כי אתם
מכדוקים דין אל ית אכל אחר החקירה
האם יהיה טוב באמת לא יהיה טוב כי
אם רע לני סהן טענות סקר : כי כמו
כאמר • וכסיחקור אתכם וימנא רע
הרבר סאם תתלנו בו כאמר יהתל איס

ר טוב כי יחקר אתכם אם
כרתל באנוש תרתלו בו
כהתל כאנוס תתלנו בו • להטיב
לנכחו טענות סאתם מכירי
סהם סקר ולפי זה סיו סמוכוטיכם
כמהתלים בו :

נראה לי פירוסו האם יהיה
טוב זה הרבר כסיחקור
אתכם כי עתה נראה טוב • כי אתם
מכדוקים דין אל ית אכל אחר החקירה
האם יהיה טוב באמת לא יהיה טוב כי
אם רע לני סהן טענות סקר : כי כמו
כאמר • וכסיחקור אתכם וימנא רע
הרבר סאם תתלנו בו כאמר יהתל איס
ברעהו לומר לו רכיתי לכמות העול סעמית בדברי סקר כדי סלא תתכיים
ולכבודך נעמיתי סקר • האיפמר לכם לעסות זה אל סמי • יוכיחם איוב כי במה
סהם חוסכים להתקרב אל סמי סם מתרחקים ממנו :

תוכח יוכיח אתכם אם בספתר
פנים

אל אם זה לסון תימה כמו
סבסגר פנים סתאון כלומר
סוף

משפט צדק

פנים תשאון

קבץ • אם בסתר פנים הסאון
אם לבכס חוסב היות
אמת מה סאתס אומרים בער :

הלא שארו תבעת אתכם
ופחדו יפל עליכם
זכרוכם משלי אפר לגבי המר
גביכם :

הלא סאתו תבעת אתכם והנה
היה ראוי לכם לירא
ממעלתו וכבודו ופחדו • סורע
כל זה ויפדע : זכרוכם מסלי אפר •
בפרט בחינתך רבר כזוי מאר בערכי
לכן סחרסו ממני • מססיבני עור
תסובות כאלה :

אודב משפט פש

הוא יוכיח אתכם על זאת ובעתה
פמו בסתר סחיסט סתסאו פמו ביכס
לבינו וכראז לי לפרס כן באמת הוא
יוכיח אתכם אם תלבו זבלו בסתר
לסאת פמו ולמלו כן עמיטו לככרך :

וים בסתר כמו בסקר וליכו ככז :
הלא סאתו סחרומותו כמו יתר
סאת • וים סרפתו מענין
והמסאת החלה לעלות וליכו ככז •
יחמר כי רוממותו תבעת אתכם
כמתבואו עמו בתוכחת על זה ועמדו
יפול עליכם מרוב סחרומותו • וים
למה תעסוך כן הלא היות באו סתבעת
אתכם רוממותו מלעמות ככה :

זכרוניכם • לסי דעתי יקטר עם
מלפני יחא' כי סאת
מלו תבעת אתכם לסי סאתס מה אתס
כי אם עפר ואפר וזכרוכם וסמכם
הס כמסליס לאפר ובכיכם הס גבו
חומר : לבני יוספת כמו והנ' לאכלסו אזי יהיה חסר תיבה אחת והראוי לבני
חומר כמסליס גביכם או לבני חמר יסכבו גביכם • וים פירוטס אחרים וזה יותר
ככז : מפלי • למן רמיון כמו ואתמסל בעפר ואפר :

חחרשו אחר סאין רבדיכם רק
דרך חסנות אל המ'
בטענות כזכות מיראתכם סמא יביע
לכס עונס על דמסיפכם אותו • עמו
זאת אויפה והככלו בסתיקה ותהיו
כסמרים בזה מהחטא כי אם סכרקתס
ריכו בסקר ים עונס עליכם כאפר
ספרתי ואתס ידא'ס לרבר בהרפעת
דינו עכ' הטוב לכס סתסתקו והניחוני
לרבר ואומר מה סירחא לי סהוא אמת
ולא אטא לסס פניס ועיבור עלי אחר
סאומר האמת מה סיעבור מהעכס
והלסון הוא חסר • והראוי ועיבור עלי

החרישו ממני וארברה אני
ויעבר עלימה
על מהי אשא בשרי בשני
ונפשי אשים בבפי :

ויעבור עלו מה • כי גס סיעלה על
רומי חיזה סעות לא יחסב
לי עין כי אהכס : על מה אטא בסרו
בסני • סאסיס יר על פה ואסתוק :
ונספי אסי' ככפני לככוס אותס כחזקה
כאופן סלא תביר סעלה על רכתה :

מה סיעבור וכמהו ויהיה מה ארוץ כל יתר ויהיה מה סיהיה :

אוהב משפט

משפט צדק

על זהו תחלת התוכחות שהוא מתוכח עם המי' ואומר מה זה העון אשר עשיתי
שאתה ייב בעבורו לא תמכות הכפלות שמרוב הצער והייסורין איני נוסך
בשרי ונושא אותה מעלי חתיכות חתיכות וזהו על דרך החוליס שמכניס את
עכמס מרוב צער החולי כאלו אוכליס במרס בסינחס כדרך הכסיל חובק את
ידיו וואוכל את בשרו: וכפסי אסיס בכפי' לעמות עמיטיס כרי סאמית ולחנבל
מן הייסורין ולא יכולתי והוא לשון סכנח כמו ויטס נפסו בכפו ויך את הפלמתי:

הַיְהוּאֲקַטְלֵנִי לֹא אֵיִתֵּל אֶדְרָכֵי
אֶל פְּנֵי אוֹקִיחַ ו

הן יקטלני לא איחל גם סיקטלמי
האל ית' ביסורין מלא איחל
תרופה מהס: אך דרכו לא פניו אוכיח
כפי המוסג אנלי:

ולעולם הוא מתפרס על דרך
הקריאה לא על דרך הכתיבה וכמהו
בכל כרהפלא כרהפואו מתפרס בואו
על דרך הקריאה ולא באלף על דרך
הכתיבה וסוף הפסוקי' עליו סכתו
ועלאך פניו הוסיפס: וחל הכריעו
כץ בום ממת סכתו ער וסוגע לא אסיר

תמתי ממי' והמרנו איוב עובד מאהבה היה וחיפטר לפרס המתכב ויחמרהן
יקטלמי המי' ולא איחל סאכנבל מאלו המכאוביס ולפי הקריאה יחמר אף על פי
סיקטלמי לא אכפור בו אבל איחל אליו כי איוב לא היה כופר בהמארות הנפשות
ועס כל זה אפי' יגופני מהעונם מה סיגיפני: ררכי טענותי לכניו אוכיח ולא
אירא מלומר האמת אפילו בפניו ואפילו אהיה כנברו:

גַּם דַּוְאֵלִי לִישׁוּעָה בִּירְאָה
לְפָנָי חֲנֻף יְבוּא ו

שמעו שמוע ברחמי ואחורני
באזניכם ו

הנה נא ערבותי משפט ידעתי
ביאני אצדק ו

גם הוא לי לישועה וירעתי מלא
יטנא זה גם סאטעס אבל יהיה
ליסועס מן היסורין ומן הטעות: כי
לא לפני חף יבא: כי לא יחנן
באומריס אחת בפה וואחת בלב: ובכץ
הכה נא ערבותי משפט בלכי באופן
מירעתי: כי אני אכרך:

גם ומלומר האמת כנברו לא אירא
מהעונם אבל יהיה בהפך
סיוסיפני זהו לסוף גם או יהיה גם
כנבר החכרי' כי לא יהיה להס ליסועס
אלא לו לפי מלא יבא לפני הסס ית'
להיות נוסע וליהנות מזיו הסכינה
בעולם הסכמות מי סהוא חף כרברי
דלף כת חכסיס איכס מתכליס פני
סכינה: חף הוא סמסכה חבירו
כפניו במה סאין בו ומכריקו עס היותו
דסע מדבריו דלף אברופה סל חנופה:
שמעו מלת באזניכס היא כמסכת
למעלה סמעו סמוע באזניכ'
מלתי ואחורתי: אחותי גם מלסוף אחוס
דפי והאלף נוכף והוא לסוף הברה
תרגום ויגר ומוי:

הנה מעטס הוא פנין הטענות
וככר

וכבר שרפתו זה - יאמר כי ערכתי טענותי וירעתי מהם טענות אחת ואם יבא
לפני סופט נדק לא ירטיעני בהפסטי אבל יכריעני בריני :

מי - דרך בתקנה הוא ולא דרך סגא
יאמר הלואי פיהיה מי פיתוכח
עמי: יריב- לטון ויכוח: כי עתה אחרים
ואבוע: ית' ואלואי פיהיה זה המרה לעי
פעתה בקרוב תבא המיתה ואבוע ער
טאחרים לעולם לפי סאמי מרבע
בעכמי אפיקת הכחית: עתה: מלפון
עת כלומר הפת האחת - אז יאמר אם
אחרים עתה סלא ארבר דברי תוכחתי
לא אוכל לרבר- אחר זה הזמן כי אני

מי- ידוא יריב עמרי פדעתה

אחריש ואניע

משפט צדק

מי הוא יריב עמרי - הן לויסיה
איזה חולק בראיות סותרות
את דברי: כי עתה יוד אחרים: ואורה
על האמת: ואבוע: ולא אחוס אם אחר
כך אבוע:

אבוע עמתי - וימ כי עתה אם החרטתי מריבותי אבוע מחזק הכאב ואיני ככון -
ול מיתת פיהיה לי מי פיתוכח עמדי כי עתה אם היה זה הייתי סתק ומתכחם
אשלו אבוע משמחתי בהתוכחות:

אך - עם האל ית' ירבר - יאמר אני
חאב להתוכח עמו מאד אך
בתנאי סלא יעסה עמי פתים רעות
המוזכרות בפסוק הסמי - והרכון סלא
יעשה עמו הפתים ההכח ולא אחת
מהכח - וכסתסר מעלי הפתים
רעות אז אוכל לבא בטענותי לפיך
ולא אשתר - וימ סהוא אומר כן לכופה
כלומר אם אחת במקום האל אך פתים
גבו' ואין כורך:

אך שתים אל תעש עמרי אז

מפניך לא אסתור

בפה מעלי הרחק ואי שתה אל-

תבעתי:

וקרא ואנכי אענה אר ארבר

והשיבני:

בפך - כפך מכתך כמו הכה ידו'
הייה - לפי סדרך המכה
להכות בידו אליו הם הפתים סחזיר
האחת היא מכת הפתים פיהיה מוכה
בה - והסנית היא אימות מות ספלו
עליו כי הסטן היה מפחירו במחשבות
רעות בסיכה ובקיצה כאמר וחתמתי
בחלומות - וכאמרו אשר בטערה יסופני - יאמר הסר זה החולי והרחיקו מעלי
כדי סאוכל לעמוד לפיך ברין ואל יבעתוכי כר ומכורה להסתים טענותי - ימ
אימתך דברי הטענות:

אך פתים - אמנם אם יחפוץ האל
להתוכח עמדי אבקם פתים
מלפניו ואות': כפך מעלי הרחק - סלא
תעמיסני על דברי גם פיהיו בלתי
מאותים: ואימתך - סלא איהיה כבעת
מעניך עד סאוכל לערוך מעפטי כי אז
אומר לך:

וקרא - אחר שתעשה זה אכנס עמך לבית הויכוח ותהיה הסחירה בידך

אזהב משפט

משפט צדק

למען תחלה ואחי אסיב על טענותיך אנו אחי אטעון תחלה וחסדכי :

במה - עתה יתחיל איוב לסדר טענותיו ואח' כמה זדוני וסגנות עשיתי בעת חול אלו הייסוריך עלי סאתי ייב בעבורם זה העונם הכפלא זדוני וסגנותי הזדוני : עון - הוא הזדון והטאת סוף הסגנה ופגע הוא כאמר במקומות רבים על הזדון - יאמר איוב כי הוא יודע בעצמו שהוא לא כסל לא במידו ולא בסוגו בהטא חמור בעת חול הפגעים עליו סיהא איפטר לטעון סבעבורו נעמם :

למה - למה פניך תסתיר ותהשכני לאויב לך :

כבר פירמתי בערקים הקודמי' כי הסתר פנים אינו הענינם לתהסכות הזמן כדעת סרב סמורס זל אבל סוף סהעלם מסמוע כעקת סנועק מפני סעונם סחל עליו על ססאיו - וכן סוף מקסרם בכאף יאמר איוב אל ססס יתכר' למס

למה - סניך ססתירי מהסכני מן סאל סרע : ותסכני לאויב לך - כהיותך סוכל סכוריותו עלי :

תסתיר סניך מועקתי על גורל כחבי ותסכני לאויב לך ססכני מכת אויב מוסר סכורי וסח' סוף כסירתו סל אויב ועליה סססו אליהוא סאמר סן סנאיות עלי ימכא יסכמי לאויב לך - לא כרברי סמרסס זל סאומדיס סאויב סיה ססל' סססנחה סכל סיה מלמין בהסנחה אלא סעלטה כרעסו כסירה זו ססס ית' מתססג סאייבה עס כריותו חלילה לאל מרעע - ורס' זל פירס למס ססתיר סניך מררבי ותסעוב כו אחי אויבך סל' תרס' דרכי יוסר סלי וסכל עולס לעסין סח' :

העלה - כדף סערון ואת קש יבש תרדף כי תכתב עלי מרורות ותורישני עונות נערי :

העלה - כעסס אחרי מי יכא מלך יסרסל אחרי מי סתס כדוף אחרי סלב מת אחרי פרעוס אחרי יאמר כו סין כבור מתקנא אלא ככבור סכל לא כסלס דססאי סוף לני ס' סעלה סוף לתימס : סערון קדגו' סכבר וכן סגרון סססבר סאילנות כקרא מערסס מסקפ סארה כמערסס וסוף יוכא - לא מערון כודר' יאמר כו סארס סוף כמרדגת ססס יתכר' כעלס כדף סכל סגרון כיר ססכב כו וכמרדגת סקס סיכס אל סארס סררענו :

העלה - כדף סערון - סאמס סררוף דבר כספר וכלתי כססב כאופן : סמוריסני עונות כעורי - ססססתי אולי סו ככלי רעת כו סס ססססתי סחר כך איני רסוף לעונס כוס כלי ססק :

בי - ית' מרורות מעסין וימררוסו

גסס הייסוריך ססס מעריריך סיוני - וית' אונקומעסין אל סחר כו ססו מערין

בשפט יצדק

אודה בשפט צא

מענין מרר והוא הכנוח כי יתרעם איוב מהמס ית' סכתב עליו ספר זכרון לפניו ממרר' טעמה בכל זמנו והוריסהו פתח עובי' נעוריו סאזא לא צדק כפסו לגמרא אל' סהיה מתאזיב סעתי' בחול עליו הפנעים לא חטא באופן סיתחייב אל' העונסים וא' הסם יתברך הוא מעניסו עתה ברבע אחר על כל הה טעמה מיוס סעמד על רעתו זאת היא האיבה טטעץ עליו סחשב אותן לאיוב סאס לא כן למת לא יוסרחו מעט מעט באופן סיכ'ל לסכול ייסוריו - וכבר ארז'ל בגמרא כפי' מה סאמר הכתוב רק אחס'ס ירעתי מכל טספחות הארמה עכ' אפקור עליכס סהוא מסל לכוסה בכני בני ארס מאוסכו נפרע ממנו מעט מעט מאיוב נפרע ממנו בבת אחת וכבר הקדמנו זה בפרקים גכ' - כל קנין הבא לו לארס מאחר נקרא ירוסה ולזה נקראת ירוסה כסיקבלו ימי הזקנה עונס עונת ימי הנעורים :

ותשם בסדר רגלי ותשמור כל
ותשם - תיו סל תסמור כל ארחותי
הוא כנגד הס' וימ סהיא
ארחתי על שרשי רגלי תתחקהו
כנגד הסר ויהיה סר לסין נקבה וזה
הפי' הוא טעות ויורה עליו מאתר ליהא
סאמ'סס בסר בסר רגלי יסמור כל אורחותי
סהליכה :

סב אל הס' ית סר מענין וסרת אותס בסיר וכ' אמר התרגום ותסו ברסיע רגלי - וסענין תסיס רגלי במקום סכתפור בו סיד וכקרא סר והוא סס התאר כרי סתכיר באותו מקום אס אזי סולך אס לא וזהו תסמור כל אורחותי על סרטי רגלי וסס פסיעות סעמו רגלי קרא הרומס סעוסיס רגליו סרטיס : תתחקה - תסיס סס רגליך כרי לרעת אותן רוסס אס עסא'והו רגלי וכקרא זה לסון הקני לפי סהוא מכניסו סס בחקק - או יהיה פי' תתחקה תסיס חק ומספט ותריכני על פסיעותי סלס סאלו סס בררך לא טוב או תסיס לי חק וגכול סלא אעבור סס וסראסון יותר ככת לפי זה הפי' מפני סהוא מן הזתפעל - והבאז' רבינו סעריה אל פי' בסר מענין ככל או עץ סמסימיס בו רגלי האסורים סקורין כ'פו והוא מלסון רז'ל סרן - וכעריבי קורין לו אל'ק'מ'א יאמר תסיס כפיץ וסרן רגלי כרי סלא אזוזמתקומי סלא ברסותך : ועל סרטי רגלי - כלומר עקר רגלי תתחקה חקיקת הסר סהוא כלומר סהחקה סהוא הוא כפייעור רגלי ולא יותר כרי סיטיה סמאפר סלס וזה הפי' כראיה ליי'ת'ר ככו' והיא סתלונה ספי' סהוא מתלונן סאפי' יסיו לו עונות נעורים כפייעור זה סחולי אכל' תכיפת סמכאובות זו אחר זו בלא רסיון ער סהוא סאלו כקון במאפר היא ראהי סהוא מתכנס כמו סלויב וכמו סהקריס במענה סקורס לזה סכימי אנוס ימיך וגו' הענין : וכמו ספירסתי סס :

והוא כקפ' עס מה סאמר
והוא - העלה כרף תפרוץ וגו' כי
הוא יבלה כפיץ רקבו' ויבלה ככבר
אבלתסו התועלת - סרקבו' נוכל על
סעץ

אוהב מצפט

העץ והעם אל הבגר והוא רמו אל האדם סיוכר אחר זה ואיוב ידבר עלינו ועל כל מינו מכני אדם :

אדם * קצר ופכע הם פמות התאר ומפני הסמיכו בנקרת בפכא על מסקל חסם לכבי * זקן ביתו * זקן ופכע ימים * והלסוף הוא דרך מליכה סימיו קכרים ובהם יסכע רוגו מרוב עכודה * וענין ילוד אסה לומר מבא מטפה פרוחה ורם טומאה :

משפט צדק
אדם ילוד אשה קצר ימים
ושבעתו :

והוא * הנספר : כרקבי בלה * מעכמו ואיץ להחסיבו כככי אמנם : אדם כאמר הוא ילוד אסה הוא קצר ימים מר חמרו : ופכע רוגו * לבקם כרכיו עם רב המוכעים :

קצין יצא וימל ויברכה בצל וילא
יעבור ו

לו קיום ופירמו חלל סוזה כל עוף הפורה כי כל הכותל והאילן ים להם קיום וזמן מה וזה מסל להסלבת קבור חלרי בני אדם *

אף על מה פקחת עיניך ואתי
תביא במשפט עמך :

מרייתן טהור מטמא לא אהר ו אף על זה פקחת עיניך * אתה הטאה בתכלית : ואותי תביא במשפט עמך * בהיותי יוצא חן הטמא * כי אמנם : מי יתן ויוציא טהור לגמרי חן הטמא : לא אחר * ויכל לעשות זה * ובכך אני סיכאתי מזרע זכר וכקבה המתכוונים לתענוב סל הטמא כלבר הוא כמעט טהיה טהור לגמרי מכל חסא ואיץ ראוי להעמיס אותי על כל חטא כבי :

אף * דרך תמיהה מופלגת כלומר אף על זה סזכרתי טהור כזה התאר מהחולסה תפקח עיניך לייסרו בייסורים קמים כאלה דרך הרדפה וסכאה : ואותי תביא במשפט עמך * טוותר היה ראוי טוותר לו לאדם תמספטו ולמחובל עומתיו ולא פתוסיף עונם יותר מהראוי לכי חטאיו דרך איבה ולפי סאיוב ידבר על המיץ בכלל ועליו כפרט פעם ידבר דרך כלל ופעם על עכמו כפרט :

מי * וראוי היה הויתור הזה יותר מההרדפה לפי שאדם איץ צרוק בארץ אסר יעסה טוב ולא יחטא לשו סיכר לכ האדם רע מקעוריו ומי הוא זה טיתן טהור בלא חט'מתי טהור טמא מתחלת כריאתו :

לא אחר * כלומר איץ גם אחר סיוכל לעשות זה כי כמעט הוא סלא יחטא האדם והוא דרך וירוי הכרוקים סאותרים הן בעון חוללתי ובהטמא יחמכני אמני : מי יתן אינו כמותי יתן וסיה לבבם וחכיריו ספירטוהו הלואי אלא כמו מי יתן לי אבר כזבת ועיכיו כמו יסיס או יעסה :

כטפט צדק

אורב כשפט צב

אם • חרובים גזורים וחרובים מענין
כלה ונחרצה • וההית בבבא
לפי שהוא פעול • והית ויר חרובים הוא
בקחץ לפי שהוא תחר • יאמר אם פני
הרם וימיו וחרטו הם גזורים וירועים
במספר פר סאי היפסר לעבור חק
ונבול אם כן עתה ובו' והוא נקסר פס
הכפיק האחר • וס לפרס אם זה לזמן
אמת כמו אם זכרתך על יצועי וחרטו כלומר באמת חרובים ימיו :

אם חרובים ימיו ככפר חרשיו
אתך חזו עשית ולא יעבר :

אם • חרובים ימיו ועם זה מאחר
פנת זמן קצר מובל לחיו :
חוקיו עסית • במנוות כבי נח אסר
יעסה חוקם וחי בהם :

שעה יטעון איוב ככאן מאס היה
חיפס להוסיף על מרת סבות
הארס היה חיפסר להכריח רינו פל
סכה בטענה לא זכרתי חבירי ככר
סיסאר איוב בריק וזה בהמו הוא
מכאיבו זמן מה בייס ריח חזקים כרי
סיוסיף ימיו ויוסיף לו באותם ימים
למסכה את אסר אבר ממנו אבל זה חי
איפסר לפי טבע היורה ואיוב לא ירבר עתה הלא על ענין טבעי אבל אם איפסר
להיות ככאמר אל אם זה מוסיפין לו יהיה ררך כס ואיוב לא דבר אלא על כר
הטבע כי לא היה מאכסי הקורה • ואס כן יאמר איוב אחר סאי איפסר להוסיף
על ימיו הרפה ריחך מעליו ויפלים זמנו בלא ייסורין סאיכו מחוייב להס : עסה •
ענין רפיון כמי לא הסכה מחי • ויחרל ית מלשו' יוסבי חלר שהוא הפוך מן וחלרי
כאיך נגדך ההוא הזמן כלומר יעבור זמנו או יהיה כפשוטו כלומר ויחרל מרעתו :
ירכה • ופלים כהו כי נרכה עונה • אז תרכה הדרץ • וענין כסכיר ככר פירסגין
ההפכים לא יוסיף על זמנו כן הארס לא יוסיף על חלרו :

שעה מעליו ויחרל ער ירצה
כשכיר וזמו :

שעה מעליו הנח לו בלא יסורין :
ער ירכה כסכיר יומי • ער
סיפסה היוטול עליו לעסות כזה הזמן
כזה פראוי לסכיר יום :

בי מתחלה דמס הארס לעץ באמרו
והוא ברקב יכלה ועתה יאמר
סחוא פחות ממנו כי לפנין סיהי כרדך
מהס' די לו עידמה אותי אל העץ אבל
לענין סבול המכאובים העץ יות' זמנו
כי ים לו תקוה פאס יכרת יעסה מה
סיהיה הלף ממנו וסרסו סהס יונקיס
מהקרקע לא יחרלו כי אם יחתכו כדיו
ועכפיו יסארו פרסיו ומעס ילכו
ינקותיו ולא יחרלו :

כי יש לעץ תקוה אם יכרת ועוד
יתלף וינקתו לא תחרלו :

אם יושן בארץ שרשו ובעפר
ימות וצעו :

פריח כים יפרח ועשה קציר
כמרוטעו :

ונבר ימות ויחלש ויטע אדם
ואיו

מריח ואף אם יוקין הסרם בחרץ
זימות

אורב משפט

וימות בעפר הנצח והוא הטרם כלומר
פיעמוד זמן מרובת פלא יוכיא עכפוס
כאלו הוא מת לסבת יובם בהרחו
המים ומרגים לחמס יכריח ויעמה
סעף כמו האילן סכטועוהו ביד עתה
מקרוכ כי זקנתו לא תמנענו מלחרם
נעוריו: קטיר סעף כמו חסלה קכורה
עדיס נטע: סס סס רבר ולפיכך הוא
מלעיל על מסקל הז לז לא נתת זרע
ומפני הספקק הכיץ בהמץ ומכלי
הספקק בסגול על מסקל לא מקוס זרע
והוא כמו כטיפה :

וגבר זמ וגבר יחלם וימות כלומר
יחלם בחולו והוא כמו הז
חקה קפפת וכחטא וחכריו: והלמכ
זל פי' יחלם לסוף סכורה כמו סתרנס
חכך' ויחלם יחוסע ותבר יחוסע וכן
החלם הוא סכור הלכ הסך וחמץ לבו
חומר כי האים ימות ואיך תקוה אחר
מיתה כמו לנצח האילן אחר סמת אבל
יסכר בקברו וסוף הספוק הוא כפול
כמחב המליכות והתרגו חמר וגבר
ימות ויתמקק כוסה לפי' הראסון :

אזלו כמו המיס הנגרים במורר
אמר לא יחאסעו וכמו הנקב
אמר וכזבו מימיו ער מיחרב ולא יחיה
בו מים וגם יובם מלחות פלא יחאר בו
טיט והצר תרבו פני הארמה ואחריו
יבסה הארץ כן הוא האים וגו' והפסוק
בקמר עם האחר :

ואיש ואז' סל ואים היא נקפרת
למעלה יואמ' מי חיס ילכו
ונחר יחרב ויובם ואים סכב ולא יקוס
הכל סס פויס כאחר כי איך מיתה
הארס ככריתה האילן אחר עור יחליף
כן לא כהליכות המיס מהיס והכהרות
פלא

משפט צדק

ואני ו

אולרמים מנייגים ונרר יחרב

הבשו

ואיש שכב ולא יקום עד בלתו

שמים לא יקיצו ולא ישרו

משנתם ו

מי יתן בשאול תצפני היתורני

שרשוב אפר תשית לי חק

והזכרני ו

אסימות נבר היתה בל ימי

צכאי איתל שרבוא חליפתי ו

תקרא ואנכי אענה למעשה

ידי תבקה ו

כי עתה צערי תספור לא

חשבור על הטאתי :

התם בצרור פשיע ותטפל על

עוני :

כי ים לעץ תקוה כי אמנס איך
לקוות מן הארס סיפוב לכמות
סהיס אחר המות כמו סיקוות מן העץ
כי אמנס אס היה איפטר זה: מי יתן
בסאל תכפינני בקכר ומס:
תסתירני ער סוב אסך הנות הקינב
לי מאתך לסגול עונס: ותזכירני
להסיכני לאיתני ואז: תקרא:
תקראמ עי' יסרוץ לסוב בתסובה:
ואככי אעכה ואסוב בתסוב' בסמסיבני
לאיתני כאופס: כי למעס' יריך תסוף:
ויסמה ס' במעסין: כי עתה סאלן
סרכר

משפט צדק

אורהב משפט צד

הרבר כך: בערי תספור אחת מרקר' לספור כל בערי לראות אם נמצא בהם חטא: לא תסמור. לא תמתין לעבוס על הטאףי. טהוא בסוגב: ותטפול על עומי. וכרפת ותברת הסגבה עם הורון למען תעניס לאברות:

וזוא כפל רבר. וזמר למון יחיד ככגר האים האחר ולסון. רביס ככגר המין כלו טים תחתיו איסיס רביס:

בי. הלוזי שתכפני בעמקי סאול בעת סאתה כועס ער סיטוב אפרך ותנחמני כטעס חבי כמעט רגע. ער יעבור זעס ותסיס לי לחק וזמן ער מתי יהיה תהלכי ומתי אטוב ותזכרני כי אמי יורע סכפת אפרך עסית בי אלנו סייסוריו וזאת היא כפירתו והיה אומר זה כמלעיג או כסואל רברוס נמכעיס מרוב סיחו וכעסו כי הוא היה מאיין סאיף הנפסות חוזרות אל הגופות אחר כאתס לעולם וגם ידע היה סאיף חסך וזיין כלמת: להסתר עם מפני חמת יי' וכאמרו זאכביע סאול הנך. אבל זה נמסך לרבריו סאיף איפסר להכריק ריבו סל הקבס אחר סאיף תקות אחר המות סיחיה הארס אחר סיטוב אף יי' מעליו:

כל. ככר פירסתי מה טעענו חזל על איוב וזמרו עפרא בפומיה ראיוב וכופר בתחיית המתים היה: ככאי: זכני: חליפתי: כריתת מלמון נהאלילים כליל וחלוף: או יהיה לסון חליכה כמו חלף חלף לני כיהנולר יקרא בא וסמת יקרא הולך כמו כי הולך הארס אל בית עולמו: הא יהיה לסון תימה כלומר האיפסר זה וזיכה לסון סאלה:

תקרא. ואלנו היס איפסר סיחיה הארס. אחר. סמיתה אלנו קדאתני ללכת לפניך הייתי עונה אותך הנני ללכת לפניך כי קראת לי בעת אטר למעסס יריך תכסוף ותתאזה סיעמור לפניך. זי' מי יתן בסאל תכסבי אט אמת הרב' סמיות. גבר ויחיה אחר שתכפני אט תקראני לחיות אנכי אעניך בעת שתכסוף אלי:

בי. ולמה אני רוכס שתכפני בסאל ער טוב אפרך לפי עתה אחת מדרקת בפסיעותי ער סאיף לי יכולת לסכול יוסוריק ולא תמתין על חטאתי לתת לי ריוח קכת סאוכל להתוכח עמך: תסמר. כמו תמתין מלסון וזאביו סמר את הרבר. ומלסון רזל לא וזמר ארס לחבירו סמור לי בכר ע'א פלומתי וסר'אבע זל פירסו לסון סמירה וזמר מלת ריק כלומר לא תסמר ריק על חטאתי וזינו ככון. זי' אט ימות גבר יהייה. כלומר יורע: זכי סלא יהיה וזמי מוחל ליוס בא מיתתי שתקראני וזאכני אענה לאמר הנני בידך למות כל עת שתכסוף אלי לקחת נכמתי אט כן למה תספור עתה בערי ותזכרני בייסורין ולא תמתין לזאת יום סתמיתמי כני. ויט פירוסים אחרים וזיכס ככונים בהקטר הפסוקים:

אוהב משפט

חתם • זהו מה שפירשתי שאיוב היה מתרעס על מדת הקב"ה שהמתין לו
העונם על החטאים עד שנאכפו עררים עררים וזהו שאמר חתמת
מסעי בתוך הכרור פיהיה קסור וחמוס ולא יאבד כי ברכ הימי' תמצימו והוספת
עליו עון אחר עון עד פיהיה לאגדה אחת : בכרור • כמו ברור חכסף לסוף קסר :
חטפל • תחבר • וכבר פירשתי למעלה :

ואולם הרנופל יבול ויצור
יעתק בכקיקו :
אבניכ שחקו כים השטף
כפיהיה עפר ארץ והקחה אנוש
האבדת :
ההקפרו לנצח ייהלך משנה
כניו והשלהרו :

משפט צדק
ואולם הרנופל יבול • לא יקרה
לארס אפילו כמו סיקדה
לרומס כי אמנס יקרה להר סיפלו ממנו
אבנים • ובכץ : אבנים סחקו מיס •
המים יסחקו במרוכתס ויסכחו ממנו
איזה אבן : תמטוף ספיהיה עפר ארץ •
ויקרה עס זה סעפר ארץ אסף בקרקע
המים ימטוף וידחוף סברי האבן זה
על זה ויסוב אבן כמו סהיס : ותקות
אנוס האבדת • מכל כווצא בזת • כי
אמנס • תתקפהו לככח • לעת זקנה
כסיבכר החמר על הכח : ויהלוק • אל
ההפסר :

אזו יאמר כי אלנו ימתנו מיקורס ליקור
אחר אבל הארס תקותו אוברת לבמרו • אזו ירבה חס אלנו עס תקפס יסיבס
סהפסר מה יעמה הארס החלוס ואך יוכל לככול אלנו המכאוביס ער סתקותו
אוברת כהס אזו יאמר כלס סייס בעיץ הספסר :
תתקפהו • לסוף התוקף ידוע ועיץ הכנוי הוא על דרך לא תכסני • גרוד יגרמו •
ככי

ואולם • ים מפרמים נופל לסוף
גובה מעיץ הכפילים
אולי כקרח כץ לפי שהעולה סס הוא
מסוכן ועומד לכפילה • וימ כפסמו
זיסס הר מוכרת יואמ' סההר הוא נופל
עס היוחו תקיף וכחלקו יוכל כככול
עלס מגבץ • וכור הוא הסלע כמו כור
החלמיס • והספוק הוא נקמר עס
האחר :

אבנים • סחקרמלסון ומסחת ממנה
הרק : כפיהיה • השיך
מלסון מטר כותף • והא סנקבה הוא
סב אל סבלת המיס • זחופסר לפרטו
כפסמו כלהר קסטוף סבלת המיס
עפר הארץ וספיהיה כלומר הארץ עס
במחיה אזו יהיה כנוי הנקבה סב אל
הסבלת ונקראו הספיהיס עלס לפי
סיהו גרלתס וסיהו סוטפתס כאלו סס
עלס • אזו יהיס סב אל הארץ כי הארץ
קסטוף בסטף מיס בל הכומח כס
ובעפרס זחינו ככוכ • זענין הספוקיס
לומר כי סהר יבול ברכ הימים והכור
הקסס יעתק מן סהר סהוא מקומנו
זסאכמ' סהס קסיס יסחקו אותס הימים
ברב חליכתס עליהס וסנכס הכל יסתכה
לרעה אזו לטובה אבל תקות סאנוס
אברס לעולס ולא תסתכה ברב הימים •
אחר אבל הארס תקותו אוברת לבמרו •
סהפסר מה יעמה הארס החלוס ואך יוכל לככול אלנו המכאוביס ער סתקותו
אוברת כהס אזו יאמר כלס סייס בעיץ הספסר :
לסוף התוקף ידוע ועיץ הכנוי הוא על דרך לא תכסני • גרוד יגרמו •

אורב משפט

צד

כמי יבאנו - וכו' כאלו אמר תקיף ממנו כלומר אדם חזק ממנו לכולם עד
סתקפר עליו הוא הולך אל בית עולמו - זאת משנה פירו מדרך החיים אל דרך
המות ותקלמהו בדרך לא טוב - או יאמר תקפהו המיתה והוא משנה פני :

יבברו - זאת תאמרו כי אף על פי
סוף תקיה לארס סימב

יבברו בניו ולא ידעו יצא

יבין לכו :

אחר המות הנה הבנים הם במקומו
מה חפכו בביתו אחריו מהם ירבו או

ומעט ולא ידע ולא יבין : יבברו - לטון רבוי ויעיר עליו ויכערו שהוא חפכו :
או ירבה למר סיבבת בניו כרב ממון וכבודו רבה ויהיה לטון כבוד ממם :

אך - פי' הרמז על כי יאמר כי אף
במה לארס ולא תקלומת

אך בשרו עליו יכאב ונפשו

עליו תאבל

משפט צדק

אך בסרו עליו יכאב במקרה
הזקקה : וכעטו עליו תאבל -

על יסוריו בטוב כמו דין במדת בעדו
במיר יכאב עליו וכעטו תאבל וקחזון

על מיתתו בראותו כי יקרו ימיו למות
ואף לו חפץ בכחם ועבדות והחכם

התנבנות הסחורה אשר בה יהיה
הרוח החיובי כעבר ומתאבל :

רבי אברהם זל פירשו לאחד המיתה
ואמר כי בסר האדם ימות על עכמו

ולא יאמר ממנו כלום : יכאב - לטון
סמחתה כמו וכל חלקה עבדה תכאבו באכזבי - נטול לטון מוסאל כי ההסתה

אל הרברים הכלתי מרבישים הוא כמו סכאב אל האדם רבובתו זל דרסוהו כמו
סדרטו י ער כאן לטונ :

החכם - מתם אליפו ויאמר האים
חכם כמון יענה למוכח

וען אליפו התיכני ויאמר

החכם יענה רעת דוח וימלא

קרנים בטנו :

רעת רוח כלומר ידיעה סוף בה ממם
וקיים וימלא קדים בטת מחטבת

כזכות כמי סתמלא בטנו רום קדים
רוכה לומר שהוא עונה לסביר רברי

אליפו ב החכם יענה רעת רוח
האמנם ראוי

רוח וגם מחטבתו גם כן הכל רוח :

הוכרת - יסכון ייעיל כמו לא יסכון
נבר והעסקו כעול כמכה

המליכו והנה כח העעולה הוא במקור
ויהיה כאלו אמר הוכת יוכיח זהקעה

לאים חכם כמון יענה רעת של רוח
באמר והוכח אל אל אחפץ סירעת

שהוא נמנע : וימלא קדים בטנו
באמר ירעתי כי אני אברק באופן

שהיה הדבר : סוכת ברבר לא יסכין
בהיותו כמנע :

כלומר ואם ראוי לחכם סוכיח תוכחת
ברבר מלא ייעיל לו אבל יווקהו

הוכח ברבר לא יסכון ומלים

לא

סיבוא עלת רבת רבים לחטת אותם
סד ב 2 24 באמונת

אורב בשפף

באמתות הכופרים :

אף כתב ה'מכין זל אף אחת
שאתה חכם תשר יראה
ותגרע סיחס לפני אל שאינו יוכל לעבו'
אותך על תוכחותיך או יהיה מקרא
מסורם כלומר אחת בעצמך אף יראת
י' תשר עם סיחס תגרע לפניו ויומר
ככן מה ספי' ה'לכב. זל יואמר אף
ברכרך אלה עסה דברי רוח אחת
גורם רעם גזלה לכבי ארם המאמיני'
דברך מתפר יראת חסס יאבר' מהס
אמר מהסס ית' הוא שתכנה עם כבדיומיני
כמו שאמרת ותגרע מהס מלא יפעכו
סיחס לפני האל ית' בעת ברקס עכ' :
סיחילפי סי' הראסון לפני רבור ולפי
ספי' האחרון לסון תפלה והיומר ככן
אכלי לרעס כן מלא די שתענה דברוי רוח אלה
גרועות לפני אל כמו ותלעב ואין מכליס ספי' תרבר
דברוי לעב וכזן זה ותגרע סיחס תאמר
סיחס גרועה והסרה י'ת תגרע כמו תרבה
וכמהו ותגרע אלך חכמה והרכון
תגרע מלפניך ותרבה אותה לפני האל :

כי ית ערומים חכמים על דרך
דזל ויהיה הרבון בזה היה
לך לבחור לסון ערומים לא לעבות רעת
רוח : והכנח סהוא אומר חכה סוף הוא
מכסילך ועסם כך ומלמר לכבי ארם
עונך כלומר שאתה רסע ובוחר לסון
המדברים בערמת ובמרתה שאתה
מתרעס על יוסורך טבאו בלא חטא
כי שתכל לך זאת האמונה הכפסרת
סחסס ית' סהוא מתכנה באיבה עם הכריות
החכם אפר יענה רעת רוח וממלא קריס
כטמו אחת מתוכה ברבר בלתי מועיל
ומלים בלתי יועילו אף אחת תפר
יראה מברך וסיחתך גרועה לפני אל כי
סוף הוא המגלה עונך כי יאלף עונך
סוף אף על פי שאתה מרבר לסון
כמה : ירשיעך רע כי לא תוכל לרמותינו
בזם כי סוף הוא המרסע
אותך ומשחק הס מעירס כי אחת
רסע

מש כט זרק

לא יועיל כס :

ומלים לא יועיל כס סהס מקר
בליספת :

אף ארצה תפר יראה ותגרע
שיחה לפני אל :

אף ועס זה חכה : אחת תפר יראה
ברברך אלה תפר יראת האל
מן הסמון באמרך לאל ית' כי תעסוק
כי תמאס יגיע כסוף : ותגרע וסיחס
לפני אל בתפלה באמרך למת פניך
תסתיר וכזה ל תתרעס עלינו מנאמי'
אותך כמו סהתגרעמת באמרך למס
מרעסו חסר ויראת סרי יעזוב :

אלה שאתה מפר יראה ותאמר סיחית
גרועות לפני אל כמו ותלעב ואין מכליס ספי'
תרבר דברוי לעב וכזן זה ותגרע סיחס
תאמר סיחס גרועה והסרה י'ת תגרע
כמו תרבה וכמהו ותגרע אלך חכמה
והרכון תגרע מלפניך ותרבה אותה לפני האל :

כי יאלף עונך פיד ותבחר לשון
ערומים :

כי יאלף עונך פיר' שאתה כופר
אהפנתה סא או שאתה מאסס
ומיחס עול לאל ית' ותבחר לסון ערומי'
בכנועה ליחס סעול לאל הרע סאינו
במכילאון :

ית בהקטר הפסקוים כן אחת
החכם אפר יענה רעת רוח וממלא קריס
כטמו אחת מתוכה ברבר בלתי מועיל
ומלים בלתי יועילו אף אחת תפר
יראה מברך וסיחתך גרועה לפני אל כי
סוף הוא המגלה עונך כי יאלף עונך
סוף אף על פי שאתה מרבר לסון
כמה :

ירשיעך פיד ולא אני ושפתיך
יער בקך :

רסע והורחא בעל דין כמאה עדים רמי • ומתחלה הייתי מחזר להצדיק אותך כמו מראית מתחלת דבריו ועתה סראיתך מתאמץ להרסיע משפטי יי אסר כדקו יחריו אני גוד עלך סאתה רסע בהורחא פיך וכדאי סוסך הוכיח על תחלתך מלעולם היתה עמך מחסבס זו וכי יס רסע גדול מזה :

הראשון • כמו הקורס • כמו אף

ביוב הרססן תסכיתו

סאור כלומר קורס ארס הרססן :

חוללת • נבראת כמו הן כעון חוללתי

זקראת הברואה כן לפי סהאסה

ואחזוה כיריס בעת הלירה כמו ואל

סרה תחוללסס והססוק כפול • וימ

דאסן כמסמעו כלומר האס נולדת

אתה דאסן לכל ארס • והראסן יותר נכון והוארעת רלנכן פירס סתרגוס

בארס קרמאה בלא אבא ואימא חתילית • ולפי סתפאר איוב בחכמה מפני

זקנתו אמר לו כן אליפו :

הבסור • האס ירעת כורוח סמביאו

זסמעת בסיר האל עד

ססהכמה היא גרעיה אליך כי סוספת

חכמה על כל בני ארס ויסיח תי סל

ותגרע סב אל סהכמה או לזכר לכסח

ולפי סהפיהיה סגרעון בסכמה יימ

הגרעון כחכמים כלומר תגרע מהס

החכמה ותוסף אותה אליך וסתרנוס

ואטפי לותר חכמה כוסה פי' זה אל זה

הפי' האחרון לא פיהא רעתו פיהא לסון הרחכה סהוא ספד'הגרעון כי אי אספר

ביהיו במלה ח' כ' כונו' הסובו' לא על דרך תקון סמלות בעכין סזה במס' או כלמד

ולפי זה תהיה כויכת תגרע תוסף על דרך תקון מלת אליך ואלו אמר תגרע

ממך היה לסון נרעון וכמו ספירסתי • ותגרע פיהה לפי אל :

מה • מלת מה מוסכת עבמה ואחרת

עמה כלומר ומה תביץ • יאמר

ומה תפאר עלינו כחכמה וסהל לא

ירעת דבר סלא כרעחו אמני וחכיר ולא

הכנת מכח סכלך דבר סלא היה עמנו

ובירועתינו :

גס' • פיכה סיא יותר מוקכה כמס

רלנכן כראס מתבסו סאמר

זקנתי

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

הכסין רב אכלך יותר

מאסר סוה אכלנו :

הראשון ארס תולד • באופן סיסיח

חכמה ותבונה סלא תהיה אצלם
באופן שכול לרדת לטוף דעתך
ולחסיב: גם סכ גם ימים בגו יס
בתוכנו אים כביר ימים מאביך באופן
סהפיון רב אכלו ממס סהוא אכלך:

זקתי ונבתי: וימים גם הוא זקן
אכל לא נתפרס אס הוא יותר זקן
מהסכ או פחות ממנו ורכיכו סעריה
באון זל פי התחלת תקקס וכקרא לפי
זה ספי ימים לפי סעריח לחלוודיתו
ויסווח קיימת והכוכן סהוא ספלט

סזקנה יותר מהסכ סעמד זמן הרבה
סאמר גם סב וסחר כך גם ימים לתוספת זקנה כי כן מורה מלת גם סהוא סולך
ומסיף ימים כביר מאביך ימים תאר הימים: כביר גדול כמו בלספן ערבי:
ימים כח בימים וסאס סיו חכיר איוב יותר זקנים ממנו יבא כפסמו וסאס לאו
סאמר זה כנגד תלמידים ססמענו מהס ספורי רוחת סעברת וסראו צעימיהס:

סאמר זה כנגד תלמידים ססמענו מהס ספורי רוחת סעברת וסראו צעימיהס:
סאמר זה כנגד תלמידים ססמענו מהס ספורי רוחת סעברת וסראו צעימיהס:

ד כעט כפך הנוחכות אל ידבר
לאט עקבך

הסעט מיד תחומות ל התחומים
סאמרו אלה לך כסאמר סיס
תקיס וססיכה ותעלה: ודבר לאס
סמך דס אולי איזה רבר נסתר אכלך
סלא תסאמרו לנו:

וכל ססעריס זל סירסוהו לסון קודס
וססור למחקו יסחר וכי מעט סוה
בעיניך סה סוכל סול להביח עליך
מתחומות וסוכות סחר אלו הייסורין
וס רבר נסתר בלאט בלכך ועמד
לסוקוב רעח על סול יסבר וזה ססמר
סחר זה מה יקחך לכך זסו ספי סכוכן

לאס הלמד לסמוס קווח כעמך לס
ולא פי סלמד סרס וסוה פעל עבר וסכל עכין ססתר וסעלס:

זסו יום סירוסים סחרים סאיגס ככוכיס:
ולא פי סלמד סרס וסוה פעל עבר וסכל עכין ססתר וסעלס:

כיר יקחך לבך ומה ירזקן
עניך

מה יקחך לבך מה סוה סרדך
סיוליכך לבך ומה ירזקן
עיניך ברמיות מורות:

זמה רזיס תקח כענין ויקחו
סלסטי מבידס ריהוסע סלקחו

זרזיס מיוכס בידס סכאו סארץ רמיקה
זית לסון לימוד מך כי לקח טוב וית
מה יקח סוחרך לכך להביחך לרדי כפיר
בכעס לבך וכרסתי כי מה יקחך
לבך כמו מה יקחך לכך כמו בסלס

יסחר סהוא כמו בסל להס יסחר מה יקחך לכך מזה סרבר סהוא נסתר
בלט עמד ומה סן אלו הרמיות ססכרין מכן ריכוי עיניך כי כרזיס ססחה כופר
זעלס סרבר זמבלה מעט ברמו: ירזקן כמו ספיר מרברי רזל רמוז וכרמו:

זכזה מכר ססחה כופר כי
תסיב אל אל סחר ונו:

כית שייב אל רוחך והוצאת
כפך מלון

כ

יום מסרס רסך דברי רוח כמו ססמר
סעס רעס רוח או ירנה לומר כל
סעולס

משפט צדק

כי תסיב אל א רוחך סחאמר כונתך
ודכתך לאל בלבד: והוכחת מפניך
מלץ: ואליו תאמר מה מלא תאמרו
לנו:

צדק אנוש בירצונה וכן יצדק
ילור אשה ו

אורה משפט צו

העולה על רוחך - וית כעסך כמוכל
רוחו יוכיא כסיל: והוכחת מפניך מלץ:
כפל דבר לל מלים בטלים וקמים:
מה: יאמר נאוך לא יהיו דברך
דברי תמו בכפירה סאתה
מבריק עכתך יותר מהאל ית: וכבר
זכר כמכא בזה ליפו במענהו הרמון
אלא פסא אמר זה לומר כי אי

אפשר לאיוב בלא אי זה עון וייסוריו הם לתוכחת של אהבה וככאן הוא לומר זה
לומר כי בלא רעת דבר על הבריקו עכמו יותר מהאל ית וסא'רסע גמור דברבי'
אלה: מה הוא לפחיתות כמו מה אנוס כי תזכרו ועומר במקיס פכיס כלומר מה
ילור אשז והפסוק כמו כי יזכה במו יכרך ופי' יזכה ויכרך אבל האל יתעלה:

הן סמיכיהם בבאות הסמים כמו
אמר בפסוק האמר ובמלאכיו
יסים תהלה וזה יורה כי תהלה לסון
אורה בחסרון לא כמו פירשתי פס'
זוהרנוס אמר הא בקדוסי עלאה לא
מהיתן ואלגלי תרות לא זכאן קדמותי
אכל לי מלאכים בלסון לעז:

אף כי לסון קל וחומר בכל
מקו' נתעב מלמו'תועבת:

כאלח - ככאם כמו יחריו כאלחו והוא
הפך מלסון פיר אסר מלאתה בה -
ומי הוא הנתעב והנאלח איס פתח
כמים עולה הפך הקדושים מהם אמת
זאין כהם מקר והאכמים יפתחו כמי':
אחוך - עכמו יתחיל אליפו להפליב
ברעת הרמעים סאין להם
תקוח ברבעתם וירכה להוכיח מזה כי
איוב סכתוסר כמו ססמו'רסע כהם:
אחוך מלסון הגדה מתרגוס ויגר וחור
יאמר לא אענה דעת רוח כמוך אלא
מה סראיתי אספר לך:

אשר - ויותר ממה סאספר לך מפי
הראים אספר לך מפי
הסמועה - ולא הסמועה מפי הטפסים
אלא

הן בקדשו לא יאמין ושמם
לא זכור בעיניו!

הן בקדומוי ככבי אור הנכחיים:
לא יאמין לא יתן קיוס בלערי
העכס הנכרל המכיב וכך: סמים לא
זכו בעיניו - באופן סיהיס להס קיוס
בלתי העכס הנכרל המכיב:

אף בירנתעב ונאלח איש שתה
במים עולה:

אף כי נתעב ונאלח כם סיכטרך
להנהגת הסכל הנכרל הארס
סווא נתעב ונאלח כערכס - אסר הוא
פותח כמים עולה פירכה בו הטעות
כסרו מהנהגת הסכל הנכרל סווא
בלס אלקיס אשר בו באופן סאין לו
לסור ממספטיו ולא יכטרך להתוכח
עס סאל ית:

אחוך שפע לי וזה חזיתי
ואספרה ו

אורב משפט

אלא מפי חכמים כיה אסר אספר
לך הוא אסר חכמים יגורו סראו הם
וגם סקבלו ממה סלא כחרו הקדמונים
מאבותם סל חכמים אלנו יאמר סהוא
יספר מה סראה ומה סספערולו החכמי
אל סראו הם וסהגידו להם אבותיהם
מה סלא ראו הם או יהיה מאבותם
נקסר למעלה כלומ' אסר חכמים יגירו
מאבותם פי' מפי אבותם ולא כחרו
החכמים מה סהגידו להם אבותם :
צחרו העלימו כמו וכל דבר לא יכתר
מן המלך :

להם ומי הם אלנו החכמים אומם
סלהם לברם נחנה הארץ
ממסלת הארץ ולא עבר זר בתוכם
לערער על ממסלת' לשי סראו סראוי'
הם למכול מפני חכמתם אסר באמת
ים להאמין בספורהם וכמה סקבלנו
מהם כי אנשים כאלו לא יכזבו ור' אל
דרסו מה סדרסו :

כל זהו מה סהגידו החכמים סהם
ראו בטובת הרסעי' אינה טובה
כי בהיחתה עמו הוא מטער בכבתה
וגם לא תעמוד דק מספר סנים ותקור
ממנו : מתחולל התפעל מלסון חיל
כיולרה : ערץ הוא התקיף אסר
מערץ כבי ארם בתקעו :

קול פחרים פחד אחר פחד ים
לו תמיד בסלותו ובעת סלום
יבאנו סורד סתאום וסענין כי בסלותו
לא יבטח ככו וכרבע יכלה אומו סורד
אסר יבאנו אנו איספר לומר היה ראוי
לו סיתחולל לעולם וסיהיו קול פחרים
באזינו מפני אחריתו סיבא לו סורד
במלום ית ומספר סנים אסר כספנו
לערץ ים ליה קול סמדי' באזינו וסראסון
מתר

משפט ידק

אשר החכמים יגורו ולא כחרו
באבתם :

אחוך סמעלי וכל מה סהתרעמתי
ססרסעים מכליחיס באמרך
ועל ענת רסעים סופעת הנה אביד
לך כזה : וזה חמתי מה סראיתי :
והספרה אסר חכמים יגירו מה
סהגידו לי חכמי סדרות : ולא כחרו
ממנו : מאבותם יותר ממה סכחד
אבותם מהם :

להם לברם נתנה הארץ ולא
עבר זר בהוכם :

להם לברם נחנה הארץ ואומם
אבות היו יחידים ברורם :
ולא עבר זר בתוכ' לא סיה כרורותם
דור זר בלתי חכם וסם אמרו לנו זם
סראו בכסיון :

כל ימי רשע הוא כתהולל
ובקפר שנים נצפנו לערוץ :

כל ימי רסע סעיכו ולכו על עסרנו
היא מתחולל מססער מסעמו
מיראתו להפכיר ממנו או סלא יסיג
כל מה סמתאזה וכן : מספר סנים
הסנים סמועסות אסר נכסנו לערץ
המולך סהספרדה על הריב מקברת
בעליה כרכרו רזל :

קול פחרים באזינו בשלום
שורד יבאנו :

קול פחרים באזינו סמח
יורידוהו : בסל' סורד יכואנו
לסעמים

משפט צדק

לפעמים סיגלוהו עבריו :

לא יאמין שוב בני-השן ויצו
רוא אליהם :

לא יאמין אינו בטוח : טוב מני
חסך • לנח מיראת איזה
מתגבר עליו : וכפו הוא חלי חרב •
מזויז מן התקופים לגזול ממנו עפרו
וממסלתו כאמרתה לרב מלכייםטא :

נדר הוא ללחם איה ירע יביר
בין בירו יום השן :
יבעתהו יצד ומצוקה התקפתהו
במלך יעתיר לכירור :

נדר הוא • בסחורתיו : ללחם איה
לחרבות ממונו : ירע כי ככונ
ביר יום חסך • גם סידע היותו ככונ
ומזומן ליום המות ויאבר ממנו הכל •
ולפעמי : יבעתהו בר ומצוקה פתאום
באופן שאין לו דרך ומזן להמלט :
כמלך עתיר לכירור • כמו שיקרה
למלך הממתין סיסובבהו מלך גרול
ממנו וכריתתו :

הכירור והס לגיון חילותיו מהס סכיבו ככירור ולזה נקרא מפגל כי מפגל וכירור
בינן אחד הוא מלשון רזל הכירור והאימוס ואס הס סכי מסקלים • וכפ אמר
התרגום מחזיק וימיה הוך מלך די מעתד לאסתחרא בלבונוני : ויס פירוסים
אחרים וזה יותר ככונ אחר סמכא בתרגום :

בין נטה אל-אל ירו ואל-שדי
יתגבר :

ירוך אליו בעצאר בעבי גבי
בנגיו :

כי

אורב משפט

יותר ככונ :

לא ים בני אדם כסתבא להס כרה
מהס מכפיל לרות • אבל זה לא
יאמין בלבו סיסוב לפולס מחוסך כרתו
לפי סמלתו איז לו תקומה ממכה •
ואינו מפסה רק פתאכלהו חרב האויב
ותרד סיבתו כרס סאולה ויפלו עליו
אימות מות מהחרב הכופה אותו :
כפוי פעול על מסקל כמיו • והחרב היא
הכופה אותו וסו' עכין הכטס והסקפס :
נדר • ככונ קייס כמנו והנס אמת
ככונ הדבר יואמר כי הוא
יחסר לחמו ולא יהיה לו מוסך חקר עד
סיהיה כע וכר בארץ וכוע ינוע וסאל על
הפתחים איה בית כריב לרחס עליו
ותתקייס רעתו והנס אינו מקוה לכחת
מתכה כי יורע הוא כי יוס חסך הוא
בירו סריר וקייס כריא וחוק :

יבעתהו כרה הוא פס כמנו כרה הנס
יתצידרהו כרות ומצוקות
ער סיהיה ככעת מלפניהס : תקפסהו
ימ מלסון היקף כלומר תכוכב אותו •
אויסיה לסון תיקף וחוק כלומר תחזיק
בו המצוקה היהיא או תחוק ממנו כמו
המלך סהוא מעותר ומזומן סיקישהו
הכירור והס לגיון חילותיו מהס סכיבו ככירור ולזה נקרא מפגל כי מפגל וכירור
בינן אחד הוא מלשון רזל הכירור והאימוס ואס הס סכי מסקלים • וכפ אמר
התרגום מחזיק וימיה הוך מלך די מעתד לאסתחרא בלבונוני : ויס פירוסים
אחרים וזה יותר ככונ אחר סמכא בתרגום :

כי • ומעמי מה מכיה הסי עליו כל
הרעה הזאת לפי ספסט ירו
בעיקר להקינט האל במעסס ירו :
כטה • הוסיט וסואו דרך מסל כמי סרוב
להלחס בירו : והגאון זל פירס
מה ספירס ואין כורך : ואל סדי
יתגבר כמי סרובה להלחס כו ולעשות

כס א 25 I כנגד

אודה משפט

משפט צדק

כנגד רצונו כלו הוא יות' כבוד ממנו :
ירץ ים שהם יסבור כחוד ירוץ ליו
בכוארו ואינו ככזן * אבל סב
אל הרפע סהוא דוכה להקנבר אליו

כי נטה אל אל ידו * וכאמר ירחוק
את הסעה ויתבכר נגד העונם
האלקי : ירוץ ליו בכוארי * ויוסיף ברע :

זירוף אליו להלחם בו ככרץ יירץ אליו בחמת כחו דדניאל בכואר זקוף ובעזות
מבז : בעבי גבי מגניו לפי שרמה מררו אל המלחמה תעם המסל בתלחמה ודרך
הלחמים סבאים כנגד האויב בתגנים אסר גביהם עבים כדו סלא תסיגם חרב
כן הרפע לא יחסוב סיוכל לבא כליו פוס כזק מהססיית' והוא מסל על עובי כוארו
או עובי גבי כלעפותי סהם כמגניים אל האיברים הענימיים או יסוב אל הזרועות
אמר הם מגניים אל הארס ביום הלחמו ביום קרב והעור ספליהם עב וממן
כטעם ויסמן יסודין ובעט סמתת עכית כסית :

כי עימה הם הקמטים הנעמים על
הכפלים כמו פיות מרוב הסומץ
וימ כי מרוב הסומץ ברץ לעמות לו
שה על ככליו בחרב להוציא מהסומץ :
עימה היא כוספת כהא לילה מן והית'
הפכירה פים סהוא לסון רבים
מן פה על מסקל וכים מיר כתיס וכל
זה הוא הפלגה לרוב הסומץ סהוא
מסל על רוב הכלחת הרפע :

כי כסה פניו בחלבו * ולפעמים יקרה
לרפע סמרב עפרו ינכה לבו
לעסקו בכנין :

וישכון יערים נכח הרוח בתים לא
ישבו לבו אשר רתעתרו
לגלים :

וישכון * ימ כזו סחמר על אברן
הרפע * וימ זה על עת
מלותו סמכסרת על מפלתו סהוא סוכן
ערים סעוסה לו וסופס להיות ככחרות
וכן הבתיס אסר יסכון לא יסב בהס
אום בגא אידו כי עתידים להיות מאז
גלים ככים כלומר גל אכמים וסתרבוס
אמר ועבר סכוכן בקרוייה כדיון יתיב
בבתיא דלא יתיבו להן דאחפתרו
ליברין לל כי הרפע כוכה בית ככחרות
במקום סלא יסב ארס סס לעולם רק
הס מכותדים מאז לגלים ומרב עפרס
הס כוכים אותס להיות להס לסס
ולתפארת :

לא יעשר ולא יקום חילו ולא
יטה לארץ מגלים :

לא יסורי מני חשד יונקתו
תיבש שלהבת יסור כרות פיו :

וישכון * ערים ככחרות * מקוללות
מאת האל או עבריו כמו
סקרה בענין ירחיו בקלל יהוסע וכזה
יתמסכן * וככן : לא יעמר ולא יקום
חילו * ועפרו : ולא יטה לארץ * עפרו :
מכלס * מתת סלמות הבכייים כי קורס
סלמותס יכלה מתוכו * וזה כי לא יסוב
מני חסך * לא ינוח מהוכאות הכנין
באיוסן

לא * יקום כמו יעמוד כלות יתקיים :
חילו עפרו כמו עסה לי את
החיל

בישפט יצחק

אוהב משפט צח

צ'אופן: כי יונקתו ופירות ממונו: החיל הזה: יטה יתפסט כמו נוטה
 תלהט פלהבת יהוה: ולכבוף: סמיל לבדו: מכלם סלמותם מן ככלותך
 יקור ברוח פיור יכלה הקרן במכותיו: לבגור והוא על מסקל ונתתי מחרס
 ספרטו כרה וכך זה ספרטו בלה וימ אותו
 סתי מלות כמו מן להם כלומר ממה סים להם על דרך התרגום ונתן בהם
 ארלהם סקרגם אחוי להון ואיכו ככון יאמ' כי עוסר הרסע לא יהיה עוסר סלס כי
 לא בקרא עוסר הכלחה פוסקת על כן אמר לא יעסרוואף על פי סהוא עסיר כי
 לא יתקיים עסרו ולא יתפסט בארץ סלימותו כי יפסק ממקומו ולא ילך למרחוק
 ומכלם סב אל הכלל:

לא תבא על הרסע ברה וחסכה סלא יסור ממכה כי אוץ תקוה לרסעת הרסעי'
 סתכו' ואס סמח יחלוף יונקתו כמו האילץ סיכרת ועור יחלוף תבא פלהבת
 הכרה ותיכס יונקי יהיה יחזקותי' הם הסעפיים הקטמים מוסאל מיונקי סדים והוא
 רמו כי יכרתו סהכרת אביהם: ויסור ברוח פיור ימ כי יביעו כחיסות הפך
 השומן ער סבהל פיור יסור ממקומו ואיכו ככון יו'מ ויסור ויסור הרסע בגזירתו
 סל הכ' ארוח פיור וכך פי' התרגום ועירי בזעפא רפומיה דלאה ינע אל כי נטה
 אל אלירו והככון סהינך יסור ברוח פיור סל הרסע עצמו כי ממנו תבא הרוח
 להסחית מעסיו כעין רוחסם אס תאלסם:

אל יזהיר ויאמר סלא יאמין ולא
 יהא בוטח בסלותו סיהיכל
 ימיו בסוה לפי ססוה תהיה תמורתו
 סימירתו את כבורו בסוה ואפסי' ול בסו
 כמו בסוה באלף וכפלה ממנו כמו
 סכפלה ממלת כס יח סהוא על מסקל
 חטא יאמר אל יבטח ויאמין סטועה
 ויאחו בסקר וכסוה כי יתקיים בירו כי
 באמת סוה תהיה תמורתו ומסקר
 לסקר יתחלף עניינו: בתעה הוא
 הרסע סטועה מדרך סיסרה וסוה
 תאר על מסקל כסגב באמן וסוה מכנין
 כפעל:

בלא פי' בלא יומו בטרם עתו
 יתמלא לסון ומלאו ימיה
 ללרת והת'ו סיא ת'ו סקבה הכסרת
 וסב אל יונקתו יאמר כי קורס זמנו
 ימלאו ימיה סל יונקתו להכרת יו'מ
 כמו תמלא האלף תמורת הכפל כמו
 כה ב 25 2 אסר

אל יאמן בשן נתעה פי' שווא
 תהיה תבורתו
 אל יאמן בסו נתעה סחסב
 סיהיה לו הבנין לסם תפארת
 כי סוה תהיה תמורתו כי הבנין
 אסר עטה תמורת סחרב יעלה בתו:
 בלא יומו תמלא וכפלתו לא
 רעננה:
 יקחם בנין בסרו וישלך פזית
 נצתו:

בלא יומו תמלא יכרת קורס זמנו:
 וכפתו סס תפארתו: לא
 רעננה לא תתקיים ועס זה יחמום
 בנין בסרו יכלה הון סראוי לבניו:
 וסלך כזית נכתו סל בסרו הנז' סלא
 ויח להס רחסית ממון לעסוק בו:

אודב משפט

משפט צדק

אמר בזאז סהוא כזוז והוא מעיז המולל מלילות בלסון רזל והראסון יותר ככז:
וכפתו הוא הסעיף החזק כמו כפה ואגמון: לא תהיה רעננה אבל תיבם ורמז אל
הבנים סיכלו גם כן:

יחמוס • אם יולד בנים ובנות ימותו קטנים כמו הנסן סמפזר הבוכר בעורו
רך וכזית המסליך פרחו: יחמוס יפזר ויסלך כמו ויחמוס כגן פוכן
כחמוס עקביך: בוסר הם הפככים העגים: נכחו פרחו:

כי ריבוי בני חנף אפר הם
ערה גדולה וכלו ויחיה גלמור
כלומר ברדי ואלהיהם הבכויים מסוחר
להטות רץ כדוקים תאלכס אם יאמר
כי קניימיהם יחיו כאלהים העסויים
מבגר לפני האם:
הרת • יאמר כי הרפעים הרת עמל
ולכן ילדו און ולעם מעמיה'
וסלחום ואמר תכין בטנכס יהיה להם
מרמה כי יבטחו בעפרס וירמה אותם
כי יסור מהס וכל זה דרך ממל לאסה
אפר הרת ויולרת ובטנה תכין הולר •
וימ כל זה הפוכס יגיע לרפעים על
אפר הרפנו מעסיה להיות סורים עמל
ויולרים און ולהכין מרמה בכטנכס וגס
הוא ככז: בטך לסון קבכה כמו ואת
בטך כבא עכ אמר תכין:
שמעתי • רבותיהוא סס התואר
וחקר המתואר והוא
פעמיהם כלומר פעמיהם רבות או מלות
רבות והוא רמז ל מה סטועכין מאברך
הרפעים כמו סזכרו החבירים כלס
וגס אליפז סינה סרבריהם וזה היה רמז
לאיוב סהוא רפע אחר סמקרו
כמקריהם: מכחמי עמל כלכס • אתס
באתס לכחס אותי ואין רברוכס אלא
עמל וכעס סאתס מכעסיהם אותי על
סכי תמיד באמרכס סאמי רפע:
הקץ • ימ ימריכך לסון תוקף וחוזק
ענני וחבל כמרץ כלומר
יחזק

כי עדת חנף גלמור • אוהביו ורעיו
ידחקו ממנו כאשר לא קבלו ממנו
תועלת סהיה כל עניינו עמחס חנופה
ומרמה: ואס הוכחת הבכין: אכלה
אהלי סחר • ממון סקנה בקנין רע
וסקנה: הרת עמל ואון • כמכנה
סחכפיהם רוכרי סלוס עם ריעיהם ורעה
בלבכס:

ויען איוב ויאמר:
שמעתי כאלה רבות מנהמי
עמל בלכס:

איוב ה • מכחמי עמל •
מכחמיהם
כנער סל אחריהם:

תקץ לרבריוח אומה יסריעך
כי הענה:

חקץ לרבריו רוח לחזור למה סכבר
אמרתס וסרתתי אותי: או
מה ימריכך • במה תחזק דעתך
מחרס: כי תענה • וסכיבמה סכבר
סרתתי

סתרת:

יחזק אותך. יאמר אינו לאליפו באות
 דברי רוח והבל איז להם קץ ולכן אני
 תולה דברך מהם דברי רוח כדרך המנחמים מהם מרבים רברים הבל בלא
 טעם כלל מהם לא כן מה הוא זה טמחוק אותך לענות דברים שאין להם טעם
 או יהיה דברי רוח דברי רכין כלומר איז ברברך רק הרכוץ לרבר. או יהיה דברי
 רוח כהרס פים בו רוח לחבר סירים שאין לחקיר טעם על אריכ תו כי רוחו
 הרחבה מחזקת אותו להאריך ולחבר לאין קץ. ואולי כן הם דברך פים כך רוח
 לרבר במפלים ואין קץ לרברך מהם לא כן מה ימריכך כי תרבר: תענה. כמו
 תרבר כמו וענית ולכל אחד מאלו הפירושים תפול יפה מלת או:

גם. לו. כמו אם כלומר אם היתה
 נעמכם במחיקה תחת נפשי
 שהייתי רכי ככול ממנה ונעמכם היתה
 תחת נפשי הייתי מרבי גם אני כמוכם
 דברי תנחומין והייתי מחבר עליכם
 דברים רבים בראיות מפוזרות
 במקומות רבים מספורי הראשונים:
 ואניעה עליכם כמו ראשי. זמרך
 לעב כמו אחריך ראש הניעה בת
 ירושלים. ואינו נראה שאם הוא היה
 עוסק לחכירו אלו היה במקומם כמו
 מהם עושים לו למה היה כועס עליה
 אם היו עושי מה שיעשה הוא אם יסיה
 כהם והם כמוהו. והנכון ואניעה
 להכטער עליכם כמו ראשי מענין אל
 תככולמת ואל תכודו לו מהמכטער
 על האבל הוא מתמעע ומתכוד:
 בית במלים כוספת כבית לכו לחמו.
 בלחמי או יהיה חסר תנחומות כלומר
 אחבירה עליכם תנחומות בדברים:
 אאמיצכם. והייתי מחזק אתכם
 באמרי פי כי לא
 הייתי מסבר אתכם בדברי צער כאמר
 אתם עושים וניר ספתי ברברי עמכם
 לבוד לכם יחסוך כאככם כי הייתי
 מנחם אתכם בדברים מחזקים הלב
 עד פחסך כאככם כי סרנה הוא
 מתחזק

גם יאנכי ככם אדברה לו יש
 נפשיכם תחת נפשי אהבירה
 עליכם במלים ואניעה עליכם
 בבראשי:
 אאמיצכם בבראפי וניר שפתי
 יחשך:
 אם אדברה לא יחשך באבי
 ואהרלה מה כני יהלך:

גם אנכי ככם אדברה לו ינעמכם
 תחת נפשי. גם אני הייתי
 מרבר תנחומין כמו פעמיתם אתם לי
 אם היה קורה לכם מה סקרה לי
 אחביר עליכם במלים ואניעה הייתי
 מרבר דברי תנחומין ועומה התנעות
 הראיות לתנחומים אבל לא בחזרת
 תלינה כמו סאתם עושים. כי אמנם:
 אחמיצכם כמו פי. אחרי כן: כיב
 ספתי יחסך. והטעם שאני עתה חוזר
 ומתערע וכועק הוא: כי אם ארברה
 לא יחסך כאבי. בכל אשר הרבתי
 לרבר לא כמעט הכאב מלהרע מהם
 היה זה לא הייתי מוסף רברים:
 ואחרלה מה מני זה לך. ואם בפתק
 הן

אורח בשפת

משפט צדק

היו סרס הכאבים הייתי פותק אבל גם בסתיקה לא סר דבר מה וכן נסארה הכפקה הטבעית לכל כואב:

אך עתה הלא אני השמות כל ערתי:

אך עתה הלאני הרבור ואת מהמורגל באמרי לא: השמות כל ערתי הכוים והמקה והרוכים:

כאבי ברברי וחס חרלתי לרבר מה יהלך ממני מהכאב בין הרבר בין אשתוק אזי בכפר: מני כמו ממני ויסמני מהיור נוסף כמו מני אפרים: אך זה הלאני כנגד הסף והסימות כנגדו ג' אלא שמדבר פעם לכנח ופעם לכסתר ויהיה הסימות לסוף סימה ז'מ כנגד הכאב והיור נכח מהוא יאמר כי הרבור אינו חוסך כאבי אבל גבר עלי עד שהלאני או הרבור או הכאב ואתה אליפו השמות ברברך כל ערתי העומים לפני כי במפעם כי ברעמי באו עלי כל היסורין הלא יתמהו ויפתוממו: הסימות' לסוף תמיהה כמו כאמר שממו עליך רבים:

ותקמטני לער דיה ויקם פי כחשי בפני יענה: אפר טרף וישטמני חרק עלי בשני צרני לטוש עניו לי: פערו עלי בפיהם בהרפה הרבו לחיי יחר עלי יהמל און:

ותקמטני בכל הגוף: כחשי בפני יענה ויעיר על זה הכחש והרוז הנדאח לכל בפני וזה קרה על: כי טרף אפו ויסטמני פכרו עלי פיהם בחרפה כי מי סכבר אפו טרף נגדי שלא יכול אז להקס וסמר עברתו ומי שחרק כבר עלי פסעו כמתאזה להרע וכך מי סכבר לטפ עינו לראות בכרתו פערו עלי עתה כאוב

מתחזק לב המנטער כפמוא בני זאם מנטערים עמו זהו הפי הנכחן בזה וים פירוסים אחרים ויורה כי יחוסך סב אל הכאב מה שאמר אחר זה לא יחסך כאבי:

אם על דרך איז חבוט מחיר עצמו מבית האפורים שאם הייתם במקומי הייתי מאמץ אתכם בתנחומות מעצמעים הנפט אבל עכמי איני יכול כי אם אדבר לא יחסך כאבי ברברי וחס חרלתי לרבר מה יהלך ממני מהכאב בין הרבר בין אשתוק אזי בכפר: מני כמו ממני ויסמני מהיור נוסף כמו מני אפרים: אך זה הלאני כנגד הסף והסימות כנגדו ג' אלא שמדבר פעם לכנח ופעם לכסתר ויהיה הסימות לסוף סימה ז'מ כנגד הכאב והיור נכח מהוא יאמר כי הרבור אינו חוסך כאבי אבל גבר עלי עד שהלאני או הרבור או הכאב ואתה אליפו השמות ברברך כל ערתי העומים לפני כי במפעם כי ברעמי באו עלי כל היסורין הלא יתמהו ויפתוממו: הסימות' לסוף תמיהה כמו כאמר שממו עליך רבים:

ותקמטני ומ ותקמטני לסוף כריתה כמו אשר קומטנו בלא עת כלומר תכריתני ברברך אליפו ויעיר בי כחשי כי האמת אחר והרמבן זל פי לסוף לכירה וקסירה בתוך הרסת מלסוף רזל בעימ' מקמטניכו ואותביכו ותרגום עונותיו ולכרונו את הרשע חוכיה דרספיה קמטין ליה כלומר קסרתני שלא אכרה עד טיבא כחש גופי ויעיר בפני ערתי פאמי רשע והוא כנגד הכאב ידבר והנכחן שהוא מלסוף קמטים ברברי רזל כמכהג הכחשם שהעור כוץ וקמט ויורה עליו סוף הפסוק והוא מרבר כנגד הכאב לכנח או כנגד הסם ית' או הוא לנקה כסתרת כנגד המתלה או הכרה יאמר כי מרב הנער באחי לירי רזון וכחיסה אמר הס מעיר' על גורל כאבי ברברי בני

בשבת צדק

אורב משפט ק

בפיהם: עלי ותמלאון. נקבכו עלי: בני ארס האומרים בפני הוא נראה
בערו: כחסי רזוני מלסון בהמה
כחומה ברברי רזל:

אפו זמ שהאויב והכר הנזכר בכסוף הוא הכאב. זמ איתו על ריעיו: אפן
טרף: אפן של בר טרף אותי כזאב. או יהיה חסר בית כלומר האפו טרף
אותי כרי: וישמחני מלסון משטמה בבית אהיו. וישטום עמו: כי הכר כהב עמי
כאויב: חרק עלי בסכני. כמלעיב עלי: וילטום יחרר עיניו להביט בי להפחידני
בהבטתו: ילטום מלסון חרב לטומה לטוש כל חורם:

פערו - זמ איתו כבנר רעיו. זמ כבנר הערה סהזיר למעלה. וזולי הכל סב
לאויבי אויב הסמחים לאירו. יאמר כי פתחו עליו פיהם ברברי
קנטורין. פערו כמו פתחו מלסון פי פערתי. ובית בפיהם כוספת כמו לכו
לחמו בלחמי ובחרפותם אשר חרפוני כל היום הם מכים לחיו שאומרים סאני
דמס ורבריהם הם קסים האלו הכו אותי בירם בלחיי: יחר עלי יתמלחוך ערתי
הנזכר אלו חכרי או אויבי הם הנאספים עלי ומכים אותי על ררך וכאספו עלי
זהכוכי: יתמלאון. לשון אסיפה כמו בנה את המלוא מקום אסיפה. ואיפס סהוא
בשפטו כלומר סהם מתמלאים עלי עברה וזעם. או יהיה לטון קקמה כמו
קמלאמו כפסי:

יסגירני - עויל הוא סס התאר על

מסקל אויל גביר והוא כמו

ולא ידע עול כוסתי ויסגירני לסון

מכירה. כמו היסגירני בעלי קעולה

כי הנמסר ביד האויב הוא כסגר וכלוא

לא יכא: זמ סהוא תאר א הכאב סהוא

מסגירו כאויב עויל: ירטוני לסון כטייה

וסטיה מהדרך כמו כי ירט הדרך אף

על פי סזה סרסו רטה וזה סרסו ירט

או יהיה סרס ירטני ירט גכ והיה ראוי

להדגים הרים להכלעת יור הסרס לא

סאין הרים כרגסת והוא על מסקל ויסגירני מלכת וכמקכו יכרהו סהיור יור איתן

יור הסרס ככלעת כרגס יאמר כי האל הכזיטני מדרך היסרה על ירי הרסעים

כרי סיגלונכי או יספכו רמי והוא מסל אל האהבים או א ריעיו או סיו לאויב אויבים

סמחים לאירו כמו סכתבתי. ואיפס סהוא כבנר הסטן ופגעיו ורחוק סוא. ויס

במרס סאיוב בולר בררת יסרל למכרי ומת בעליתן סעיקר סנותיו סיו מאתים

ועשר לפי סכסוב סכותו כפל גכ סכותיו סהיו סבעים והיו קמ גין כלס רי ויסרל

עמרו במכרים ררו וכא סטן לקטרב כבנר יסרל גירה סבה איתו כאויב וזהו

סכתוכיסגירני אל אל עויל. עוד יס מררס סכסעה סעלו ויסרל לים עמד סחאל

לקטרב

יִסְגִּירְנִי אֵל אֵל עֵוִיל וְעַל-יָדֵי

רְשָׁעִים יִרְטָנִי ו

יִסְגִּירְנִי אֵל אֵל עֵוִיל. האל הטוב

מסרני ביד הא הרע והוא:

על ידי רסעים ירטני. החריירני על

ידי רסעים ירטני. החריירני על ידי

רסעים כסרים זסכא סשללו ממוני

ואלה ספקכו עלי. ירטני מגזרת

ורטט סחזיקה כי ירט הדרך:

אורה משפט

משפט צדק

לקטרנ כנגד ישראל מה עמם הכח מטר לואיוב סחיה מיועבי פרעה אמר הלה
ער שהוא מתעסק באיוב ישראל עלים לים ועולים ואלה הכיל את איוב והו
סאמר איוב יסגורני אל אל עויל : שלו הייתי ויפרפרני ואחו בערפי ויפככני
ויקמיני לו למטרה לעמו סאמר ויקמיני לו למטרה :

שלו • ויפרפרני לסון פירורין
כברו רזל מן אחה
פוררת בעוזק יס פור התפוררה ארץ •
ויפככני לסון סכירה קרוב לפירורין
כמו והתפוככו הררי ער • יפוכץ סלע:
מטרה יהוא הרסם פעום מורי החכים
ויקראת מטרה מלסון סמירה כמו
בחכר המטרה סחזורים סמירים אותן
מקום סיקלענו אלנו ולא יחטואו ויהיה סרסו כטר • ויה אותן מענין מטר סחכים
הס באים עליו כמו המטר לארץ סנקרא גם כן יורה לפי סחזו יורה כחץ • ואמר
סחאל הנז' פרעני בעורני סלו ואחו בערפי לפככץ אותי ועסם ממני מטרה לחניו
כמו סיפרם אחר זה :

יסבו • רביו הוא תאר למורי החכים
כמו סמסעו אל בכל רביט
יפלה • לסון ביקוב כמו פולח וכוקע
בארץ ויפלה אל סיר הכזיר • יפליב
איוב על תוקף חליו סחזו סאלו ספי
יבוא אל אכסיו מורה החכים סיסוכו
עליו ומכוין סיבאז החכים בכליותיו לפלחם ובמרתתו לפסכה לארץ על דרך
הביא בכליותיו בני אספתו כספך לארץ כברו ורזל אמרו כי אינו מסל וכן היה
סככרתו כליותיו ונקרעה המררה ונספך אסר בה ואף על פי סחיה אחר כך ואלו
המחלו' הס ממיני הטרפות אסר או איפטר לחיות בעליהן ויתר מיב מרס' אמרו
הס כי היה ממעסה הכסים סיחיה :

יָסְבוּ עָלַי רִבְיוּ וַיִּפְלַח בְּלִיּוֹתַי
וְלֹא יִהְיֶה לִי שֹׁפֵךְ לְאָרֶץ בְּרַחְתּוֹ
וַיִּפְלַח כְּלִיּוֹתַי בַּחֲלָאִים בְּלִי
וַיִּקְבְּלִים תְּרוּפָה :

יפרצני • זהו סמסל על רוב המכות
כאויבים סחס פורכים
ונתכים החומה פרץ על פי פרץ ורזי'
על החומה לכתה כגבור לרוץ ארח כי
כן ררך הכלחמים על העיר ללכדה
מורים בחכים להכריח העם מעל
החומה ואחר כך פורכים בה פרכות
להכנכ בעיר :

שק תפרתי עלי גלגלי ועל לתי
בעפר קדני :

משפט צדק

אודה משפט קא

שק תפתי • כמקדשתי מעילי
באבלי ועוללתי בעפר
קרני כאמרו יונג אח ראשו עד העלו
עפר על ראסם :

לסוף עליה ממם כמו במופעל יריה ספרם עלל על מסקל מורך כלככסם : וקרני •
כי כבדתי כמו תרומתה קרנות כדוקי אוראמי לפי מה שיתפרם ועוללתי ודרך
המכטערים לחגור סק ואפר יביע להם ומעלים אותן על ראסם • והיותר
נכון ספרם קרני לסוף זהר מן כי קרן עור פניו לפי סהוא סמוך לגלרי • יאמר
כי הוא לוכס תחת פתיגל מחבורת סק וכי תחת יופי יתן רופי ואפר ועפר באדר
עורו • וכערך פירסו לסוף הוגלר עי המכה • אמר איוב מכהגו סל עולם מי סהיה
לו מכה ונתפאה והעלת גלר כותן עליה רברים רכיס כמו כמר נפן וסרף סל
פסתן כרכוך השמן אכל אחי הסק סאיכו דך אלא קסה תפתי עלי גלרי סל מכה
ויהיה לפי זה ועוללתי בעפר קרני הסחין היכס סהיה כקרן עוללתי אותן בעפר
לסוף מעסה מגונה וכזוי הסך מכהגו סל עולם סכותכין עליו רטייה מרככת סכא
ולא רככה בסמן :

פני • זמ חמרמרו • מעבין חמרמרו
מעי לסוף סריפס מלסוף רזל
כפלה לאור וכחמרנו כבי מעיה או הוא
אורס בלסוף ערכי כי מרב החוס
יתארמו הסניס • ולי לסוף יהמו מיתו
כי מרב סכבי יקובץ על הסניס לכלוך
עב כמו החומר וחסכו הרואות מרוב
סכבי כאלו ים על העפעפס מחיכה
סל בלמות :

פני חמרמרה סני כבי ועל
עפעפי צלמות ו

על לא אחסם בכפי ותפלתו ופרו
אדך אל תבסרמי ואל יהי
מקום לועקתי :

על • איספר סהוא הסוך כלומר לא
על חמטי בכפי או הפליג כי
באו עליו אלו הייסורן תחת ררטי טוב
והיותו כדוק כלומר התמהו ותמהו על
זו תורה וזו סכרה • ויכדוק איוב עכמו
כי היה טוב למימם בתפלה זכה בלא
לכ ולכ וטוב לכריות סלא היה חומס אותם והיותו כדוק במעמיו תמים בלכו כי
בעת חול הפנעים עליו לא באו עליו מרב עמוקים יועיקו ולא מתחסכת כפירה
היתה בלבו : זכה טאורה ולי ותפלתו על אויבי זכה כטעם תחת אחבתי יסטנוד
וזמי תפלה כלומר מתפלל עליהם ויסוב אל פערן עלי פיהם וגם כל אלו הסמוקים
סח מסל לנקמתם ממנו והראסת כראה יותר ככזן :

משפט צדק
ותפלתו • באמרי יהי סס המבורך :
זכה • סלא נחתי תפלה
לאלקים לפיכך : ארץ אל תכסירמי •
בקבר בא ען סלא : יהי מקום לזעקתי
כל האל הרב שהוסף אחרי כן להרע :

אורב משפט

ארץ • פי' ה'אבנע זל תפלתו היא זכה ואם אינכה זכה הארץ לא תכסי עלי
והעדי בפני אס איכו כן ולא תמכא מקום תפלתו להכנס סס על
דרך און אס ראייתו בלבי לא יסמע יי' כלומר תפלתו און יסמע יי' וזה ראייה שלא
ראייתו בלבי און • וזהו שאמר אחר כך הנה בסמים עדי כלומר סארץ וסמים יעירו
עלי אס אני רפע • וית אונתו על-דרך בקטה כטעם ונלתה הארץ את דמתה ולא
תכסה עוד על הרוביה כלומר שלא תכסה החמם הכעסה לו בדרך סיראיהו הכל
כטעם וכתתי את דמת על כחיח הסלע לבלתי סכסו' כמו ספי' זל מענין דתו סל
זכריו ואל יתי מקום לסתור סס זפקתי אלא סהכל יסמעהו כי הדין עמי :

גם • גם עתה סתן ססמים עסו לי
תמס הנה סס עדי כי הוא
יעיד על כדקתי כי לא אים אל ויכזב
כמוכס וזהו לסון גם כלומר אף על פי
סחומס אונתו לא יכפור בכדקתי : סהרי • כמו עדי והפסוק כפול :

מליצי • מליצי • לסון דבור כחות כמו
המליץ בינותם : דלפה •
מלסון דלף טורד : ידלוף הבית ענין
כזולה וירדת דמעה • יאמר חתם רעי
המליכים עמי דברי כחות להרסיעני
במליכות לא עמכס דברי כי אינכס
יורעים כדקתי אלא אל אלוה היורע
תס לככי וכקייז כפי תדלוף עיני וכגרה
ולא תדמה על החמס אמר עוסה לי :
ויובח • הלאו סיוכל להחוכח גבר
עס אלוה כמו בן ארס עס
רעהו • ויהיה למך לגבר כוספת כמו
זהנ' לאבסלום : ובין • כמו כהין כמו
נעיר פרא ארס יולר והוא בקמר עס
הפסוק סלפניו כי אני בוכה ודולפת
עיני לפני האל סיהיה זה וים סירומים
אחרים וזה יותר נכון :

מליצי רעי • אלוה דלפה עיניו
משפט צדק
מליצי רעי • חתם רעי המליכים
לזכות האלוק כטוב : אל
אלוק דלפה עימי • עיני דלפה לפניו
לבקם מלפמו סיוסיעמי :

ויובח לגבר עס אלוה ובן ארס
לרעהו :

ויובח לגבר עס אלוק • וסיתוכח
בעדי סאמי הגבר סמכונה
עס האלוק סדע ויתקומס לו : ובין
ארס לרעהו • וכך יוכיח בין ארס סהס
כסרים וסכא ססללו והרעו לרעיהס
בלי סכסה כי הייתי אחב ורע להס :

כיי • זהו על דרך תוכחותיו במענים
סאחרים כי ייסוריו סס ממתיו'
וימות מהרה ואין לו תקוה לסוב לביתו
וזאכ איה איפה תקוותו וסכר כדקתו
ובכל מקום לכל מספר מועט יאמר
הכתוב מספר סתס כמו ולכי מתו
מספר •

כיי שנות בספר יארתו וארס
לא אשוב אהלך :
רוחי חבלה ימי נעעכו קברתי
לי :

משפט צדק

אם לא תתלים עמרי ו
ובהמרותם הלן עיני

כי מנות מספר יאתני וכהיות
מהחיים קברים: ואורח לא
אזוב אהליך ואני הולך עתה כדרך
הזקנה האמות ויבן כך: רוחי חובלה:
מהתביני כי אמנם: ימי נזעכו ככה
אורם מפני היסודין: קברי לי והלילה
סגיא עת מנוחה לכל היא קברים לי
אני אומר לאלוק הטוב: אם לא התולי
עמרי: אם לא תחשוץ להטל בי כאמר
התפללת במדבר וזולתם: ובהמרותם
תלן עיני: וכך תרכה מחלן עיני
ותראה בהמרות ובהכעיס המכעיסים
אוחי:

אוהב משפט קב

מספר: ואמר כי יבאו פנים מועטים
וימות: יאתני יבאו כמו קרבן ויאתנין
ואני תמה מהרי אויב לא היה מקוה
לחיות פנים לא מרובות ולא מועטות
עכ כראה סיאמ' כי מנות מספר הקבוב
לארם לחיות יבאו וימות ואחר כך לא
יסוב עוד לביתו ובו הענין:

רוחי: נזעכו פירמו בנכרתו
ואני לו חבר: והמכין
הביא לו חברים בחלוק האותיות
זין ברלח והוא במו כדענו ממקומם
לסון כריתה והעסק וכן בלסון
ארמי מתחלפים בלסון זהב רזה
וכן בלסון הקדש עכחה מרהבם
מענין זהב וזהו זחלתי ואירא כמו
דחלתי מתרגום פחד דחלא:

והראשונים כשתממו בו בתפלותיהם ואמרו זימכיס אף בלחטם: ואמר כי הוא
קרוב למיתה מכבר נסתתה רוחו אשר היא כלב והוא הרוח החיונית וימיו כבר
נפסקו ונכרתו וקברים מוכנים לו: ואמר קברים ולא קבר על כד הפלגה: או
היה כסול איברים מפני המחץ הממיק את בשרו ונריך קברים הרבה
כררם ויקבר בערי הגלעד דופתה: או הוא כמנהג סקורס סימות הארם יכמו לו
קבר בהיותו גוסס אלמא מפה ואלו מפה חוככים קבר ולא ירעו אלו באלו והוא
הפלגה סכל ארם אומר למיתה:

אם: ואמר כי זה הפסוק הוא כנגד רעיו: והפסוק הבא אחריו מרכב עם
השם יתכרך: והכזן מה שפי' בהרמב"ם זל סה"ס קפס"ח ומרבד
לנגד אלו: ואמר לאליפז סימה בא ערבון עמי ומי זה יתקע כפו עמי אם לא
התולים עמרי: כי באמת איך ברכריך כי אם התל' וסחוק ולא אלין בלילה עד
סימרו חיי או סימירו כבורי בקלון וברקי ברעם: וכך אמר התרגום איך לא
מתלעבין בערי ובפי רוביהן תבית עייני: פירוג לסון תמורה כי שוא תהיה
תמורתו תרגום תהא פרגיה: התולים סם התאר מלסון לב הותל: ובהמרותם
סרבו מרה ורגם המ' לתשאר כרגם קוף אם יקרך עון וחכירוי: וית כי הכל
כנגד האל ואמר אתה האל אם ירעת כי לא התולים עמרי ולא דברי שוא:
וכסמרותם תכבר עיני מהביט אל המרי והרעע סימה ירך עמי וערבני עמך
מן המתגברים עלי וארא מי יתקע ירועס ירי ויעריך עמירכו:

שימרה צא ערבני עמך מירוא
שימה ערבני מלסון ערבון עד
סלמך: והוא מלסון ערבון

אזהב משפט

כי המסכן הוא ערב ללוה • וכאמרם
ל נכסו ידבר אינים אימן ערבין
לוס • וחקע • מלסון תקעת לזר כסך
הלומר מי הוא זה מיתקע כפי עמי בזה
אס אימז אמת מה שאמרתי שאתם
התולים עמדי :

כי • לחלק • בסלמים וסתים מדות
מהתורם נדרסת בהן •

תניא מדבר סתחלק כיבר כי מרבית
העם כיכא בו כי לבס גפנת מסכל
על כן לא תרומם למי לחלק יגיד רעים
למי מסוחחולק על דברי חבריו ורעיו:
ועיני בניו תכלם שחר דאוי אלל
סמחלק עכ • ויהיה פי' הספקקים יאמר
אל סאל סכו' למעלה כי הסתיר לב
חבריו מסמכל על כן הוא מתפלל סלל
ירומם אלל יהיה כבזה וספל מי סהוא
חולק על מה סיגידו ויספרו סרעים
מסוכות חבריו ויכחים אותם ויהסכסו
סהוא רסע ויחולל עוד סתכליכה עיני
בניו • והסרגום כן אמר אס לבהון
אמיסחא מסוכלתנו מנוול סיכנא לא
תרומם לסון למסליג על אחוויית
חבריו ועיני בניו ססתיוכ • לחלק •
כמו לחולק לסון מחלקות • יגיד רעים •

משפט צדק

לידו יתקע •
כי לבכם צפנת משכל ער •
לא תרוכם •

שימה כא ערבני עמך • תבטיח
אותי סאוכל לסתוכח עמך
ותהיה אחת סערב ונלח אחר כי זולתך:
מי סוה לדי יתקע • מי סוה סוכל
לעמות זה סערבות להבטיח מתך •
כאמרן תוקע כף עורב ערובה וסעסע
סאכי מבקם להתוכח עמך ולא יספיקו
תסוכות ריעי אלס הוא: כי לבס כפנת
יסכל ולזס מסביים תסוכות בלתי
זתיחת ספקותי כלל: על כן לא
תרומם • את סמך להדריקו •

לחלק יגיד רעים ועיני בניו
הבלינה •

לחלק יגיד רעים • בסביל אותן
טזכות סל ססת חלקות
וחנוסס סיגיד לכס סכו' לרעי' וזאכו':
ועיני בניו • תלמידיו המבטים לסמוע
התר סספקות באמת: תכליט • ולא
ולא יסבינו סמכון:

כמו מה סיגיד כל אחר מהרעים סאומרים על איוב סהוא כדוק והוא חולק:
כענת • הסתרת כמו סכפינו ואלה ככנת • ימ לחלק ספת חלקות: רעים • לסון
מחסכות • יאמר לא תרומם למי סמחליק לסומו לסגיד מחסכות כזכות להדריק
מססטרך • או יסיה רעים מתם כלומר סהוא יודע סאכי כדוק ולהחמף לרעיו
בחלק לקות ירסעי • והרמבן פי' אותנו מן זס חלקי מכל עמלי כלומר לא תרומם
לאלכו סתגיד על הרעים סהס מאותו חלק אסר עיני בניו תכלנה וסס הרסעים •
והנה סאומר זס וסומעני לבס כסון מסכל: תרומם • על מסקל תכונ • וזין סלס
לכמו סרבים:

והצנינו למשל עמים ותפת
לפנים אדירה •

הצנינו • פי' סגאל זל הקימה
למל ולסביכה וזל
סעמי וכתיף וחליל אמי לסביחס לסחך
כי • זאסיס כמו סווס • ותסת סתו'
כסעף

ותציגני למסול עמים • והנה לכם
הנז בתשובותיו כחן אוחי
למסול עמים באחרו מהיסורין עליהם
למוסר באחרם ומוסר פרי אל תמאם
ובחיות פלא חטאתי כל כך מיהיה ראוי
העונם ביסורין כאלה יתחייב מיהיה
למוסר לזולתי : ותוספת לבינים אהיה •
באופן פאסיה למראה גהסם לכל ראי :

נוספת • ויהי לפניס קיורם זה כלומר
ומלפני הייתי למחמת לבכל לכל העמים
כמו ההק : אהיה • עתיד במקום עבר •
ורא פי תפת מלפון כמות התפת
ומקום הקברות כלומר כי אני היום
כמאם אל העמים כמו מקומות הטמאי'
בעיני כל ארס • והתרגום אמו' וכנהינס
מלגווא אחי רל אני היום בנהינס
פנימה גרון כי ייסורין קמים כמשפט
רעים בנהינס • פי לפניס מן כמו הסיכל לפני ויחסר בית מן ותפת והראוי
ובתופת כמו מבי אלמנה בית אבי • ויהי ותפת ארון וגו' מלפון תפתאי סברמל
כלומר אני היום מסל והייתי לפניס ארון ורחוק הוא לרמותו ללפון כסדים • וגם
תפתאי לפון מס אומה הוא • והמפיג הזה הוא אלי פז שהוא גרול הסכירים או
הוא אל הנז למעלה :

ותכה מבעש עיני ויצרי בצל
בלם

ותכה מבעש עיני • וככן כהתה עיני
כבעשי על תשובותם אלה :
ויצרי ככל כלם • וכלי יצורי מהם איברי
סם כמו הכל המסנה מקומו כפי
הסתכות מקום הסמם • וכן התפעלו
כל אברי בהתפעלות עיני מסהתה
מתוך בעשי :

ותכה • עיני כהתה מתוך הכבי על
הכעס אשר יכעיסומו
חבירי כמו וכעסותה כרתה • או מכער
הכאב כמו ויסקל כעסי כעס הרבה
וחלני קבף : ויבורי סם האיברים מהם
עיקר היכירה סם בורחים ככל • וכן
אמר התרגום ואברי היך טולא כלהון •
אם מחסבותי מן יבר לב הארס ואינו
ככף • ונראה לי ככל כלם כמו הכל פאין
בו ממס כן סם איברי פלא בסא' בהס
ממס לרוב הסמקה וההמכה :

ישמו ישראל על זאת ונקי ער
חנף יתעורר

ישמו • יסרים : וכלי ספק ראוי
מיתמהו כל יסרי לב :
על זאת • על מה שסיסבו אנכי סכל
כאלה • ולכן אחרתי מהייתי חסן
להתוכה עמך למען תוריפני האמת
ואז : כקי לבב על חנף יתעורר •
להראות לו במופת סהוא מכזב
בתקשובותיו :

ישומו • על זאת הרעה אשר באה
עלי יתמהו יסרי' כלבבותם
ומי סהוא כקי גם כן מהחכמות יתעורר
לחלוק על זה החנף המחניף לסם ית'
בחלקלקות פאני רסע : יסמו • יתמהו
לפון כאשר ממנו עלוך רבים יוים פי'
אחר וזה יותר ככון :

ויאחו • והכריח יאחו דרכו הטובם
תמר בהסתוממות אשר
זכר יטסר ידים יסילאומן בהתעוררו'
זכר • והספוקים סם כמוליס גרין

אורה משפט

כנגד היסודים * וטהר ידים כנגד נקי
זהו ככז וים פי' אחר :
ואולם * כלם תסובו כמו כלכם *
וכן פתעו פתעו כלכם
סובו מזאת המחשבה ובאו לי ולמרכס
כי למה תכאתי בכס חכס פי' מדבר
דבר חכמה כי אמרתם אלי כי הוא
יכתיב ויחכם אם איכתיב רפע או אם
אנפסה תסובה :

ימי * מורסיי הם המחשבות והוא
מענין ירמיה כי הם ללב
ירמיה מהסכל כי הוא מקבל אותם
ממנו או הוא מורס אותם אל האדם
והכוונה בזה שהוא ריבה ללמדי כי
טענתם זאת בטלה מפנימה שהרי אין
לו תקנה לעמוד מזה החלי לפי סכנה
עברו ימיו ומחשבותיו נתקו כאשר
ינתקו פתיל הנעורת * זמתי ומורסי
סמות נרדפים :

לילה * זה כי מורסי לכבי יסימו
היום ללילה לרוב הכער
דבר שהוא כמו האור וסימנה חסך
כמו החסך הקרוב וזה הפי' הוא הפך
הכתוב סממנו כי הלילה יסימו
אותו יום כמו שמים אור לחסך וחסך
לאור * ופי' הככז מה פפי' בו רכיבו
ספרים ורפי' אל והסכימו אחריהם רוב
המפרסים אל שהוא אומר כי חבירו
אמר אחר עליהם כלם תסובו ובאו כל
או מרסיי לכבו. או התוליס סוכר לא

יניחיהו ליסן גם בלילה כאלו הוא יום *
ליום מרב התעורה : אור קרוב מכי חסך * פרס' אל כי כסיבא הפתם נראה לי
כי פתה מקרוב בא האור ונתקבר היום וחלף מהרה : קרוב * כמו הפער הזאת
קרובה כלומר נכבית מוזן קרוב * וכן כי רעת רעעים מקרוב * ויהיה מפני
כמו מלפני כלומר בסביל החסך הבא פתאום או יהיה בזה כי האור ינתק
קרוב אלי משני החסך ויהיה מפני כמו פני אדם והכל פולה לפני אחר :

משפט צדק

ואתו צדק דרבו וטרה ידים
יסף אמן :

ואלם בלם תשבו וכאו נא ולא
אמינא בכם הים :

ימי עברו זמתי נתקו מורסי
לבבי :

לילה ליום ישימו אור קרוב
כפני חשך :

ויאחו בדיק דרכו סהיה דרך אמת
בעינו ולא יטעב ברברי

חכמה : וטהר ידים * במעטני : יוסף
אומץ ואלם כלם תסובו * כל אלם
סאתרתי תסובו לבחיץ ולהתוכח :
ובאו נא * יחדיו למפט נקדבה
וירפתי : כי לא אמכא בכס חכס *
בתסובות אמת מספיקות להחיר
ספקותי : כי אמנס ימי עברו והזמן
קבר : זמתי נתקני * נתקו מהתכונן
מפני היסורין כל זמתי סהס כחסיס
הפמתיי' סהס * מורסי לכבי * ומסרתיו
באופן סהס : לילה לאור יסימו אור
קרוב * סהמות סהוא לילה יחפך
יחסיכוהו ליום ואור קרוב ככפייקס
סיהיה מהר * וזה : מפני חסך * מפני
כער הייסורין סכס חסך אסר המת
אור בערס :

זהו לילה ליום יסימו כי הלילה יסימו לו
ליום מרב התעורה : אור קרוב מכי חסך * פרס' אל כי כסיבא הפתם נראה לי
כי פתה מקרוב בא האור ונתקבר היום וחלף מהרה : קרוב * כמו הפער הזאת
קרובה כלומר נכבית מוזן קרוב * וכן כי רעת רעעים מקרוב * ויהיה מפני
כמו מלפני כלומר בסביל החסך הבא פתאום או יהיה בזה כי האור ינתק
קרוב אלי משני החסך ויהיה מפני כמו פני אדם והכל פולה לפני אחר :

בישפט צדק

אֵם אֲבֹתָי יִצְחָק בֵּיתִי בְּהַשְׁדָּה
דַּרְבָּתִי יִצְעָק +
לְשַׁחַת קְרָאתִי אָבִי אֶתֶר אֲמִי
וְאֶתִי לְרִבְיָה ו

אם אקום סאול ביתי - אם אני
מקוה יום המות כמו שאמרת
אין כפק כי : לשחת קראתי אבי אתה
סהסחת תהיה אנלי למנוחת פלוס :

אוהב בשפט קד

אם - יל אכ זה לסון באמת כמו אם
זכרתיך על יצועי והדומים לו
ופי באמת אין לי הקוה לחיות מחולי
זה אבל הקוה סאול ביתי - וימ אם
הקוה מוכרת כלומר אם הקוה פיהיה
לי בית מוסב סאול הוא ביתי - וימ
אותו קסור - יאמר אם הקוה סאול
ביתי ואין לי תקוה אחרת ולסחת
קראתי אבי אתה חכ אה אויפה תקותי
סהבטמת אותי ואחריתך יסגה מאר :
בחטך סוה בטן הארץ : רפרתי
כמו סמחתי מלסון ירפד חרוץ - רפירתו זהב : יצועי - סוה סקבר - והזכיר
לסון רבים כמו סאמר קברים לי :

לשחת - לקבר אני מכבר כבן יכבר אב כדי סיקבלני מהרה - ולתולעת אני
קוראת ואחות כרי סאסכב בחיקי - ואכ אים אויפה זאת התקוה :

ואיה - ואחר סאני סולך למות סוכן
היא אותה טובה סאחס
מבטיחים אותי סאקוה אליה כי לעולם
לא תהיה ולא תבא ואפי' תבא מי יזכה
לראותה כרברי בכי ארס סאומרים
ימות סחולה הנמער קורס סיבא הבדי
מגלעד - וי יאמר מי יסורכה סיביאנס
אלי כי אינה בעולם או מי מבני אהמי
יראכה : יסורכ' כמו סאסורכו ולא קרוב :
בריי - פרסי זל סהאיברוס
קרא ברי סאול כלומר

סעיסי הקבר לפי סמוס לרדת אל
סאול יאמר כי האיברים ירדו לסאול
כי באמת יחד כלס על עפר איהס
מנוחתם מלסון מלא כף כחת או יחבר
צועי כלומר בריבוי - והחסב ר"א זל
סו' כי רמה סאול אל הא' לן סים לו
ברים וסוה חסר למר כלומ' לבדי סאול
תהרנה התקוה כלס סלי וסלכס אם
יחד כלנו כרר אל עפר לסון מי יחת לנו

מתרבוס וידר נחת או יהיה מלסון מנוחה יאמר אם יחד יהיה לנו וכעפר בחת
ומנוחה

וְאֶתֶר אֲבֹתִי תְקַוְתִי וְהַקְוֵהֵנִי מִי
יְשׁוּרְיָה :

ואיה - אויפה תקותי - סאמרתס כי
הוא יכאוב ויחבס ואחריתך
יסגה מאר הנה זה כמעט סיהי בעולם
הזה : נתקותי מי יס. רכה - ואס תהיה
תקות הטוב אחר המות מי יראכה
באופן סאסיה למוסר ולמסל לחוטאים
כאמר אמרתס - ואס תקות הטוב
סאמרת' תהיה ביום סמות או קרוב לו :

בְּרִי שְׂאוֹל תִּרְדָּנָה אִם יַחַד עַל-
עֵפֶר נְחֹת :

ברי סאול תרדנה - הנה אני אומר
סתררנה התקוה וסמות להלקי
סאול : אם יחד על עפר כחת - אם
הסכלמות תבאנס יחריו בסיותי על
עפר מות או קרוב לו :

אורה בשפט

ומכוחה כמו כחת רוח • ועכף אס אינו לסון מפופף אלף כמלעיו אומר אס כמות
 כלנו סס יאברו התקוות כלס והרי כגזרה מות על המין האיננוס ואס כן אברה
 תקומו כגזר לו • וימ ברו סאול כמו בסאול כמו ברו ריח סהוה כמו בריח ודי
 הוא מלה כוססת • והביח לממוס • וימ ברו סאול ירכתי סאול • וימ איתופל
 הזכות סהיו עליו יאמר כי לירכתי סאול ידרו סלח תוכל לסכול אותס הארץ אס
 יכוחו יחד על העפר ואיכזקסר יסס • והרזכז זל ע' כי רמה ססאול כרכר
 סכוסאיץ אותו במטת וכרים לפי סהאריו סכוסאים כו סמתס הוא כסא כברים
 יאמר כי ברו סאול סכוסאים אותו תפילכה ותרכס לארץ מרב סכובר אס כלנו
 כזאחר כרד אל העפר וכמות כזחת כי לא תוכל לסכיל אותנו • על כן יס לנו למות
 אזר לאחד ככר סיוכלו לסאת כי אותו סנולר ראסון ימות דאסן וסבא אחריו ימות
 אחריו וכל זז כמלעיו עליהס סמכויאס דאיה על הרסעיס סמתס סאיץ דאיה
 מסמות • וימ על דרך זס ברו סאול תדרס מרב סכובר אס כל סנולרים מאז
 זער עתה סיונו כחיס על ה'ארץ ביחר כי לא תוכל לסכול אותנו על כן יס לנו למות
 כלנו ואיץ לנו להככל מהי: זואחר המות איץ תקיה אס כן איה איסע תקותי
 ססכטותס אותי בתכחותיס סל סכל • ער כאן :

עד • קכני כמו קיכני והלון תמורת
 אות סכל וכמ הו כי לא תמנו
 סהיא כמו לא תמנו או סיה סרסו קיץ
 על מסקל רכרו ויסיח קיץ וקיץ כענין
 אחר ואיפסר כי פרס קץ קיץ והרס
 אפר במלת וכא ער קיכו תמורת סנוץ
 וימ ער אכס כמו אכא לך מרוחך סהוא
 רמואל מקוס והוא מרב כנגר איוב
 סזא מאריך בברכיס ומור אליהס
 פעס אחר פעס ואיץ תכלית לרכרו
 זס העי רחוק • וימ ער אכא כמו ער אכא יכאכוי סהוא מתי ומדבר כנגר
 חכירו אומר נסס ער מתי אחס סמיס קץ ותכלית לרכריכס ותתנו ריוח לאיוב
 לענות לה' מכס וכדאס לפרס בהסך כלו ער מתירכו הרכרו ויגדל הויכוח ומתי
 יסיה זס סתמינו קץ אל הרברים • ויהיה סתימון עתיד כפסוטו • ולפי הרססון
 הוא ביכמו תבינו רכרו איוב בלבכס כרו סתוכלו להסיב לרכרו כסונן ואחר
 סתבינו רכרו נוכל לרכר טענות אמתיות לסתור רכרו וכזס יהיה קץ אל
 הרברים : קכני • כמו קכיס והוא סמוך :

תען בלדר חשהו ויאמר :
 ער אנא יהשיכוון קנצי למלין
 תבינו ואחר נדבר :
 בלדר ב תבינו מיני הרעות
 הקורות :
 ואחר ככר • אס ראו ליחס אותס
 למטר ולהתרעס עליהס :

מדוע • לפי סעי' הרססן סהוא
 מדבר עס איוב יכא
 כפסוטו ולפי סעי' ספני סהוא מדבר
 כנגר סחכירס יאמר מדוע תרט
 סכסיס

מדוע נחשכנו ככהכה נמטינו
 בעיניכם :

משפט צדק

טוֹרָף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ הַלְמַעֲנֵךְ תַעֲוֹב
אַרְצָךְ וְיִשְׁתַּק צֹר בְּמִקְוֵמוֹ ו

נחשבנו ככהמה באמריך כי לבס
כפנת מסכל: כטמינו
היינו כאטומי החוטים: בעיניכם
בעיניך ובעיני אליפז המסכים עמך
בזה באמרו שלפעמי' יקרה רע לכדיק
פ'כ מוסר לו או לחלתו או להיות כרקו
בלתי מספיק לרכו' לפני האל ית' לרב
גדלו ואינו כן אבל אתה איוב: טורף
נצמו כאפו באמריך ותבחר מחנק
כפני: הלמענך תעוב ר'רץ. האמנם
אתה כ'כ כדיק בעיניך שתחסוכ סיהיה
ראוי שלמענך יסתנה הסדר הטבעי
והרמות הנתונה לבחירה האנושית
להכילך מענת רמעים שהם כסרים
וסבא סללו ממוך: ויעתק צור
ממקומו בהפר אותות השמים
המקוריים לכלל המביאות כענין אס
חלקים ורוח גדולה באה:

אורב משפט קה

סנהיה נחמכים ככהמה בלא חמת
להיות להרבות דברים מרבים הכל
וכמו שחרכו ויאמר עלינו ולא אמכא
בכס חכס כטמינו בעיניכם ונהיה
בעינינו כאלו טפס כחלב לבנו וטח
המסכיל כאלו נסתם: כטמינו מלסון
סקימה תרבוס סתמוס פלמטים טמנו
פלמחאי וברכרי ר'ל טוס ולא תספץ:
ואמר זה לפי שאמר איוב כי לבס כפנת
מסכל. ואמר זה כי אס אינם נותנים
קץ לרכריהם יהיו נחמכים פתאים:

טורף. עתה יסוב לרבר כנגד איוב
ויאמר לו אתה המסחית
וטורף נפמו כארי וכלביא ככעסו
וחמתו חבסביל כעסך תעזב ארץ סלא
ינהיגה הסס יתבר' כפי מה סתגזור
חכמתו ויעתקו הכורים וההירים שהם
מוסרות העולם ממקומם כלומר אס
איעסר שבסביל סתפוך חמתך יסנה
הסס ית' סררי בראשית להטיב לך אס
אינך כדיק כמו סועעת כי באמת זהו
סרורו ומנהגו סל ינולס סהרסעים סס
אזכרים וכיון סאתה רמע לא תיעיל לך חמתך וכעסך סלא להאבירך ויס פירוס'
אחרים וזהו הנכון וזין מעזב היא כפתח ור'ל דרסו בו מה סררסו ועתה
ויאריך במלתן סל רסעים:

גם מלת גם באה לומר כי רב
הרסעים בחסך ילכו כל
ימיהם ואף אס תכלת דרך קנחס
ויאור להם גם אורס ירעך: ירעך
יחסך כמו דועכו כפפתה ככו' דועבו
כאס קובי' ולא יאיר כיכין אסו סל כל
ח' מהס ינה' לסון כונה והרגס למסרון
לון על מסתל יגם סביבייכו': אסו
יחיד אחר רבי' כמו כבו' כער' וכדיקי'
ככפיר יבטח כלומר כל אחר מהס:
אור. כנגד סיוס ונרו כנגד הלילה
כז א I 27 כלומר

גם אור רשעים ירעד ולא יגיה
שביב אשו:

אור חשד באהלו וגרו עליו
ירעד ו

גם אור רסעים ירעך. סנה גם
לרסעים אסר אמרת שהס
מכליחי' תקראנה כאלה כאופן סירעך
ויכבה אור סבלחתס: ולא ינה סביב
אסו.

אוהב משפט

משפט צדק

אמו • ולא יסוב להאיר וזה כי לפעמים:
אור חסך באהלו • בקום מערכת
מגדרת להכלתו והוא אינו מרגיש
בזה ואינו ממעט בעסקיו: כרו עלת
ירפך • וכזה יאמר מה טקנה בהכלתו
הקודמת:

יצרו צערי אונן ותשלי ברו
צעתו !

יצרו צערי אונן • ולפעמים יקום
סיהיו לשמו דרכים רעים
לסטיג מכוקמו וכלם כרים ובלתי
בטוחים: ותסליכהו עתו • לחדר
היותר רע מהם:

אונן • כחו כמו ראשית • אונן כלומר צערו סהולך בכחו יברו • כי הסולך כח
מרחיב פסיעותיו:

כירשלה ברשת ברנליו וער
שבבה יתהלך:

יאהו בעקב פח יהוק עליו
צמים:

כי סולח ברשת ברנליו • וזה כי
לפעמים מזרה רפת לרגליו
מאיה סוכאו והוא לחמלט: על סככה
יתהלך • סחיה עסויה צקביה וכוז:
יאחו בעקב פח • כנקב סל סככה והוא:
יחזק עליו כמים • ליסטים או חקף
ממנו:

יאחו הפח בעקבו או יהוא יאחו הפח בעקבו כי ילך עליו ויהיה הוא
בכה להלכד וכאז יאחו בעקבו הפח כי יתהלך על הסככה ובאותו
הלך יאחו הפח בעקבו ולכד בו ואחר סכלכד יחזק עליו הכיר אשר פי הסככה
זקרה הזייר כמים לפי סחוא לובם בגרים מתולתלים כקוובות • ומגדל סערוות
כדי סלא יכירוהו סעופות והם כמו • גמות סבתולות ומחלפות דאסם מעכף גלי
במתך

כלומר כל זמנו ילך חסך ועליו חסר טיך
כלומר כר סעליו ירפך • ואחר באהלו
לפי סכיתו אח לו קיימה כאהל רועים:
יצרו • הסולך בדרך רחבה בטוח
מההכסל ומי סהולך בדרך
צרה ומכאן ומכאן סכנית עכמות בדרך
חכמה וענה ככונה באופן סלא יסול •
והרסע בלכתו יכר בעדו כי ירדעוהו
צרות רבות ואם רוכה ליסול ענה
הוגנת להככל מהס יכסל בענה דעה
ער סתסליכהו עכתו במקום סלא יוכל
לקום מסס ומידו יתהיה זאח לו
למעככה יסכב כטעם עומתיו ילכדנו
את הרסע יכרו ימעני כר לי המקום:
צעדי פעמי כמו בלכתך לא יכר צעריך:

כי יאמר איך תסליכהו עכתי כי
ברגליו יסולח ברפת כלומר
הוא ילך ברגליו אל הרפת ויסולח בו
כמהר כפור ג פח • ועל סככה יתהלך •
ולא יחשוב פים תחתיו בבכה ער אשר
תלכדנו • והענין כי הרסעים עכתם
תהיה להם למוקם והדבר אשר יחשב
לחמלט ולהסגב בו וימהרו אליו הוא
והיה לפח סככה כמו רפת וכף נקרה'
בלסון ערבי • וכף נקראת הסככה
בלסון ערבי ונקראת כף הסככה
סבראם הכסים לפי סעסויה מעסה
רפת וכגור מלסון סבוך סחוא עטוי
סתי ופרב ומסתכבין בו הרגלים:

צמחך ופרטו כמס והוא פס התאר ליחיד על מסקל ארירי ויעשירוסים אחרים
וכתבכום בפסוק וסוף כמים חילים וזהו היותר ככון :

טמון הסלום הממל בממלת הרספי
לכירות החיות וואמ' כי החבל
אמר הוא נקשר בסככה הראם האחר
אמר כיר הכיור הוא טמון בארץ כרי
פלא יראנו חבל הרמת הלזכרת היא
פרוסה על הכתיב מקום פדרכו לעבור
כרי סיסיה ררך כתיבתו אל מות :

סביב זהו תסלום הממל כי יבעתו
בלהות סביב סביב וירכס
לכרונא מפניהם וילך ברכונו כעוף כרי
סיבא אל הרפת וזהו והפיכוסו לרגליו
ס הוא כרגליו ילך פס כמרי סמפכים
אותו ממקום למקום או ירבה כי יפיכו
לרגליו רבירים רבים יחשבס תועלת
כאותו מקום סילכר בו כרי סילך פס
כמו סכהגו לפור מאכל ברסת כרי
סיבא פס סעופת וכנוי הוא סב אל
סמאכל או אל אותו רבר המפור ובוזה
כסלס מה סאמר יכרו כערי אונ
ותסליכוה עכתו כי ההתו לה תבא לו
מיר אחרים ועל ירו תהיה תכלית
מפלתו וספכוה לסון פזור מלסון
יפיכו מעייכותך חוכה :

יהי אוכו פי' הראכע כמו כן אוכי
כלומ' כאכבו יהי רעב סיסכע

תמנו יזמ בנו סכנו אחריו יהי רעב : ואיר ככון לכלעו יכרו סהאיר סמוך אליו
וככון לבא עליו או יהיה לכלעו כמו אחת מבלעויתו והכל עולה לעכין אחר
והתרגום פי' אנו כחו כלומר סוחר כמו ברעב : וכך אמר יהא כפין חוקפיה
ותברא אימוס לרפייה מלסון אומא לרופץ עור תרגמו בפני אחרים יהי כפין
בוכריה וכפרא תמון לאכתתיה פס אוננו מלסון ראשית אוכי וכלעו מן יוכן יי
את הכלע סהיא אספזו סל ארס וכך בלסון רזל כלעתי מהו :

יאכל ככור מות הוא סמלאך המות וכקרא ככור לסון גרולה סהוא הגרול
סכממיתים יזמ ככור מות החולי הראשון סיבא עליו ומיתנו
יזמ אותו סעך יאכל ככור כדיו מות וספסוק הוא כמסך לאחריו יאכל ככור

טבח בארץ חבלו ומלכתו
עלי נתיב :

כביב בעתהו בלהותה פי צרו
לרגליו :

יהרעב אנו ואיר נכח לצלעו :
יאכל בדי עורו יאכל בדיו ככור
סות :

משפט צדק

טמון בארץ חבלו ולפעמים יטמון
חבלו ללכוד את אחריו ולגזול

ואז : סביב בעתוהו בלהות פל סופטי
ארץ ללכדו : וספיכוהו לרגליו ופיכו
לרגליו את חבלו אסר טמן לגזול אחריו
ויקחו מידו מה סגזל קירס לכך וזולתו
ובכך : יהי רעב אוכו על כן ביתו
ירעב מעוני ואיר ככון לכלעו ויהיה
הוא מוכן לררפת ספעי וזולתס באופן
סחתוך כערו : יאכל בדי עורו חלקי
עורו : יאכל כדיו ככור מות וראם
החלאים הממיתים כמו הקרחת הרקס
ואכל חלקי גופו :

אורב משפט

המות או המות בדי עורו ויאכל בריו גם כן יאו ירצה סווא יאכל בדי עורו כמנח
מרב הכאכ. וכדו הכמארים יאכלס המות: בריו * איבריו סהס ככרו חילן
וסעיסיו. וימ עכמות הכוסאים הגוף ככרים אל הכלי הכסא. וימ בריו כניו *
וכרו עורו איבריו :

ינתק טאהלו מבטחו ותצעדו
למלך בלרות :
תשכון באהלו כבלי לו יורה
על יערו גפרית :
מתחת שרשיו יבשו וכמעל
ימל קצירו :

משפט צדק
ינתק מאהלו מבטחו. ולפעמים
כאשר יתיאם מלגזול :
ותצעירוהו למלך בלחות. ויראה
סמלכותו הנז' תביאחו לירי מיתת בך
וכזה: תסכון רסמו. באהלו מכלי לו.
מכלי חין לו דרך להסיו חפכו.
ולפעמים: יורה על מהו גפרית.
ילסיכוהו למלך באופן סיקה ממנו כל
אשר לו גם מה סלא גזל באופן: כי מתח
סרסיו יבש. סלא ירויה עור: וממעל
ימל קצירו. מה סכבר הריוח וקנה:

ינתק. פי' רס' זל אהלו אסתולסין
נקיה ואמר סיכתק ממנה
המבטח סהיתה בוטחת בו כי ימות
ויכיחה אלמנה והיא בעכמה תוליכנו
לקבר למלאך המות סווא מלך בלהו.
ואחר כך תסכון באהלו ויעה עי'. וימ
ינתק מביתו ומסכנו מבטחו סהיה
בוטח בעפרו אשר בביתו ותצעירוהו
תקויו אשר סיה בוטח בה או הכלחה
למלך בלחות: תצעירוהו תוליכוח: מלך
בלחות. הגרולה סכבלחות כמו בכור
מות :

תשכון. ימ תסכון הכלחה באהלו
מפי סלא סיה סלו אלא
בגזלה ואינו ככון. ורא' זל פי' תסכון
חיה רעה באהלו: מכלי לו. סווא לא
והיה באהלו ותבא חיה במקומו.
והרמכו זל עי' תסכון כספו כמו ותחס
עליך סחסר מלת נפסי וירל סתסכון
כספו באהלו סלא ויהיה סלו כי יגזלוהו
והוא בוד ססודרים סוכן באהלו סאינו
סלו עכסו וסחרגוס אמר ססרו

אינתקויה ממסכניה מרלוקויה ליה *
אסתו באהלו. ואיכנה אסתו כי תכסא לאחר וזה כוטה לפי' רס' זל: יורה יפוד
כמו אזרה בגוים. ובפרית סימן חרבן כמו גפרית ומלח סר' פיה כל ארצה. פי'
המקום סנתעור בו הגפרית אינו כסר לזרועיה ולא יכמחו בו עפסים:
מתחת. לא יסאר לו סרס ועקף לא כין לו ולא ככר בעמו. כי ימות סווא וכניו:
סרסיו ימז לכניו כמו הסרסיו לעכסיו. והתרגום תפס לו דרך
אחרת ואמר מארעה כניו יסתוכן ומן סמיח אחר גזר אוברכיה. וככון סווא כי
כמו סאחר סכרת העכפס יסארו סכרסיו להחליף כן סה סככיס לאחר מיתת
אכיהס: ימל. יכרת: קצירו * עכף כמו ועעה קציר כמו נעע. תמלח קציריה
ער יס :

משפט צדק

זָכְרוּ אֲבָד מִיַּד אֲרֶץ וּלְאֵשׁ לֹא
עַל־פְּנֵי הַיּוֹץ :

זכרו אבר מני ארץ ולפעמים
תבואה ומכה לקית להכרית
כינו כמו כן וכאכאיו בענין רע :

יִהְיֶה פֶהוּ מֵאֹרֶץ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְסִתְּכָל
יִנְדָּהוּ :

יהרפוהו מאור הכלתחו: אל
חסך רעות רבות
וכרות ומתכל יכירוהו בכל מגוריו:

ריחוק כמו מניכס ומה נקראת כרה
יוסכים תיך ארכע אמותיו ומתרחקים ממנו:

לֹא־יִנָּן לָו וְלֹא־יִזְכָּר בְּעַמּוֹ וְאֵין
שְׂרִיד בְּמִגְרָיו :

סלא יסאר לו ביום אף יי' סריר ופליע:
על יוכו נשמו אחרים וקרבנים
אחוזו שיער :

על יומו נסמו סתהיינה מכותיו
בלתי טבעיות:

לרנעים אים לנפשו ביום מפלתך: נסמו תמהו כמו כאסר טמנו עליך רבים:
אחוזו סערי לסיך סופה וסערה וככו סיאמר גם כן תאחזו סערה לא סאיך הלבון
מקפיר כין סהסערה תאחזו להרס או הוא יאחזו חונח כי מחאנו וכבהלו כיריס
וחבלים יאחוזו ומכאנו סכך חבלים יאחזו וסרמכך רקרק ככאך סאיך ססער
אוחזו אוחס כי מה להס על הרעש חלא הס חוחזים אה ססער לתת אל לבס עלא
יכיאס ככה וואין כורך יי' סער לסיך סריות ראסי כלומר ססער סערית ראסס
ואיכו ככו:

אֶךְ־אֵלֶּה מְשַׁבְּעֵת עַל־וָוָה
מְקוֹם לֹא־יִדְעֶה אֵל :

אורב משפט קז

זכרו יב בני ארס סאף על סי
סתחו סס וככיס אחרים
יסאר זכרס וסמס כעולס מפני טובות
סעסו אכל הרסע יאבר זכרו וסמו
כטעס וסס רסעיס ירקב: חוץ כמו
חוכות לסין סווקיס:

יהרפהו יסרפיהו מן ססמיס: או
הבלהות סזכר מאור

הסלוה אל חסך הכרות: יסרפיהו
לסין רחיסה ככו ינבס נחזי להרפס
או יסיהה מאור אל חסך מן החיס אל
הקכר סכוא חסך כמו בחסך רפרתי
יכועי וסוא כפול ומקופל: יכירוהו לסין
מכרה בלסין חזל וסוא בל סס סאיך

לא יי' סוא הכן: ונכר סוא
בן הכן כמו סטרנס אכך
ככר כר כרי: סריר סוא הכסאר
אחר הארס קזרע או זרע הזרע ורומז

כמגוריו כהרץ מגוריו אסר בר סס:
על על מפלתו וימו אסר בא
תמהו האחרונים כסזכרו

הכלתחו וסמפו מפלתו וגס הקרמוכיס
סחינו בזמנו וראו טובתו ומפלתו יאחזו
סער כטעס והסמותי עליך עמיס רבי'
ומלכיהס יסערו עליך סער וחררו

כסמו תמהו כמו כאסר טמנו עליך רבים:
אחוזו סערי לסיך סופה וסערה וככו סיאמר גם כן תאחזו סערה לא סאיך הלבון
מקפיר כין סהסערה תאחזו להרס או הוא יאחזו חונח כי מחאנו וכבהלו כיריס
וחבלים יאחוזו ומכאנו סכך חבלים יאחזו וסרמכך רקרק ככאך סאיך ססער
אוחזו אוחס כי מה להס על הרעש חלא הס חוחזים אה ססער לתת אל לבס עלא
יכיאס ככה וואין כורך יי' סער לסיך סריות ראסי כלומר ססער סערית ראסס
ואיכו ככו:

אך לסין יך סוא מיכוט כלומר
כי לא יקרה זה לכריקיס
אלא למסכנות אכסי העול כי זה סוא
אחריתס

אורה משפט

משפט צדק

אך אלה * שאמרתיו ראסוכה :
משכנות עול * יקרו לאים
עול : וזה * שאמרתיו עקה סחוא עונם
בלתי טבעי : מקום לא ירע אל * יקרה
למי שלא ירע אל כלל :

אחרת' וזה הענין מהעונם הסו' מקום
עול לא ירע אל * כל מר ההוג לבא עליו
ומס הוא מקומו * ועל סזכר מסמם
לסניס' או יהיה חסר ס' כלומר מקום
סל מי שלא ירע א' * ואס כן אתה סקרה
הלך כמקרה הכסיל אתה רסע כמהו

וכל מה סתתחזק לומר כי האל הרסיע דיכך ותבוא ראהי בזה מתוקף הייסורי
הוא חזק ורחים גדולה סאתה רסע ועול ולא ירע א' : עול * סס התאר על מסקל
נכב סלח :

עד * אלא כמו מתי חוגינן
מעין חובה ויגון וסרמו
ינה והוא מכנין הפעיל : ותרכאוכי :
האלף נחה והמליץ חסר הס מרכאים
אזתובסס הס סאומרים לו סייס ריון
באו על רסענ סכזה הוא נסאר מיוכה
ונסכר :

וען איוב ויאמר ו

עד אנה תגיון נפשי ותדבאונני
במלים :

איוב ו עד אנה חוגינן נפסי
לסזכר לי

כער סל אחרים : ותרכאוכי במלים *
סאמרתיו וזה מקום לא ירע אל :

זה יעשר פעמים תבל יבני לא
תבשו תהברו לי ו

תהברו לי יתעסו סיהיה לבי כורה
רעה על דבריכס נגרי :

ואף אמנם שגיתיו אחי תלין
משונתי ו

ואף אמנם סניתי * וגם סיהיה
אמת סשגיתיו ועס זה * אחי
תלין מסונתי * סלא עסיתיו ססוכה :

זה * ית עסר פעמים מספר מרוקרק
לפי סיס עסר מענים עד כאן
ואינו ככז סרברד אחב עכמו לא היו
מכלימים אזתו והככז סלא כאמר
בדקרוק אלא לסזן רבוי הוא כלומר
חרבה פעמים כמו ואש עסר נסיס
לחזיכס והרומיס לו : תהכר יאיץ לו
רע במקרא והמפרסיס זל סמכוהו
ללסזן קרר סהוא לסזן תמיהה בנערה
ואעסר סהוא לעג מפני הקסרו עס
מלת לי כמו לעוג לי :

ואף * פרס' אס רסעתי או לכתי
לכרי אסא העונס ואתי
תלין המכה הבאה על מסונתי *
זהרמבז זל פי אס טעיתו אחי תלין

טעויתו סלא אסוב מזהה מפני דבריכס כי טסיכותיכס הבל לא כאסר חכבתי
מתלה סהייתס חמי' ואמרתיו חרוכי ואני אחרים וגו' וגם זה אינו ככז * והככז
כי הוא נקסר עס הסקוק סלפניו יואמר להס חתס איככס מתכייסס מלהלעיג לי
עסס אחר עעס ולומר לי סאמי סוגב איץ זה דרך המנחזיס לסבר לכ המתנחס
בדברים קסיס כי אס איץ בפיכס דברים טוביס דברי יחומיס למת תכייסוני
כרברים

משפט צדק

אודה משפט קח

צדקרים ואמילוי יהיה כדבריכם טענותי מה מזיק לכם טענותי ומה תועלת ים
לכם בהלכות פני בזה הרבה פעמים כי הטעות צמי ילק ולא עמכם ואתם מה
לכם עלי: אהנס- במו אמת כלומר ודאי:

אם- ית תגדילו כפשותיכם כלומר
תתבאו עלי- וית תגדילו
לפוכי וית תגדילו מסונתי וית תגדילו
בערי- ועיני הקסר הפסוק הוא
שיאמר אם באמת ובוראי זאינו ספק
לכם תגדילו מצנכתם סאני רשע-
ותוכיחו עלי להבי' ראיה בזה: חרפתני
ויסורי רבו כי עש כל זאת ההגדלה
והסוכחה עלי כי אלוה עותני:

דעו- עותני- עוות מפסטי כמו
לעוות ארס בריבו: ומכורי-

הוא הרסח סכרין בו: הקיף- סיכב
כמו כי הקיפו: תגנוס לסבוב לאקשא-
כלומר כור כרני כרפחו סהקיף עלי
כדי שלא יאכרח ממנו בחתם וכעול
כמו שיאמר אחר זה:

הן- בכל עת אני זועק וזומר חתם
חתם ואיני נכחה מאתו:

אענה- מכני כפעל וככל פת אני מטוע
מתכא לי תפועה מאתו ואין משפט כי
הוא רץ אותי בלא משפט:

ארחי- הנה אני בכרה אסר לא
אוכל לקום ממכה במי

סאינו יכול לזוז מתקומו מפני אמת
מפתי סבית או שהוא חך מקום מוקף
מחיכו וברר סכיב או שהוא במחשבים
ולא יוכל לראות הכתיב אסר ילק בו:
כבורי- כבורי- רמז א הממון כמו
את כל הכבוד הזה-

עטרת ראשי- רמז אל סבנים כמו
עטרת זקנים בני זנים- ויז עחכל
רמז אל המעלה והכבוד שהיה לו
מכני ארס ואולי ורמזו אל האסר
מחשדומו

אם- אהנס עלי תגדילו ותוכיחו
עלי חרפתני:

אם אהנס עלי תגדילי- בעבור זה
תגדילו עלי בקטורח: ותוכיחו
עלי חרפתי- מזה הים מנת פכסי ולא
מאחוס בני יותר מזה:

דעו- אפוא כראלוה עיתני ומצודו
עלי הקיף:

דעו- אפוא כי אלק עותני- רעואל
סהאלות הרע סהוסף עונם
על הראי לסונג עסא לי עול: ומכורי
עלי הקיף- מכל דר בכנים או במתן
וכנף:

הן- אצעק חתם ולא אענה
אישוע ואין משפט:

הן- אכעק חתם- אכעק לאל הטוב:
אסע- לאל הרע סהרבה
להסמית:

ארחי גדר ולא אעבור ועל
נתיבתי חשך ששים:

ארחי- גדר- ככאבי הנוף סלא
אשקרל למט הרע:
חסך שים- סלא אכלית:

גבורי מעלי הפשיט וזכר עטרת
ראשי:

גבורי- מעלי הפשיט- מלכום סל
בכור

אורב בשפט

משפט צדק

סחמדותו סהוא רפע סאיץ הספספת
הכבוד והכרת הפעטה ויתר מזה :
יתצניי ית אמותו כמו תנוד וכירים
יהץ סהוא הסרת הטבלה
מעל התנוד וכץ היה אומר ריוב לפי
ס' בלה בסרו ופירו סעל עכמיתיו
וזה ספי' טעית כי כתיבת התנוד היא
העקירה מעל גבי קרקע לפי סהוא
מחובר כרכרי דזל וכמו ונתץ את
הבית י אבל סהוא הפל לחילץ המחובר
סנוחזים סכיב סעפר אשר סהוא

כבוד בקרפי את מעלי כאבל : עסרת
ראסי כחמרו וינז את ראסו סהיה
סערי הראס או קנתו לכבוד חגלס
כחמרו גני כורך והסליכו :

**יתצני סכיב ואלך ויסע כעץ
תקנותי :**

ויסע כעץ תקותי בחולי הגיף הסיר
תקותי מלהוליד ולקנות עור
ממיו :

סכיב סרסיו ואחר כך כופל וזהי סאמר אחר זה ויסע כעץ תקותי כי אחר סהלך
סחילץ ומחץ חילץ לו תקוה להחליף וינקותיו : ויסע מבכין הפעיל על כן היור
כפיתח כמו ויסע מסה את יסרהל כלומר ספי' ממני תקותי כמו סאיץ תקוה
לעץ הכיתץ סיעספה פירו' וזה על ררך תוכחתיו בכל סמענים כי מה סהכטיחוסו
פאחריתו וסנה מאר היא טענת הכל כי חילץ לו תקוס בזה :

**ויחר עלי אפו ויהי שבני לו כעיריו
יחר יבאו גרודיו ויכלו דרכם
ויחוו סכיב לאדליו :**

ויחשבני לו כעיריו כזה סלא סהכ
כערונה אבל יחר
יבואו גרודיו כאמרו עור זה מדבר
וזה בא :

ויחר י ויחר סהוא בחירק היור
הוא מבכין פעל הקל והוא
כודר וכאמר כססחרון הוא ברין כמו
ויחר חף וי' במספ' ויחר חף וי' בס
ועתה סהוא כפתח היור סהוא מנכין
ספעיל והוא יוכא סהוא חדרה אפני
כלומר כי תן הרין לא היה עלי דין
חרוף חף אבל סהוא סכני כאחר
מכריו וסחרה אפני עלי סלא כרין וזה
מתלונכותו סהוא מתרעס על ספי' סהוא

מתקס ממנו על קבת עכירו סעספה בימיו כעיריו בייסורין קסים כארס סמתנהב
כץ עס אחר מכריו וכבר הקדמנו זה סרבה סעמים :

יחר פי' סאפ' זל ויסולו מענין סלון ממחיר כמו סך אחר ררכך בסירים
דרכי סירר : ואינו ככין : ורס' זל פי' מלסון מסילה והוא סככין : וכץ
תרגום וככסו עלי ארמיהון והרמכץ פי' עלי כמו יי כלל' יי סם בואים עור פי' עלי
מחם ססס ררכים עלי כמו ברורך כמסילה וסווא סככין : וזה מתלונכות איוב
כי יאמר חף על פי סיסיו ויסורין אלנו ראויים לבא עלי מפני סחטת כעורים אבל
ביחוס יחר חילץ זה חלל ממני איבת וסכאה וזהו סאמר יחר יבואו גרודיו להלחם כי
ולא באו זה אחר זה והוא מסל אל הייסורין ויחץ להם מסלול ודרך כי אס על
גכי וסכיב לחללי סם חכים כרו פלא אכרת סעניקס וכבר הקדמנו זה :

אחי

משפט צדק

אחי מעלי הרחיק וירגע אדוני
במניו

אחי מעלי הרחיק על הפך ואח
לכרה יולר: ויורעי אך זרו
ממני גם אם לא רחקו נהפכו לזרים
ונלתי מכירים: נהפכו בני סלא
כמהנה הטובי:

חדלו קרובי ומידעי שבחוני

גרי ביתי ואמרתיו לזר תחשבני
גברי הייתי בעיניהם

אחדב משפט קט

אחי כמעט כל אחירעם שלחה וכל
אם הוא אים מכאזבו וידוע חולו
ואיוב פעם אחר פעם יתרעם על חוקף
הסיריו וסבויים: אך זרו מענין זר וככרי
או יהיה כמ מלה אחת מענין אכזריות
ואם האחים הם נרחקים האוהבים
והיודעים לפסם כל סכן פסם נעמים
אכזרם:

חדלו - אפי' פעם אחת בסוב
אינם מבקרים אותי
קרובי כאלו פסקו ואינם בעולם ויורעי
לפנים סכחובי כמת מלב:

גרי - גרי ביתי הם הסכמים כמו
ומגרת ביתה פסיח ברה עמה
בבית: תחסבוני יא מהוא לנקבות

כסתרות כמו יחסכוני לזכרים נסתרי' וזוא זר ועל מהפנת תחסכנה אותי ואפטר
סחוא מורכב מזכרים ונקבות כי לזכרים יאמרי יחסכוני ולנקבות תחסכנה אותי
וזה מורכב מפניהם כמו ויחמנה' ויסרנה הפרו' סהם מורכבים מזכרים ונקבות
הרכבה הפך מזו ואופטר לפרמו בלא זרות סחוא לנקבות לנכה וכאלו מרברעם
אחמתיו סהם בפניו כלומר אחי אומר זה לרמד ואולי יחסכוני סאני מבוס אבל
אחמתיו אחת אם אינו כן - בכדי הייתי בעיני סככותי ואחמתיו וספתחתי:

לעברי - ואפי' קינן כסש נחאסתי
בעיניו כי אקראכו ולא

לעברי קראתי ולא יענה במו
פי אתה חדלו

יענה ואחחק לו במו פי סיעסה מה
סמוטל עליו לעסות אפילו בלא רבור
ואני מרבר אליו בתחסנים סיעסה ולא יסמע אליו ואף על פי סהסס נתן כל
אשר לא יוב ביר סטטן ואם כן מאיך היו לו עכדי' ואחמתו ולמה לא אחמתה סטטן
והרי הוא היה מתכוין להסעטיו ואיפטר סלא הכיחם אלא כדי לבפרו סיתחן
אליהם ולא יסמעו והכפר הזה הוא יותר גדול מסאם לא היו לו כלל:

רוחי - כספם לארס חלויים רעים
ויסורין אסתו הרבילה

רוחי זרה לאשתי ונהתי לבני
בטניו

עמו איכה מתרחקת ממנו כי היא
כבוסו ורוחי כעסות זרם לאסתי כאלו
איכני איסה: וחנותי ימ תן וחכותי את
אשר אחן כלומר ונעסית זרה רוחי
לאשר חנותי ורחמתי כאוהיא בני בטני
כח א 23 x ולזה

לבני בטני בני הבנים מאסו בני
סחסכו סאהית רסע וראוי
לאלה הסורין:

אהב משפט

ולזה ספיר'בא יפה כי סכתוב סעיד כי לא הים לאיוב בניס סהבית כפל עליהם •
 וית וחנותי מס כלומר תחנונותי הם לכבי בטמי סאכטרך לרבר אלניהם בתחנונים
 סוף על פי סהזכיר למעלה כי מתו בכני ובכותיו איפסר סכמי כמי ובכותיו לא
 מתו כי לא כתנס הפ' ביר הסטן כי היו קטנים ואין להם עונם כמו אבותיהם
 ואמותיהם ואותן קרא איוב כמי בטמי בכים הרי הן ככנים ויס פירוס אחר
 סאינו ככון :

גם • ית עוילים כמו יסגירני אל אל
 עויל סהוא כמו עול ואינו ככון
 לפי סעכין אכל הוא כערים כמו יסלח
 ככאף עויליהם וכקראו כן מפני סהם
 עוללים • יאמר כי אפי' סכערים ואין כריך לומר ספרים מאכובי ואם אעמוד
 לנחונ' להס ככור ירכו ברע כי כל דבור הקסוד עם בית הוא לסוף הרע כמו
 ותרבר מרים וזהר כמסד הנרכים כך • לא אם כן הוא רכור סל ככואה כמו
 רוח י' כמסס בר רכר בו • אורכור סל זיוונ כמו כיום סירכר בה אלא אם כן
 יפרם כמו ככברות מרובר כך :

תעבונני • אהבי אסר יסריו אמתיק
 סוד עמהס והיו אגמי
 סודי מעכובי רחוקני : וזה אהבתי
 כהפכו כייכלומר וזה אסר אהבתי וגם
 מתו קודרי כלס כהפכו כיי סנהפך לבס לסכוא אחתי ולזה אסר זה אהבתי לס' יסיר :
 וכהפכו כי הוא סכאל כלס או יהיה וזה סב אל עם כלומר זה עם אסר אהבתי :

בעורי ובבשרי דבקה עצמי
 ואתמלטה בעור שני :
 בעורי ובכסרי רבקה עכמי • הנה
 סעכס רכין גס לעור כאיזה
 מקום : ואתמלטה • מהרבך : בעור
 סימי • לא רכך עור ספסתיס לסמיס
 כאוסן סכסאר הרכור :

מהמות בעור סימי והס סחככים סלולי סאמי לועס בהס הייתי מת כי כפלו סיכני
 מהחולי ולא כסאר לו רך סחככים • ובהס לועס להמלט מהמות :

חגני • אסר סאזהבי וקירובי סכאובי
 ובכרו עלי אלנו המכות
 רחמו עלי : יד אלנו' מכה כמו הכה יד
 י' הוים • ואיעסר סיאמר ואמי כועק
 תמיד

חגוני

משפט צדק

חזונו • הפתירו בעדי : אתם רעו
הרכיקים מחו • כי יר חלק
נגעה בי ייר האלק הרע כי לא יעסה
כאלה האל הטוב :

למה תרדפני כמורא וּבְשֵׁרֵי
לא תשבעו :

למה תרדפוני • אתם כרכריכס :
כמו אלי • כמו האל הרע
בזעמו : ומכפרי לא תמבעו • ולא
יסעיקו אכלכס אותס הרעות מאתס
רואיס ככפרי גם אס אולי חטאתי :

מִי־יִתֶּן אִפּוֹ וַיִּפְתַּח בּוֹן מַלְּי מִי־יִתֶּן
בְּסֵדֶר וַיִּחְקֶנּוּ ו

מי יתן אפוני ויפתח בוני מלי מאמרתי :

מחוקק • וכמו החוקקים חקקי און סכתוב אחריו ומכתבי עמל ככתבי ויוחקו
ה' יתן רפס להקל :

בעש־ברוקל ועפרת לער בצור
יחצבון ו

לער בכור יחכבון • כי ירעתי כי
יחכבון בכור למסמרת ולאות
לכל מסיל :

ימים רבים לחסכו סהס אמת כיהטועץ סקר אינו רוכס סיכתבו רבריו כי יורע
הוא סיחתכר סקרו :

ואני ירעתי גאלי חייאחרון על-
עפר יקום ו

ואני ירעתי גואלי מי • וכמו כן
יכתבון ויחכבו בכור רכרי ל
מאמר כי אמכס ירעתי גואלי האל
הטוב

אורב משפט ק

תמר מרכ הכצר חכיו ונר :
למה • הנאון רכיו סצדיח זל מי'
אל לסון חול כלומר אלה
וסב אל האוהבים והקרובים סזכר און
אל המכות • והחכס אכע זל פירס
לסון קרס יכז הרמכז ואז חסול' מחקו
יאמר למה תרדפוני כרכריכס כמו
סרדעני האלוה כייסוריו לא רי במה
סעסה הוא ולא אתס סכעיס ממה
מאתס רואיס ככפרי • או יאמר באמת
אלו אכלתס מכפרי לא תמבעו ממני •
ער כאן :

מי • מי יתן • הלואי כמו מי יתן
והיס לכככס כלומר הלואי
סיכתבון מלי בריו און יוחקו ככפ' כעט
ברזל והוא ככפ' אחריו • חקיקה
לסון ספירה כמו סתוחי חותס און יהיס
ויוחקו כמו ויכתבון כמו סכקר הסופר
ויוחקו וכתוב אחריו ומכתבי עמל ככתבי ויוחקו
ה' יתן רפס להקל :

בעט • דרך הכותבים על האנכים
סחוקי' כעט בירת הכתיבה
ואחר כך מתיכיס בו העופר והכתיבה
היא כראית באר הטכ וקיימת לעולם :
יחכבון • כמו יוחקו כמו כי סככת לך
סס קבר וכתו' סס חוקי' בסלע מסכז
לוי • ואיוב הים מתאווה סיעמרו רבריו
ימים רבים לחסכו סהס אמת כיהטועץ סקר אינו רוכס סיכתבו רבריו כי יורע
הוא סיחתכר סקרו :

ואני • יאמר אני רוכס סיכתבון מלי
כי אף על פי סאתס מרסיעיס
ירעתי כי יס חי בעולס חכס סיכז
דכרי ויגאלכי מחסר סאתס חוסריס
אותי ואס איכנו היוס חי בעולס יולר
לאחר זמן ויעמור על עסר את
האחרונים מי סיכז דבריו יוקרמכס
כח כ' 28 2 און

אודה בשפט

בשפט צדק

או תהיה הכתיבה אל המכאובות
הגאולתם כן תהיה מהם והאחרונים
ויקאו ויקפה להם עורים לפרם אני
מבקט מכס סלא הרדפוני ואני מבקט
ומחילה סיכתוכן מלי ואעפי סירעתי
סלא תבאליני אתם מברוחי ולא יבאני
כי אם הביאל החי לעולם וס הוא עומר
אחרון על עפר כטעם אני ראסון ואני
אחרון ער כאן :

הטוב אשר ממנו תקות גאלה : חי
מכר עכמו לא מכר זולתו ובוה הוא
יחיד בעולמו כי חיץ לבוס נמאסים
מיץ חיים ולא מביאות כי אם מחתו :
ואחרון וירעתי גכ אותו הרע הבא
אחריו : על עפר יקום סאילנו ממסלה
זולתי בעפר כנפטרים סהם על עפר :

ואחר עורני נקפד את זמבשורי
אחיה אלוה :

ואחר יואמר ומבשרי לא תסבעו
ועוד ים מכות אחרות
סאינכס רואים סאתס רואים סהעור
נפטר מפני ססחין אבל אחר עורי
ום מכות אחרות סאפי העכס נסבר
ואומר להם אחר עורי עברו מכות זאת
העכס אשר אני מראה לכס או זאת
החתיכה סל בפר כי חיה אוחז בידו
החתיכה ואומר להם זאת החתיכה
סברו מכות ימי ואחר ססברו עורי
תסאר זאת המגלה כתוב לרוד אחרן :

ואחר עורי ואחר סהוכס עורי
על ידי האל הרע : נקפד את
נקפדו סהוכס פמי זאת סחויכות בחלמות
זחיונות וזה עמס האל הטוב כהכתר
פניס והאל הרע בעכס : ומבשרי
ומתוך מיץ הרע סאפי מרגים בכסרי :
אחזה חלק אני רואה סהיה פעולת
האל הרע סלא תכא כזאת מלפני האל
הטוב ספילו עב העוכס :

נקפד לספן סבור כמנוקף סככי סיער כנוקף זית וסרסו נקף והוא מכניץ פעל
הרגום : ומבשרי סהוא באלו המכות אני רואה האל ומעסה תקפו ועבורתו

אשר ועוד ים במכותי ענין לא
ירעס זר אלא אני לבדו רואה
ומרגים מהסים בפנימי הגוף כטעם
לב יורע מרת נפסו והוא דרך מסל
לתוקף החולי בפנימי גופו לא סכלן
הכליות ממס ודרך מליכס היא כלו

אשר אני רוחו לי חיץ מרגים בזס
זולתי :

עס כליות כמו גם מרתן תרומי וסרומים לו במליכת הנכואות ורצל פירסומו
בפסומו כי אינן נספכו כליותיו אולי הוכיחס בגללי בארתו רואה אוחס ומזה חזס
כייד אלנה נבעה בו כי מעסח נסיס בו סלא יחיה הארס אחרי כלות כליותיו
ולקוחס ימי אני אחזה לרעות דיני סאפי יורע כרקתי ומרבר ראבתי על זה כלו
כליותי בחקי :

כי האמרו סהגדרך לוי ושרש
דבר נסיעא ביו

בי נראה לי פירסו כי תאמרו
רודפי אותו אם אחרנו
פעלו סהוא רעס והלא אחת הוא לפי
סחסקס

משפט צדק

אורב משפט קיא

בי תאמרו מה בררף לוי ואתם כסאתם הוטבים עלי טענות פקר וקנטורין לרדכני ולהוסיף כערו ומה נדרף בטכנות סקר אותי סרם דברי דבר אמת פקרי סמבא בי :

גורו לכם יפני הרב ביהמה עונות הרב למען הרעון שרין :

גורו לכם מפני חרב מל אלוך הרע : כי חימה למען תרעין סרוך כי למען תרעין אחי אומר לכם מהחמה אסר לאלי ית על הרור שאיכו עולא יפה והצימות מכסלתי בס למעבר וחרב האלוך הרע המרבה להסמית הס יחרו סרוכי והסחיתוכי :

מחמתם ספרם דבר פפע גמא בי חס ככה עלתה במחפכתכם ים לכם עתם גרול וביוו ממני וים פירוסיס אחרים וזהו היותר בכזן בעיני :

גורו לכם ופחרו מלא יבאלו עליכם חרב כי זאת החמה

מאתם מכעיסים אותי ברכרים היא חמורה כעונות חרב וכספיכות דמים עב גורו לכם מלא חבילאו עליכם חרב גוקמת סתרעין באמת סיס דין וחספט וים אלהים סופעיס בארץ לענום המלכיס פני חביריהם למען תרעין סתרעון כמו למען אסר יבוה כמו סיכוה וכמו למען יכוה סיכוה ואיכם כסאר למען סכמקרא ססוה גתינת טעס : סרוך כמו אסר רין

והסין כסין מאתם מרבר עמי סקמתי רבורה בסנס הוא בסרי כן נראה לי פו זה הפסוק וים פירוסיס אחרים :

ואתה הסעיין ראה אוך איספר לטעון על איוב סהוה היה מאמין סאין האלי ית מסניח בזה העולם וכל רבריו סם כהפך וכבר

הקדמנו בתקומות רבים מה היתה אמונתו והתרגום תרבו כך רחולו לכזן מן קדם חרבא זורוס בררגיו אלהא על סורחנותא מגרי קטולין דחרבא מן בנלל דתנרעון דריין קס ט הוא מרי ריבא יפרס כי חמת האל עונות חרב היא ומה ספירסנו הוא ככין :

כבר הקדמנו בספרקים בי לכן :

גופר אחר סתלה ענין ויסורי איוב בסוד אלהי כמס ויגר לך תעלומות חכמה איין לו להסיב דבר אחר על כן התכלל בכאן ואמר כי לולי סהוה חוסס לכבורו על סמעו מוסר כלימתו בסאמר איוב ולא אמכא בכס חכס על כן הוא מסיב ופי הפסוק על זאת הכוונה הוא כן לכן סחרפת אותי היום סעפי יכירוחיני להסיב בסביל סיס כי הרגס וחוסיס במה סאני סומע מוסר כלימתני ועל כן רוח מבכתי יעכגי כלוער

ויען צופר הנעטתי ויאמר לכן שיעפי ושיבוני ובעבור הושי בי :

צופר ב לכן סאין הרור עולה יפה כאסר אחרת סרוב אכסי הרור חוסבים אל ה' תועה : סעפי מחסבותי בעיין : וסיכוני וסיכו אותי לרבר כגר כל מאסיס את האלי ית : וכעבור חוסי כי ונס כן דאבר מה מנסייתי כחוס :

אורהב משפט

כל:מר יכריחנו לננות כי הוא מבנין הפעול: פעפיהם המחטבות סרה ללב ככנפים לאילן מלסון בסעפיה פיריה וכמהו בפעפים מחזינות לילה פהס הזהרורים והמחטבות ככנין רעיוך על מסכך סליקו וזהרורין על מסכך ואתר לכך סאתה מהרף חותי מחטבות יכריחוני להסיב: וזמ יסיבוי לאחור פלא להסיב לולי מוסר כלימתי אסמע ואינו נכון: וכעבור פים בי חוס מרגים והוסס לכבדוי אני מסיב והוא לסון חוססין כרבדוי רזל: ועי' רפי' זל הנה מחטבותי וסיבוי וכעבור סאני חוסס בעכמי פלא לעכות אוחך אסמע מוכר כלמתי סאתה מכלים אוחתי ותאתר סלה תמכא בנו חכס ועל כן רוח מכנתי יענני לעכות אוחך עכפ ומה ספירפתי הוא ככין: וימ חוסי בי מהירותי כי להסיבך מלסון חוסס לעזרתי: וימ לסון סתיקה מלסון חוססי מטוב ואינו נכון:

בוּסֵר כְּלִמְתִי אֲשַׁבֵּעַ רוּחַ כְּבִינִי יַעֲנֵנִי:

משפט צדק
מוֹסֵר כְּלִמְתִי אֲשַׁמַּע: אֵף עַל מִי שֶׁאֲשַׁמַּע מִיכֹר כְּלִמְתִי מִפִּי אֵיבֹב בְּאִמְרוֹ כִּי לִבִּס נִפְתָּח מִסֶּלַע וּזְלוֹת זֶה: וְרוּחַ מִכִּנְתִּי יַעֲנֵנִי: מִמֵּרוּחַ מִכִּנְתִּי יִכְרִיחֵנִי לַעֲנֹת וּלְהַפְּיֹב בֹּזֵה לְךָ אֵיבֹב הַמֵּאֲסִים אֵת הַחֵלֵל יִת':

הַיֹּזֵאת יִדְעֵת מִנִּי-עַד כְּנִי-שָׂיִב אֲרָם עָלַי-אֲרָץ:

הזאת חטבת: האמנם רעת מבטח האל הרע נבר הדריק חטבת סהיחה מני ער: אחרי פחטבת סהאל הרע הוא גם כן קרמון נכחי: מני סיס ארס עלי ארץ: הנה זה אינו אמת כי קודם חטאו מל ארס לא היה לו פוס מזיק וסוס רע ואם כן היה אז מניאות סאלוק הרע וממסלתו בטלים:

בִּירְנַתָּה שְׁעִים בְּקִרְוֹב וְשִׁבְהָת הִנָּה עֲרִירָנֵעוּ:

בוּסֵר: דבק עס הפסוק סלמעלה יאח' כעבור סאני מרגים מוסר סהוא לי לכלמה סאני סומע מחך יסיבוי פעיפי וגס רוח אסר יכא בי מתכונתי וכריחתי לפנו כמו ספירסתי: הזאת: ימ סמלת הזאת רומזת אל טענת איוב סאומר סהאל יעות מספט כלומר האס סמצת זאת לעולם לא: אבל רכנת רסעים מקרוב אינו כקסר יפה: אבל הככין סהוא רומז אל זאת המרה סיזכיר אחר כן כי רכנת רסעים מקרוב כלומר האס ידעת זאת הענין סהוא אמת וככין מעולם ומיום אסר ברא אלהים ארסה על הארץ באמת לא ידעת סאלו ירעה לא היית טועין כי האל יעות מספט: מני יכמו חן כלומר מהעולם: סיס: מקור כלומר מיום ססס האל יתכרך סארס על הארץ:

בי: כהר פרסתי כי כל החכירים איך לסס ראייה על יסורי איוב כי סס ברין אלא מרעת הרסעים כי יאמרו כי הוא רפע כמהו כמותס ולזה סס מתחזקים כלס בהפלגת אכרן הרסעים: מקרוב: רמז אל סהתחלה סהיא מקרוב: עדי רגע: רמז אל סהתכלית

כִּשְׁפֵט יִצְרָק

כי רננת רמעים • כי מהם התרעמת
על הנלחח הרמעים אין כורך
לחסיכ בזה : מקרוב • סהיא ערי רבעי
בחופן סזמה מעט מאר :

אִם יִעָלֶה לְשָׁמַיִם שִׂאֵן וְרָאֵשׁוּ
לְעֵב יִנְיֵע :

כְּגִלְלוּ לְגַעַח יֵאָבֵד רָאִיו יֵאָמְרוּ
אִין :

אם יעלה לסמים שיאו כגללו לכנח
יאבר • ולפעמי תהיה הכלחחו
גדולה זמן מה ותאבר לכנח ויהיה
מחאס כגלל פחאוס • באופן סרואיו
יאחרו אינ :

כְּהָלוֹם יַעֲוֹף וְלֹא יִסְצָאֵרוּ וְיִדָּר
כְּחַזִּין לִילָה :

כחלום יעוף • כמו סקרה לרור
המכול : ויורד כחזיון
לילה • ולקנת הרמעים יקרה מיאבר
כבורס כחזיון לילה כמו עקרה למכרי
במכת בכורות • ולקנתס :

עֵין שְׁזַפְתָּהּ וְלֹא תוֹסֵף וְלֹא עוֹד
תְּשׁוּרְנָהּ מְקוֹכָה :

עין שזפתה ולא תוסיף • כמו סקרה
לפרעה כסאמר לו מסה לא
חוסף עוד ראות סכר • וכן למכרס
כסאמר עליהם לא תוסיפו לראותם
עוד עד עולם :

בְּנֵיו יִרְצוּ רָלִים וְיָרִיו תְּשַׁבְּנָה
אוֹנָה :

אֹרֵב כִּשְׁפֵט קִיב

התכלית סלא יארך זמן טובי : רננת
כמו סמתח : רטע • כמו חוף :
אם • סיאו • רוממחו • וסרסנוסא
והוא כטעס ואס כינ ככביס
סיס קך מסס אורירך כאס יי :

כגלרו • פי הרמכז זל כאשר
יתגלל ויסיב מעט

יאבר לכנח כאלו אחר סלא יוכל
להתסך מעט עד סיבאו סיכות אכרו
לעד • או יאחר אחר סיגייע לעב
כסיתגלגל לררת לכנח יאבר •

והמפרסיס פירסו אותותן כגלליכאת
הארס לפי סהרעי מתגלגל בעת כאתו
כקר'כז והוא כמו כאשר יבער הגלל •
וכן תרגמו הסתרג' היך רעיה ללמלא
והובר : רואיו יאמרו אינ • כטעס סמס
זרמה וכורד ולא כורע מקומו איה :

כחלום • כל עכיוני הרמס סס
כחלום אסר יקיץ
החולם וריקה כעסו כן יעוף ככורו ולא
ימכאוהו יודעינ • ויורד לסון כרוריס
כלומר ירחיק כרור כחזיון לילה והוא
כפל לסון :

עין • שזפתה לסון ראה כמו ולא
סזכתו עין איה • ועין הוא
לסון כקכס כמו עיני ראתך • אחר כי
כמעט קט יאבר כטעס התעיף עיך
כו ואיכנו והעיץ תדאכנו ולא תוסיף
לראיתו : תסורכו • לסון ראה כמו
אסורכו ולא קרוב ומקום במקום זה
הוא לסון כקה או יהיה חקר • והראיו
עין מקומו ועין סזכר פומר במקו'סני :

בניו • הפי הככון כי ירכו הוא
מענין רכון מככז פעל

הרגום יאמר כי בניו יכטרכו לרכות
קרלים על גזילת חבית' וגם הוא עכמו

אורה משפט

ריון תסבכה להם ההון והוא מלסון
מכאחי און לי סהוא כמו חון ומכאנו
אמן והמון או יסיה בלא חלוק אוחיות
ונקר ההון און לפי סהוא כמו של ארס
כמו ספקרא חיל כמו עסה לי את החיל
זזה והעמין לומר כי סופטי ארץ
יכריחוהו להסיב גזילתו וית גזילתו אונ
סעס' כאון וכספק וכמהו מחסכו אונך:
עצמותי פרס' כי עכמתיו תלאו
כהעלונו וכערותו ועמ

תסכב גבורתו סימ' פתאום ככערותו
ועס כח' והלמכין זל פילפי דרך זו כי
עס הגוף תסכב הכעס לעפר ואיכו
ככון יזמ עלומיו חאית כעוריו יחל'
כי הוא מלא עונות מכעוריו וער עתה
ולא יסוב מהס ועמו על עפר תסכב
חטאתו כטעם וזיה עונות' על עכמות'
או ירחז ל גזילתו סכמותו ימות ממו
ולא יכליה ויתכץ כי תפס הכתוב
עכמותו לומר כי איכריו גדולים
מגזלותיו והכל חולך אל העפר כרעס
עלותיו לסון כעוריס ממס כמו כי בטת
למאר סיך:

אם יחס תערכ בפיו הרעה וירכה
לעמותה לא יגלה הרבר חבל
יכחירכה תחת לסונו לעמותה בסתה
זזהו ככון וים פיל אחר סאיכו נכון
כעיימי ימתיק הוא כורד והוא על דרך
הסאלה:

יחמול כאמר יחמול איס על בנו
העובר אותו כן יחמול
על הרעה מלא תאבר בכר מלא תכא
למועל על כן ימכענה בתוך חכו מלא
יכירנה ויסמתו עכמס ממכה:

לחמו ית כהקס סמכא דרך הווסט
דרך קיח הסך המכהנ
הטכעי

משפט צדק

בניו ירכו דלים באופן סכניהס
הוכרכו לרכות דלת עס
מכריס סאכרו נס הס במכות הארץ
בקפי עורף המלך ועבריו: וידת
תסכנה אונ' והגול סגזלו סהוא סכר
עכורת ססוס רכוא הסיוכו כיריהס
כססאילי' כלי כסף וכלי זהב וסמלות:

עצמותיו כלאו עלוכו ועכו על
עפר תשקב ו

עצמותיו מלאו עלומיו ולקנת
רסעו יקרה סעכמותיו
מלאו סכל ז' עלומיו כמו סקרה לכלעס
ססיה כן לג סנה במותו כמו סחזית
רזל והכליה בזמן ססכר אותו סיסון
לקלל את מואב וכסכתן עכת הזמה
לכלק: ועמו על עפר תסכב' ואותה
ההכלחה תמות עמו מלא יסאר ממנה
דבר לככז אחריו:

רזל כפסוק וזרתי פרס על פוכס:
עלומיך או חטאת כעוריס כמו עלומימ
למאר סיך:

אם תמתיק בפיו רעה וכחירנה
תחת לשונו:

אם תמתיק בפיו רעה ואף על
פי סהכלחת הסכר תמתיק
כפיו רעת סקללה ססיה ססן לקלל את
יסראל: יכחירנה תחת לסונו הכה
הוברך להכחירה ולהכריתה תחת
לסונו ולכלתי הוכיאה כפיו במכות ה'
ית' סאמר לו לא תאור את העס:

יחמול עליה ולא יעוברה
וימנענה

משפט צדק

הַמְנַעֲנָה בְּתוֹךְ הַיָּם

יחזול עליה ולא יעזובנה. וגם כי לא עזב להוכיח לפועל את הקללה הנז' כפי האפשר לו וערך מזכותות וילך ספי. הסס האל ית': ימנענה בתוך חכו. והפך את הקללה לכרכה ואחריו כן:

לְחַמוּ בְּמַעֲוֵי נְהַפְךָ מְרוֹרֵת פְּתַנִּים בְּקֶרְבּוֹ

לחמו במעיוכהסך. סהקיה כל מה סקבל מבלק כסמכאיה יסראל במרין וכן: כהפך מרורת פתנים בקרבו. מה סקבל מסיחון בקללו את מואב כי אמנס אז כסבא בדי יסראל:

חֵיל בַּלְע וְיִקְאֲנוּ מִבְּטָנוּ יוֹדֵשֵׁנוּ אֵל

ראש פתנים יינק תהרגרו לשון אפערה:

חיל בלע ויקאנו. יקיה אותנו חיל וסומר סבלע: מבטנו יוריסנו אל. לעמו והוא: ראס פתנים יינק תהרגהו לסון אפערה. מכות פכחס ססיה סס לראס:

לרעתו וענין חסמל כי בעורו יונק ראס העתן תהרגהו לסומו כי עתן ואפערה אחר וכך זה גזלתו היה סכת אכרז מה סהוא סלו. וית ראס פתנים עסב סאוכלי הפתנים ויס בו ארס לעי. סאכל ממנו כחנס וכמהו סרס פורה דאס ולענה וסדומיס לו:

אֵל יִרְא בַּפְּלִגּוֹת נְהַרְוֵי נְחָלָיו

דבש

איהב משפט קט

הסכעיו והסכוכו סזחא נקסר עס מרורת פתני בקרבו ולפי סדמה רשותיו לרכר מתיק בתוך הפס הזלים המס! ואמר סכסיהס בתוך מעיו יתחפר לחרס מר' כלעל' כדרך אוכלי הסמי' הממית: כרי סירגיסוהו מתוק לפי סהמאסל אותו מערב בו דברים מתוקיס כדי סלא ירגיס האוכל בו ויסליכנו מעיו וכסהוא במעיו כהפך מזוננו למרורת הפתנים סהיא ארס ממית: פתניס יסס ממיס זוחלי עפר כחס סרף וכיובא בו:

לחמו. מזוננו כמו עבר לחס רב: חיל. ידוע כי אוכלי הסמים הממיתים יבא להס התעוררות קיה ומקיהיס מזונס ולזס הסלים המסל בזה כי רעת הרסעיס היז מתוקה בפיהס ולכסוף תהיס מרה באחרונ' ויקיהו אסר היה בבטנס וזהו רמז אל הסכת הגזילות ככה הדיימין כטעס ערב לאיס לחס סקר ואחר ימלא סיהו חכץ: חיל. לסון ממון כמו ויסראל עוסס חיל: יוריסנו. כמו יסליכנו וסוהו כפל לסון:

ראש. ארס הפתנים הוא בראסס וסוהו יינק אותנו כיונק סדי אמנו וארס האפערה סהוא מין כחס ממית סוהו בלסונו ותעקבהו לסומו ותהרגהו בארס אסר בה מסל סהוא חוסב ללסוף הין וסוהו עוסר סמור לני לרעתו וענין חסמל כי בעורו יונק ראס העתן תהרגהו לסומו כי עתן ואפערה אחר וכך זה גזלתו היה סכת אכרז מה סהוא סלו. וית ראס פתנים עסב סאוכלי הפתנים ויס בו ארס לעי. סאכל ממנו כחנס וכמהו סרס פורה דאס ולענה וסדומיס לו:

אל. מחסכת הרסע בצולותיו סוהו כדי סירבה תסנוגיס וללא יסיד זה לעולם כי לא יראה רבני סוכה כט ח 29 i כסתכא

אחדב משפט

כסתבא טובה בעולם לא יראה
דוגמת הכך דואה בעיניך ומסס לא
חאבל ולמי סרמה רעתו לייחיקת ראם
פתמים אכזר סהוא יונק רבר מועט
וממיתו רמה רבנו הסוכה בעולם

משפט צדק

דבש וחמאה :

אל יראה בפלגות ועס זה לא חכה
לחיי פולם סכבר נטרר כמו
סספרו זל :

לכהרי כחלי רבם וחמאה ולפי סאוכלי הסמים הממיתים ינמאו למיס • ויחמר סזה
יכחא ולא יחכא מי סירוה כמאו כי לא יראה בפלגות : פלגות מלסוך סלגי מיס
כהרי כחלי רבם וחמאה איכנו סמוך כדברי המרדקדים אבל סהוא מקרא מסורס •
כהרי רבם כחלי חמאה :

משיב יגע ולא יבלע כחיל
המותרו ולא יעלם :

כ שיב יגע ולא יבלע • ולקח
רעפים יקרה כמו סקרה
לסיוחן סייב ויקח מה סיגע ולא בלע
ולא כהנה ממנו וכך מה סייגע : כחיל
חמורתנו להכיח לככו אחריו : ולא
יעלום • וגם זרעו לא יסמה בו כי
בתלחמם מת סהוא וככו :

משיב יגע סהוא סס דבר כמו יגיע
לפי סהוא כלו קמוץ על

מסקל בסר דבר • וספי הככח כזה
הססוק מה ספי בו סמכז זל יחמר
כיוסיב לננזלי ויסלס להס יגיעו סמר
יגע בו עתה כעכו כי ססופסס
יכרסוהו זלה יאכל ממנו אפילו מה
סכתן לתוך פיו ולא יבלענו ולא יסכה
ממנו ויהיה כמו ממון חמורתו וסהוא
מה סקרה בימי ספלוה סהומר לו עתה
ככער : ולא יבלעו ויסמה כלומר כי לא
יסמה כחמסניהס : חיל ממח : יפלג
יסמח יפעלת ויעלום ויעלון הכל אחר :
כי • ולמה כל זה לפי סרכך במי ארס

כירצץ עוב דלים בית גזל ולא
יבנרו :

כילא ידע שלו בבטנו בחמורו
לא ימלט :

איך שריר לאבלו על פולא
יחיל טובו :

בעסק אסר עסקס כמו אך
עסוק ורכוז עד אסר עזכס רלי ועניו
וימ דלים עומד במקום ססיס דכך
דלים ועזב דלים כלומר עזכס מלעזור
אותם וסרסמוך ויתר ככו • ועל כן בית
גזל ולא יכנהו כי כחכי ימיו יעזב
זית עזב • סס לא פעל מלסוך מעזבה
ברברו דזל כלומר רכך מעזבת
הדלים סזקרתס :

כי דכך עזב דלים • וססכה סאכר
סיוחן כעכך רע סהוא כי אכמס
דכך וגזל אחר דלת העס ועס זה עזב
אוחס כיד כל גזול • וככך : בית גזל •
מן הדלים : ולא יכנהו כי לא ידע סלו
כבטכו כי סיה סרור כל ימיו כמלחמו
וגם : בחמורו לא ימלט • לא כמלס גס
כחמכת

כי • פי רפי זל כי לא ידע לעולם
סלוס בבטנו כי כל יום מתאוח
לגזול למלא בסמו על כן בחמורו ויפי
כסרו לא ימלט סהוא מתכוכה וסולך
נדמס

משפט צדק

בחטבות סחיתה סלו קודם מלחמת
מואב: כי ארץ סריר לאכלו: לא היה
משאיר מאכלו רבר לעניים: על כן
לא יחיל טיבו: לכן לא זכה טטובו
יעסה חיל כמנהג:

אוהב משפט קוד

ורומה לו ותמם כעס חמורו: וימ כי לא
יהיה בטטנו סלו והם בכיו כמו וחמתי
לכני בטני כי כלם יהיו נגועו ובהחמורו
ממונו לא ימלט שום דבר כלומר כי
בכיו וממונו הכל יאבר:

אין: לא יהיה סריר לעסרו להורים
לכניו כי הכל יאבר בכיוו על כן לא יחיל ויקוה היורם טובו: וימ כי החיל אסר
בלע לא ירע סלו בכטנו רק יקיאנו עד שאין סריר לאכלו בתוך מעיו: ויס
פירוסים ומררסות והראסון יותר ככון:

בבגלאות ספקו יצר לו בליך
עמל תבאנו:

במלאות: ספקו לסון סמוק בלסון
רזל סהוא כמו דיו כלו

כסיהיה במלואו וכברכה עד בלי רי
אז יכר לו כי תבא מפלתו מהר: על
דרך ויכיו כל פועלו און להסמרס ערי
ער: או יהיה כטעם סהתימך סורר
חוסר כללותך לבגור יבברו כך: כל יר
עמל: כלומר לסטום עוסה עמל ואון:
תבאנו: כמו תבא עליו כמו ויבאנו
חסריר יו:

במלאות ספקו יכר לו: ולקצת
רסעים יקרה סאחר
סהסינו רי ספקס מהאל ית יכרו לו
בתלונות ומרעמות יוכן: כל יר עמל
תכואנו יר האל יתבר' סקצרה כפסו
בכמל ישראל באה על סמתאויס:

יהי לבלא בטנו ישלח בן
חרון אפו וימטר עלימו בלהובו:

יהי: ואס סמח יגיע ממונו סיסליטנו
האלהיס בעמלו ויהיה למלא
בטנו לאכול לסכעה יסלח בו האל
חרון אפנו: כטעם הבסר עורנו בין
סיכיהס ואף יו' חרה בעס וימטר האל
חרון אפנו על הרעעים בבסר כל אחר
מהס: המסלח הוא האל ית' ואס לא כז'
כי ירוע הוא כי מן סקתס ירברו עמו
בכל זה הספר ויסוב א מבטנו יוריסינו
אל: בלחומי בסרו כמו ולחומס כנללי'
ואמר לסון רביס עלימו על כל
הרסעי: ולסון יחיר בטנו וכו' בלחמו

יהי למלא בטנו: וזה כי נתן להס
למלא בטנס עד אסר יכא
מאפס: יסלח בו חרון אפנו כאמרו
ואף ה' חרה בעס: וימטר עלימו
בלחמו' וזה עסה בעור סהיה ממטיר
עליהס בסר כאמרו וימטר עליהס
כעפר סאר: וכן העיר באמרו הכסר
עורנו בין סיניהס:

על כל אחר מהס: וימ בלחמו לסון מלחמה ימ מאכלו: והראשון יותר ככון:

יברח מגשק פדול תחלפרו
קשת נהושה:

יברח: זהו מסל אל סחרון סיסלח
בו האל יתבר': וימ כפסטו
ואין סורך: כסקי' לסון כלי זין: תחלפוי
ימ לסון כריתה: מן מחלפות סהס

אודה בשפט

סכינים וחלפה רקתו. וזה הוא יברח
מהנסק ותבא חלף הנסק קסת נחומה
והנכון שהוא מן חלף הלך לו יאמר כי
הוא ירבה להמלט מהחרון ויברח
ודמה לאיש הכורה מנסק ברזל
ויסיגהו מה שהוא חזק מהברזל והוא
הכחוסה סקורין אכיר כי החץ יהיה
עתר קל ממנו ויסיגהו עד שיעבור
מגופו מעבר אל עבר :

שלף. סלף הוא בורד והוא סבאל
החץ ואם לא נזכר אבל
הוא בכח קסת נחומה סוכר : גיה
כמו תוך מהחרגוס ומפיק ההא ריוח
אל האמפה יאמר כי החץ הוא סלף
ויוכא מתוך האמפה. וברק החרב
אמר בו מרורת פתיים כמנהג למסוח
החכים והחרבות בסס חמות וסלוף
ויבא מנוח : יהלך עליו אחר סימות
בכח החץ והברק כל אחר מהאימים
והם אכסי החיל סאימתם כפלה עליו
נבא יחיר עס רכיס כדרך ויבא חליו
אנשים וכדיקים בכפיר יבטח :
סלף. כמו וחרבו סלופה בידו כלומר
סנתרוקסה מדנה ותרגוס אריק

משפט צדק

שלף ויצא כנה וברק כמדרתו
יהלך עליו אמים :
כל חשך טמון ליפניו ת
תאבלרו אש לא אפח ירע
שריד באגלו :

יברח מנסק ברזל. ולקחת רמעים
יקרה סיכרח מנסק ברזל
כמו טעמו ישראל באחרס נתנה ראם
ונסובה מזרימה : תחלפהו קסת
נחומה. והנה אחרי כן כפלו בחרב
העמלקי והכנעני. כי אמנם : סלף.
העס חרבו כאמרו ותחרו אים את
כלי מלחמתו ותזירו. ובכן : יהלך
עליו אמים. וייר העמלקי והכנעני.
ולקחתם יקרה : כל חסך טמון לכפוניו
לכל כסיה בחס כמו סקרה למרגלים
בעולם הזה ועס זה : תאכלהו אס
לא כושח. אס על גהנס לעתיד לבא :
ירע שריר באהלנו. ויהיה רע לבניס
הנסאריס באהלויס סאכר מהס חלקס
בארץ ישראל :

חרכי אסלוף חרכי :

בל. נקרא ממון הרסע חסך עט סופו כי בהבל בא וכחסך ילך. ואמר כי
כל ממון קטמו לו תאכל אותו האס סלמעה סלא נופח בידי ארס כמו
כי אס יבאס מחסכו סהוא כנוי למלחמה כי תבא האלה ותלין בכיתו וכלתו ואת
עביו ואת אכביו. והשריר באהלנו תבא לו רעה. או הוא מלסון סכרוז : תאכלהו.
מכיון פעל מרובע : אס. לסון זכר ונקבה. והררס דרסו על סרוס והשריר הוא
לנטו וזהלנו זו אסתו :

יגלו. לפי שהוא עוסה במחסך
מעסיו ונזול ואומ' לא גזלתי
יביאו מן הסמים עליו סודרי' מן הארץ
המתקוממת עליו ויגלו גזלותיו
הנמכאו בכיתו כקס ירע שריר באהלנו
או

יגלו שמים עינו ויאלץ מ
מתקוממת לו :
יגלי ממים עוכו. כאמרו עד מתי
לערת

משפט צדק

לערה הרעה הזאת : וארץ מתקוממה
לו כאמרו וימתו מוכיאי רבת הארץ
במנפה :

יגל יבול ביהו גברות ביום אפו :
זה חלק ארבע רשע באלהים
ונחלת אפרו מאל :

יגל יבול ביתו • ככפי ביתם יגלו
לכית אפטרופוסו' סיפרנסו
כניהם : כנרות • וכפ יגלו חמומות
הנברות מן השמים סהם עמר לגלגלו
בער כניהם גלה לכית פרנסיה' כאמרו
היע ליסר באהלנו תקחו : וזה חלק :
ומזה המין היא ההכלחה אשר אמרת
סתיהם לרשעים בעולם הזה : ונחלת
אמרו מאל • לחיי עולם כמו סקרה
למרגלים באמנם כי חזק הוא ממנו
סלה וזכו לחיי העולם הבא :

מען איוב ויאמר :

שמעו שמעו מלתי ותהרואת
תנחומתיכם :

איוב ז שמעו סמוע מלתי היטב
אל תסיבו רבר
בטרם תקמעו : סאוני • סאגמור רברו :

ממכה סהוא רטע וזהו ענין זה המענה ותהי זאת הבמיעה סתמעו ממני
תנחומותיכם כלומר אחסוב אותה כאלו רברתם על לבי רברו ס טובים רברי
כיומתי כי אחר סרברוכים אינם לי לנחמה כאל לכעס סמעו רברי וזת סתנחום :

שאוני ואנכי ארבר ואחר רברי
תלעני :

האנכי לאדם שיחי ואם מדוע

לא

אורב בשפט קטו

או יהיה כטעם והיו סמיך אשר על
ראסך נחשת והארץ אשר תחתיך
ברזל • והתרגום פי יסרפמוז הנגלי
מרומא סורחניה ורירי ארעה יקיומן
למבאשא ליה כוטה לפי הראסון •
אנלי מלאכים כמו בלסון לעז :

יגל • יגלה כנלות וכול ביתו
וקבואתו כי אויבי יקחוו

ויביאוהו לארבע • ואזכרותיו או אכני
ביתו כמו והברתי לגיא אכניה תחינה
כברות כמים הנברות במורר ביום
סיכא אשו וחמתו • והתרגום אמר
יטלטל עבור ביתיה ממחיה וחמריה
מורלפן כיום רגזיה :

זה • הככזן בפי ונהלת אמרו מאל
לומר סזה עסמו מהאל ית'
על סאמר רברוס סלא כהוגן עליו :

שמעו • במענה סזה תפס אווב
כנגד חביריו ררך

אחרת כי ראה כי צרקה נפסו לא
הועילה לו כנגד טענותיהם כי לא
סאמ כוהו כזה על כן ססתל לסתור
ראיוניהם על סהיו מביאים סהוא
רטע מהכרת הרשעים ואכרנס סכיון
סהוא קרה לו כמקרייהם סהגנס סהוא
כמוהם על כן בטל טענה זו כהכחיסה
כי אין אמת סיכרתו הרשעים אכל סה
מכליחי' ואס כן בטלה ראיתם סהביאס

ממכה סהוא רטע וזהו ענין זה המענה ותהי זאת הבמיעה סתמעו ממני
תנחומותיכם כלומר אחסוב אותה כאלו רברתם על לבי רברו ס טובים רברי
כיומתי כי אחר סרברוכים אינם לי לנחמה כאל לכעס סמעו רברי וזת סתנחום :

שאוני • חף על פי סרברי כבריס
עליכם סהוא מסא זס

עליכם : סאוני • כנגד חביריו : תלעני •
כנגד כופר כל' תלעני • עלי אס תרבה
או אס וע רברו כרו ללענו עליהם :

האנכי

אורה משפט

האנכי ים פירוסים רבים בזה
והנראה לי שהוא מתנכל
על היות דבריו בכעס עם חבריו
ואומר האם דברי וסיוי הם לארס
סאטענן לוי מה סאינו יודע הוא וכופר
בוכי אס סיה כן לא הייתי כועס כי
סמא לא ידע אכל אני מה סאינו טוען
בברקתי לא לארס אני טוען אותה כי
יבא לסארני במה סלא ידע כמו סאתס
עומים אבל סיוי אינו אלא עם הסס
ית' כי ספני להטוכס עמו באטר ירפתי
כי הוא יודע ברקתי ואס כן מרוע
לא תקבר רחוי ואכטער על וסוכתס
אלו להרסיע אותי יבא הוה ויפנני
ואתס מה לכס לענות אותי על כן
הייתי מתנחס מהר בסתיקתס :

בנו והסמיו לסון תמיהה וכאמר על
מי ססומע דברים מבחילוס ואינו יכול להסיב כמו אסתומס כספה חרף
ואמ' להס פנו לי לסמוע דברי ותכמפו ענייני מבחיליכ סלא הוכלו להסיב עליהס
ותסומו יד על פה : והסמוי נמכא בכפרים המריויקים הסין ברפה ובכפה
ואכ נקור ההא בקניץ רחב והוא מבניץ הפעיל והיהה הסין רחווה להיות כברי
במסקל הסיבי עיניך מנגרי ומפני האתנח נסתית הסין מכרי לפתח כן כתבו
המדקדקים ולפי זה יחסר מהכתוב הפעול והוא רעיוניכס או פעול אחר
וסבת אמרס זה לפי סלא מכאו בבניץ הופפל כווי וס מרקרק אחר סאמר
סהא בקמץ חטף והוא הופפל
וא ס וחק לא תסתוממו אתס מזה
כסתסמטווה סאכי כסאזכרנו
אני מתכהל ורערה יאחו בסרייפלכותי
עמך רער כמו ועמוריה יתפלכו והוא ל'
נקבה כמו פלכו בעתתכי ואכ ואחו סבא
בסרי ובא ער כיריס וחבלים יאחוון כי
הלסון לא יקסיד בין סיאחו הארס הרער
סרוע וזהו ספני המכהל מרוע
רסעים יחיו לאורך ימים
עתקי כמו סמנו ועכו או לסון חזק
מלסון יכא עתק מפיכס הון עתק גס
גברו

משפט צדק

לא תקצר רוחי :

בגוראלי ותשכו ותיכו יד על

פה ז

ואחר דברי הלעיג אס תמכא
טענה מכפקת : האנכי
לארס סיוי ההמכס פסיו וכעכו הוא
על הקורות בבחירת הארס המרבק
להרע בבחירתו לעכמו או לזולתו ואס
מרוע לא תקבר רחוי ואס חין זה
אמת אבל יהיה על הקורות סלא כרוץ
בלתי מיוחסית לבחירת הארס אמרו
אתס מרוע לא תקבר רחוי לפיכך :
פנו אליו והסמיו תמהו גס אהכס וסומו
יד על פה כי חין בזה פוס הקסובה
מכפקת :

ואם זכרתי ונבלתי ואהו
בשרי פלצות :

ואם זכרתי ונבלתי ואני בזכרי
הנני נבל על זה :

ההרבר יאחוון וכומו פשי במה סקרכס :
מרוע רשעים יהיו עתקונם
גברו חיל :

מרוע

כשפט צדק

אורה משפט קיו

זרעם נבון לפניהם עמם ו
וצאצאיהם לעיניהם :

פרוע רמעים יחיו כי כבר היתה
לרמעים הכלחה מתמתת
אמר לא תיוחס למערכת ולא לבחירת
הארס אבל לפעולת האית' בלבד כמו
שהיתה לרורות קורס המקול : עתיו
גם גברו חילי - טזכו לימים ארוכים
וגברו חיל בכי' ומחזן גם לעת זקנתם
באופן כי : זרעם ככזן למיחס - מוכן
להיות חי ובריא זמן רב : אחס - בעוד
החכות כחיים :

בתיהם שלום ספחד ולא שבט
אלוה עליהם :

במלום מפחר : ולא סבט מוסר אלוה עליהם -
שורו עבר ולא ינעל תפלט
פרתו ולא תשביל :

שורו עבר - וכן הנלוח במקנס
וכמחזן :

גברו והרכבו מחזן : גברו יונא והוא
לסון רבו כמו ויגברו המס : חילי מחזן
י'מ עתקו מלסון עתקה בכל כורדי -
ועתיק יומין כלומר הזקיני - ולא גברו
לסון גבורה וחיל לסון כח ויהיה גברו
בדרך כלומר כתחזקו בכח וחיל חסר
בית כלומר גברו בכח כמו כי לא
בכח יבבר איס :

זרעם - ככזן קיים כמו ונסה אחת
ככזן הרבר - והוא מחסם
לפנים וכאכאיהם ככזן לעיניהם כלנח'
מכניהם הם מכליחים וככזנים בחייהם
ובמקומם עמם :

בתיהם - מלום הוא תאר על מסקל
רחוק וקרוב גדול וקטן
והוא כמו מלס וכמחו יררפס יעבור
מלום כלומר כל אחר מכתיהם הוא
מלום מסחר או יהיה חסר בית כלומר
עליהם - כי אינס מוכי אלהים ומעונים :

שורו - זהו מסל לרב המלוח
והמדרס דורס כל זה
כמטיטו על ור המכול ואיכו ככזן לפי
הפסט שהרי מטפס המכול ואיך יתמה
על זה איוב ואולי היה תמה על אריכות
האף מאה ועשרים סכה ורכים מחזן

במלוח : שור הוא הזכר המעבר ולא יפלטו הסככת זרע לחזן לבטלה כי מרב
מלוחם אטילו זרע בהתחס היה ככזן ולא יובא לבטלה - ופרס היא הסקכה
המתעברת שהיא יולדת לחזן ככזן ולא היה לה רחס מסכיל מיתותו לריו : ינעלי -
לסון פליטה כלסון רזל מגעילן ברותחזן מהוא מעליט האיס : הבלוע סברפני
הכלי : תפלט - לסון לירה כמו ואשר תפלט לחרב אתן וכזן הוא קקר כלסון תלטה
זהמליטה זכר - ופלט ומלט עכיוסס אחר ונקראת כן תלירה לכו שהעובר נסמט
מהרחס : וכל לסון הכלה הסמטס מהאיוב הוא : תמכל - ענין מיתת הכניס כמו
כאמר מכולתי מכלתי :

ישלחו - אינס כריכים סמחה
מסרב ומסם כמכהב
סקטנים אבל הם סקטני הכאן סכעת
לדתס

ישלחו בצאן עיילתם וילריהם
ירקרת :

אורח כשפט

לדעתם הם הולכים ומרקדים מיר וזה מטל - ורזל פירסוהו כפמטו על רוד המבול
 נאמרו שהיו מתעברות ויולדות ליום אחר כאמר כאן זרכס כנין וכאמ' להלן והיה
 כוכן לבקרי: עויליהם - כמו ילריהם מלסון עויל ימים וזקן - וכמהו גם עוילים
 מאסו בו :

כשפט צרק

ישאו בתף ובגוד וישמחו לקול

עונב :

יבלו בטוב ימיהם וברנע שאול

יחננו :

יבלו בטוב ימיהם ומתו במלוה :

במלוה ובטעה קלה רדו אל הקבר בלא תלאים רעים וכאמרים : יחתו - כמו ירדו
 מרסו כחת וכמהומי יחת עלינו והוא מבנין פעל קל ורגס התיו לתמארת - או
 ואמר בעת המאול בטעה הראויה למות יסברו ויהיה לרגע סמך - ויחתו לסון
 חתת ורגס התיו לחסרון הכפל כמו לא יראו ולא יחתו והוא מבנין כפעל - וית
 וכרגע לסון מנוחה ומרגוע מן וזאת המרגעת כלומר כי בנחת וסלוס אל. סאול
 ורדו פתאום בלא טיחוחו במכאוב על מסכבם ובעל התרגום חרגמו גם כן
 במי פנים אלנו ובערגועא לבי קבורתא כחתין ולסון אחר ובטעה לבי קבורתא
 כחתין : יבלו יקרי בכף וכתוב בבית ובמענה ויוסף איהוא יכלו קרי בבית וכתוב
 בכף - ונעסוק יבלו בחירי במסרה לית כוותיה בקריאה כלומר כי ים בכתוב
 כוותיה אבל לא בקריאה והוא זה שהוא כתוב בבית וקרי בכף :

ויאמרו לאר סור ככנו ודעת

ודרכך לא חפצנו :

ויאמרו לאל סור ממני - והם

בתייהם אחרו לאל ית'

סור ממנו ולא תפלל אליך : ודעת

ודרכך לא חסכנו - מלא כלך בהם :

מה שדי ברעבדנו ומה נועל

כי נפנע בו :

הן לא ביתם טובים ענת וישעים

דחקה בניו :

ישאו - פרמי אל וכף האכע אל

פירסוהו חסר כמו יסאו

קול בתוף וכנור כלו' בתוף וכנור יסאו

קולם - והתרגום אחר יטלון בהופין

וכמורי' אל כי הם נוסאי' כל כלי הנבלים

ומה הם כמו תוף וכנור ודמיהם :

יבלו - ואין אבי ראה בהם כדברוכס

שאמרתם סוף סלותם כרס

ומצויקה - אבל חבלי ימי ומכלים ימיהם

במלוה ובטעה קלה רדו אל הקבר בלא תלאים רעים וכאמרים : יחתו - כמו ירדו

מרסו כחת וכמהומי יחת עלינו והוא מבנין פעל קל ורגס התיו לתמארת - או

ואמר בעת המאול בטעה הראויה למות יסברו ויהיה לרגע סמך - ויחתו לסון

חתת ורגס התיו לחסרון הכפל כמו לא יראו ולא יחתו והוא מבנין כפעל - וית

וכרגע לסון מנוחה ומרגוע מן וזאת המרגעת כלומר כי בנחת וסלוס אל. סאול

ורדו פתאום בלא טיחוחו במכאוב על מסכבם ובעל התרגום חרגמו גם כן

במי פנים אלנו ובערגועא לבי קבורתא כחתין ולסון אחר ובטעה לבי קבורתא

כחתין : יבלו יקרי בכף וכתוב בבית ובמענה ויוסף איהוא יכלו קרי בבית וכתוב

בכף - ונעסוק יבלו בחירי במסרה לית כוותיה בקריאה כלומר כי ים בכתוב

כוותיה אבל לא בקריאה והוא זה שהוא כתוב בבית וקרי בכף :

ויאמרו - פמא תאמרו אולי ים בידם

מעשים טובי' אסר בזכות'

תבא להם זאת הסלחה אינו כן אבל

אמרו לאל סור ממנו ואחר טעפרו באל

לא כסאר להם כמרון מעשה :

בה - ער כאן הגיעה כפירתם

שאמרו זה : מעיל - לסון

הנאם : כי כעפע בו - לסון תפלה כמו

אל תעבעי בוי שהוא לסון בקסם :

הן - וסו כמאמר האומר רחמנא

ליכלך מהאי דעתא כי

בודאי טובם והכלחתם איכה בידם כי

אס ביד האית' ועכת רעעים ורעקס

סרעה

משפט צדק

אוהב משפט קיו

הן לא בירם טובכם והנה טובם והכלחתם לא היתה בירם כי לא תתן הארץ פריה ולא התקנה בזולת גזרת האל ית' ועשת רסעו ים חסכו אז סאין סוס סבה נכברת יותר מהסמים וכבאם וססס סבה ראסונה פועלת בבחירתם ואליהם היו עובדים ומתפללים : רחקה מני סכבר בא מופת על סותרה :

הרעה סאתרו מה נועיל כי נסגע בו : רחקה מני כי לעולם לא האמתיו זה כי איוב לא סלק ססגנתו האל ית' מאיסי מין הארס כמו סקרמכו ספרקים ובמקומות רבים . וית סל לא בזכותם ומעסה ירם טובכם והכלחתם כי רסעו גמורים סס ולאני עס סיותי כרוק יותר מהס רחקה ממני עכסס כי אזני מתספר בייסורין והס בהכלחתם מתרחקים ממני . וים סירוסים אחרים ולינס סאדס סארס מתיעץ בלבבו איך תהיה אמונתו כזה :

במה ירדשעים ידעך ויבא עלימו אידם חבלים יחלק באפו :

כמה רס' זל פי' סהוא חוזר למעלה כלומר מדוע רסעים יחיו וכמה יסיהם זה ואחר כך מקלסס ואומר כד רסעים ידעך ורחוק סהו זה הפי ורבי' סעדיה זל פי' סהוא מאמר הרסעו סהס אומרים כמה נר רסעים ידעך כלומר לא יהיה זה לעולם . וית ססר כמה ימים אזי מכפה סכר רסעו ידעך אז סהו כחו ער כמה . והרמבן זל פי' לסין מיפוט כמו כי : לי עונות וחסאות כלומר מועטין הן : לומר כמה פניס אז

כמה נר רסעים ידעך . ואף על פי ססניף סיס על קבתס הנה זה כמו רגע ולא חלו כס ידים : חבלים יחלק באפו . וגם לא סיה זה לכל המין האנוסי אבל לקבתו כלכר :

כמה רעיות ידעך נרס עלימו אידם ויחלק עליהם האל חלקים רבים באפו ער סיהיו כתבן לפני רוח הלא כל סניו בסלוס ומיתתו כנחת וסאליהם אסר לכניו יכפון סכבר ומכאוב הראוי לכא עליו סיה ראוי סיסלס אליו בחייו וככין סהו בהקסר ססוקים : ידעך . יכבה ויפסק : חבלים . לסין חלקים כמו חבלי מכסה פסרה . חבלים כעלו לי כבעימיס . וית מן חבלי יולרס . והראסון יותר ככין :

יהיו כתבן לפני רוח וכתבן נגבתו סיפה :

יהיו . כמסך למעלה : נכבתו סופיה סלרוב קלותה ולחוזת ססופה תקחמו כמהרה בנככה מעל הגורן סלא יוכל ליזר ממנה : סופה . סיה הרוח חזקה וסהו כפל לסין :

יהיו כתבן לפני רוח . וגם סאחרי כן סיו כלס במכול כתבן לפני רוח ואכברו כלס :

סאומרים סאס הרסע יראה בטובה הנה ססס יתכרך יסלס ל א ח 30 ז לכניו

אליה יצפן לבגיו אונו יסלם אליו

אורב משפט

לכבו רעת אביהם כי למה יעשה זה
סקבה ולא ימלס אליו כדי מידע רסעו
כי איך נקמה אל הרסע אם ירעה אל
במו וכבר כתבתי קמר הפסקוקים :
אזוב ימלסוך בן אזובי וכך תרנמו המתרג'
כפרים : וית וידע מן ויודע בהם אכסי
סוכות ויודע חולי למון סכירה והכחה
ומיעוד הפסקוק אלה אשר יכפון לכבו
אזוב הראוי לימלס אליו וירע :
יראו : והיה מן הראוי מיראו עיבז
כירו : כירו : איך לו רע

משפט ידק

אליו ודע ו
יראו עיני בידו ומתחת עיני
ישתה :

אלה יכפון לכבו אזובי : הנה לא
קדם זה לרורות סמתו
קדם לכן אכל קרה לבנים בלבד וזה
מן הפלא מהיה ראו : מימלס אליו
וירע : באופן מיראו עיבז כירו : אברז
הבנים והמתמוז :

במתקדו והוא כמו אדונו או פירו וכך אמר התרגום תכריה : חמת מדי : כמו אמר
חמתם מותה רחי כנוי אל הארם : והוא משל אל העונם הראוי לבה עליו :

כי מה יחום לני יתו אחר מיתתו כי
הוא לא ירחב לבקר הבנים
כמעט טוב רברוי וגו' כי יחיה פלום
ואמת בימי : ומספר חרסיר כבר כחלקו

קודם הכער ולא יראכו בחיו או ואת' אף על פי שחרסיו כמלקו וחכה יתו ומת
בחכים איך לו כער מזה אחרי אשר כל ימי חיותו עמד בסלוה : חכונתו יתו והיה
חנץ וחכה בעיני אחר ויל חכבו ענין קבוכין בלמון רזל כלומר חיוו ככר הם
קבוכים לו ויכאו בטובה ומס יחום למה מסיסה אחריו :

הלא אל ילמד דעת וזוהו רמים
ישפוט :

הלא אל האתנם יאות לאל : ילמד
דעת' פסוה מלמד רעת
לכל זולתו : והוא רמים יספוט הסופט
כל הרמים וכל הנבוכו' סיפעה מספט
כזה מלא יסכלהו מוס בעל סכל :

במקדו והוא כמו אדונו או פירו וכך אמר התרגום תכריה : חמת מדי : כמו אמר
חמתם מותה רחי כנוי אל הארם : והוא משל אל העונם הראוי לבה עליו :
כי מה יחום לני יתו אחר מיתתו כי
הוא לא ירחב לבקר הבנים
כמעט טוב רברוי וגו' כי יחיה פלום
ואמת בימי : ומספר חרסיר כבר כחלקו
קודם הכער ולא יראכו בחיו או ואת' אף על פי שחרסיו כמלקו וחכה יתו ומת
בחכים איך לו כער מזה אחרי אשר כל ימי חיותו עמד בסלוה : חכונתו יתו והיה
חנץ וחכה בעיני אחר ויל חכבו ענין קבוכין בלמון רזל כלומר חיוו ככר הם
קבוכים לו ויכאו בטובה ומס יחום למה מסיסה אחריו :
הלא אל לפי מרובה איוב להתרים
כנגד מדתו של סקבס
אם הדבר אמת כדבריו חביריו סתקמת
הרסע תחול בבמת ואם הבכים איכס
רעפים יתכבלו ויאמר כי אי איפטר
לבן אדם לבגוד עליה סכלות כזה ואיני
אומר כן אלא כמתמים על מרתו זאת
אם הדבר אמת כדבריהם של חביריו
אמר האם איפטר לבן אדם ללמד לאל

דעת למד לו לא ברעת עפית כך : והלא הוא סופט הרמים ומי סכחו גדול יתיר
מהרמים ומפוט אונתם ברעתו הילך איפטר ללמדו רעת והתרגום אחר האיפטר
דלאלהה יולוף מדעא : ומ יספוט ייקר בייס ריזן כמו ומפטים עמו בה :

זה ימות בעצם תמו בלו של אגן
רשלו :

דעת למד לו לא ברעת עפית כך : והלא הוא סופט הרמים ומי סכחו גדול יתיר
מהרמים ומפוט אונתם ברעתו הילך איפטר ללמדו רעת והתרגום אחר האיפטר
דלאלהה יולוף מדעא : ומ יספוט ייקר בייס ריזן כמו ומפטים עמו בה :
זהו : זאת היא תלוכה על הבחתיכם
סחסם יגמול לכמי הרסע ען
מבוקיו ונוס הרסע ימות בחוקק סלמותו
בלא

משפט צרף

אודב משפט קיח

זה ימות בעבס הומוי הנס הדורות
סקדמו למכול סהתחילו בעברה
מתו בעבס תמס בסלוח :

בלא חולסה' וחסרס בהסקס ובסלוח :
עבס יתוקף: תמוי סלמותו: סלאכדכמ
סאכץ כלומר סוקט ובוסח :

עמיניו מלאו חלב ומה ע
עצמותיו ישקה :

עמיניו עמיניו הוא מלסן
מעטץ בלסן רזל מקוס
סנתקכץ סס הסמן בבית הבר וכן
כקרא בלסן ערבי כלי סחולכין והוא

רמו אל הסדים • וכן תרגמו המתרגם
עינו ולא נס לחס : יסוקה • הוא מבכץ סלא כזכר סס פועלו מהכבר • וימססו
סב אל הרסע כלומר יסוקה הרסע הזה מוח עכמותיו כלומר כל גונו הוא מוסקס
מהמוח סהוא בעכמותיו או הוא סב אל המוח כי המוח יסוקה מהחלב הכזכר
או יהיה יסוקה מעפיץ ממסקה בני ישראל סקרגמו מפטימאל דישראל כלומ סמוח
עכמותיו הוא מפוסס וסמן וחיכו כסאר מוחות הזקנים והכחוסים סהס יבסס :

והיטת בנפש פרה ולא אכל
בטיבה :

וזה • וזה בנו סל זה הרסע לפי
דבריכס ימות בכפס מרה
בעץ אבותיו ולא אכל טובה מימיו :
בטובה • הבית כוספת כמו לכו לחמו
בלחמי :

יהר על עפר ישכבו ורפה
תבסה עליהם :

יחד • הרסע ובכו גס סניסס לא
ימלטו מהמיתה והאוכל
בטובה • ואסר לא אכל ממנה כלס
תאכל רמה בסרס וסחו • המיתה חץ
תתום • וסס כץ איך תלמוי מכאן זכות
לאל ית' על יוסורי סהס ברסעתי כי

וזה הדור סנולר מעט קורס סמכול:
ימות בכפס מרה • וסעפ כן :
יחר על עפר יסכבו • בלי סוס הכרל
בזה :

למי חסס דסעיס גמוריס לה ראו רעה לעולס •
כמיס זהו יותר עול כמו סזכרתי :

הן ידעתי מסשבתיכם ומזכות
עלי תחמסו :

הן • יסמר להס למה אכי מסתדל
להביא ראיות מסלו הרסעי'
לא סאני מתרעס על מרת רסע וטוב
לו כי אכי מאמין בססגסח ולא הוקסס
לי בה אלא עניימי יסורי סהסס יתכרך
הוכיחי בהס בלא עין אכל אכי מסתדל

הן ידעתי מחסבותיכם • סתסיכו
סענת סקר :

לסמר טענתכס כי חסס מתאמכס להביא ראיות כי ססס ית' מרעיס אל הרסעיס
כדי סתוכלו לומר רסע כמוסס אחר סתקרי כמקריהס וזה אכי מכיר מיוך
דכריכס על כן בטלתי ראיתכס זאת בסלות הרסעי' המפורסמת וזאת היא כוונתי
בזה הרדוס כי ידעתי מחסבותיכס סחסבתס סאני רסע מצי טענות כאלה

אודב משפט

משפט צדק

סוף בהם מהם: תחמוסו מחטבות עלי כלו תחמוכו חמס ומור עלי דבר מאינו:
 כי וחו אמר תחמוכו עלי כי תאמרו
 בלבכם איזה בית איוב הנדיב
 וסיכך בדקותיו וזוהיה התשובה: ואיזה
 אהל מפכמת רפעים: לאמת כי אחר
 מאבר ממונו כמוהם רסע כמוהם זהלך
 ביתו במקום סהלך אהלם:

הלא אחס סהייחס בארץ מרחק
 מאלתם עוברי דרך על

דברותי וביתי הפתוח לרומה וקבלתם
 דבריהם כאלו רחיקים אותם לפי שנתנו
 לכם בזה אזהרות ואמתלאות אי איעטר
 להחמיסם ולכבד אותם: תנכרו כמו
 זיתכבר אל יס ספך סהכרה ויהי הוא
 כאלו אחר ואותותם תכירו כלומר
 ירעתם סהדבר אמת כאלו סלחוס
 אליכם יורעי אמתותם באזהרות וממיס
 והכרתם אותם סימיס:

כי ואמרו אליכם עוברי דרך דעו
 כיזה הנדיב אשר אבר עמרו

היתה סבתו גורל רענו והכללתו
 היתה לסעה עד סכא ימו כי חאים

סרע סוא נחסך וכעכר מלבא עליו רעה
 ליום אידו כטעם וגם רסע ליום רעה
 וכמהו אשר חסבתי לעת בר ליום קרב
 ומלחמס ספי סואכרות סלג סכנעתים
 וחספסותים להורדם לעת ברס על
 הרסעים וכך יחסך דע רל סוא מוכנע
 ונחסך ליום אידו: רע כמו חים רע:
 יום אידו סוא יום הכרס למור יום חסך
 מן ואיד יעלס מן הארץ וזו סוא כמו
 פירו וכידו: ליום עברות מכלני לעברת
 הסס כמוהו סחחס: יוכלו כמו יובאו
 מן יוכלו פי למורא יוסיס רע לפי הפי'

הזה תאר או יהיה סס וואמר כי הרע הפתיר לבא עליו הוא נחסב ליום איד
 כטעם לי נקס וסלס לעת תמוס רגלס וסוא נחסך ליום אשר העברות יוכלו אל
 סרסע

כי תאמרו איזה בית נדיב ואיזה
 אהל משכנות רשעים:

כי תאמרו איזה בית נדיב מי יודע
 חס הדורות הראשונים היו כל
 כך רסעים כמו כמי המכול ואס היה
 בימיס אחס נדיב זוכה כגד מה:

הלא שאלתם עוברי דרך
 ואתהם לא תנכרו:

הלא מאלתם עוברי דרך הנה
 הכותבים דברי הימים
 בדונ' חסס אשר קצת ספרים סללנו
 כתבו הנהגת הדורות אלל עוברי דרך
 אז ואותותם לא תנכרו וסכס אזהרות
 דרכיהם לא יסו בלתי ככרי ונורעים
 אללכס בזה ובסאר הנהגותיהם:

כי ליום איד יתשך רע ליום
 עברות יוכלו:

כי ליום איד יחסך רע כי אז בזמן
 סהיס קורה איזה איד נמכת
 מרינח כמו בכורת או זולת זה היה
 ביניהם איזה פסיר או גדול סהיס יכול
 לעזור לכללות ולעסות אחס תקון וסוא
 ברסעו סהיס חוסך עכמו מזה ואיך
 מכלים וכך: ליום עברות יוכלו
 כיום סהיס קורר עברת רבר אוסרר
 חולת זה על קצת סהמון לא היה סס
 איס עומד בפרץ אף על פי סהיס
 אלל ירו:

כִּשְׁפֹט צַדִּיק

אֹהֶב בְּשֵׁפֶט קֵט

הַרְסֵם וְהַכֵּל עֹלָה לְעֵנֶף אַחֵר • וְעִנֵּף הַכְּתוּב לֹמֵר כִּי כָל עֵיבְרֵי דְרָךְ הַיּוֹרְעִים מִיִּבְתּוֹ וְרָאוּ מַפְלְתּוֹ יִגְדְּלוּ עֲלָיו סְהוּא רֶסֶע וְכָל זֶה מֵהַמְזוּמֹת אִמֵּר יִחַמְסוּ רַעֵי אֵיבֹב עַל אֵיבֹב וְכָל אֱלֹו הַפְּסוּקִים כֻּלָּם הֵם כַּמְסָכִים :

מִי יִגְדֵל עַל־פְּנֵי דְרָבּוֹ וְהָאֵל
עֲשֵׂה מִיִּשְׁלָם לָרֹ:

מִי יִגְדֵל עַל פְּנֵי דְרָבּוֹ • מִי הוּא סְהוּכִיחַ עַל פְּנֵי דוּעַ דְּרָבּוֹ בְּחַי • מִי יִסְלֵם לוֹ • לְהַעֲמִיט אֹתוֹ עַל זֶה כִּי לֹא הִיָּה בִּימֵיהֶם סוּס בָּרַ מוֹכֵן לַעֲסוֹת סוּס תְּקִין :

וְהוּא לְקַבְּרוֹת יוֹבֵל וְעַל־צְדִיקֵי
יִשְׁקֹד :

מִתְקִין לוֹ רִגְבֵי נִחַל וְאַחֲרָיו כֵּל־
אֲדָם יִבְשׁוּךְ וְלִפְנֵי אֵין מִסְפָּר :

זֶהוּא לְקַבְּרוֹת יוֹבֵל • כַּמְלוֹס לֹא
בְּמִכּוֹל וְלֹא בְּמִיתָה מְסוּכָה •

וְעַל גְּרִים יִסְקוֹר • וְיִסְקוֹר וְיִתְמִיר
בְּדַרְכּוֹ אֱלֹהֵי עַר סִינָק וְיִתֵּר מֵהַגְּרִים
הַנִּקְבֵּר בַּעֲתוֹ אַחֵר סַתְכַסֵּל וְיִכַס
הַדָּבָה בְּאוֹפֵן כִּי מִתְקִין לוֹ רִגְבֵי כַחֵל •
מִתְקִין לוֹ תְּחִיבוֹת עַפְרֵי רִגְבֵי הַקֶּבֶר
לְחַיּוֹת אִז סַבַּע יָמִים וְאַחֲרָיו כָּל אֲרָס
יִתְסוֹךְ • וְלֹא הִיָּה לוֹ הַמּוֹת בַּעַר אִז עוֹנֵם
כִּי אֲחִמַּס יִמְסוֹךְ אַחֲרָיו כָּל אֲרָס :

מִי • כָּל זֶה הוּא מִרְבְּרֵי עוֹבְרֵי דְרָךְ
סְבֻזָּרִים עַל הַנְּדִיבָה זֶה סְהוּא

רֶסֶע סְאוֹמְרִים מִי יִגְדֵל עַל פְּנֵי הַסֵּס
רָרְכוּ לֹמֵר לוֹ סְלֵא כְרִיץ עֲסִיתִי וְהוּא
עֲסֵה נִקְמָה זֶו בְּכַרִּיב • מִי יִסְלֵם • לֹמֵר
לֹא עֲסִיתִי יִפֵּה וְאִנִּי אִסְלַם מֵהַסְּפָרָת
לִזָּה בְּלֵא סִפָּךְ אֵיךְ יוֹכֵלֵת בִּיר בְּנֵי
אֲרָס לַעֲסִית • זֶה עַל כֵּן יִסְלֵם לְבֹזֵר
סְהוּא רֶסֶע וְכִרִיץ חֵלוֹ עֲלָיו אֱלֹו הַסְּעִפִי :

וְהוּא • כָּל זֶה מִרְבְּרֵי עוֹבְרֵי דְרָךְ
סִיאַחְמוֹ כִּי זֶה הַנְּדִיבָה כַּכֵּר

הַגִּבִּיעַ מַעֲנִיכּוֹ סְהוּא קְרוֹב לְמִיתָה וְיִמְנֹ'
וְלֹא יִסּוֹב עוֹר לְבִיתוֹ כִּי יוֹבִילוּהוּ לְבֵית
הַקֶּבֶר וְיִקְבְּרוּהוּ בְּקֶבֶר מִיּוֹחַר לוֹסֵס
וְסֵס יַעֲמוֹד לַעֲלוֹס וְיִסְקוֹר תְּמִיר עַל
קֶבְרוֹ • יֵם גְּרִים גּוֹרֵם הַעֲפֵר סְהוּא עַל
הַקֶּבֶר • וְיֵם הַקּוֹבָה סְכַהֲגוֹ לַעֲסוֹת
בְּאֲרָץ יִסְרָאֵל עַל הַקֶּבְרִים • וְיֵם בֵּין
גְּרִים הַתְּבוֹאוֹת בְּסֻדָּת יַעֲמֵר תְּמִיר •
וְכִרְאָה לַפְרֵם גְּרִים הַעֲבָמוֹת טִימְאָרַח
אַחַר סִיחַעֲכָל הַבְּסַר וְלַעֲפֵי סִירְמוֹ
מִיתָת הָאֲרָס לְקִבְרֵת הַתְּבוֹאָה כְּמוֹ
כַּעֲלוֹת גְּרִים בַּעֲתֵי • וְיֵם הַעֲבָמוֹת אֱלֹו
הַגְּרִים :

מִתְקִין • כַּמְסָךְ אֱלֹו עַל גְּרִים יִסְקוֹר

וְדָרְךְ לַעֲבֵן הוּא זֶה סַמְלֵעִיב עֲלֵיהֶם סְחוּסְכִים הַמִּיתָה עוֹנֵם אֱלֹו הַרְסֵעַ וְיִחַמְרֵי כִי
הַעוֹבְרִים וְיִחַמְרוּ זֶה הָאֵים יִמוֹת וְיַעֲמוֹר בְּקֶבֶר לַעֲלוֹס לְפִי סַתְקִין לוֹ וְעַרְבוּ לוֹ
הַנְּדִירוֹת וְהַרְגִּבִים אִמֵּר בְּכַחֵל וְלֹא יִרְכַּס לְהַפְרֵד מֵהֶם • וְאַחֲרָיו כָּל אֲרָס יִמְסוֹךְ
סִימָחוֹת כֻּלָּם כְּמוֹ סַתְתַּת הוּא וְלַפְנֵי מִתּוֹרְבִים אֵיךְ מִסְפָּרִי וְהַזְכִּיר זֶה אֵיבֹב כַּמְלַעִיב
עַל חֲבִירָיו כִּי הַכֵּל סוֹף בְּמִיתָה כְּכִרְךָ כְּרֶסֶע וְעַר כֵּאֵף הַסְּלִים אֵיבֹב רַבְרָיו בְּמֵה
סְאֵחַר וּמְזוּמֹת עֲלֵי יַחְמוּקוֹ וְהִבִּיא הַעֲמִיץ דְרָךְ מַסֵּל סְהַס רַבְרֵי עוֹבְרֵי דְרָךְ לְרַעֲיוֹ
כֵּן כְּרָאָה לֵי פִי אֱלֹו הַפְּסוּקִים וְזֹאת הִיא סִימַת רַמֵּי זֶל וְהוּא אֱלֹו כּוֹנְמָנוֹ וְיֵם
עִירוֹסִים אַחֲרִים סְאִיכֵם כְּכּוֹסִים :

אודב משפט

משפט צדק

ואיך תנחמוני הבל ותשובתיכם
נשאר מעל :

ואיך תנחומי הבל באמרם
שהאל לא יחזיק ביד מרעי
ותשובותיכם בטענות סקר כסאר
מעל סאתם מראי להסיב לכבוד הא
ואיכסם מסיבים אלא לכבודם וככז
הז מעל בקרם :

ואיך תנחמוני הבל חסר הסם
והראוי תנחומי הבל :
ותשובותיכם כסאר מעל תרגמו
המתרגם ותובתכו סתאר בהון
סקרא כלומר ובתשובותיכם כסאר
מעל יאמר כי מה סאומר לו כי האל
ית' לא יריע לסובים אלא ככס על מרים
נסאס יסובו מדרכיהם סרעי יסוב חף
זי מעליהם הם תנחומי סבל כי הוא
כדיק גמור וחלו עליו סגעים רבי ולזי

לא יקום סוכת ונס תסובותיהם סמוכיהם מרעת סרסעים סהוא רסע כמזהם
כסאר בהם מעל וסקר כי אינן תסובות אמתיות כמו ססוכיח בזס המענה
מסובות הרסעים :

ועו אליפו דתכני ואמר :

הלא יספן גבר כירכפן עליכו
משכיל :

אליפו ג הלא אל יסכון גבר
סנה אמת
סמעלנו בקרם בתסובותינו סמכוונות
לכבורנו במקום כבוד האל יתברך
האמנם יועיל הארס לאל בתסובות
בזיכוחי יסכון עלימו מסכיל בסכיל
סהמסכיל מועיל בהם לעמנו ולחכרנו :

הל גל יסכון ימענן חועלת כמו
סוכה כרבר לא יסכון
כאמר יכפול ומלס לא יועיל בס
יאמר האס לאל יוכל ארס להועיל בכל
מה סיאמר או סיעסס כי יועיל על
דבריק לאל ארס מסכיל וחסס כלומר
כי אחר סאיז לאל תועלת מבני ארס
אס כן מה סאכחנו סועסס כגדך איז
כונותינו להסניף אליו אחר סאיז לו
תועלת מדברינו אבל אכחנו עומס כן
להיותינו רשים באמת נחשבים בו :
עלימו סכ אל הדברים או א הטענות
זימ הלא אל יועיל סוס רבר כי יועיל על

מעסיו הסובים סיעסס ארס מספל הלא ברב סכלו וכרב מעסיו לא יועיל לאל כי
אס לעכמו והתרגום אט' האיפער רלא הא יליף ברבם וכר יליף איפער רעליהון
מסבס יאמר האס לאל ילמד הארס רעת וכי ילמד יסביח האל על דבריו ויסכיל
אותס ממכו כלל כי אחס בא ללמד לאלהי רן ומספס וסחא כמו הלא אל ילמד רכת :
יסכון לסון למור כמו סהסכפן ססכתי : מסכיל לסון סמנחה מלסון ססתכלות
בדבריו רל וכן אחס סוכת סכל וסוכת מראה וססתכלות וככז הוא זס ספי'
וככר סזכרתיו בסרקי סקודמי וס פירוסים אחרי ואיכס כופלי יפה על הלסון :

החפץ לשידי פי תצדק ואם
בצע ביהתם דרביקו :

החפץ יוכיח לאיוב על אמרו הדבה
פעמים כי הסם יתבר עוות
מססטו ואמר לו ואיך איפער בני סהוא
מכריח

משפט צדק

החפץ לאל כי תדק־ בעיון • ס
תתם דרכיך במעשיות:

אזהב משפט קב

מכריק בריותיו בהרבות להם תורה
ומכות במה שאין לו הנאה מזה כי אם
להם סיעוות ואותם בריבם עמו וכבר

סקדמתיו זה ככרקי' : החסץ' כמו הנאה וכמאסו כי ימאסו בכבודו אחריו : בבע־
הנאה ממון כמו מה בבע כי נכרוג את אחינו סתר' אצק' מה ממון נחמי לנא :
תתם • מכיך הפעיל טרפו תתם והוא מעמין תם ויוסר כמו תמים אתם בדרכך :

הַמִּירָאֲתָךְ וּבִיחָד יָבֹא עִמָּךְ
בַּמִּשְׁפָּט ו

המיראתך • כמו סבכריתך לא
תועיל לוכן כרסעתך

איך מזיק לכולן אינו מייסר אותך
מפני יראתו מתך שלא תפרוק עולו
מעל כוארך כמו פעוסה מלך בסר ורס
לבריותיו ואם כן תוכחות אלו אינם
אלא מפני פנם הטויך המרובים כמ
סופרם אחר זה : יוכיחך • כמו אסרי
אכנס יוכיחכו אלנה לסוף ייסורין ויס
פירוסים אחרים וזהו הסכון :

המיראתך מיכיתך • וכן טעית
באמתך סחפנת
לסתוכח פס האל ית' כי למה יעסה כל
זה סירכה לסתוכח עמך על מעשיו כי
אמנם הויכוח כזה ראוי למי סירכה
לסכרין דינו מיראת איזה מאמס או
סופט וזה לא יקרה לאל ית' עמך :

הלא • בתחלת דברי למדתי עליך
זכות ואמרתיו לך מייסוריך

הס על קנת עבירות קלות דרך מוסר
סל אהבה ואתה לא רבית בטענתי
זאת ואמרת כי ייסוריך הם קמים סאי
איפטר לסיוותם ייסורין סל אהבס ואני
מורה לרביך בזה עתה על כן אסי
גזור כי כמו סענכך מרובס ער איך קץ
כך סיו רעוטיך ועוונותיך רבות ער איך
קץ ואס לקית סרכה רסעת סרכה :

הלא רעתך רבה ואין יקץ
לעונותיך ו

הלא רעתך רבה • וכן באמתך
סאתה כדוק איך יעלה זה
ברעתך סלא סמאת סרכים רביס אף
פל פי סלא נכנת ולא נולת :

כי • אלו הם רעוטיך מהס סאתה
רע לבריות ססיית חוכל
וממסכן אחיך חנס בלא מספט כי
תתבענו טעכות תביעות סל סקר
ובאלמותיך היית ממסכנו • או ירכה
לומר חנס במעס סבה עס היית מכות
האל לא תכח אל ביתו לעבוס עכוטו :
וכברי ערומים תעשיע • בבזילה או
במסכון והוא כעל רכב ומכות סא
סא

בית חבל אהיה חנם ובגדי
ערומים תפשיט :

כי תחבול אחיך חנס כססיה איה
ארס תייב לך והגיע סזמן לא
סיית ממתיך וינתר וסיית ממסכו אף
על פי ססיית יודע סיפרע בלא זה אס
תרחיב לו אייה זמן וינתר • וברי
ערומים • כססיית יודע סלא סיה לאל
יוד למרוע סיית כסרע מן בלימא רפל
כתפיה בלי סמלה :

אורהב משפט

משפט צדק

היא לא תשכב בעכומו ואף על פי שאיוב לא היה מאכזבי התורה תסמו אלימז
בהם מפני היותם מכות סכליות : ערומים * ע"פ סופס כמו וטחבי קמח כי לא
ערומים היו בעת הפטגס ט"ס כן מאי זה מלכום הפטגס * וי"מ ערומי' לנכסים
קרעו' וכן תר' המתר' ערוס ויחף פתח ויחף ופוחז בלסון רז"ל הוא הלכום קרעו' :

לא * תשם על האכזריות כי גם
היא עבירה מוסכלת וחסרו
סלא היה מפקה לפיך אפילו מים ולא
היה פורס לרעב לחמו ואיפטר סלא
תפסו על הכרקה אלא סהיה עוסק
סכר סכיר ער סהיה תת בכמח וברעב
וסכרו תחת ידו :

ואיש * וכי מפני סהיית איש זרוע
תהיה לך הארץ לבדך
ומפני סהיית כסוף פטס תקי"ס בה
לבדך וימותו סאחרים בעירוס וכמח
ובחוסר כל * וי"מ וז"ת ואלו היה
כרבריק סאני רסע מפני תה זכתי אל
כל סכבור הזה * לפי סהיית איש זרוע
נהיית גזול את הרבי' סהיית לך הארץ *
ולפי סהיית כסוף פניס ומכובד מפני
עסרך יסבת בה ונתקיימת בה * וי"מ
לא מים עיף תסקה אבל התקיפס
נהאלמים היית נותן להס הארץ ומכבר
אלמנות * האלמנות סלחת ריקס
מבתיהס אמר גזלת
וזרועות במיהס היתומים אמר יחזיקו
בפנות סבית סלא יכאלו ממס סברת
ואוכחמס ממס בע"כ : או ויאמר כי
סלחת האלמנות ריקס כסבאלו לסאלול
תמר כלום וסיית מרכא תחת רגלך

לא * מים עיף תסקה * לפעמים
היית יכול לנמול חסד לעסיר
כמו סיקרה בהיות העסיר חוץ מביחו
וכריך למים וחתס כמנעת מגיילות
חסרים כזה * ומרעב תמנע לחס *
בהפקעת סערים בהביחך יוקר
בתבואות :

ואיש זרוע לו הארץ ונשוא
פניס ישב בה ו

ואיש זרוע לו הארץ ונסוף פניס *
וגם בהיותך איש זרוע
ונסוף פניס :

ואיש * וכי מפני סהיית איש זרוע
תהיה לך הארץ לבדך
ומפני סהיית כסוף פטס תקי"ס בה
לבדך וימותו סאחרים בעירוס וכמח
ובחוסר כל * וי"מ וז"ת ואלו היה
כרבריק סאני רסע מפני תה זכתי אל
כל סכבור הזה * לפי סהיית איש זרוע
נהיית גזול את הרבי' סהיית לך הארץ *
ולפי סהיית כסוף פניס ומכובד מפני
עסרך יסבת בה ונתקיימת בה * וי"מ
לא מים עיף תסקה אבל התקיפס
נהאלמים היית נותן להס הארץ ומכבר
אלמנות * האלמנות סלחת ריקס
מבתיהס אמר גזלת
וזרועות במיהס היתומים אמר יחזיקו
בפנות סבית סלא יכאלו ממס סברת
ואוכחמס ממס בע"כ : או ויאמר כי
סלחת האלמנות ריקס כסבאלו לסאלול
תמר כלום וסיית מרכא תחת רגלך

אותס אבל האלמנות סלחת ריקס :

אלמנות שלחת ריקס וזרעות
יתמים ירכא ו

אלמנות סלחת ריקס וזרעות
יתומי' ירכא * כסבאלו
אל"ך לעזרס :

אותס אבל האלמנות סלחת ריקס :

זרועות היתומי' כריבס עמך : ירכא * סב אל הזרוע כי מכאנהו לסון זכר בכסוק
וזרועים ממכו יעמרו וואף על פי סהס לסון רביס בא עליו לסון יחיד על דרך כנות
כערה כלומר כל אחר מהזרועים ירכא כי אחת המרכא אותן וכל חלו קרבירס
הס חסרים על איוב ספק מה סהעיד בו סכתוב איש תס ויסר ירא אליהס
וקר מרע :

אוהב משפט קבא

על • על חיות רעתך רבה פי' המס
ית' סביבותיך פחים ללכוד
בהם מכל סביבותיך פלא תנכל מהם
כי באו עליך כמה ויפורץ מסביב
כסדרים וסכא ואם אלהים ורוח גדולה
ופחיו רע: ויבהלך פחד פתאם • מאלו
הפחים אשר סביבותיך ולא על חנם
היה כל זה:

או • זהו נקשר עם הפסוק שלמעלה
ממנו ויאמר הנח יבהלך פחד
פתאום או תבא לך הכרה בפתע כמו
פלא ראה חסך העבים וכסתהו פתאם
ספעת מים והענין כי באה איך הכרה
הזאת בלי דאגה ממנה על רוב העונו':
ויס פירוסים אחרים שאינם עול'יפה:
הלא • מכאן ואילך יחסור אותו כי
הוא רע לעמים ברעות של
כפירה בגלות ההסגחה וכמו שאמר
הלא רעתך רבה ואיך קץ לפונותיך
יחזור ויאמר הלא אלוהים גובת פמים

כלומר לא מיראחק ויכוהך בלא עון והלא ים כך כפירה כי אמת אלוהים הוא
בגובה פמים • וחסר בית המסרת: וראה ראש ככבים כי רמו • והאל יותר מהם
נאם כן איך יסניח בזה העולם זאת היתה באמת רעתך • וכבר פירסתי סכל
אלה חסדים חלינה לאיוב מהם אבל אלימו מחפכו להרמיכו במעסה ובאמונות
העלילו ברברים לא היו בו • וכבר התנכל איוב מכל זה במעשהו האחרון כמו
מספרם עם וזה הפי' יותר ככון מסאר הפירושים:

ואמרת • ועל אשר הוא בגובה
פמים אמרת מה ירע
אל כאלו הספלים עזב יי' את הארץ
האם מן הערפל אשר כביכו יספוט:
הכער' כמו הספלי' לסון מכער לכמתך:
עבים • עבים סתור לו ולא ירבה
לראות בזה העולם
הספל וכעגולת פמים המקפת סס
יתהלך ולא יסניח על הספלי': חונ' כמו
בחונ' וקראת העגולה המקפת חונ'
לא א 3 I I לפי

משפט צרק

על • על כפיבותיך פחים יבהלך
פחד פתאם:
אוהב שך לא תראה וישפעת
מים תבסך:

על • כן סביבותיך פחים • על כסרים
וסכא • מסללו ממוך • פחד
פתאום פלאם אלקים • או חסך לא
תראה • ענה להמלט • וככן ספעת
מים תבסך:

תלא אלוהים גובה שמים וראה
ראש כוכבים כירמו:

הלא אלקים גובה • הלא ירעת סיס
חלוק עשם ככדל מניע ומנהיג
גובה פמים • וראה ראש ככבים כי
רמו • וככל זאת סתדע סכח האל ית'
תספית לכל אלה:

כלומר לא מיראחק ויכוהך בלא עון והלא ים כך כפירה כי אמת אלוהים הוא
בגובה פמים • וחסר בית המסרת: וראה ראש ככבים כי רמו • והאל יותר מהם
נאם כן איך יסניח בזה העולם זאת היתה באמת רעתך • וכבר פירסתי סכל
אלה חסדים חלינה לאיוב מהם אבל אלימו מחפכו להרמיכו במעסה ובאמונות
העלילו ברברים לא היו בו • וכבר התנכל איוב מכל זה במעשהו האחרון כמו
מספרם עם וזה הפי' יותר ככון מסאר הפירושים:

ואמרת כה ירע אר' הבער
ערפל ישפוט:
עבים סתור לו ולא יראה ויחונ'
שמים יתהלך:
תארח עולם תשמור אשר דרכו
סתר און:

חצי הספר
אשר

אוהב משפט

לפי סתתאריס. אותה במחנה
הנקראת קופכאס. או יאמר חוב סמים
יתהלך לפניו במתך מבדיל :
האורח. הא האורח לתמה ונפתחה
תפני האלף. ואמר היטב
הרכב הזה אשר אתם עושה למתור
אוחו אורה אשר מעולם אשר דרכו
באותו אורה מתי און סהאמינו
בסלות ההמנה זאת תופס היום
דרכם. ית אוחו על רוד המבול :
אשר. אשר הגיע מעונם אותם
מתי און סכרתו ולא היה
עתם סימותו וכהר הזכך ביסורם עד
סכתגלה ונפל בניכס אשר היו עליו :
יזכ. כמו הזכך וסחא עתיר במקום
עבר. ויס ר' חסר בית המטרת וסכהר
מסל לתוקף הברות. או יהיה רמזא המבול וכן דעת התרגו. וראכע אל פי' כהר
יזכך יסור. הם דוד המכול מסב הארץ סהו' יסור בני אר' כמו כהר סיוזכך : קמטר
לסון כרית' ובלסן. רזל סניס קטומין. כקטס ראסו. גהוא ספוך כמו כבס וכסב :
האומרים. ואותם מתי און היו
אומרים לאל סיסור
מהס כלומר אתה מוסר ממנו ואון לך
הסגחה כמי. וגס היו אומרי' מהו שועל
סדי למו וסלח און הסגחתו בספלים :
ופעל. לסון כיכוכי :
והוא. יתפרס סססוק כססוק הן
לא כירס טוכס וגו' סכא
אחר ויאמרו לא סור ממנו ודעת רדכך
לא סככנו כמו סכא זה אחץ סאותריס
לאל סור ממנו כלו' אחר סהס מסלקיס
הססגחה דחמכא ליבלן מהאי דעתא
כי אכי מתאמין כי סאל מלא כתיסה טוב
ודעתס דרעה סזאת ועכתס בסלוק
הססגחה רחקה מתי ואתה איוב תפסת
דרכס : עבת דרעיס. כמו מחסבת
הרעיס כמו סעירסתי למעלה ותפס
אליפו

מישפט צדק

אשר קמטו ולא עת נרר יוצק
יכורם :

אמרת מה ידע אל. והנבלת את
הסנחתו וססבת סלח
סכבור אל סתחתוכס. האמכס יעלה
על רכתך מה סאמרו מתי און כדור
אכנס וסת הככא סאמרו סאין לכקס
מכהיב יותר נככר מן ססמיס וככאס
וכזה סס קמטו ולא עת. נכרתו קורס
זמכס כהר יזכך יסורס. וככך היה
יסורס כמו גהר סתתוה מיזיקת
גסמיס סהוא יבס כמו דגע וכן סס
אכרו כמי יס אוקינכס כמו סהזכירו
חזל :

האומרים לאל סור מכנו וסרה
ופעל שדי לכו :

האומרים. לאל סור ממנו. אמרו
לאל סור ממנו ולא
כתפלל אליך. ומה יפעל סרי למנו סאין
אנו בריכיס ממנו :

ורוא מלא כתייה טוב ועצת
רשעים רחקה כני :

זהוהא. מלא כתייהס טוב כי לא יהיו
מיני סתכוואות וכח' וסמקיס
כמכאיס בהסתרנו' הארס זולת גזרתו'
ועבת דרעי'. סאמרו ססכל מן הברמי'
ססמימי' ורכוכס ולפיכך פנו לבערס.
רחקה ממני. סכבר בא אלינו מוסת
על

משפט צדק

על סותרה ולכן כאשר חברת במכול :

ויראו צדיקים וישמחו ונקי ילעב
למו :

ויראו צדיקים נח וכניו שהיו צדיקים
ברבים ומלטו ראו כפורעות
ומתחו ונקי ילעב למו - נקי לבב ילעב
על רעותם הנספרות סבאו מופתים
על סותרם - ויהיה שמח ברעתם :

אם לא נבחר קיינו ויתרם
אכלה אש :

חכמן נא עמו ושלם בהם
תבואתך טובה :

אם לא נבחר קיימו - לולי שבאותו
הפורעות נבחר ונסחת קיימנו
נזחיתנו נספחת אז מוג היסורות כאח
והכני ונפחית את הארץ וקרה אז
תלקול בפירות הארץ ובבעלי חיים
הנזכרים מהם - ויתרם אכלה אש -
והנכסים שבאחר מהם אכלה אותם
אם העפוס - לכן אחת - הסכך כא עמו
ושלם - הועיל אותה לעבדך עם הזית
שהועיל לך בתולך הכנה אל הסלמו
הנכחי - ושלם - והשלם את כסדך
השכלית בעיני ושלם גם כן במעטות
ובכך בהם תבואתך טובה - בכמחים
ובכך אף על פי שכבר התקלקלו :

קח נא מפיו תורה ושים לאבריו
בלבבך :

קח כא מפיו תורה - בעיונות
בלבבך - להתכוון בהם :

אם

אזהב משפט קבב

אליפו זה הלסון כמו שאמר איוב
כרומז אליו כי עקר רבר בזה ממנו
רחקה ולא ממך :

יראו יאם הרמזן אל עירסם נקטרים
יאמר יראו צדיקים וישמחו
במעלתן של אלו וגם נקי ילעב להם
כסיפלו חללים לפניו אם לא נכרתם
תקומתינו עמהם כלומר שלו ושל
צדיקים הנזכרים בהם ככרתו ואנחנו
קמנו וכתפודר והם יתרם כחא וממונס
אכלה אש : קיימנו - סם דבר כלומר
תקומה שלנו וקיימנו : יתרם - כמו
ממונס - או כמו יהר סאת ויתר עז וים
פירוסים אחרים וזהו היותר נכון :

הסכך - הרגיל עמך עמו ללכת
בהרכיו ואז תהיה בטלום
וברכרים אלה תבא לך טובה : הסכך -
כמו הסכך הסככתי לסוך הרגל :
ושלם - כוונ בתקום עתיר כמו ומות בר
כלומר תשלם - ילז כונו כלומר השתכל
עמו ולא תרבוהו ויבהם כלומר בהרגל
ובהשלמה תבואתך טובה וים פירוש
אחרים וזהו הנכון :

קח - כא מפיו כל מה שיורך כלומר
התעסק במדות סכליות
סתרחם על הכפיים ולא תגזלם כמו
פעמית בסלותך ושים בלבבך אמונות
וישרו והרחק עמך ממחשבת הכפירה
מסלות ההסגה כמו פעמית בסלותך
ואזלם פירשנו זה הענין כן לפי שאיוב
לא היה מאכני התורה כקבלת רזל :
אם - רע כי השם ית הוא מקבל בעלי
תשובה ואף על פי שאני גורר
סאתה רטע גמור במעשה ובמחשבה
איך באכנס תקיה אכל ים תחלת
בענייך בתשובה טאס תשוב תשובה

לא ב 31 2 גמורה

אורב משפט

משפט צדק

אם תשוב ער עדיה תבנה
תרחיק עלה מאהליה :

אם תשוב ער סרי' אס תהיה כונת
התשובה לעשות רצונ' תכנה
ותחוק עיכניך מיד ועס זה תרחיק
עולה מאהליך • מלא יוכלו לך כני
עלה :

והרחקתם היא סתמי' הגזילות ותשוב מאמונת הכפירה אשר האמת בשלותך
וכבר פירמתי בפסוק אס און כירך הרחיקהו איך היה איפטר לאיוב להשיב
הגזילות וסוף עני' ואיפטר מיאזר אס תשוב ער סרי' תכנה בנין ערי ער בצוסר
ובכספים וכבוד וואו תרחיק עולה מאהליך סתמי' הגזילות • וסראשון יותר כסון :

ושית על עפר בצר ובצור
נחלים אופיר :

ושית על עפר ככר • ואתה סית
הזהב עלי פפר כמו רבר
בלתי כחטב אכלך • אופיר • זהב
אופיר • והיה סרי' בכריך וכסף תועפ'ן
לך • הוא יהיה לך אוצר זהב וכסף סל
מוצן כענין סון עמיד קרית עזו :

והיה שרי בצריך וכסף תועפות
לך :

היא קללה כמו ואת סייית כעכר • וכל
רבינו סעריה זל עי' קרפ' ועי' בברוך לסון מבכר והוא כמו יי' סלעי ומזרתי
וכן מכאתי באלה סמות רבה והראבע זל עי' אחוה כמו כקול סרי כלומר יהיה
חוק זה כך : בכרך • לסון זהב כמו וסית על עפר ככר והוא לסון יחיד לפי סאון
בו יזר וסרי' בסגול משרי האתמ' וכסף תועפות לך הוא כסל לסון כי תועפות
לסון תוקף כמו תועפות ראס לו • ואיפטר סהוא מתרגוס וכפלת ותעוף סהרכר
הכפול סוף חוק או הוא כגזר תועפות סהעופת מורה על התוקף • וי' והיה
האל בכרך סהס' סאויבי'ס לסמירס ולהכריתס או יהיה עימן ככרתך וכן
עירסוהו רזול והתרגוס תרגס ויהיה סרי' כרך תקפך :

כי אז בסוך תענב עליו כן
המתענב על אכני בגעופין
נסיך

משפט צדק

אל אלוה פניך :

כי אז על מדי חתענב . בהמליך
כעמך הסכלית . ותשא אל אלק
פניך . בתפלה :

תעתיך אלו וישמעך ונדריך
תשלם :

תעתיך אלו וישמעך . מתקובל
תפלתך . ונדריך תשלם
טהיה לאל יריך .

אורב משפט קבג

ועניך אשר נפלו תשאם אליו ולא תכנס
ממנו כענין הלא אם תטיב סאת אחר
אחרו ולמה נפלו פניך :

תעתיך . תהיה רבך עמו כזה האופן
סיקבל תפלתך ולא תכנס

מסבךך ונדריך . אשר תרור בעת
תפלתך כמכהג המתפללים שאומרים
אם יהיה אלהים עמדי וסמכני ויראני
כסוכאי אחז זכאים ונכסים תשלם
אותן נדרים כי יבא רבוכך ותצטרך
לשלם נדריך כטע' אשר נדרתי אשלמה
יסועתה לני וירבך עם זה ותגזר אומר
בנרת עליו ויקם לך ותצטרך לשלם נדריך .
יום אותו על רוב העושר ותראשון
יותר ככז :

ותגזר . תניע באופן מההכלמה
שכל מה שישאלו עיניך

לא תאכל מהם כאלו אחת גזר והדבר
מתקיים מאליו : ותגזר . הולך כפחה
ויקם . הו' מפעל קל והוא בודד פהאונ'
יקום כלומר יתקיים וכשתלך לא יבה
כעריך כי בכל רבך גנה אור עליהם
כלומר בכל מעמך כמו שהולך באור
מאינו ככסל :

כי . כאשר השפילו מן השמים לכני
אדם תאמר ותגזר עליהם כי
מעני גאותם ורסעתם הוסעלו כי האל
ית' פה עינים יומיע :

ימלט . וכאשר ימלט הא' הוא אשר
בתו' הים ולא יכנסו במאוז
גליו תאמר לו . כתי' אחת ואחת נמלט
בבור כפיך . או כשימלט אי' כתי' תאמר
אחת נמלט בבור כפיך ותאמ' סכספוק
הראשון הוא כמתך כזה הפסוק : אי'
כמו יוסב הא' זה מלסוז איי הים . וית'
איים והוא חסר פ' ויהראשון יותר ככז
ואיפטר לפרט ומלט המ' בזכותך אי'
כתי'

ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך
גנה יאזר :

ועל דרכיך גנה אור . אור סכלי
ינה ויאור בדרכי עיונך .

כיר השפילו ותאמר גזר ושח
עינים יושיע :

ימלט אי' נקו ונמלט בבר כפיה :

כי הספילו . וכאשר יקרה שתראה
סאחרים זולתך הספילו כוונתם
אל החמירות : ותאמר גוה ומה עינים
יוסיכ' . ואתה תתפלל בערם ותאמר
יהי רבון שהאל ית' יושיע גוה מהוא
הגוף ויזכור כי בסר המה ויוסיע כמו
כך פה עינים המביט לחמירות בלבר
בכלו דעת' . כי אחמס' . ימלט אי' כתי' .
הנה מדרכי טובו של האל ית' ברוב
חקריו הוא שיקפיק כתי' אחר למלט את
כל הא' כאמרו אם יש עושה משפט
ומתקם אמונה ואקלק לה' . וכמלט' .
כאמר

אורב משפט

משפט צדק

נקו ויהיה מלמט בכור כפיך : זמלטי
כפעל עבר והואו הופכו לעתיד כי
מבאנוהו בפתח ואלו היה בינומי היה
קמוץ וים פירמסיס אחרים ומדרמות
זחזו המתר ככז בפסקים אלה :

גם - פרט' זל וזה למנו אחר כל
התנחומין הללו מרי סיחור
במקומו עמד כי אין תנחום ברבריכ' :
די כברה על אחת-מתכננתי תקפת
מתר מאכחות פלמי כועק וקובל על
תכתיעל כן עמה מרי מלמט מריר'
זכר עת התרגס אחר לחור זימא
מריר מירמרימתיתקפת על תוכחתי
ידי מתתי כמנידי לילה נגרה יום פי'
אחרים וזהו היותר ככז וכט' אחר
סמאכנוהו בתרגס וכבר פירטנוהו
על בר אחר בפסקים וגם הוא הככז :
מי - הלואי הייתי יודע אי זה מקום
האלום סהזכרת אתה אליפו
באמרך ותשא אל אלוה פניך והייתי
מוכח אותו במקומו ואבא עד תכונתו
מקום כסאו אשר הוא מכוז לסכתו
זכקרא מקום הסכא תכונתו לפי שהוא
ככז ליסכ סס כמו סכ' מכוז לסכתך :
אערבה - וכסאעמוד לפניו אשר
טענותי לפניו כי הוא
היודע דקתי אבל עמכס לא יועילו
טענותי כי אחס חוסרים אותי בטענות
פל סקר : ופי אמלא תוכחותי כי לא
ללמד זכות עלי אבל פי מלא תוכחות בזה : מעשתי - כמו טענות וכבר פירסתיו :
ארעה - כלומר וזי איפסר סיטעון
עלי מה טענתס אחס
מרסע סאינו בי כי אני ארע מליס
סיפכני סוא בעכמו חס הס בי חס לא
ואכיכה מה סיחמר לי כי לא יטעון עלי
כזכיס כמכוס אשר לא ארע ולא איבין
לברביכס

כאמר תאמר באלה בתפלתך ימלט
גיה וסח עיניס בכור ככך - בהיות
ידיך אמוכה להתפלל :

ויען איוב ויאמר :

גם-היום כרו שתי ימי כברה
על-אנחתי

מריתי ידעתי ואמציארו אבוא
ערתכונתי :

איוב ח גם - היום סאמרת
המיראת' יוכיחך
ופלא יאות לאל ית' להתוכח עמי - מר
סיחי - לא יחל סיחי המר והוא כי ירי
כברה על אכחתי - סהזכה כברה
מאר יותר על מה סתורה אכחתי וככז
אני אומר - מי יתן ידעתי ואמכאחו -
מי יתן סאזכה לכבואח ואמכאחו לרבר
עמו - אבא עד תכונתו באופן סאסיג
תכונת דרכיו כי אז :

אערבה לפניו משפטו פי אמלא
תוכחות :

אערבה לפניו משפט לכרך דימי
ופי אמלא תוכחותי נגר
האל הרע :

אגמס ברברי ואין לי טענה אחת
ללמד זכות עלי אמלא תוכחות בזה : מעשתי -
אדעה מליס יעניני ואבטרה כרה
יאמר לי :

ארעה מליס יענני ואתכונן בס
כי אמנס הכרב בת יריבי
עמד

מִשְׁפַּט צֶדֶק

עמרי לא יחין ספק מלא יריב ברב כח:
הַבְּרִיכָת יִרִיב עִמָּרִי לֹא אֶדְרֹ-
וּהוּא יִשֶׁשׁ בִּי :

אך הוא ימים ביי אכן הוא ימים ביי
כח להתוכח כמו סקרה לרכיאל
כחמרו וברברו עמי התחזקתי:

אורח מִשְׁפַּט קָבֵר

לרברכס לפי סאין כפיכס נכוכה :
הברב - האס מאמר כחו רב מכוחו
יריב עמרי להראו גבורתו:
לא - כלומר לא יעסה ככה אך הוא ימים
עלי סס במקום המספט ארס יסר
סאהא נכח עמו כדי מלא איראנו ואו
אפלט בפסי לכנח מסופטי ביי היסר
יוכני באמת בסמעו תוכחתי: ימים ביי
כמו ימים עלי כמו סבהמה אסר רוכב בה בלומר עליה - זה פי' להרמז על לקסור
זה הפסוק עס הכא אחריו - עור פי' לא אך הוא ימים ביי לא יעסה כן לריב עמי
בכחו הגדול אך הוא בכבורו ימים ביי לבו לראות אס תנאיתי אס לא: ימים ביי -
כולמ' ימים ביי לכוכמהו ויסימו ויסכילו - וכפ' מכלי מסיס וכפ' פי' להרא' ע' עור ים
פירוסים אחרים ומה סכתבתי הוא סכוכ - עור סמעתי פי' נאה על זה הפסוק
אית' הכרוב כח יריב עמרי ל' אס רובה ססי לריב עמי ברוב כס בתמלה לא יאמר
למטן הק' בידך אך את כפסו סמור רוכה לומר לא אך סאמר למטן ימים ביי אכל
באמת מלא יריב עמי ברוב כח:

שם - עס אהיה יסר ואהיה ככס
מפעלו עמו ואפלטת כפסי
לכנח מסופטי או יאמר עס אהיה נכח
עמו מספט יסר מלא אטעון דק האמת
זכוח אפלט עבמי מה סופט והרץ אותי
אלו המספטים - זהו סכוכו כזה וים
פירוסים אחרים:

הן - יחזור לראס התלונה סלמרי מי
יתן ירעתי ואמכאסו יאמר ביי
לא יוכל למכוח אונתו בארבע רוחות
העולם: קרס - מזרח לפי סמסס היא
זריחת סמסס נקרא קרס ומכנברו
כקרא אחרו והוא המערב:
שמאל - סמאל הוא הכפוז ביי מי
סכניו אל המזרח סהס
פכי העולם לפי סמסס סתחלת הזריחה
יהיה סמאלו לכר כפוז ומכנברו כקרא
ימין והוא הררוס ואמר למזן עפטיה
ככפוז לפי סמסס הוא היסוב זהו
החלק סעמי ביי סוכו ככרוד הארץ: יעטוף למזן כסוי ועטיעה כיי הררוס הוא
מכוכס

יִשֶׁשׁ יִשָּׂר נֹכַח עַמּוֹ וְאַפְלָטָה
לְנִצָּחַ מִשְׁפָּטָיו

שם יסר נוכח עמו - וכזה יהיה כל
יסר לכ יכול להתוכח עמו -
ואפלטת לכנח מסופטי - מיר הז' הרע:

הן קרס אהלך ואיננו ואחור
ולא אבקילך ו

הן קרס אהלך ואיננו ואיננו רחוק
סאסיג זה כיי אמסס סכינה בכל
מקום באופז מה כמו סחת באר מררכי
טוכו בכל כר אף על פי מלא אראנו
בסוס מקום סאינו במקום זולת מקו':
שם אול בעשיתו ולא אהו יעטוף
ימין ולא אראך ו

החלק סעמי ביי סוכו ככרוד הארץ:

אוהב בשפט

משפט צדק

מכוסה במימי אוקינס אחוז למון רחיה והראוי בתפלותו אחזה ולכן הוא מלעיל
ולאן היה לסון אחיזה והה'ק סרם היה מלרע :

פירע דרך עמדי כחנני כנהב
אצא :

כי ידע דרך עמרי ובהיות כי ירע
סתרי דרכי בחנני ראה יוסר
לכי ובכך כזהב אהא ירית ונקי ברך :

ובחנני ויכחתי נקי כזהב מפני זה הוא בורח מלהתוכח עמי ונחוא היותה רכאות לפי
כוונתינו כי איוב היה טוען מהפירע מעשיו וייסרהו שלא כרין : דרך עמרי
כלומר הדרך שהיתה עמי לילך בה לה הייתי נטה ימין ושמאל מהדרך הישרה :
בחנני כזהב אהא הוא חסר כלומר אהא טהור או אינו חסר ואמר בחנני כזהב
אהא וירע מהזהב הוא נקי בלא סיגים וירכה לומר כי כבר בחנני חסס ית'
במחסכתו ומכאן נקי בלי פוס עון דכאחו תחת רגליו דרך איבה בלא מפט :

באשרו אהזר רגלי דרך
שכרתיו ולא אצא :

באשרו אחזה רגלי ועל מה
שאתר מחטאתי כמה
שלא הטיתי כלפי חסר עס אותם סתיו
חייבים לי וזולתם אימי ראוי לפוס
ענש בסביל זה כי באסורו אחזה רגלי
כדרך אשר כנה בתורת בני נח כפי
עורת הרין דרכו שמרתי ובגלוי עריות
ולא חט בספיכות רמים :

מצות שפתיו ולא אמיש כהקי
צפנתי אפרי פיו :

מצות שפתיו באסורי מאלל מהם
רס ואכר מן סחיי ולא אמיס
אותם המכות מחקי מלחם הקי
כשכתי אמרי פיו בלבי שלא סכחתי :

כי ימ שהוא חוזר למע מי יתן
ירעתי והמכאחו כלו על כן אחי

רובה להתוכח עמו כי הוא הירע דרכי
ומעמי נאם בחנני כזהב אהא טהור
ורמי זל פי שהוא סב אל הקרוב שהמר
הן קרם אהלונך וגו' כלומר לפי סירע
סהדרך אשר עמרי ומעמי הם טובים
ובחנני ויכחתי נקי כזהב מפני זה הוא בורח מלהתוכח עמי ונחוא היותה רכאות לפי
כוונתינו כי איוב היה טוען מהפירע מעשיו וייסרהו שלא כרין : דרך עמרי
כלומר הדרך שהיתה עמי לילך בה לה הייתי נטה ימין ושמאל מהדרך הישרה :
בחנני כזהב אהא הוא חסר כלומר אהא טהור או אינו חסר ואמר בחנני כזהב
אהא וירע מהזהב הוא נקי בלא סיגים וירכה לומר כי כבר בחנני חסס ית'
במחסכתו ומכאן נקי בלי פוס עון דכאחו תחת רגליו דרך איבה בלא מפט :

באשרו ומהו הדרך אשר היה
עמרי שהיתה אחזת
רגלי ללכת בדרכו ובכתיב מכותיו
הסכליו כמו סיפרסס איוב עוד במענה
סאחר זה ולא הייתי מטה דרכי מדרכו
אבל שמרתי אותו ללכת בו : באסורו
כמו מעבלו וכמהו כונן אסורי חס
תטה אסורי : חט סרסו כטה והאלף
למרכר בערו על מסקל ואך אהתך
והוא מבני הפעיל ונחוא יוכא ל הדרך
כלומר לא הויתי מטה הדרך והוא עמיד
במקום הוה :

מצות ימ חסר כמו מכות שפתו
שמרתי ואין בורך אבל
הוא נקמר למעלה דרכו שמרתי ולא
אט מכות שפתיו ולא חמיס אותם
מחקי וממכנני היה לכפון אמרי פיו
בלבכי כדו סאחיס זהור בעסייתם כן
פי הראבע זל ורמי זל פי מחקי ונתר
מחקי כלומר יות מחקי פרנסתי הייתי

כונן אמרי פי מענין הטריפני לחס חקי :

בעצמנו צדק

אוהב משפט קבה

והוא באחר ומי ישיבנו ונפשו
אתה וועש :

והוא באחר והנה • פיו פנוה את
לא הוא לפולס על ענין אחר •
ומי ישיבנו • לכתי מכות אחרו • וכסמו
אותה ותעס • הנה כבר נעסה כל מה
שהתאוה ורבה בלי פוס תזהפת על
הכרדך ולא חסרון ממנו :

והוא • זה הייתי חפץ אם היח
אופטר כלומר להתוכח
עמו אבל הוא יחיד בעולמו ומי יוכל
להטיב אליו על מעשיו שהם שלא כדון
סמדרך המתו כחיס הוא סהיו סמיהם
סויס וכוואי אופטר כי איך כמוהו על כן
כל מה שאותה נעשו לעשות כי הן כרין
הן שלא כרין עסה : באחר • כמו אחר
וכן אמר התרגום ואיך הוא יחיד ואי
ומאן ותיבוכיה וכסמיה רגנת ועברת •

והכית היא נוספת כמו כי ביה יי' צור עולמים • ביה סמו : או הוא כענין יי' בס
כלומר שאין עליו מן ומינו ועל דרך הפילוסופים יס בוסור כי איך אחרותו כסאר
אחרנת הנמכאים כי הוא ואחרותו סר דבר אחר • וכן רמז החכם לא זל ויס בנ
ענין נסתר לתקבלי האמת ולא זכינו בו • וית אותה מן והתאיותס לסון גבול
ואינו ככון בעבור כי מיכינו בכל אות נעסך ובעבור התרגום סתרנס רגנת כמו
לא התאוה לא תירונ :

כי ישלים חקי וכרנה רבות
עמו :

כי יסלים חקי • עסה כל הכרדך
לסלמותי • וכהנה רבות עמו
וכן עסה ברברי דכיס אשר לסלמותס
איכס סובלים תוספת וגרעון ולכן איך
לסוסף על דבריו :

כי • פי הרמבן זל סחוא קסור עס
הססוקיס הנזכרים באסורו
אחזה רגלי מכות ספתיו ולא אחיס כל
זה אעסה בעבור חסר והטוב אסר
גמלמי מנעורי כי יעסה בסלמות חקי
ויספן זל כרכי וכהנה רבות עמו
טובות וגדולות אסר גמלמי כיכירתי
נסמירת נפמי כאסר הזכיר בפסוק
הלז כחלב תתיכני וגו' הענין על כן
מענה אבהל • וכן לסל הרלבב זלה וסתרנס עי' כי נעמו אותה ויעס כי כרכונו
ומלא החק אשר גזר עלי לסיותי כרון תמיר בייסורי : וכהנה רבות עמתי לעסות
לאחרים כרכונו וכן פירסוהו הרספוסים זל :

מענה אבהל • וכן לסל הרלבב זלה וסתרנס עי' כי נעמו אותה ויעס כי כרכונו
ומלא החק אשר גזר עלי לסיותי כרון תמיר בייסורי : וכהנה רבות עמתי לעסות
לאחרים כרכונו וכן פירסוהו הרספוסים זל :

על • על כן סאינו גומל לארס גמי
דרכי ומכינו אבהל וכסאתכוון
ברככי אסתר ממנו • וית אותו על
ענין מעלת האל ורוממותו לפי הפי'
סמי הרמבן כספון כי יסלים חקי
והראסון יותר ככון והוא הנאות
לסוכתינו בדעת איוב :

על • על כן סאינו גומל לארס גמי
דרכי ומכינו אבהל וכסאתכוון
ברככי אסתר ממנו • וית אותו על
ענין מעלת האל ורוממותו לפי הפי'
סמי הרמבן כספון כי יסלים חקי
והראסון יותר ככון והוא הנאות
לסוכתינו בדעת איוב :

ואל • כי רובי המפרסי זל פירסו לו
לכ א 32 i הספוקיס

על

אוהב משפט

משפט צדק

הפסוקים כן הנה סאל ית' מס מדרך
בלבכי אחר שהייתי אמיץ בבכורים:
זמרי הבהילמי ולמה הבהילני על אשר
לא נכרתיו מפני זה הסוסך והייסוריך
הבאים עלי כלומר קודם בואם ועל
אשר לא כסה זה האופל מפני ויהיה
כי לא הנזכר בראם הפסוק ממעם
לפנים כלומר וגם כי לא מפני כסה
אופל או יתפרסם בלא חסרון כלל ויהיה

על כן מעמו אבהל בהתבונני אל
נמנא ככבר כזם שהוא מפל
בהירוי לתכלית על אופן נפלא כזה
אחבוק ובהתבונני אפחד ממנו וזה
כי לא נכמתו מפני חסך: כי חסך
הכרות לא הסחיתני לכמהבונן גם
מפני לא כסה אופל יסל הערר הסלמו
באופן יפלים ממני:

מכסה אופל גדול אשר נפל עלי ביום בואח הסכרת ובה על דרך למח וחץ לעמל
אור: והכונה כי הוא חפץ לא היותו כל היותו עם הללו המכאובים י וית ואל חסך
לבי זמרי הבהילמי כי לולא סד יו' היתה בי לא נכמתו מפני חסך כי לא היה כח
ביד החסך להכחיתני סלא ויסוב על דבריו כרבוני ולא היה מכסה אותן מפני
אופל סלא אראנו אבל המור: והסכהלה סעבה לי גרם לי סאיכי וכול להתוכח
עמו: נכמתו: לסון כריתה מענין לכחיתות:

מדוע רבו המפרטים כזה הפסוק
והיותר ככזם מהם מה ספי
הראבץ ז' והוא עיאתר למח לא נכפנו
העמים סאלו נכפון פעים מסדי לא
הייתי מתרעם עליו כי יורעיו לא ירעו
מה יחי' אבל הוא סירע סעמים וסימי'
סיפטו בהם הרסעים הרסע למח
יחרים וכ' פי' הרמכץ והו סבא אחכ
בכולות יסינו: וחזו ימיר כמו ראו ימיו
ו'מ כי הוא מבחי ספיץ וסרסו חז על
מסקל כי סמו אופי ופירוסו לסון גבול
מן מחוז סעכס כלומר כי ימיו אץ להם
גבול וכיף כי הוא ראסון והוא אחרון
זכיון סאיץ להם גבול והוא יודע מה סיפטו הרסעים לעתיד למח יחרים סיכסם
לרכוס:

כדוע משדי לא ינצנו עתיב
י'דעו לא יהו יכיו:
מדוע מסדי לא נכפנו עתים
הרברים הזמניים
ויורעיו לא חזו ימיו הפעי סהמעייס
ומתבוננים סליו לא חזו בו זמן וככץ
הסכינו סאיכו נופל תחת הזמן וזה כי
ירעתי סססכס כזה סיא סאיץ יריעחו
בכמבאים כסח לו מכר הנמכאים אבל
מכר עכמו סאיץ לסוס נמכא סוס
מכיאוח זולתי ממכיאוחו:

גבולות ישיט עדר גולו וקדו
גבולות יסינו לכן אמי נכהל איך
זה הנמנא סהוא ככ סלס
ויכול לסחקקומס יסכול לקיל הרסעים
הקורה במכיאוח ובכרד סמסור' מאיזו
על

גבולות הפלוג ברעת הרסעים
וטוב הכלחקס לסתור
רעת אלימו סמכיא מרעת הרסעים
סאיוב הוא רסע כמקום וכהה רסעתס
פל רסעים סיא מפורסת סאי איסטר
ללמד זכות עליהם סאחר סמא סס
בריקס

משפט צדק

אוהב משפט קבו

על הסלם סכפמים כי הם מטיגו גבול סכיכיהם למען הרחיב את גבולם וזהו מענין לא תטיג גבול רעך שהוא מחזירו לגמור וגדר גדר מרהו כפנים מגבולו לתוך מרהו חכירו וזהו מתרגם חכך לא חסמי ועדר אחרים גזלו וירעו אותם לעכמם ולא ימהרו לפחטו כי איך יראת חכמים עליהם :

חכוד יתמים ינהגו יחפלו שור אלמנה ו

חמור הם גזלים חלו החלומים וחמור היתומים הם יכהגו ולוקחים להיות שלהם וסור אלמנה יקחו אותה ממנה כאלו היה להם חוב חלה כענין כי תחבול אחיך חכם :

יטו אבינים מדרך יחד חבאר עניו ארץ ו

יטו כל חלו הרעות הם ממסכות אל מה שאמר בסוף ואלוה לא ימים תפלה כי הוא נקמד עם מדוע מסרו לא נכפתי עתים כמו ספירסתי : יטו הוא מבנין הפעיל והוא יוכא למנים כמו להטותה חררך כי מפסי מהם גזולים עובר רכים האבינים מאיז בהם כחלהמלט כוטים מן חררך ועניו ארץ כלם יחרו מתחבאים מפחדם :

הן פראים בכדבר יצאו בפעלים משחרי לטרף ערבה לו להם לנערים :

הן הכה חלה רמעים הם כפראים למודי מדבר כי הם מסכנות והם כמו אותם בני אדם מהם יוכאים כפעלים בבקי הסכם כן הם מעשרים לטרף טרף ומארץ ערכה וסווחה מסם ים לו להם לנערו כלומר איך לו אומנות להוכיח ממנה פרנסת ביתו כי אם ארץ ערבה לפי מסה הוא גזול הכריות וכגזלותיו נותן להם לנערו : פראים חסר כף הרמיון וכמהו ועיר פרא ארם יולד וכך והוא יהיה פרא ארם יוכן וכלו כפעלים חסר מלת כמו כלומר כמו אחר יכלו כפעלים כן הם מסחרים לטרף והתרגום אחר הא כמרוריו במדבר הא כרין נפקח בעבורהו ביסוף מקרמין לבזתא במיפרא ליה מיכלא למלוי ערבה הוא המקום מאיז מיוטב :

הן פראים במדבר וסנה האלית בקרר המביאות חסניה כזה סהחיות המזיקות הטורפות סוכנות במדברות סלא יבאו ביסוב להזיק וכמדבר הכין מזכותם להם ולכניהם וסרפעים המזיקים בלתי סוס יראת ה :

אמר יכלו כפעלים כן הם מסחרים לטרף והתרגום אחר הא כמרוריו במדבר הא כרין נפקח בעבורהו ביסוף מקרמין לבזתא במיפרא ליה מיכלא למלוי ערבה הוא המקום מאיז מיוטב :

בשרח בלילו פתי מלות כלומר במרה מאיזם פלוי יקכורו כי הם גזלים חסרות וקכרים אותם : לכ ב 32 2 וכרס

בשדה בלילו וקצרו וברם רשע ולקשו ו בלילו

אורב משפט

משפט צדק

בלילו יקדו • אשלו הכליל סהוא
מאלל בסמה וקדו • כאלו
היו הס הכבלים בסד יתומים זלמנות
וכרס רפע ילקמו • אבל תפני מורא
בסר ורט לא יגזלו בכרס רפע אבל
יכיחוו להיות מאוחר וככן יבכרהו
בעליו אחר תכלית הכסול ובזה נודע
סמחסיבים יותר מורא בסר גרס
מיראת האל ית' :

וכרכ רפע בעל זרע הס מתגברים
עליו וכרתים הלקס סלו לעכמה :
ילקמו ומענין והנה לקם אחר יגז המלך
סתרנו כמחא • וכן סספף פארס סהוא
כריתת הספוף • וכן אמר התרגום
בחקלא מלח דילהן חרין וכרמא
דרסיעיא יכספון • ויל בלילו מלה אחת
כמואס יגעה סור על בלילו • ולפי
גדמה אוקס לפראס דמה התבואה
סאולכין מפרות אחרים אל סמספוא •

וימ ילקמו מענין איחור כלומר סהס
מאחרים אוקו ואיכס בוברים אוקו עס סאר
כמי ארס מפחרתס מהס עד סיבלו סס
ויבכרס • וימ וכרס רפע סכמותס
יאחרו אוקו כי איכס גוזלז אלל
העבייס האומללים אבל אלל הרספייס
איכס גוזלים עד סאיכו בריך למחר
בכבירה מעחד גזילותיהס אבל סס
מלקסיס אוקו כר כונס :

ערום • ילינו סוא סופל יוכא כלומר
הס מפסיטיס העני עד סליץ
ערוס מבלי לבוס כי ים ערוס וימ
לו לבוס כמו ספירס בססוק
וכברי ערומיס תפטיט • וכזמן
הקרה יסאר סעמי כלל כקות
זאין מרחמיס עליו להפטיטו
אפילו באוקו הזמן :

ערום ילינו מבלי לבוש ואין

הס מפסיטיס העני עד

פכות בקרה ו

סליץ ערוס מבלי לבוס כי ים ערוס וימ

ערום ילינו בלי לבוס • ולא
התקפייס כלבר יעסו זה
אבל גס קכת דלתהס כסיגברו
קכתס על קכתס :

לו לבוס כמו ספירס בססוק
וכברי ערומיס תפטיט • וכזמן
הקרה יסאר סעמי כלל כקות
זאין מרחמיס עליו להפטיטו
אפילו באוקו הזמן :

מזרם ררים ירטבו ומבלי כהקה

מזרס סהרו לפי סמבלי

חבקור צור :

מחכס סס מחכאויס בניקיי סלעייס
ומחבקייס כור וסארס סוא יורד
ומקלח עליס ומרטיבס וסוא
לסון כחות סהס כמו העסכייס
המגוליס וכרטובס מלהחות
סיוור עליהס מהסריס ירטבו
לסון לחות כמו רטוב סוא לפמי
סמס : חבקו כור כמו חבקו
אספתות כי הנסתר כחגוי סלפ
וכאספתות סוא כמו מחכין
אוקס וסיה ראי לומר חבקס
כור לפי סהס בתוכו אבל סוא
להכלגה לפי סהס מתחזקייס
להתחכא בתוכס :

יגולו סעד יתום ועל עני יתבלו
ערום הלכו בלי לבוש ורעביס
נשא עכר :

יגולו • פי הנאון רבינו סעריה זל
מסור לסון ססור סורר כלומר
ממכס גס לסורר סס גוזלים
סייחוס • ורפי זל פי אוקו
לסון וכור מלכייס תניקי כלומר
סהס גוזלים היתו מסדי אוקו
וכין סוא לפי סזכר יתוס סהוא

יגולו מסור יתום • מבטיס אית

יגולו • פי הנאון רבינו סעריה זל

מסור יתום • מבטיס אית

מסור לסון ססור סורר כלומר

מסור יתום • מבטיס אית

מסור לסון ססור סורר כלומר

מסור יתום • מבטיס אית

מסור לסון ססור סורר כלומר

משפט צדק

אורה משפט קבו

אמו מלהכיקו : ועל עני יחבולו • תחבולות לגזול באופן כי הנגזלים ערום הלכו בלי לבוש ורכבים נסאו עומר • ולא בלבר יגזלו מה שימנאו ביד הנגזלי אבל יגזלו גם פכר טרחס ומזונותם באופן סיבאו עמרים על תקואה לרמכים ועם זה יהיו רעבים וכן כשיעשו מלאכה :

סהוא הקטן היונק והתרגום אחר יאכסון מביזת ייתס עסאו לסון מוד וסכר ועסאו סמוך אל היתום כלומר כי היתום סכסאר לו מעט • מט:וד וסכר אביו סמת והניחו סככר וכרסה יגזלו אותו ממנו • ועל עני יחבולו כלומר כי הרסעים כסאיך להם מעית להוכחה הם ממסככים בנדיחן וחן סומכיך על העני סיגזלו איתו לפרוע חובס :

יחבולו • לסון מסכון כמו אם חבול תחבול • ויט ועל עני כמו ואת עני או הלבוס אטר על עני כעניך יחבולו מוד אלמכה והראשון יותר ככון : ערום • הלכו הוא יוכא כלומר הם גורמים סילך הערום והוא מי סלובס קרעים: מבלי לבוס: כלל כמו ספי' כעסוק ובגדי כרומים תפסיט: ורעבים נסאו עומר • פי' רס: זל ומרעבים נסאו עומר • עוד פי' ואטר נסאו עומר הלכו אותם רעבים כי יגזלו אותן מהס • ויהיה חרובן סהעסירים סים להס כמרים הם גזולים אותם ער סיטארו רעבים • או יהיה הרבון סאטילו הרעבים ס:סאו עומר מן השרה ס:סכואו להס לברקה אותן עומר גזלוהו מהס ויהיה כקסר עס יגזלו מסור יתום ויגזלו רעבים סנסאו עומר :

בין שורותם יצהירו יקבים דרכו ויצבאו

בין • בין סורות בית הבר עוסים בני ארס יכהר מהזתים ודורכים יקבים מהענבים ויבמאו מהיכהר זהיקב כי הרסנים יגזלוהו מהס ויט בין סורות בין חומותם כלו' בני הארס הס מתחבאי כסעוסים סמן ועוסים אותן בין החומות בככסא והוא מענין כמת כפרה עלי מוד : יכהירי לסון יכהר וכקרא הסמן יכהר לפי סהוא מאיר הלילה ככר כנהרים : מצירי • מתוך העיר האכסים הס כועקים מהחמס הנעסס

בין סורות • סורות זיתי הרסעים וסס וכהירו • יעסו היכהר יקבים ררכו ויבמאו • וכן כסיררכו ביקבים נסארו כמאים סלא כתנו להס מהיקבים לסמות :

בעיר בתים ינאקו ונפש חללים תשועו ואלוה לא ינשים תפלה ו

להס מאלה הרסעים וכררכים כעס חללי חרכס תסוב כעסס קול דמי אחיך כועקים • או יואמר כי בסבת הסריבה היו כועקים ואיך מכיל או בני ארס היו כועקים מהחמס כאלו הס חללים ועס כל חלה סכעקות חללה לא

בתים וכאקו מפני עוות הרין כגוף וכממתין ואלוק לא יסים תפלה • לא יסים חסרון ככה הרסעים למכוע סלא יזיקו כל כך כמו סמנע הזן חיות הכר :

אודב משפט

משפט צדק

לא ימים תפלה במצותיהם מל הרשעים * אבל הם מתקיימים. בעניות הרע
 המופלג כפי רבונם ועל זה דך לבדי ועדי הבהילני * ואח אומר מרוע מסרי לא
 כשפנו עתים כמו שפירסתי כי כל זה הענין הוא כמך אל ואלה לא ימים תפלה :
 מתים כמו מתו מספר כלומר חכמים : יכאחו * יבעקו כמו ונאך נאקות חלל והוא
 הפיך מן האכת דם : תפלה הוא רבר שאין בו קימה כמו והגם טחים אותו תפל
 או רבר שאין בו טעם כמו היאכל תפל מבלי מלח כלומר דבריהם מתקיימים
 כמו הרברים פים להם טעם * והתרגום אמר מקרתא בני חנסא נהקיס וכעסת
 קטולין חרבא תכלה ואלהא לא יסוי חובא * פירסו למוץ תמיהה והכנון
 שהוא נקטר בראש העיני * וכן פירסוהו הראשונים זל :

המה יהי בבר דראור לא הבר
 ולא ישבו בנתיה בתיו ו

המה היו במורדי אור לא הכית
 דרכיו * והנה אלה הרשעים
 פחותים מחיות סבר מהם מורדי אור
 עולם שהוא האל ית' ולא הכירו דרכיו
 שהוא פועל רבניו ולא ישבו בכתיבותיו
 להתבונן שהוא גומל ועונם :

ככית ואת היית בעוכרי והוא למון מרר * וית אותו מעמן במורד בית חורון
 כלומר בעת רירת היום ועריבת היום :

לאורי יקום רוצח יקטר עני
 ואביון ובלילה יתני כנגב :
 ועין נאף שטרנה נשף לאבר לא
 תשורני עין וכתר פנים ישום ו
 רתר ברושך בתים יומם חתמו
 למו לא ירעו אור :

לאור יקום רנכח יקטל * וכן לא
 יתקומם האל על קבת
 רשעים אשר לא בלכר יזיקו בזמן
 אבל גם בגוף ובעריות ועם זה הם
 בלתי מחסיבים יראת האל וכסמרים
 ממורא בו * כי אמנם לאור יקום רנכח
 יקטל

המה * ומאלו הרשעים הם היו
 מורדים באור העולם זהו
 סקכה ולא סכירו דרכי מכותיו ולא
 יטבו בנתיב אזהרותיו * וית מהם היו
 מורדים באור היום כאלו הם מואסים
 אותו לפי שכל מעשיהם הם בחסך כמו
 סיפרם בפסוקים האחרים * ולא סכירו
 דרכיו כי הם בורחי ממנו כמדורח : ולא
 יטבו בנתיבותיו * רק יכנסו ביערים
 ובמקומות הסתר והחסך ונכית במורדי
 ככית ואת היית בעוכרי והוא למון מרר *
 לאורי * ית אותו כמו אר לארבעה
 עשר בדברי רזל ואינו
 נכון * אבל יאמר כי כפיאור היום
 קודם סתורח השמש ובאותה סעה
 שמשכימים לכאת למלאכתם אז הוא
 הודג עט ואכיון כי אף מבלי לפי
 פעדיח רוב בני ארס הם על מטתם
 ולפי סעהי הוא עומד על ממתו ולא
 ימתנו לגזול ממנו הוא הורב אותו
 ונטול ממנו * אבל בלילה הוא כנגב
 לגזול מתן בני ארס ועסה כרכונו
 וסכלית ואינו כריך לרכות כי הכל הם
 יפגים * וית לך כנגב נוספת ככף
 באימתו וזאת כדרך :

ועין * באשני ענין אחר הוא
 קסא

משפט צדק

אודב בשפט קבח

וקטל עמי ואביון • ביום סיגול עמי
 ואביון יחרגו פן יגלה הרבר למלך
 או למוטטים • ובלילה • שלא יירא מזה •
 זהו כגב • ולא יחרגו • וכמו כן עין
 נוף סמרה כסף לאמר לא תסורני
 עין • ולפעמי סתר פנים ימים • בחשבו
 שלא יראוהו אחרים כמו שהוא אינו
 רואה אותם • ולפעמים יחתר בחסך
 בתים יומם חתמו למו • מבייניו ומימי
 סיתן ביום על הכתים אשר הם אסה
 יסה ובלילה עומם מחתרת באותו
 הבית פנתמו בו הסיתן וברמם להכנס
 עס • לא ירעו אור כי יחרו בקר למו
 בלמות • וכל פעמיהם בלילה כי חבקר
 אכלם הוא בלמות ומאוכן להם סיגול
 רעס :

קסה להם אור היום כי ביום לא ינאמו
 נמי רעיהם כי אם כסוף בערב יום •
 ובחרם הוא דורם זה על דור המבול
 שנס הם היו חסורים על העריות •
 סמרה נפף • המחיתה הלילה כמו ואביו
 עמר את הרבר • תסורני • כמו תראני
 מענין אסורנו ולא קרוב • וסתר פנים
 ימים • סוף בלילה מסים על פניו סתר
 כדי שלא יכירוהו • וית אותן חסר בית
 כמו וכסתר פנים ימים סיסים הנואף
 בלילה פניו במקום הסתר שלא יתק
 זיכר עס • וית כי סחסך והנסף ימים
 סתר פנים לכבי ארם ואינם מכירים
 אים את רעהו על כן סמרה כסף עין
 כואף וחראסון יתך ככון • ורע הראבע
 אל כי הכל הוא בענין הגוילם אלא
 סקראתו כואף לפי מהוא קם בלילה כמתו :

חתר • ית חתר בחסך בתים סהוא הולך בחסך לחתור בתים ולגבוב מסם
 ואותם בתים כחמם חתמו למו מקומם כדי סבלילה יהיה ככון להם
 לבא לאותו מקום • וכך דרשו רזל סאתרו סהיו מפקירין אפר סתון לבעלי בתים
 והוא כותמו בכית בגזו והם מריתין אפרסמון וחותרין עס : לא ירעו אור כלות
 סאינם חפנים בו והם בתורריו • וית כי הוא חותר במקום הסך בתים להסג
 ולהסתחם עס ביום ולא ירעו אור כי הם נחבאים כל היום : חתמו למור כמו וכע
 ככבים יחחום : חתר • לסון חפירה כמו אם במחתרת :

בי • ית אותן לסון קללה ואינו ככון
 וית כי יחרו אלן חמוררים
 כאור • כס הוא זורח הבקר הוא להם
 בלמות כי אינם חפכים בו • זכי יכיר
 אים את רעהו כסיעלה הסחר הוא
 להם בלחות בלמו • וית אותו כי כססה
 כסגרים בכתים ביום הוא להם חבקר
 בלמות כי לא יסכו כל היום אלא בחסך
 כי יכיר אותו כל אחר מהם כאילו הוא
 בלחות בלמות והתרגום אחר ארנס
 כחדא כפרא רמי להון היך טולא דמתחא
 ארום אסתמורע פורענותא טולא
 דמותא •

בי יחרו פקד רבו צלמות ביר
 יכיר בלחות צלמות
 קל דוא ער פנים תקלל
 חלקתם בארץ לא יפנה דרך
 ברמים :

בי • יכיר בלחות בלמות קל הוא על
 עמי מים • וכאשר יכיר הכנת
 עומם הסופטים איזה מאלה הרעפים
 תעול עליו מורח בו חברה בספינות
 קלות •

אורב בשפט

בשפט צדק

דמותי • וכדאם טהוא מפרעם כי הבקר
להם כמו בלמותי כי יכיר כל אחר מהם
בלהות בלמותי באו עליו כי יתכסוהו
במי אדם :

קלות • תקלל חלקתם בארץ • אף על
פי שהסופטי יקחו את ממנו לא יחוסו
לזה • לא יפנה דרך כרמים • ממזבחים
עם בני אדם וירא פן יגלו למשפטים
וירדפוהו :

קל • וית אונותי לסוף קלתי ואימי
ככוף • וכמדרם רודפו על

דור המבול • וית מהרעב הוא רץ בקלות כסגוב כרכר טהוא על פני מים מהולך
בתכלית הקלות • יתקלל חלקתם בארץ • מתעסקי בגזלותם ואינם מסתגלים
בכספיהם לעבודם ולזרעם ולכן יקולל חלקתם בארץ • ולא יפנה דרך כרמיני
למפרם ולזמרם ועלה כלו קמסוכים וגדר אבניו בהרבה • וית כי טהוא קל לברוח
ואימי בורה במקומות המיוסבים מלא יתעסוהו בני אדם אשר עם אלא במקומות
סאינם עבדוים ולא מזרעים האלו הלקתו היא מקוללת כי עם ביתו ולא יפנס
לברוח דרך כרמים :

ציה • יאמר כי כמנסהביה וסחוס
הס גזלי מימי סלג כי הוא

ציה גם חוס יגזלו מימי שלג
שאול חטאו :

בחר במהרה וסאלו כגזלו מימיו ממנו
כן כרבע יתחו לסחול כי לא כבער
ימתו אלה הרסעים כטעם כי און
חרבובות למותם : סאול הוא הקבר :
חטאו • לסוף חטא כלת בחטאתם בלא
הרהור קסובה הם מתים בלא כער •
זה אמ' לסחור רעת חביריו כי הרסעי'
סלחאתם היא לרעם • וכבר כתבתי
מה היתה כוננת רעיו בזה ולמה היה
מתכוין הוא בסחירת זה הרעב •

קרה לקבת רסעים סהיובס
והחוס גזלו מהם מימי סלג הכנולוכי מן
סהרים אל הנהרות כמו סקרה למכרי'
בימי יוסף סלא עלה כילום כדרכו והיה
רעב סל כליהי וזה קרה להם כי אמנס
סאול חטאו • כאמרו כמעם ארץ
מכרים אשר יסכתם בה לא תעמו :

והתרבוס פי' חטאו לסוף סמי מענין אל
בהתקף וחומא דכניק מימי תלבא וליתסון היכדיק לסיול אסתסיונו • וית אונותי
כחסרון בילת המסרת בכיה גם בחוכו וגם במימי סלג יגזלו וסאול חטאו כלומר
קין וחורף הם גזלים הכריות והם חוטאים חטאים גדולים עד יום סמות • או
יאמר בארץ ציה וחוס ומימי סלג יגזלו על דרך הפסוק הקורם :

הסערה ולא יחסיא חסו סתרגם היך
וליתסון היכדיק לסיול אסתסיונו • וית אונותי
כחסרון בילת המסרת בכיה גם בחוכו וגם במימי סלג יגזלו וסאול חטאו כלומר
קין וחורף הם גזלים הכריות והם חוטאים חטאים גדולים עד יום סמות • או
יאמר בארץ ציה וחוס ומימי סלג יגזלו על דרך הפסוק הקורם :

ושבחהו • וזה סרסע סופו למות
כי הכדיק והרסע סוים
במיתה ותסכחו חמו • וקרא חמו רחס
לפי סיכא מרחמה • או והיה דמו אל
אסתו והוא הככף כלומר תככה עליו
קעס חבל סופה • להקתסם עליו
כמתסכחו

ישבחהו רחס סתקו רכרה עוד
לא יזכר ותשבך כעץ עולה :

ישבחהו • רחס • והנה הרוד סהים
אז ברחם גם ססמנו
זא

זה מאכותם סכה כל זה • ימתקו רמה
וכמו כן סכה סיוכף סכבר מת
והיה רמה או המתיק ככר הפורענות
עוד לא יזכר • להטיב לביתו אחריו
כאמרו אבר לא ירע את יוסף • ותסבר
כעץ עולה • והנה המלך אשר עסה
הביל לבית יוסף ואחיו נסבר ענת אחרי
כן כעץ סהסאיר ענפיו ופריו :

ככה סכחהו כטעם נסבחתו כמות מלכ
כי תרע באמת סלא נענם במיתתו
יותר מסאר האנשים • וית אותו אהב
מהתרנוס ומכיו ארחמך סהוא לסוף
אהבה • או יכנה הקבר רחס סהוא
בטן הארץ והוא מליכה לומר סיסאר
בבטנה ולא תלר אותו כאלו סכחה
סהוא בבטנה וזהו סכא אחריו מתקו
רמה והרמה תאכל כסרו כלא הוא מתקו
כפיה • או והיה מסוק אליו הרמה סלא

ונטער כלל מאכילת הרמה את כסרו • או יאמר כי יסאר לעולם סס עס הרמה
כאלו מתקו כטעם מתקו לו רבי כחל • ולא יזכר עוד לא לטובה ולא לרעה כי לא
נעסה בו ענין פורענות סיהיה נזכר לו כטעם והנחתם סמכס לכחירי • ותסבר
כעץ עולה • כעץ הנסבר ואין לו כער מאותה סכירה כן נסברת העולה
סיהיה עיטס זה האיס במותו • וימתסבר כעץ עולה סלא היו יכח זרע כעץ יכס
אשר אין חליפות לו כלומר אפילו בזרעו לא יגיע עכס כטענתכס לפי סאינו מכיח
זרע לפי סהוא עיכך בנילות ואיכו פכוו להקיס זרע וגס הוא אינו חפץ בזרע
כרי סלא וטרירוהו מלגזול וזה סאמר אחר כך רועה עקרה לא תלר :

רעה עקרה לא תלר ואלמנה
לא יטיב :

רועה עקרה לא תלר • ואותו הענף
סיהס תחתיו למלך הוסף
ברסע וקס למטה רסע להיות מסבר
העס כעבורת פרך • מגזרת ירעך
קרקר באופן סהננסואה היתה עקרה
לא תלר סלא יסליכו הכן ליאור
ואמנה • והאותה ישראלית כלת סהיתה
כאמנה מתקפת לסוב לא חכיה כנעוריה
כאמרס נלכה נזכחה לאלקינו : לא
ייטיב לא אכא להטיב לה כזה סיכח
ללכת לזכות לפניו :

רועה • היה מתחבר עם העקרה
בסביל סלא תלר ולא יהיו
לו בכיס כי אינו חפץ בהס כאמר אינו
חפץ בחלקת סרה וכרס כמו סזכרתי
וגס עם האלמנות היה מתחבר כרי
סאס תהר תבוס ותפל ולכן לא היה
מטיב בתולדות • רועה לסוף רעך ורע
אביך כמו ורועה כסיליס וכן פירסוהו
זל על רור המכול • או והיה לסוף רעיה
והזנה • וימ סהוא סכ לרספת הרסע
סיהיה מסבר העקרות לפי סאין להס
כביס לעזרס : רועה • לסוף תרועס
כסכט כרוז :

ומשך • אפילו האבירים אשר להס
זרוע עם גבורה מוסך
אותס ככחו • ויקוס הרסע עם כל אחר
ואחר מהס ולא יאמין כחיו כי יסרגנו
או יגזול אותו • או ירכה לומר וקוס
לג א 33 י הרסע

ומשך אבירים בבהו יקום ולא
יאמין בהיו :

ומשך

אודב בשפט

בשפט צדק

הרסע בבקר ולא יאמין בחייו כי הוא נלחם עם העם ונביריהם כאשר אמר לאור יקום רוכח והנה הוא מסתקן תמיד כעפיץ הנה חכמי הולך למות והראשון הוא יותר כחף אל הרב הר' משה בר' נחמן וטמי הפירושים כתב הוא זל:

יתן יתן כי הרסע כותף אל כל אחד מהאבירים סוכר מתנה או יתן לו ידו להבטיחו ויסעף עליו ועיניו אל דרכיהם אחכ לרורפס באותו דרך וכל המפרסים זל פירטו כי האלוה סוכר למעלה כותף לו כל זאת הטובה לבטח ויסעף הרסע כי לא יהיה כלכד ברמת הארס דק יכליה מרמה בירו ויבטח בהבזחוקו כל ימי חייו ועינו

ומשך - לרבומו אבירים סרו ועבריו בכחו בכח מלכותו יקום וקס נגר האל ית' ולא יאמין בחייו ולא היה לו פוס דרך שיחשוב למלס בו את חייו וחי עבריו כמו שאמר לו האל ית' כי עתה סלחתי את ידי ואך אותך ואת עמך ברכר :

יתן לול בטח וישען ועיניו על דרכיהם :

יתן לו לבטח ויסעף והנה האל ית' בתן לו חזוק לב טיעסה זה לבטח ויסעף על גבורתו ופיניהו על דרכיהם וזה עסה להחלל ככ על דוע ררכיהם :

האל על דרכיהם כי הוא רואה דרכם הרעה ואינו מוסיע נבזלכ מירס גס אינמ עוסה בהם מעטע וזה הסלמת תלונתו כאשר הפלים למעלה ואלוה לא יסיום תפלה כמו ספירמתי :

דובו ית' אותן רבך עם ומשך אבירים בכחו ואינו נקטר יפה והנכח סהנא אומר כי הרסעים יתרומתו מעט ובאמת סיאברו אבל איך מכאן ראה סמיתתם היו בענסס כי זהו סוה ככל כי אסס הומכו והוסעלו מרי סס ככל בני ארס ססס ככרתיס כמותס וכמו הסבלת סעפתה יכרתנה כן סס ככרתיס אלו הרסעי' ומה ראה בהכרתתס: רומי פעל עבר על מסקל סומו סמיס וסרסו רמס: והומטו סרסו לכך וסיה ראוו לסחת חמס בפתח והכף ברבס וספל הדגס להקל וכמו ירמו כאבן ויא ססרסו במך

דובו טעט ויאנינו ורמכו בבל וקפצו ובראש שבלת ימלו :

דובו מעט והנה הורמו מעס מהסטא באמר' ס' סכרתי ואיננו ואתו המעט עלה חכף בתהו והמכו ונחלרלו בהסאילס ליסר' כלי כסף וזהו וסמלות בכל יקפכו וכוזה נעסו קופכיס יד ובלתי סובלס ססרון אלותו הממון מהס בכל כמו סהנא המכזה בכל בני ארס וכסביל הממון ררפו את יסרל' וסומו את עכמס בסכנה להכנס בים

בלסון רזל נמך ואינו ככח כי גס נמך הוא מענין ימכו בעונס: ככל' כלו' כמו סכל: יקפכו' עכז דלע מענין מקפץ על הגבעות כלות יכרתו במהרה: ימלו' סרסו מלל וסווא ראוו להדגס וסווא קל וסווא מענין כריתת :

משפט צדק

וְאִם לֹא אָפוּ מִי יִכְזְבוּנִי וְיִשָּׁם
לְאֵל כְּלָתִי ו

ואם לא אִיפוּ וְאִם לֹא הִיטָה זֹאת
מַעֲשֵׂוֹת הָרַע סָקֵלְקֵל הֵת
סַכְלֵס וּבִכְחִירַת' לֵהֲכַנֵּס עַס לֵהֲמִית' מִי
יִכְזְבוּנִי מִי יִתֵּן בְּזֵה סִבָּה אַחֲרַת כִּי הִלֵּ
לֹא יִקְלָקֵל הַבְּחִירָה לְאֲדָם כְּדִי לֵהֲמִיתוּ
עַל זֶה כִּי אֲמַנֵּס זֶה הִיט עוֹל בַּחֲקוֹ:

כִּי הוּא סִתְרָה רַעַת חֲבִירוֹ סִבְיֹאֵי רֵאִיָּה מֵרַעַת הָרַעֲפִים כִּי אִיךְ הִרְבֵּר כְּרַבְרִיָּה'
כִּי לֹא יִרְאוּ רַעַת בִּימִיָּהס וּמַמָּה סִיָּהִיָּה אַחֲרֵיהֶס אִינֵס דְּזֹאֲנִים כִּמוֹ סֵאֲמֵר כִּי מַה
חֲזַכּוּ בְּכִיתוֹ אַחֲרֵיוֹ וּבְכֵאֵן הוֹסִיף כִּי אֲפִילוֹ בְּכִרְסֵי אִינֵס חֲכִיִּים וְכִיּוֹן סֵאִיךְ הִלֵּ
הָרַעֲפִים רַעַת בַּחֲוִיָּהס אִיךְ רֵאִיָּה מֵרַעַת אִיכּוּ סִיָּהִיָּה רַעַת כִּמוֹ הֵס כִּמוֹ סַחֲסַבּוּ
חֲבִירוֹ וְהַתְּחַזְקוּ בְּרֵאִיָּה זֶה לְקִיָּים רַעַת זֶה זֶה הוּא כּוֹנֵת חַמְעַת:

וְיַעַן בְּלִדְרֵי הַשְּׁחִי וְיֹאמֵר:
הַשְּׁשֵׁר וּפְתַח עֵמּוֹ עֵשֶׂה שְׁלֹום
בְּמֵרוֹמָיו:

בְּלִדְרֵי הַמַּטָּל וּפְתַח עֵמּוֹ
הִנֵּה עַס
הָאֲדָם יֵם חַמְטָל סֵאֵז מוֹטָל בִּיכְרוֹ
וְיִכּוֹל לְכּוֹפּוֹ לְמֵאֵס כְּרַע וּלְכַחֲרוֹ כְּטוֹב
כְּאֲמָרוֹ וְאֵתֵה תַמְטָל כּוֹי וְעַס זֶה יֵם
עֵמּוֹ פִּתַח הָעַנֵּס וּמִוֵּרֵת הָאֵל טְרֵאֵוֹ
סִיָּעִבְכוּהִי מַחֲטֹאֵה כְּאֲמָרוֹ וְאִם לֹא
תִישַׁיֵּב לִפְתַח חַטֹּאת רּוֹבֵץ וְלִכֵּן אִיךְ
לֹו הַתְּכַלּוֹת בַּחֲסַתָּה סוֹס אֲלוֹהֵי רַע
בְּסוֹרוֹמֵה הַכִּנְתָּ כֻלָּס אֲלֵקִים סַנְחַן כּוֹ
כִּי הִנֵּה הָאֵל יֵת' עוֹסַה סֵלוֹס בְּמֵרוֹמָיו
סֵאִיךְ כֵּהס הַפְּכִיּוֹת סִיִּכָּל לְסַכֵּב סוֹס
הַסַּפֵּר:

הַיֵּשׁ בְּכַפְּהֵר לְגִדְרוֹ וְעַל כִּי לֹא
יָקוּם אֲדָרְדְּרִי:

ועל

אורח משפט קל

ואם - כתב דפי זל זה לסונו ואם
לא איפה כאשר אמרתי מי
יבא מכס ויכזבוני ויפס לא מלתי סאמי
מהרהר אחריו לרעת מה מדותיו
סמאריך לרפעים ואת אחוביו כמו
הוא מייסר ואינו ממיתו כמו סקובל
למבלה כי לא נכמתני מפני סחך ואלו
סכנבולות ויסגו וכל אלו הרעות עסו
לארונס ולא הרגס סבֵּה בִּיִּסְרוֹן עַכְלֵ:
והוא נאות הֵל כּוֹנֵתִינוּ בְּרַעַת אִיכּוּ

הַמַּטָּל - הַסּוֹלְמָנוֹת לְסַפּוֹת אֲבִירֵי
לְכֹוֹת פִּתְחוֹ וְהִירָאָה אֲסֵר
לְבִנֵי אֲרֵס לְפַתַּח וְלִירָאָה הוּא עַס הָאֵל
סִיִּזְכִּיר אַחֲרַיָּה - וְהוּא עַסַּה סֵלוֹס
בְּמֵרוֹמָיו סֵאִיךְ בְּסַמִּים תַּסְטוֹכוֹת וְלֹא
רַעַת וְהָרַעַת אֲסֵר לְמַטָּה הֵס מַסְכּוֹת
הַתְּמוֹרָה וְהַהַפְּוֹךְ אֲסֵר בֵּהס כְּאֲמָרָה
זֵל אִיךְ רַבֵּר רַעַת וְעַתָּה יוֹרֵד מִלְּמַעְלָה
וַיֵּם בְּזֵה מֵרַמּוֹת:

חִישֵׁי - הַיֵּם מַסְפֵּר לְגִדְרוֹ כִּי הֵס
רַבִּים מֵאִיךְ מַסְפֵּר וּבְכֻלָּס
עוֹסַה סֵלוֹס וְעַל מִי תַהֵס לֹא יִקֵּ: אֲוִרוֹ
כִּי כֻלָּס אִיךְ לְהֵס אֲוִר מַעֲכַמֵס כִּי אֲוִרָס
מִמְכּוֹ הוּא - וַיֵּם כֵּאֵן סֵאֵלָה וְהֵלֵא עֲצָרוֹ
חֲכַמֵי אֲחַבְגַּבְיָנוֹת עַל מַסְפֵּר הַכְּכָבִים
וּמַחֲאוּ בְּרֵאִיוֹת כִּי אִינֵס יוֹתֵר עַל הָאֵלֶךְ
כִּי אִם מַעַע וְאִם כֵּן הִירָס מִתִּי מַסְפֵּר
זֵאִיךְ אֲמֵר הַיֵּם מַסְפֵּר לְגִדְרוֹ וְאִיִּפְסֵר
סֵהס לֹא עַמְרוֹ רַק עַל מַסְפֵּר הַכְּכָבִים
הַכְּרֵאִיךְ וַיֵּם כְּכָבִים סֵאִיכֵן נִרְאִיךְ וְהֵן
רַבִּים לְאִיךְ מַסְפֵּר אֲבָל יֵסִמִי סַכְתָּב כִּי

לג כ. 53 2 סככב

אוהב משפט

הכבב הבראה אחד הוא מקובץ מככבי רבים אבל לרב רחקו יראה ככב אחר כי כן אכלנו רואים עופות מקובכים כסחם גבוהים הרבה נראין כאחר :

ומה • ואחר שהוא בזה הרוממות והשלמות ומה יכרך אכנס עם אל פאמרת אערכה לפניו מסעט : ומה יזכה ויטהר מי סנוגר מרס הטומאה פאמרת בחנכי כזהב אבא כי אזי אויפער לארס החסר בזה החסרת פלא ימכא חטא בכני מי שהוא פלס בזה השלימות :

משפט צדק

ועל מי לא יקום אורו • ועם כל זה מי מחס הוא פלא יקום אור עכס כבדל עליו חסר זולתו לא יפעל פועלו והוא המביע את התנופה הנומית :

ומה יצדק אנוש עם ארל ומרה יזכה ילור אשה :

הן ערירח ולא יאהיל וטובכים לא יזכו בעיניו :

הן ערירח • כי הנה פועלו הוא ער הירח סקרובה לארץ • ולא יאהיל • לא היה מאיר גם סיקבל אור מהסמם וכן הככבים הקיימים אחר בתכלית הגובה בכבא הסמים • לא זכו בעיניו • לעמות פעולתם בלתי תנועת אור בעכס הכבדל :

אף כי אנוש רמה וכן ארם תולעה :

אף כי אנוש רמה • כס סראוי זה לאכנס שהוא עכס נפסר פלא יעמה סוס פעל כאות בסורו מההגנת העכס הסכלי שהוא כבדל נכחי שהוא כלס אלקיס סנחן בו וכימר יסור מההגנתו הוא ראוי לעונס רב בלי ספק :

הן ערירח ולא יאהיל וטובכים לא יזכו בעיניו • ואמר כי ילור אמה לא יזכה בעיניו כי אפילו הירח שאורו רב מסאר הככבים לא יאהיל בעיניו כי אף אורו חסוב אכלני • וככבי אינס זכיס בעיניו ואף יזכה ילור אמה : יזכה זכו פנינס אחר ואס אף פרסס אחר כי פרסס יזכה זכה ופרסס זכו זכך : יאהיל למון אורה כמו לא יאהילו אורס ואס ספי פרסיס • ואו ולא יאהיל כפה רמה בלמון יסמעאל :

אף • וכס פלא יזכה בעיניו מי שהוא רמה ותולעה ואף ארך תאריך למון לפניו לתכריך עכמך • והארמכז זל פי הן ער ירח ולא יאהיל כי הירח והככבי אף על פי סיקוס עליהס אורו אינס זכיס בעיניו לרדת להיות אהל לו ומסכן בהס כי אף על פי סהס בתכלית השלימות לא ידעו סוד מפעלותיו כי הוא רס וכמא מאר מהס מרוס וקררס יסכין • ואף כי אנוס רמה ותולעה פיהיס קרוב לו לרעה מעפיו ולהיות כאחן ביתו כאמר פי הרב זל • בסמוק הן בעבדיו לא יואמין • עמר העכין :

אף כי אנוש רמה • כס סראוי זה לאכנס שהוא עכס נפסר פלא יעמה סוס פעל כאות בסורו מההגנת העכס הסכלי שהוא כבדל נכחי שהוא כלס אלקיס סנחן בו וכימר יסור מההגנתו הוא ראוי לעונס רב בלי ספק :

מישפט צדק

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר
כִּי-עָוֹתָ לֵאלֹהֵי הַדְּשִׁיעַת
זָרוּעַ לֹא יָדָעוּ

אִיּוֹב ט מֵה עֲזַרְתָּ לֵאלֹהֵי כַח
כַּמְאֲמַרְתָּ סִים
לְאָרֶס מִמְסַלְהַ עַל יַכְרֵי מַה עֲזַרְתָּ
לְהַתִּיר סֶפֶק מִי מִהוֹסֵר כַּח בַּחֲרִיתוֹ
וְהוֹכֵר כְּלִי סֶפֶק לְהַכֵּס בִּים כִּי אִם
הִיָּה בַבַּחֲרִיתוֹ לֹא הִיָּה נִכְנָס סִם :
הוֹסַפְתָּ זָרוּעַ לֹא עָזָו וְאִיךְ הוֹסַפְתָּ
וְהִיָּית מְלִיץ כַּמְכִּיל כְּבוֹד הָאֱלֹהִים הַסִּיבֵל
דְּלָקוּל עוֹלָמוֹ עַל יַדִּירְסָעִי וְלֹא יִתְקוּמָס
כִּגְרָס זָרוּעַ הָאֵל בַּעַז מַלְכוּתוֹ :

מֵה יִשְׁעֵת לֵאלֹהֵי חֲכָמָה וְתוֹשִׁיעָה
לְרֵב הוֹדַעְתָּ

מֵה יַעֲבֹד לֵאלֹהֵי חֲכָמָה סֵאִיף אָרֶס
עוֹבֵר עַבְדָּה לֹא אִם כִּן נִכְנָסָה
בְּיָרוּחַ סָטוֹת כְּמוֹ סֵאֲמָרוֹ רָזַל וְחָז לֹא
תִּהְיֶה כֻלָּל מִהַנְּהַגַת הַעֲבָס הַסְּבִלִי :
וְתוֹסִיעָה לְרֹבֵב הוֹדַעְתָּ כְּאֹפֶן סֵהֲתַכּוֹנֵן
כִּהַ יִכְטֵל אֶת יַכְדֵּי הַרַע כְּאֲמָרְס זֶל פַּגַע
כִּךְ מִנּוּל זֶה מִעַכְהוֹ לְבִית הַמִּרְרָס :

אֶת-מֵי הַיַּדָּת כְּלִין וְנִשְׁמַת-מֵי
יַצָּאָה מִמֶּךָ :

הַרְפָּאִים יַחֲוֹלְלוּ כִּתְחַת מַיִם
וְשִׁכְנִיעֵהֶם :

עָרוֹס שְׂאֹרֵל נִגְדוּ וְאִין כְּפֹת
לְאֲבָדוֹן :

אֶת מֵי הַגֵּרֶת מְלִין כְּאֲמָרְךָ מֵלֹא
תָסִים מוֹס עַלְהַ מִּסוֹס
כַּמְכָּה

אורה משפט קרא

מֵה מֵלֵת מַה בַּכֹּאף תוֹרַה עַל
מִי עוֹשֵׂט כְּמוֹ וְכַחַנּוּ מֵה
יֵאֲמַר מַה עֲזַר עֲזַרְתָּ לָמִי כַּאִין לֹו כַח
בְּרַב־רִיךְ אֵלֶה וְמֵה הוֹסַפְתָּ זָרוּעַ סֵאִיף
לֹו עוֹזוֹ וְאֲמָרְךָ כִּי הַחֲלוֹס בַּמְכּוּכְתוֹ יוֹסֵאֲר
חֲלוֹס כִּי דַבְרֶךְ לֹא לַעֲזוֹר וְלֹא לַהוֹעִיל
כִּי זֹחַת הִיָּה הַתְּלוֹנָה בַּעֲבַמָּה כִּי עַס
הִיָּיתוֹ בַּתְּכִלִּית הַרוֹמָמֹת הַזֶּה אֲכִי
תַמָּה עַל מִרְתּוֹ סֵהֲתַנְהַב עַמִּי סֵלֹא כִּרָץ
זֶהוּ הַנְּרָאָה לִי בַּפְּסוּק זֶה יוֹם פִּירוֹסִים
אֲחָרִים :

מֵה מֵה עַבְדָּה כִּתַת לְהַנְכֵל
מִמְכּוּכְתוֹ לָמִי סֵאִיף לֹו
חֲכָמָה מַעֲבָמוֹ לְהַנְכֵל מִמְכָּה וְמֵה
תּוֹסִיעָה וְרַב־רִיךְ סִים בּוֹ יִסוּת וְמִמַּס הוֹרַעַת
לְהַרְבֵּה כִּנְיֵי אָרֶס כִּי אִין חֲכָמָה כַּעֲבָרְךָ
אֲסִילֹו לְאַחַר מְכִיני אָרֶס וְאִם תִּהְיֶה
מֵלֵת מַה עֲזַרְתָּ וְמֵה יַעֲבֹד לְהַיָּרוּת עַל
הַרְבּוּי כְּמוֹ מַה רַב עוֹבֵד יִהְיֶה דַרְךָ
לַעֲבָד וַיִּבְאֵל לְרֹבֵב הוֹרַעַת עַל הַנְּכּוֹץ וְהַכֵּל
לַעֲבָד : מֵה הוּא מַשְׁמַס לַסִּים כְּלוֹמַר
מֵה תּוֹסִיעָה :

אֶת מֵי הַגֵּרֶת מְלִין סֵלֹא יַרַעַס
כִּי הַכֵּל יוֹרַעִים סֵהֲאֵלֶהִים
כַּסְגָּב וְעַלְהַ מִזִּין חֲקֵר לְגַרְוֵלְתוֹ :
וְנִסְמַת מִי יִבְאֵה מִתְּרָיִיזֵה זֶה מְכִיני אָרֶס
כַּסְגְּמָתוֹ וְרוּחוֹ מִסְתַּוּמָּיִים עַל הַרְבֵּר
הַזֶּה הַסִּיבּוֹת לַחַס נִסְמַתָּס כַּסְגְּמָה
סִיבְאָה מִמֶּךָ כְּלָמִי סִנְחַמַּתָּס וְהַחֲשִׁייתָס
בְּרַב־רִיךְ כִּי הוֹרַעַתָּס הַדַּרְךָ אֲסֵר
יִלְכוּ כַּח וַיֵּאֲמָרוּ וַיִּסְכִּילֹו וְהַמְסַתוּמָּס
עַל רַב־רִיךְ כִּי הִיָּיתָ עַלְיוֹ רוּחוֹ וְנִסְמַתוֹ
כַּעֲנִין וְנִסְמַת לֹא נִסְאֵרָה כִּי וְכֵאֲמָר
יַבְסַרְהוּ הָאָרֶס כַּסּוּרָה טוֹבָה תִּחְיֶה
אֲחֻתוֹ כַּעֲנִין וְתַחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיעִס
לְחַחִיֹּת רוּחַ מַסְלִים וְיִתְוַסְמָה זֶה
סִיבְאָס

אורה בשפט

משפט צדק

מבואה מתוך כל מי היא כלומר החכמה
הזאת והבטחה הזאת מתי למרת
זאתה :
הרפאים - ההיא לתומיה וסווא קסור
עם ונפמת מי יבאה
תמך - האם רפאים יחוללו ברברוך
סהם מתחת המים וסוכי הארמה -
אין בחיים ולא במתים מי סוועילו לו
דברוך כלל ויפעי סוכר ברפאים אבר
בסאול - החל הוא לספר בסבחה האל
מענין הסאול - כי הוא ערום נגרו :
יחוללו - לסוף כריאה מן וסחולל ארץ
וחבל - ואמר וסוכייהם מתחת המים
לפי סהארמה היא עליהם. ובהאכע זל
מפ' הרפאים יח ללו הפילו הרפאים
סהם מתים יחוללם החל מתחת מים

מבוא בלתי הנהגת סכל נברל הנה
הגרת זה למי סהוא זקן וסוכס מתך -
וכנפמת מי יבאה מתך - בקבלת מי
תוריע רבר חרפס אכלי - סנס הרפאים -
דברים מתים סאין בהם הפילו חי
הנומה בסלמות - יחוללו מתחת מים
וסוכייהם - סהם הרגיס המוכני' במים -
כי אסכס בקרקע היס אסר און סכ
ספטרלות אנוסי יתהוו הלמוגיס אסר
מוגס - הוא אמצעי בן הרומס וסבא
זה בכח טבעי פועל לתכלית בהנהגת
איזה עכס סכלי בלי ספק אסר ערוס
סאין נגרו - סהוא פועל בקרקע היס -
ואין כסות - אף על פי סהוא מוסקס
במים וסוכייהם :

וסוכי הארמה והמסל גרבידי סורע המתים תחת העפר וסענין כי בסאול סהוא
בית סתר יעספס ספכו וכבר הזכרנו זה בפרקים והראסון יותר כסון - וימ הא
הרפאים ליריעה כי היא קמוכה - ויחוללו לסין חיל כילדה ויאמר סהרסאלי' סהם
מתחת התיב וסוכי המים כלומר א. תכ סהם בקבר כלס סהם מתחוללי' ומספחד'
מתנו - אוייהם יחוללו מן מחילות עפר כלומר נטמיס במחילות ועל כן אסר
אסר כך ערוס סאול נגרו - כדרך אין ססך ואין בלמות להסתר כס פיעלי און :
ערוס - ספ'ול הוה מה סהוא בעומק הארץ והוא ערוס אכלו וסוף ספסוק
הוא כפל לסון והוא כקסר עס ספסוק אסר לפניו לכל אחר מהסירופים :

נְטִיחַ צִפּוֹן עַל-הַהוֹרֵהוּ אֶרֶץ
עַל-בְּלִימָה ;
צִדְרֵי בָּיִם בְּעֵבְרוֹ וְלֹא-נִבְקַע עֵנָן
תְּהַהֵם ;

נוטה - ונס זה מנפלאותיו כי
הוא נוטה ומתחמקים
המוסב מהארץ והוא הכפוף על תוהו
והוא הרץ אל הדרום אלא סהזכיר
הכפוף לפי סאין כדרום יסוב והוא
עכמו קהוהוא - וסוף הפסוק הוא כסל
לסוף בלי מהסתי מלות כלומר על לא
דבר היא תליה הארץ כי היא באמצע
הנבגלים והאוויר מקיף אותה מכל
סכיבותיה - ונראה לי כי קרא נקורת
מרכז הארץ בלימה לפי סאינה אלא
נקודת החת סאין לה סיעור - ואין
לכקורה

נוטה - כפוף על תהו וכן כסאמת
ועל מי לא יקום סוריה -
להגיד סהאל יתברך מנהיג את הכל
בחכמה היקוית הנה בלעדי זאת
הסבארה חכמת סנפנתתקת פרסית
כי

כי הוא אמנם טעם החלק הכפוני
 מהגלגל אשר בו רב ככבים על החלק
 מהארץ אשר בו רב המזר הראשון
 המקדש תהו כי יש בו רב היסוב והכח
 המתהוים ממנו ולהנהגתו יאות רבני
 הככבים • וכן תולה ארץ על בלימה
 סס הארץ עומדת על רבר שאינן ראוי
 שתעמוד עליו כפי טבעה והם המים
 כאמרו אשר במי' מתחת לארץ וכאמרו
 דוקע הארץ על המים • וכבר התבאר
 זה בחשירת הבארות והיות הנהרות
 שגלים מן הארץ במקום • ובלעדי זאת
 ברר מים כפני • כשאתר יחירקיע
 בתוך המי' וזה טעם מהמי' האמכעים
 את הרקיע כאמרם אל הגליל הטעם
 האמכעית • ולא כבקיע ענן תחתם •
 גלא כבקיע טום חלק מהם טירד ובה
 הרקיע :

מאזה פני כסא פרישו עליו עננה

מאזה פני כסא • טהם הסמים
 העליונים הכתראים כסא
 כאמרו הסמים כסאי • ובו יתמוז אור
 כבא הסמים להיותו בזה נאות לספלי'
 כאמרו ויתן אותם חלקי' ברקיע הסמי'
 להאיר על הארץ ולתסול • פרטז עליו
 עננו • וכסירכה להמטיר פורם את
 ענן האורים העולים מן הארץ על פני
 רקיע הסמים כרו סיקנו עובי' מימו
 ויררו במטר • ובלעדי זאת •

לנקרות קביעות אלא בסכל ועלם היא
 כחלית הארץ מעגלה המקפת עם
 בקורת המרכז • וכן מבאחי ספי' החכם
 ר' לוי אל • ורזל עסו בלימה מלה איות
 ואמרו איך העולם מתקיים אלא על
 הכולם פניו כספת מריבה סכאמר תולה
 ארץ על בלימה ודרך דרם הוא :

צורר • כורר מעיני כרורות כספיהם
 זכנמי בעביו סב אל האל יתב'
 לא אל המים כי היה לו לומר בעביהם •
 יאמר כי מפלאות האל ית' הם סהמים
 הם דקים ונברים כמרים בעביו סהם
 אורים לא יברר בהם רבר וחיוס
 נבקעים ואין טעה יורדת מהם ער עת
 בא דברו ויסלחם על פני חובות :

מאזה • פי' החכם רבי לוי אל מאזה
 לסון הקפאה והעמרה

זפני כסא האור סהול כנבר הסמים
 סקריוי' כסא כלומר סהסם ית' מקפוא
 האור העלמן ואחר כך פירם עליו
 עננו וכעסם מטר וככו' הוא • והרמז
 אל פי' כי האל מקרה פני הסמים כי
 יפרץ עליהם הענן המכסה פני סמים
 כקירות לבית מלסן ויאחזו את הבית
 זהתרגום טלילית ביתא • זימ מאחז
 פני כסא כי פעמים סאוחז פני הרקיע
 מהמטיר על הארץ מטר ופעמים פורם
 עליו הענן להאיר הגסם כעתו •
 ולרעת כלם כי זיץ פרטז נוסף והתרגו'
 אחר מאחר באמתותא דתן כורסיא תן
 בגלל דלא יתמיכה מלאכיא פרם היא

כפנורא עלויה ענני זקרא עסם כסא כמסעו והוא כסא הכבור ורבר הכתוב
 במכח ענייני המטר ובמכח ענייני הכבור וכן פירסוהו רזל ושירמו פרטז מורכב
 פרם טרי זיו :

חק • חנ' הוא פעל עבר על מסקל קס
 סב וסוא מלסן מחונה • יאמר

חק חנ' על פני מים ער תכלית

אורב משפט

כי המסית' פס חק על פני מים כאלו
עמאו במחנ' מלא יעברו המי' הסימן'
וכטעם אחר סמית' חל' גבול לים' עד
זתכליה ח' עס חפך כלומר חק עולם
ולא יעברנה' עד סף העולם סיכלו
האור והחפך' והחכס רבי לוי זל' פי'
עד המקום סיכלו האור והחפך גם
סניהס ביום אחר כי בין סניהס עמו
היום קבתו אור וקבתו חפך' וטר סס
הארץ היא גבליית' אבל בתקומות
סועברו כר' עעות ויהיה כלו ח' ח'

משפט צדק

אור עס' ח' צדק :

חק חג' הגביל במחנה' על תכלית
אור עס חסר' וזה מקוטב
הכטובי עד הקוטב הררומי מהוא
החלק הגבלה מן הארץ' ותחת סמי
הקטבים נמצא תכלית אור עס חסר
כי פס בהכרח ו' חרפס לילה סתמט
בהס תחת האופק אבל לא יתרחק
הרבה באופן פים סס אז כאור בקר
אכלנו :

זכלו חפך ארץ מגבולית סס וזהו
כפוני כי סס ים מקומות פים כר' פעות
לילה בחורף' וכך יתספ' כל אחר יעלו
חרפס יום בכל הקיץ' וסס חרפס לילה
וימ אותו לענין העכס ססזר כי העכס'
מהוא כלה וספרד אור מן החפך כי
יחסך מסני כל הארץ אבל האזור
הארץ ועד סס הס עולים העכס'
הירח והרואה מלקות הירח וארץ
העכס עובדים אותו גבול כלל :

**עבורי שמים ירופפו ויהכרו
בגערותו :**

עמרי סמים ירופפו ומפלאו מעסו
הוא טעמורי סמי' סהס קטבי
כל הגבלים אחר תחת היומי אסר
מספטס מלא יתועבו כלל כפי טכס
תנועת הגלגל סלהס מכל מקו' ירופפו
ויתנועעו בכח התנופה היומית :
ויתמהו מגפרתו' במנותו נגר טכסס'
ובלערי זאת : בכחו

ירופפו כמו ירפו הלסון
חכמי' הלכה רופפת' או
לסון תנועה מלסון חכמי' רפרף כעיני'
או הוא לסון סכיר' כמו ועלהו לתרופ'
בתוך הרופת' וימ עמורי סמים הארץ
לפי סהארץ היא מרכז הגלגל' והמקיף
הוא על המרכז והוא רומז אל הרעס
הנכרר זלזה' וימ האור והוא רומז
אל הרעס והפסוק הוא קסר כס
הפסוק הראשין' יאמר כי המיס סהס
מתנועעים בתלתתם לא יעברו חק
סגזר האל עליהס' ועמורי סמים סהס
קיימים יתנועעו' ויהיו כארס התמה

תעני גערותו : מגערותו הוא כמפך למעלה כלומר ירופפו מגערותו' ורזל ררמו
אותו בעת הבריאה :

משפט יצדק

בכחו רגע הים וּבְתוֹבְנָתוֹ מַחֵץ
רַהֵב :

בכחו רגע הים • בקע המים מהיו
מכסים על הארץ והקווס
לנרדים מקוטב לקוטב מחץ רהב •
הנה גובה הים במכותו שלא ירד
לכסות הארץ :

בתכנית הגדול אמר ובתבונתו כי בריך
והדרסות וזהו הנכון בפסט הכתוב :

ברוחו שמים שפירה חללה ירו
נחש ברה :

ברוחו • באויריות זך טסס נגרו
הרקיע • שמים ספרה •
הרקיע הנקרא שמי' נעשה בהיר ובלתי
מוכע ממנו אור השמי' העליוני וכבאס •
חוללה ירו נחש בריח • התכימי הגדולי'
אשר בים אשר לא תספיק פעולת
הטבע הכללי' למציאות' כאמרו ויברא
אלקים את התמימים הגדולים :

סאין בו ככבים בגלגל המזלות סקראוהו העיגול החלבי • והרמב"ם פירטו כפסגו
סאזא התנין אשר בים כאמרו על לוייתן נחש בריחי ויאז' כי ה' ברוחו ספרה ותקן
הסמי' להעביר מעליהן הענן הנז' ולהסקיט את הים כי בהיות הסמים זכים יכוח
הים ואז תברא ירו נחש בריח בים והוא רמו לתנין הגדול שהוא כמו בריח בחוזק
ובגודל וכך אמר התרגום ברוח פומיה אפיה סמיא אסתבהרו ברת ידיה לוייתן
דמתיל לחייה טרויק • עור פי' חוללה ירו מענין חיל וכער וירו יורה כן כענין הלא
את היא המתרבת יס אחר סאמר מחוללת תנין יסבח האל בהסקט הסמי' והחריב
הים וסכות אפר בתוכו וספכו • וי' בתקון המלה כי ספרה מהבנין הרגום
אלא סהוקל כמו לא כקסה דבר וסיעור הססוק ברוחו אשר סמים ספרה חוללה
ירו נחש בריח • ומכ ספרה אל הרוח ונמ' הענין :

הן אלה הקצות דרכו וכה שמיץ

דבר

אורב משפט קלג

בכחו רגע כמו רוגע הים ויהמ
גליו והוא מענין בקיעה
כלסון פורי רגע וימאס • יאמר כי הים
לא יעבר חקו וכסירכה יבקענו ויסימנו
לחרכה : ובתבונתו מחץ רהב • הס
הרגים הגדולי' אשר בתוכו כמו סאמר
המחכת רהב מחוללת תנין ובא
כדרך אתה פוררת בעוזך יס סברת
ראשי תמיים על המים ולפי סהס
בתכונה לחוץ אותם ויס פירוסי' אחרים

והדרסות וזהו הנכון בפסט הכתוב :

ברוחו • ספרה • לסון יופי מן אמרי
ספר והא' כוסף • וי'מ
לסון אהל מן ונטה את ספריריו והא'ה

תמורת הספל ובא כדרך וימתס
כאהל לסבת : חוללה • לסון בריחא מן
וחוללה ארץ ותכל : נחש בריח • פי'
הראבע זל סהוא רמו אל התלי סהוא
מבריה מקכה סמים ועד קכה הסמי' •
ונקרא נחש לפי סהוא מענות חניו
לכפון וחניו לררוס וכך בברייתא סל
סור העבור אמרו נחש בריח זה התלוי •
והחכס ר' לוי זל פי' סהוא העגול הלכך

סאין בו ככבים בגלגל המזלות סקראוהו העיגול החלבי • והרמב"ם פירטו כפסגו
סאזא התנין אשר בים כאמרו על לוייתן נחש בריחי ויאז' כי ה' ברוחו ספרה ותקן
הסמי' להעביר מעליהן הענן הנז' ולהסקיט את הים כי בהיות הסמים זכים יכוח
הים ואז תברא ירו נחש בריח בים והוא רמו לתנין הגדול שהוא כמו בריח בחוזק
ובגודל וכך אמר התרגום ברוח פומיה אפיה סמיא אסתבהרו ברת ידיה לוייתן
דמתיל לחייה טרויק • עור פי' חוללה ירו מענין חיל וכער וירו יורה כן כענין הלא
את היא המתרבת יס אחר סאמר מחוללת תנין יסבח האל בהסקט הסמי' והחריב
הים וסכות אפר בתוכו וספכו • וי' בתקון המלה כי ספרה מהבנין הרגום
אלא סהוקל כמו לא כקסה דבר וסיעור הססוק ברוחו אשר סמים ספרה חוללה
ירו נחש בריח • ומכ ספרה אל הרוח ונמ' הענין :

הן • אלה העניינים אשר ספרתי סס
קבות ררכיו לא כלס ולא רוכס
ואותם קבנות איכס רק מעט ממה

לר א 34 ג סנסמע

אורח משפט

משפט צדק

דבר נשמע בו ורעם גבורות
מי יתבונן ו

הן אלה קנות דרכי אשר כלם
לתכלית טוב ולתקון ומה
סמך דבר במא בוי איזה כר חסרת
מאכל בכל אלה הנה כלם בתכלית
שלמות אפסדי להם ורעם גבורותיו
מי יתבונן אמנם סויהיה הוא מרעים
ומכלכל הכחירה האמונית כמו סקרה
למכרים ולזולתם מי יתבונן וחסות
סויהיה זה מפעלתו ולכן יתחייב
סויהיה מפעלתו של הרע כמו מאמתו
בלי ספק:

ויקף איוב שאת משלו ויאמר ז
חיאל הסיר משפטי ושדי דבר
נפשי ז

זיוסף איוב ז חיאל הסיר משפטו
אשר מדרמה
סחוא אל ועצם ככבר הסיר משפטו
מלפניו כבלתי מחסיב וסדי סמר
כפטי סלא התקומם בעדי לאחזריות
האל הרע עם היותו סדי ויכול עלזה:

סבועה כמו חי וחי כפטך והעסקו הוא כקמר עם הבא אחריו יאמר חי אל
אשר הסיר משפטו ועסה לירע על לא חמם וחי סדי אשר סמר כלפי כי כל עור
כפמתי בוי זימ הסיר מלסוך דרכי סורר כלומר עות משפטו ואח כורך כי
המשפט דרך סתם הוא משפט כרך וההקרה היא עול: חי אל עומר במקום פנים
כלומר וחי סדי ורזל אמרו איוב עובר מאהבה סים סחף כסבע בחיי סמלך
אלא אהבו:

בירכל עוד נשמתי בי זרות
אלוה באפי ו

אלהי באפי וגם זה העסקו הוא בקמר עם הבא אחריו אם תדרבנה מפתי עול:
אם

כנסמע בו מקדמונכו וגבורותיו הנסואל
קול לגדלם ולכחם מי יתבונן בכל זה:
סמך מעם כמו סמך מכה וזת מענין
לסמכה וואי איסר כי לסמכה הוא
עכך מיעוט סנתמעם כבורס כפמי
המיהם: כמע- איתן מפעל קל חסר
סין כלומר כנסמע בו: ורעם- לסוך
הרעסה והגבהת קול כענין רעם
סריס ותרועה:

זיוסף חי אשר עדה איוב טענות
חכירו סהרספסו ולא
מכאו מענה לסתור דבריו כמס ליהוא
דיחו ולא ענו עור סחחל ממסל
מפלים כמעלת סחכמה צאמרו לא
סמולה בכת אופיר וכוונת דברת כי עם
סיותו סותר דבריה כהפלינו כהכלחת
הרעפים והים איסר לחסרו מפני זה
כי הוא אהוב דרכס בא לככל עכמו כי
לא מפני זה הוא כוטה לרעיותיהס כי
גם הוא אורע כי זם מהס סטובתס היא
לרעה אלא סחוא קנורא תגר על מה
סאירע לו בלא מספט ותלה הרבר
בחכמה כעלמת וסוף דבר ים לארס
לירוא מפני הפס ית מפני סכר סעולם
הבא ולזה חסס דבריו בירחת ה' וכבר
הקדמתי זה כפרקיס: חי אל- לסוך
סבועה כמו חי וחי כפטך והעסקו הוא כקמר עם הבא אחריו יאמר חי אל
אשר הסיר משפטו ועסה לירע על לא חמם וחי סדי אשר סמר כלפי כי כל עור
כפמתי בוי זימ הסיר מלסוך דרכי סורר כלומר עות משפטו ואח כורך כי
המשפט דרך סתם הוא משפט כרך וההקרה היא עול: חי אל עומר במקום פנים
כלומר וחי סדי ורזל אמרו איוב עובר מאהבה סים סחף כסבע בחיי סמלך
אלא אהבו:

בוי חסר סוך ממלת כמתי כלו כל
עור אשר כמתי ביר וכל עוד
מסמם לסמים כלומר וכל עוד אשר רוח
אלהי באפי וגם זה העסקו הוא בקמר עם הבא אחריו אם תדרבנה מפתי עול:
אם

משפט צדק

אם יתברנה שפתי עולה
ולשוני אם יהנהרמה :

חלילה לי אם אצדיק אתכם
עד אנוע לא אסיר תמתי ממני :

אם תברנה ספתי עולה - מלא
אחז תפלה לאלקי ולא אחיף
כמוכם אבל חלילה לי אם אכריף
אתכם - שאמרתם סגס הרעות הקורו
לי ולזולתי הן מפעולת האל הטוב :

אורב משפט קדר

אם • הוכפל הענין במלות סונות
וטעם הענין כי הוא כסבב
באל סרי כי כל ימי חיוני לא ידבר עולה
להכריף כפטו בסקר כדי לכבד
המתעמל עמו וכל מה שאמר בכרית
כפטו הכל חמת :

חלילה • חלילה לי להכריף אתכם
להודות לרברכים מאני
רסע וער שאנוע לא אסיר תומתי ממני
לומר שאיכני תם • ויל לא אסיר תומתי
ממני להכניף לכם שאומ' לכם שהאמת
אתכם כי כל ימי נזחרתי מהחכמה ועתה לא אסיר תומתי מהחזקתי בה כל ימי
מלא להכניף ממני : אם אכריף • כמו שאכריף וכמהו אם כסף תלוה : ער אנוע -
חסר מן והראוי ער שאנוע :

בצדקתי החזקתי ולא ארפה
לא יחרף לבבי ממני :

בצדקתי החזקתי • לומר שאין
פעולת הרע ממני • לא
יחרף לבבי • ועם כל זה לא יקרה
סדרע הקורה בנפסדים יטעה אותי
טעות מל חרפה לתת תפלה לאלוק
הטוב כי אמנם הנמול וסעונם בהם
הוא רבר בלתי נחשב :

בצדקתי • בכריתתי שאמרתני עלי מאני
ברית אחזיק ולא ארפה •
אז בצדקתי מלא החכמתי סוס ארם •
על פי הפירושים מל פקון הראשון :
יחרף • מלסון כטויה מלסון ערבי • ויד
מלסון כער' וכמה נחרפת לאים : בימי
חרפי • כלו לא אענה מעסה כער' לומר
רבר ולחזור • והתרבו פירסו מלסון
חרפה שתרם אותו לא יחסר כלומר
מלא יתן חרפה לעבדו :

יהי ברשע אויבי ומתקוממי
בעול :

יהי • איבו מקלל רק אומר כי אויבו
המרוסע אותו יהיה על כל
פנים כרשע מעני שהוא חנף וכוסף
פנים בתורה והאלהים יעניס החנף :
ומתקוממי כעול • כפל דבר במלות סונות : ומתקוממי • אויבי כמו ובתקוממי
אתקוטט :

כי מה תקות הנף כי יבצע פי
ישל אל והנפשו :

כי • לתמסיר הסקותים ים לפרס כי
כעבור מהגזול מן הארם ברקו
כגזול ממונו יאמר כי כרשע אויבו ומה
תקותו כי יבצע בכע ויגזול • מלסון
כלו בובע בכע • ויס לפ הפסקות
מראם המענה וער כאן כי הוא כסבב
לר ב 34 2 חי אל

כי מה תקות חנף • המכבר האל
כפיו וכספתיו ולבו רחוק
ממני

אודה בשפט

משפט צדק

יד אל נסרי כי כל ימי חיוני לא יחזיק
ברכרי פקר לומר כי ים ללכת ברכי
הרמעים מפני פים להם הכלחה כי אף
על פי סהוא אינו מורה לחבריו

מתנו • כי יבצע • מיקה ממון בסכר
זה • כי יסל חלוק נפשו • טבעולם הזה
יסינ אזו סלוה :

בטענותיהם הוא מואס דרכי הרמעים ואחיביו ומתקוממיו יהיו כמיהם לפי סאין
תקוה אל הרמס ברטעתו ואף על פי סיכלוחו דרכיו והכוונה לחיוב כי הוא פס
היותו מתרים כנגד רינו של הקבה הוא מתככל סלא נטו רגליו ולא נספכו אסוריו
מיראת י' : יפ' ימ לסון סלוה כלומר מי עמיד אלוה נפסו בסלוה סמפני סלוה וו
אין לסון ארס ללכת בררכי החוקף והרמס • וית לסון סגנה כמו סלו כלומר
מה תקות סחקף כי יגזל וכי יטעה סאל נפסו בהספעת הטוב עליו : זהו סעל
קל אס סרסו סלה לפי סהיור בכירי על מסקל אל תסן אל מנחתס • ואינו לסון
הפעיל כי אס היה לסון ספעל היתה היור בסגול על מסקל ויפן זכ אל זכ •
וימ לסון סלל כלומר יסלול נפסו ממנה ויקחנס • וסכנס סהוא לסון ונסל סברזל
וכא סכח תמורת הרסו וכחו ויור יפקב סרסו כור • ויהיה כוף ספסוק סטובה
לראס ספסוק כלומ מה תקות סנף כי יבצע רע כי תקותו היא מפס נפס סיסליך
אלוה נפסו מנפו וימות • וברכרי רזל מתפרס כן • אלא סיס אומרים נפסו סל
נגזל כטעס נפס בעליו יקח • וא נפסו סל גזלן כטעס וקבע את קובעיהס נפס
והוא פסט הכתוב באמת :

הצעקתו • וכי טובה זו הבאה עליו
סיה מכוונת מהמס ית'

הצעקתו ישמע אל פי חבא
עליו צרה :

מפני כסרון מעסו סיהיה בטוח
סתתקיי וכיון סאין לו בטחון בקיומה
כסתבא עליו סכרה המכוונת מהסו
מפני רע מעללו סאיפסר סיטמע אל
כפעקתו והלא מרוחק הוא ממנו והכוונ'
לאיוב כזה מה סהקרמנו בסרקיס
סאיפסר סתבא ל הרמס הכלחה מפני
סססגנה סכוללת אסר אין לכו סלונה
עליה אכל בכיאת סכרה עליו סלא
כמנהגו סל פולס וסלא תקובל לו כפקה
הוא מופת על סססגנה :

אם ער שדי יתענג יקרא אלוה
בכל עת :

הצעקתו יסמע אל אס על סרי
יתענג • אס כתפלתו
יתענג על ה' כהתל באנוס באופן כי
יקרא חלוק בכל עת • סאפילו בזמן
סרוכה לחטוה יקרא לאל כפיו ונכספתיו
סיצור סלוה :

אם • כפל סתימה הוא בכל סתמיהות סכפולות סכך דרך סרסאנוה וסססניח
באס כמו סירוכן כסלע סוסיס אס יסרוס ככקריס • סיס בלסני
עולה אס סככי לא יבין סוות • אף כאן סצעקתו יסמע אל אס על סרי יתענג סמא
יכול הוא להסענג ולסמוך על יסופת י' ולקרא לו כפת כרתו בתמיהא • או יהיה
ספר סין וסיה ראוני סיקרא חלוה בכל עת כלומר האס יוכל להסענג על י' ככך
סמתענג

משפט צדק

אוהב משפט קרה

המתענג על אכיו סיקראבו בכל עת וסוף יענו :

אורה • הכני תלמד אתכם לעבוד
האל ולומר האמת :

אשר עש סרי לא אכחר רבר רק אומר
האמת וכן תעשו אתם אמרו אמת ולא
תפאו פנים לעולם • ורפי אל פי' אלמד
אתכם המרה אשר ביר האל והדרך
אשר עש סרי לא אכחר כמו כי ירע
דרך עידי : אורה • לסון למוד • וית
לסון ירה בים זאיו נכז • ובמרה
אורה תרין בתרין לפני ברה אורה •

אורה אתכם • והראשון לסון הסלכה • ואם כן איך זה לסון הסלכה :

הן • פי' רפי אל תן אתם כלכם חיותם
סזה חלק ארס רבע עש ז ולמה

זה הכל תהבלי להיות רפעים וחכמים •
והרמבז אל פי' סוף חוזר למחלוקת
מלהם לאמר תן כלכם ראייתם רפעים
מבליחים ולמה זה הכל תהבלי וזה לכס
חלק רבע עש אל שאם ירבו בכיו יהיו
למו חרב איך זה מובא חכמה ומקור
הביכה רק געס אחר וקור אחר ים

בענין הזה ולא גלה האל לבני ארס ולמד
אונתם לומר איך יורע כי יותר תנוח
נפשו בזה מאשר ירשיעוהו על כל פנים כי הוא
מדיק בעיניו והאריך לטפר ברעו'
הבאות על זרעו של רבע אחריו לאמר
אפילו כרברכס סיכאו על זרעו כל כרות
סכבולם ויעיף כבודו במתו איך כל זה
מובא החכמה כאשר התלונן כבר כימס
חכמו בכיות אחריו עכ' לסון הרב זל •
והכזו שיאמר להם הן אתם כלכם חיותם
סזה חלק ארס רבע כמו שיאריך ברעת
הרבעי ואיך בזה הרבר חכמה לסתור בה
טענותי כי גם לי לבב כמוכס לראות כל זה
ולמה זה הכל תהבלי לחסור אותי
סאכי כמותם אחר סהענין מפורסם אלי
סכל ערו ררכס הוא האכרוף איך ככל זס
מכמה כי אם הכל אבל החכמה בררוס
הזה היא כעלמת מכס ולא זו הדרך
אמר דרכתס בה להרשיעני כי אם הכל
כי גם יורע אני כל זה ועל כן איך לחסור
אונתי סאכי רבע עהרי הרבר מפורסס
סאיך טובה לרשעים מפני רוע מעלליהם
רק מכני ההסגחה הכוללת :

אורה אתכם ביר אל אשר עש •
שדי לא אכחר :

אורה אתכם ביר אל • אמנם אני
אורה אתכם מה סאוכל
בעזרת האל וידו הטובה • אשר עש
סרי לא אכחר • ולא אכחר מכס להביר
סספקיות אשר סהיתר מהס הוא עש
סרי לכרו וחינו אכלי :

הן אתם כלכם חיותם ולמה זה
הכל תהבלי :

הן אתם כלכם חיותם • כי אמנם
מה סאמרתי ספקת מהרסעי'
מקלקלים סרר המכיות ואיך האל ית'
מתקומם נברס כלכם חיותם • ולמה
זה הכל תהבלי • לכחש :

זה • ועתה יפרט מהו חלק הרבע
והעריכים סיקחו מאל ומסרי
עונס על מריס וסוף מס מיוכור אכס :

זה חלק ארס רשעי עם אל
ונהלת עריצים משדי יקחו :

אורב משפט

אם * למו חרב * כמו לחרב כמו סיהרגוס בחרב ויונאי ורכו באלו לירי עוני מלא יסבעו לחם : שריריו * סרירי * הוא הנסאר מן החרב כמו עם סרירי

חרב * ואמר כי הנסארים מן החרב במאול יקברו ואלמחתינו סהן כמי בניו לא תבכנה כי תסמחנה על אשר מתו על מטתם ונקברו לא היו כראמונים סכפלו בחרב והיו דומין על פני הארץ : צמות * במקום המות וזהו הקבר כמו סאכו קורין הקבר בית החיים * ונראה לי שהוא כמו לא יסערו ולא יקברו ואמר בניו ירכו למו חרב והסרירים אשר סדרו מהם לא יסבעו לחם וימותו ברעב ומיתתם תהיה קבורת כי לא יזכו לקבורה אחר המות ולא יסערו אותם אלמנותיהם כי די לחם בצרתן מרעב אשר נסארו בו אחר מות בעליהם :

אם * ואם יאכוף כעפר כסף ויכין מלכוסים רבים כמו החומר סאינן כחכמים אכלו כמו החומר לרבוים :

יבין * מה סהינן מהמלכוס ילכסו הצריק סאינו זרעו * והמתון סכר יבאל ביד אים קהי ויחלוק אותו לכניו :

בנה * עם הוא סס החולעת ובכאן הוא תאר אל סעכבים האורב בתיס ואמר כי הרסע בוכה ביותו בלא ברק והוא כבית העם סאינן לו קיוס וכמוכה סעסס נוכר סכרמים סאינה דירית קבע כן ביותו סל רסע :

עשירי * פי' רסי' זל ימות בעסרו ולא יאסוף לקבורה ויהיה

ט'

משפט צדק

זה חלק ארס רסע מאל * כי אני לא כעקתי על איוו טובה סתקרת לרסעים בעולס הזה סיקרה לפעמים עכ' גמול איוו זכות אז מכר סמערכת ולפעמים אחר הטוב סבלתי כחטב תקראנה אותו רשות רבות וכרות :

אם ירבו בניו לכר הרב וצאצאיו לא ישבעו לחם :

אם ירכו בניו * כי גס סיכלחו בהרבו בני' יקרה לחס פיהו למו חרב כמו סקרה להמן * וכאכאיו * בני בניו * לא יסבעו לחס * מעוניים :

שריריו במות יקברו ואלקנותיו לא תבכינה :

יקברו * מסל אחרים * לא תככינה כי יוטב להם מות מחיים :

אם יצפר בעפר כסף וכהמר יבין כלבוש :

יבין וצדיק ילבש וכהמר יקו יחלק :

בנה כעש ביהו וקספרה עשרה נציר :

אם יכבור כעפר כסף * ולקחנס יקרה סיכליו לחקץ מתון רבי ולכסוף * יכין וכרו ילכסו וכמכא מכטער על עולס סאינו סלני * ולפעמים בנת כעס ביתו סיכלה ממנו בחייו :

עשירי * ולא יאסוף עינו

משפט צדק

אורה משפט קרו

פקח ואיגיו :

תשיגו במים בלילות לילה

ונבנתו סופה :

עשיר יסכב באיזה חולי ולא
יאסף לא ימות בו עינו
פקח ואיכנו מאבר העומר בענין רע
ולפעמים תסיגו כמים בלילה גזלת
מלך או תקיף :

פי' סוף הפסוק לפי זה מפקח הפוקח
עינו עליו לראותו ואיכנו כי ימות
בפתע פתאום והחסד ראב"ע זל פי'
עמיר יסכב ואף על פי שלא ימות ולא
יאסף אל עמיו יפקח עינו על עמרו
ואיכנו כי יאבד בחייו והרמזן זל פי'
עמיר יסכב ולא יאסף עמרו כי במותו
לא יאספיהו בכיו כי יפלו בחרב טרם
אספס עמרו וממונו ופקח הפוקח
עינו בו ואיכנו כי תסיגו כמים בלילה

עור פי' הוא זל עמיר יסכב על מטתו ולא יאסף אל עמיו בעמרו עינו פקח על
עמרו במותו לראות אס יקחנהו בכח והנה איכנו לפומר כי מללוהו הסוללים
ול עמיר יסכב ולא יאסף עמו ממונו בקברו עד כי לא במותו יקח הכל לא ירד
אחריו בכורו : עינו פקח הוא חסר מי הוא הפוקח עד ויאמר ליוסף ולא פי' מי
זימ עמיר יסכב ולא יאסף החן ההוא ולא יעמוד רק כסיון יפקח עינו ואיכנו :
תשיגו כמים בלילה גזלת על דרך כנות כעדה עלי מור כלומר כל
האחר מהבלתו תסיגו אף על פי שיברח להכיל ממנה תרדוף
אחריו ותסיגו כסוף מים הוא בפתע פתאום וסופה זמורה יקחנהו מהרה
כמון אחר נבנתו סופה כל דבר הנלקח בקלות נקרא גנבה כי כן מדרך
הגנבים ולפי מדרך הגנב בלילה אחר לילה גנבתו סופה ויסוב אל מיתע
הרעס או אל אבדת ממונו על דרך פי' עינו פקח ואיכנו :

ישארו קדים וילך וישערהו
ממקומו :

ישארו קדים ורוח קדים שהוא קמה
מברוחות תמאהו עד
שיאבר ותערהו בסערת זי' חמה
ממקומו ימאהו ויסערהו סב אל
הקדים שהוא לסון זכר או אל הרוח כי
מכאנהו לסון זכר רוח גרולה וחזק
וזה מסל למתירות איבוד הממון או
מיתתו :

ישארו קדים וכן בענין החיים
יקרה מהיו חיו כער וזה כי
ימאהו קדים ירופת אויבו יוערהו
ממקומו סיכסך לגלות

וישערהו עליו ולא יחמול כידו
ברוח יבנתו :

וישערהו ויחמול עליו הוא שהוא סב
אל הקדים כדרך הרוח
להסליך אכביס וברוחות ויטלך אל
הרעס ולא יחמול עליו מידו ברוח
יברח ימ שהוא סב אל הממון שיברח
מיר הרעס זימ הרעס יברח מכחו
סל הרוח שיאבר מהרה זימ נאס
זמליך

עליו ולפעמים אותו הגלות
יסלך עליו חלאי' ולא יחמול
מידו ברוח יברח ולא יברח מיד הקדים
סמגלס כמו סכרס בגלות מאויביו

אורה משפט

משפט צדק

יסליך על ממונו כפסו ולא יחמול ליכנס בסככות לא יועיל לו כלום כי מיד ברוח יברח :

ישבקי - יספוק אף על פי שהוא בסוף הוא כמו ויספיק את כפיו הכתיב בכמך - ולעולם הוא לרעה גדולה הבא פחאוס כמו ספקו עליך כפוי - ואמר כי כל יודעיו לפניו יספוק בראותו מלכתו עליו ועל ביתו כפוי : ויסרוק - הוא גם כן לרעה כמו סרוק ויסרוקו טען כמנהג בני ארס המתמיהים מרבר רע ספורקים בספתותיהם כמו כל עובר עליה יסוס ויסרוק - וכך זה הרעע יסרוק כל ארס המקומו כמיסמע מפלתו - ומה סמוכר פעם לסוף רבים ופעם לסוף יחיד ררך כבואות הוא ממדכר פעם עם הכלל ופעם עם כל אחר :

ישפיק עלימו בפיו וישקק עליו כפיקוקו :

ישפוק - הקדים עלימו על החלאל והגלו כפיתו - כרו מקריהם להכחירם - ויסרוק עליו ממקומו וזה הקדים סהיה סכה לכרותו סאמרתו יסרוק עליו ממקומו להביא עליו רעות זולת חלה :

וכן זה הרעע יסרוק כל ארס המקומו כמיסמע מפלתו - ומה סמוכר פעם לסוף רבים ופעם לסוף יחיד ררך כבואות הוא ממדכר פעם עם הכלל ופעם עם כל אחר :

כי יש לבקף בו צאן וכלקום לו רב ינקו :

ברזל בעפר יבא ואבן יצוק נרו ישרה :

קצין עים להשך ולכלר הבגלית הוא הקר אבן אכל וצלבית :

כי ים לכסף מוצא - ואין לתמוה כל מיני ההסתמנות הקורה במין האנוסי כי גם בזולתו יקרה בזה מנר חלוק המכטים הסמימיים ער ביהיה במקו זולת מקום מחשב נכבר מהכרו וזה כי האל ית' סס קץ לחסך : נתן זמן לכל נורה מתהום בחמר ראבוק אסר מציאותו הוא חסך וכחיו כלבר - ולכל תכלית - מכונן - הוא חוקר - ומכוין - אבן אופל ובלמות - חומר מוכן לאותה הנורה המכוונת עם בלמות ודרך אל הסמר אותה הנורה :

כי - את כי הכונה לאיוב במאמר הזה ער סוף המענה הוא להסלים מה סאמר כי הוא מהזיק בנרקתו לפי סהכסף והזהב ים להס מוצא וסוף אבל החכמה מאין תמכא על כן נתן לב כל ימיו ללמיד אותה כי היא הטובה סראוי סתקרא טובה לא זולתה - וית ססב למה סאמר למה זה הבל תהבלו כלומר לתת טעם לכדיק ורע לו רעע וטוב לו כי אלו הטובות והרעות אכי רואה סים להס מוצא והכל תלוי במזל אס כן איץ ביכולת הארס לתת טעם בזה כי החכמה הזאת מאין תמכא כעלמת היא - והנכון סיאמר סים לכל הדברים הטבעיים מוצא וסיונוהו בני ארס - אבל החקירה בדרום זה הוא כעלם מהס והחכמה מאין תמכא ובו - מ כא - הוא המחשב סמיכויא ממנו הכסף ובני ארס ירעוהו וכך כורע לכני ארס המקום סיווקו ממנו הזהב יציקו מרסו זקקו מן מזוקק סכעתים -

מִכַּעֲתִים • וְיָמָּה מֵהוּא מִכֹּחַ הַמִּמּוֹן הַמְזַכֵּר מֵאֲבֵר מִן הַרְסַע כִּי אִפְי' סִכְמָךְ וּמֵאֲרָה
הַמַּחֲכָכִים לֹא יִתְקַיְיֵמוּ בְּמוֹכָאֵם רַק יִקְחֻהוּ מִמֶּס :

בְּרוּל • יֵם עֵפֶר סִמְתִּיכִין אֲוִיתוּ וְסִב בְּרוּל וְכֵן יֵם אֲבִי הַר סִמְהָן יִכּוֹן הָאוּמוֹן
הַבְּרוּל הַחֹזֵק סְקִירִיז אֲבִיר כִּמוּ וּמֵהַרְרִים תַּחֲזֹב כְּחוּסָת וְיָמָּה מִעֵפֶר

מִמֶּסְךְ וְהֵרֵאוּ וּמֵאֲבָן יִכּוֹן וְיִיחִיָּה יִכּוֹן מִרְסוֹ בְּנוֹן וְכֵן בְּקִיָּן לְחַס לְסוֹן תַּחֲזֹב
וּמִפִּיכָה • אִוּ יִהְיֶה מִרְסוֹ יִכּוֹן וְהוּא פִּעִיל וְהִיָּה רָאוּי לְהִיָּת כְּחוּס לְסוֹן זָכֵר וְאִיפְסֵר

סֵהוּא לְסוֹן חֹזֵק מִעֲבִין מְכוּיִי אֲרָץ וְיִהְיֶה אֲבָן בְּעַסְקוֹת זֵם לְסוֹן זָכֵר כְּלוּמֵר וּמֵאֲבָן
חֹזֵק תִּקְחָה כְּחוּסָה :

קָץ • יָמָּה כְּמוֹ סִים תַּחֲמַלָּה וּמוֹכָא לְכָל הַדְּבָרִים כֵּן יֵם סוּף וּתְכַלִּית כִּי סִמִּים
כַּעֲפָן כְּמַלְחוֹ • וְיָמָּה סִלְפִי הֵם מוֹבִיאִים מִעֵפֶר בְּרוּל לְפִי סִכְל הַכּוֹדוֹת סֵהָס

בַּחֲמֵר הַרְחִסוֹן הַנִּקְרָ' אֲבָן אֲוִפֵּל וּכְלָמוֹת אִוּ בְּאֲרָץ סֵהִיא חֲסוּכָה וְהִיא סִבֵּת קִרְרוֹת
הַיִּרְחִים לֵהֵן קָץ וּתְכַלִּית עוֹסֵם בּוֹרָה וְלוֹבֵם בּוֹרָה • וְיָמָּה סִבָּס הָאֲרֵס מִסִּים

בְּמַחֲסִבְתוֹ וּלְכּוֹן קָץ לְחִסְךְ לְרַעַת אִנְחָה הוּא מִתְחַמֵּל וְנִקְרָא קָץ הַהֲתַחֲלָה כִּי סֵס
יֵאֲפֵס וְהַחֲסֵךְ הוּא מֵה סִיאִין אֲרֵס יִכּוֹל לְהַסִּיגוֹ סֵהוּא חֲסוּךְ לְעִינֵי לְבוֹ; וּלְכָל תְּכַלִּיתֵי

כְּנוֹן הַיִּסְרוֹת וְהַגְּלָגְלִים סִים לְחַס תְּכַלִּית הוּא חוֹקֵר: אֲבָן אֲוִפֵּל וּכְלָמוֹת • עִ' אֲבָן
וְסוּד וּפְנָה כְּלוֹ' סֵהֵאֲרֵס יוֹרֵעַ עַר מִקּוּם הָאֲפֵס וְהַתְּחוּ וּנְמַסְלוֹ לְאֲפֵל וּכְלָמוֹת סֵהָס

חֲסוּכִים מְלֻבֹּת בְּכִי אֲרֵס • אִוּ יִטוֹב קָץ סֵס לְחִסְךְ אֵל הַאֵל יָת' וְהוֹרִיעוּ לְבִנֵי אֲרֵס •
וְיָמָּה כִּי כְּמוֹ סִים קָץ לְעוֹסֵר הַרְסַע • כֵּן יֵם קָץ לְחִסְךְ וְכֵן הֵם מִמְּסִיכִים כָּל אֵלוֹ

הַדְּבָרִים כִּי הַיּוֹם סֵס בְּעִינֵין אַחֵר וּלְמַחֵר יִסְתַּמּוּ עֲבִינֵים :

פְּרָץ • לְפַעְמִים יִפְרוֹץ הַנְּחַל וַיִּרְבֵּה
וַיִּגְדַּל מִעַם הַמִּקּוּם סֵהוּא מִמֶּנּוּ

וְהוּא הַמִּקּוּם סְכוּבַע מִמֶּנּוּ הַנְּחַל הַהוּא
עַר סִיחֵיו מִקּוּמוֹת הַנְּחַל הַהוּא נִסְכָּחִים

מִנִּי רֵגֵל סֵלָה תּוֹכֵל לְדִרוֹךְ בְּנַעֲלִים
בְּמִקּוּמוֹת הַהֵם רֵגֵל אֲרֵס וַיִּבְבְּהוּ

מֵאֲנוּם גְּלִי הַנְּחַל וַיִּתְכַּעֲבֵנו כְּגִלֵי הַיָּם :
דְּלוֹ • לְסוֹן גּוֹבָה כִּמוּ רְלוֹ עֵינֵי לְמִרוֹם •

וְיָמָּה לְסוֹן דְּלָלוֹ וְחָרְבוּ כְּלוּמֵר • סֵהֲנַחֲלִים
סֵהִיו נִסְכָּחִים מִנִּי רֵגֵל לְפַעְמֵי' סִירְלָלָן

וַיִּכְעֹבוּ מִמִּקּוּמָם וַיִּסּוּב הַמִּקּוּם הַהוּא
יִכְמַח כְּלוּמֵר כִּי הִפִּי' הוּא סֵלִיט כְּכָל וּפְעֵל כְּכָל הַעוֹלָם הַזֶּה רַבֵּר וְהַפְסוּ • וְיָמָּה כִּי

כְּמוֹ סִים קָץ לְמָה סִזְכֵּר מֵהַפְּסוֹר וְהַחֲסֵךְ כֵּן יֵם לְנַחַל סְפִרָּץ כִּי עוֹר יִחְרַב יִרְל וַיִּנְעַב:
גֵּר • מִעֲבִין הַגֵּרָה וְסִרְסוֹ כְּגֵר • כִּמוּ וְהַיּוֹם דֵּר מֵאֲדַר סִרְסוֹ יִרְד • וְיָמָּה אֲוִחוֹן לְסוֹן

מִי גֵר אַחֲךָ כְּלוּמֵר סֵהִמִּקּוּם סֵהִיָּה לְדִירֵת בְּכִי אֲרֵס יִסּוּב כְּחַל לְפַעְמֵים • וְהַמִּרְסָה
דוֹרְסוֹ עַל סְרוֹס וְחִבְרוֹתֶיהָ עַם אֵת סֵהֲאֲחֵרֵיו :

פְּרָץ נִחְרֵי' כְּעֵסֶנְךָ הַנְּשִׁבְתִּים

כְּנִירְגֵל דְּלוֹ מֵאֲנִישׁ גֵּעוּ :

פְּרָץ • כְּחַל יוֹעֵס גֵּר • וְכֵן יִקְרָה
בְּזִמְכִים אֲרוּכִים סִכְבֵּר פְּרָץ

כְּחַל מִן הַמִּקּוּם אֲסֵר גֵּר סֵס זִמַּן אֲרוּךְ
הַנִּסְכָּחִים מִנִּי רֵגֵל רְלוֹ מֵאֲנוּם • בְּאוֹפֵן

סְאוֹתֵם הַיָּם סֵהִיו נִסְכָּחִים אִוּ בְּלִתֵי
כּוֹדַעִים • כְּעוֹ • אֵל מִקּוּם אַחֵר וַיִּפְתַּחוּ

סֵס מִעִינֵו וְכִהְרֹ' סֵלָה הַיּוֹם סֵס מִזְמַן רַב :

אורח משפט

ארץ ים ארץ מממנה יבא לחם וים
ארץ אפר תחתיה נחפר
כמו אם כן עי' הראשון : תחתיה
כמו מקומה מן סבו אים תחתיו ויא
ס' ארץ אפר היא יובא ממ' לתה נחפר
מקומה כמו אם על ררך גפרית ומלח
סריפה כל ארבה וזהו למון נחפר כמו
זיהפוך את הערים והרמב"ן זל פירם
ס' הוא מספר דבריו האל ית' ס' הארץ
יובאו ממנה לחם יבאסר ייפכו
תחתיה ויפתיחו ימבאו מקום הסך מן
העליון והוא כמו האם ויבאו ממנה
גפרית :

מקום ים ארץ מקום ספיר
אכניה סילקטו הספיר
כאכנים ים מקום געפרות זהב לו
סיווקו מעבר הזהב :

גתיב ים מקום סלח כרע מה ים
סס ס' סילוני הטיט לא ירע
אוחו נתיב כלומר בייס לכל הרברים
מוכא וחכמתם בעלמת ממנו ית
אוחו קסור למעלה כלומר בי המקום
אפר היה בתכלית הסכה מרוב הספיר
וזהב לפעמים יחסך ענינו לסממן
ס' סילוני אים וכנות יענה לא יסכנו בו
עיט עוף כמו וירד העיט : איה הוא
עוף הרואה ביותד והוא הנקרא ראה
ואת' זל סעומדת בארץ ישראל ורואה
ככלה בכבל :

לא יקמר עם סלפכני ואוחו הנתיב
לא רכבו בו החיות ופריץ חיות
לא עבר עליו : נקראו החיות והאריות
הרומפות בני סחן לפי מים להם גאוח
וגבורה על הכריות הספלות מהם וכן
הגאון זל : ערה כמו עבר תרנוס אשר
עבר בין הכתרים רי ערה וכמהו מערס
בגר ביום קרה : סחל יפירסתי :

משפט צדק

ארץ כמנה יצא לחם ותהיה
נהפך כמראש :

מקום ספיר אבניה ועפרות זהב
לו

נתיב לא ירעו עיט ולא שופתו
עין איה :

לא יהרריהו בני שחץ לא
ערה עליו שהל :

בחלמיש שלח ידו הפך משרש
הרים :

בצורות יארים בקע וכל יקר
ראתה עינו :

ארץ ממנה יבא לחם ולפעמים
יקרה הסתנות בגזרה חלקית
כאופן סתהיה איזו ארץ מוכנת למזונ'
המין האכנסו ותחתיה נחפר כמו אפר
וכמתוס זה נחפר לגפרית ומלח כמו
סקרה לסרוס כי אמנס היה מקום
ספיר ועפרות זהב ונהפך להיות
נתיב לא ירעו עיט כי אמנס בחלמיש
סלח ידו הסך כאמרו ויהפוך את
הערים האל יכף יקרה הסתנות לטוב
בגזרה חלקית כי בכר בגזרות יאורים
בקע האל ית' לישראל במרכר וכל
יקר ראיזה עינו יואו ראתה עינך
ובחרה כל יקר המין האכנסו סחיל
האומה ישראלית סחיה סגלה לו מכל
העמים :

ע' רזל כפ' חלק סחן אריה וכן תרמו
עבר בין הכתרים רי ערה וכמהו מערס
בגר ביום קרה : סחל יפירסתי :

בחלמיש

בחלמיש • הפ' סלח ירו להוציא מים מחלמים כור והנפך ההרים מפרסם
 כלומר יסם מדבר לאגם מים והרכוס לבקעה יוית אחותו נקסר
 למעלה כלומר כי האל ית' בכחו אשר הוא שליט בכל באותו כתיב לא ידעו עיט
 להיתור ארץ ביה יסלח ירו בחלמים ויסם אותו למוכאי מים • והכלל בכל זה הוא
 לומר כי יס לכל הדברים חכמה בעלמת מלכות בני ארם טרעת לחל ית' • וימ כל
 זה הוא לומר כי יס לכל הדברים קץ וכיון שים להם קץ ותכלית איך ראוי שתקרא
 סלות הרסעי' סלוח כטעם למען ייטב לך בעולם סכלו טוב והארכת ימים בעולם
 סכלו ארוך וכל זולת זה איכו טובה כלל • וימ כל זה לחכמת הארם כי כתיב סלא
 ידעו עיט ידעו הוא ורבו מלאכותיו לסלוח ירו בחלמים • ונמ' הענין הכל סכ אל
 חכמת הארם אך ענין בדיק ורע לו היא חכמה בעלמת :

בצורות • וכל זה מפעולת חכמתו סכצורות החזקים מבקע יאורים ונחלים
 יסטופו : וכל יקר יפיר' הראבע זל סהס המים סיוכאים מהצור' •
 דעת כל המפרשים זל סהוא כולל לכל יקר וכבוד הנסיה בעולם סהכל ראחה
 עינו ויתפרס על חל ית' או על הארם כפי הפירושים סהזכרנו :

מבכי • וגם זה מפעולת האל ית' או

מבכי נהרות חבש ותעלמה
 יצא אור :

הארם כפי מה ספירסתי
 כי הוא מחבש ועובר הנהרות סלא יגרו
 מבכי לסין הגרה מן נככו יס ונבזר
 מלסון בכיה כי הבכי הוא כנר מן העין
 והיא מלה מוכרתת כמו בכי גרול • או
 יהיה כמיך וירצה לומר כי מהגרת
 הנהרות יעבור קכתס וייכסו והראסון
 יותר ככונ : ותעלמה יוציא אור • פי'
 הראבע זל כי אחר יכוסת הנהרות
 ותגלו הדברים הנעלמים בקרקעית
 הנהרות ויצאו לאור • וכל המפרסי' זל פירסוהו לכלל התעלמות כלומ' כי סורות
 זה המציאות כלס תציה הארם לאור או האל ית' יוציאס לאור להודיעס לארם אכל
 החכמה סזו מאיך תמכאי • ובפרקי רבי אליעזר פי' כי חלון יס בסמים ססמו
 תעלמה ומסס תולרות ססמס בתקופתו • ותעלמה בא במפיק לתפארת לא
 לככו כמו וגלה על ראסה • ככצורה בטורס קין :

מבכי נהרות חבש • ונכלל אותה
 האומה חבס ועבר בכי
 ונזולת הנהרים האולכים אל היס
 כסבקה אוקו • ותעלמה יוציא אור
 סגלה סס קרקע היס המכוסה ולא
 בהכרח נרתע אחר אותס כזולות
 הנהרות סהיתס אל החלק הכבקע :

והחכמה • יאמר כי כל מה שים

והחכמה מאין תמצא ויא' זר

בזה המציאות אפסר
 לארם להסיגו בסלימות אכל החכמה
 הנעלמת בענין בדיק ורע לו או איפסר
 לארם להסיג סכתס בסלימות כי איך
 לארם החחלה כזה הדרוס להמטיך
 לה כ 35 2 החקירה

מקום בינה ו
 לא ירע אנוש ערבה וקלא תמצא
 בארץ החיים ו
 אמר

אורב משפט

ואחזקיהו על אונת התחלות כי לא ירע
הארס החכמה שזאת מאין תמכא
תכליתה ואיזה מקום התחלת זאת
הבינה * וכמדרש דרשוהו על מתן
תורה ואיזו מעצין המענה :

לא * זמ ערכה מעצין מערכה
כלומר מערכת מסכנה
והוא כופל יפה ער סוף הסקוף ופסקוף
מלאחריו * והנכון מהוא כמסמעו והוא
כופל יפה עם הסקוף עלהאר אחריו :
והכל עולה לעצין אחר כי הסבת זאת
החכמה הוא נמכע כי איץ מקומה כורע

משפט צרפ

אמר המחבר ספר איוב

והחכמה איך יספעו כל אלה מאת
האלית' עם היותו כמכא
מופסט בהחלט מכל הדרכה והתכלית
המכוון בכל אלה מאין תמכא * בקבלת
מי תוסב * ואיזה מקום בינה * איזה
דרך כמכא להסיגה כמסתכונן בה *
הנה לא תמכא בארץ החיים גם
סתכונן הארס בגרמים הסמימיים
הנכחיים

ואיץ לה דמים מיוכל הארס להקנותה * ורזל דרסו לא תמכא במי שתחיה נכסו עליה
כלומר הלומדס בתענוב אלא במי סממית עכמו עליה כלומר סלומר אותה
בהכטערו עליה ומואס תענוגי טעולם והוא האמת בעכמו אבל הסקוף סמך
לזה ואיץ זה מעצין סמענה :

תהום * כלומר אפילו יעמיק ארס
בתהום לא ימכאנה מס
ויאמר לסוף לא כי היא וסוף הסקוף
כפל כמכנה המליכות וכל זה מהמסל
אמר נכא איוב בעצין זה ורזל דרסו
סאיץ התורה מתקיימת בסוחרי יס
והוא האמת והסקוף סמך לזה ואיזו
מעצין המענה :

תהום אמר לא ביה היא וגם אמר
אין עפרי ו

תהום אמר לא ביה היא * וכן לא
תוסב בהסתכונן ביסורות :

לא יתן סגור תהיתה ולא ישקל
בסוף סחירה ו

לא * סגור הוא הזכב הסוב *
וכרס' סקקרא סגור לפי

סבטעה סנספתה כל חמיות סל זהב כסגרות * ועל דרך הספטטקקרא סגור סלרוב
ססיבותו ואזכרים אותו במי ארס וסוגרים עליו :

לא חסלה כבתם אופיר בשרם
יקר וספיר ו

לא * איזופסד להעריך אותה לאו
הדברים כי ערכה למעלה
מערכס : ססולה * לסוף ערך סל סכח
כמו סמסולאחיס בפז : כבתס אופיר *
זכב סכא מאופיר סהוא סמסובח :

לא יערכנה זרב וזכוכית
ותסורתה בליפו ו

לא * זמ זכוכית אכץ יקרה זככה *
זמ זמ זכוכית לככה והוא

מחכר ברברי רזל ורבר ססוב הוא ואמרז במדרס סהיא נכרכת כסגרי * ורזל
דרמו

בשפט צדק

אוהב משפט

קלט

דרסו בו מרבריו תורה נחמין להפכר כזוכית למי מהולך בדרך רעה • והפסוק הוא קצר ולא יותן סוכר למעלה סוף נמשך בכאף כלומר לא יותן תמורתה :

רַאמוֹת וְנָבִישׁ לֹא יִזְכָּר וּמִשָּׁךְ חֲכָמָה מִפְּנֵינִים !

ראמות • ראמות ונביש • סס אבני' טובו ומכיו בוך וראמות וכדכר • וזי כי נביש רומה לאכני אלנביס : לא יזכר • כלומר איך זכרון

לא לשם האבנים בפני החכמה כי כפי ארס איך מזכירין לטבח הרבר הפחות בפני הככר ממנו ואמר לא יזכר לסוף יחיד על דרך בנות בברה כלומר כל אחר מהם ולא כורע אס ראמות הוא לסוף רביס על מסקל ראמות לאויל חכמות או הוא לסוף יחיד על מסקל גדול וקטן כמו ראמי' בגלעד : ומסך חכמה מפניכי' • סס החכמה הוא כחמך ועולה למעלה יותר מהפניכי' • או ירכה כי המוסך החכמה מן המקום הכסתר מסך דבר יקר מהפניכיס והוא מכל • והכונה לומר כי איך ערך לכל החכמות כי הם יותר מסוכחות מכל אבניס טובות ומרליות • וכס החכמה הפעלמת בררוס הזה שהוא יקר מאר וכמע להסיגו ולקנותו ברמיס יקריס :

לֹא יַעֲרֹבְנָה פִּטְרֹתַי בְּבוֹשׁ בְּנֵתָם בְּהוֹרֵלֵא תִסְלָה !

לא • פטרה סל כוס היא כורעת בחסיבות ומכאן יס ראייה סהכתס הוא זהב ולא אבן טובה סהאבניס איך בהס תערובת סיב

סיחאר אותס בטרהס והוא כמו זהב טהור כלומר מווקק :

והחכמה • ער כאן רכר בהעלס מקום מוכא החכמה והערר ערכה ועכסיו מרכר בהעלס יורעי החכמה סלא כורע מי הוא יורעי והערר מסיניה סאיך מי סיורע אותה סתבא לבו יריעתה מהס •

וְהַחֲכָמָה מֵאֵין תְּבוּא וְאֵי זֶה מִקּוֹם בִּינָה ! וְנִעְלָמָה מַעֲיָנוּ כָל־הֵי וּמַעֲוָף הַשָּׁמַיִם נִכְתְּרָה !

ונעלמה • סאיך מי מרכר בעולס סיורעס ויף העופות סהס מעופעיס ברכיע סמייס לא ירעו ורזל דרסו אותו על המלאכיס : אברון • ית אותו רמזאל הבסמות • והלמכז פי' כי הרכז בזה כי יואמר כי החייס איכס יורעיס מקומה ולא ערכה וגס המתיס אסר בסאול ובארץ כלמות סמעו כי היא כמאת ומעלתה גדולה מכא בסורה חלתי סאסיס אס כן סכל מורדיס בס ומעלתס נסכל

מאין תבא • אס כן מאיך תבוא לקבת המיך האכסוי עתה נאיזה מקום בינה • איזהו הקבת ממנו סיתכוכן בזה • כי אמכס נעלמה מעימי כל חי ומעוץ סמייס סהס המלאכיס והמרעיס בעלי סס כפניס •

אַבְרֹן וְטוֹת אֲמָרוּ בְּאַזְנוֹי שְׁמַעְנוּ שְׁמַעָה ! אֱלֹהִים הִבִּין דִּבְרָה וְהוּא יַעַת אַת

אורב משפט

והכל אינם משיגים אותה • וזו כזו
דרך פילוסופים והיותר כזו פירוש
הדמיון זל • וזל פירושם על גהינם
ועל ענין מתן תורה ודרך דרם הוא :
אלהים • המי לכונו יורע סורה •
ומבין הדרך המביא
להסגתה וירע מקום מוכחה :
כי • כי האלי' יביט לטוף הארץ
ותחת כל השמים יראה ואין
כל דבר בעלם ממנו כי הוא ברא הכל
בכחו ובחכמתו :

לעשות • בספר יצירה כתוב כי
המי נסמך בתורה
וברא העולם • ועל דרך הפסג כי המי
בחכמה העלמת אשר היא נורעת ליו
הוא מתן ליסודות הסיפור הראוי להם
לפי כורך העולם וזכרם כלם באלו
הפסוקי' ארץ ורוח ומים ואש כי תחת
כל השמים הוא על יסוד האש והוא על
דרך מי מרד בעליו מים כי עס הם
זכרים היסודות הארבעה כמו שהם
זכרים כאן :

בעשותו • וכל זה מעלאות הבורא
ית' שהוא עוסה למטר
חק עולם ולא יעברנהו ולא יהא מכול
ויעורירו בעתו גמתי ברכה יהיו כי
אין זה ענין טבעי כמו שפי' בפרקים
ועוסה דרך לחיזו קולות • והם חברקי'
סבאים אחרים דעמים שאל לא היו
באים על זה הדרך עמם להם חיו
מחריבין העולם כמרע רבותיו :

בעשותו הוא משמם למטים : חיוז הוא הברק ונקרא כן לפי שישגנו חום הראות
וסרמו חום על משקל הגיבין מן הגה סכפלה ע"ז הפעל • ונקר' הברק חיוז קולות
לפי שהוא סבת הרעמים כמו שזכרו חכמי הטבע :
או • אז בעת הכריאה ראה החכמה
כעס יי' בחכמה יסר ארץ :
ויסערה

משפט צדק

את מקומה :

אברון ומות • אחס חכמי הנפכרים
אמרו באונינו מעטנו סמעה •
סמענו בקבלה סהכל לתכלית מה •
אחס לקים הכין דרכה יסודיע הדרך
להתכוון בה • והוא ידע את מקומה
לאיזה קבת מהמין האנושי יואת
ללמדה :

כי דוא לקצות דארץ יביט
תחת כל השמים יראה

כי הוא לקבות הארץ יביט • כאמרו
כי לי כל הארץ ואחס תהיו לי :

לעשות לרוח משקל וכים הבין
בכרה

לעשות לרוח משקל • באסורי
מאלכו כאמרו ולא הטמאו
בהם ונסממם בס • ומים תכן כמרה •
באיסורי ביאה תקן טפת הזרע על
דרך וממי והורה יבאו :

בעשתו לכטר חק ודרך לחיזו
קולות

בעשותו למטר חק • במתן תורה
כאמרו חק שמים נטפו •
לחיוז קולות • כאמרו וכל העם רואים
את הקולות :

בעשותו הוא משמם למטים : חיוז הוא הברק ונקרא כן לפי שישגנו חום הראות
וסרמו חום על משקל הגיבין מן הגה סכפלה ע"ז הפעל • ונקר' הברק חיוז קולות
לפי שהוא סבת הרעמים כמו שזכרו חכמי הטבע :

או דאה ויסכרה הכינה וגם
חקרה

חֻקְהָרָה :

אִז רָאָה • כַּחַר אֲוֹתָהּ הִכְפֵּס הַרְוּחִינִי
הַחֲזִיקְתִּי • וַיִּשְׁפֶּרֶה • וַיִּסְפֶּר אֶת
הַחֲכָמָה הַנּוֹבְרֵת וְהַמְכוּנָה כִּי בַמַּעֲסָה
בְּרִאסִית • הִכְיָה • בַּמַּעֲסוּת • וְנָס
חֻקְהָרָה • כְּלָמְרוֹ מוֹפְתִים מְכַלְיִים מוֹרִים
עָלֶיהָ :

וַיִּסְפֶּרָה יְעִי' כַּמְדָּרָם לְסוּף מַסְפֵּר מְסִיפֵר
אֲחֻתֵי הַחֲכָמָה פְּסוּטוֹת וּכְפֻלּוֹת כְּמוֹ סְחָוָה
מִפּוֹרָם בַּסְּפֵר יִבְרִיחַ וְהִרְאָה בַּעַל הַסְּפֵרָה
לְסוּף סֵפֶר כְּמוֹ יִסְפֵּר סַחֲקִים בַּחֲכָמָה
כְּלָמְרוֹ מַעֲסָה מִמֵּנָה סֵפֶר וְהוּא רִמְזוֹ אֶל
הַתּוֹרָה מֵהַכֵּל דְּמִנּוּ כִּי אִז הוּא אֶת-מַלְּ
כֶּהֱרַס סַחֲדָה סִכְרָה מַעֲבָמוֹ וְכַתְּכָה
בַּסְּפֵר-אִז הוּא רִמְזוֹ אֶת-הַמַּעֲסִים וְהַכְּכָבֵד
וְהַמְזַלּוֹת כִּי עַל יְרִיבֵים יִסְגוּ הָאָרֶס סוֹדוֹת הַתְּכִיּוֹת כְּטַעַם הַמַּעֲסִים מִכְּפִרִים בְּכַד
אֶל- סִכְבָּה וְחֻקְהָרָה וְכִי בְרָא הַעוֹלָם :

וַיֹּאמֶר • וְלִעֵי סַחֲכָמָה וְהַכְיָה הֵם
בַּעֲלָמוֹת וְהוּא אִיִּסְפֵּר לְאָרֶס
לְכוּף עַד יִקְסֵם כְּמוֹ סַחֲקִים חֲתָם
דְּכָרְיוֹ וְהָאֵר בִּי סִי' בּוֹה עַל הָאָרֶס
לִירוּחַ מִלְּטָמוֹ וְקִיסוֹר מַרְעֵ וְזוֹ הוּא
חֲכָמָתוֹ וְכִיכְתּוֹ בְּמִיפְלֵא מִמֵּנָה אֶת-יִחְקוֹר
וּבַמְכוּסָה מִמֵּנָה אֶל יִרְרוֹם וְלֹא הוֹרַסָה
לְהַתְּכוּנָה דִּקְ בִּירְאָת יוֹלְל הַיּוֹם כִּי זֶס
כָּל הָאָרֶס בְּמוֹ סַחֲקוֹת מֵס יוֹ' אֶרֶךְ סוֹא
מַעֲמָךְ בִּי אִם לִירְאָה יוֹגֵ' וְכִמוֹ סַחֲתָס
קַחֲלַת סִפְרָרִי וְנִחַת הוּא בּוֹנֵת אִינּוֹב כִּי
הוּיָוֵת תָּס וַיִּסֵּר יִרְאָהִים וְסָר מַרְעֵ הוּא מַעֲבִי זֶס לֹא כְּמוֹ סַחֲסָרוֹ אִיִּפּוֹ הִלָּא יִרְאָהֶךָ
כְּסִלְתָּךְ וְהָף עַל פִּי סַחֲוֹ קוֹרָא תִגַּר כַּמַּעֲסָה הַחֲלָהִים בַּעוֹלָם סוֹזָ לֹא כְּטִיּוֹ דְגַלְיֹו
מִירְאָת הַחַל יוֹ' כִּי הוּא תוֹרָה כְּמִוּל עוֹלָם סַחֲסָמוֹת כְּמוֹ סַחֲקִרְמָנוֹ בּוֹה וַיִּם
בַּעֲפֻקִים-אֱלֹהִים רַךְ אַחֲרַי לְכַעֲלֵי הַקְּבֵלָה :

וַיֹּאמֶר לְאָדָם הַיּוֹדֵאֵת אֲדָמִי הָיָא
חֲכָמָה וְקוֹר כְּרַע בֵּינָה ו

זֶהן יִרְאָת ה' יִרְעֵת גְּדָלוֹ אִסְרָה כִּי
יִהִי מִרְאָ אֶכְל כָּל מַסְכִּיל- הוּא
חֲכָמָה סִכָּה כְרַע הַאִסְפֵּר אֶכְלָנוּ
בַּמְזִיחֻתוֹ • וְסוֹר מַרְעֵ • סַחֲמִירוֹת •
בִּינָה • בַּהַתְּכוּנָה סַחֲמָכוֹת הוּא סִירְמָה
הָאָרֶס לְיוֹכְרוֹ כְּאִמְרוֹ וְהַתְּקַרְפֵּתָס כִּי
קָדָם אֲנִי :

מִי • כִּקְרָא הַחֲוֹרְסִירָה מַעֲבִי סִהִירָם
סַכְתּוֹ וְסוֹא רִמְזוֹ לְיִמֵי מְלוֹתוֹ
סֵהֵס הַיּוֹמִים סַחֲתִיהָ עָלְיוֹ סַחֲגַחַת הַחַל
יִת' לְסַמְרוֹ מֵהַסְּעִיפִים • וְזָל רִקְרָקוֹ
מַעֲבִי סַחֲמָר כִּירְחִי וְלֹא אִמְרָ סִנִּים
סֵהֵס יִמֵי הַעֲבוּרָה אִין מְנִיעִים לְסַס
סְלִימָה וְדָרְךָ רָרֵם הוּא : וַיִּסְמְרִי • סַמְרָ
סִין וְסִרְאֻי סִיִּסְמְרִי וְהוּא עֲתִיר בַּתְּקִין
עֲבָר כַּמְנַהֵג הַמְּלִיכּוֹת :

וַיִּקְרָא אִיּוֹב שְׂאֵת מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר :
מִי יִתְגַּבֵּי בִּירְהִיקְדָם בְּיַמֵּי אֱלֹהִים
וַיִּשְׁמְרֵנִי :

וַיּוֹסֶף אִיּוֹב יֹא- מִי יִתְנַבֵּי כִירְחִי
קָרָם • כִּי לֹא
סִכְתִּי טַעֲמִי וְלֹא הִיִּיתִי כְּמַעַב מַעֲסִי
הַטּוֹבִים כְּמוֹס מַחֲסָכָה רַעָה עַם הַחַל
יִת' כְּאִוְזָן מֵאִם הִיָּה לְאֶל יִרְי כְּמוֹ סֵהִיָּה

אִז הִיִּיתִי עוֹסָה כָּל הַסְּעוּלּוֹת הַטּוֹבּוֹת סֵהִיִּיתִי עוֹסָה אִין- לְאִוְרוֹ אֶלְךָ חֲסָרָה גַּם
בַּסִּיָּס

אורה משפט

בהלו בעור סהיה מאיד אורו עלי
ראסי כאלו נר דלוק עלי
ולאזתה אורה הייתי הולך במחסכי
צולם כי בכל כרה וחשכה סהווה בעול'
היתה לי אורה וסמחה : בהלו ילסין
אורה מן הלל בן סחר :

באשר ימ חרפי לסון ברולה ואין
לודומה ימ לסון כערות
והוא הכבון וממנו נחרפת לאים כלומר
כערה מיוחדת לסכיבה והוא מלסון
ק'ץ וחורף סהוא תחלת הזרע לכחוח
ורזל כסתמנו בו ואמרו חרפי ואפלי :
בסוד אלנה עלי אהלי סוד אלנה סהו

משפט צדק

כטהיה כער וחסף בעולם הים אור לני
בהלו נרו עלי ראשי לאורו אלך
הקף

באשר הייתי בימי הרפי בקור
אלוה עלי אהלי

בימי חרפי בימי חרף עלי סהס
ימי הכחרות קודם כנא ימי
סזקנה סהס כמו ססתני כאמרו וסבו
העבים אחר סגמס :

חכרת האלוה וסס המלאכים כטעם כי מלאכיו יכנה לך והוא מן כבורס אל
תכאנפסי סהוא כסול מן ובקאלס אל תחר כבורי כי סוד וקאל אחיס סס כמו
בסוד יסריס וערה ועל סוד בחוריס ורטי זל פירם כבי ארס הרוריס את ה'
ועובדיס אותו והתרכיבס אחר בזמן דרז אלהא עלי מפכני כלומר כי האלוה
היה מוריע סרו באהלי וכאלו הייתי מתכבא מה עמיד להיות מהפנעיס והייתי
כסתר מהס ומי יתכני המוזכר כפסקי ראסון הוה כמסף כאל :

בעור שרי עמרי כביבותי נעתי :
סביבותי כערי סהייתי וכול להטיב
לרכיס עלי דס :

ברחץ הליבי בחמה וצור יצוק
עמרו פלגי שקמן

ברחוף הליכי בחמה סהיו פירות
ככסי רכיס :

הייתי רוחץ אותס בחמאה לתעכונ : נכור כלומר סבלע סחזק הים מריק פלגי
סמן כדרך וסמן מחלמיס כור יכוק סהו מעביץ ויכקו על סעולה ואס איכנו
מסרפסו כי הוה כפלס יסוב יקוס סרסו כוק ימ יכוק סעול על מסקל עוסר סמור
והוה ררך הפלגה כאלו סבלע הים כחך ומוכק וכעסה סמן וסיעור הפסקי וכור
עמרי יכוק פלגי סמן כלומר הכור סהיה עמי או יואמר וכור יכוק אלי וכל זס
מסל להפלט העוסר ועל זס התחיל ואמר ויוסף איוב סאת מסל :

אודהב משפט קטא

בצאתי כסערי העיר היה מוסב
המהרטים והגדולי כדרך
הסערה ל הזקני תרגום עיר קרתא:
ברחוב אכין מוסבי כדרך גדולה כי
יכינו לי כסא ברחוב העיר כאשר
יעמו למר העיר חו למופט כי סייב למפוט את העסי ורמי זל פיוכאמר ברחוב
העיר אכין מוסבי וראוכי כערים וגו' :

ראוני כססיו הנערים רוחים אותי
יוסב ברחוב העיר חיו
מתחבאים ולא חיו עוכרים ררך סס
ססיה מורחי מוטל עליהם והזקנים לא
חיו מתחבאלי אלא ססיו פומרי ממקומם
מפני ולא היה להם רעות ליסב עד
ססיתיה אומ' להם סכו וזהו קמו עמרו :
שרים ססרים סרגילים לרבר בפני
תחלה כססיו בפני חיו
עוצרים מליהם עד סארבר תחלה חו סאתן להם רעות וסוף הפסוק ככל :

קול כגירים חיו נחבאים ועל כן
לא היה קולם נסמע כאלו
לסונס לחכס רבקה ובה על דרך ורעת
ספתי ברור מללו כי מללו סב אל ספתי
חף על פי סכוכר עמו רעת גם כאן
נחבאו סב אל כגירים חף על פי סכוכר
עמו קיל :

כי ולמה היה לי כל זה הסכוכר לפי
ססיתיה ככל מרות ומעסיס
מפוארים כי חון ססמעה מעסי היתה
מאסרת אותי והעין סרואה אותי
מעירה עלי ככל מקום כי ססמיעה
ססיה היא חמת אוייהיס ותעירני כי
יתפאר ויחמ' חני ראותי אויב ססכל חו
מתאויס לראות אותו במעלה וכסכוכר:
כי ולמה חיו מאסרים אותי על
ססיתיה הולך כדרכי היוסר-
כמו ססעיר עליו ססל ית' נחמ' ססיה
סס ווסר ומררכי סיוסר חו לעסור
לו ח 36 i ססמיקיס

משפט צדק

בצאתי שער עלי קרת כרחוב
אכין מושבי :

ברחוב אכין מוסבי לכמות חיה
תיקין :

יעמו למר העיר חו למופט כי סייב למפוט את העסי ורמי זל פיוכאמר ברחוב
העיר אכין מוסבי וראוכי כערים וגו' :

ראוני נערים ונחבאו וישושים
קמו עמרו :

ראוני נערים סרגילים להזיק
ונחבאו סן אגער כס :

שרים עערו במלים וכה ועמו
לפיהם :

עוצרים מליהם עד סארבר תחלה חו סאתן להם רעות וסוף הפסוק ככל :

קול נגידים נחבאו ולשונם
לחכס רבקה :

קול כגירים כמנוענותיהם נחבאו
לא הוזכרו עכותיהם לפני
לחכס רבקה שלא רברו אחר ססמעו
רברו :

כי חון שסעה ותאשרני ועין
לאתה ותעירני :

כי אכלט עני משועותיהם ולא
עורר :

ברכת אובר עלו תבא ולב
אלמנה ארגן :

כי חון ססמעה את רברני ותאסרני
כהיות רברני חכלי סססרי
ועין

אודב משפט

בשבת צדק

העמוקים וכס כהם אומללים והיו להם כח להכניע מעוסיקהם והעני והיתום רבו עוסיקהם לחולמתם ואחי הייתי ממלט אותם ויתכן שאיוב היה גופט או היה גרול ודבריו כמתעני:

ועין רחמה האמנם מדבריו ותעורר לאים ימר וזה כי אהלט עני מסוע ברבריו נכזה ברכת אובר עליתבא בהליכי הכדכאים:

כי אהלט. מממלטים:

ברכת נראה לי פירושו לפי סדרך מי שאברה אברה שהוא מברך כל מי שיחזירנה לו אמר מאותה ברכה היתה באה עליו מהיה מסיב אברה לבעליה והוא ררך כלל למי שאברה ממנו הסנת חפכו מהיה אומר מהיה ממקדל עמו עד מיענה והאלמנה היא עכובת דוח כי איך לה בעל יממחם זאחי הייתי מרמץ לכה ברבריו בחומים ובהובאת דינה לאור ורזל דמו ברכת אובר עלי תבא מהיה גוזל מרה יתומים וממכיחה ומחזרה להם: ולב אלמנה ארמין רבי הנה חזי אלמנה דלא נכבילה אזל סרי ממיה בלה והונו אחו נככי לה:

צדק דרפתי אחר הכרך ולבסתי והוא גם כן כמבא לי ולבסתי כן פי רפי זל והרמץ זל פי צדק לבסתי ומספטי ילבסתי כמעיל וכניף ובא על דרך לבום הברים מהוא כמו לבום הברים וגם ילבסתי כמו לבסתי והזכיר המעיל והכניף לפי מהם קיים וטהורים כן היה מספטי נקי וטהור או הזכיר אלו מהם למעלה מהבגדים כראים לכל כן היה מספטי נראה לכל מהכל היו מכירין ממספטי היה מספט אמת או הזכירים לפי מהם מקישים הארס וסובכים אותו בן הייתי מוקף סביב סביב ממספטי אמת:

צדק לבשתי וילבשני במעיל
וצניף כשפטי
עינים הייתי לעור ורגלים לפסח
אני

צדק לבסתי מהייתי ככנס מעמתי ליסר העקוב וילבשני מהו קוראים אותי לעפות כלה כמעיל וכניף מספטי כי אהמס מספטי הים לי כמעיל וכניף לפרסתי לארס ימר ומורה כרך וככן עינים הייתי לעור להורות הראוי ורגלים עזר להסיב:

עינים כמסמנו או הוא פירושו מהסומא ברבר הייתי מאיר עיניו בעתתי ומי כמסמנו דרכו מהגיע לחפכו הייתי מררכו בדרך ימרס להסנת חפכו:

אב אנכי לאביונים ורב לאר
ידעתי אתקדרו

אב הייתי חומל על האביונים כאשר יחמול אים על בנו אס במתנות למלאת תאותם אס מהייתי טוען בסבילס בכר כאשר ימה להס ריב עם הארס זריב סלא ידעתי אותו הייתי חוקר עליו כרי סאובל ללעד זכות ולטעון בסביל האביון העמוק ולמי זה העי יהיה הכל מעניך אב אנכי לאביונים

מהיה להס ריב עם הארס זריב סלא ידעתי אותו הייתי חוקר עליו כרי סאובל ללעד זכות ולטעון בסביל האביון העמוק ולמי זה העי יהיה הכל מעניך אב אנכי לאביונים

משפט צדק

אורב משפט קמב

לאבוינים או יהיה. התפארות אחר טכסהיימרי דיוץ לא הייתי חותך הדיוץ באומר
וכסהיייתי מפוסק ברין אחר הייתי חוקר אותו אם מפי הבעלי דיוץ. עכמז עד
גורו האמת אם מפי עדים או הייתי חוקר ברין שהוא מפי היודעים והבקיאים
בריוץ כדי שאחוקך הדיוץ בכדק :

ואשברה בתלעות עול ומשניו

ואשברה - ואחר מחקרתי הריב
וירעתי הרין עם מי לא

אשלה טורף

היה מספיק לר באמור להם כך הוא
הרין חלא סהיייתי מקיים הרין עליהם
בכחי לשכר מתלעות עול והוכחתי
בלעו מפיר ואמר טורף לפי סלחוכ תקטורמהו לאריה טורף ועם כל כחו ונבורתו
לא נמנעתי מלהלחם בו עד שהסלחתי מסכו טרמו :

ואשברה מתלעות עול ברין :

ואמר עם יגני אנגע וכחור

ואומר - ונזכרת זה הייתי חוסב
סאמות בביתי עם בני

ארבה ימים

ובכחתי סלא ימותו בחירי אחר שארבה
ימים כחול חיס - ויסדרם כיחול הוא
עוף אחר סלא כקנסה עליו מיתה סלא
אכל מעץ הרעת והלועזות לועזים
אותו אנוו לפי סהוא מאריך ימים
בהפלגה :

ואומר עם קרי אגע - וזכה הייתי
מכפה להסיג חיי בני ומזוני
סאמרו כדק ברין תרדוף למען תחיה
וירסת :

שרשי פתוח אלימים וטרל ילין
בקצירי :

שרשי - ואומר סכפסוק הראסון
כמסך כבאץ סהיייתי חוסב
סלא וכלה הומי בימי אבל יהיה כעץ
סלא וכלה הומי בימי אבל יהיה כעץ
ועסה קביר כמו נטע יתסלח קצוריה עדים :

כבורי חדש עמדי וקשתי בירי
תחליף :

כבורי - והייתי אומר גם כן כי הכל
הוא נמסך למכלה כבורי
יתחרם בכל יום עמדי סלא יתמעט
כבורי אבל יתחרם בכל יום - וית אות
רמוז הכעורים כטעם תתחרם כנסר
כעורוכי - ואחסוב סהוא על כבוד הנסמה כמדרס רזל כפסוק חרסים לכקרים
או הוא רמוז אל הכח יקסתי ונבורתי לא תחלם אבל תחליף כח כטעם וקווי
וי יחליפנו כח - וית תחליף תכרות מלסון כמו חלוף - וית מיד אל רי הייתי מחליף
קסתי ולא תסור מירי :

וקשתי בירי תחליף לרדוף הרשעים:
כעורוכי - ואחסוב סהוא על כבוד הנסמה כמדרס רזל כפסוק חרסים לכקרים
או הוא רמוז אל הכח יקסתי ונבורתי לא תחלם אבל תחליף כח כטעם וקווי
וי יחליפנו כח - וית תחליף תכרות מלסון כמו חלוף - וית מיד אל רי הייתי מחליף
קסתי ולא תסור מירי :

לר שמעו ויחלו וידברו למן
עצתי :

לר - עכסיו הוא חוזר לכבודו סהיה
בו קוד' ויסוריו וכרעת הרמבז
אל מססוק סרמי פתוח אלי מים הוא
לר ב 2 36 מתחיל

אוהב משפט

משפט צדק

מתחיל לספר בכבודו ועמרו • בני אדם היו סומעים לעבתי והיו מיתלים
סתתקיים וירמו ויכפו לה סהיו יורעים סתתקיים כי היתה עבתי כאמר ומאל
אים ברבר האלהים • וירמו כמו רמו ער חגיפנו ונב' לסון תחלת • או יהיה לסון
סתתקיה וכקמר עם הפסוק סלאחריו :

**אֲחֵרֵי דְבָרֵי לֹא יִשְׁעוּ וְעֲלֵיכֶם
הִטָּף מִלְחָמִי ו**

אחרי דברי היראסון ועליו היו
סומכין ולא היה סכי לרברי :
ימכ • כמו סכו וימכו : תסוף • לסון
הזלה כמו תזל כטל אמרתי : ויח' לסון

כופת תפופנה ספתותך יטף וסחלת סהוא מענין ריח טוב וסראסון יותר ככון •
וירה עליו הפסוק סבא אמרו :

**וַיִּחְלַד בְּמַטֵּר לֵי וּפִיָּהֶם פָּעָרוּ
לְטַלְקוֹשׁ ו**

ויחלו • כססיו אומרים להס עתה
יבא ארבה היו מכפים אותי
כבני אדם סמכפים המטר בעתו והיו
מתבלים רברי כמי ססופר פיו לקבל
המלקום סיווד לעולם בעת סחום
וסברב • או ירבה לומר כי יפערו פיהם
למאל עבתי כאמר יפערו למאל
המלקום :

**וּפִיָּחִם פָּעָרוּ לְמַלְקוּם • מַכְפִּים סֵאֲנִי
אֲחִיהַּ אֲחִרֹן לְרִבֵּר וּלְחַתוּם
הַדְּבָר עַל פִּי עַבְתִּי :**

אשחק • כססיתי מרבר עמהס
כבריות בלא הטלת
איתה לא היו תאמינים מרוב איתתי
אמר היתה בלבס ולא סייתי כופל
מכבורי ואור פני בעיניהס מפני אותן
סחוק כדרך ססוחק עם סכיריו סאין
איתנו מוטלת עליה אבל היתה יראתי
על פניהס כאלו לא סחקתי עמהס : ופילון • לסון ססרון כמו לא כופל אככי מכס •
אור ספנים סהוא סכבור וססרור :

**אֲשַׁחֵק אֱלֹהִים לֹא יֶאֱמִינוּ וְאוֹר
פְּנֵי לֹא יִפְּלוּן :**

**אֲשַׁחֵק אֱלֹהִים • עַל דְּבָרֵי עַבְתִּי •
וְלֹא יֶאֱמִינוּ • סִיּוּכְלוּ לְהַעֲמִיר
דְּבָרֵיהֶם • וְאוֹר פְּנֵי לֹא יִפְּלוּן • לְמִיס
דוּפִי בַעֲבַתִּי :**

**אֲבַחַר דְּרָכָה וְאֲשַׁב רֹאשׁ
וְאֲשָׁכֹן בְּמַלְךְ בְּגִדוֹר בְּאֶשֶׁר
אֲבָלִים יִנְחֶם ו**

אבחר • ימ אבחר דרכס ססייתי
יומכ במקום המוכחר
וסמעולה מדרכס ומוסכס • וימ כל
דרכיהס סייתי כומר להס כי לא היו
סולכים בסום מקו' לא בעבתי וכדרך
אמר במרתי להס • ואסב ראס עליהס
ואסכונ כיניהס במעלה וכבור כמו
סמלך בגדו היראים ממנו ומכברים
אותו וסיו דומים לרברי וסומעי' אותס
באלו

**אֲבַחַר דְּרָכִים • עַבְתִּי תִקוּם אֲכַלֵּם
כְּאֲמַר אֲבָלִים יִנְחֶם • סִיקַע
לְהַסִּיב חַפְצֶיךָ וְלֹהֲמַלְט מִזְרַתְךָ בַעֲבַתִּי :**

ועתה

משפט צרק

אודה בשפט קמנ

כלו הייתי מכחם אבלים שכלם עומדים חפוני ראם וסותקים והמכחם לברו מרבר
כן היו הם מפני מוראיו ומלת כאסר חסר ויו כמו שמש ירח והראיו וכאסר וימ
והייתי מסיר ראגתם כאסר עומה מכחם אבלים :

ועתה י שחקו עלי צעירים מפני
לימים אשר באתני אבותם
לשית עם בלבי צאני :

ועתה * הקפיד בזה חיוב ויותר
מאברך בכיו וקניינו כי
זה מר ממות אל המתים ביוסוריו
כאמרו ויסמח עליך חיוב הרים קרן
צריך * ואמרו במסלי הקרמונים מאלו

לאיוב מה מבאת רע לכל הבא עליך אמ' להם שמחת איובי לרעתי ואמ' שהסוחקי
עליו הם היו בעורים ממנו לימים ואבותיהם שהיו זקנים היו נבזים ואינם כדאי
למית אותם עם הכלבים שומרי הנאץ * הפליג בפחיתותם ורמז בזה לרעיו
ואיפטר ממפני מער עכסיו ספר בכבודו זכר בהתהפך עניינו פסב לקלן :

גם ברח יריהם למה לי עלימו
אבר בלח :

גם * ירצה כי אבותיהם היו נבזים
בעיניו כי לא היו כדאי
סיכרם לא משי ממונס כי לא היה
רין מעט עד שאם בא לירו אותו ממון
היה הזמר למה לי זה המעט ולא מפני
זקנתם כי הזמן אבר עליהם שלא
כסתה עניינם לטוב בהסתנות הזמן
כי היו דיקים ופוחזים וכן כאמרו * כן
פירם הרמבן אל וים פירושים אחרים

גם כחידוהם למה לי * גם סקנו
היוה ממון בכח יריה ובעמלם
למה לי להחטיבם יותר הכה עלימו אבר
כלח * זמן חייהם אבר כי כלו אותו
ברבר כפטר :

שהו יותר נכון : כח * ממון : כלח * זמן או זקנה כי הזקנה אברה בהם כי הם
חסרי הרעת כנערים :

בחצר ובכפן נלמוד הערקים
ציה אמש שוארה ופשא :

בחצר * ואותם האות המכריס
לא היה פערס בירס לא
מוזן קרוב כי זה לא מעט זמן היו
בחצר וברעב יחורים ומסתוממים
ובורחים ל המרבר מקום ביה ומממה :
ואמם שהוא הזמן היותר קרוב פער
עדיין היו עניים והיו במואה ומפואה
כי זה המעט אסר בירס מקרוב בא
רעב מהתרגום : גלמור * יחירות :

בחצר וכפן גלמור אמם * ואמם
ומעט זמן קורס זה היו
בחצר וככפן * ועורקים * ובורחים אל
מקום ביה חוץ ליסוב :
לחם זאך יתגאונו לפסחוק עלי : כפן *
העורקים * בורחים מהתרגום :

חקטפים * ומרב חסרונס היו
קוספים מלוח והם
עמכים או קונים * ולמון מסכה הוא
קעלו

חקטפים מלוח עלי שיח ושרש
רחמים לחמם :

אוהב משפט

משפט צדק

העלנו מלוחים על סלחנות מל זכר • וימ אחו אורטיגא בלעז • ויה פהוא כגור
מארץ מלחה : הקוטפים • למון סבירה מן וקטפת מלילות • לא יקטף : סויה יאילן
כמו וכל סויה הסרה טרס יודה בארץ : עלי • כמו עם • וכך יובאו האכסים על
הכסים • או בקראו מלוחים אותן הכמחים הגרלים על האילנות • יובא עלי סויה על
ככף : רתמי • הם עבים כמו וימב תהית רותם • וימ לחתם למון לחם יכלו סמאותם
סרסים היו מזוכס • וימ אותו מקור מן חתם על מסקל לחתכס כלות סהת עוסים
תהם בגלים כאתרו גחלי רתמים להתחמם לפי סאין להם לבום :

מן • מתוך העיר היו מגורמים
מבטתם לעמוד ביניהם
פרומי וסיו מריעים עליהם בני ארס
כאמר ירעו על הגב לומר ררעו
ותפסוהו כן היו מרעי עלתהם להוכיחם מעיר מוסבי כו ברוותם מסס ערומים
הם כעניהם כנגטם ולמטים :

בערוץ • בערוץ למון סכר מן
כמערכה והוא כמו
בקהיקי הסלעים מקיים סהנחל כסכר מס
וימ אותו למון יראה מן לא תעריכון
כלומר במקומות מסוככים מהנחל
והפסקו קסר למעלה סהם בורחים
מתוך העיר למכון בבקהיקי הסלעים
ובחורי העפר : כפים • סלעי מהתרגו'
בין • וכין האילנות יבעתו ויהמו
ככלב לרוב הרעב והעירוס :

בין שיחים יגהקו סחת חרול
ספחור :
יגהקו • כתול חמור ופרא סהות
חמור הבר :

למון חמישה מן וכספח וספחכי • וימ למון נגע מן ספחת כלומר סהיו מתנגעים
בסביבתם ערומים על סחרולים והקובים :

משפט צדק

ועתה ננינתם הייתי ואהיה להם
למלה ו

ועתה * ננינתם הייתי * מכזים
אותי בדבור וכמעטם :

לא יוב בעבור סתכטל סמפטם סהיה עוסה בהם או הוסעת האביונים מירם
כענתו ולא לא הוה מדכר כנגד רעיו אלא כנגד הלמט'ם סהיו במחיס בייסוריו
ואם לא נזכה זה בפסוק או הוא גרמו בפסוק פערנו עלי בניהם כמו ספי' פס :

תעבוני לחקו מני ומפני לא--
תשכורקו

כפי דרך הכלמה וכוזית כטעם ואביה ירק ירק בכניה * והראסון יותר ככונ :
בי יתרו פתח זיענני ורסן כפני
שלחו

בי יתרו פתח * האל הרע חמיר
מיתר קשתי פלא אוכל לרדוף
הרמעים * רמן מפני וסרסן וסמעכור
סהיה להם מפני פלחו * מעליהם :

ויאסרוהו תחת אסר אסרם והוא הנכון * ויט בזה מררם : ורסן מפני פלחו * רסן
היראה סהיתה לי עליהם פלחו אותה מפני כי אף יראתי היום על בניהם * זאת
כי ססס הזקן יסירו הרסן מעל פמו ויסחקו בו וכן סס מעתקים בי והוא רחוק :
רסן * הוא סמסימים כפי הבהמות להכהיבם לאמר ירכו וסלא יחיקו בני ארם
כפיהם כמו כמתג ורמן עריו לבלום * פריכו בלעז :

על ימין פרחת יקוטו רגלי
שלחו וסלו עלי אררות אידם :
נתסו נתיבתי להותי ועילו לא
עור למו

על ימין פרחת יקוטו באופן
סהכערים כלכתי בררף
מעיוס

אודה משפט קטר

ועתה * יעתה כבא פחרי סחקו
לאירי כאלו אכי מננן
למניהם וכל רבריהם איכו אלא בי
וככזיונותי כטעם עפתי קמי והגיוכס
עלי כל היום * סכתם וקומתם הביעה
אכי מגניבת * וכת הרמכז אל כי סמחו

תעבוני * כל כך ככזיתי בעיניהם
ער ססס מתעבים אותי
ומתרחקים ממני וכססם מכיטום כי
הס רוקקים ולא ססכו עכסם מלרוק

והראסון יותר ככונ :
בי * יאמר בי יתר קסתו אסר כונן
ככזו עליובתת אותו האל ולא
יורה בו חץ ויעכס אותו תמירו סתרגו'
אמר ארוס * סוסלתי וכימי אטוני פרא'
זסרננן כזה לפי זה התרגו' הובי ואת
כי היתר אסר אסר בו את הרטעים
יעתה כל א' וא' חן סרספי' אסוריו מעל
ידיו ויעכס את איוב כי סס יקסרוהו

על פרחת סחית כפולה חן פרח
מטה אהרן והוא ככזו לכער
אסר הוא מתחיל לפרוח ולכמות וכן
כקראו בלמון רזל הכהנים הקטנים
פרחי כסוכה * ואמריו קטן פורח יואמר
כי על ימיו יפמוד כל אחר מהכערים
סכך דרך מעלת סהגדל סולך לירימין
וכא וקוטו עס פרחת כדרך כסו ואין
רורף רסע : רגלי פלחו * זע למסן רחיה
גית

אורה משפט

משפט צדק

ואת רגלי אשר היו דורכות על כמותימו
סלחו מפניהם וית רגלי סלחו ברמסם
כמו כי סלחו ברמס רגליו : ויסולו *
זמ לסון סלון ממאיר סתכנו חוחים
בדרך * והנכון לסון במסלה כעלה
סהס הרבים עלי ברנלכ : ארחות איר
וגער : וית סהס רורכים עלי בכערס
סהס מכערס אותי חמיר כאלו אותו

מעזים פניהם ללכת לוימי ער סרגלי
סלחו מן המסלה * ויסולו עלי ארחות
אירס * באופן סעמו עלי מסלות ארחות
סכלותס ורעס ער כי כתסו כתיבתי
סלא חסיב המכוון כדרך סהייתי הולך
להותי יועילו * להסיף על כערו * לא
עוזר למ * כלתי תועלתס :

הכער און לו מסלה חלא עלי וככון הוא : אירס * לסון כער :

ינחסו * נחסו חף על פי סהוא בסמך פירוסו לסון כתיבה ככר * כמו סמכינו
עלך ועלם סהוא מענין אחר * וית אותי לסון ויתעס יי * לסון עקירה :
ואמר כי היו נותכי ררכו סלא היו מתיחס אותי ללכת כתיבנו : להותי יועילו *
הס מוספים סכר על כערו * וזו היא תועלת הותו סתיהס נוספת או יאמר און
כהס תועלת במס רכר כי און כח בהס לעמות טובה לאזה הסכר סהס עומס
לי * או יאמר כאלו הס מקבלים תועלת כהותי : לא עוזר למי זמ סאמר וקורכ זה
היו ככזים וספלים ואון להס עוזר * וית און כזה עוזר כי און כי כח להככל מהס
ואיפס סרל כי איכני כררף מאכסיס טובים כי הכל סהס יורעיס ברקתי ואיני כררף
חלא מאלו ספלים ואון עוזר למו כהררפתס חלי :

כפרץ * כפרץ רחב סיעכרו בו
המי בסטף ובמהירות

כפרץ רחב יאתי תהת שיה
התגלגלו :

כך יבאו חלי חלון הפחותים להכאיבני *
תחת סואה הבאה עלי התגלגלו לכא
חלי לסוסיף מכאוב על מכאובי * וית
במקום רוח סואה * כלומר התגלגלו
לכא עלי בסתר להקניטני כמו רוח
סואה ואון לי עוזר להכילני מהס * או
יאמר התגלגלו עלי תחת וחלף חכץ
המתגלגלת כרוח סואה :

הרפך עלי בלרות תו דה ברוח
גדבתי וכעב עברה ישעתי :

ההפך * נהסכו עלי כל אחת
מהכללות וכל כהלה
ובהל תרדוף כרוח כפסי סקרויה
כריבה או מעלתי ונריכותי כי כריב
זיה וחיס מעלה וכעב העוברת כן
כך עברה יסועתי * וית סהפך ככורי
לכללות ותרדוף הגרה כרוח כריכותי
לכריות וכעב עברה וסועתי סהייתי
מוסיכס

כפרץ רחב יאתו * לפעמים
יתחברו רבים מהס
למלאות כל הדרך להרוס ררכי * תחת
סואה התגלגלו * וכאמכפעת סמכאח
כעלאה התגלגלו עלי בעלילות ררכים
ער כי סהפך עלי בלחות * רריפת
ססופטיס * תרדוף כרוח כריכותי
באופן סאותה סואה תרדוף ותבלבל
כפסי ססכלתי * וכעב עברה יסועתי
והיסועה וסעזר סעסיתי ככר לרכים
עכרס כעב ואון זכר לה אכל אותס
סססועתי

משפט צדק

מסופספתי ער אסר לא ירע את יוסף
באופן שאין אים מהם מליץ בעדי:

ועתה יערי תשתתף נפשי
יאחזוני ימי עני :

ועתה עלי תסתפר כפסי תחבלבל
אפילו בהסגנת המריכות :
יאחזוני ימי עוני וכוה אני מוכן
פיאכר מעמי גם יתר פלטת ממזי
ואהיה עני :

לילה עצמי נקר מעלי וערקי לא
ישכבון :

ברב כח יתחפש לבושי כפי
בתנתי ואדמי :

הרני להמר ואחמשל בעפר
ואפר :

לילה עמי נקר יוח כי אמנם האל
הרע נקר עמי בלילה באופן
שאין לי מנוחה אפי בלילה : ובכך ברב
כה סל אלוק הרע יתחפש לבוסי
בהחבוסת וחתוליס כמו מלבוס סל
מתכר אסר כסי כתנתי יאזרכי
באופן כר וזה כי האל הרע הורכי
לחומר הסליכני בחזקה בחמר וטיט :

אודב משפט קמה

מוזיעים לימי ימועתי כפסי כמו
כדיבתי ואיכו ככז :

ועתה ועתה סנהפכו עלי בלהות
היא מסתפכת כפסי מרב
הככי לפי סאחזוני ימי עוני ואין לי כח
להכבל מאלה האנסיס וגם לא להזויע
העסוקיס כמהני :

לילה נקרי תלסון העיני האנסיס
ההם תנקר והוא על מסקל

אבר נסכר פעל עבר מהרגוס והוא
סב אל החולי או אל העוני סזכר אל
האל ית וית אוחנסב אל עכמי כלומר
כל אחר מעמי נקר כסרו מעלי כי
הסחין הפסיד כסרו והעצמות

נוקריץ אותו ויוכאין לחון : ועורקי הם
הגידים הרופקים כי כן נקראי בלסון
ערבי ערוק ולסון התרגוס ברזל עסנת
ערקין דברזל סהוא כמו וגיר ברזל
ערסר יתרסס אוזב כי מרוב הקרחת

גודי הרופקים לא היו סוכבים גם
בלילה אף על פי סרפיקת היסן אינה
חזקה כרפיקת ער ואפסר לפרס
עורקי מן העורקים כיה תרגוס ויכס
וערק כלומר הנקיס אחרי ורודפיס
אותי לא יסכבון בלילה על משותס לא
ילכו בלילה לסמוע נאקותי וכעקותי
ולסאיל על חולי אס סהוא מתחזק :

ברב זת סכח הליחה והמוגלא
כמו יבס כחרס כחי :

ובלסון רזל כיחו וזיעו וכך בלסון ערבי נקרא כח : יתחסס לפון סכני כמו
התחסס וכא במלחמי יאמר כי מרב המוגלא הוא מסתכה לבוסו ער סלא יכירני
וימ ברב כח החולי והמכאוב יסתכה בעיכו לבוסו כאלו איכו מכירו כי כח סכאב
לא יכוחנו ללבסו כלו איכו סלנו והחולי יאזור אותו מכל סביבין כמו ספי סכתת
הוא מקיף הכוזר : כפי כתנתי כמו כפי תחרו ויס לפרס סהוא מתרעס סכא
לירו רזק ער סמקוס האזור איכו היוס אלא כהיקף פי הכוזר כי פי כתנתי
יאזור אותי :

אורח משפט

משפט צדק

חורגי • סלכוכי לתור חלי או האל ות' וכמסלתי כעשר זאמר • וימ הורבי
לסון למור בדרך רחוקה וים בזה מדרם רחוק :

אשוע • יסוב אל אלונה הסוכר כראם
המענה או תן הסתם הוא
סב אל האל העונה בעת ברה • ימ
עמרתו לסון תפלים כמו אם יעמר
מסה וסמואל לפני • וימ לסון סתיקה
כמו עמר ולא ענו עור כלומר ווי אם
זתפלל ווי אם אסתוק : זתכונן כי •

מתסב צלי להביא בנעים מונים • או יאמר הכה כסאסוע אליך לא תכני ולא
מעני סאיך סומע תפילתי סהרי עמרתו בתפלה זאתה מתכונן כי אלף סכסעת
לאכזר לי כמו סזכור אחר זה • והוא סככן לפי כונתיו בתלכות איוב כמי
ססקדמנו בפרקים :

תהפך • מרחך לרחם וליבהעכת
לאכזר • או יואל כספכת
מתרחך כראסוכה אסר רחמת עלי
זבתוקף מרחך סנאתי כי אלף המכות
הס מכת איוב מוסר אכזרי :

תשאני • הראבע זל פי תסאני
כמו תסא בפסי כלומר
בחלומות וסרהרודים זאתה בושא בפמי
ז רוח ותרכיב בפמי על הרוח בחזיונות
מכעתיס כדרך זחתני בחלומות :

ית אתה האל תסאני להלך ז האכרון
מחר על רוח ותרכיבני בה ותמוגני
תוסי • ימ תתמוגב ממני סתוסיס
וסחכמה או יסיה ססר ימס כלומר
ותמוגני תוסיס • רמי זל פי תוסיס חולסס מלסון רזל מתספת כחו • או יואמר
מתסבתי סחרירני נמה היא המתסכה כי ירעתי מות ססיבני • תוסיס • מתסכה :

סחתמות ידוע מהוא לסון סמסס זסתסס וסספסר :

בי • ססר אל • וסוא כללו אמר אל
מות על דרך ז עסר תסוב :

זבית מוער • מזומן והוא סתכר :

כי ידעתי מות ססיבני זבית מוער
לכל חי סחמות זחתן דין וססכון בתקס סיוער כל חי לרין :

אך

משפט עדרק

אוהב משכמ קמר

אך לא רבועי ישלח יד אדם בפיורו
להן שמו :

אך • פיהרמכז זל כו יאמר אויב
סירע כו ימיסכו האל אל המות
ואל בית מועד לכל החיים אך קס בעי
הקבר לא יסלח האל יד לעזור לו
ולהחיותו ואפילו אם בפירו אפר יביא
עליהם יכעקו ויטעו אליו הנקברים
כתלכות לא יסוב עוד לכיתו • ויהיה
עי כמו לעי הגרם • וירמלוס עיים
תסיה : וסוע • כמו וסוע אל ההר
עכז סוע וכעקח ולתן • כמו להס וכז
הלהן תסכרנה עכל : ור' אברהם פי
לסון כריכות כי הסריב יקרא סוע
כחולס • והכריכות סוע כסוקן על רדך
הכפסות • וימ סוע לסון תסועה • וים פרוסס אחרים
ובס מרדסות וזסו הסכון :

אך לא בעי יסלה יד • אחמס ירעקו
כו קו הרדן וכית מועד לא יסלח
יד אפילו כחוקס סהס כוז הסכיות
כמ עי ובל סל הרסס ריקס מכל טוב
אס כפירו להס • אס כמיסלח להס
יסורן • סוע • תכא מחמס סועת
תפלה וחסוכה וכסיות הסכר כן איך
לא תקוכל תפלה :

אם מחאן ולהכא יתחיל אויב
להתכב כו לא באו אלו
המכאובים עליו למרד קדס כי היה
איפסר לטעון עליו סאף על פי סהיה
תס ויפר איפסר סהיה חוסט פעמים
רבות ולא היה ירא אלהים וקר מרע •
ימ אס לסון תתיהא כלומר וכי לא
בכיתו וכו' סאירע לי כך כי טוב קדתי וכו' וימ אוחזו חסר כלומר כה יעסס לי להים
ונג' אס לא בכיתו וכו' קסס יוס' רע החול סיווח קסס פלתי • עגמה • לסן דאנה
נדאבון ואיזן לוחבר דק כרברי רזל עלן כו עסכיס לא יתלום מפמי עגמת נסס :

אם לא בכיתי לקשה יום עגמה
נפשי לאביון :

אם • לא בכיתי לקסה יום יס אהמס
יקד זה כעכס מרה ככג מרה
סלא הססערתני ככר קססה חס ואכיון :

כי • בכל מקום כי הוא כתיבת מעס
ולפי ססירום הרמון כפסות
הקורס לזו סוז סופל יפה כמ
ספירסתי • ולפי ספי ספמי יאמ' על סה
סייתי כוכה לקסס יוס כו סייתת יתקוה
מתכא לי טובה כעסיל הסו וסיה הסך :
מעיי • ומהו סרע סכא אלו מעי
רנחתי רחמי • מנכסן
רזל מנעילו כרזחוק כו מחוס הססין
כרתחו כמי מעיו ולא סיתת להס מכוחס
כלל כסאר החולס סכא' עכיות סחולי
כמכוחס ככתיס : דמו' לסון סתיקס
זו ב 37 2 וסוז

פי טוב קייתי ויבארע ואיחלה
לאוד ויבא אפל :

מעו רתחו ולא דמו קדמני ימי
עני :

כי טוב קייתי • ולנה קרה לי סקויתי
סוב מאוריס • וסוחילה לאור סל
ארכה ומרעא וסיה לי הססך מהס • כו
אזכס מעי רתחי • וסכר סעכום אל
האכרים הפכתיים כחופן כו קדמני
יחי סמי • כסכחות סל כרפאס
ורסחיות

אורב משפט

וזה תמל לקדרה רוחות ומשמעת
קול והעבין הוא מלל להמקט החולי :
קדמוני ימי עוני * כסמטו וחיפסר מהוא
הפך החולים מהם מוקמים בעת זריחת הממט * וזהו למון קדמוני ימי עוני *
וכזה אמר לחכ קורר הלכתי :

קורר * אחי מהלך קורר ולא מופתני
חמה בידך מרב החלי חסך
מסחור תארו : קמתי בקהל לעת בקר
אמוס מתוקף החולי הפך טאר החולי
אמר ירפה אותם סחולי בבקר :

אח : למון הרמבן זל אח הייתי
לתינן למאת קול כהם
למסור ולקונן ורפ לבנות יענה לעמות
אבל כמותן וכן עכין הכתוב בכל
מקום אעפס מסדר כתמים ואכל ככנז
יענה כי התמיס יפאו תמיד קול משומס
כקול הכני ובנות היעס לא יסאו קולן
בכל העופו כמותן כמתיקה וסאו עכין
דבי סחיא מתיקותא :

עורר * מרב קהות הסחין סחר
סעור : סחר * פעל עבר
מסחרות וסאו בודד * ועכמי כתיבסס

מרב יונם הקהות : חרס * למון דבר הסמרה וכתייבם מעמי החוס כמו סחר
משוח מאס : וקוב סחר למון מריפה ומרמו סחר מן ומסן סחרים במדבר וסיהא
לסקבה כי עכס בסמון סח למון נקבה : סרבי סחא למון יונם כמו סחלני סורב :
ויהי * למון הרמבן זל כמורי יסתוק
ולא יסורו בו בעבור סחית
קולו כקול סיר ומיירות * וסעוב סמר
לו קולות מסתים ויכלו לעמות בו קול
מר יעמו בו קול ככי ויללס :

בריות * וכל זה סכער לא סמעיני
ולא ססאחי כי לא סייתי
תבלס עדיות מסחורו בני כח עליהם
סאסילנו להסתכל בהן סייתי כסחר סאן
כרתי בר' לעיני סלס וסחכלו בערות *
ואסילו על עניוס לא סייתי מסחובן *
וכקוב

משפט צדק

רמואות חולתס :

קודר הלכתי בלא חסרה קמתי
בקרה אשוע :

אח הייתי לתנים ורע לבנות
יענה :

קמתי בקהל אמוס ואין מרחס עלי
וכזה אח סייתי לתמן יקרס
לי כמו סיתרס לתנין וכמת יעכס
ביללתס ססיו סכעית להס סאין סוס
מרחס עליהס כסביל זה :

עורר שחר מעלי ועצמי חרה
כניר הרב :

עורר * מרב קהות הסחין סחר
סעור : סחר * פעל עבר
מסחרות וסאו בודד * ועכמי כתיבסס

מרב יונם הקהות : חרס * למון דבר הסמרה וכתייבם מעמי החוס כמו סחר
משוח מאס : וקוב סחר למון מריפה ומרמו סחר מן ומסן סחרים במדבר וסיהא
לסקבה כי עכס בסמון סח למון נקבה : סרבי סחא למון יונם כמו סחלני סורב :
ויהי * למון הרמבן זל כמורי יסתוק
ולא יסורו בו בעבור סחית
קולו כקול סיר ומיירות * וסעוב סמר
לו קולות מסתים ויכלו לעמות בו קול
מר יעמו בו קול ככי ויללס :

בריות * וכל זה סכער לא סמעיני
ולא ססאחי כי לא סייתי
תבלס עדיות מסחורו בני כח עליהם
סאסילנו להסתכל בהן סייתי כסחר סאן
כרתי בר' לעיני סלס וסחכלו בערות *
ואסילו על עניוס לא סייתי מסחובן *
וכקוב

בריות כרתי לעימי * ואסילו סמרת
כמיס סכרה מקני כי סמס
כרתי לעימי סלס לסמריחם
לסביט בפס דברווס במעוס סרסוד
מח

ומה אתכונן על בתולה להביט בה אם היא יסרה בעיני כמחבב החוסף בנשים :

וכתו' באבן דר' נתן מוה היה מסירותן סל בכינח גלא לתת עין בפניה מיה לאחר זמן תקטף וכמבא כרוך אחריו ובגמרא עפרא בפומיה דאיוב סהרי

אברהם ע"ה לא נסתכל אפילו באשתו כדכתיב הנה כא ירעתי כי אשת יפת מראה את אבל מקוד' לכן לא ירע ואיוב היה מסבב עכמו מאשת הכירו והקסר ספסוקים על ררך הפסטי יאמר כי לא סיה מסתכל בנשים כי למת יתכונן על בתולה אם היא יסרה והלא איז זה תבונה כי אם כסילות ומה חלק אלנה ממעל לעוסה זאת הלא איר לעול כי הוא יראה דרכי זסו הנכונן בזה :

ומה חלק אלה ממעל ונחלת שרי במרומים :

ומה קסור למעלה כמו מפרשתי ויה ומה כלומר וכ"ה אשת איש סחיה חלק אלנה ממעל לבעלה ונחלת סרי ליו אבל הייתי אומר כסחייתי מהסרה בעבירה הלא איר לעול :

ומה חלק אלנה ממעל עה בכע לאל ית' ברת סכריקים :

ונחלת סרי ממרומים מה נחלתו וחלקו מכל עמלו זולתי הכריך כאמרן הן לה' אלקיך הסמים וסמי הסמים הארץ וכל אשר בה רך באכותך חסך ה' כי אמנם סכריך סוה התכלית הסכוון מאת האל ית' מכל עולמו :

הלא איר לעול ונכר לפעלי אה :

אוהב משפט

הלא איר לעול הלא סיה ראוי סיהיה האיר והיסורין לכבי עולה בעוין ונכר לפעלי אהן והתכרות מרת דחמים סהפכת למרת סרין ראוי סיהיה לפעלי אהן במעסיו סמאכרי' את עולמו וטו' סרריו :

הלא איר לעול הלא באמת סלח איר לעול העוסה זאת ויסלח סכר ככרי וד' לא עלה במחסכות לפועלי אהן על כן הייתי נחכע מהסבירהק מפני יראה זו :

הלא הוה יראה דרכי וכל יערה יספור :

הלא והייתי ירא מזה לפי סאחי מואמין כי חסך ית' סוה מסניח ורואה דרכי או סוה יקסר למטה כסכמת המפרשים זל' ועל כל פנים לא סלק איוב סהפחה כמו סהקדמם בפרקים :

הלא סוה יראה דרכי בעיני וכל כעדי יספור במעסה :

אם עס סוה כמו עס אכמי סוה וכמהו ואכי תפלס כמו איס תפלס ותחס' ותמסר זסרמו חוס על מסקל ותסר כעיס :

אם הלקתי עם שוא ותחש על מרטה רגלי :

ישקלני

ישקלני

אורב משפט

ושקלני למתקתם הוא כלומר
אני מתקם מישקלני
במאזני דרך ואז ירע אלוה תומתי
ואיפטר פתוח כקמר למעלה כלומר
אם הלכתי עם שאל אם יבחת אותי
דמקלני אז ירע האמת :

אם ית אחת דרך קללה שאם עשה
כן ירע ואחר יאכל והוא דרך
העטם בכל זה המענה - אבל הרמב"ן
ז"ל כתב הכוונ חלבו מאיני דרך קללה
דק מחשבתו יפרט שאם תטה אסור
אן הדרך הישרה ראוי הוא פירוש
ואחר יאכל וכן אם ארזאם מפעם עבדי
ואתתי אחרתי בלב. ומזה העשה כי
יקום אל על : אסורי פעמי כמו
אסוריכו עתה סבבנו ואחד עיניסך
לבי לחמוד מה מאינו עלי ובכפי רבך
מאוס מתבזלות מאוסים כמו מאומה
אף על פי שאין שאל תחת הלוים ורבך מלפיל והעטם במים או הוא כמו מוס
חסר אלף כלומר מוס רוטי וכן הילדים אשר אין בהם כל מאוס כאלף מה :
אזרעה ימרטו יעקרו הסרטים כמו וסרטך : ובאכאי הם הכמחי היוכאוס
מהקדיקע וסרטו יכא והע"ף והלמ"ד כפולים :

אם אם נקחה לבי על אמה לזכות עם
אמה בעולת בעל ממי ישיה :
ועל פתח רעי ארבותי להטעות את
אמתו תבאזי זאת :

תתחן ימ טיחה כפמסה כלומר
תהיה מפחה לטחון בכית
אחר כדרך בכור הסמחה אקר אחר
סרטים או תנסא לאחר סימון הוא
נתעשה לו תלכזה זו כדרך כל אמה
סיחא חייבת לבעלה בזה כמו סוכרו
דגל והתרגום אמר תסמם עם
איתך אמתני וכן ברברי רזל ויהי

טוחן בבית האסורים אין טיחה אלא עברה מנא' תטחון לאחר אמתני וכנה
תסמם למטיחה דרך כשיענת מהן סתי טוחנות רכב וסכב והרכב מתמעט

משפט צדק

ישקלני במאזני צדק וירע
אלוה תמתי ו

אם תטה אשרי מני הדרך ואחר
עיני הלק לבי ובכפי רבך מאוס
אזרעה ואחר יאכל ותאנאי
ישרשו :

ישקלני וירע אלוה תומתי וירע
אם תטה אסורי מני
הדרך מדרך האמת בעיני ואחר
עיני הלק לבי וירע גכ אם לבי הלק
אחר עמי בהרחובי עברה ובכפי לא
רבך מאוס וירע גכ אם בכפי לא
רבך מוס רבר על גזל באופן מאהית
ראוי לזה מאזרעה ואחר יאכל :

אם כפי שאין שאל תחת הלוים ורבך מלפיל והעטם במים או הוא כמו מוס
חסר אלף כלומר מוס רוטי וכן הילדים אשר אין בהם כל מאוס כאלף מה :
אזרעה ימרטו יעקרו הסרטים כמו וסרטך : ובאכאי הם הכמחי היוכאוס
מהקדיקע וסרטו יכא והע"ף והלמ"ד כפולים :

אם נפתה לבי על אשה ועל
פתח רעי ארבותי :

תטחן לאחר אשתי ועליה
יכרעון אחרין :

אם נפתה לבי על אמה בהרחובי
עברה ועל פתח רעי לזכות
עדי סכסכיל סרחורי עברה תטחון
לאחר אשתי ובכסכיל הזמה עלים
יכרעון אחרין :

טוחן בבית האסורים אין טיחה אלא עברה מנא' תטחון לאחר אמתני וכנה
תסמם למטיחה דרך כשיענת מהן סתי טוחנות רכב וסכב והרכב מתמעט
ומורג

משפט צדק

אורב מ'פבט קמח

ומרגל הוא כלסוכס טוחן ואינו פולט : ועליו יכרעון אחריו : לבא בליה : אחריו
כמו אחרים על דרך חסין בחיין הימין מלכין וחביריהם סהרון במקום מ' :

בי • ולינה הייתי כזר מלהיות נפתח
על אשה לפי שידעתי סהצבירה
הזאת היא זמה כלומר חטא כבוד והוא
עון טראוי לבא לפני סרייכין סיקחו
ממנו משפט על זה : עון מוכרת וסחר
עון אחר והראוי והוא עון עון פלילים :
בי • רמז ג' פ' זאת האשה היא אם
ז'ת זאת הזמה אם היא לסרוף
העוסה אותה ער סואבר לגמרי ותבער
בתכונתו ער סתאכל אותה ותקדמ
סרסיה :

אם • חקר הקללה או הרבר הראוי
לבא עליו אם בעסה כן והכה
היה מסתכה איוב סהיה כוהר מאובאח
החלומים אמר היתה דיו תקפה עליהם
כי היה ירא אלהים וסר מרע • ז'ת
אותו לסון תמיחה כלומר סאם הייתי
עוסה כן נדחילא או הוא דכך למטה
אם עסיתי כן מה אעשה כי יקום אל
והוא הסכון :

ומה • כדרך כי גואלס חזק כלומר
אף על פי סריי תקפה עליה
הייתי ירא מיוס הרין ומיוס תוכחה
מה בענה מל זכות אטיב לאל הסוקרבי
על זה •
הלא • ית סהוא סב אל וכי יפקוד
מה אטיבכו ז'ת סהוא סב ל
אם אמתא משפט עכרה ויכינו ברחס
אחר יאני ברחס אמני והוא ברחס אמני
עמנו ויכוכו אל אחר וכיון סיבירתנו
סוה למה אחגאה עליו ומה התכלית
יסלי מזה לפני האל • ואחרו בגמרת
ארץ יסראל ר'נוח : אכל קוסר ויהיב לעבדיה וקרי עליו • הלא בבטן עמיני עסאו
נפי קוסר בקר :

כי ה'א זמה ו'הוא עון פלילים :

בי • היא זמה הכה נפמתי מזה כי
היא זמת סנוחה לפני האל ית' •
זהו עון פלילים • ראוי למיתק בר :

כי אש היא ער אברון תאכל
ובכל חבואתי תשרש :

בי • אם היא ער אברון תאכל •
וכאשר ימלט החוטא מיר
בד • הזמה היא חטא אוכל ער אברון
הכפע בעולם הבא • ובכל תכואתי
תסרם בעולם הזה :

אם אמתא משפט עברי ואמתי
ברבם עמי •
זמה אישה בריקום אל וכי
יפקוד מה אטיבנו :

אם • אמתא משפט עברי ואמתי
ומה אעשה כי יקום אל •
באונס טלא ארע מה לעשות כי יקום
אל לרין וכי יפקוד על מעסי • מה
אטיבנו • כי אמס אם הייתי עוסה זה
לא הייתי יורע מה להשיב :

הלא בבטן עשני עשרו ויכונו
ברחם אחד •

הלא • בבטן עמיני עוסה • הלא
ידעתי כי כלנו מעשה ידיו :

אורב משפט

אם קמור למעלה ומה אעשה כי יקום אל אם מנעתי רגליים מחפצם ואם כליתי עיני אלמנה שלא הייתי ממחר למלאת חפצה כי זה הוא כליון עינים :

ואוכל ואיך הייתי מונע חפץ רגליים אלו אכלתי פתי לבדו שלא אכל יתום ממכה :

כי אכל אמי לא עמיתי כן אכל מנעורי גדל עמי היקום כאב ומבטן אחי הייתי מנחה האלמנה אל אפר תקפוץ ללכת וית אכחנה כרתי שהייתי מתנהג בהושראם יותר ככון גדלתי כמו גדל עמי ורמי אל פי גדל אותי וסכ לא תקום והכסרוץ נאינו ככון :

אם אם גם לא רבוק עם ומה אעשה כי יקום לי יאמי אלא אראה אובר מבלי לבום לא אכוח ולא אסקוט עד אשר בסיתיו וברכוכי הלכיו : אובר הוא העני שאין לו בר לחזור והוא אובר בעונו : והעקות הוא כסול אם לא ברכוכי הלכיו שהייתי מכסה מערומיה והיה מברך אותי ויחם הברכה אל החלבים דרך משל כמו ורעם בחפץ כפיה ואין החפץ אלא אל האמה :

אם זה הוא קקמר עם הבא אחריו ימ כי אראה בסער עזרתי אכסם עוזרים אותי בהכאתי ואיט ככון כי היתום חלום ולא היה אויב כדרך לעוזרים להכותו אבל בסער מקום מוסב ברי יאמר אף על פי שהייתי יוכא זכאי בדין ועזרתי הדין בהכאתו הייתי נמנע מזה מדרכי הסירות :

בתפוי כהף הוא העצם הרחב שהוא למעלה מסמי עכמות הזרע והוא מוכב על גבי הסכס

משפט יצק

אם אטנע מחפץ רגליים ועיני אלמנה אכלה :

אם אמנע מחפץ רגליים באופן סימוב סוס רך ככלם מאתי ועיני אלמנה המבקשת עזר ממני אכלה בתוחלת ממוסכה :

ואכל פתי לבדו ולא אכל יתום במנה :

ואוכל פתי לבדו האמנם עמיתי לעסקי בלבר ולא אכל יתום ממנה ולא הסתרלחי בעסקי היתום :

כי מנעורי גדלני באב ומבטן אמי אנחנה :

כי מנעורי גדלני כאב אבל עמיתי הפך זה שהיתו גדל עמי יונעורי כאלו הייתי אכיו ומבטן אחי אכחנה ומבטן אחי היה טבעי שאכחה ואכחיב אית האלמנה המבקשת עזרתי :

אם אראה אובר מבלי לבוש ואין כסות לאכיון :

אם לא ברכוני חלצו ומננו כבשי יחמם :

אם אראה אובר מבלי לבוש האמנם ראיתי אובר מעוני מבלי לבום כללי ואין כסות לאכיון או סהים לבום שלא לפי כבודו כפי מה שאבר ממנו :

אם הגניפותי על יתום ירי בר

משפט צדק

אָרְאָה בְּשַׁעַר עֲזָרְתִּי ו

בְּתַפְּי כְּשִׁבְטָהּ תְּפֹרֵל וְאֶזְרְעֵי

מִקְנֵה תִּשְׁבֵּר ו

אם לא ברכוני • האמנם לא עזרתים
בממוני :

כי אראה כסער עזרתי • גם שהייתי
רוחה עזרתי בסער המושטים שלא
יעניסו • אם • מעולם • הניכותי על
יתוס ירי יחי רכון סכתפי מסכמה
קטול • כי אמנם ירעתי שלא קרה לי
זה מעולם :

בִּי פָחַד אֱלֹהֵי אֲדָר אֶל וּמִשְׁאֵתוֹ
לֹא אוֹכַל ו

כי פחדתי אלהי אדר אל • כי לעולם היתה
יראתה על פני • ומשאתי לא
אוכל • ולא הייתי יכול לעשות כזאת
מיראת רב גדלו אשר היתה תמיד
לנדר עיני :

אִם־עֲשִׂיתִי זָדוֹן בְּסִלְי וְלִפְתָּחַם
אֲבִרְתִּי מִבְּטָחִי ו

הקללה או הראוי לכה עליו אם עשה כן • וכמוהו ויקרא יעבץ לחלתי וישראל לאמר
אם כדרך תברכני והרבית את גבולי והיתה ירך עמי ועשית מרעה לבלתי עבדי
ולא פי'מה יעם' כי הענין מפורם בעצמו או יהיה רבוק עם גם הוא עון פלילי וית
אוחס כולם למון חמיהא ומאלה ואינו ככון : זהב ובתם סוים וכך כסלי ומבטחי
כמו כי ה' יהיה בכסלך ויתם מהוא למון מהסכה ולפי מהכליות מהם בכסלים הם
יועבות נקרא המחסבה כן :

אִם־אֲשַׁכַּח כִּי־רַב הִיָּלִי וְכִי
כִּבְרִי מִצִּיאָה יָדִי ו

אם אשמה כי רב חילי • באופן
סאכטח

אורב משפט קבט

הסכס • ואזרוע הוא העכס סהיר
מחוכרת לו והעכ' העליון מסכר האחר
הוא הזרוע ומכר האחר הוא הכתף
נקרא קנה מפני שהוא עגול כקנה •
וזהו דרך קללה או שהוא מספר
מהסכתו סהיה כמעט מזה מיראת זה
על דרך סכתכו למעלה • וית מזה
הפסוק הוא נקסר עם כל מה שלמעלה
עד אם אלמעט מחפץ רלים • והככון
סאינו רבוק חלא עם אם הניפותי וכמו
ספירסתיו :

בִּי־ הוּא כוֹתֵן טַעַם לְמַה הִיּוֹה כֹּהֲרִי
מִכֹּל זֶה לְפִי סִהִיּוֹה מִפְּחַד סָלָא
יבא חליו חיר הא וענמו : ומשאתי הוא
סס חלסון דוממות כמו חלא סאתו
תבעת אחסם והככו סב אל הא • יאמר
כי מדוממות חאל לא היה יכול על זה
כלל כי יראתו ממנו היתה מועת אוחו
וימ ומשאתי מקור חלסון סבל כמו כי
לא תוכל סאתו והככו סב אל ספחד
כלומר כי לא הים יכול לסבול אוחו
החיר חלו ג'א עליו לרב ככרו • ואינו
ככון מפני חלם :

אִם־ כָּל־אֵן הַפְּסוּקִים הַבְּאִיִּים אַחֲרֵי
זֶה סִיִּם בְּהֵם אִם חֲסִידִים
הקללה או הראוי לכה עליו אם עשה כן • וכמוהו ויקרא יעבץ לחלתי וישראל לאמר
אם כדרך תברכני והרבית את גבולי והיתה ירך עמי ועשית מרעה לבלתי עבדי
ולא פי'מה יעם' כי הענין מפורם בעצמו או יהיה רבוק עם גם הוא עון פלילי וית
אוחס כולם למון חמיהא ומאלה ואינו ככון : זהב ובתם סוים וכך כסלי ומבטחי
כמו כי ה' יהיה בכסלך ויתם מהוא למון מהסכה ולפי מהכליות מהם בכסלים הם
יועבות נקרא המחסבה כן :

אִם־ יתְּפַאֵר חַיִּיב סָלָא הִיּוֹה סַמַּח
כִּרְב חֲסוֹן לְהַתְּנַחֲוֹת כּוֹ כִּי
הנאזה היא מסירה יראת י' והיתה בו
מדת הסכתפקות כי היא ערם לכל
מרה טובה :

אורח בשפת

משפט צדק

אם יזר יסל קמוכם להבדיל בימי
 גבול לא יסל פס ערבי פסח
 אשתו ישי' ה'מבן זל סחוא דבוק
 למעלק יואמר אם אשתם ברכות ממנו
 וגבוי ובמחתי אביס לאור הסמט
 ולירח היקר ונפתח לבי בהס בפתר
 לאמר כי המזלות הרבו טובי וברמו
 כבדתי ותפק ידי לפי מהביר הכפירה
 הזאת לכבי אורס גם הוא עין פלילי כי
 בהסתי לאל ממעל מהוא כוחן הכל ולל
 מחתס כהו לי העומר והכבוד ופרסי כי
 אם אראת אור כי יהל הוא לפכי עז
 זכ פ' ר'א זל נכתב כי איוב התנכל מה
 לפי פרוכי הקדמוס קורס הנביאס
 היו עוברי פני האורות על כן אמר גם
 הוא עין פלילי כי כחסתי לאל ממעל
 כלומר סחוא למע' מהמאורות והוא
 מאיד לכל המאורות : אור כי יהל הוא
 הסמט כי כל הסככים חן אורס מעכמס
 אלא מהסמט זיהל למון אורה כמו לא
 יסלו ואורס : ירח יקר הולך כשהוא
 באמצע ההדס מהוא מאיר כל הלילה
 אדראס אליו פלס ולסוף יקר אור פלס
 חך כמו אור יקרות כלומר אור פלס
 וך : מאמר יקר הולך כי אורת הולך
 ומתמעט :

סאבטח בעמרי וכי כביר מנחם יחי
 מאיחס את הפומר להסתרלגתי :

אם אראת אור או כי יהל ירח
 יקר הולך :

אם אראת אור האמנס פמתי אל
 האור וסחוא הסמט כי יהל
 סחוא מאיר הירח וכזה ירת יקר הולך
 בכבוד אור הסמט פליו :

אם אראת אור כי יהל הוא לפכי עז
 זכ פ' ר'א זל נכתב כי איוב התנכל מה
 לפי פרוכי הקדמוס קורס הנביאס
 היו עוברי פני האורות על כן אמר גם
 הוא עין פלילי כי כחסתי לאל ממעל
 כלומר סחוא למע' מהמאורות והוא
 מאיד לכל המאורות : אור כי יהל הוא
 הסמט כי כל הסככים חן אורס מעכמס
 אלא מהסמט זיהל למון אורה כמו לא
 יסלו ואורס : ירח יקר הולך כשהוא
 באמצע ההדס מהוא מאיר כל הלילה
 אדראס אליו פלס ולסוף יקר אור פלס
 חך כמו אור יקרות כלומר אור פלס
 וך : מאמר יקר הולך כי אורת הולך
 ומתמעט :

זיפת' מאמר פלא היה מהרהר
 בעבירה זו להסתעיתו
 לרוב חילו ולמון כסית יד לפס העלס
 הרבר למתגדרו לאחרי' כהדס הממס
 ידו לפיו כדרך הסוקיס וית כסהיה
 אור יהל וירד יקר הולך במעלתי לא
 נפתח לבי לסתאזת ולבטן ידי לומר
 סס פטו ל' החיל הזה לפי סחוא עין
 פלילי כי מד אל יבא הכל :
 גם פלילי סחוא מאיר אל העין
 כלו עין זה סחוא מהעבירות
 סחמורות הראשות לכא בפלילים כי
 יס ברבר חיוב מיתה מפני סדייכין :
 ממעל' ילס סיתיי חוטב סיס ואזה
 כמכא זולתו מפעל בככחיים בבחירתו :

זיפת בפתר לפי ותשק ידי לפני
 זיפת בפתר לבי זכה נפתח לבי
 לחסוב סיעפס זה הסמט
 בבחירתו לא בגזרת האל ית' ותסק
 ידי לפי וסמתי ידי פל פה פלא לגלות
 כשי זה הרעק הספסר :

גם דוא עין פלילי כי כחסתי
 לאל ממעל :

גם סחוא עין פלילי חלילת לי מכל
 זה כי ידעתי סחוא עין פלילי
 דאוי למיתק בית דין כי כחסתי לאל
 ממעל' ילס סיתיי חוטב סיס ואזה
 כמכא זולתו מפעל בככחיים בבחירתו :

אם אשתם בפד משנא
 ורתעוררתי כי מצאו נע :

אם קסור עס הפסוק הראסק גם
 סחוא עין פלילי או סחוא חסר
 כמו פסדסתי בכלס ילס מסתכח פלא
 הילס :

משפט צדק

ארחב משפט קנ

אם אסמתי האמנם סמחתי באכרן סוכאי ויהצעוררתי להוסיף רע אף על פי שהיה סוכאי חכם ולא הרעותי לו

היה סמח לאיר אויבו כטעם בכפול אויבך אל תסמח ולא היה מתעורר להתגבר עליו או לסמח בעת מכאו רע ויהי והתעוררתי כי מכאו רע בלתי נקבר ויאמר כי לא אסמח בפידו

אבל היה מתעורר התעוררו' של בער : כי מכאו רע - ורוב מוחת אויב הם ככללות בהבלת העמוקים ואהבת הרעים וההזהר מטכאחם ואוכאת החלומים וההזהר מהצרות והגזלות והכפירת ולא היה מסתבח כעמיכים אחרים ממדות התורה כי בן נח היה - או אס היה מכבי ישראל כדעת קבת מרזל כחוסהקדמנו התפאר באלו פהם טבעיות והסכל יגזר אותם :

ולא נתתי לחטא חבי לשאול באלה נפשו :

ולא נתתי לחטאי פי' שאם נפשו באלה לאמר מי יתן

ותבא סאלתי וימות עלוני מסכאי : באלה כמו בקללה מלסון תאלתך להם וככני כפסו סב אל מסכאי :

ולא נתתי לחטוא חבי לפילקללו :

אם - אס זה כמו האחרים ספירסתי יאמר כי אנשי אהלו כמטחי

בלעוהו בחרות אפס בו והיו אומרים מי יתן לנו מבסרו והכל אותנו כמו חי כמו חרף ועריץ לא נשבט מפני סהוא מטריח אותנו בהכנסת אורחי ואיפסר היה אומר אויב כי סהוא היה סב סראוי סיאמרו כן והרין עמהם לרב היוביקה סהיה מיבעס והפסוק נקסר להגוריו :

אם לא יאמרו מחי אהלי אף על פי סכני ארס ביתי היו סוכאים אותן ומסיתים אותי כגדו :

סמסרתיו כדיוקים היו ולא אמרו כן אבל היה אומר אויב כי סהוא היה סב סראוי סיאמרו כן והרין עמהם לרב היוביקה סהיה מיבעס והפסוק נקסר להגוריו :

בהוץ לא ילזין גר דלתי לארצת אפתח ו

בחוץ - והטעם כי גם בלילה לא ראו סינה בעיניהם כי בחוץ לא

הייתי מניח גר ללזן כי אס בביתי ולא היו דלתות בתי הפנימים מוקפים בית סער מחוץ או מסוכבים בקרכי זוית להסבית את האורחים אלא פתחי לאלס הדרך לבא כל סבא :

בחוץ לא ילזן גר סהייתי מכנים אורחים וגרים :

אם כסיתי כארס פשעי לטמון בחבי עוני ו

אם - וסמא תאמרו סמא לא היה סתרי כנלוי וסייתי בעל

מחסבות רעות על כן הוא אומר אס כסיתי וגו' ויתכרס אס זה ככל האחרים וכמו ספירסתי וכתב הרמבן אל אס כסיתי כארס פשעי אס היה לי פשע

אם כסיתי כארס פשעי האמנם היה אכלי איזה דעת כפסר לחשוב אל ה' תועה וכסיתיו ברברים מערים על הפכה : לטמון בחובי עוני :

אורב משפט

משפט צדק

כסיתו עליו בעמותי אותו כאמר יעשה
הארס כחטאו כענין והיה במחטך

תבני ארס מלא יחסרוני :

מעשהם ויאמרו מי רואה ומי יודענו : לטמון כחבי • במקום סתר ומחבוא :
עוד פי' ארוב זל' אפרוץ המון רבה • כמו את יי' אלחיסם אותו תפריבו ויאמר כי
אירא מהמון בני ארס פן יהיה בהם יודע פסעי או סיחתי בזיון עמיתי
למספחה ולמבט ולכן ארוס ולא ארבה על ריב ולא אבא מפתח ביתי לא היה כי
מכל אלה דבר כי לא חטאתי באתר ולא עמיתי בזו למספחה סאכלס מן החטה
אז אפחד מן המספח' והמפרס' אמרו כי מתחלה הייתי מפחד המון רבה ועתה
הכבזה במספחותי ופחדתי ולכן ארוס ולא אבא מפתח ביתי • ואיכנו ככז • ע"כ :

כי • כבר פרסתי : רבה' הוא תאר
אל הממון והוא לסון קרבה או
יחיס חסר והראוי המון מל עיר רבה :
בחי' הוא מס' לפי' סרמכך כמו לפיר בזו
ולפי' האחרים הוא פועל על מסקל
קוב לב : יחיתני • לסון מורא כמו אל
תפרוץ ואל תחית פרסו חתת :

כי אפרוץ המון רבה ובוז'
משפחות יחיתני ואדם לא יאצא
פתח :

כי אפרוץ המון רבה • באופן סאהיה
ראוי לזה סבמקום סהייתי פורץ
המון רבה מיראת אותי בימי הכלחתי:
ובזו מספחות יחתי • פתח :

מי • מי יתן לי מופט סיסמע לי :
תוי • ומ סהוא חקר אלף ורל'
תאותי כי היה מתאוס סיעכהו סרי •
ויהי סהוא מן והקויות תיו לסון אות
וסמין כלומר הכה סימני ואות סלי
בלמוד זכות ועיר עליו סרי כי אמת
הוא : וספר כתב אים ריבי • ית אים
סיריב בסבילי • והנכון סהוא אים
המריב כנגדי כלומ' אפילו ספר טעכו'
בכתב כנגדי אים ריבי אני מקבל עלי
סיעיר בו כי אמי יודע דקרי סאפילו
סכנגדי יענה בספרו אחך בעל כרחו:
ספר כתב • חסר סין כלומר ספר
סכתב :

מי יתן לי י' שבע לי הן תויו שרי
יענני וספר כתב איש ריבי ו
אם לא על שכתבי אשאנו
אענהו עשרות לי :

מי יתן לי סומע לי • סומע סיהיה
בערי מלא יעלי עיניו מזכיותי :
הן תויו סרי • ועס זה האל ית' סהוא תיו
ונכול תקלית כל מעשו הוא יענני •
להזילני מחמסו מל האל הרע : וספר
כתב • ספר זכרוך לפניו על עונו' זכיות
יהיה אים ריבי • אס אמי חייב בו • כי
אמכס אותו ספר על סמתי אסאנו •
לזכותי :

אם • יתפרס אס זה כחביריו או
ירכה לומר תראו אס לא
אסאנו על סמתי כי טענותיו כנגדי סס
זכות לי לפני סומע סיריך ביכנו
באמת : אענרכו' הוא ססימה בראס או כבואר כמו עכרס על גבר רותיך' ואספר
סהוא לסון קסירה מהוסך מן מערכו' סימה סהוא לסון קסירה כמו ספורס סס :

מספר

משפט צדק

מִכְפָּר צַדִּיק אֲנִירָנוּ כְּבוֹ נְגִיד
אֶקְרָנוּ :

אִם־עָלִי אֲדַמְתִּי תִזְעַק וְיִחָדֵד
תְּלַמְּיָהּ וּבְכִיָּו :

אִם־טָחָה אֶבְלִיתִי בְּלִי־בִקָּף
וּנְפִישׁ בְּעֲלִיָּהּ הִפְחַתִּי :

תִּחַת־חֲטָה יֵצֵא הוֹחַ וְתַח־תֵּד
שְׁעָרָה בְּאִטָּה תִּפְוֹדְכֶרֶי אוֹיֵב :

מִסְפָּר כַּעֲרֵי אֲנִירָנוּ לְאֵלֵי־ת' או
לְמוֹצַי : כְּמוֹ נְגִיד וְעַם

זֶה אֶקְרַב הַסֵּפֶר לְזִכְוִתִּי וּמַעֲתָה אֵבִי
אוֹמֵר אֵשׁ עָלַי אֲדַמְתִּי תִזְעַק כַּמְהַב
הַבְּסִירִים סְקוּנִים קִרְקַעִית הַעֲנִיִּים
וְזִתְנִים מִקְבֵּת רְמִים בְּלִבְדֵּר אֵבִי מִקְבֵּל
עָלַי סַחַת חֹטֵא יִכַּח חוֹחַ כִּי לֹא
פְּשִׁיתִי בַזֹּחַת מַעֲוֹלִים :

אודה משפט קנא

מִסְפָּר כֹּל פְּסִיעוֹתַי וּמִסְפָּר
אֲנִיד לֹא כְּלוֹמַר אֵל הַסּוּפֵט

הַסּוּמַע לִי לֹא אֶחָדֵד מִמֶּנּוּ רַבֵּר כִּי
יִדְעִתִּי וְזַכֵּנִי כְּרוֹיִנִי וְכִמוֹ נְגִיד אֶקְרָכְנוּ
לְהַגִּיד לֹא תַעֲלוֹמוֹת לְבִי כִי אֵבִי כְּרוֹי
בְּרַכִּי תַמִּים בְּמַחֲסְכוֹתַי וְיִמֵּי מִסְפָּר
כַּעֲרֵי בְּכֹל מִקּוֹם סֹאֲלֶךְ אֲנִיד סְבַחֵנוּ
וְאֶתְפָּאֵר בּוֹ כְּמוֹ נְגִיד :

אִם הַאֲרַעַשׁ פִּירְסוֹ לַעֲנִיץ לְקַטֵּעַ
סַכְחָה וּפִאָה וְתַלְמִיָּהּ וּבְכִיָּו

לַעֲנִיץ חֲרִישֶׁת בְּסוּר וְחַמּוּר וְלִסּוּן יִחָדֵד
מִסְּיַע לְזֹחַ וְאִין זֶה דֶּרֶךְ הַפֶּסֶט אֶבְלֵי
פִירְוֶשׁוֹ בְּכָדוֹ אֵשׁ כַּחַח אֶבְלִיתִי בְּלִי

כַּסֶּף וְעֵינַי הַכַּעֲקָה מִסָּל כֹּאֲלוֹ הַאֲרָץ
כְּזִעֲקַת חַמֶּס בְּעֲלִיָּהּ הַרְאֵנוּנִי : תְּלַמִּיִּם
חַס בְּקַעֵי הַחֲרִישִׁים וְכִן כַּזְבֵּחַ מִלְּטוֹן
רָזַל לְמַה כִּקְרָא שְׁמוֹ תְּלַמִּי לְפִי עַכְשָׁה
הַחֲלֵךְ הִיטָה הַאֲרָץ כַּעֲשִׂיתִי תְּלַמִּי תְּלַמִּי
וְהַעֲגִימָה קְרוּיָה תְּלַס בְּלַסּוֹס וְאִמְרוּ
דוֹחַ קְרוּיָה חֲרִישִׁית בְּסַעֲהַ סַחֲכַסְבֵּת

עוֹסֵה תְּלַמִּים תְּלַמִּים בִּים וְעוֹד יֵם רֵאִיִּת אֲחִירוֹת מְרַבְרִיָּה ז' אֶבְלֵי בְּעֲלֵי
הַפֶּסֶט פִּי הַבְּכוֹהַ מִהַחֲרִישָׁה וְזַעֲזִית חוֹחַ בִּירָם :

אִם יִמֵּי כַּחַח סְכַר עוֹבְרֵי הַאֲדַמָּה וְהַכֹּכֵן סִיף הַפֶּסֶט פִּי תַחֲלִתּוֹ סַגּוֹלְתִיָּה
וְהַרְאֵתִי נַפֶּס בְּעֲלִיָּהּ בַּחֲכִילֵת כַּחַח בְּלֹא כַּסֶּף וּבְלֹא חַמּוּר כֹּל תִּיחַלֵּק

מִמוֹסֵה קְרוּיָה מִפַּחֲכַסֵּס וְתַרְגוּם וְרֵאֵבוֹן כַּפֶּס הוּא מַפַּחֲכַסֵּס וְזֶהוּ וּכַפֶּס בְּעֲלִיָּה
הַפַּחֲתִי מִקִּיָּה סֹאֲתֵן לֹא דְמִים וְכַפַּחֲתִי נַפֶּסוֹ בַּתְּקִיָּוָה זֹאת :

תַּחֲתִי וְהוּא לְסוֹן קְלָלָה אֵשׁ עַמֶּס כִּן אִוֹ סַעוֹר מַחֲשַׁבְתּוֹ סַמְכַע מוֹה לְפִי סַחִים
יִנְדַע סַכֶּךְ יֵהִים עַנְטוֹ וְכַמוֹ סַפִּי : חוֹחַ מִיָּן חַמִּיִּי הַקּוֹכִים אִו הוּא

הַחֲקָרָה זֹכִיץ מִלְּטוֹן רָזַל בְּאִשָּׁה מִן כַּבֵּשׂ כְּמוֹ וְיַעֲשׂ בְּאוֹשִׁים תְּכִי רַבִּי אוֹשֵׁעִיל
לְמַדְרַךְ תוֹרָה דֶּרֶךְ אֲרָץ סַעֲרָה הַזַּעֲלָה חוֹחִים יַעֲזֵר לְזִרְעֵי חַיִּטִּים בְּאוֹשִׁים יַעֲזֵר
לְזִרְעֵי עַעוֹרִים וְכַמִּירָם תַּחַד רַבְרֵי אוֹיֵב לְסוֹן קְלָלָה סִיתְמוֹ רַבְרֵי וְיִחַלֵּס וְלֹא
יַפְתַּח פִּי וְהַפֶּסֶט סַלְמוֹ דְּרַבְרֵי כְּמוֹ כְּלוֹ תַפְלוֹת דְּרוֹר בְּיַסִּי :

וְיִשְׁבַּתּוּ יִתֵּן טַעַם בְּסַתְקִיָּתֶס
לְפִי סַהוֹל כְּרוֹי כְּרוֹי בְּכִיָּו

וְלֹא בְּכִיָּהּ וְאֵשׁ מִה יוֹעִילֵנוּ טַעֲמוֹתִים
אֵלֵינוּ כִּי חַס לֹא מַכְאוֹ טַעַם לְיִסּוּרֵנוֹ לֹא
סַהוֹל

וּמִשְׁבַּתּוֹ שְׁלֵשֶׁת הַאֲנָשִׁים הַאֵלֶּה
סַעֲנוֹת אֵת אוֹיֵב פִּי הוּא צְרוּיָק

כְּעִיָּו :

בעיניו

ויחר אפי אלירא בן ברכאל
הבתי כמשפחתם באיוב חרה
אפו על צדקו נפשו מאלהים :

וישבתו כי הוא כריק בעיניו
כפי מה שאת
בזה המענה כי לפי דבריו היה לעולם
כריק גמור ומוכן להיות כן לעתיד אך
יהיה לאל ירו באופן שלפי זה לא היה
ראוי ליסורין ולבוס ענם • אמנם ליהוה
חרה אפו על צדקו כפסו מאלהים •
סוף על פי שלא היה יודע סבת ויבורו
לא היה לו לחסם עול לאל ית' אשר אין
עולתה בו בלי ספק אבל היה ראוי
להיות מסיפק על הסבה ולחקרה כפי
האפשר :

וכבר פירשתי ייחוס אליהו • וראו ל פי' ממספחת רכ כן עמינכר והנכון שהוא
אברהם אבינו ע"ה כמו שפירשתי וכן הוא דעת ר"ל :

ובשלישת רעיו חרה אפו על
אשר לא מצאו בענה וירשיעו
את איוב :

לא מצאו מענה • מספיק להחיר
ספקותיו וכדי להכבד דרך נכחו
חרשיעו את איוב • אף על פי שלא היה
כך האמת הכלל :

פן לפי שלא היה ראוי לאלהו סחרה אפו עליהם אם חזקו ממנו הם ית'
בהרפתת איוב כי גם הוא מרשיע את איוב כמו שפירשתי עורי ואף על פי שלא
יכלו לעמוד בקוסיות איוב לא היו ראויים לחרון אף מפני זה אבל הם בודאי כנו
לכפירת איוב ועל זה חרה אפו עליהם • ודבריו קבלה הם • והמרשעים פי' כפסו
כי אליהם חלה הרשיע איוב כלל • ואמנם מפני מה חלו עליו אליו הייסורין עם
היותו כריק אשרם לש דעתם כפי' הספקים בדבריו אליהו • וית' וירשיעו את
איוב

מהוא רשע גמור ראוי להסו וסו' מכחית
זה על כן סבתו מעבת אותו : ויסבתו
וינחו • ומכיון לסון מנוחה בסתיקה
מהרבדים וידברו אל ככל ככל הרברי'
האלה במס דור וינחו :

ויחר • כבר פירשתי שאיוב לא צדק
כפסו אבל צדקו כפסו מאהי'
כי היה טען כי עם היותו לפעמים
מתלכלך בחטא בסוגב כי אין אדם
כריק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא
לא היה ראוי לאלו הייסורין צונם כזה
כמו שהקדמנו ועל כן אמר אליהו
ארה אפו על סברה עכמו יותר מאהים
וה' תכז' ל פי' סאמר מאהים לפי שגם
אליהו היה מכריק את איוב לגמרי
אבל לא יותר מאלהים כמו שאפרס
דעתו בפירוט הפסוקים : מאלהים •
כמו צדקה מחי כלומר יותר מחי •

וכבר פירשתי ייחוס אליהו • וראו ל פי' ממספחת רכ כן עמינכר והנכון שהוא
אברהם אבינו ע"ה כמו שפירשתי וכן הוא דעת ר"ל :

ובשלישת רעיו חרה אפו על
אשר לא מצאו בענה וירשיעו
את איוב :
נחץ טעם למה חרה
אפו עליהם לפי שלא
מצאו מענה וטענה מספקת לייסורין
רק בהרפתת איוב כמו שאמרנו לו הלא
דעתך רבה ואין קץ לעונותיך יירשיעך
פיך ולא אביהאורה עולם תשמור וגו' •
ור"ל אמרו סוה הוא תקין סופרים •
זהו ל' לומר את האלים כי בסתיקתם
זאת נראה תודעה לכפירת איוב
המכריק כפסו מאהים • והזקיקם לומר

כִּשְׁמַע צַדִּיק

אוֹרֵב מִשֹּׁפֵט

קִנְב

אִיֹּב טַרְמָנוּ לוֹ מִסַּרְסֵיפֵי וְחִטּוֹת רַבִּירִים כִּנְבֵר הָאֵל וְחַיִּים כִּכּוֹן - וְלִפְנֵי כּוֹנְנֵימֵי
בַּיַּסּוּרֵי אִיֹּב טַהוֹר כִּרְזוֹן יִחַזַּר כִּי חָרָה אִפְסוֹ עֲלֵיהֶם עַל סַרְסֵיפֵיהֶם בְּזֶה הָאֵיִן
מִסַּרְסֵיפֵיהֶם מִיִּתְּהֵם רָאוּ לֵאמֹר הַיִּם-רִיחַ מִיחֻלּוֹ עֲלֵינוּ מִפְּנֵי עֲבִירוֹת טַעֲמָה סַחֲרֵךְ
לְכִיֹּאֲתָם וְהַכְחִיפוּם הַמְּמוּרָסִים וְהַמּוֹחָסִים מִכּוֹחַ לֵאִיֹּב עֲכָמוּ וְרִאִיוֹסִים הֵסֵל לְחֻרוֹן אֶף
בְּאֲמַת כִּי אֵיִן מִדְרָךְ חֶסֶד מִלְּמַר זְכוּת לַיֹּכֵר הִסְלִיךָ בְּרַבְרֵי סָקָר כִּיִּי אֱלֹהִים
אֲמַת וְלֹא לִפְנֵי חֲקָף יִבֹּא :

וְאֵלֵיהֶוּ - חֶסֶד - הַמִּתְחַן כְּמוֹ לִכְךָ חֶסֶד
לִי נָחַס יי' : כִּי זִקְנִים
הֵמָּה - טַלְמַח הַאֲנָסִים הַחֲבֵרִים וְלִכְךָ
חָרַל לֹו מַעֲבֹת עַד מַסְתַּקִּי כֹלֵס דֶּרֶךְ
מוֹסֵר :

זִירָא - מְבוֹאֵר טוֹב :

זִיעוֹן - יֹאמֵר אֲלֵיהֶוּ כִּי אֶף

עַל מִי סַחִיה יוֹרֵעַ
עֲכָמוּ טַהוֹר חֲסִידֵי הָאֲמַת כְּדִרוֹס הַזֶּה
וְאֵל לֹא הִיָּס לֹו לְסַתְּקוֹן וְכִכֵּר אֲמַת
חֲכָמֵי הַמוֹסֵר אֵיִן רָאוּ לְאֲמַת מַסְתַּחִיה
עַחְרִית וְלֹא בִיטְמִית - אֲבָל הַתִּיכֵל
בְּזֶה כִּי הוּא לֹא סַתְּקֵי מִירְאָתוֹ לְהַגִּיד
הָאֲמַת כְּמֹחַלֵס דִּק מִירְאָתוֹ לְהַגִּיד
אוֹת-הַקּוֹרֵס מִי טַהוֹר בְּרוֹל מִמֶּנּוּ בִימֵי :
חֲלַתִּי - לְטוֹן הַגֵּרָה מִן זֹחֲלֵי עֶפְרַי וְכֵן
בְּלִטְוֹן רִזְל בְּקִרְאִים הַיָּסִים הַנְּבֵרִים
זֹחֲלִים טַחֵא יִרְבוּ הַנְּטַעִים עַל הַזֹּחֲלֵי
וְנִקְרָאת אֲבָן הַזֹּחֲלֵת הַמּוֹסֶכֶת-מִיָּס
מִתַּחַת מַקְוֵס - וְהוֹפֵאֵל בְּמַקְוֵס הַזֶּה
אֵל הַדִּרְאָה כְּלוֹמֵר מִמֵּתִי עֲכָמוּ זֹחֲלֵי וְנִגְרַד תַּחַת כְּפֹת דְּבִלְכִים אוֹ הוּא לְטוֹן יִרְאָה
וְסַחַר מִסַּרְסֵיפֵיהֶם וְיִירָא וְדַחֵל כִּי בְּלִטְוֹן תִּרְגֹּס מַחֲלִיפִים הַזֵּן לְרַלֵּת בְּמַלְת זֶהָב
וְבַמַּלְת רַחֵב - וְבַמַּלְת זְכִירָה וְבַמַּלְת דְּכִירָה - וּבַמַּקְוֹמוֹת אַחֵרִים - וְכֵן זֹחֲלֵי עֶפְרַי
בְּקִרְאוֹ כֵן לִפְנֵי מִירְאָתָם עַל מִנֵּי הַכְּרִיתָת כְּאִפְסֵי יִקְרָאוּ הַנְּבֵרִים הַלְּמִים : דְּעִי -
כְּמוֹ דְּעִתִּי וְהֵס מִנֵּי מַסְתַּקִּים דְּעַ וְדַעַה :

אֲמַרְתִּי - יֵאֵר אֵיִתּוֹ חֶסֶד הַמִּתְחַן
כְּמוֹ וְחַיִּים תַּפְלָה טַהוֹר
כְּמוֹ וְחַיִּים תַּפְלָה - וְכֵן זֶה הַרְאִי
מִיֹּאמֵר אֲנִיִּים יָמִים וְחַנּוּפֵי רַחֵב טַחֵס *
וְלֵי אֵיִן כּוֹדֵךְ לְזֶס בְּכִאֵף אֲבָל יֹאמֵר
אֲלֵיִסֵּא

וְאֵלֵיהֶוּ הִכְרָה אֶת-אִיֹּב בְּדַבְרִים
כִּי זִקְנִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ לַיָּמִים :
וְיִירָא אֲלֵיהֶוּ כִּי אֵיִן כְּעֵנָה בְּפִי
שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיַּחֲר אֶפְרַי :

זִיעוֹן אֲלֵיהֶוּ כֵּךְ בְּדַבְרָאֵל הַטּוֹב
וְיֹאמֵר צִעִיר אֲנִי לַיָּמִים וְאַתֶּם
זְשִׁיטִים עַל-כֵּן וְחֲלַתִּי וְאִירָא
בְּחַוֹת דְּעִי אֲתַכֶּם :

אֲלֵיהֶוּ אֵי זֹחֲלַתִּי כִּכְנַעְתִּי
כְּהוֹלֵךְ
עַל גַּחֲוֹן לְכִכֵּר זִקְנָה - וְיִירָא מַחֲוֹת
דְּעִי - כִּי אֲוֵלִי בְּרַב הַנְּטַעִין וְאוֹרֵךְ הַעִיִּין
תַּחִּיהֵם אֲבָלְכֶם דַּעַת חֲתַר כִּכּוֹן מִאֲמַר
אֲבָלֵי :

אֵל הַדִּרְאָה כְּלוֹמֵר מִמֵּתִי עֲכָמוּ זֹחֲלֵי וְנִגְרַד תַּחַת כְּפֹת דְּבִלְכִים אוֹ הוּא לְטוֹן יִרְאָה
וְסַחַר מִסַּרְסֵיפֵיהֶם וְיִירָא וְדַחֵל כִּי בְּלִטְוֹן תִּרְגֹּס מַחֲלִיפִים הַזֵּן לְרַלֵּת בְּמַלְת זֶהָב
וְבַמַּלְת רַחֵב - וְבַמַּלְת זְכִירָה וְבַמַּלְת דְּכִירָה - וּבַמַּקְוֹמוֹת אַחֵרִים - וְכֵן זֹחֲלֵי עֶפְרַי
בְּקִרְאוֹ כֵן לִפְנֵי מִירְאָתָם עַל מִנֵּי הַכְּרִיתָת כְּאִפְסֵי יִקְרָאוּ הַנְּבֵרִים הַלְּמִים : דְּעִי -
כְּמוֹ דְּעִתִּי וְהֵס מִנֵּי מַסְתַּקִּים דְּעַ וְדַעַה :

אֲמַרְתִּי יָמִים יִדְבְּרוּ תְּלַב שְׁנִיִּים
וַיִּרְעוּ-חֲקִמָה :

יָמִים יִדְבְּרוּ כְּאוֹרֵךְ סַחֲרֵךְ וַיִּרְעוּ
כְּאוֹרֵךְ הַעִיִּין :

אודב משפט

אליהוא כי מקורם לכן הייתי אומר כי
הימים ורב הנסים הם המדברים בכל
מקום רביו טעם וחכמה :

אכן • אכל פתח כסראיתי עזקתים
מזני הם מנסים כעור' למכא
האמת ברר' הזה • אז אמרתי לא בסבי
טעמא ומתת אלהים היא ורוח קדשו
ונסתמו היא המדברת והמלמד דעת •
כמו תבינם סב לתיך האיכנוי אשר זכר
כי כפל רבר הוא :

לא • זמ רבים כמו הן רבים פתח
עם הארץ ייהכנון שהוא כמו
רבי המלך כלומר נכבדים • ולא סוכר
הוא משמע לנסים ולא זקנים ויבנו
משפט :

לבן • ולפי שלא מבאתי ברברי
הגדולים ממני מי שהסיג
באמת בררום הזה אזי מוכרח להסיב
לפעמתיך איוב לא מפני התנסאות
והתגרות כי כבר הנחתי מקום
לזקני' וילאו למכוא הפתח ולכן אמרתי
לך פתסמע אלי ואגיד דעתי בררום
זה כמוי כמוהם ואתה תבחר ותקרב
האמת :

הן • ועם זה שתכלנות לחברי איוב
מעבר שהיו זקני' ומתכלל אליהם
כי לא נכנס בזו הויכוח ברבריהם
לכבודם עד שסתקו מעבמם ולא מכאו
מענת • וכל זה דרך מוסר לאליהוא •
זמ על דרך אחרת וזהו הנכון : אזין •
כמו אזין • והקמץ סבאלף תמורת
האלף המרעית החכמה מהמכתב
והפחדת במבטא כמו לא יהל פס
ערבי • וירב בנחל • שהראוי יהל
דארב יחמת' מה לעסית עוד במוסרם
אלא הוחלתי לרברבים והטיתי אוזן
להבין

משפט ידק

אכן רוח היא באטש ונשבת
עדי' הבינים :

אכן רוח היא באכסם יראיתי שהנסיון
יקנהו הארס בסומו על לב
לכיר ענין הפרטים ברוח הרמיוני
לקנות מהם נסיון ויובילהו אל הסכל •
ונסתת סרוי • הכח הסכלי תבינם •
בהפטיטו הנסיון המוחם מן החמר
ויסיגהו על אופן כולל :

לא דברים יחכמו וזקנים יבינו
משפט :

לבן אמרתי שקעה לי אהיה
דעי אף אני :

זן הוהלתי לרברבים אזין עדי
תבונותיכם עדי' תהקרון כלין :
ועריכם אתבונו ורנה אין לאיוב
כוביח עונה אמריו ככם :
פקהאמרו מצאנו חכמה אל
קדפנו לא איש :

לא רבים יחכמו • לא רבים יתנו
לב בזה האופן לפרטים
בילרוחם • ובכן לא יבימ משפט •
בזקנתם לכן אמרתי אחוה דעי כי
חטבתי סכן קרה לאלה הזקנים שלא
סתו אל לבם לקנות הנסיונות ולהבין
הכולל מהם לכן לא הבינו פתח יחמנס
אזי הוחלתי עד תחקרון מלין • כר
סתחקרו ותראו אתם תסובותיכם
סאיך מספיקות לטענו' איוב • והטעם
סהוחלתי לסגיב אף על פי מראיתי
סאין

אזרח משפט

מצבט צדק

והחלתי • נראה לי פיהם כן
 זוחלתי אליהם
 הרבה וכאשר דאיתי כי לא ידברו
 אענה אף אמי חלקי והוא נקטר עם
 הפסוק האחר • זית אונתו בדרך אחרת
 זהו הנכון • עמרו • לסוף פתיקה
 זכמהו ובעתחו עמדו כל העם כדברי
 דלל וית' לא ערך איוב דבריו עמי כי אם
 אשר חתן ולא עמי עור והחלתי אולי ידברו
 ואח' פסתקו כהדר אכננא אף אמי וגו' •
 אענה • אחר שהם פותקים איך
 אשמה עלי אם אענה
 גם אמי חלקי ואגיד מה שהסגתי בזם
 ודעתי בו גם אמי •
 כי • על כרחי אמי בדרך להטיב כי
 אמי מלא מסעבות ועבור במלך
 לא אוכל כי רוח בטמי היא מביקה אותי
 עד שאוביח הכרי ואדברה ורוח לי •
 הטיקתי • לסוף חמוק ומכור כלו הרוח
 היא ברה בעבתי לרוב מלוי טכטמי
 ולא תכוח ער פתחא בדבור •
 הנה • זהו דרך מסל כענין בסרך
 תאכל ומעריך תמלא יאמר
 כי אמי דומה לחץ הרם שאם לא
 יפתחו החכית אשר הוא בו יבקע
 אותה לרב תקפו ונכחו הנודות חרסי'
 יבקע בטמי סדרך הנודות חרסיס
 להבקע כשהם מלאים הרבה • אובות •
 נארות • ולזה נקראו אובות וירעוים
 כן לפי סדרך כסוף זה לעשותו כנארות
 כערות הראובע זל • ודמה עכמו
 לנארות לפי שהם כדמות ארם כשהם
 זקועים כדברי רמ' זל •
 אדברה • על כן אמי מוכרח לומר
 כן פירוח לי כי זה הוא

מהתאמו מלהסיב וזה דעתי כי עמד
 ולא עמי עור • פסוק זמן רב ולא הסינו
 דבר •

והחלתי בירלא ידברו כי עקרו
 לא עט עור •

עמכם על כן לא ענימא מתחלה ער
 ואח' פסתקו כהדר אכננא אף אמי וגו' •
 אענה אף אמי חלקי אהנה דעתי
 אף אמי •

אענה אף אמי חלקי • כי בסוף
 הזקנים מהטיב מעיני
 חלקי להטיב •

כי בלתי מליים רעיקתי רוח
 בטמי •

כי מלאתי מלי • וראוי גם כן
 שאסיב כי מלאתי מכמה
 פניס • הביקתי רוח בטמי • לכבוד
 האל ית' •

דעה בטמי בין לא יפתח באבות
 חרשים יבקע •

הנה בטמי כחץ לא יפתח • מכרח
 מטבע האמת • כאובו חרסי'
 יבקע • סימ קינן מדם מלא יסן •

אדברה וירוח לי אפתח שפתי
 ואענה •

אדברה וירוח לי • מעבור במלין •
 מטבע המוסכלות מהידע אותם מסב
 מביקה גדולה ער סילמס למי סנכלמו
 מחמו • ופעם • כמו ועכית ואמרת או
 הוא לפון עניייה ממס • לפי טכבר התמיל
 ב איז

משפט צדק

אורב משפט קנר

אֵל גַּא אֵיטָא פְּנֵי אִישׁ וְאֵל אֲרָם
לֹא אֲבָנָה :

אל אסא פני איש כאלפני סאמר
אסרי אנום יוהיכנו זוק להורו'
סתרוכ חסיכותו של איוב היה נענש
בעין הרוד :

איוב בדבר עכל :
לא אכבר פני ארם כיוכוח להעלי'
האמת מפני כבודי : ואל ארם
לא אכנה לו עס דרך כבוד ומעלה
פאיכס בו : ואמר גרמכזל סאמר
זה כנגד רעי איוב שלא יכברס עוד
להמתין להם לעבות קודם כי זה הוא
כמו שאמר לו אתה פלוגי החכם
אז הוקן פנה רעתך קודם ממני : ואין כזה הפירוש טעם : אבל הוא כנגד
איוב שלא יכנה אותו ככדיק גמור מפני כבודי : וכפסרטי זל אבל הדב זל לא
ירנה זה הס' מפני סרעתו הוא סאליהוא לא הרפיע איוב כלל וכבר כתבנו
דעתם כזה :

כי לא ירעתי להתנשב כמרה זו
מימי להחמיף ולומר לרסע כריין
אתה : כמעט ישאני עשמי כמו ישאנו
קרים וילך כלומר הייתי ורא שאס
הייתי מכנה למוט ארם שלא ישאני
כמעט לכית מועדי אלהים עושמי או
כך לא ישמרני חסס כן פיר' ר' זל : וי' י' :

כִּי לֹא יִרְעָתִי אֲבָנָה בְּמַעַט
וְשִׂאֲנִי עֲשִׂי :

לא אכנה כענין כלרר סאמר
ורוח כבוד אמרי פיך : ולא
פירס מה הוא :

ואולם : ואלס אף על פי שאיכני
מכדיק איתך כמו סכרית
כפסך טמע לרברו וקכלס והאויכס
אותס כלומר הטס אונז וקכלס כי
ככוחיס הס :

הא דרך קללה כארם האומר אס עסיתי
ישאני יסרפני כמו ויסאס דוד ואכסיו יתסא הארץ מפניו :

וְאוֹלָם שְׂמַעְנָא אֵיבּוּב מַלְי וְכַל-
דְּבַרְי וְאַזְנֵי :

הנה גא פתחתי פי דברה לשוני
בדחי :

הנה : הנה נא אחר סהיכותני רוח
בטני פתחתי פי כדי סירויח לי
ואס ארכר לא ארכר כי אס דכריס
מוטעמי לתך ילזס אמר דכרס למוני
בכחי כי דרך החך לטעוס :

וְשֵׁר לִבִּי אֲמַר וְהָעַת שְׁפָתִי
בְּרוּר מַלְלוּ :

רוח אר עשחני ונשמת שדי
החגי :

ישר : ורע כי איז כוונתי להתוכח עמך
דרך כיכוח והטענה כי אמרי הס
יוסר לבי לא זולתי : ואמר זה כיוס
כמתוכחיס סמוכיא בפיו מה סאיז
בלכו כרי להמלט מן סויכוח : ברונ
מללו כלומר דבר ברורי : ואמר כי
לט ב 39 2 הרבר

שמע לי כי אחמס פתחתי פי :סר
לבי אמרי ימאחר סהתחלתי
לדבר ארכר יוסר לבי לא אחת כפה
ואחת בלכו בחר מללוי לא לסון
כטמע

אורב משפט

משפט צדק

הדבר סימלנו ספתי ברור הוא ואין בו
סענה כזכת כי אין חפני בזה רק
סודעת האמת במה שהוא אמת לא
כחבירך מרכו להמלט מהויכוח
בדברים מנומנים ובא דעת ספתי

נממע לסמי פמיס • הנח רח א עסתי •
בכפס מיוכתי • נסמת סדי הסכלית •
תחיימי • חיות סכלי כאמר אמי ארס
נחייב חני להסיב לכבור :

ברור מלנו על דרך קול נגידים נחכאו סנחכאו סב אל נגידים אף על פי סנז'קול
וכן מלנו סב אל ספתי אף על פי סמכר דעת • כמו ספירסתי סס :

רוח • חכני חזק יותר ממך סתאמר אי כמו סאמרת לסס ית' יסר מעלי סכנו
נגו' • ארברה נלא ירהנו נגו' העבני • אכל אמי כיוכא כך ענה אותי
כרנגך כי רוח אל עסתי כמוך נסמת סדי תחיימי כתיך • והוא סכל לסין או סול
קמר למעלה כי לא ארבר כי אסי יסר וכרור לפי סרוח אל עסתי :

אם • אם אמת יכול להסיב בטפכות
בזרקות אין לך לירוא ממני
ולהסמתס טפכותיך אכל ערוך אותס
לסמי ועמד על עמדך בזקיפס כי אין
לך סוד מברולה יתירה סיס לי עליך :
הן • ית הן אמי כעך לאל ובעבורך
חתוכס ואימי ככני • וית הן אמי

אם תוכל השיבני ערבה לפני
ותיציבה :

הך אני כפיך לאל כחכך קריתני
נסאני :

כרברך ומסככותיך עם האל והענין
כי אימי ואימי כפי מקלנו כאלו אמר אמי
כמוך ואימי ככני • והכנין מה ספרסי אל
הן אמי כמו ססל פיך להתוכח למי סלא
יבעתך הן אמי במקומו סל סכנה לרבר
דברי בסכנינו • או יאמר הן אמי כמו
ססאלת מהאל ית' כי מחומר נגזרתי
כמוך : קורבתי כמו קרץ מכפון לסון
רבר סנגור כלומר מגזירת החומר
והעפר אמי כמוך :

הן • אמי כפיך לאל • הנח גס סאקס
מסתרל לסרחיק העול מלאת
האל ית' לזה אתה מייחס סחמס לזיוס
אלוק רע גס אמי מסתרל כמו פיך
להכריק דימו • ובהיות כי מחומר
קורבתי גס אמי • נגזרתי מערימת
סחומר כתיך :

הנה אימתי לאחבעתך ואכפי
עליך לא יכבד :

הנה • ית אכפי סאלף כוסף כלומר
כפי כמו סאמר כסך מעלי
סרחק ואימתך אל תבעתי • וית סהס
סתי מלות כמו אכזר וחילכאים • וית
לסח כפיס חן כי אכף עליו פיהו וואכף

הנה • אמתני לא תבעתך • הך
בטוח סאימתי לא תבעתך
כמו סכקסת מלאת סאלוה למען תוכל
לסחוכס :

נכסף סס סמי פרסיס בענין אחר • כלומר כפייתי סאכופ אוחך לא תכבר עליך
כי אמי מחומר כתיך • וכך דעת התרבו' סאמר וסומי לא יקר • וסומי הוא לסון מסל
ברבר רזל רדי סוכא וסול סר עין כלות סועכא' וסחמס' סכבר סול כוסף ססל :

משפט צדק

אך אמרת באוני וקול כליו
אשמע :

אך אמרת באוני : לחברוך . וקול
מליו אשמע ויובן מתוך דבריו :

אך אני בלי פשע הרף אנכי ולא
עון לי :

אך אני בלי פשע . נקי מכל חרר .
חף אכמי . מכוסה שלא חטאתי
אמי טובה כפרה היא . ולא עון לי מויד :

הן תטאזת עלי ימצא יחשבני
לאויב לו :

ישם בסדר רגלי ישמר פד
ארחתי :

הן תנאזות עלי ימצא . מנא עלי
ספרתי מן הררך הראוי בסג ובזה
חשבני לאויב לני . למסרני ביד האל
הרע . ובזה מס בסדר רגלי וסמר כל
ארחתי . דקרק עלי כמות הסערה :

תנאזות ועלילות ררך אויבה וסרם תנאזות נוה . מן וירעתם את תנאזתי כי היא
אזיזה אותה לסוף הסרה ונטול כלומר טענות סוף להם קיום אבל הם מוסמת
וכטלות . וסנה טען אויב זאת הטענה כמו ספירסנו בדבריו :

ישם . חלו הסרבריויוב בעכמו וכבר סירסתי בערקים למה לא תסס אליהוא
על אויב רק בזה . וכן סירסתי מזה היא טענה סנה לאיוב כי יאמר
כי מה סמחוק ברעתו סדרך אויבה יתכנס עמו הסס יתכר הוא תכיפת חיים סריון
בלא מבוחה בנתים סאכילו סיה מחוייב לזה העונם מפני אס סת גרודו העונות
סנה סיה מססית סיבאלו עליו יסוריו בריוח בין סרבקים כמו ספירסתי בערקים :

הן יחזאת לא צדקת אענה כי
ידבה אלוה באנוש :

אזהב משפט קנה

אך . עתה יתחל אליהוא להסיב על
דבריו אויב כי כל דבריו ער

עתה הם מענין נטילת רסו והקרתה .
ואמר לני לרובו דברוך לא אויב אך
במה סאמרת באוני אך אויב ונוי בזה
אסיב לבר ולסוף אך הוא מעוט בכל
מקום :

אך . ימ חף מלטון כסוי כמו וראש לני
חפוי כלומר כסוי חטאה . וימ
חוסף עליו כענין כרת לבסתי וילביסני
וימ לסוף כקיות מלטון רזל חפיעה
והוא כמו אך והפסוק הוא כסול :

הן . זאת סית' טענתו סל אויב סהוא
לא סיה מויד יפ סע סיהו לני

עינות ופסעים ואס סמא ס ולו סנגות
קלות לא סיה ראוי לזה העינים החזק
עליהם חלא אס כן כאמר סהסס יתכר
אספס מעט מעט כארס ספוכה דבר
וכסמכקס אותו יתכאני . ואס כן

סנה זאת סיה אויבה גתורה ססיה ראוי
סייסרכו מעט מעט יכקדנו לכקריס
לרבעיס יבכננו ולא סיאסוף אויב ער
סכעסו גרורים : תנאזות . סס עלילות
כי קטון ססנגות בלא ספק סס

תנאזות ועלילות ררך אויבה וסרם תנאזות נוה . מן וירעתם את תנאזתי כי היא
אזיזה אותה לסוף הסרה ונטול כלומר טענות סוף להם קיום אבל הם מוסמת
וכטלות . וסנה טען אויב זאת הטענה כמו ספירסנו בדבריו :

ישם . חלו הסרבריויוב בעכמו וכבר סירסתי בערקים למה לא תסס אליהוא
על אויב רק בזה . וכן סירסתי מזה היא טענה סנה לאיוב כי יאמר
כי מה סמחוק ברעתו סדרך אויבה יתכנס עמו הסס יתכר הוא תכיפת חיים סריון
בלא מבוחה בנתים סאכילו סיה מחוייב לזה העונם מפני אס סת גרודו העונות
סנה סיה מססית סיבאלו עליו יסוריו בריוח בין סרבקים כמו ספירסתי בערקים :

הן . יחזאת לא צדקת אענה כי
ידבה אלוה באנוש :

אודה משפט

משפט צדק

זה אהב בורך לאמתו בראיות כי מוטבל
ראמון הוא סהרי הלאה הוא יותר גרול
ויותר רב הסלמות מהארס ואחד איפטר
לחם אל הארס סלימות יותר מהאל
חלילה האבל טענותיהם קוסינו מכרכו
תירון וחבורך לא מכאן יריה' ורגליה'
בתירונם ואפי' אתרץ קוסייתך ואסיר
טענותך : ירכה ייגרל מן רבי המלך

הן זאת לא ברקתי להחליט המתאר
בזה סהוא מנע בלי ספק : כי
ירבה חלוק ייגרל כיוסר ומספט צדק:
מאנוס . יותר מן הארס אשר אוין לנו
ביכת וכוהדת יוסר זולתו מאתו ית' .
והנה גם הארס ימאס כמו החתם
מאתרתי :

אף על פי שאינו מרסמו' וית' ירכה חלום להטיב יותר מהחונם' ואם עמית טובה
הרכה העיב עמך יותר ואכלת זכויותך ואינס כראי להנץ עליך אם נחחייכת לו
ממקום אחר יעורר אמריך למטה המענה לש פירוש זה :

מדוע עתה יתחיל לתרץ קוסייתו
ויאמר לנו למה אתה מתוכח

**מדוע אליו ריבותי כי כל דבריו
לא מענה :**

עם האל על סלא גילה לך תכף מרותך
בחטא קל לסוב מררכך הרטעה ולמה
אסף עליך גרודי העיבות. כי זאת היא
טענתך עליו כמו סקרים' ואין זאת
טענה עליו לפי שאינו כבסר ורס
טעינה כל רברו לחבורו פה אל פד
כי לא איס אל סירבר עמך כאסר ירבר

מדוע אליו ריבותי וכמו כן כמה
סאמרת סאתה חפץ להתוכח
עם האל יתבר' לא כרקת כי כל רבריו
לא יענה' לא יסיב כל הרברים סיוכל
להסיב :

איס אל רעהו וחכימתו על פניו למה נכסלת
בחטא פלוני סוב מררכך כי עליך
קכף בזה כי אין זה מררך האל ית' :

בירבאת ירבר אל וכושתיס
לא ישורנה :

כי אין דרך סירבר כה האל עם
הארס אלא אחת כמו ספרט
במסוק האחר' ודרך סנית אין סס כי
ססס ית' לא יסור ויראה דרך אחרת
לרכר כה עם הארס' וסתרנוס פי' כי
באחת ירכר אל וכה יספיק להודעת
האמת ולא יכסרך לדרך סנית כי
בררך האחת הוא מוריע הכל' וסחכס
רכי לוי' פי' באחת ירכר אל בחלום
פי' ככוואה' ובסתיס כהוכח' כמכאוב
כי לפעמים יוכל הארס מפגע קסה
כבא עליו פגע רפה ויקרא זה למי סלא
יערבה לאותה מררגה ולא ססיג אליה

בחלום חזיון לילה בנפל
תדרמה על אנשים בתנומות
עלי משקב :

אינו ככין בפירוש הפסוקים' וכל
בסתיס

או יגלה און אנשים ובמסרם
יהתם :

כי באחת ירכר אל' כי אמנס איכנס
מרבר עם הארס זולתי באחת
מסתיס' ראסונה בחלום חזיון לילה'
בחלום

משפט צדק

אודה משפט קנו

בחלום כענין אבימלך ולבן או בחזון
של נבואה לראייה לזה או לאחרים על
ידי הכביאים הכלליים או הפרטיים :
ובמקום לחימורכס - פנית למי שלא
ירגום כראשונה וזה כי בררך הרחשון
שהוא בחלום וחזון - יגלה און אנשים
ובמקום יחתום - ויאמר מהכלל
העולה הוא :

במקום לא יסירנה על ררך לפנת ארם
כריבו י' לא ראה כלומר לא ראה
בחמתו כן :
בהלום - זאת היא הררך אשר ירבר
האפס הארם והוא בחלום
חזון לילה - והוא החלום הנורק ואפי'
למי שלא הגיע למעלת הנבואה
כנכוכראכרובל סכן לכביאים: ככנול
תרדמה על אנשים - ואין ארם מטה ירו
כי כלם יפנים כי תרדמת י' כפלה עליהם : בתנמות עלו משכב - שבאותה מעם
כחותיו הם פנויים מעסקי הגוף ויתבודרו מחמכותיו :

אז יגלה - אמ ובמקום יחתום פא בר אותם וחוקתם ביימורין - ויאמ מהוא
מגלה אותן אנשים כמה שכתב וחתם במקום כרי להכלל ממך
זהרמבן זל פי' אז יגלה און אנשים דרך נבואה עקר הסוד בענין כרית ורע לו
דמע וטוב לו - והוא חותם טרברים ונותמם כי שתומים וחתומים הם - והכנול
לפי כוונתו כי יאמר כי הסם ית' הוא מגלה און אנשים בחלום ומודיעם חטאם
כפי' כאשר עשה לאבימלך כרתיב ואחמך גם אנכי איתך מחטא לוי - או במפל
זחירה כאשר עשה לנכוכראכר בחלום האילן - ואחר מהודיעם זה הוא חותם
במקום ומעכבו כן זכרו זיטוב אל י' או הוא חותם בספר המוסר שהוא עד
עת קץ שאם לא ישובו יגלגל עליהם חרמים עם יפנים - ולזה כתב עבה רניאל
לנכוכראכר סיחזק ככרה להכלל מאותו עונם כרתיב מלכי ימפר עלך
וחטאך בכדקה פרוק יעוהך במיחן עינין הן תהי ארכה לסלותך - וכך עשה לך
כי בהיותך בסלותך היה מעורר אותך לשוב בתשובה ולתקן מעשיך והיה מראה
לך העתיד לבא עליך ולא סמת לכך גם לזאת והיית קורא תגר ואומר כי שחר
פחרתי ואת ייני - ובאמת אותן פחר-הסם ית' היה סבתו כדי שתשוב לפניו מחותן
סגנות קלות סאי איפטר לארם בלעריהם כי אין ארם כרית בארץ אשר יעשה
טוב ולא יחטא ולא סבת ער סכאכפו גרורים - זענין זה סאמר אליהוא כבר
רמזהו רז' והמרו יפה תענית לחלום כאם לנעורת - וכך הפילוסופים זכרו כזה
זאמרו כי לפעמים יתעורר האדם לכוות על ככסיו עם היותו בריא וחזק ויקרה
שימות באותה ענה - אבל דבר אליהוא הם יותר ככוכים בסבת זה מרבריהם כי
אליהוא מתן סבת זה הסגנת היל יתברך ואולי בפסיית הטוב תכתכל הגזירה
זכרה תכיל מחות ועל רעת רז' בתענית שהוא מכניע היכר ומעוררו לתשובה
ולזה אמרונכ' הלמא בימא עכיבותית מסתייה כי העכבון הוא מחלקי התשובה
ונס תשובה גמורה היא - והם נתנו סבת זה כי הנפס יורעת מטבע הויתית
העתידה לבא עליה אלא סענייני הגוף חטרירים אותם והוא על ררך כיבא ולא
ידעמם כיבא :

להסיר

אורב בשפט

משפט צדק

להסיר • פי' החכם רבילוי בנ' זל
כי הוא מכ אל בחלום
חזיון לילה והוא נתן טעם למה היה
הגלוי הזה בחלום לילה לפי מהאדם
הוא באותה עצה מסיר מככה הנפש
המרגמת: ונזהר • כלית' פעל הניף הוא
מכסה כי זה הוא סבת חזק הכח
המרמה והשפעת הסכל עליו והוא
פי' בלתי נאות לנפשו הכתוב כלל • וימ
על דרך קבלה כי להיות הנשמה
העליונה מתלבשת בנוף המונע אותה
להרבה באור העליון אפי' אחר הפרדה
מהנוף עד שתזדכך באם של גהינם •
על כן הססית' מביא על הדריית המור
ייסורי' בלא עון כדו שלא יעבור

להסיר אדם מעשה ונוהג כנגד
יכסה!
יחשך נפשו מני שיהיה ויהיה
כעבר בשלח:

להסיר אדם מעשה אותו המעשה
סכסכל בו כמו שאמר
לאבימלך הנך מה על האדם אשר
לקחת: ונוהג מבדויכסה: ושיכסה
ויגביר הסכל על הגויה ונפש' המתאוח
באופן שלא תראה פעלתה כמארכ זל
פגע כך מכול זה מסכהו לבית המדר'
ובזה יחטוף עצמו מני סחת' לחיו
עולם: וחיתו מעבור בסלח' בכהו:

באותה אפי' • וזהו להסיר אדם מעשה הנוף מהנשמה והגויה יכסה מהנבר כדו
לחטוף נפשו מני סחת יוכיחו במכאוב על מסכבו: ונוהג יכמונו ואיך ההל' לניקבה
על דרך כרת עצה שהוא כמו עץ • ואיך זה הפי' עולה יפה סאס כן אליהו היה
מכריק לאיוב ויתר ממה שהיה הוא מכדיק עצמו • וגם תלונת רסע וטוב לו לא
סרה אסר לפי דעת זה המפרש זה הכפר מסתל להסירה • והלמך זל פי' זה
בשי' עמוק ונתפרסה לבני אדם כלם פרעתו זל הוא מענין גלגול הנשמות •
ובזה יתרץ תלונת רסע וטוב לו גם כן וכבר ידעת דעתיו בענין רסע וטוב לו
זעירטנו מזה הכפר אינו מסתלל בתירוצה ופי' זה הפסוק הוא כי השם ית' הוא
גולה און הנסים בחלום כרי סיסיר אדם מעשהו הרע וכדו סיכסה הנאות
מהנבר: גוה' גאותו כמו ותאמר גוה ונכסיה הוא הפך הראיה כי ענין עיקר
הגאות הוא דאית העין:

יחשך • ובזאת ההודעה יחטוף נפשו בסוכו מדרכיו מני סחת חיותו כמו
נפשו • שלא הוא מכלי הנטף כמו ובעד הסלח' • ואיך מסלחת
במלמטה • והנה רמז אל המיתות בהרכבו של טטן: יחטוף • עומד במקום סניס
והחכם רבי לוי זל פי' כי זאת ההודעה תהיה כבה שיחטוף נפשו ממה ססודר לו
בסקת מספטי הככבים בבקשת תחבולה לא נכל מהם ואינו דעת תורני כלל:

והובח במכאוב על-משכבו
ויריב עצמו אתו ו

והובח במכאוב • ולמ-סלא
יחבון
האל

משפט צדק

אורב משפט קנה

ותבונן להנאמר בדרך הראשון שהוא על ידי הלום וחיון אליו או לכביאים שחברו וכתבו אז ידבר אליו בדרך הסג' והוא עלי יד יסורין זה בהדרגה שאם לא ירגיש בתחלת היסורין ולא יפנה לפספס במעשיו ולסוב ולהתפלל אז יהיה כרב עמיתיו איתן יחוליקם:

האל' ית' לאים החוסא אמר היתם תלונתך עליה כי הוא חסבה לטובה: ורוב עכמיו איתן - חסר וסראוי ורוב עכמיו במכאוב איתן - ורס' אל פירם איתן תאר לרוב עכמיו כלומר ורב עכמיו שהוא איתן מוכיח במכאוב - וכבר פירסאנו בספרקים דת' על דרך אחרת - וספ' ה' יותר ככז' - ורוב הוא כמו רבוי ואינו כמו רוב האמור בדברי רז' ואמר וסוכה במכאוב כי זה המחאוב בא עליו להוכיחו על קצת עבירות מעשה:

וזהמיתו חיתו להם ונפשו מאכל תאורה:

וזה עתה ופליג אליהוא בתוקף החולי ואיך הוא עלייתו מדרגה אחר מדרגה כי בתחלה יקרה לו תיעוב המחל כי הוא דבר קסה

מזר - ואמרים כבי הארס כל הרעות הס טובות עם ערבות האכילה: וזהמתו עיז תיעוב ימיואם מלסון רז' פסקה וזהמתן והוא מכביץ הסכרה והוא יוצא כלומ' מכעסו התעיבה לו המזון ויהיה וזהמתו כמו וזהתה לו כדרך כפלס הספרי ורגם התו' לח תכלע תי' הקבכה' או הכנוי סב אל הלחם כלומר כעסו וזהמתו ומהו זה סוזמתו ה' הלחם על דרך ומתוכה כעין הסמל מתוך האם סב לבאר מתוכה שהוא מתוך האם וכן ותפתח ותראה את הילר וכן זה וזהמתו ומהו זה סוזמתו לחם ויהיה בורר כלומר תעבה אותו: חיתו - כמו כעסו ולחם כמו מאכל וזהפסוק הוא כפול: מאכל תאות' הוא המחל הט ב הכתאב לבריאים:

יכל בשרו מראי ושפי עצמתיו לאראו:

ותקרב לשחת נפשו וחיתו לממתים:

אם יש עליו מלאך מליץ אחר מציאלה לרהיך לאדם ישרו:

ושפו עכמותי לא ראו יבכהו אותם העכמות סלא היו כראים כי יכלה הספר ועם כל זה אם יש עליו מלאך מליץ אחר מציאלה - איזה עותר ומגיד על מס זרה אותו הסאב ומה סבתו

יכל - עוד יגיע מתוקף החולי ועלייתו סיכלה בסרת ויהיה בזה פתי סכות - האחת סכאב המתוך - והסכית מיעוס קבלת המזון תמורת ההתכה: יכל - כמו יכלה על מסקל יבן - יתן - יפן - ירב - והוא פעל קל: מרואי' תמאה כלומר סיכלה ער סלא יהיה כראח: וספ' ע' סחכס רבי לוי אל לסון גובה מעכין על הר כספה כלומר העבמות הסכרות סלא כראו קורס לכך יבכהו עתה בסכת הרון כאמר יקרה לכעלי הסרפון - וכן פירם הר' זכך אל וככז הוא - ורס' אל ס' מלסון ארמית רספ מרוכמיה עיין העתקה - וסחכס

אודב משכט

משכטצדק

זהחכס הרב חבב' זל פי' מענין כתיבת
 מתרגם ואכות אותו ומפית יתיה *
 והתרגום פי' מלסון כסף ומתחשב
 ג'ה ומפיון * והיה לה ראו לחלו הפירושים
 הראשון יותר ככון והוא גם כן בתרגום :
 ומסקל לה ככו * לא ראו * והס חכו לרגליך :

ותקרב * עור יביע מחוקק החולי ועלייתו סיכא לירא אפיסת הכחות עד סיהים
 כעספ ביכו ובין החיות כי אחר כלות לחותו הסרטי בסכת הכאב
 ומיעוט המחזן יקרב לחות כי הלחות הסרטי הוא כוסא רוח החיים והממיתים הן
 הסטן נעפבו כי הסי' הוא מוסר הארס החוסא בירו להכאיבו אך כפסו לא מסר
 בירו כי יקרב לסחת ולא ימות * ובזה תירץ ליהוא תכופת המכאוכות בלי מנוחה
 ביניהם כי ים בזה ג'סכות * האחת טבע החולי באו מרובה אחר מרגס עם
 ההמסר ביר הסטן חיינו : זה כי הרמות נתונה לו בזה * הסנית חולי יהיה מכה
 להתפוררות בתסובה * הסליסית כי אחר הבטחון מהמות טוב לו סיתייסר זמן
 קצר בייכורין קסים מזמן ארוך בייסוריס רפים : סחת * סוא הקבר : ותקרב
 מסמם למסס כלומר וחיינו הקרב לממיתים :

אם * לא הכריך אליהוא לאיוב לסכות מעמיו כמו שהכריכו חביריו סאמרו איו
 אס תסוב עד מדי תכנה וכיוכא בזה כי דרכו היתה יסרה ולה היה רסע
 בעינא כמו שהיה בעיני חביריו * אבל אמר לו חטאת קבת חטאים ונתמרקו
 בייסורין אלו ואס תודה לסס על פסעך ולא תחויק בטעניתך לומר סכאו עליך
 בלא מספט ייסורי מכאוכך כי מעסך הטובים יליכו עליך ותתחזק במעסך
 הראסונים כי טובים הם וקבת סגנותך ככד נתמרקו בייסורין או * וזהו באמר
 סאס ים לארס הנכאב מלאך מביד יסרו תספיק הזלת יוסרו לפרותו מהמיתה
 כי ברוך הוא ואס נתחייב בייסורין לא בתחייב מיתה * והמליץ הם פעולותיו
 הטובות כמו שהסטן הם פעולותיו הרעות כמו שהקדמנו בפרקים וכן אמר
 התרגום און אית עליו זכותא מזדמן מלאכא פרקליטא חדא מן ביכי אף קטיגורא
 לחואה לברנס תרונותיה : לארס * כמו בעבור ארס כלמד אמרו לי אחי הוא *
 והנרוע אליהוא כי מכה אחת לפעמים סוקלת יותר מאלף עבירות :

עוד דקרקון ר'זל ממה סאמר אחר מני אלף ולא אמר אחר מאלף סאפילו אחר
 מאלף מאותו מלאך עכמו יכול לפרות כפסו ממות בהלכתו ור'א ז' כתב
 כי הממיתים הם רבים והמליץ הוא אחר כי ברעתו כי המליץ הוא הסכל אסר בו
 יוכל הארס מפגעי מספטי הככבינו ואין זה דעת האמת * ולא מכה המורה ז'ל
 חרוס טענה ברברו אליהוא רק הלכת המלאך וכראח מרעתו סהוא רואה כי
 קוסיית כדיק ודע לו איכה קוסיא כלל כי הרעות האלה אינן רעות כלל לפי סהן
 רעות גופיות והס מוכרחות מכד הכרח החומר סהוא סליט עליהן הוא הסטן
 והארס בסכלו אסר הוא המלאך המליץ לפעמים וכל מהס דרך חכמה ולזס
 אמר

משפט צדק

אזהב משפט קנה

אמר מלא תהיה סלכה ועתה רבקה לעולם כי אם פעמים שלם * וכבר פירסנו
דעתנו בזה והאמת יראה לנו דרכו והוא דעת התרגום נכ כמו סכתבתי :

וַיִּחַנְנוּ וַיֹּאמְרוּ פָּרְעֹהוּ מַרְדֵּת
שְׁחַת מִצְאֹתַי בְּפֶרֶז :

ויחננו ויאמרו פרעה מרדת
המליץ פרה אותו מרדת
סחת שלא ימלנו בו הממיתים: מכאתי
כופר ידברי האל למליץ יאמר סמבאתי
לו זכות סחוא כפר בעד חטאתי כי
רכיס מלמתי חובת הארס לא יעמתי
במקום המליץ יוסר אחר וכל סכן אם
המליכים הם רבים: פרעהו העץ
במקום אלף איזן לו חבר במקרא :

וַיֹּאמְרוּ הַמְלִיץ לְכוּאֵב : פֶּרְעֹהוּ
מַרְדֵּת סַחַת * פֶּרְעֹהוּ אֵת
הַעֲבֹס הַסִּמְלָה וְהוּא כָּלֵס אֱלֻקִּים אִמֵּר
בְּךָ מַרְדֵּת סַחַת לְחַיֵּי עוֹלָם : כִּי אֵתֵּם
מִכָּאֵת כֹּפֵר יִמְכָּאֵת סִיס כּוֹפֵר וְכִפְרָה
לְכָל עוֹן כַּתְּמֻנָה לִיחִיד וְלִרְבִּים כַּעֲנִין
יִסְוֹאֵל בְּדַבַּר הָעֶגְל וְרוּד בְּדַבַּר כֵּת
סַכֵּע :

רַטְפֵּשׁ * אִיזן לַמֶּלֶךְ הַזֹּאת דְּמַעַס
בַּמִּקְרָא * וְפִי רְסִי לְפִי

רַטְפֵּשׁ בְּשֵׁרוֹ כִּנְעֵר יָשׁוּב לִימִי
עֲלוּמִיו :

תקומו לסון התפוררות ופי' מנוער
מענין ויכפר יי' כלומר נתפורר לבחנת
מאותו מעור החולי ואינו בכוז * וי'מ
אותו כחרכך ונתחלחל מענין רפט
ומים והטיח מלסון התפעל * וכתב
הרמבן זל כי התרגו' פי' ל' התפעלות
כלומר סתפעט בסרולבסר הכפר *
וזהו סתרגס אתקלים סתריה לסון
רכיכות ורכות סתך * עשוי וקומו *
וכתב סכל רבר סתפעט סקרא סן
בלסון ארמי ויטום על סתפעט סרגוס
יחפלי ורפט על סתפתיא * זלא
מכימ ת'ו סתפעל סתחלקת בטית לא
בסחברי' היא פל' ספעל כמו כסרתן
סכטירגו ויבטידו וי' סתלה מורכת
בלו רטכ ופט סחור בסרו רטכו רך
ויגלו רב'מן וססו סרמי ויובלסו סרגו'

יַעֲתָר אֶל-אֱלֹהֵי תְרֻגְרוֹ וַיִּרְא
פָּנָיו בַּתְּרוּעָה וַיִּשָּׁב לְאַגּוּשׁ
צִדְקָתוֹ :

רַטְפֵּשׁ בַּסְרוֹ מַנְעֵר יִהְיֶה רַטוּב
וַיִּשָּׁם בַּסְרוֹ יוֹתֵר מֵמָה
סַסִּיה בִּימֵי הַנְּעוּרִים וַיִּרְשָׁא וַעֲסֵ זֶה
יַעֲתָר אֶל אֱלֻקִּים וַיִּרְכְּהוּ וַיִּרְא פָּנָיו
כַּתְּרוּעָה * יִקְבְּלוּהוּ כַּסַּחַת תְּרוּעָה
סַהַתְנַבֵּר וְנִכְחֵאת יִכְרוּ כִּי-סַחַץ חִסֵּר
הוּא : וַיִּסַּב לְאֹסוֹס כַּהֲקוּמוֹ כַּרְקַת
תַּסּוּבְתוֹ סַעֲמוֹת כַּסְסִים לְוִכְזִיזוֹת :

פרנורכו פסונו וסנו * ואיפער סהוא כמו רטוב כסתחלמות סהוא וססין כו' ונב'ת
כאלפא ביתא דאת כם * זכמו סכקרא אבל ססך ובסרם לבקמי בחלוף סאותיו'
באת כם כמו סמוכד בכריתא על לב ערות * זפי' סססוק כי אחר ססמנו
סמקום תפלה ארובתו וירעב בסרו יותר מוכר אחר סכלס בסכת סחולי ויסוב
בלח'לותי ורטיבות לימי עלומיו ונערותיו * סרגוס נער עלומיאי :

יַעֲתָר * יֹאמֵר אֱלֹהֵי הוּא כִּי אֵף עַל פִּי
סִיב לֹו מִלֵּאךְ מִלֵּיץ עַל כַּלְפִּים כַּרְיָךְ
ת 3 40 2 לתפלה

לתפלה כי כל זמן שאינו מורה מייסוריו הם מירוק חטאיו ואין כח במלך
 לפרותו מייסוריו על כן נמסכו ייסורי איוב כל אותו זמן וכדעת רז"ל כי חרם אף
 על מי שהיה לו מלאך מליץ לפי שהיה מתרים כנגד התבל ולמדו חליהו סיוורם
 חטאיו ויתפלל ויסודו מעליו ויסוריו וכך עשה איוב ואמר בסוף דבריו על כן
 אחרם וכחמתי על עפר ואפר ואז סב' ה' את עבות איוב על דרך ומורה ועיוב
 ירוחם: ועתר- למון רבוי הפלה: וירצה-יקבלת תפלה ברצון חחת היות עליו הנפ
 כי הרבון הפך החרון: וירא סניו- האדם סזכר יראה פני האל- וזמ הפך ואינו
 נכח- וענין ראית הפנים היא קבול התפלה ועליית ההרובה כי בחליו הוא כמו
 סהפך לו האל פניו ולא יראכו: בתרועה- למון סמחה כמו יתרועעו אף יסית' לא
 ירונץ ולא ירועע- ואינו יובא מענין הרמת קול כי דרך הסמחים להרים קול הפך
 המתאבלים אשר מעפר תסח אחרתם- ורסו זל פי' בתרועה בתפלה והראסון
 מתר ככוף- ויסב לאכנס זכות מעשו הראסוני' כי כבר נתמקרו חטאיו בייסוריו:

וְיִשְׂרָאֵל-אֲנָשִׁים וַיֹּאכְרֶה הַטָּאֲתָיו
 וְיִשְׂרָאֵל רָעוּתוֹ וְלֹא-שָׁחָה לָּו

ישור על אנשים • ואם אחרי כן זה
 הסב יתן עיניו על אנשי דורו
 הכנסלים בחטא: ויאמר חטאתי •
 ויאמר להם הנח קרה לי סחטאתי:
 ויסר העונתי • וסרתי מן סדרך היפד
 להמלט מן החולי סקרה לי סהיא
 סתסובה ונקסתי להמלט בדרכים
 אחרים: ולא סנה לי • ער ססורתי
 בתסובה ונרפאתי:

וְיִשְׂרָאֵל למון סורה בדברי רז"ל
 סהיא קבוץ בני האדם
 ואיפמר סהוא למון סנובי- ולא נקראת
 סחומה סור סהיא ססבבת סעיר •
 ויאמר כי יעסה סוד' סל בני אדם סביב
 לו ויאמר בספיהס חטאתי כלות' יתורה
 בערהסיא • ואף על פי סלחזל סכיוף
 עליו תאן דמפרסס חטאים כבר
 סירפסוהו בעבירו' סבינו למקום • ואפי'
 באותן עכירות איך סחוכפח הזאת לא
 לפרוט סחטא בספיהס וסחטא סאינו
 מפורסס אבל סחטא סהוא מפורסס או
 סאינו מפרט סחטא איך זה סוכפח אלל

סכנעה לסס ית' וקדום סמו סכל מה ססביא עליו סיה ברין כמו סאזל מי ססיר
 קכה רעביד ריכא בלא ריכא: ויסר העונתי יסר סוא סואר אל סמעסס או סנתיב
 וסארה: ולא סנה לי • פי' רחבע זל ולא עסיתי ססנה וסיסר • ית' בייתי כבוד ססס
 ית' ולא סיה סנה בעיני כלום • או יסיה ספססו לא סועיל לי מרדו כלום אבל
 ססביבי על ערסרוי • וזמ יסור ילך לסור סיירת ערבאי • וזמ יביט למון אסורינו
 וסכל ענין אחר סילך או יביט או יסכב בני אדם לסתורות בספיהס • וסרמכץ
 פי' יבט על אנשים אשר בגילו ססוכחו במכאוב ויאמר גם אני סחטאתי ויסר
 סעונתי ולא סנה לי חטאי רק כדקתי סיא סעמדה לי • וסראסון סוא דרך ספסס •
 ית יסור סב אל ססס ית' וואינו נכח:

פָּרַח נַפְשִׁי מֵעֵבֹר בְּשַׁחַת וְחַיְתִי
 אֶמַר וְאֶמַר לוֹ הַסֵּם עֲדַעְתָּן

מִשְׁפַּט צַדִּיק

בְּאֵוֶר תִּרְאֶה:

פֶּדַח נִפְסוּי הִנֵּה בֹהַ עֵרָה זֶה הַסֵּם
אֵת הַחוּטָא : מַעֲבֹר בַּסַּחַת :
כִּי יִסְבְּחוּ בַתְּמוּכָה בְּדַבְרֵי אֱלֹהִים :
נִחְיִיתוּ : מִלֹּא זֶה הַמַּלְמֵר לְסוֹב בְּאוֹר
תִּרְאֶה לְחַיֵּי עוֹלָם :

אוֹרֵב מִשְׁפַּט קִנְיָן

מַעֲבֹר עֲכָמוּ בֹהַ הַחֹלִי בְּקִבְרָה : וְחִיתָר
זֶהוּ נִפְסוּ בְּאוֹר הַחַיִּי תִרְאֶה מִלֹּא יִמּוּת
וְהַפְסוּק הוּא כְּפֹלֶל - וְהַתְרַגְּמוּס אִמֵּר
וְנִפְסַתִּיהּ בְּהַסְרָא מַעֲלִיא תַחֲמִי פִל
אֲנִיתוּ הַאוֹר הַעֲלִינָן הַכַּפְּזָן לְבִרְקִי' וְזִנָּה
פַתְחוּת בְּיַת בְּאוֹר הוּא הַאוֹר הַיְדוּע
כִּי לְלוֹי מִירוֹק חֲטָאִין בְּיִסְמוּרֵן הִיתַת

נִפְסוּ מְלֻכְלַכַת כְּלֵתֵי רֵאוּיָה לְרֵאוּת בְּאוֹרָן אֹרֵב הַמְּכֻחָכָה :

חֲזָן כִּךְ הִיא מִרְתָּן מִלֹּא הַבֵּה פַעֲמִים
רְבוּת אִלּוּ כְּאִמֵּי בְּרִקְוִיק כְּדַעַת

רָזַל סַפְעִמִים מִלֵּם מִיִּסְרוּ עַל עֵינֻתָיו
בְּחֹלִיו וְחַס יִחַטֵּא יִתָּר יִרְאֵב מְגִיחִס
וְחַן הַמִּיתָה מִכְּאִמֵּר וְעַל אֲרִבְעָה לֹא
אֲסִיבִכְנִי : יֵית מְדוּע אֲלֵי רְבוּת וְהוּא
אִיךְ מִרְרָכוּ סִיעָה כִּי אִם כְּנֻכָּוָה לְמִי
סֻזְכָּה אֲלִיהּ וְלַעֲסִין תְּלֻבְתֵּךְ דַּע כִּי הַמֵּי
מוֹכִיחַ בְּמִכְאוּב לְבָבִי אֲרִם וּבְסִכְר
בְּרִקְוִיתוֹ מְכוּה לְמִלְּאֵכוּ סִיפֵרָה נִפְסוּ
וְכַן עוֹסֵם פַּעֲמִים מִלֵּם : וְכַן עֵסֶה עִמָּךְ
וְחַס כִּן כְּכֹר אֲכַלַת פְּדוּ מַעֲסִיךְ בֹּהַ
וְמַה תְּתַלְכֵן אִם עַכְשָׁיו בְּאוֹ עֵלִיךְ

הַךְ כָּל-אֱלֹהִים יַפְעֵל-אֵל פַּעֲמִים

שְׁלֹשׁ עָשָׂר גִּבּוֹר :

לְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ מִיְּדֵי-שַׁחַת לְאוֹר

בְּאוֹר הַחַיִּים :

חֲזָן כִּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֲלֵי לְהוֹכִיחַ הָאֲרִם
בַּחֲלוּס וְכַחֲזוּן אִלּוּ בְּיִסְרוּן :
פַּעֲמִים מִלֵּם עַם גִּבּוֹר : לְהַסִּיב נִפְסוּ
מִיְּדֵי סַחַת : מִלֹּא דֶרֶךְ חֲטָאִי בְּעוֹלָם זֶה:
לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים כְּדִי פִיזְכָּה לְאוֹר חַיִּי
עוֹלָם כִּי חֲפֵץ חֲסֵד הוּא :

וְחִסְרִין וְלֹא הַכִּילֵיךְ בְּרִקְוִיתֵךְ וְאֵלֵינוּ דְּבִרִים רַבִּים כִּי יִאֲרִיךְ הַכְּתוּב בַּסְּפֹר כְּמִין
עַמִּיכִים סִיחַ אִיפְסֵר לְקַבְרִם בְּמַעַט דְּבִרִים : וְתַכְּזוֹן מַה סְפִירַתִּי : וְהוּא כְּסִי
יַעַת עַם תְּלֻכַת חַיִּיב מִלֹּא סִיחַ מִתְרַעַם אֲלֵי עַל יִסְרוּן מִלֹּא סִיחַ דְּאוֹי לְהַס לֹא עַל
בְּרִקְוִיתוֹ לְמַה לֹּא הִגִּינוּ עֲלֵינוּ :

דְּהַשִּׁיב - הַסֵּם יֵית מְחֻכָּה כִּן עַם הָאֲרִם סַמִּיב נִפְסוּ מִתְקַבֵּר מִלֹּא יִמּוּת
בְּחֹלִיו : וְסִיאוֹר בְּאוֹר חַיִּים בְּעוֹלָם זֶה פַּעֲמִים מִלֵּם : לְאוֹר

בְּאוֹר חַיִּים : הַס בְּמִי הָאֲרִם וְכַן דַּעַת הַתְרַגְּמוּס סִיאוֹר בְּהַסְרֵי חַיִּים - וְאִיפְסֵר
מִיִּמְרָה סַמִּיב יֵית מוֹכִיחַ בְּמִכְאוּב הָאֲרִם פַּעֲמִים מִלֵּם כְּדִי מִלֹּא יִהְיֶה נִדְּוּ בְּהַסִּכֵּם
סוּא הַמַּתָּן בַּפְּסוּק הוּא כְּדִי מִזְכָּה לְאוֹר בְּאוֹר חַיִּים הַכְּחַיִּים סִיאוֹן לְהַס הַפְּסֵק
וְזִנָּה הַאוֹר הַעֲלִינָן : חַיִּים - בְּעִי' הַרְאֵמוֹן תִּאֲר וּבְעִי' הַסֵּם עַם וְהַכְּלִכּוֹן :

הַקֶּשֶׁב אֵיבֹב שִׁמְעֵ-לִי הַחֲרָשׁ

וְאֲנִכִּי אֲדַבֵּר :

הַקֶּשֶׁב - כְּכֹר הַסִּלִּים אֲלִיהוּא
תִּירוּךְ תְּלֻכַת חַיִּיב
וְהַזְחִירְסוּן סִימַעַת תּוֹכְחִיתוֹ בְּמַעֲמִים
אֲחֵרִים :

הַקֶּשֶׁב חַיִּיב - מַה סִּקְרֵמִיתִי לְךָ :
סַמֵּעַ

אוהב משפט

משפט צדק

אם • אף על פי שהזהרתך להחרים
איני מוכע אותך מלהסיב
בסתירת דברי כי לא באתי בקנטורין
להכחילך במעבות נבחיות הסעאיות
כי כל חשבי הוא להכדייק כדברך
אך לא יותר מאלהים :

שמע לי • עתה שאומר ולא תכנס לתוך
דברי :

אם יש מלך אם יש לך לרבר נגד
דברי : הסיכמי • אחר שתשמעו
כי חפצתי כדריך • אם תסיב תטובס
כאותס ולא אדחה אותך בקס :

אם • ואם איך בסיך קוסיות על דברי
סתוק ואמי אלמדך חכמה כי לא
מחכמה דברת עד הנה להרשיע משפט
הסי • ואף על פי שלא קבלת ממלמד
תס מהודעתך בתירוץ תלכוויך אלא
היתה כך חכמה זו שאמי רוכה ללמדך
ואשרי דברי אלה היית נזחר מלהחרים
כנגד האל יתברך כי כסמחך בדיס •
ואאלפך • למין למור מהתרגום וכמהו
פן תאלף ארחותיו • והוא מהבנין
הכבר כמוכי ואלף עוכך פיך ונג' הענין :

אם • אם יש מלך אם יש לך לרבר נגד
דברי : הסיכמי • אחר שתשמעו
כי חפצתי כדריך • אם תסיב תטובס
כאותס ולא אדחה אותך בקס :

אם אין אתה שמע לי דבר
ואאלפך חכמה :

ואאלפך חכמה • חכמת הסגות
כאל ית' על כל יבורי :

הכבר כמוכי ואלף עוכך פיך ונג' הענין :

אמר שמעון בהר צטח וז'הה :

בבר • קדם לנו הביאור בדעות המפרשים זל בענין מחלוקת איוב וחביריו
במה חוברל כל'א' מהס מחביריו בענין ייסורי איוב ובמה סנטימ
אכחנו מהס בזה וראוי לנו להמסוך הביאור בכאן ברעת אליהוא כמה סהסכיתו
בו המפרסי' ובמה סכברלו דעותיהס בזה ומה הוא הנראה למ בזה • והנה היתה
הסכמת כל המפרשים זל כי אליהוא יורה לאיוב סהוא כדריך גמור ויחלוק בזה עם
חביריו המרשיעים אותו • זעס היותו כדריך גמור יכדיק הסס ית' כייסורי איוב
מחלוק' בזה על איוב כמה סנטס בו מהספידה באמתו כי סכל בא עליו במקרה
סגמור כי זה הוא רעת איוב לזי דעת המפרשים כמ סביארנו כמה סקדס •
ואחר סזחת ה'א סכרת אליהוא כדריך עיין ברבריו כמה יתקן תלונת איוב על
ייסוריו הבאים עליו אחר היותו כדריך ואיך יכדיק אליהוא הסס ית' בזה • וססכיתו
כל המפרשים זל סלא חרם אליהוא עתה סייסוריו סס כרי להסיבו באחריתו אף
על פי ססיה איס'ר להמסוך באלו ספסוקי' מאס יס עליו מלאך מליץ וגמ' ססכין
לסי סאיץ בזה חדים סעכס סכבר באה טענה זו ברברי בלדר אמר כי עתה יעיר
עליך וסלסנות כדריך • וסיה ראסיתך מכער וגומ' • וכך ברברי כופר אס אחס
סכונת לכך וז' • פי אז ססא פניך ממוס וגו' • וכך ברברי אליפו אס תסוב עד
סדי תכנה וגו' • וסית על עפר בכר וגו' • וגם ססכיתו סאליהוא לא חרס בטענה

זו בכמה פהס טעו בה לפי שהזכירו הגמול והסוף סכעולס הזה לפי פיס
 גריקים סמניע אליהס כמעטת הרסעים והולכים בלא חזרה וסיה להס להזכיר
 הגמול בעולס הכח לפי פהס זה הוה חרוס אליהו: וכמו פיראה קכת מדבריו
 בהזכיר לאור באור החיי' ומיינתו באור תראה' אבל אינו מספיק לתרץ הקי'סיה
 פהס כדיוק גמור הוה לתת לא יוכה לטוב העולס' הזה ולטוב העולס הכח' וכמו
 סוף כדיוק אי אכלי תרי עלמח מי סני להו' על כן הסכימו כלס כי ענין אחר
 זולת זה הוה סחרס אליהו: וכברלו אחר זה המזרס' זל' יס מהס מי ספי' רעת
 אליהו על דרך פילוסופי' - זס מהס מי ספי' דרך נבואי מקובל' והחולכים
 בדרך הפילוסופי' יראו כי הרעות והטובות הכאים על כני הארס הס מזכרות
 מתנייב' א'ס מהכרס ההייה וההפקר וטכע החומרי' א'ס מצד חיוב מערכ' הככבי'
 גאלי הכל דרך אחר רק על דרך סכה קרובה וסכה רחוקה' ואלס להגדיוק הס'
 בז' יראו קבתס כי איז זה עול בחק חסס ית' לפי סאלו הטובו' והרעות איז ראוי
 סיקראו טובות ורעות לפי פהס גופיות ואיז לחרכ במה סהוה ארס ולא יתלונן
 עליהס הארס אלא מצד סמכליות' - גס כי הס' נתן בארס סכל יכהינו במתירה
 סרכס מז' סרע' והוה סתלחך התלוי' וקבתס יראו כי עס הינת סהטובו' והרעו'
 הס מסודרו' מוכרחו' הכה ספי' מצד ההסבח' הדכ' באיסי הארס מודיעס העתיר
 ל כח בחלוס כרי סיסמרו ממנו או מסכב להס סכות יסמרו' אות' סכו' מרעות היו
 דאיות לכח עליהס מצד הסרור ההוי' יחוס הארס בסכלותו סזהירוהו ולא כוהר
 סו' כענוגו ימיות ובסכלותו גאיז תלוכה על הס' בז' זהו הדרך הפילוסופי' והדרך
 הככוזי המקובל הוה סרעות והטובות כלס הס באות מהס' לא מאותו' סמסיס
 גלא תעוס טכע בעולס רק על העונס והגמול ועס הינת איוב כדיוק גמר' הוכח
 במכאוב כרי להזררך הנפס-הנגאלת בכלל כי סגוף כרי סלא סעבור באסו סל
 גהינס' - ולפ' זה הרעת לא תקן אליהו רסע וטוב לו אסר היה ראוי סיתרץ זה
 לפי רעת זה המפרס' אבל יס בזה הרעת ענין עמון מעבן סוד היצירה יתרכו
 בו בעלי הקכלה סני' הקוסיות כחת וכבר רמתי ממנו מעט כפי' הספוקיס'
 והדרך סכראה לנו לפי יטוב הפסוקי' הוה סאיוב לא כדיוק עכמו לבמרי וסלונתו
 סיתח כי יסוריו איז כסיעור מריו' - אלא כחמר סהאל ית' דרך סכאז' אספס מעט
 מעט וזאת תלוכה אחת' - והסנית סאפילו כן לולי סיתח' סמרה הזאת מתקבחת
 עמו בסכחה היה מריוח לו הזמן כין ענע לפנע אכל התוכיפה תורה על סמכחה
 ואלו הוה גס כן לא כדיוק איוב לבמרי ולזה רמו' לו סיתורה על סטאיו כדרך כל
 מוכח במכאוב ואמר יסור על חגסיס ויאמר סטאחי ויסר העוטי וגו' סעכין' - ואמר
 כמענה אחר כי יסוף על סטאחו פסע וסכה הוה חוטא בעיניו קורס' ססוריו
 וכבא יסוריו סוף' על סטאחו פסע' וככל אותו מעכה סוכיח לאיוב על כדיוק
 כפסו כאמרו כי אמר איוב כדקתי ואל סמיר מסעטי' על מספטי אכזב וגו' וזה
 דאיה גמורה כן לרעת אליהו על פסע וסטא באו יסוריו וכך הוה מפרע רעתו
 באותו מענה כי הכל במספס אמת' יסתל' אליהו לתרץ קוסיות איוב וסכה נתן

אורב משפט

משפט צדק

טעם אל האסיפה כי ברחמים גרולים היתה מהם לדי לתת לו תקום לתסודה
וכבר היה מעורר אותו בחלומות בהראות לו העתיד לכה כאמרו כי פחד פחדתי
ויאחיבי וגמ' הענין * וענין התכיפה אינה תלויה כי מטבע הפעמים וסבתם
שהוא הסטן הוא סיבאו על אותו בר כי גם ים כזה חכמה אחר חכמות מהמות
להעירו אל התפיסה ולהכמיח ארוכותו מהרה * והנה גלה אליהוא לאיוב כי
הסטן הוא סבת ייסוריו וכרוץ בא עליו וים מלאך מליץ מגיד ברהקו ויפרשו ממות
ויעלה ארוכותו אחר סנתמרקו חטאיו * זהו הנראה לנו בזה וייסוב הפסוקים
הוא מעיר על אמתת עו' זה ותקנו הרבה דברים לא באו על כן בברו
הראשונים אל כמו סיבתאר למעין בספר הזה והאלהים יספר סגותיו וסגנת כל
בית ישראל וירדכי וירדך כל בית ישראל בכתיב מכותיו אמן וכן יהי רצון אלקים :

שמעו * אליהוא במענה הזה לא
יחרט טענה בת'ונת
איוב כי כבר אמר במענהו הראשון
מה שים בו תיחף לקוסיותיו וכל דבריו
בכאף הם תוכחה לאיוב איך עלתם
ברעתו לומר ככה אף על פי שלא היתה
לו יריעה ברברים סגילה לו במענה
הקודם לזה כי אף על פי שהיה בריק
בעיניו היה ראוי לו להתרחק מלבזור

ויען אליהוא ויאמר
שמעו חכמים מלי וידעו
האזינו לי :

וען אליהוא ב שמעו חכמים
במדינתי *
וידעו * בנכונ :

על הס' ענות ברוך והסרת משפט לרוב הגלות סקרית זאת ההנחה כמו סיבאר
בכאף * ולפי שבררנו הם בחכמה אחר סימטו החכמים מליו והפסוק הוא כעול
כי המעשה היה ההאזנה והחכמים הם היודעים :

כי *
יאמר כי כמו שהחך יטעם
לאכול אף בחיכת המליץ
היא באזן ויכה בזה כי כל דבריהם
בברק אף בהם כפתל ועקם יבחנו זה
החכמים היודעים לברור הכורת
מבלתי כורת :

ביאזן מליץ תבחו וחד' יטעם
לאקלו

כי אזן מליץ תבחו כי כאשר תשמע
האזן דברים נכוחים תקבלם
ותוכל אותם אל הכח הסכלי סיבחו
האמתתן הסקר * ומיך יטעם לאכול *
כי יחס הסכל אל המוסכלות כיחס
החיד אל המוחסות כחוס הטעם :

משפט *
המעטם הכורת הראוי
לחאמן בדרום הזה
נכחון אותו כרי סכרע ביכנו מה טוב
להאמן בזה : ככחרה יכמו נכחטה וכן
בחרתיך ככור עובי כמו בכחתיך * וית
ככחרה לסון בחירה וחסף * וכן אמר
הת'גום ביתרעיו : מסעטי הוא באמר על
הרבה פנים כמו עפירסתי ובכאף הוא
באמר

משפט נבחרה לט נרעה בינינו
ברטוב :

משפט *
יכוח * רעפה ביכוחה
סוכ *

משפט צדק

אורה משפט קסא

טוב • ולא תנטרף להתוכח עם
האלית :

כי-אמר איוב צדקתי ואל הסיר
משפטי :

ואל הסיר משפטי • מלפני מרב
גדלו :

כאלו על כירור הדברים האמתיים
והוכחתם וים מפרסיס נערוך בינכם
משפט ואין כורך :

כי • זהו הדרום שרובה לבאר ליהוא
מהו הדעת הראוי מילתיו בוכ
אחב יגזור שהוא כדיוק בלתי ראוי ללא
היסודות חף על פי שהיה מחוייב לסי
בקכת טגבות : ואל הסיר משפטי •

טימרהו יותר מהמיעור שהמשפט לא היה גזור כל כך ואל הסיר אותן • או רבה
לומר משפטי משפט כרף כי הסרת המשפט הוא הצול כי גם המשפט דרך סתם
ואחר על משפט הכרף כמו ספירסנו למעלה :

על-משפטי אכזב אנוש חצי
בלי-פשעו :

על- פרסי' זל על משפטי סכא סלא
כראוי כי אני כדיוק אכזב אותו
ואומר שהוא משפט סקר • ורא' זל פי'
על משפטי שאני מכקס יאמרו לי כי
אכזב ואין בזה קטירות טעם • וימ
התחטבו מעל משפטי אכזב והלא אכזב
חכי וגו' והכזב פי' הדמבן זל ואמר על
משפט הראוי לבא עלי אני ככזב כי

על משפטי אכזב • ואף על פי שאכזב
בזה שאינו כדיוק גמור • אכזב
חכי • מן גדל הכאכב יותר מן הראוי •
בלי פסע בהיות סלא הייתי מורד :

תוחלתי ככזבה במשפטי וזהו מלם איוב כי טוב קויתי ויבא רע • אכזב חכי • כמו
אכזב מכותי • כי חכי כמו מכותי • ועל אכזב חזות הכאכב כמו מכה בחלה וכאכב
ואכזב ויאכז • ורא' פי' בלי פסע כמו אל הסערה ולא יחטיא כלומר חכי המכות
באים עליו ולא יחטיאו • והככבן שהוא כמו אל בלי עון וזהו שאמר והרבה פכעי
אכזב כי היה טוען איוב סאלו המכות המסונות לא היה ראוי להם ואף על פי
סאזו חטא בקלות כמו שהקדמנו בערקים :

מי-גבר באיוב ושתה-לעג
בפמים :

מי • מי בפולס גבר חכם וכדיוק
כאין סימסותה כמיס רברי' דאיו
ללעג עליהם והוא אינו מרבים אכל
בא' כמיס בקרבו • אולעג על דין הא
סאזו מלעיג עליו והראשון יותר ככון :
וארח • ועתה בעת זקנתו הלך
לחתכבר ברברים או עם

מי גבר • ככבר • כאיוב • בפעלותיו :
יסתה לעג סילעג להראו' ברבריו
סזה הוא דעתו :

פעלי און כי באמתו זאת כמות
כמותס כאלו הלך להתחכר עמהס :
וארח • פעל עבר מן ארח כלומר הלך
בארחתותיהס : להכרת • סס או מקור
מא א 41 1 והפסוק

וארח לחברה עם-פעלי און
ולכת עם-אנשר'שעו
כי-אמר לא יקבן-גבר ברצתו
עם

אדרב משפט

מיצט צדק

עם אלהים

וארח למכרה עם פועלי און עד
 שלשי דבריו הוא מסכים עם
 פועלי און במעשיות: ועם אכסי רסע
 בעיון: וזה כי אחר לא יבדוק גבר
 ברבותו עם אקי - באמרו סאת חובלת
 לארס בהסתרו לו למכא חן בעיני האל
 יתבר - וזה באמרו מה אפעל לך מוגר
 הארס ובאמרו העיני בשר לך כיתקתס
 לעיני :

לכן אנשי רבב שמעו ליחללה
 לאל ברשע ושרי בעול.

חלילה לאל מרסע חלילה לו טמא
 שחשב חיוב באמרו הן
 תמואו עליו זמכא : וסרו מעול וחלילה
 לאל שרי מעול סאמר חיוב וחסבטי
 לאויב לך :

בי פעל אדם תשלם לו ופארח
 איש יבצאנו :

מכונת תחסם ות' לא על בר הסלוח אל התקרים דעת המתפלמי - וגם מכאן
 ים דאיה כי איהוא יצור על יבורי חיוב טכאו על עונות קרמו לו כמו ספי' במענה
 סקודים - ואמר חלילה לאל מדוע כי הוא מרדכו לסלם ארס במרה במסקל
 ובתמורה : פעל - כלומר סדר פעולתו נכמו וכסכדי יקה פעלו וסועלו לא יתן לו -
 זארבריס הנראים מהם באים בקדי ובהזרמן א הארס כארשו וכפעולתו ממכיא
 אוקס ומזימס אליו - לסקו המכאס הוא הזמכה כמו ואת העולם המכיא אליו
 לנתחיה זמינו לותיה :

אף אכנס אל לארשיע ושרי
 לאיעות משפטו

בעלם וממכיא להם טובות לא זכותו אליהם ובאים אליהם כמו בהזרמן וכל סכן
 מלא ירסיע להקיר מהם סוכותיהם דרך עול - זאיסקר ססוא רבן למטה יאמר

זהעסקין הוא כעול: וארח: מעמם לספי'
 זארח ללכת וגו' או יאח' כי חכאן ואילך
 זך בעכת לטעום לעטות כמעסיהם
 אחר סאמר כי לא יבדן גבר וגו' ותהיה
 זו וארח לפי זה הפי' הופכת לעתיר :
 כי - כי אחר היות אכנס חביו בלי
 פסע יתחייב מדבריו כי לא
 זועיל הארס בעפסותו רבן האל סהרי
 לפי הנחתו סוא כסה רכיו וזהרבה
 פלעיו חנס זהו חדרת פעלי און :

לכן לכן ארס האכמיס וביודעים
 הסומכים לקול מלי אסר ים
 לכס לב לרעת פמעו כי מסקל הדעת
 יתברר לכס זיוף זאת האמונס - כי חס
 וחלילה ליחס אל האל רסע ועול כדברי
 אהב הסוען עליו הן תנואות עליו זמכא
 יחסכילאויב לו כי זה יהיה עול ורסע
 לאל סיתכסג עם בריוחיו בתנואות
 ועלילות זסיעד הפסקו חלילה לאל
 מעמות רסע וחלילה לסרו מעמות עול
 והוא ככל לסק :

כי - מכאן ים דאיה סרעת חליותה
 סאפילו דעת הרסעים היא

אף - איפטרט הוא רבן למעלה
 זאמר כי חלילה לאל מרסע
 להכות לב בדיק על סקר בלא עון כי
 זאכמו דואס טהוא מטיב לכדי ארס

משפט צדק

אורב מצלמ קסט

רעו באמת כי מה מסקדמתיו וואמרתיו הנלילה לאל מרסע הוא אמת מחס סאמס
אחר זה בראיות ברורות :

מרפקד עליו ארצה וכי שם
תבל בלהו

מי כבר פי' בפרקים מה סאמר
התרבו בזה וסאז מוזן סקיד
עליו למעבר ארעא ומאז סוי תבל בלה
כלומר מי סקר על האל ונה עליו
לענות הארץ הלא ברמנו עסאה ולא
תהו בראה להרע לבדיותו בד לא
יחבל הארס מעסא יריו ברמנו וכן פי'
החכם רבי לוי זל : ורא זל פי' מי סאז
סקיד עליו בארץ ירמז זל פי' מי סקר
על האל הארץ סיהיה הוא סקר וסאל
סקיד וואמר אליו מהע ככה עעית לארס
ימכא תנאזות עלת לאמר מעסא כרץ הלא הנה הארץ תסליט וסר יעסא כספכו
ומי וואמר לו מה תעסא והרמזן זל פי' מי סקר על המשפט בארץ ומי סם תבל
כלה עליו הלא יי' ואיך יעוהו מעסא : תבל - הוא החלק הקיוסב מן הארץ :

מי סקר עליו ארצה - כי על סקר זה
יעיר מה סכנה לארץ על הארס
סמיהיה מוכנת לכרכו ולתת כחה לו :
ומי סם תבל בלה - סבלה ארץ מן המי'
סחיו מכסים אותה לכורך סיסוב אסר
עקרו סמין האנוסי :

אם - ואס ססס יתכרך סוא מתקסב
בסכאה עס הארס כמו סאמרת
וכי תסית יאו לכך נאס היתה כפירמו
כמו פש' סס למס סיה בא לוי בתמא'
ועליו : רוח סמיה ובסמיו סססכלת
סיה אוסף אליו כי מעני סוא וכירו סיה
לאספה אליו :

אם יסוס אליו לבו - וגם סס סיה
אמת סידקרק סאל על סמאת
סארס כחוס סססרה כרבר - איוב -
רוחו וכסמיו אליו יאסוף :

יגוע - ואס סיה ממס לבו להסמיתס
כמו סטענת אס אסף כסמיתס
אלץ יגועו סנופות ויסובו אל העפר
ימר זלמה יבא עליהם בעלילות : ער
כמו אל - וית אס יסוס הארס אל האל
לבו לעברו בלבב מלס - רוחו וכסמיו
אליו יאסוף בגן ערבו בעס אסר יגוע -
נאיבו ככין כפסס תפסין וררך ורס
סוא :

אם יסוס אליו לבו - וגם סס סיה
אמת סידקרק סאל על סמאת
סארס כחוס סססרה כרבר - איוב -
רוחו וכסמיו אליו יאסוף :

יגוע כל בשר יהו ואדם על -
עפר ישוב :

ואם - ואס תרבה לסכין מעסא זלס
וגו' וכבר איתך דיבר תוכחו'
בינה - סוא מלעל כמו בינה סנינו וסמיהס כווי' - וכל בינה סכמקרא מלכר
אלו סם מלרע למי ססס מס רכר - וית זס מס רבר וסוכן ככין :

יגוע כל בשר יהו - לא סיה סוס ארס
כמלט מן סמיות וסיה מחריב
אח עולמו כמו סעסס במכול :

ואם בינה שמעתי זאת ראיתי
לקול מליו

אודיב בשפט

משפט צדק

האף שונא משפט יחבשוואם
צדיק בביר הרשיע

האף שונא המשפט יחבוס • האתנס
מי מיסנא את המשפט יפסח
את קפר המביאות הזקופר קבתו
בקבתו באופן שהפליח מכהיג את
התחתון ממנו במעלה חס לא יהיה
זולתי במשפט סוד נאית : ואם צדק
כביר תרשיע : ואחר ססתבאר שהוא
צדיק כביר גדול בכלל המביאות אף
תחמכו לרפע ותחמוכ סיעפס חמס
בפרטיס :

האמר למלך בלמעל רשע ארל
גריבים :

חאמור למלך • האתנס ראוי למו
סחוא מלך באמת סכל
עסקו הוא לתקון העיר : בליעל • חסן
בקלקל : וסיסיה רפע אל גריבים •
סיסיה מהג ברפע בענין הגריבים
סיתן עימי במחמס סאית בריך לוכס
סמלך סקרוס :

אשר לא נשא פני שרים ולא
גבר שוע לפגורל ביםעשה
דיו בלם :

אשר • סעיר ססקין : סלא סכא עמי
סריס • במכריס :

זה כזה אף ליוחס אליו עוות סדן חלילה : ככר • למן כפעל עבר על מסקל כנס
חסף : מועי • הוא סהך סרל וסכילי • וססס חליהוא ססתמס כפענה זו אף על פי
ססאר סחכיריס כסתתמו בה ולא סספיקה לסס לתרן קלוכת איוב כמו סעי'
כעדיקיס לפי סחוא לא כסתמס בה על סכר סכסתתמו בה סס סהס סיו חוסכיס
לסעיר סכוכת איוב כזה וסוא כסתך כי סיו מוסיפס סכוכס על סכוכס כ סייס
חומד

האף • הגס מי סחוא סוכא מספס
יחסול כעס וסלא כל מוסל
כעס חוכב מספס הוא וכל סכן סחינו
סוכא מספס וסס כן הוא כחק כמר
ודס סלי איפסר למוסל בהס סיסיה כי
אס חוכב מספס אף תיוחס לסופס כל
הארץ סיסיה סוכא מספס כדק • וסס
כדיק גמור אסר כדקו כראה וכגלה
כעולס תרשיענו חתה לכדך סתאמר
סיעפס רפע לך לכדך • גית האף סוכא
סאמת הוא סהמספס יחבוס • וסרססן
מתר ככך : יחבוס • פי' יחסול כמו לא
אסיס חוכס וכקרח חוסל חוכס לפי
סחוא אסר בני ארס תחתיו • ולכן
קר' עוכר זה יעכור כעמי • יורם עכר:
ככיר • גדול כלסן ערבי :

האמר אשרי ואף אפסר לומר למוס
מלך כעולס סיסיה כליעל
וכל סכן למלכו סל כעולס וכן אף אפסר
סיאמר ארס לגריבי עס אסר ירס
ענוחה לכל סהס אכמי רפע וכל אסר
מתס רפע • וכל סכן למס ית' סמספיע
סוכה לכבי סעולס כרחתמות וכחמלה
אסר לא כסא עמי סריס וגו' • חו יסיה
למלך קסור עס כריכיס ועס אסר לא
כסא וסרסוי חאמר למלך אסר לא כסא
עמי סריס כליעל ורפע למלך כריכיס •
כי מי סלא כסא עמי סריס לפי סחוא
גדול על כל סר ולא יכסרך לחחיקף
חליהס ולא ככר סוע כסעפסו לעכו
לעמי רל לפי סעפסס חיו כלס וחוכב

משפט צדק

אדהב טכפט קסג

אומד להם אימי מרע כדקין ואם כן איח אלהי המשפט. אבל אליהוא נסתתם בת
אחר מהקיר תכוכת איוב במענה הקורס בנתיכת טכה לייסיריו. ואחר מהסה
המבוכה טפן עליו טענה זו רק דרך תוכחת על הרחיבו פה והאריכו למון כנגד
מלכו של פולם מה שאין ראוי לעסוק כן למלך בסר ורס וסיה ראוי לו לקבל ייסורי
במתיקה ולחשוד את עכמו ולא להטיח דברים :

רבע. הסופ והרל יחד ברנע ימותו

כמות זה כן מות זה. וית

רנע מלסין תרביע כלומ בעת המנוחה

וזחו טכא אחריו וחכית לילה. וית כמו

סהלילה הוא כחלק בנקודה אחת כי

מה טיט בין חכי ראמן לחכי אחרין

אינן לו סיפור כן ימותו מיתה חספס

ואיכו בבון. אבל יאמ' כי בעת מהעולם

כלו סיא בהסקט ומנוחה באותו רנע

קבא עליהם חרות אלהים וחמיתס

סתאוס. וכמ-רס דרסו על מכת

בכורות: ינעמו. ורעעו העס מלסון

וינעמו כי חרה לו: ויעבורו: מן

העולם כי הנלך בא והמת הנלך: ויסרו: מן הסמים. או הממיתים מזה

במענה הראסון אשר כבר סורפתין מי יס האביר: וסתקיף. לא בחיל ולא

בכח. ולא יכסרכו להכותו בידס כי אס כרחק וכלימותיו יסירוכו מן העולם:

זית ינעמו בכפקה ותנועה חזקה העס הכסארים אחר מיתת הירם המע. הווא:

יעברו מבייתם לבא אל ביתו ויסידו אותו אביר להוליכו לקבר: לא ביר. כלומר

מת לא ביר והראסון כרהה יותר נכון:

כי. עיני הסיס על כל דרכי אים

כמו סהוא מוסס בויוכו סזה

מכלמו וכל פסיעותיו סה סופר לבמל

ולכנס על כל אחת מהס כראוי:

אין. וכן אי איעמר לארס להסתר

בעסותו סהון כי סכל נלי

וכסני לעינו כמעס ידע מה בחסוכא

וכתיב אס יסתר אים במכתרים ואכי

לא אראכו. וית לעיני הכאת ספוס

כמעס אס יסתרו בקרקע סה והראסון

כרחס יותר נכון בהקסר ספסוקים:

כי. וע אותו כסו לא אסיף עג

עכור

רנע יבתי וחצות לילה ינעמו

עם ויעברו ויסרו אביר לא ביר:

רנע ימותו וחכית לילה. וכזה

הקבאר סלא סיה דבר

טכני אלא מספט חלקי ינעמו עס.

באופן מהתנעמו ולקו בס העס סלא

סמ בכורות במסלחת מלאכי רעים.

ויפבורו סמסחיתים ולא באו אל כתי

יסרהל לנגוף. ויסרו אביר. בכור

ערעה. לא ביד. טבעית וכל אלה לא

עסה אלא כמשפט:

העולם כי הנלך בא והמת הנלך: ויסרו: מן הסמים. או הממיתים מזה

במענה הראסון אשר כבר סורפתין מי יס האביר: וסתקיף. לא בחיל ולא

בכח. ולא יכסרכו להכותו בידס כי אס כרחק וכלימותיו יסירוכו מן העולם:

זית ינעמו בכפקה ותנועה חזקה העס הכסארים אחר מיתת הירם המע. הווא:

יעברו מבייתם לבא אל ביתו ויסידו אותו אביר להוליכו לקבר: לא ביר. כלומר

מת לא ביר והראסון כרהה יותר נכון:

כי. עיני הסיס על כל דרכי אים

כמו סהוא מוסס בויוכו סזה

מכלמו וכל פסיעותיו סה סופר לבמל

ולכנס על כל אחת מהס כראוי:

אין. וכן אי איעמר לארס להסתר

בעסותו סהון כי סכל נלי

וכסני לעינו כמעס ידע מה בחסוכא

וכתיב אס יסתר אים במכתרים ואכי

לא אראכו. וית לעיני הכאת ספוס

כמעס אס יסתרו בקרקע סה והראסון

כרחס יותר נכון בהקסר ספסוקים:

כי. וע אותו כסו לא אסיף עג

עכור

כי עיני על דרכי אים וכל
צעריו יראה:

כי עיני על דרכי אים סכל אחר
מהס סחא כמעס ארץ מכרים
וחנה בזילתזה. וכל כעריו יכאה.
במה סהרסיעו כנר יסרהל:

אין חשך ואין צלמת להסתר
שם פעלי אין

אין חשך ואין קלמת. כי אמנס
אין

אחדב משפט

עבור לו והוא דבק עם רגב ימותו
ולא יבסרך למד אליו עור * יום
עחסים חמרים והכנף מה עטירם
רמי' זל כי המ' אחר שהוא ממש בכל
העולם ועיניו על כל דרכי אים חי' לות'
עליו סחוא מסיר ממעטט כי לא על
האדם ימים עין וכפע ררך תחואות
ועלילות ויחד מאמר חסא כמו מטענת
אתה איתב כשהוא הולך. אליו להמפט
וא להיאכח עמו על עזו דק כמעסה
זדעס ופלט לבבי ארס לא יטפול על
עמס * והוא עי' כחות לכחמתיס ברעת
אזכובכן עי' סלמכן זל עור זס למת
דבי ותוספ' כמו ויבך על כוארו עור *
ירע * הנכון כזה שהוא בקמר
למעלה עם אסר לא כסא

עמי פריס * יאמר כי המ' הוא מסבר
ומרכץ רביס וככבי' ארץ חקר למטער'
ועמד אחרים תתקס כי רוד הולך ודור
בא * תחתס' כות במקומס: ירע * כמו
תדעס כמנס ברזל * רע התרועעה
ארץ * כביריכי' כמו אכירס אדירים *
והוא בתסקלס :

לבן * כי הוא תרועע הכבירים לעי
סחוא הכיר מעמיהס הרט'
והעך ליל סמתס וכנסף סקס יורכאס
ברגע * מעבריהס' כמו מעמיה' למסון
תרנוס ועמסו ועבריהס ביד סאלסיס *
והלמכן זל עי' סחוא טכ לסזכיר חמת
המ' * ואמר כי יטבר וירוכץ כבירים
גדולים וסנוכיס ועמד אסרס במקומס
כי יסיר מעבד'ס ויחפסס בלילה כחמר
תקס : וירכאו * במו תטב אנוס ער
דכא והמס' זל עיר' וספך לילה ספך
אחרס ללילה :

תחת * סלמכן זל עי' ספיקס
למת

משפט ערק

חיץ להס התכנלות סל חסך וחסרוך
יריעה ולא גם כן כלמות סל כובר
הלב וחזוק להסר סס פועלי און *
להתככל מהתקס סעמו לישראל :

כי לא על ארשי ישים עוד להלה
אל אל במשפט :

ירע בבירים לא חקר ויעמר
אחרים תחתם :

כי * לא על אים ימים עוד להלך
אל אל במסמס * זגס כי
סבר טלב וחזוק ססוסף וסס עליסס
לא סס ולא סוסף להס יכר הרע לחסוא
אכלכתן אומץ לכ לקבל היסורין ולא
ייראוס וכזה לא תנע אותס סלא יסוכו
מן סחסא לכבס סל ית' כאופן סכסכת
זס יהיו עתידס להלך אל אל במסמס
ולתת את הדין אכל פנס אותס על מה
סחסוא ברנוכס בלכר * וכך עסה גם
לישראל כי אמתס ירע כבירים * החית
דכיס מגדולי ישראל סלא כחמו לכ
לסוכ בתסוכת ולהתפלל * ועמד אחר'
תתס * ססז כחוכס כריקיס ויעתק
ותעל סועתס אל האלהיס :

לבן יביר מעבדיהם והפך לילה
וידבאו : תחת רשעים ספקס
במקום ראים :

לבן * יכיר מעברכס * לכן ססניח
על מעבירכס בחמד ולכביס
כאמרז וגם ראיחי את הלחץ וגו' *
וספך לילה וירכאו * ולזה סרכאו אסמר
כהסך הלילה לכר סיוס חס אחר חמת
סלילה * וכמו כן תת רעעיס ספקס *
וכער

משפט יצחק

אודהב משפט קטר

ונער מרבה וחילונתחת דרעי ישר מעלו
ממס * במקום רואים * כאמרו וירא
ופרחל את מכרים מת על פעת היס :
זיספוק כפיו וואמר כי הסס ית' וכה הרמעים תחתם זכמקום רואים כריפיראז
אחרים ויקחו מוסר * וימ תחת מהיו רפעים בפקב נפיוסם למפל במקום דואים
והתרם דרמו על אכסי ברוס :

לסון במלאת הפיו כלומר במקום
הרמעים סהפך הספיק כל טוב לאלו
הכבירים ומרוב העובכה בעטו על
בן ירוע יאונס והבכוז פהוא לסון
אשר על כן כמו על אשר
כמו כל כי על כן סכתורס
וכי אשר אחרים הם כלומר הניע להם
זה העונם על אשר פרו מאחריו נגמר
העין :

אשר על בן פרו מאחריו ובל
דרכיו לא השבילו

אשר על כן פרו מאחריו וזה עמס
כי אז רבים מיפאל פרו
בזה מאחרי האל ית' כאחריו ימרו על יס כנס סף סחטכו סיעלו מכרים אחרים
זכל דרכיו לא הסכילו לא נתנו לב אל עלאי האל ית' מעסה אז כים וסחוק את
לב מכרים סיכמונו כו כדי להטביעם מס לכך רבה פיראז אותם תחיס ומנבעים
במרו מכרים הרעים באחריו מריו מכרים אשר יגורת מפניהם זכאמרו וירא
ופרחל את היר הגרולה אשר עסה ה' במכרים וייראז העס את ה' :

אשר על כן פרו מאחריו וזה עמס
כי אז רבים מיפאל פרו

להביא עליו צעקת דל צעקת
עמים ישמע!

להביא עליו כעקת דל סיתפלל
סימרתו בכמו אלה
וכעקת עכיים זממע כאמרו והסיר
ה' מתך כל חוליו וכל מזוי מכרד' הרעים
אמר דעת :

להביא - בקטר למעלה לא הסכילו
דרכיו פאלו ססכילו
זאותם לא היו גזלים זעוסקים הדלים
והעכיים להביא לפני הסס כעקתם :
זהוא - וקוא יספיקם הרלים מיד
הרמעים ומי זרמיע
וירעם זאותם זרמיע כמו זרעיים - כמו
זהרמעים כים בגרם כי הסקט לא יוכל
זנכל אשר יפנה זרמיע - ויבחר עמי מן
הככיר אשר ספך ומי יסורנו ויראם
בכרתו להוסיפו מיד הל - וכמו זמורנו
סכ אל כרת האים סהוא אז על פכת
האל ית' : זעל גוי פלס זעס רב ועל
ארס יחד יעסם כן בכלס יחד כי
ססנתו היא בערט בני הארס כמו
בכלל המין :

זהוא ישקט יומי ירשע ויבחר
פנים ומי יסורנו זעל גוי ועל -
אדם יחד :

זהוא יספיקם אתי פרחל כאמר
נחית כספך עסונו גלת
זמי זרמיע - אף על פי סהיו כחוכס
דמעי

אורב טשפט

במלך - רחל פי' כי לא יחלף
 ארם חנף חלא ממוקם
 עם כדי להנקם ממנו יורסי זל הקטר
 הפסוקים כי לא היה לך לומר למלך
 בלועל ורסע מפני מראית ממלך חרם
 חנף כל רלים ממוקמים טל עם
 וענס • והרמבז פי' מהוא נקטר עם
 ירוע כבירים • יאמר כי חסס ית' ירכא
 הרסעים כדי טלא ימלך חרם חנף
 וממוקם עם ממוקם ונלכרו עמיכיהם
 ציד הרסעי' עם' כן כי יחמול עליהם •
 יש להבי לוי בן גרסום בפסוקים חלו
 דרך ככריה חכמה מדרך הפסם :
 ב' • פי' רפי' זל חץ ראוי לומר לו
 בלועל ורסע אבל ראוי שיאמ'
 לו נסאתי ונבלתי יסירך ולא אחבל
 זאמחית עוד מעטיו וכך ראוי לו לומר
 עוד בלעדי אחזה וכו' • ורא' זל פירסו
 על ררך זולסון תמיהא כלומר היוכל
 חרם לומר די לו לא ארכה יותר • וימ
 כי סחף חל חל נסא ידיו וחמר כי כל
 מעטיו ביוסר ונא חבל מעטיו ואם לא
 בלעדי אחזה אחה הורנו ואז אחתיה
 כלומר כי טוא בדיק בעיניו • והרמבז
 זל גם כן פי' מהוא סב אל המלך החנף
 כלומר היוכל לומר לו נסאתי את העם
 באשר יפא חלומן את הניקק ונא אחבל
 אחזם או לא אחבל סלמותיהם • לא
 יוכל לומר כן אבל בריך שיתודה על
 חסותיו ויאמר בלעדי אחזה • וימ כי לחל
 חמר חמר נסאתי פסע ולא אחבל בריך
 שיאמר חרם בלעדי אחזה • וכך פי'
 רבינו זל חלא סהפכו לפנים אחרים
 על פי דרכו ואין דרכו ככונה בנה
 והראשון יותר בכון :
 בלעדי • ובלעדי אחזה במכותיך
 אחס

משפט צדק

רסעים • ויסתר מכים • מחזרים חף
 כל פי סאמרו חנוסה כי ה' נלחם להם
 ומי יסיבמו • מתספטו זה • על גז ועל
 חרם יחר • וזה בככת הגוי טל מזרים
 סהיה רסע גמור ובככת חרם טהים
 אזמלך ישראל סהיה כדיק גמור :

במלך ארם חנף כמקושי עם

במלך חרם חנף • וככז ענס את
 המלך טלא חמר ו' הכדוק
 כי חס בדרך חסיות כי לא מלכו :
 ממוקם עם • וענס העם כחמיהם
 בגלגליהם כאמרו כי ארץ גלגלים היא •
 וכזמתם כאמרו כמעט ארץ מזרים
 חסר יסבתם בה לא תעמו • ואתה
 חיוב סירעת כל זה וראית סהאל ית'
 חפץ בהכנעת ותפלת החרם למה
 מלכנע לפניו להקורות ולהתפלל :

כי אל-אר האמר נשאתי לא אהבל

בלעדי אחזה אתה הרנו אדם על פעלתי לא אסף

כי חל חל האמר נסאתי • כי האמס
 לחל ית' סאמר לקיץ סהיה רסע
 גמור נסאתי כאמרו הלך חס תיסיב
 טאת : לא אחבול • מברות וחבל חון :
 הלך חוכיח בפי וואמר לפניו • בלעדי
 אחזה אחה הורני • כי מתחרט חני על
 מה סחטאתי בבלי רע' : חס עול פעלתי
 לא אוסיף • ומקבל חני עלי טלא חטט
 להכא : המעמך יסלמכה כי מאסת •
 האמס מאסת לעסות זאת סהיית ירא
 סכאשר תורה הית הח' ביקח את ככסך
 אז קבתם להסרע חלא ברברים חרכו
 כאמרו

משפט צדק

באמרו קחו עמכם רכרים וסובו א' •
כי אחת תבחרו לא אני • אחת תבחר
וזמסוט אס ראוי להודות החוב לכעל
חוב כזה ממסתלס ומתקיים ברברים:
ומה ידעת רברי • ואתה אמור מה
סירעת נגר רברי אלה :

המעמד ישרל בנה בייסאָת ביי
אתה תבחר ולא אני ומה ידעת
דברו

על עונך כי מאסת חיך ואמרת מאסתו
בני ארס מואסים טובה גרולה מפני רעה שלא יוכלו לסבול אותה כענין לא הס
ולא סכרן • ואתה תבחר ררך זו ולא אני ולא סאר בני ארס • ומפני סכטלה רעתך
אכל כל ארס לא יסדר אותך הססית • כפי רעתך כי הוא יורע סזהו היותר טוב
מאסר תבחר • ומה סירעת להסיב על רברי רבר וזה כמו סאמר לו במענה
הראסון אס תוכל ססיכני ויס פירוסיס אחרים וזהו היותר רכון :

אנשילבב יאמר לו ונגבר ה'כם
שמעלו

אנשי לבבי חבדו איוב סוקים :
ונבר חכס איוב : אסי אומ'
בפניכס לאל ית' :

איוב לא רברעת ידבר ורבריו
לא בהשכילו

אבי יבתן איוב ער נצח ער
תשבת פאנשי און :

אבי • סכסמים : יוכח איוב ער נכח •
אס היוו רבריו ער נכול הנכות :
ועל סמכות באכסי און • ומה היה
קסיב אס היה מתוכח עס אנסי און
הכופרים בהסממת האל אס היו רבריו
מססימים לרעות הכופרים :

אורה משפט קסה

אתה חורני בהס ועברות ספעלתו לא
אוסף עור • או יאמר מתורה לפיך
על סנעלס ממני סתורני ררך סמכות'
ואתו און סאכני יורע אני מתורה סלא
אוסף • ויתקסם לכס כל אחר
מהפירוסיס סכזכרים :

המעמד • כמו הממך ומכינו עס
בתקוס מן וכמו ותסי
מסכררך סלימה מעס יו' : יסלמנהו
לסון ספלומין כמו לי כקס וסלס יאמר
האס ממך ומעכרך יסלס האלך רעה
לא לעולס אחיה • און ררך הסי כן כייס
מפני רעה סלא יוכלו לסבול אותה כענין לא הס
ולא סכרן • ואתה תבחר ררך זו ולא אני ולא סאר בני ארס • ומפני סכטלה רעתך
אכל כל ארס לא יסדר אותך הססית • כפי רעתך כי הוא יורע סזהו היותר טוב
מאסר תבחר • ומה סירעת להסיב על רברי רבר וזה כמו סאמר לו במענה
הראסון אס תוכל ססיכני ויס פירוסיס אחרים וזהו היותר רכון :

אנשי כל מי סיסלו לב לרעת ואון
לסמוע יאמרו לי אחר
ססמעו רברי כי זה הוא האמת רברר
וכל רברי איוב סס רברי תהו כי לא
ברעת ירבר :

איוב זהו מאמר אנפי סלבכ כי סכירו
אחרי סמעס טענותו כי כל
טעמתיו היו בלא רעת ולא ססכל ורזל
במרסו' אחר סזהו למור זכות לאיוב
על סהטיח רבריו כלפי מעלה סמתוך
כערו לא ברעת ירבר :

אבי • ית אבי מגוד אבה כלומר
רכוני וסככון סהו קריאה
אל ססס ית' • יאמר אבי סכסמים והי
רכונך סיכחן איוב בטענותיו אס סס
אמת אס לא סיתגלה לעיני סכל כי
הוא על סמכותו בערת אכסי און
סארה לחברה עמה וסחכונת סהספלל
אליהו לסס ית' סיוכח בין ססיסס
מכ א 1 42 ויגלה

אודוב משפט

משפט יצחק

דגלה מקדחת תשובותיו וית כי אחר חבי כנגד אחד מהחכירים או כנגד אליהם
סגורל - וית יבחן חיוב במהאוביו עד נכח שלא יכורו ממנו חסמי פסטיב תשובות
אזניו אף והסוד דברים כלפי מעלה - והראשון יותר נכון לפי טויות - כי אף זה
דרך המתחמטים :

כיוסף על הטאתו פשע בעינו
יקפוק וירב אכריו לאלו

בי יוסף על הטאתו פשע - כי אמנם
על הטאתו אחר עליו כעגם הוא
עתה מוסף פשע ליהם עול לאל ית' :
בחינו יפוק - בימם חברת נותן ספק
בספגת האל ית' : וירב אמריו לאל -
לכסיד דברים נגד אולי אחר זה על
בר הויכוח לא פתהים דעתו כן :

כי - החכם רא זל פייספוק לסוף רד
מן אס יספיק עפר שומרון -
ואחר למס אבי רונה סיבחן חיוב לפי
ססוא מוסף על הטאתו פשע טאשי' בין
אדם לחברו יהיה די למוסף על הטאתו
פשע כי אס יואמר הודם לתבית תרבה
פכני חסמים בזס ספק ודי להרבות
ספע וכל סכן בידכס אמריו לאל בזס -
והדמבן זל פי אונתו לסוף ספק חסיכס
כלומר כי תוספת הפספ הוא סמספק
עלינו אמרתינו ורבי לוי זל פי לסוף
יוספוק את כפז ססוא בפרהסיא סוא

מופק את כפז ומרבה דבריו לאל - וסכס אחר יוסף על הטאתו פשע כי אליהוא
ידאז כי עד עתס סיס חיוב מונב ועל ססגנות באו יסורית והיסס הוא פוסע
ומוד על הסות סדרים וכבר פירסתי זס בפרקים - וכמדדס פירססו כי אחר
אליהוא כסס חיוב ואמר לב מס לכס ולרברי אף אמנס סניתי אתי תלן ססונתי
ואינו יודע סלס כעגמים סלס יוסף על הטאתו פשע ביכס יוסק ססוא מספיק
לב עטות על אחר סוא מרבה זל ואס סותיקי בגידתו סל תקו' והוא סדרס סגון :

וען אלהו ואמר :

הואת השבת למשפט אפרת

יצחקי מאל :

וען איהו הזאת חסכת למספמי
האמנס חסכת
סיות זס כלות : אמרת כרקי מאל -
כרקי רב מכדק האל :

הזאת - בזס המעכס סוסיק אליסוא
לסוכס חיוב על הפליגו
במרי באמת כי הוא יותר כרקי מהל
כי במעכס הראשון תירן קוסיות
ובמעכס ססמי חקס אונת על אמרו כי
האל ססדי מספס - וכזס סג' סוסיק
חסיס על הזאת כי הוא יותר כרקי
מהאל - חס סססוק סוא קוסיה גרלט
אל המעכס זל ססועיס על חיוב
סלק סססגחס עד ססוכך הדימן

לכתוב סאן סואיב פעס יואמר כי האל ייק לו לרעת כאלו יחסכה לחיוב לו
פעס יואמר כי אף ססגחה לאל באיסי סספליס - איהס האמת בזס ככר ידעתס
מרביתו במס סיקיס כי חיוב לא סלק סססגחה מואיסי סספליס וכל סענתו
סיקס כי האל מדיקסו כלל מספסס באיב המדיק לארבו - וזס פי סססוק הזאת
ססעכס

טענה סטענע פארה בריוק יותר מהאל חטבת סהיא גזירה כודקת ומסענו ככזן : ברקו • הא ססי ומאלהוא חסר והראוי מכרה אל כלומר יותר טוב מכרה אל כמו ברקא ממני כלומר יותר ממני :

כי • והבאת ראייה טוהה יותר בריוק מהאל ממה טאמרת מה יסכזן לך • ודרך הראייה הזאת פיה פאס היו אליו הייסורין באיז מהאל ית' ברספתי ובברקתי היה מקבל ממני כופר על המרי הקרוס ולא היה מביאס עלי אבל מאחר שאיז מקבל ממני כופר כראס פאיני מחוייב והוא מביאס עלי דרך סכאה וזהו טאמר כי תאמר לאל מה יסכזן לך כלומר מה סכאה אפעס לך • ומה אויעיל אליך כופר על חטאתי יומס מחטאתי כמס וסכלח לו מחטאתו סהוא כמו על • ויס פ'י אחרים וזהו סכזן •

בריתאמר מה יסכזן לך מה אויעיל לאל ית' ספעס ברק ומספט : ומה אויעיל מה חטאתי • ומה אויעיל לו בכרותי יותר מה חטאתי ולכזן לא היה זה כמעט אבל סהאל יתבר' לא יעסס מפסט כי אמרס סאיז זה ססדוק בחוקו מאחר סאיז זה מועיל ולא מוזיק לו אבל ראוי סלא יפנה לתכלית ספל בלתי מניע אלתי :

וכן אמר התרבוס מה יסנה לך מה כורך אית מן סורחני והנה אויב אמר זה באמרו חטאתי מה אפעל לך כוכר הארס ספי' מה אפעל לך ותכפר בו על עוני כמו ספירסתי סס :

אני • על טענה זו אסיכך מלין לך ולרעך ססתקולך וכמרותה סהודו לך או אומר זה כנגד אלישו טאמר החסץ לסרי כי תכרך כמו ספירסנו כפרקים הקורמים :

אני אשיכך מלין ואת דיעך עמך •

הבט • זה הפסוק נקסר למטה • יאמר הבט סמים והסחקים סגבהו למך כי ספסיק כפול ותראה גבהות למראית עיניס וכל סכזן רוממו' כורא ונסגב סהוא גבוה מעל גבוה רוממות מעלה וככור : וסוד • כמו אסורינו ולא קרוב לסוף ראייה • גבהו חסר סין וסראוי סגבהו :

ססס פילוסופי האמ' סמסכתי' עמך כזה :

הבט שמים וראיה וישור שחקים גבהו כמך :

וכן אמר התרבוס מה יסנה לך מה כורך אית מן סורחני והנה אויב אמר זה באמרו חטאתי מה אפעל לך כוכר הארס ספי' מה אפעל לך ותכפר בו על עוני כמו ספירסתי סס :

הבט סמסיס וראס • והוא הרקיע ספעס גיוס סני הנקרא סמים : וסוד סחקים • ססס סמסיס העליונים : גבהו ממך • והנה סניסס

אודב טשפט

טשפט צדק

אם חטאת מה הפעל לכו ורם
פישעיד בה תעשה לו!

אם יואחר סהוא נבזה ואתה כמוך
ואין לו תועלת ברסעך
ובכרקה לא תתפאר עליו בכרקה

כן כתב רמי זל או יואמר איך אפשר לטעון סהוא באיכה מתנהג כמך והלא
כרחוק מזרח ממערב רחוקה מדרבנותו ממדרגתך וחטאיך ופסעך אינן מתיקן
לו כלל סירבה להנקה ממך יזית הכס נובה סמים אס תוכל לעלות סס להזקיתו
אס חטאת כלומר איך הכזק אלא לפכמך וכן אס כרקה ולא תועיל ותזיק כי אס
לאים כמך ולעמוקים אסר מסועים מזרוע רבים תועיל צדקהך וזהו הקסד
הפסוקים:

אם צדקת מה תהו לו או מה
בידך יקחו

אם וכן אס עסית היוסר אינו מועיל
לו כלל סירבה להנקה ממך
על סלא תועלת אותו בכרקה או מס
מתנה הוא ליקח מידך על דרך אס
ארעב לא אומר לך:

לאיש כפורה רשעה ולכן אדם
צדקהה:

לאיש איך הרסע מתיק ולא הצדק
מועיל אלא לבני ארס לא
לסס ית' ואס כן איך לטעון עליו סהוא
מתנהג בסנאה עמך על הייקך אותו
ברסע ובהסרר הצדק: לאים כמך
כלומר לכסר ורס קירץ מחומר כמך
לא לכסס יתעלה:

לאיש כמך לכן ארס ועס כל זה
כסתביט ותתכונן בהס
תראה סכל פכלתס ותכופותס מסורר'
לכורך הנפסרס הספלי לא לזולתס כי
לא יעסן הסתכות בעבמתס ולא בעליוני'
מחס ולא וכיוור סיהיה הסרר זולתי
מן האל ית' וככן עס רב גדלו יפנה
אל הספלים וכפסרס:

מרב ואת אס כן אתה מסלק
הסנחה אחר סהכרית
והרסע לא מועילים ולא מתיקים לא
ואכ למת ימניה עליסם בגמול ועונם
וחלא אינו מועיל לו כלום ולא מתיק
וסרי אתה בורה מכפירה חלומה
לכפירה חוקה סהרי אנו מאמת
הסנחה ואתה מסלקה דע כי אינו
כדכרך כי אנו מאמת להסנחה עס
הנחתו הזאת כי ססו לסוכת ככראו
הוא ממניה להכיל עמוק מיד עסוקו
וירב עסוקים עסוקיהם מזעיקים
אותם והס מסועים מזרוע רבים ספי'
מסניה לענמם עסוקיסם ולסמור אותם
סידס: יזעיקו יוכאל לסנים: רבים
גדולים

מרב עשוקים יזעיקו ישוע
מזרוע רבים:

ולא אמר איה אלוה עשי נחן
זמירות בלילה

מרב עסוקים וכעיקו ועל מה
סאמת סרכים בועקים
מפמי בעלי זרוע ואינס נכסס הטעס
הוא כי לא אמר סוס אחר מחס איה
אלוק כוסי הכותן זמירות בלילה
עעס רוב ככבים הנראים בלילה
מורים גדלו וטובו באופן סראו למיר
על זה לסכיו:

גדולים כמו רבי המלך : מרב כמו מגדולת או יהיו במשמעם רבים ממם * ולא * והרסע העוסק היה מכלק ההסגחה ולא סם אלהים לגדו לאמר איה אלוה עימי ולתא העוסק זה החלוט וסווא רואח אונתו ובא על דרך אחר גבל בלבוז חוץ אלהים * ולכי מזה העוסק הוא כופר ביריעת האל ית' מראש הסגחתו בו חף על פי סרסעו אינו מדיק לחל : בותף זמירות בליה * הוא האלוה סזכר ופירסו רזל לסון כריתה מן כרמך לא תזמור סהוא מכרית הרסעים בליה כמו ספסס להמרפל וחביריו * וית לסון מזמור כמו מוכחי בקר וערב תריץ ולתא בליה לפי סאזוס גראיס הסכבים כמו סאמר כי ארשא סמך מעסס אככעותיך ירח וככבים וגו' והוא כמו הללוהו כל ככבי אור * וית אונתו ססר לא וסב אל ולא אמר איה אלוה עימי כלומר ולא בתף זמירת אלל בליה סררך בני ארס להורות לו באותה סעה * ואמר ביוסי לסון רבים כדרך יסמח ישראל בעוסי וית אונתו כנגד העוסק והעוסק וסווא טעות סאס כן היה לו לומר עוסנו :

מלפנו * סב למעלה ולא אמר איה אלוה עימי סמלמרנו

מבהמות ארץ : מלפנו * ססר אלף והראוי מאלפנו לסון למור מהתרבוס * וכתב הרמבן זל כי האל למר אונתו לרעת אונתו ולהתחכס במעסיו יותר מהבהמות והעופות על כן לא רבא

מלפנו מבהמות ארץ ומעוף

הישיבים יהבנו :

מלפנו מבהמות ארץ * ובלעדו זאת נתן בנו כח סכלי יותר ממה פנתן לכל סמר בה :

סכרע איוס את חכירו באמר סס בטבע הבהמות והעופו' למרוף ולררוס כל ה' אס חברתה לפי סאינס מכירים יוכרס ולכך לא יקפיר על מעסיהס * ויהיה מבהמות ומעוף כמו יותר מבהמות ומצוף * ואיפסר ססווא כמו סאל בהמות ותורך ועוף ססמים ויגד לך * סמהס אכחנו לומרים במה חכמות בהסגחת האל ית' בספלים כמו סהקדמנו בפרקים * וגס למרנו כמה דברים בהסגחות זס העולס על דרך היוסר על דרך אמרס זל אלמלא בתנה תורה למרנו בניעות מחתול גזל מכלת עריות מוכס דרך ארץ מתרכנול סמפיים ואחר כך בועלי' וזהו כוננת החכמים זל בעי' סכוס זס אמרו מלפנו מבהמות ארץ זו עדרה סכורעת ומסמנת וגו' וזהו ירע סור קנחוו וגמר סענין :

שם * ואת' סנה סחוס סותר זה בי אכחנו רואים סרבה בעוקיס ואיכס כעניס וסאס כן איה ברקת האל סאתה מכריק אונתו ברינו * רע כי ססכה בזה סווא כי בני ארס סכועיקי' ואיכס כעניס אינו מפני סלקי סהסגחה ולא מפני סתנהגו עמהס כסכחה אלל סקמרו סקרוס להס כהועיקס

שם יצעקו ולא יענה כפני גאון רעים :

שם יצעקו ולא יענה מפני גאון רבים * ולכך לא יענה מפני רעים כי יצעקו סס לככי ארס ססומעי' ולא יכונוו ולא יפעקו אליו כלל :

אוהב משפט

משפט צרק

בזעיקים העמוקים כמו סקרים הוא גורם להם הסתר פנים מלא תקובל להם תפלה בעת ברתם כי אם באותו מקום שהם מזעיקים העמוקים תבא להם ברה ויבעקו אל ו' בכר להם ולא יענם • ולמה יבעקו מפני גאון רעים אחרים שפלה בהם השולחנים מהם מפני מה שעמו אל העמוקים שעסקום וכבר פירסמו בפרקים כי הם' מכליו דרך רעע כרי להנקם מרעע אחר וכל על דרך על דחטפך חטפך וסיף מטיפך יט: פתח כמו שפירסתי פס • ואיפסר שהוא נקסר למעלה יאמר כי מרב עמוקים יזעיקו מייסר העוסקים ויבעקו ולא יענה • ורמ' זל פי' כי העמוקים לפעמים יבעקו ולא יענה מפני גאון העוסקים לפי שהם ית' מאריך אפיה ונביה דיליה וזהו שאמר אחר זה אך פוא לא יעמא כלומר מיר לא מאריך אפיו • ואינו כקסר יפס :

אך שוא לא ישבע אל וישוי לא ישורנה :

אך פוא לא יעמע • וגם פלפעמים רבים אומרים רברי תפלה כמו מדברים עמוהים היא תפלת פוא פלא יעמע האל אותם שאינה אלא מכות חכמים מלומדה • ומרי לא יסורנה ולפיכך גם שהוא יכול להוסיע מזרוע רבים לא יסורנה ולא יפכה אליה :

אך ביד תאמר לא תשורנו דין לפניו ותחולל לו :

אף כי תאמר לא תסורנה • וגם שתאמר פנס אתה לא תעני מהותו ולכן לא תרע לכונן לו תשלחך דין לפניו • ראוי שתדין את עונותיו לבר חוכה ותתורה עליהם לפניו יסיה אסר יסיה זה הנמכח הממכח יתחולל לו • וקום אליו כי חפץ חסר הוא :

ועתה בראין פקד אפולא ידע בפיש מאד :

ועתה כי אין פלא עשיתי כן • פקד אפיו

אך • וכעתה פוא היא ועל חכם יעונו כי כררכה יעמא להם • וכמעטיהם יגמול עליהם : יסורנה • מכ אל הכעקה או דברת הסוא : אף • אף על פי שתאמר פלא תסורנו לאל שאין לך יכולת לראותו כי לא יראנו הארס וחי וזהו שאמרת סמל בעשותו ולא אחו • הספט לפמו ותסכול השול בסבילו : דין כווד : ותחולל • למון חיל • או יסיה למון תקוה ותחולל • זה נראה יותר נכון מכל מה שפירסו בפסוק זה • ועכץ חקסר הפסוקים כי האל ית' אינו מסתיר פניו מעקת הכועקים אלא פונם על מרי הקרום ולפי מעקתם היא פוא ומרמה אך המקום אליו ומקבל יסוריו בחכה הסם פומע בצקתו אף על פי שאינו רואה אותו כי אין יכולת ביר הארס לראותו :

ועתה • ית ועתה רע כי אין ואפס הוא מה שפקר אפיו האל עליך כאלו לא ירע האל כרבנו רעך או יחזור ולא ירע אל אויב כי לא ירע רבנו עונותיו • וזהו שהיחמה כי כבר אמר כופר זה באמתו ורע כי יסיה לך אלוה מעונך ולא קבל ממנו אויב ואיך מתק

משפט צדק

אחד בשפט גכח

אזו על הטאתיך ולא ידע ולא הסגית
בפס מאר ככאב הגדל מאר מבלי איז
תפוכה וזכה הלך וגדל :

סתק לאליהו וזאמפר סוירה בז איז
לאליהו לכי סלא אמר זה על דרך כופר
כי כופר אמר כי תקף לייסוריו היה
חוטא חטאים גדולים כי לא היה רואה

כופר סמררבי סמ' הוא להארך. אפו ואליהו אמר כי גרוד העונות כסאמפס
מעט מעט היו באסן מהרבוי סהיה ראוי לפונס יותר חזק מאלו הייסורין וכבר
תירץ לאיוב מה סהוקסה לו על אריכותו וההמתנה כי איכה דרך סנאס רק דרך
אסכה כמו סהקדמתו ולזה קבל איוב זה מאליהו ולא קבלהו מכופר וימ כי
איז וכרנע יפקוד האל אפו על הרפע ולא ידע כריבו בניו סלא יפרה ולא ירבה
זית ועתה כי איז רעת כאיוב פקד אפו וכעט כייסורין לא ידע ברבוי סכרו על
ייסוריו אלו או כממתה כסתבא אליו אחר זה ויהיה בפס סמר לזן מן ויכנס
ואינו ככזן אבל הוא לספן רבוי מן ויכאתס ופסתס ותרבוס פרס פוס וית אורו
נקשר ופתה לפי סלא סתחוללת לו פקד אפו עליך וסראספן יותר ככזן ויס
דרך נכדיה להחכס רבי לני כג זל בכל זה ואינה סולכת בדרך הפסמ ולא בדרך
סאמת :

ואיוב הכל יפצה פיהו בכלי

דעת סלין יכברו

זאיוב הכל יפכה פיהו ולכן איוב
הבועק פוכה פיהו כסבל
מלין יכבר מטיח דברים כלפי מעלה
ככלי רעת מכלתי סידע על מה :

ואיוב וזאיוב

כאמרו כי האל ינות
מספט ובכלי רעת ולא תכונה ירבה
עוד תלונה ורברי דופי כאמרו כי הוא
כדיק יותר מהאית כי על סתי תלונות
אלו תפס אותן אליהו כמטי מעניס לו
כמו ספירסתי :

ויקף אלירגא ואמר

זיוסף ימ סלפי סאיוב אמר סלמט
מעניס כאמר בטלמט

מעניס ראמניס סל אליהו ויען ולפי ססוסף מענה אחר יותר על איוב כאמר
כו ויוסף ואלו היו מעניס סל אליהו סמכות למעניס סל איוב על ראספן ראספן
היה יפה אבל אינו כן וית סהטלמט מעניס סס כנגד סלמט רעי איוב זה
הרביעי היא תוספת וזהכזן כי ער עתה רכר אליהו סלמט מעניס מחונייכיס
מחורסיס סראספן לתרץ קוסיות אעב וסמטי תוכחת מגלה בטענות חזקות על
הרסיפנו מספט האל וסב בתוכחת על כרקו נפסו ממנו וזף על פי סהתכירים
הוכיחוהגס כן על זה לא היתה דרכס ככונה מהס לא תירכו יפה קוסיות איוב
ואיך וכיחהו אבל אליהו אחר סתירץ קוסיותיו באן תוכחותיו על ככזן
ובמענה זה סר איז כו ענין מחורט לא תוספת על מה סאמרו סחכרים ברומחית
האל וזופכי ספגחון ברחמיס לא באיכה כזה סעולס אבל היו דכריו ביותר סלס
כפעניס סאימפר מה סלא סייגו סחכירים לרכר כזה באותו סלימות ולפי סלא
חרט טענה סל כלום עכסיו לפי סכבר תקן הכל אמר ויוסף :

אורב משפט

כתרי ר' אל פי' מלסון כתר כלומר
סיס לי כבוד מעט ורוב
המפרטים זל. פירמחו לסת המתקם
והזיחאזו מלסון תרבוס מתרבוס
ולתורתו אויס ייחלו יכתרון. וכן
תרבוס המתרבוס זה המתין לי כבחר:
ואחיק' לסון הגרה מלסון תרבוס כלו'

מצפט צדק

כתר לי ועיר ואחוק כר ועיר
לא ללוה מלים:

אליהו ד כתר לי זער. היה
עמי במעגל
חניכות:

ואגיד לך כי עירי מלי דברים בסכיל האל: לא ללוה כמו אמר לי אחי הוא סהוא
כמו בעבור ואיפטר סהוא כפטנו כי ים מלים לאל למיס כפי. ורמי' זל. סילמבר
במקום האל ים מלים וימ כי עור באורות האלוה מלין:

אשא דער לברחוק תפעלי
אתן צדק:

לברחוק. בנסיון קרמונים:

אשא. ית למרחוק אל האל ית' סהוא
הסכה רחוקה לכל הרברים
כמו האלחיס מקרוב אחי ולא אלהיס
מרחוק. וימ כממעו סיסא דער
ימפע למרחוק. וימ סלפי סמה

ממבר בזה המענה הוא ענין עמוק אחר סיסא דער לענין רחוק ועמוק מו
ימכאנו יומה אלמור סהסועל ברוך הוא כריק וזהו ולסועלי אתן צדק:

בראמנס לא ישקר מלי תמים
דעות עקב:

בר אמנס לא סקר מלי. לא ארבר
כנסא פנים לאל ית': תמים
דעות עמך. אמנס כרנס אכלך האל
סהוא פועלי הנז' הוא תמים דעות כפי
מה סהכתאר מחכמת מעסנו וסררז
במכילאות:

ממבר בזה המענה הוא ענין עמוק אחר סיסא דער לענין רחוק ועמוק מו
ימכאנו יומה אלמור סהסועל ברוך הוא כריק וזהו ולסועלי אתן צדק:
כר. הנה באמת איך כלמוני עולה
והטעמא: תמים דעות עמך.
ית סהוא אומר זה על. עכמו כלומר מו
סהוא סלס ברעותיו כמוני הוא מרבר
עמך. וימ סאמר זה על הסס ית' כמו
מפלאות תמים דעים כלומר הנה הוא
עמך ויוכיח בך סכינו אס כמיס דברי
אס לא כן' ס' הראבע זל' ימ הנה באמת
במה סרברתי ער עתה בהכרחת רינו
סל הקב' איך סקר ברברי אחר

סאתה מורה סהוא תמים דעות ואי איפטר לסלס סימכא בו ססרון. או ואמר
ממה סגלית' לך בזה הסור תוכל לירע כי הא ית' הוא תמים דעות. וס' האבע זל
כראה לי יותר ככון. או ואמר מי סהוא תמים דעות יסמוט בינו וכינוך אס חכיר
צדק מלי ותכחיטני דרך כיכוח לומר כי סקר הס'. וימ דעות תמימות ים עמך
ותוכל להכיר סאתה:

הן אל בביר ולא ימאס כביר
כח לב:

הן. הנה האל גרול מחר ואיך
הארס בערך לגרולו ואיך
ותאמנו כמו סטעכת עליו ואמרת מה
אסס כי תגרלנו וכי חסית אליו לכך
ואמרת

משפט צדק

אחדב משפט קסט

חן אל ככיר - ומאחר שהוא ככיר
מכיוון הסדר הכללי: לא יחאם
ככיר כח לכי. לא יחאם מי שהוא חפץ
בסדר הכללי כפי כח לבו:

ואמרת מה אנוס כי תגרלנו וכי תפית
אלנו לכך ואמרת כי תחאם יגיע ככך
וגם הוא גרול בכח לב פאם היה מיהם
כדברך ים בידו יכולת להמית למי
פמואם. וכבר ירעת מדכרנו סזאת

היתה כפירת חיוב פאם כרכרי המפרסם זל מאמרים פאיוב סיה טופן
פאפס יתכרך כלתי מסגיה באיטי הארס למיואוסולטפלותם ולא היתה ראית
אליהוא שהוא אינו מואסם מפני גרולתו ראיה ככונה כי מזה הכר היה מחייב
איוב פלוק הפגנה אבל להיות איוב מאמין בהפגנה וכופר בהרפת דין האל
ית מפני המיאום והפכה תכא טענת אליהוא בזה על ככך כי הגרול לא יחאם
הקטן פאם היה מואסו סיה מעבירח מעל פכיו אחר שהיכולת בידו לפמות:

לא יחיה רשע ומשפט עניים

לא. גרולתו וכח מחייבת ב'
דברים. האחת להמית

יתן
לא יגרע מצדיק עינו ואחר
מלכים לכסא וישיבם לנצח
ויגברו

הרשעים המחוייבים מיתה ולא יחיה
אותם כי ים לו כח עליהם עס היותם
חקיפים. והב' החמלה על העניים
העמוקים כי גרולתו היא מחייבת
אותם להאמין כי הוא אינו מואס אותם
אבל כותן מספוט מהרשעים העוסקי'
אותם. או יהיה מספט כמו במקפרס
כמספט. ועניים הפך רשעים כלומר
כריקים יאמר כי האל מנגיה על
הרשעים לרעה להמיתם ועל כריקים
לטובה לתת הראוי להם כדי לחיותם.
ים בהרבה מקומו מסער תלים כריקי'
כקראים עכיים והוא כמו עכיים כי הוא
מלמון לענות מפני. והעני והעני
ככעיים הם והראשון יותר ככך לפי
פאפסוק הסני מדכר בעיני הכריק:

לא יחיה רשע. המתקומם נגר
קרורוכונו: ומספט עכיים
יתן. די מחיתם. אף על פי שאינם
ראויים לזה כדי לקיים את עולמו: ולכן
לא יגרע מצדיק עינו. לא יגרע עינו
מי שהוא כרית גמור להזילו מכל
מיוק: ואת מלכים לכסא גם סיהיה
עניו עם מלכים לכסא כמו סקרת
לאברהם עם ד' מלכים סהיו מלכים
לכסא בלכר לא בסום פלמות סכלי:
וימינם לנכה תכבוהו אף על פי סכבר
סוסיבם במלכות סלא תפסוק מבניהם
כמו סאמרו רזל כסקה פוסק גרולה
לארס לנולבמו הוא פוסק:

לא. ותמיד היא הסגנתו עם
הכריק להטיב לו כדרך
הנה עין ויאל יראיו יוכיו את מלכים
להוסיבם בכסא המלכו כי לא כחרבם
ירסו ארץ וזרועם לא הוסיעה למו. כי

הוא ממניב אותם בכסאותם אם יסמרו בריתו לככה כמו סככותו לרוד ויגבהו
במלכותם מכה הפגנה סהיה:

אזרח משפט

זאם - ואם תראה למעמים המלכים
הגדוקי' ההם סיהיו חמורים
במלמלאות סל ברזל זילכדוך בחכלי
עוני ספי' הסם ית' רמת וחבלים לרגלם
דעבי חוף זה אלא לייסורין על עונם :
ויגד' - בזה המאמר הוא מגיד להם
פעלם ולטובתם נתויסרו :
זיגל - האלייתכרך הוא גולה אחס
למנוע המוסר סירעו כי
למוסר חסרם ויחמר כי בייסורין
יטובוך מחוף :
אם - אם יסמעו לטוב מחוף ועבדו
האל יתבר' מה פתאור מומיהם
יבלו ימיהם בטוב - מניהם - כמו ימיהם :
בנעימים - כמו בטוב כי הפטיק כעול :
ואם - ואם יקמו ערפם ויחיוקי' בחוף
ולא יסמעו לטוב מלכו במלח
המות בחרכו סל טען יעברו מזה
העולם כמו יגעו עם ועבדו ויגעו
בסכת בלי דעת סלא כחכו אל לבם
למנוע מחוף :
זחנפי' - חנפי' לכ הם הרמפים
המראים עכמס בריקי'
זאלותבא עליהם כרה לא יחסרו עכמס
סחס דמפים והם בועטים בייסורין
זהם מוספים חף וסימו חותו עליהם
זלא יבעקו בכר להם כאמר חסרם :
תמות - יחמר כי חנפי' לב חסר לא
יסעו תמו' נפסם בנערות'
סדרך זמקסה לכו יסול ברעה : בנער'
כמו בקרמים כי באותו ערק הם
מאים הבחורים : נפסם - כמו חיותם -
ולו בנער לסן סנות ובער כמו וינער
וי' - או מנערים מכל טוב - ובקרמים'
בטומאתם כי הוא הפך קרוסח כמו
פיקרא קדם הסך הקרוס' והתרגום
ס'

משפט צדק

ואם - ואם יאכורים בגקים ילקוח
בחבל - עני :

ואם - חמורים בזיקים - ואם יקרום
לאיזה מלכים כרכ פסעיהם
סיהיו חמורים בזיקים :

ונגד להם פעלם ופשיעיהם כי
יחנפרו :

ויגל אונם לפוכר וטמר כי
ישובון סאק :

ויגל - אונם למוסר כאלו היסורין :

אם - אם ישמעו ויעבדו יבלו ימיהם
בטוב וישגירם בנעימים :

אם - אם יסמעו' אם יספיקו היסורין
להסינם לעבורת האל יבלו
ימיה' בטוב כמו סקרה למנסה כאמרו
ויעתר לו ויסיבהו ירובלוס למלכותו :

ואם - לא ישמעו בשלח יעברו
ונגועו בבלי דעת :

וחנפילב ישימו אף לא ישיגו
כי יאכרם :

תמת בנער ינפשים והותם
בקרשים :

וחנפי' לכ - סחס מתפללים לאל ית'
ית' ברכיהם ולבם לא נכח
עמו : יסימו חף - כי אחמס לא יסעו
חליו כענין ולא אחי קראת יפקב ולכן
יקרה להם - סתמות כנער נפסם -
סימותו קורס זמס בעולם חס :
וחמס'

משפט צדק

ארחב משפט קע

וחיתם * הסכלות: תמות בקרמים * המזומתם לנהינם:

עו' בקרמים ממני סנתעסקו בזכות וחיותהון היך מריזנו:

יחלץ עני בעניו ונגר בלחץ אינם:

יחלץ * ער עתה דבר על האסורים בזקו' סהוא לטובתם סהוא

יחלץ עני בעניו * וכמו עשוטה למלכים במלכותם יעסה לעני בעניו מיחלכהו בו מן האכרז: ועל בלחץ אזנס * סילחנס באותו עניו וכזה יגלה אזנס ויעזרם לתסוכה:

לגלות אזנס למסר * ועתה מדבר על הכלכרים בחבלי עוני טנס סהא לטובת הכלכרים כי העני כיכול מכמה כרות בסבת עניו * כמו סאמרזל על וכתתי אותנס כבזים ועסלים טנס זו לברכה סאכו כיכולים מכמה טבעים יארעו למי סהוא קרוב למלכו בסבת גדולתו:

ונס בעניו זה מבלה אזנס לסוב מאוזן כי הארס מעטעס במעמיו כסרואה עכמו בלחץ יותר ממה סהוא עוסה כססוה במעלת עטרו * והנה אליהוה זכר תחלה ענין רסע ורע לני * באמרנו לא יחיה רסע ואחר כך ענין כריק וטוב לו באמרנו לא יגרע מכריק עינו * ואחר כך ענין כריק ורע לו באמרנו וחס אסורים בזקים * וכעסין רסע וטוב לו לא דבר כי הספר הזה אינו מתערל בהתרת זה הספק כמו סהקדמנו * אכל האריך בהסנחת האל בזה המביאות סהיו בחיכה וחמלה על הכלל כענין הנסמים סמרבר כנס אחר זה וחס מזה הזכר כאל טובה אל הרסע איך תלונה על האל ית' כמו סהקדמנו * וסמח מה סאמרל כי חמה פן וסיתך בספק הזה בענין רסע וטוב לו * כמו סנפרס סס * וחס כן אליהוה רבר בכל הכברים:

ואף * כתב רסו' זל דברי אליהוה

תנחומים סס סלמים לאיוב

ואף הסיחך * ואלף על פי סהסיחך העוני להטעה דברים: מפרי כרי * מאת סיך אסר היום ככרה: רחך לא מוכך תחתי * וזה כי תמורת הכרה היה לך מככ רחב בעומר לא מוכך בלתי עוס מבוקה וכרה: ונחת סלחנך * ומה ססיה מוכח על סלחנך היה מלא רסן וסומן * ולכן עתה יתמכרו

סלא יראב על היסודיו כי לטובתו באו * והלמכך כתב זה לסוכו לא ירעתי במה היו תנחומיו חאלה ואיך חשב רברי החבירים לקנטור חס אמרס אליהוה כנחת וקל כמיו * ואמרס חחבירים בזעקה וקל רס או כמה יהיה להס סרבר הזה ריק הענין כמו ספירסתי לאליהוה סתירך קוסיותו סל איוב ופה וכסונן וסמך חליו חויב וכ' * ירכה הרב זל כי החבירים אמרו ככר זה הענין חליפז חמר הנה אסרו חנוס ווכיחנו חלוה ונו' וכלרר חמר חס חלפה ססחר חל חל ונמו' וסופר חמר חס חתה חכונת לכך ונו' * ונראה לי כי יס מג ב 43 2 חכרל

ואף הסיחך * ואלף על פי סהסיחך העוני להטעה דברים: מפרי כרי * מאת סיך אסר היום ככרה: רחך לא מוכך תחתי * וזה כי תמורת הכרה היה לך מככ רחב בעומר לא מוכך בלתי עוס מבוקה וכרה: ונחת סלחנך * ומה ססיה מוכח על סלחנך היה מלא רסן וסומן * ולכן עתה יתמכרו

ואף הסיחך * ואלף על פי סהסיחך העוני להטעה דברים: מפרי כרי * מאת סיך אסר היום ככרה: רחך לא מוכך תחתי * וזה כי תמורת הכרה היה לך מככ רחב בעומר לא מוכך בלתי עוס מבוקה וכרה: ונחת סלחנך * ומה ססיה מוכח על סלחנך היה מלא רסן וסומן * ולכן עתה יתמכרו

אודב משפט

משפט צדק

חברל בין דבריו ליתוא לדברי החבירו' כי הוא לא יאמר דבר זה אלא אחר שתירץ קומו' איוב ועל כן קבל דבריו אבל חבירו אמרו זה עם האמר קוסינות איוב ואיך יקבלם איוב וכו' ואי לא היו אלא קנטורין' וכן כתב הרמב"ן ז"ל

על פי דרכו ברעת אליהוא אבל עדיין יקסם לרב ז"ל כי הוא רואה ברעת אליהוא סטוא מכדיק איוב לגמרי ואם כן איך הוא חומר בכאן לומר כי יסוריו הם למרק חטאיו והרב ז"ל נדחק בכאן ואומר כי אליהוא היה מסופק בייסורי איוב אם הם יסוריו מירוק אם לאו' ובמעשה ראשון תפס לו דרך איוב שהוא נדיק גמור ותירץ תלונתו במור כבואי מעיני הגלגול וככאן תפס לו דרך חבירו מהם יסורי מירוק ואלו דברים רחוקים' אבל האמת בזה כבר ידעת אותו מרבינו כי אליהוא לא הדיק איוב לגמרי כי אין אדם נדיק בארץ אחר יעשה טוב ולא יחטא' ולפי זה יבא הכל מתוקן כי יסורי איוב בלא ספק לרש"ת אליהוא הם יסורי מירוק כמו שהקדמנו' ועי' הפסוק ויאמר גם אתה איוב הסיחך האל והכילך משי בר ומדוק מלא תהיה למחלל לפי הכרת אל מקום רחב מאין מוכך תחתיה כי כלו רחב: ונחת מולתך מלא רש' ויאמר כי מכאובו הכילו מכרה ונקה ויטיבו בסוף במקו' רחב ונחת במולתנו רוב טובה עד שיהיה מלא רש' ואף כמו וגם: הכייתך' למן הקרה כמו ויקים אליהם ממנו ואיבו יבא מעיני הסתה כי הוא מסית אותם עד שסם שרים מעלי: בר' יסם ולא תואר כמו בר ומדוק: רחב' אינו תואר לפי שהוא מלעיל אלא עם דבר כמו רוחב: מוכך' למן מוכך תחתיה כמו במקומה והכמי שב אל הרץ כלומר תעמוד בארץ רחבה אשר לא מוכך במקומה: נחת' עם דבר על מקל תחת והוא מלסוף ירדה כלומר מה סירד על מולתך או יהיה למן המזה כמו עם ארס נחתים כלומר חובים' ותאר מלא שב אל המולתן כלומר נחת מולתך יהיה רש' וסמן עד שיהיה מלא וזה אחר אליהוא על דרך החבירים כי ברה זו באה עליו להעמידו במרחב' ובדברי רז"ל משי בר זו גהינס ספיה בר שמא תאמר כלה בר תל רחב ולא עוד אלא מעמכה כבור בתוכה שנאמר לא מוכך תחתיה ונחת מולתך מלא רש' זו גע': וימ ואף הסיחך הרבה עמית משי בר ואבלת פרי ברכתך על דרך השי' עכת' למעלה ועל דרך זו הם ממשיכים כל אלג' הספיקים ואיב נכון:

ורין' פי' רפי' ז"ל ואם נתמלאת מרין רשע וייסוריהן אותו רין ומשפט יתמוכו אותך לעתיד כי לסוכתך הם וכמזן הוא' ויה'מבן ז"ל ש' אתה היית ראוי להחמלא מרין רשע וייסוריו ורין ומשפט הרשעים היה ראוי שיתמוכו אותך על דרך ובחבלי חטאתו יתמך אלא שהם ית' מוחל לך ומייסד אותך לסוכ לפניו ית' וכאשר מלאת בטכך מרין רשע ומעמיהם מן הדין היה שיתמוכו אותך רין ומשפט יסוריהן וסווא דרך מליכס לומר למן תמיכה אחר מילוי כי מלי הכטן סוף

זהו תומך איתו וכן הוא זה אומר לו אתה מלאת עכמך ממעמי הרמעים דאזי טוה סיתמכו איתך יסורים הראויים להם - וית ורין רסע מלאת סאתרת סרין ומשפט ספס קוממס סעולם סאין העולם מתקיים אלא על דין ססס ית' ססוה דין רסע ומשפט עול :

כי פי רמי? זל כי יאמר לו קבל יסוריך באהבה כי חמס גדולם תהיה עליך פן יסיתך סיד בספק זה סאתה סספוק ביננו ותרב אמריך לאל - ואכי' היתה לך רב כפר וסון עתק לא יטע' איתך מהחמה סהיא - או יאמר חמת סאל אולי ססיתך נתסליכך בספוק ורבוני סלא יועיל לך רבוני ממוכר - וסתרבוס פי' כי חמת סאל אולי ססיתך בספוק ממון כינתן לך ממון רב בהכלהה גדולם לסיתך ולסריחך וסיהיה סבלחחך לרעתך -

זלפי זה ספי' גס כן דבר אליהוה על ענין רסע וטוב לו כפרס ססוה לרעתו כמו כרבר על ענין ברית ורע לו כמו ספירסנו למעלה : בספיק - לסון רבוני וספוק מרבוני דל' : כוסר ממון ויל כי אליהוה אומר איוב אל תרעס בייסוריך כי זאת סחפס' הי' לטובתך סלא יסיתך יכרך כרבוני טובתך ורבוני ממנוך אל יסך מוכור בוראיך :

היערוך - היועיל עוסרך סלא תהיה ברה ולא כל מאמצי כחך לא יועילו ולא יכילו כי על כל פנים יבא עליך רע סנגור' אס לא סטוב : היערוך - לסון כערבך סכהן : סועך - כסרך : וסעסיר סגריב סקרא סוע' ככרי' סבית לסמוס וסוה סס דבר לא תאר כמו בר ומנוק - או יהיה סועך לסון כעקה סלומ' לא תועיל לך כעקה - וית בכר סבית סרס לסון זסכ מן וסית על עפר בכר סלומר לא סועה ולא זסב ולא מאמצי כח לא יועילו ולא יכילו - וסזכר' ג' סכרים ססחקין יעקב עננו

אלו סס תעלה ורוח ומלחמה כן פי' רבי יוסף קמחי בספי' סתורה - ורזל ררסו מכאן סכריך לסקדים תעלה לכרס :

כי יהיה פרוסיתך בשפק ורב כפר אל צדק :

כי חמה - כי בעור זאת סחמה עמך : סן יסיתך - ראוי לחוס סרין רסע סאתרתי יסית אותך : בספק ורב כוסר אל יסך - ססספיק לזה סרב לא יסך - סרב ראיות מוסתיות מכפרות ומסיתות זה סרעת ססכאכה לסמך לא יספיקו להציתך מאיתו סרעת סנסער :

היערוך שועה דא כדו וכל מאמצי כח :

היערוך סועך לא בכר וסאתרתי סרין ומספס יתמוכו וסתיפסב רעתך כסס בווכוח אף על פי סיהיה עס איתו כעקה כי אסנס - היערוך - סוס מסכיל אות אופן כעקך עתה לויכוח סאיס מתוך כר וכער לא לבתס סאמת : וכל מאמצי כח - גס סיהיה עס כל מאמצי סכעקה סמורגלת בווכוח :

אורה משפט

אל • תסאף יתחזקה מן כעבר
 יסאף כל : לפלות עמים -
 למן כריתה כמו אל תעלני בחזני ימי -
 כעלות גרים בעתו • יאמר לא יועיל
 מאמני כח ביום חרוץ אף י' אל תתאווה
 לראות אותה הלילה סהפ' כורת
 סעמים במקומם כי עת ברה הוא כל' •
 סמס וסמו' אותך מאותה ברה : תחתם •
 כמו יסכו תחתם • המקומם • ורמה
 דן סכרה ללילה לפי סהוא יום סרך
 חסלה וכו' כדרך הוי המתאווים את
 יום י' למת זה לכס יום י' הוא סרך
 ולא אור זור הככין • זים פירוסים
 אחרים אלף סחין להאריך בהם :
 השמר • יחזירו סלף יפכה אל אוץ
 לומר כי ספי מאס אותו
 ועסוה יותר כריק ממנו כי זה הרעת
 בחרת אותו מעוני הרעת והסכלות •
 זים פירוסים אחרים ובמררם אומר כי
 איוב בחר ויסרוץ יותר מכסיות וליהוא
 תופסו על סקנור תגר בתה סכרר •
 זאס תאמר הלא בס הים עביל כי להאבר אלף
 הלקכה והסכנים רק עסרו נסאר
 לו יאו היה איוב מואס עסונו עם הבריוא' •
 לפי סיוכא לסוק ורואה וזאינו יכול ליקר
 אבל ייסרוץ עס עוכי לא היה מקפיד עליהם כן
 כתב רפי' זל ממררם אגרה :
 דן • סנה האל הוא כסבב ככתו וזין
 כמהו מורה חטאים כדרך כי
 מבלה הזנס למסר ויאמר כי יסוכון
 מאזן • וכ' ערזל במררם רבה יסניכי
 צורר או הוא יוכא' : וספעול סס עכיים
 סספלים • וימ מורה למן ססלכה מן
 יום בים והוא ספך יסניכ כלומר ססוה
 מסעל אף מרומם :
 עי • מי הוא זה סיעקור דרך האל
 חס היא טובה או לא • ומי אומר
 לו פעלת עולה ער סתאמ' סתה כריק
 יתר ממנו • אויסיה עקר כמו עוקר
 עין

משפט צדק

אל - תשאף הליכה לעלות
 עמים תחתם ו

אל • תסאף הלילה • ועל מה סתאמת
 סתה כומר במות חכי אומר
 סלא תסאף ותחזקה אותו הלילה
 וססרך סל מיתה סהתפעלת בה אכל
 הטבע זאינו אלף לפלות עמים תחתם •
 סיתוהו ויולדו אחרים במקום סתמים
 וכו' תתמיד הוים כנפסרים בחזרת
 הלילה :

השמר אל תתן אל יאן כי על
 זה בחרת מעני :

השמר אל תתן אל אוץ • לטעות
 סאומרים • סים כסאל
 בית מנס • כי על זה בחרת מעוני •
 מעניות כחכמה וכמענו ודיעה סלא
 ידעת סים סס עונם ככחי לחטאים :

הן • אל יסניכ בכחר מי כמרו
 מורה ו

מי פקד עלינו דרכו ומר אמו
 פעלת עולה ו

הן • אל יסניכ ככתו • כי אמנם האל
 מסניכ ומכסא את המין סאכנומי
 ככח ססכלי סכא לין מתאנו יומי כמנהו
 מרסי • ומי בכל סכחות סנפעסיות
 סיספענו על סבלתי מוחם וחס סכללים
 וסעיתדת

משפט צדק

אורב משפט קעב

זאת הדין ובלתי לזות ויחזק בזה לעת
 זנה וזה בהיותו נכחי כבדל כי הפך
 כל אלה יקרה למאד הכחות הבטמיות
 ועם זה מורה ררך להסיג הסלמות
 בהתאמותו בטבעו לרעת חכמה לקיית ורעת קדושים כי אמנם מי פקר עליו - מי
 הוא ספקר ומכה על זה הכח הסכלי דרכו הררך אמר בניסג הנכחיות ביריעת
 האלוך ודרכיו אשר אין כורך בהם כלל בחיי העולם הזה - ומי אמר סעלת
 עולה - ומי מהמעיינים מכה בכל מעמיו הסרון אויתרון באופן סיוכל לומר לו
 בזה פעלת עולה - הנה מכה כלם בתכלית סלמות בלתי סובלים תוספת וחסרון
 ומזה התבאר סהכחיות אשר בסכל האנוסי להסיג חכמה בלקי' וזה התאזה אשר בו
 אלוהים לא היה זולתי לתכלית סיוכיאם לפעל :

אורב משפט

זכור - ער עתה הוסף אלוהים
 במענה זה ביאור במה
 שאמר בסלמת מעמים הראשונים כי
 כתן סבה בזה המענה לייסודי איוב
 כמו סנתן במעל' פראסון סהס למירוק
 חטאיו וזה ימתחלת המענה עד ואף
 ססיתך מפי בר עס מה סהקדים לזה
 מיוסר מספטי סס' וברמשים ובברקי'
 ומסוק ודין דעס מלאת הוא מתחיל

זכר בירחשניא פעלו אשר שררו אנשים ז

זכור כי תסניא פעלו - וכאמר
 תסניא ותגדל בעיון זה
 הכח הסכלי אשר הוא פעלו - זכור
 אשר סוררו אכמים - מה סראו וססיגו
 הקרמוכים מן המעיינים :

להיכחו על הרסיעו מספט האל כמו עפעס במענה הסני - ומסוק אל תסן
 אל און הוא מוסף להוכיחו על דקו נפטו מאלהים כמו עפעס במענה סנ' ומכאן
 ואילך הוא מרבר ברוממות האל ית' תוספת על זיבדי סחבירים כלם יאמר זכור
 פעולת סס' כי כל מה סתזכור ותסניא בהס תוסף להגדיל פעלו אשר בני ארס
 ראו אותם ולא כעלמו מהס כי גליוות סס פעולותיו בתכלית סדוממות לכחי ארס
 כלם : סוררו מענין אסורינו ולא קרוב - והרמבן אל פי לסון סידו ואמר זכור
 פעל האל כי תסניא ותגדיל יותר מכל אשר סודרו יסכתו סאנסים כלם כי אפילו
 סמסודרים וסמסלוגים במליכה לא יוכלו לספר כל מלאכותיו כמו ומרמס על כל
 ברכה ותסלה - והתרנוס תרנס אררס תעים עובריה דין יסכתו גוברין
 בריקת יאמר בי תסניא ותגדיל פעלו כי כן יסכתו אותו סחכמים ויאמרו בי
 ספלויה דעת מהס סגכה לא יוכל לה :

כל - בני ארס כלם ססיגו ברוממות
 זראו אותה כי לא בעלמת היא
 אף על פי סיריעת מהותו בעלמת
 וסארס יסתכל בפעולותיו ויסיגו
 דוממותו מהרברים הרחוקים ממסכל
 ראסון

פל ארס תזרבו אנוש יביט מרחוק ו

בל ארס חוו בו כי אמנם כל אחר
 מהס

אורב משפט

משפט צדק

ראשון לטוב ער מביע לחכמת עמוקו'
 רחוקות או יהיה מרחוק מימים
 קדומים או מהפמים שהם רחוקים
 כדרך הסמים מספרים כבוד אל או
 ואמר כי בני ארס יסגור רוממותו כמי
 כדרך מרחוק יי' נראה לי וזהב עולם
 הזן הכה הוא יות' גדול ממה סכרע
 כי איך גרלתו מודעת בכל
 הארץ ומספר סכים שהוא עוסה
 גפלאות איך להם חקר ותכלית או
 הוא כמספרו כדרך דברה תורה כלסון
 בני ארס לסכך את האוזן ואמר כי
 נבחינותו תורה על רוממותו :
 כי עתה יתחיל לספ' מנפלאות
 האוספר בזה מענייני המטר
 כי הוא מהפלאים הנב' כמו שהקדמנו
 בספרים : כי יגרע פרס' זל לסון
 רבו ואיזו זו תלסון גרעון כי הוא
 תגרע אותם ממקומם בהרבות' בארץ
 וכל המפרס' זל הסכימו שהוא כפסגו
 כלומר לפעמים ימנע המטר מן הארץ
 מרעת יוסבי במ ולפעמים יורידם
 זימ בעת סיגרע נטפוי מים מחמת
 שיובם אז הוא מוריד הגסס כי אז הוא
 בורך הבריות : נטפוי מים טאפי' טיפין
 איסס יורדים : יזקי' לעון מזוקק והרבו
 סב אל הספקים הסכרים למטה כלומ'
 הספקים הם מזוקקים המטר וסופכים אותו אל העב סלן ומהעב יורד לארץ -
 וכראש סאמר לסון זקוק בזה לפי שהקוטור הוא עולם מהארץ כסבת חוס הסמם
 הסרתית את הארץ כמו שהאם מרתית הקרר ומעלה ממנו אותו קיטר : וכסהוא
 מביע הקיטור למקום התהוות המטר בחלק האמצעי מהאוויר הנקרא ספקים
 במקום הזה דרך השאלה ואותו חלק מהאוויר הוא לח הוא מתלמח אהו קיטור
 וסב מים כאלו היו מים קפויים סזוקקו באם והיו כוזלים ועל רעת האומרים
 בגמרא כי ממים הפליוסם העולם סותה יבא כפסגו : לאירץ כמול לעכמ מן ואיר
 יעלה מן הארץ :

מהם ראה והסיג איזה רבר חלקי בזה
 הכח הסכלי - האמס יבט מרחוק
 האמס איזה יחד יבט מרחוק בזה :

סרואה חבירו מרחוק ראה ואינו רואה
 אהבתך על כן מסכתך חכר :

הוא אר שניא ולא גרע מספר
 שניו ולא חקר ו

הן אל סניא ולא כרע והסיג סהאל
 ית' גדול במכיליות מכל זולתו
 באוספן סלאה כרע ולא כבין אותו סמין
 מהמכיליות מספר סניו ולא חקר
 והסיג גם כן סאיך לחקור סוס יחסין
 זמן מכיליותו וזמן מכיליות זולתו כי
 אמסס הוא לכר קדמון וכל זולתו
 מחורס :

בי יגרע נטפויים יזקו סטר
 לארץ ו

כי יגרע נטפוי מים ומה סכל ארס
 חזו בו הוא כי יגרע ויוכיח מן
 הארץ נטפוי מים וזוקו מטר לאירי
 אסר באמכפנות האיר האוירוי העולה
 יזקקו מי המטר :

משפט צדק

אשר יגלו שהקים ירעפו עלי
אדם רב :

אשר יגלו סתמי' ככבים ממטורים
אמר לפעמים יגלו מעט
ירעפו ולפעמים ירעפו ברבוי וכל
זה עליו אדם רב אבל כל אדם מעיין
הוא דבר רב וגדול כי אמנם האיר
העולה היה ראוי שתקרקק ויקנה
תלות בעלייתו והנה יקרה לו הסך זה
כי בסוף עלייתו מתעבה ונופל :

אף אם יבין מפרש עב תשאות
סבתו :

אף אם יבין מפרסי עב תשאות
סבתו ונא סזה הארס וכו'ן
מה שהאל ית' פרס הרקיע בתוך המים
ועסה סיהיה מתך עב סובל עליו חלק
אוויר מימי סקראוהו מים העליונים
כמו שאמר רזל הגליר טפה האמצעית
באופן פעסה סכה כפלא' על חכי כרור
הארץ המגולה וקרא אותה ריקיע
וסמים ובהאמצעותו יתעבה האויר
העולה ויקנה כוכב וירד במטור :

הן פרש עליו אורו ושרשי הים
בספה :

הן פרס עליו אורו' מ' יתמה
המעיין בזה כי בהכרח על
זה סנצסה לרקיע ומתך מעביל פירס
אוויר מימי אסר בס יקנה מימיות
וככרות האויר העולה וכו' ירד במטור
ויקחייב בהכרח סאותו האוויר המימי
סכבר יהיה למעלה מן האויר הקל
אמר

אורב משפט קענ

אשר - נלאי זה סכלית הוא זה
חזקוק כר סיולו
הסחקים יוטפו מהס נסמים על בני
אדם : רב תואר על האדם או אל
הנסמים : ירעפו' לסון הזלה כמו
הרעיפו סמים והוא הסוך מן יערורף
כמטר לקחי כי כן כאמר באן זלו כמו
סכאמר טס חזל כטל ואיעסר פים כין
סזלה והרעפ' סכרל בז רכבו ומיעוט
והער כמטר כטל כמו פכאל' סם ויהיס
אס כן יותר נכון סיהיה רב תואר אל
הנסמים :

אף - פדסי זל וכי יס מי סוכין
העבים היאך נפרסים

ומתפססים וכעפסיס כסוכה ומסמיעים
קול סאח ורעס' זכמהו התרע על
מפלסו עב' והחסכ ר' פי' אותו יוכח
כמו סכן להלז וגו' יאמ' סה'א' יסיס ביסה
למפרסי עבד ולתסואות סוכתר
סימסירו על סמקום אסר וכו' :

הן - פי' האב' זל כי ססס ופרוס
על יזעב אורז והוא סמסס
המאיר למכוע המטר נפעמי' כסה בעב
פרסי היס לסאכ מים ולסמסירי יואמר
אחר כך כי בס ירין פעמס כלומר באור
וכמסר' ולפי פרא' כספוק העליון
יואמר בי גס אס וכו'ן האדם מפרסו
העבידע באמת כי האל פרס על העב
מטורו ופרסי היס כסה כוויכח כי בס
ירין פעמס על העבים והרעפסיס סוכרי
או הוא המטר וכן אור עכט כחסס כז
עלי אור' וכן תרגמו המתרגס פרג
עליו מסריה' וברכרי רזל אר' וחסכ כל
אורה סכאמרה כלאהוא בירור' נסמים
הכתוב מרכר' וכתב הרמבן זל
סיתכן סכקרא הגסס אור כעכור כו

מר ה' 44 I בירורו

אודוב משפט

בירדתו יאור היום ומסתת העבים
תסור וחיסמר קסממם בכת האידים
המתהזה מהם המטרי ור' אברהם זל
אח'מנני ססירח הוא ככתו יומ וסרפי
סס כסה כי ברב המטר יעבור היום
תקו ויתכסה סרמו המר סס גכול לו :
ביי בעבים זכגסמים ידיו עמים כי
אסיותסולו לו יעבור אותם ויתן
אוקל אס לא יחסאו לו לסבעה למי
ססוא מרבה לאכול ויהיה למכביר
בינומי קססעל סכבר הנוסף או יהיה
סס כלומר לרוב וכך אמר התרגום
היב מכלל לסונעו וסואזענין מלך
יכבי :

על פי החכם הרב חכע זל על
העכמים כסה אור הסמם ויכו
ספי על הסמם סיכסוה העבים כארס
הרץ ופוגע בחבירו ומכסה אותו סלא
יראה חבירו וסוא ספר מן הן פרס עליו
אורו לסי פירוסו סזכרתי וסרמבן זל
פי סזה הוא פלא אחר בנסס סהעכמים
סס מכוסים מהאור ססוא הנסס והס
רבים וסבים כאלו כוולספניע זה בזה
ואף הנסס יורד וית על דרך זה ויכו
עליה לסמטר על ידו מתפלל כי עס
היות העבים מלאים נסס לא יריקו
בארץ ער סיכוס אותם ססס כמו ועל
סעבים אכוס זה בסב'מפניע ומתפלל
ורבותנו זל פי על חמס כפיס מוכע
המטר ויכו עליה בזכות המתפלל :
כפיס עכמים כמו וסכותי כפי וקראו
כך לפי ססס ככפי'ל יד ארס סכססס
סרוסות יקבלו וסחקכס יספך אמר
בתיכס או על סס עכ סססס ככף אים
וית על כפי העולם יכסה המטר על
ידו תפלס :

יגיד

משפט צדק

אמר אנלנו יוכל זה נגד הטבע בפעלת
סועל רזומי בהכרתי וסרפי סיס כסה
זה הרקיע מניע לסרפי יס אוקיכוס
סנקוס לכדי סיכסה במכות סאל ית'
כאמרו יקוו המיס ותראה סיכסה סס
עסה :

ברבים ידיו עמים יתן אכל
ללכביר :

על כפיס כסה אור ויעו עליה
במפניע :

יגיד עליו רעו סקנה אף על
עולה :

כי כס במו נמים ידיו עמים *
סלפעמים יורירס סלא בזמנס
ועל הארץ סאיכה כריכה למטר *
ולפעמים יתן אוכל למכביר יתן
תבואה ברבוי וזה כי על כפיס על
סני מבאי סכתו הנזכר סהיא הרקיע
אמר מפני כרי תקו ססוה ססס כמו
כפיס כסה אור אויר מימיו ויכו
עליה כוס על סכתו הכז סהי' הרקיע
לתת אוכל למכביר כמו סאמרכו *
במפניע כאמר יקוס איזס יחיד
להתפלל על זה במכות רורו כמו סקרה
בימי חוני הסעבל וסליסו בעכרית
גסמים ולפעמים יגיד עליו על
המטר וסאוכל למכביר סיכא כרסמי
האל על יבורי רעו סל דור כמו
פעסה אליה ויואל ולפעמים ימקה
סכקר וסכאן באותות סכעיים יגיד
אף על עולה יגיד נס על סאיר
סעולה מן הארץ סמכך למטר :

אף

יגיד • יגיד על הגם הרעם טהוא בא לפניו : רעו • מלסון רעם מן את קול
העם ברעה • מקנה אף על עולה • וגם מקנה הכאף והבקר יגיד על
העב העולה מן הארץ קורס הראותו כי ים סימנים הרבה לכני ארם
בידיות הגממים מבקר ומכאן מטכיבתם על כר הימין יוכן במאר החיות יזית
בילה מן הכאף והבקר עלות עלי ולפי זה הפירום לאי תפול יפה מלת על
ואם סימך המקנה הוא אמת פירוס יפה הוא • וז"מ המקנה והכמח העולה הכל
יטמחו בגמס כי יבא עליהם • והרמב"ן ז"ל פי' כל זה נקמר למעלה על דרך אחרת
יאמר כי המיזן מפרסו עב ירע טהאל פירם עליו המטר להוריד הגמס כרכונו כי
בס ירין עמים ויתן אוכל למכביר הוא המאכף אוכל לפת הכבורת כי הוא
המכסה המטר על הכניס ואינו יורד וכו עליה אחרי כן להוריד כי יפגיע בו
ויתפלל אליו הכריך לגמס יגיד על הגמס איפ רעהו לקנאת אף וחמה על העב
העולה מיה כי כן יעמו העוברי' לאזכרו הפירות בבא המטר להקמיאם ולומ' להס
כי הבילס הז מירס כדרך לסוס מפלים למרוס : רעו • לסון ורהב רעך : מקנה •
מלסון קמל הקנאה המקנה : אף • לסון אף וחמה : יתן אוכל אל הארם האוכר
פירות לכיזה הפירוס • ור"ל פי' קיץ אף וחמה על המניס רעתו • וכתב רמ"ז ז"ל
סהנקור סנקור מקנה אינו מוכיח טהוא רבוק לאף טאלו כדבך היה קמוץ קמוץ
קטן ולא היה בו פטוק הטעם טהוא בטעם רביע • והחכם ר' לוי ז"ל פירס כי על
הצניכס כסה אור איר הקיטורי אסר הוא אור בכח קרוב לפי טהוא מתלהב
במעט מהסבה כמו סהתבאר בכפר האותות והוא מפוזר ביניהם ויכו הטס על
האיר הקיטורי טהוא במה סיפגיע חלקיו קבתם לקבתם וידבקו והוא הקור
אסר בענין אשר הוא עזר בתוכו כי החלקים החמים יברחו מהפכס ויתקבצו
בעומק הענין כאשר סניד עליו האיר הקר טהוא ריעימה סהגי יו' ז"ל טעיבה פני
הענין ועבר בתוכו האיר הקיטורי כדרך סלא יוכל לעלות ולכאת • או יהיה קנין
אף וכעס על האיר העולה בהתקבץ חלקיו ויבקע הענין ויבא ויתלהב מדי כאתו
מהענין וזהו הכעס על דרך מסל • והפי' הראסון הוא יותר ככון :

אֶף-לְיֹאֵאת יִהְיֶה לְבִי וְיִתֵּר
מִבְּקִיבוּ !

אף לזאת על מה טאומר עתה
יחרר לבי לרב הפלא :

אף • וספר כי וחריר לכו בסמעו
תסאות קול המון הרעס ואף
על פי סהו מעט מכער בערך לבבורת
הסי' וכל סכף אלו היה סומע תרועת
הגלגלים והרעסות וזהו לסון אף
זהרמב"ן ז"ל פי' כי יאמר כי מלבר מה
טאיראנו מפני יותר דברים סים בנרולתו אכי חרר ממנו כסהוא רץ עמים במטר
יאמר כי האלהים עסה ענין המטר סיראו מלפניו : ויתר • לסון רלונ כמו לנתר
בהס' • וז"מ אף לזאת סלא תרנה להכיר מכלאוהו ויחרר לבי לכן סמעו סמו'גו :
שִׁמְעוּ שְׁכֹבְעֵי בְּרִגְוֵי קִלְוֹ וְהִגִּידוּ
לְפִי חֲסִי הָרֹאשׁוֹן יִאמֵר
סמעו ככי ארם כרונו
קול 2 44 מר ב מפיו

אורב משפט

קול הרעם והגם היוכל מפני הרעם
סאוא הברק סהרעם סאוא סבת הברק
ולפי ספי' סמאי וסאר סמעו כרונג קול
סמ' ססאוא מרנגז סארץ ברעמי' דיבור
סיוכל מפני סככאוא סמט' כי כמאמת
סס באים סגסמים וסרעמים :

תחת * תחת כל ספי' סמאי ססירחו
סל גסס כי כררתו יסוכ כל
סעולס סרון * סאוא סת מסרת עכבים
וכרברי רזל ארץ סורק דיו : וסורו על
ככפות סארץ * סוא כפל כי סורו לסוק
גסס כמו ספי' * זית יסרה ולסוק
ספורינו * סוא סכ אל סברק' וססס
ר' לוי זל' ספי' לסוק דרך יסרה וסכ אל
סרעס ססוא ססר ררכו לסמיע ככל
סעולס וסורו סכ אל סברק וסרסוק
סתר ככונ :

סארץ * לפי ספי' סססססרתי כססוק
סף לזאת יסרד לכו יסוכ
ככו סארץ * אל סברק' יסאר כי סאר
סברק מיד יסאל קול סרעס כי ארץ
סברק כלא רעס כי סכסס סיא סחת
אלא סלפי ססרסאות סוא ססיג לסרסוק
יוקר ססוק ססמע סוא כרסא סברק

קודס סמיעת סרעס * וסוא ססאר זלא יעקכס כי לא יסאר סרעס סאר סברק
אלא ססרסאות יסית קודס ססמע * ולפי ספי' סרמכז זל' יסאר כי סאר דיבור ספי'
והגם סיוכל מפני לבסור על סגסמי' יסאל וירעס כקול גרול : יעקכס לסוק ססור
כי עקב סוא לסוק סררית וסוק * סוא סוא מלסוק רזל כסולוק קוף ככף כמו קובע
וכככ * וית זלא יעקכס ולא ייקס סת ויעקכס כלומר סוק סכא כררסס כי
סרעסעס ססיתו גרול ססס מוקס * וסיוכ ככונ :

ירעם * סכף סגוד על סגסמים
יכאוא סרעמים דרך סלא
כי לא יססס הזוק כסררס מעס
סאר מעס סוא סגוללות לא כרר' סכסס
כי ססס על סדרך ססכפי * וכסררס
סערסו על סתן קודס ססס סקול סוק
קכל

משפט צדק

ספיו יצא ו

תחת כל דשמים ישרו ואורו
על בנפות הארץ :

ברגו קולו : כרגז סארד סעולה
סנהסך לרעס * וסגא *
כסגיכו סככר סס וסוא סברק * ספיו
סל סרד עולה וסרעס יכא אל סאר
זס סת ספלא כי סמס * סחת כל
ססמים יסרסו * ססרת וסטר סל סאר
סעולה ססס סחת כל ססמים כסוקו
סמקס סיקרס זס ועס כל זס * וסורו
סאר סברק וסס יסס על ככפות
סארץ ססס :

סארץ יסאל קול ירעס כקול
גסו ולא יעקכס כסרסכע
קולו :

סארץ * יסאל קול * סל רעס * ולא
יעקכס * סמטר לא יככס
ססס סמלססכ סברק ולא יעקב ולא
סמע סת סברק ססאר :

קודס סמיעת סרעס * וסוא ססאר זלא יעקכס כי לא יסאר סרעס סאר סברק
אלא ססרסאות יסית קודס ססמע * ולפי ספי' סרמכז זל' יסאר כי סאר דיבור ספי'
והגם סיוכל מפני לבסור על סגסמי' יסאל וירעס כקול גרול : יעקכס לסוק ססור
כי עקב סוא לסוק סררית וסוק * סוא סוא מלסוק רזל כסולוק קוף ככף כמו קובע
וכככ * וית זלא יעקכס ולא ייקס סת ויעקכס כלומר סוק סכא כררסס כי
סרעסעס ססיתו גרול ססס מוקס * וסיוכ ככונ :

ירעם אל כקולו ככל אוח עשרה
גדלות ולא נרע :

ירעם אל כקולו ככל אוח * כסררית
סכז עס סס וכככס לספסמיס
כסלסית

משפט צדק

אורה כשפט קעה

וכל א'סובלו כפי כחודרך דרם הוא ז
 ביי ואלו הם מנדולותיו כי תכף
 הרעם יבא תבסס ולא כרע
 לו סבה פועלת רק מאמרי ספי כאלו
 מכות חלק מהמים להקפידם ולהיות
 סלג ויאמר לו הוה בארץ : הוה ארץ
 חקר בית כמו הנמצא בית יי וחלת
 מהמי'מניחם כותלים והוה המטר הבא
 בהפלגה המורה על עונו ורזל דרמו
 כי הסלג טוב מחמתם גממים ואיפס'
 כי הגסם הוא היורד בבחת ומטר הוא
 היורד בזעף ועל כן יכפול המלות
 ורס' זל פי' גסם מארכב דוחות יבא
 והתרגום פירס גסם אחרי גסם בקיץ
 זבחיורף :

בידי - זמ כי קסם יחטום ביד כל
 ארס המעמס סיעמו כדי
 סירעס להמיב להס גמולס והזכיר זה
 בכאן כדרך אס בחוקותי תלכו זנתתי
 גממיכס בעתס - זמ כי הגסם חוטס
 ביד הארס וסוגר עליו סלג יוכל לבאת
 זלרעת מעסה כמרה בי בעת רבו
 גממים לא יבא ארס לפעלי זמ כו
 על הזריעה ידבר יאמר כי הגס' יחטום
 בכסר ביד כל ארס לרעת כל אים מה
 סכריך לזרעים ולעבורת הארמה כו
 בבא המטר יסחלו ב'א לזרוע אים אים
 כפי מעסהו : מעסהו - כמו עבורת קרקע מן ומעסהו בכרמל : אכמי - סמוך אל
 הארץ הכעברת - זמ ביר כל ארס ימים זה סעלא כחותס כרי סירע אים מעסה
 חקמו ואיכו ככו :

ותבא - לפי ספי' הראסון יאמר
 גסס ים פלומיס למקו'
 מלכר עכיר' המטר חיות דעות זסומס
 וסערי : לפי ספי' הסני יאמר כי גס
 החיות הרורסות כבא הגממים סס
 כחבאות במעונות אריות כי לא יוכלן
 באת

כפלאות * כאמר יעיד הכסיון * עוסה
 גדולות ולא כרע * סבתס כי אס היו
 לה בסכת התקועות הסמימיות בלכר
 היה זה חוזר חלילס לפחות לקץ סנים
 על ענין אחר זה היינו יודעים כל אלה
 קודס חיותס בכח הכסיון ואינו כן :

כי לשלג יאמר הוה ארץ ונשם
 סטר ונשם סטרות עונו

כי לסלג יאמר הוה ארץ - ולפעמים
 יכוח סיהיה סלג על הארץ אסר
 חועלתה דכ לתבואות - וגסס מטר
 זכ יכוח לפעמים סיהיה גסס על מטר
 כחת - ולפעמים גסס מטרות עזו בפי
 הכורך :

בידי בל ארס יחטום לרעת כל
 אנשי מעשהו :

ביד כל ארס יחטום - ועס כל זה
 יסלס סכלי' המכוון להביא
 התבואה ולאסוף אותה ביד ארס
 לרעת כל אכמי מעסהו - כרי סירענו כל
 אכמי מעסהו סל זה התכלי' והס עכדי
 הארמה את גורל המטפיע את כל אלה
 וסובו לאהבה וליראה אותו :

ותבוא חיה במד ארבו
 ובקיעונותי תשכון :

ותבא חיה כמו ארבי' וכלכדי אלה
 היתה ספגחת סאל ית' על
 יורת כי אמסס תכא חיה סטורפת
 במו

אודה בשפט

משפט צדק

באת בסכת רוב הנפשים : ארבי מס
דבר כמו מארב ונקרא מקומם ארבי
מסם אורבים לטרוף טרף :

במו ארבי לטרוף כלילה : וכמענותיה
תפסון - כיום כאזרו תזרח הסמם
יאשפון וכזה יבא ארס לפעלו :

מן - זמ מחלרי הענן כשהוא כבקע
וממזרים מעכין זרם והוא כמו
מזרים על מסקל מפקר כבא המלחמה
לא שהחירק והכרי מתחלפים כי תומך
גורלי כמו תומך והוא גם כן הענן כי
לפעמי' יבא תהאיר הקטורי רוח סערה
ולפעמים כסיהיה זרם מים תבא ממנו
קרה ואינו ככזו - אבל מן החדר הוא
הררום כמו חדרי תימן ונקרא חדר
מפני סים ככביס בלתי גלויים לעולם
לאבני היסוב ומסם יבא הסורכי -
וממזרים הוא ככב בכפון כמו מזרות
בעתו - או נקראו המזלות מזרים :

מידהדרר הבוא סופה ופמזרים
קרה :

כנשטת אל יתן קרח יורחב כים
במוצק :

מגשמת - והמזרים אשר זכר לא
בכחו יביא הקרה רק
מכסמת האל וגזירתו יתן קרח כי יבא
רוח מאת האל ויקעיל המים וכעפים
קרח ויתן רבוי מים וכרחב גדול
ביבוקה גדולה - או יהיה מוצק לסוף
כר ומצוק כי בעת הצנוק יתן מים

מן החדר תבא סופה ולפעמי' מתוך
חדר של ענני' באשפי' יחד - תבא
קופה והם סבי רוחות הפכים זה לזה
וזם כסיהיו בין העננים מקומו' פתוח'
זה נגר זה : וממזרו' ומן אודי' מפזרים
האיר סהם הרוחו' : קרה - יחדשו קור
לפעמי' וזה כסיהיו כפנויים : ומכסמת
אל ובאשר יהיה הרוח חזק כמו הררי
אל רל הרים חזקים : יתן קרח ורחב
מים כפעירים עליו רשא' : במוצק -
במרכז העולם סהיה הארץ ויקרא
המרכז מוצק מפני סהוא ככב לעולם
ובלתי מתנועע :

להעמידם במרחב - וית רוחב מים הוא הקרה סמפני הקפאתם הם מתרחבים
זאונס טעים : במוצקי' ימ מרכז הארץ סהוא המקום היותר כר סבארץ ואין ככזו :

אף - ואמר כי גם בהיות האויר
ברור יטריח הזל העבים

אף בריו יטריו עב יפיץ ענן
אורו :

ויפיץ האל ענן גשמו כסירכה סימטור
על הארץ וזה עלא סכמעט זמן יתהסך
הזמן מכרירות לזמן גשמים : בריו'
שרמו ברה על מסקל מרי לסוף ברור
חללו : יפיץ - מלסוף יפוכו מעינותך
אזכה לסוף מלוח מים ברכווי - וית כר
מלסוף כוסי' רויים והבית לסמום כל
מסקל ונפאו אליך כמיהם קיכה סרמו
בוה כן זה סרמו רום - לכך זה עלא
סיטרוח

אף בריו - מזורת כרו לכס אים על
מקסל בלי - אחר סלפעמי' יהיה
האויר כבחר לאיזה מכוזן : יטריח עבי'
ויכלכלהו איזה איר עב ומימי : יפיץ
עכ אורו - וקחה אחרי כן יקרה סאיה
עכ מליד רוח ויפיץ אה האויר המימי :
ולא כרע עוד מקומו אינו :

והוא

משפט צדק

אורה כשפט קש

מיטריח העב ברויח ואחר כך לא ימטיר אותנו אבל יסיכנו לסוף כחצורו העבים *
חס פירוסים אחרים בלתי ככונים * וכמרים כי הסר הממונה על העבים סמו
ברו והוא המטריח והמפיץ * ולפי הפסט סב אל האל :

והוא כסבותי כההפך ב
בתחבולתו לפעלם כל אשר
יצום על פני הבל ארצה :

והוא * מסבות * סבל הענף שהוא
מתהפך למחיבות רבות
בתחבולותיו כאלו הוא פעל בזה כאדם
הקונה תחבולות והסתדלות נמרות
להסיב מכווסו כן הענף הוא מתהפך
לכמה כדדים מונים כדי שיפעלו בני
ארס בדרתו כל אשר יכוס האל על פני
תבל - זה האראה לי ככין * וים פי'
אחרים :

מהנהגה הפעולו הטובות ולא בחזרת
חלילה כמנהג ההקשים הסמוימים
החוזרים חלילה לפחות לקץ פנים אבל
מתהפך מכם סבות במחיאות
בהתחבולותיו * סל האל ית' המסר'
לפעלם כל אשר יכוס על פני תבל
הרבה * כדי שיפעלו מה סיבה להם
לעשות כל פני תבל המיוסב :

אם * והסתפקות זה לפעמים יהיה
למבט מוקר כי לפעמים
יורדים גסמים מפסידיים הזרעים : אם
לארבו - לפי הכורך להם סלא ייבסו
הזרעי' : אם לחסר סוף על פי סהארץ
היא סככה עגסמים ויכחה מהסככה
יורדים עור גסמים ררך חסר להרבות
פירות : ומחיאותו * סב אל האל שהוא
מתכיה הענף * או הוא סב אל הענף
המתכיה הגסס * וימ לסבט או מספחה
פויס להם ארבות רבות : אם לארבו -
לארץ אחת הכריכה גסמי' : אם לחסר *
אפילו אים אחר פויס לו סרה אחת
וכריכה גסמים כדרך ומטר גסס יתן
לכם לאיום עסב בסרה וכפ פי' רזל :

אם לשיבט אם לארצו אם
להכיר ומצארהו

אם לסבט * חז לפעמים יעסה לסבט
ולמורפנות : אם לארבו * ולפעמי'
להסיב לארץ אשר בה כריקי ומתפללי
אליו : ואם לחסר ולאומי מה ולכהמות
סלא ירעוהו יעסה לפעמים עב חסר :

האזינה * איוב אחת האומר
כי הס' מתנהג עמך
באיבה האזינה זאת כי מזה יתברר
לך כי האל ית' מתנהג ברחמים עם בריותיו ואפילו יחיר הכריך לרחמינו הוא
מרחם עליו בדרכים כפלאים עמדי כדעהך ואל תהרוס אל יי' לסלח רסן לסוכך
לקנטר כנגדו * ותחבונן כפלאות אל סהס כלם ברחמים גדולים :

האזינה זאת איוב עבד ורתבונן
צפלאות אל

התרע * התרע מה הסבה וארך
יוסס המטר על העכבים
והופיע אותנו מתחתם * לסוף הועטה
הספעה

התרע בשום אלוהי עליהם
והפיץ אור עינו

אורב משפט

משפט צדק

השפעה : ואור הוא הנמס כרעת
רזל וים ערסום אחרים וזו הכוכב :
חרע : זמ מפלמי כמו תפרמי וכן
התפלמי באפר התפסמי
והא זל פי כי הוא תלסון פלם מעבל
רגליך . יואמר כי מעשי העב כלם
טקולים בפלם ומאזי תפסט ולא תרע
בהם מפלאות פלם הרעות :

התרע על כפלי שיעב כפלאות
תמיס דעים :
אשר בנדיק תמים כהשקט
אָרץ טָרום :

אשר - זמ התרע למה כנדיך תמים
בימי הקיץ . סארץ הדרום
הוא סקטה לפי סאיץ רוח כפומי תנסב
באותו זמן וכסמרה הכפומי הוא מכסב
הוא תנסב בחזק . וכסאינו תנסב
העולם הוא סקט . וזמ התרע למה
תכטרך להסתמס כסתסקוט הארץ
מפאת רחם לפי סרוח הכסון תנסבת
וזו בימי החורף . וזמ בהסקיט ארץ
תדרום סהשם הוא במלות הררומי
בימי החורף . והראסון יותר ככון
להרמכן זכרונם לברכה לפי סער
עתה דבר על החורף . ועתה הוא
מדבר מפלאי הקיץ וכראה לנו כי בכלם
לא יתמה על הסכה כי ירע בה כח כל

התבין על מפלמי עב' התבין מסקלי
האיר סקטורי סקל והאיר
המימי העכמה סבתם סהס מפלאות
תמים דעים . סהוא האל ית' באופן
סיקריס : אסר בנדיך תמים . יותר מן
הראוי לאותו הזמן : כהסקיט ארץ
מדרום . כהיות הארץ סוקטת מכל
רוח ררומי :

חכה לב בתכונה אולי ירעה אינב אבל יואמר אם ירעת כסלימות רעותיו כנסמים
ובקור כחום סהס כפלאים ותמהים בכלל וכפרט . והחכם רבי לוי זל פירס סים
כסבת כל אחר מהס ענין כעלם לא יומב אלא כקוסי גדול . וכראה סאיץ כוונה
לאליהוא בעתות ספרקים הכאים על הסרור הטבעי כי ירענו סבתם בכלל .
אבל יואמר זה על ססתכות העתים מסרור הטבעי כפרט לפי כורך העולם אם
לסבט רין או להסד ולרחמים כי יריעת דבר זה כעלם מהחכמים והס מהפלאות
האלהיות המרועות לבי ארס יוסר מרותיו ורחמיו :

תרקיע עמו לשחקים הולכים
כראי טועק :
הודיענו סהנאמר לו לא נערך
כפני חשך ו

חרקיע . אהתאינב התנעם האל
גרינו האתס כמהו
ספעס חקיעי . וזמ תרקיע סתרקיע
כמו תמסך ליתן כהכה סמר הא
ספאלס . אזו הוא בודי ללעב יואמר לו
סרקיע עמו לסחקים אם תוכל . לסון
תרקיע

תרקיע

משפט צדק

אדרב משפט קעו

תְּרַקֵּעַ פְּמוֹי אֲחַמְנָס תַּתָּן תְּכִיאוֹת
 כַּסְכֵּלְךָ לְרַקֵּיעַ מִסּוֹא גִלְגַּל
 אֲחַז מִרְכּוּז מַעֲמַה הַלְיִית' : לַסַּחֲקִים
 בַּסְבִּיל גֵּרִם הַכְכּוּבִים סְהוּא הַנוּסֵא
 אֹתָם : חֻזְקִים כִּרְאִיִּי סַחֵס חֻזְקִים
 זֻקְסִים וְעַם זֶה הֵם זְכִים וּכְהִירִים כְּמוֹ
 הַתְּרַאֲהַ סַל נַחֲמַת אוֹ סַל זְכִיכִת :
 מוֹנֵקִי סַכַּל אַחַד מֵהַכּוּכָבִים מוֹנֵק
 וְקִבּוּפִי בְּגִלְגַּלוֹ וּמַתְּכֻעַע בְּתַזְעוּת
 הַגִּלְגַּל וְכַל זֶה נִגְרַ הַטַּבַּע בְּכִינֹת מוֹעַל
 מְכִיזִין בְּלִי סַכָּי א : כִּן מַה נִּאֲמַר לִנוֹ
 בְּמַה נִּכְטָרֵק : לֹא נִכְעָרִיךְ וּמַה סְאִיז
 אֲזוֹ מִסְתַּדְלִים לִהְבֵּק מַה גִּרְלוֹ אוֹפְנִי
 מַעֲמִיו אֱלֹהֵי כַּעֲרִיךְ אֵל אוֹפְנִי מַעֲלוֹת
 הַטַּבַּע בְּאִרְפֵּי סַכְרַע סַחֵס מַעֲלוֹת סַל
 מוֹעַל רְבוּנִי הַיּוֹבֵל עַל הַכַּחֲחִי' זֶה יִקְרָה
 לִנִּי מַעֲמִיו חֲסָךְ מַעֲמִי הַעֲדַר הַתְּכּוּנֹנִי :

חֻרְקֵיעַ אֵיךְ הַתְּפַסְטוֹת מִלְּסוֹן וִירְתָּעוּ
 אֲחַז פְּחִי וְלִזְהָ נִקְרָאוּ הַסַּמִּים רַקֵּיעַ :
 סַחֲקִי' סַחֵס מַעֲמִים וְעַם סִיוֹתָם חֻזְקִים
 הֵם סְפִירִיכִים סְהוּאוֹר נִרְאָה מִתּוֹכָם
 כְּמוֹ הַתְּרַאֲהַ הַמּוֹחַכֵת מוֹכּוּכִית אוֹ
 מַכַּחֲסַת סְכִינּוֹץ הַרְאוֹת עוֹבֵר בַּה : רִאִי
 לַסּוֹן בְּמִרְאוֹת הַכּוּכָבוֹת : מוֹכְבִי מוֹתָךְ
 לַסּוֹן וַיִּבְקַתְּ לִנוֹ וַיִּמַּ מוֹכְבִי חוֹק כְּמוֹ
 וַהֲיִיתָ מוֹכְבִי :

הוֹרִיעֵנִי אֲכַחֲנוֹ לֹא נִרַע סַכַּת כָּל
 אֵלֹו הַדְּבָרִים סוֹכְרַחַר
 לְךָ וְאֵם אֲתָה יִרְעַתָּס הוֹרִיעַמֵּי מַה
 סַתְרַע בּוֹזָה כְּרִי סַחֵס יִסְחַל אוֹתָם
 הַסּוֹא מַה הַסַּכָּה בְּכַל זֶה נִרַע מַה נְסִיב
 לִנוֹ אוֹ יִאֲמַר הוֹרִיעֵנוּ מַה נְסִיב עַל
 תּוֹכַחֲתִינוּ כַּסְתּוֹכַח עֲמוֹ עַל מַסְפַּטִּיו
 אֵם הֵס יִסְרִים אֵם לֹא : לֹא נִכְעָרִיךְ אֵלִינוּ
 לַתְּרַמּוֹת לִנוֹ מַעֲמִי סֵאכַחְנוּ בַּחֲסָךְ אֵם
 לְפִי סַרְבְּרִימוֹ חֲסָךְ וְלֹא אוֹר : לְפִי הַרְאֵסוֹן
 לֹא נִכְעָרִיךְ מַלְּסוֹן כַּעֲרִיךְ הַכֶּהֶן וְלְפִי סַעֲבִי מַלְּסוֹן עַרְכָּה לְפִנֵּי וַיִּמַּ מַּעֲמִי חֲסָךְ
 וְעַרְפַּל סְהוּא סוֹכֵן סַחֵס וְאִיבֵי כִכּוֹן :

הַיִּסּוּפֵר
 יִאֲמַר לֹא אֶעֱרִיךְ לְפִנֵּי
 מַלְּאֵךְ כִּי דְבָרֵי חֲסָךְ
 וְאֵם אֲרַבֵּר אוֹתָם מִי זֶה עַרְבֵי אֵל לְבוֹ
 לְמַפְרַס לְפִנֵּי וְאֵם אֲמַר אִיִּם בְּלִכּוֹ
 לְמַפְרַס לְפִנֵּי סִיוֹכַל לְמַפְרַס הַלֹּא יִבּוֹלַע
 וַיִּמַּתִּי זִים סִי אֲחִירִים וְזֵהוּ הַכִּכּוֹן לְפִי
 הַקַּסֵּד הַסְּמוּקִים .

יִאֲמַר לֹא נוֹכַל לְעַרְוֵךְ לְפִנֵּי רַבְרִי תּוֹכַח :
 לֹא נִכְעָרִיךְ מַלְּסוֹן כַּעֲרִיךְ הַכֶּהֶן וְלְפִי סַעֲבִי מַלְּסוֹן עַרְכָּה לְפִנֵּי וַיִּמַּ מַּעֲמִי חֲסָךְ
 וְעַרְפַּל סְהוּא סוֹכֵן סַחֵס וְאִיבֵי כִכּוֹן :

הַיִּסּוּפֵר לִוְכִי אֲרַבֵּר אֵם אֲכַבֵּר
אִישׁ כִּי יִבְלַע :

הַיִּסּוּפֵר לִוְכִי אֲרַבֵּר יִסְפֵר
 אִישׁ מַלְּאֵךְ כִּי כַּעֲדִי לֹא יִתְּכִי
 אֲרַבֵּר סַרְבְּרַתִּי בְּכַל אֱלֹהֵי לִהְתְּכּוֹנֵן כֵּם
 הִנֵּה אֲפִילוֹ רַבּוֹד קַל לֹא הִיִּם בִּיכִינוֹ עַל
 כָּל אֱלֹהֵי : אֵם אֲמַר אִיִּם כִּי יִבּוֹלַע יִסְפֵר
 דְּבַר מַלְּאֵה כְּמוֹ סִיקְרָה לְפַעֲלוֹת הַעֲסוּיִי אֲכַלְנוּ בְּהַכְרַח בְּגֵר הַטַּבַּע סַחֵס כַּסְּקִרוֹת
 בְּאוֹתָן סַלֵּא יִהְיֶה רִאִי לִהְתְּכּוֹנֵן כֵּם :

וְעַתָּה יִאֲמַר אוֹיֵךְ יִעֲרִכוּ מַסְפַּט כְּמוֹ
 סַחֵס הַיּוֹסֵב כִּי בַּחֲסָךְ כִּנְגֵר
 הַאֵל יֵה זַיוֹנוֹ הַעֲלִיז סֵאפִילֵי זֶה הַאוֹר
 הַמוֹחַס אוֹיֵכְךָ יִכְוִלֵן לְרִאִי כַּסְּהוּא בְּחִיר
 מַה אֵם 45 x כַּסְּחִיקִים

וְעַתָּה יִלְאֵר רִאִי אוֹר בְּחִיר הוּא
 בְּשֵׁהָקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְרָהם וְעַתָּה

אורה משפט

משפט צדק

בסמךים וזה כפעברה רוח לטחר
הסמךים חסעבים וזהו הפי' הככון
לפי הקמר השמקום :

ועתה לא ראו אור בחיר הוא בסמךי
ועתה מהמעמיים לא ראו ולא
הכינו מה הוא אותו האור של מגול
חסוכב * אשר הוא בחיר בסמךים
וקראוהו קצתם ררך לכן ואמרו פהם ככבים קטמי בלתי נראים * וקצתם אמרו
זלת זה * ורוח עברה בו וקטהרם * וגם לא הכימ איהם רוח עברה ופסחה כאופן
סכל אותה העגול טהור מכל חסך ולא יקרה כמו סיקרה בין אסיפת סאך ככבים
סיס בין זה לזה מקיס חסוך :

מצפון * הנח מפאת כפון יבא
זכור גרול בסמךים

מצפון ירב יאתה על אלוה
נורא הודו

סהרוח הכפוני מטהר הסמי' חסעבים
ואזלי חיפסר להכתכל באור הפמס
הבהיר ועל אלוה יס חור נורא וזיו גרול
כדרך ונחורא עמיח פרים * ואך יוכל
הארס להסתכל בו ולהתרים כנברו :
עלי' כמו לפני כמו * וכל כבא הסמים
עומדי עלי' ויפ אחרים סכל זה חור
א האסוכות לעכץ הסממים וזה יותר
ככין לפי הקמר השמקוי' והוא להרמכץ אל :
הזהב * וזמ רוח כח * והראשון הוא הינחר ככון :

מצפון ראו סלפחות מחר גפן
סיס בו ככבים קיימים
רכיס אשר בס חקון היסוב סרוב
בכפון * זהב יאתה * יבא אור סל
תורה וסכח על אלוה נורא חודי הנורא
בחור מלכות סעסח לה להטיב לזולתו :
זהב ילסון זכור כמו המרקיס מעלי' :

שרי * ואמר סדי אשר לא הסגנוהו
לפי סלא יראנו הארס נחי
הוא סגויא כח וסגויא מספט ורוב ברהק
ולכץ חין לומ עלי' סהוא מעכס בריוחיו
כי לא ענה מלכו ריק מפני עכס הכסעט
ורזל עי' כו'אלה סמות רכח סאיכו בא
בטרחות עס בריוחיו כי אכחט האכסו'
לא מכאנחו סגויא כח כילא יבא עמנו
במספט לעסות ככו כשי כמו * ומספט
ורכ ברהק עמו ולא יענה חוקס סימכע
כלומר חיחורו * או יהיה לא יענה כפרר
מלכו * ורזל עירסו כירנ' ומספט ורוב ברהק לא יענה חין סכח מססה מחץ
סכרן סל עשו מכית כאלמות * וכבר עי' מרה זו סל הלה כפרקיס הקורמים :
לכן * ית לכן מפני סהוא כזה האופן
מססלימות יראחו אכמים *
נחול לא יראה כחסינות אפי' חכמי לכ

שרי לא מצאנו שניא כח
וכשפט ורב צדקה לא יענה
שרי לא מכאנחו * סלא ככין חין
מכיאוחו * סגויא כח * ועס כל
זה הוא סגויא וגרול במספט ורכ ברהק
מטה כלפי חקר * לא יענה * חין ספץ
כילא ענה מלכו כי חפץ חקר הוא :
מעסותס והוא מלסון חכמים עניו סרץ
כלומר לא יענה בני ארס כי לא ענה
סכרן סל עשו מכית כאלמות * וכבר עי' מרה זו סל הלה כפרקיס הקורמים :
לכן יראורו אנשים לא יראו
בל חכמי לבו

משפט יצחק

אזהב משפט קעה

לכן יראוהו חכמים ומרוב חברו על
 יבורו סלה ענה מלבו קרה זה
 סיראווה חכמים מעטים שהתכוננו א
 דב גדלנו ועם זה לא יראה כל חכמי
 לב לא יבחר האל כל חכמי לב כי גם
 שהתכוננו ברב גדלנו בהסיגם את כל
 חלה שאמרנו קבתם לא הסקלנו
 להדמות אליו בתעסיות ולכן לא יבחר
 בהם כי אמנם המכון מאתו ית' הוא
 סירמה ההרם ליוברו לא בהסכיל בלבד
 אבל סירמה אליו גם כמעט כאמרו
 והלכת בדרכיו וענין לא יראה לא
 יבחר כמו ה' לא ראה לא בחר וכן ה'
 יראה ה' יבחר :

כי הם וחכמתם כאף נגדו ולא יראה
 אותם חכמים רק טעמים הם אבלני
 למ לא יחניף ולא יסא עמים לחכמי לבי
 ומ ולא יראה למי כל חכמי לב כלומר
 הם יראים ממי שאף יכולת לראותו
 והראבון יותר נכון ודל דמו כל
 פרנס המטיל אימה יתירה על הכבוד
 אינו רואה בן חכם ואלוהו יאמר כי
 איוב הוא בן :

דיען לפון הרמב"ן זל הגיב איוב
 עתה למעלת הכבואה יען

כי היה תם וישר ירא אלהים וסר מער
 והוכח על כסיון ואף על פי שחטא
 בהסתפקו במשפט מחיך חכמה הועיל
 אותו תכסיון לקרבה אל האלהים כי
 קבל עליו דברי אלוהו וראה כי הם
 מספיקים לפאלתו והנה הוא עתה ירא
 אלים וכדיק תמים וענין מן סערה
 כי לא נפתחו לו הסמים וראה מראות
 אלהים על כירור כגון סערה הסם על
 כסאו או מלאך רוכב בו רק שם סערה
 גדולה שהסיג מה סיסיגו הנביאים
 ראסונה בראסית החזון כמו שנאמר
 ביחזקאל תחלה וארא והנה רוח סערה
 באה מן הכסוף וכן באלוהו תחלה
 כאמר פס והנה מ' עובר ורזח גדולה

מען יראה את איוב מן הסערה
 ויאמר כי זה בחשיך עצה
 במליון בלי דעת :

ויש ה' מי זח מה הוא סעפה כמעך
 סיהים מחשיך ענה
 במליון סיגה בדבריו ענת אחז
 פועל בלי דעת מבלי סירע כונתו
 בפעלו כפרט בהיות הפועל חכם כמו
 שהתבאר מחכמי בחרם העולם :

וחזק מפרק הרים ומספר סלעים ואחר הדתח רעם ואחר הרעם אס' ואחר כך
 יסינו הנבואה וגם כן ביחזקאל ואחר הרוח ענן גדול הוא הרעם ואחר כך אע
 מת' קחת ואיוב הסיג ראסית החזון וממנו יבאלו קול עונה אותו המענים האלה
 קחוק וזקוף וכער גדול כמנהג הנבואות כמו סנא' קול מים רבים קול סדו
 ברכו קול המולה קול מחנה והנה איוב הסיג זס במצעת קול הסערה
 והקול ממנה ודע מעמיכם כי קול אלהים הוא העונה אותך על תשובת דבריו
 עכל' ויס פי' אחרים ומדרשות רבים בנמרא ובמדרשות כענין מן הסערה
 אבל זה הוא פסט שתקוב באמת : מי מי זה הוא דרך תמיהה כלומר מי הוא
 זה ואי זה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן' או ירבה לומר מי הוא סעפה מה
 סעפית אקה : מחשיך עכס' למ שאמר עכות חסוכות ודברים שאיך להם סחר :

אורב משפט

משפט ידק

ולת סאומד על עבתי המאירה ככהדים
סהוא חסך ולא אור - במלך כלי רעתי
כלומד יעשה זה דברים על דפי סאין
להס רעת ולא תבונה - דבר חכמה
בהסגסח וחכמה יקרא ענה :

אזור - ררך מסל כהרס הכנס
למלחמה שהוא אזור
מלכיו והכוננה סימד סכלו : אסא'ך
רכרי חכמה סקוריגיו חוקס חס
ירעתס כוכן ראוי למי סתופס סופט
אחר על מספטו סיחיה חסס באופן
סיוכל להסיב על תוכחוקו :

איפה - מוסדות הארץ נעטו בחכמה
כמו סנאמר יי בחכמה יבר
ארץ - וואס יסבך חכמה יתירה לרעת
חכמה זו אז תוכל לתפוס אוקו על
חספטו על כן תבירה בא חכמה זו אס
ירעת בינה וחכמה - וענין איפה היית
ביסוד ארץ הוא לנזמא והסלבה כלומר
מי טלא הים לו מביאות כלל באותה
סעה סיסרתי ארץ איך ירע איך כוסרה
סי - הגר סכפסוק דאסון כמסך
בכאל כלומר הגר מי סס
מרותיה ונכולותיה סיחיו בזה הסיפור
לא פחות ולא יתר בי מחיוב בריאתס
היה סתיה על זה הסיפור כמו מביאות
הפילוסופים : ממדיה - המלס הראשונה
היא בוספת כלס מסמר מרמס ודומים

אור נא כנבר הליגה ואש אקה
והודיעני :

איפה היית ביסודי ארץ הגר
אם ידעת בינה :

אזור כא כנבר חלכך - כו אימתי
לא תבעתך אסאלך והודיכמי
איפה היית ביסודי ארץ - היה כפי
ביורך היית כמכא כסעסיתי חתוך
ליסוד ומרכז המביאות כי אז לא היה
סוס מקיס כמכא כמו שהוא עתה חין
לבגל העליון - הגר אס ידכת בינה
אס ירעת איזה מין מן הבינה חרשה
חת הארץ ומקומה :

ברשם סכדיה בי הרע או כיר
נטיה עליה קו :

מי סס ממריה ומאחר סלא היה
סס מקוס כמכא מי סס סיחיה
כרור הארץ על זה הכול - כי חמס
סעור מועט היה מספיק להיות מרכז
אמר סכיכיו יתנופעו הנלגלים - אז
מי נטה עליה קו - מבייל סלא תחיה
יתר מן הסעור אשר הוא עליו :

על

וסרסו מוד והוא סס על מסקל מכרי סאול זהוא כמו מרותיה והס מרות
הכולים : אז מי נטה עליה קו - הסוכה העגולה - וסמא אחר זה מסמי כרך
חבונים תחלת בנינס הוא למוד ההכין ער חוכן יהיה וואחר כך כוטים עליו הקו
ואחר כך עוסים סיפורות על כן אחר אחר זה על מה זרכיה וגו' והסי סתחיל
לאיוב סתחוקין ועלט מסס למיס ולרוח וואח - למזלות ולסמים ולהוכיחו כי אחר
הכלס חכמס ממנו כס שהיה כעלמת ממנו חכמת חבורא ית - אז יאמר אחר
הסס יתכרך בראס בחכמה כפלאה סנעלמת ממנו אינו כראי להסית דברים

בגרו :

על

משפט צדק

אורב בשפט קעט

על כה אדניה הטבעו או כד
יורה אבן פנתה :

על ארמיה : הם חסודות והוא
מסל על התרים : ואבן
פנתה היא האבן הנותנין בקרן זיית
שהיא משמעת לסתי רוחות וכריך
סתיה חוקה כמו שאמר אבן מאסו
הכונים היתה לראש פינת והוא מסל
למרכז הארץ שעליו נסמכו כל הכרדיו
אז הוא חמכב הארץ כרעת זל
סקראוה אבן בתייה שממנה הוסתת
העולם והארץ הוא מונח עליה : ולסוף
יורה נופל על הרבר הנופל בכח :

ברן פי החסם הרב אבנע זל כי
ככבי בקר הם סבע

מסרתים וכן קראם רוד ככבי בקר
ובני אלהים הם המערכות העליונות
ותנועתם היא רכתס ותרופתס
זהרמבן זל פי כי הס יורה אבן פנתס
בעת אשר יסכחו וירכנו היכבים ובני
אלהים כמלך סכונה היכל סירכנו
ויסכחו לפניו ורמז סחס בכראו תחלס
עס לא סיעו כברואה דק סכחו ורכנו
ולפי פי כראה לי ססוא כרך וחכיא
את האבן הראסה כלומר כסויכיא
האבן הראסה יעבירו קול תפואות
ויאמרו חן חן לה :

ויסך לסון סגירה וסתימה כחו
ויסך חלוח בערו : סכני סך

את דרכך : בנימו לסון כיאה כחו
מניח ממקומו יאמר התרע מי הוא
זה אשר סך וסגר היס אשר בטבעו
לכסות הארץ כי כן טבע חמים לעלות
על הארץ ואפילו בעת באתו ממקומו
הוא סגור וכלוא לא יכא כי עס כל גליו
ומסבריו לא יעבור חוקו לכסו הארץ
וקרא המקום אשר הוא בו רחס לפני
סתימי היס עס כלואים בתוכו כמו
העוכר

על מה ארניה הטבעו לסיס לה
מקוספל או גבוה מאחר סלא
היה עס מקוס כלל אור אס תאמסו
הגלגלים נמכאים קירס לארץ ימי ירה
אבן פנתה מי התכיא אחרי כן זה
המכא הכבר ככובר אבן יורה אותה
בפנת המקוס שהוא פתה בפפל כל
התכואות למרכז וכמו כן הגר אס
ירעת מין הבינה סהיה :

בין יחד כוכבי בקר ויריעו כל
בני אלהים :

ברן יחד ככבי בקר מתנועעים
ולא ימנעו זה את זה מתנועת'
אף על פי סחס יחדיו במקוס נובעים
זה את זה ואין ריקות ביניה מי סמכיא
לכל אחר מהס זאת המרה המונבלת
סמכונת ספעלת פועל מכין בהכרת
באופן סכלס מתנועעים יחד כנחת
סמחים לספות רבון קונס ויריעו כל
בני חלקיס מניעי הגלגלים הרועו
יחד תרופת מלך כעסותס מכות :

ויסך בדלתים יס בניחו ברחם
יצא :

ויסך בדלתים יס וכזה המין מן
הבינה בעכמו סך ונדר
חיס סהוא מקוה חמים סהיה מבסה
הארץ נדר אותו בסני דלתות לכרדים
בניחו מרחס יכא כסהיה יוכא מן
תמקוס אשר הוא עס פתה וזה הגר
סיע

אורב משפט

העובר ברחם אחו • וית סהא דמן
למקור פכוכים מתנו סגס הרחס
דקרא מקור ונכון סוח • וית פרמזה
לתחלת הבריה סהיא כוימת העובר
מהרחס סאו נגור על סיס סיהיס
סני ריסתוס :

בשומי • נקסר למעלה אופה חיית
בסמי לים חיקו וענן
לכוס סהיס הגרול יס אוקייאכוס הוא
מקוף העולס וככיס סס מקיפיס
אותו לככוס • וחתול ענן וערפל כמל
דבר • נכץ לכיס וחתול כי החמול היא
חביסה מלסין וחתול לא חקלת •

משפט ארץ

סיה להס :

**בשומי ענן רבשו וערפל
דהלתו :**

בשומי ענן לכוס • כי העלחי קנת
המס בענן ואויר מתי •
וערפל חתולתו • ואחר כך הקסיתי
הטפה סחמכעית סהיא הרקיע בקנה
סספל סל איתו בענן ואויר מתי ססר
פליו וכמקיס אותו סחלת מן המיס
הורדתי חלק סאויר ססר עתה על פני
הארץ :

והזכס ר' לוי זל כתב סכל זה סהו מענן סנירת • סיס כי לולא סאוירס העכיס
מתהיס כיס כסו חביכס מהנו סיהי מחוסף ועולה על סארץ כספת סהרות
והנחלי ספוסכיס לכוכו • סרה גי סלפי סרמחו לילר סהובח מהרחס אמו המסיל
המפל כו כלכוס וחתול כדרך סעוסיס לכעד סהולר :

ואשבור • פרסי זל עמיתו לו סבריס
לעככו סס וסס לו חק
ססר לא יעבורס יוהו מלסין ודרפוס
לפי ססער ער ססבריס ססס תעלות
סכו סעיר • וית סמתי חקי על מסכריו
ונלמ • וסחרבוס סמר ועסקית עליו
גציתי • עסאו מלסין ססק נגור דין כי
כלס ענן סחר סהו • וסס ססחר וסחר
זה סמר וסן ברלתיס יס סהו סיוע
סספסו סרססון סחל בתחלת הבריה
כסי סעירס סכתכתי וסו סזמר מנזן
סכריה וסילך • סכריח ודלתיס סס
חול יס כמס סמר סמתי חול גכול לים •
ואומר • וסמר לים ער סה תבא
ולא חוסף לעבור הנכול
ועס באלף כמ סכא וכזה הנכול יסית
כךך גאין גליך • סמסית סהו כח סיס
נכית בבאון סה סספת ככית לחמו
בלמתי • וסענן יסמר כי ססילו יסו
גליך

**ואשבור עליו חקי ואשים בריח
ודלתו :**

ואשבור עליו חקי • וככן סכרתי
עליו חק סמר סמתי
כטבע כי גצרתי כזה סיהיה סאויר
המתי למעלה מן סאויר סקל סמר
על סיכס עתה וסס • לים כמכותי
כרית ודלתיס • כס סמתי יקנו המיס
חל מקיס סמר :

**ואמר ערפה תבא ולא תסוף
ופא ישיית בגאון גליך :**

ואומר ער פה תבא ולא חוסף •
סלא ססנכ לכסות סמר חף
על פי סמתי סס יומר גבוסיס מן
סארץ כמבאר ככסין • ופא יסית
כסאו גליך ער מול סיס ולא יעכרסו
המיסך

משפט צורק

הַמִּימָךְ בְּצִוִּית בְּקֹר יִדְעֶתָהּ שְׁחַר
בְּקֹבֶוּ ו

המיימך כונית בקר ידעתה סחר
מצימוי האמנם באחר
מיומך סחא אחר המכול היית מנונה
אש הים לאל ירך לבקר שהיא הזריחה
ולסחר סזיא כמו סעז קורס לכן
סיתים אחר מזס בתקום אשר הוא
עתה מונבל להס מאתי אחר המכול :

כי לולא התשכחות הזמנים מפרק לפרק לא היה זתקיים זה החלק המיושב אם
בשכח הקור אם בשכח הסוס כמו סירעו זה חכמי הטבע והרזואית וסכת
התחלפת תקום הזריחה ואיך הוא ככת התקופות יהעוהו חכמי האוכטנניכות :
ירעת הוה פעל עכר מהכנין הרגום והוה כמו סירעת סהוה מכבנין הנוסף :

לֵאחֹוּ בְּבִנְיֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעֲרוּ
רְשָׁעִים מִסִּנְהָ:

לאחוו בככפות הארץ ונה עמיתי
כרי לאחוו בככפות הארץ
סחא הזריחה וספקיעה סחיו קורס
המכול במסוה היוס וסיה לעולם עת
האזיכ וכוית סתזיה תנועת סתמט
מחאן ויליך הנבלל נוטח אשר בסכת
זח יקרן קור וחוס וקין וחורף יוה
ולילה עס רכ השתאות מקלקל סחור
והיס רות ומזג ספירות והכתחי ומזגי
כל בתי וינערו רשעים ממנה וכוה
ימותו הרשעים מהר :

תִּתְהַפֵּךְ כְּחֹמֶר חֹתֶם וְיִתְיַצְבוּ
בְּמוֹ לְבוּשׁ:

תתהפך כחומר חותם ונה
כהתהפך הארץ ימונה
העוב כסשתנות תנועת סתמט עליה כמו סיתתכה חומר חותם כהסתמו הסותם

אזהב משפט קפ

נלך בבאונים עד פה ים לכחך רמות
לסית אותם ולא יומר זהו הנראה לי
כרדיוק מלות זה הפסיק וסירוסס
ויס סירוסים אחרים :

המיימך הים מיוס סכבראלת כוית
בקר סיקו ויחיר והורעת
ססחר המקום אשר מזמו יתחיל כי
בכל יוה הוא מתחלף תקום הזריחה
ונוטה פעל לכפען יפעס לררוס :

והתחלפו זה סכת סתק פית סחרבעה
אשר ססכת קיוס סעולם ועמידתו
כי לולא התשכחות הזמנים מפרק לפרק לא היה זתקיים זה החלק המיושב אם
בשכח הקור אם בשכח הסוס כמו סירעו זה חכמי הטבע והרזואית וסכת
התחלפת תקום הזריחה ואיך הוא ככת התקופות יהעוהו חכמי האוכטנניכות :
ירעת הוה פעל עכר מהכנין הרגום והוה כמו סירעת סהוה מכבנין הנוסף :

לֵאחֹוּ יֵם הַמִּימָךְ תִּכּוּל לֵאחֹוּ
בְּכַכְפוֹת הָאָרֶץ וְיֵם

המיימך כוית ססחר לאחוו וסככו
מה פעל הרמכן זל כי הפסיק הרסוון
יקאר עס ססני יואמרכי המיימך כוית
בקר וסחר סיתחרטו על הארץ לאחוו
בככפיה ולכער ממנה הרשעים עס
תקפס וגאונס ככאיומס עת פקורתס
בבזרת עליון :

תתהפך ובהעבר הרשעים ממנה
תתהפך הארץ כחומר
החתס סיתספך מכורס לכורס כן
תת זפך הארץ ככירות מסונו סתנער
הרשעים וסעמיר אחרים תחתס
ויתככו עליה כמו לביס קחליס
ויחלסי וכתכ סחס רז כן עזרל
זכרונו לכרכה אף על פי ססכרית
ימות

העוב כסשתנות תנועת סתמט עליה כמו סיתתכה חומר חותם כהסתמו הסותם
כני

אורה משיפט

מות חסר וי' על יראו וברקתו לבני
בנים ונמררם רז' אין כורך סדרמו
זה לתחיית המתים ואינו לרשעים כמו
סאמר וימנע מרשעים אורס ונו' :

וימנע ונכבד צר רשעים נכרת
כי ימנע מהם אור הבקר
והשחר הנזכרים או האור שהיה להם
זהו רמז להכלתם שתשקף שאין
הכלתה קיימת לפי שהם רשעים וזו
לפי הפס' ולפי הדרם הוא אור הכפי'
מרושם הרמה בסנת הכלתם בהנע
אזרס תשכר :

הבאתי עתה יחזור אל הסיירות
לאמר אם לא היית
בימי ארץ והים אמר אם הלכת בהם
לארכם ולרחבם ובאת כמעמקי הים
וחררת התהום כלו : נכבי' מרמו ככס
וה'ין כוספת ככ'ן אם נשאת כמא לבו'
זהו מלמזן מכבי' בהרות חכם ושירום
בכבי' ים מעמקיים וסיף הפסוקי כפל
לסיף :

הנגלו ימ פערי מות גהיכס
ומרויח' וי' מהוא
האפיסות וההערר כי הבא ער חקר
תהום ויבי אל האפס' וית מרכז הארץ
וקראס פערי מות לפי שהוא רחוק
שתפסה סס הזיס והרמכ' זל פי'
הנגלו לך פערי מות וראית המתים
בעולתם אשר סוככים בארץ כלמת'
ססוא מסל לדיעת המת' סכבר מתו'
ולני כראה שהוא מסל כלומר הירעת
היכפ סס פערי מות שתאגור אותם
אלא ימות ארס ויכנס כמורא סער :

משיפט צדק

בו : ותיכבו הרשעים בה : כמו לבוס'
התזהר לכלות :

וימנע מרשעים אורס חרוע
רבה תשכר :

וימנע מרשעים אורס' אור הכח
החינוי לאורך ימים כאשר
היה קודם המכול אשר בו היו התקיפי'
כוסח'ס ותמלא הארץ חתס' וזרוע
רמה תסכר' עתה סלא יבטחו עור
בזו כלל וכזה לך מופת סאני יכול על
הגרמים הנכחי' ומניעיהם שהיה יותר
טבעי להם להתמופע על קטבי העולם
כזה ומופת גס כן על השנחתו ביזן
האנוטי' וחכין סלא היתה הכלחת
רשפי רר המכול בלתי טבעית' כלל
כאשר חשבת וסתרעת :

הבאתי ער נבכי'ם ובהקך
תהום רתה'לכת :

הבאת ער נכבי'סי אילנות בקרקע
היס אשר סס אלמוניס אשר
מזנס אמכעי בין הכומח והרומס :
וכחקר תסוס התהלכת' אשר סס
מרגלויות סמזנס אמכעי בין הרומס
והכח וכל אה בנזרה מאתי כגר הטכע
סמאורר בזולתס מן במכאי' הכפסרי' :

הנגלו לך פערי כיות ושערי
צלמות תראה :

הנגלו לך פערי מות' האמכס הבנת
ימי התכלת סמכווכי' כמיתת
והפסר הכמכאי' הסווי' ונספרי' : ופערי כלמות תראה' האמכס התכוונת אל אויף
סודיעה והזקנה בסס שהיא הררך אל ספספר הבאה תקף אחר סלמו' הגרול כהס'
חתבוננה

משפט צדק

הַתְּבוּנָה עַד-רַחְבֵי-אָרֶץ הַיָּד
אִם יִדְעַתְּ כֹלָה :
אֵיזָה הַדָּרֶךְ יִשְׁכַּן אֹרֶךְ יוֹשֵׁף
אֵיזָה מְקוֹמוֹ :

התבוננת ער רחבי ארץ האמנם
התכוונת היות זה כולל
בכל נכבא ברחבי ארץ בכמחי' ובכעלי
חיים : הגר אח ירעת כלה . אם ידעת
כל זה וראית שאין באחר מהס תכלית
נכחי סיחיה ראוי ליחסו לפועל נכחי
חכם ולא פוס תועלת לכללי' או לפרטי'
אם כן הגר איזה הדרך יסבן אור'
אל איזה שלמו' נכחי סיחיה ראוי להיות
תכלית מכונן בכל אלה ותמכא שאין
פוס תכלית נכחי' בשעלי' וולתי שלמות
בלס לקי' אשר בך : וחסך איזה מקומי'
וכמו כן הגר איזה מקום חוסך הספסר
והסערה ותמכא שהוא בחומר :

בִּי תִקְחֵנוּ אֱלֹהֵי גְבוּלוֹ וְכִי תִבִּין
נְתִיבוֹת בֵּיתוֹ :

כי תקחנו אל גבולו . באופן סבהיכך
זה תקח האור ותכריתו מן
החמיות כפי האפשר לגבול שלמותו
המכוון להתיבכ על העם שאר העמתי'
הנכרלים : וכי תבין נתיבות ביתו .
וכאשר תבין הדרך להביאו עם אל
האלקים אשר נתנו :

יִדְעַתְּ בֵּי-אֵן תוֹלַר וְכַסְפֶּךָ יִמִּיךְ
רְבִים :

ידעת כי הוא תולר . הלא ידעת כי
כאשר תעסה זה שתלמימו
בעיון

אורב משפט קמא

התבוננת . חסר הוא התימה כלומר
האם התכוונת ער
רחבי ארץ והלכת ער קנותה הגר
אם ידעת כמה הוא רחבה :
אי זהו . נקשר למעלה הגר אם ידעת
אי זה הדרך יסבן אור על
הארץ וכיריעת מקום האור ער היכף
הוא תרע כי משם והלאה אין רבר
והוא הבקר' חסך כלומר אפיקת האור
והעדרו . והוכרכו לפרט כן כי החסך
הוא הערר ואין להערר מקום אבל
ביריעת מקום האור יורע כי ער מס
מקום הסויה ולא יותר . ויא החסך
האם יסאורי ואיכו ככונ :

כי . האם ידעת אי זה הדרך יסבן
אור שתקחנו אל גבולו כלומר
שתכתיבנו ברבונך אל גבולו וכי תבין
כתיבות ביתו ומחלכו כר שתקחנו
להוליכו מס . והענין בשלפת פסוקים
האלה הוא נקשר כלומר הירעת רחבי
ארץ וער היכף הוא האור שתוכל
להכתיבו כרכונך . והגאון רבי סעריה
ז"ל פי' אי זה הדרך יסבן אור על מקום
סיע בארץ שהוא כלו אור חוץ מיום
אחר והסך הרבר ומקום סיחיה מס
האר' חכי סנה . וכן פי' אי זה הדרך
יחלק אור . וכתיב האב'ע זל אף על פי
סרבריו נכונים איכס מענין הפסוקי' .
ופי' החכם ר' לוי לא כראת לי ככונ :

ידעת . גכ חסר הוא התמה כלומר
הירעת קורס שתולר כי אז
תולר וגו' כן סירמוהו הראשוני' ז"ל . ויא
סחוא מתלכוכ עליו וואומר לו ידעת כל
זה לפי סאז קורס סנכראו לא הרברים
נולרת ומספר ימיק רבים ער עתה
עכ כל רבר לא נכחר ממך וכא על
מו א 46 ז דרך

אודב בשפט

משפט צדק

דרך כי חמול אכחנו ולא כרע כי כל
תמינו עלי ארץ • וכתב הרמבן זל כי
הנסמות נכדראו מהאור העליון בתחלת
הבריאה ולכן כאל האל לאיוב אם ידע
אי זה הדרך יסכון האור ההוא אשר בהתהוותו נתהוה הוא וכולר אז כלומ נכרהת
סמתו ויגיד לו אם מקפד ימיו רבים כי איכנו מכין נתיבות הויית האור שהוא
סור ראסון ולא יכירח נפסו מתי היתה ופס מי נכרהת ואף כי יבא אחרי החלך
להתלונן על מספטו • וכבר כתבתי מזה בפרקים :

בעיון ובמעס' אז תולר ותקנה מניאן'
חרס והוא הנכחי לחיי פולס • ותכפר
ימיך • בעולס הזה : רבים • יהיו רבי' :

הבאת • אונרות סלב וכרר הם
המקומות העליונים
אשר באויר אשר הם מתהוים סם
עקראו אונרו' דרך מסל כמו סנקראו
אונרות מטר סנאמר יפתח יי' לך את
אונרו וגו' לפי סהס סמורים סם לעת
הכמדך אם לסבס אם לחרכו כי כס
ידן עמים • והסאלס כזה הוא אם ידע
סבתס לטי מים בריעתה חכמה • או
קהית הסאלס כזה אם ידע עומק
מספטו ספי כזה נהא סנכס :

הבאת אונרות שלג ואונרות
בדר תראה :
אשר השכתי לעת צר ליום
קרוב בבלהטה :

אשר • אשר סמתיס באובר וסשכתי
מלירר עד אשר ארכה
להורירס לעת כר סארכה לכור על
ארץ כיתחטא לי להסחית עכה ויכולה
וליום אשר ארכה לעסות קרב ואלחס
בהס כבדר ואכני אלגבים • או ירמזו
על האכנים הנרולות אשר הוריד על
חמסת מלכי כנען אולי עסה כן להוריד
בדר גדול מסחית על עמים אחרים וי' זה על מלחמת גוג ומגוג • אבל הרמבן
זל לא ירבה כזה כי איוב לא יתכבא כי לא מכני ישראל הוא :

הבאת • אל אונרות סלג • האמנס
סחכונכת ענין סלג
סמססד לפעמים כהיותו סזתר מראי
או יארך זמן רב על הארץ או סלא
בזמנו • ואונרות בדר הראס • וכמו כן
האמנ' סחכונכת בענין הכרר סמססד
לעולס כתבואות ואיך זה ספעלות
סטבע סיעסה פועל מקלקל לעולס •
אמנס • אלה ססכתי לעת כר • לכורר
את הרסעים ולהעירס לסוב כתסובה
ולהתפלל • ליום קרב ומלחמה יולפעתי'
לפורענות על סחוטאי' סכלתי סכיס :

ברד גדול משחית על עמים אחרים וי' זה על מלחמת גוג ומגוג • אבל הרמבן
זל לא ירבה כזה כי איוב לא יתכבא כי לא מכני ישראל הוא :

אי צרה הדרך יחלק אור יפא
קרים עלי ארץ :

אי • הררך יחלק אור • וכמו כן הנר
אם ידעת והתכוננת לזה אונת
הדרך יחלק אונתו האור סמימי • יסן
קרים

משפט צרק

אורב משפט קפב

קרים עליו ארץ אשר יעביהו רוח הקרי' יעלהו בתהונוי ארץ יעסה זה : מורחי כו לפעמי' ימטיר הרוח המזרחי וים מקומות סלא יסול סס מטר לעולם

יום מקומות סימטיר סס ברבוי וים במיעוט וחלוקת אן המקומות ים בירעתס חכמה נפתרת י וים מפרסיס אור כמטענו כי בררת הסלב נסברר בחלק הייסוב ים מקום סיס כו אור וים מקום סיס כו ברר נחסך ורוח הקדים ופיץ סס עלי ארץ מהארבות י ורסי זל פי' תמור סל חמה מפכע לכאן ולכאן כקריי איל וסאור נחלק לכאן ולכאן י וסחס ר' לוי זל פי' כפי' אחר אור האיר הקסורי העולה מהארץ סככסה מהתלהבותו כרמות זכב באויר ולפעמים כרמות ככב מרלב וזה הוא החלקותו סוכר בכאן עס סכויס אחרים ולפעמים מתהוה ממנו רוח קדים המפיץ עלי ארץ אוי הית החלקותו כי ים חלק ממנו חס וים חלק ממנו קר י ער כאן למנו :

מוי רז! דרסוהו כי לפי סאמר אויב אשר בסערה יסופני אמר סמא

רוח סערה עברה לפניך וכתחלקך לך אויב באויב י ובסערה ססיבהו סכך בערביא קורין לסערה סטפא כלומר כל סער וסער סבראס פלגתי לו תעלה כלומר גומא ליכך ממנה סאלו סתי' וינקות מגומא אחת היו סכתיסות מאור עיכו סל ארס פיץ גומא לא כתחלק לי ביץ אויב לאויב כתחלק לי וזהו יעץ יי' את אויב מן הסערה י רז! לסטף טפה סל גממים סיס לכל טפה גומא אחת כעבים סאלו סתיס יוכאות מגומא אחת מטפטטות בארץ וכעסה טיט: ודרך לחזיו קולות י מוי פלג דרך לכל קול וקול סכל קול יס לו סכיל אס סכיס מהלכיז בסכיל אחר איץ הבריות טובלות הקול ופסט הכתיוב מוי פלג

מוי פלג לסטף תעלה ודרך לחזיו קולות :

לרמטיר על ארץ לא איש מדבר לא ארם בו

מוי פלג לסטף י להמטיר עלי ארץ לא איס מרבר לא ארס בו י הכה ביסוב אסר הוא לח במיעבו ותהומות יעלה ספסמ סס אירס מייסיס אסר מהס נתהוה המטר י אמנס במרבר סהז! מקוס חורב באופן סאף סס יסוב אספרי למין האנוסי י מוי הוא כפלג סס תעלה המתמלאת מסטף הגסמיס י ודרך לחזיו קולות י ואופן סיטיה סס חזיו קולות סהז סכרף הכא עס רעס כהיות קרקע המקוס סס בלתי מוכן לזה :

לסון פלג אלהיס מלא מים י כלומר מוי הוא סעסה לסטף המטר תעלה גדולה ומקוס קבוץ מים ער סיהיו כפלג גדול ער סיררו ממנו מים לעולם י וזהו מסל לומר כי ירירת הגסמיס הוא בא ברנון מהס' כאלו סס אכלו בתעלה גדולה יסתחנה כרכוכו ויסוב יסגור אותה כרכוכו י וימ פלג לסון חלוק כי המטר אינו יורר ככל מיקצת הארץ אלא באיתס מקומות סנגור עליהס מהלל ית' ומי סס דרך לכדקיס קי' וסעס ופזס לא יברקו וכך הרעמים י ואמר לחזיו קולות

אודב משפט

משפט צדק

כלומר ברוך המתחמם מהרעמים כי הרעם והברק סכתם הוא אחת כמו סעיר למעלה : חיזו מרסו חוס על מטקל הניגי מן הנה • ומקרא סברק חיזו מלמז רחיה לפי שהוא מאיר • והחכם הרב אבנז זל פי' לטון חוקק כלו'רעמים חזקים : להטטר • קסור עם הכסוף של מעלה יאמר סידעת מי פלג לסוף תעלה סעופ'נו תעלה כממים סיתקכנו עם מים רבי'וכלס כרי להמסיר על העולם ואפילו במקום שאין עם בני ארס כרי להחיות חיתו יער ומדבר לא ארס בו אלא חמם טרף ועקרב לרוות זמאונס • וכבר כתבנו מזה בפרקים :

להשביע ומה שאה ומשואה ולהצמיח מצא דשא :

להשביע מואה • ויורה עליהם מאיכס רב'רי'מקריים אבל עם מפעלת פועל לתכלית ויעיד עליו התכלית הבא מהם שהוא מיכמחו עם כמחיס למוזן חיות המרבר :

הישלמטר אב או מידוליד אגליטל :

היש למטר אב • ואיריבוס במקום שהוא שאינו מוכן להיו'איריס עולים ממנו האמכ'ים באויר או ברכיע אינז אב מוליד עם המטר •

מבטן מייצא רקרח וכפר שמים מוילרו :

מבטן מייבא הקרח • והער טים עם מטר וטל הוא כי נמצא עם קרח וכסור :

כאכן מים יתחבאו ופני תרום יתלכדו :

כאבן מים יתחבאו • באופן שהמים עם לעפמים מאסוי בכסור • ועני תהוס יתלכדו • ויתלכדו אחר כך פני

להשביע • וממטר עם להסביע ארץ מואה כלומר גיה וממחה מטיח רעבה וממחה לסמחה עם מובא רפא לחית הסרס ולעוף הסמים :

היש • יאמר אם ים למטר ולטל ולקרח ולכפ'ס'יזכיר אחר זה אב או אם סתלד ברמותו בכלמו כל אחר למינו ארץ זה כי אם טלמים מאומ' ועוסה וגוזר בהם כרבונו וכב' כתבתי מזה בפרקים : אגלי'ת האלף נוספת כאלף ואחותי כלומר טעי הסל מהם עגולים כגלגל והתרגום אחר רסיקי טלא ואיך לו חזר והוא הככז :

מבטן • ית'סידעת סכתם וכבר מירטתי כי הפאלה בכל זה איכה על ידיעת סככה בלבר רת על ידיעת המכוז מהס ברבח האל ית' אפר הכל נמטר אחר חממתו הסעלמת מכבי הארס :

כאבן • המתרגם תרגם כן כאבא מיה תריסין ומיסמרו ואפי תהומא מתרחא מתאחדין • יאמר כי מן סקרח יקרוסו המים ויתקמרו כאבן ויתחבאו ולא יראו מהם מים ועני תהוס ילכדו מרב הקרח כמו רגל בכסרות הכקרעים עד שהולכי עליהם בקרונ' • והדמכן זל פי' למה יתחבאו קמים כמו אב וידרו במעמקים במבולות

משפט צדק

אודב משפט קפני

עני תהום בקרח המקיפא אותם וזו
הקרה כרוכ במים התמוססים מן
סגממים לא כמקוריים :

דתקשר כערגות בימה אר
מושבות בס לתפתח ו

התקשר מערכות כימה התכיר
בשכלך אך יהיה ענין

קטורי כימה שהוא קבוץ כככים גדולי
וקטרים יחדיו אף על פי שהם חלקי
מקום אחד באותו הגלגל בעצמו ומה
סבת זה ההבדל כימהם או מוסכות
כסיל תפתח והיא כורת כככים אשר
בה יפרדו כמקום כככים קטנים
מקטנים האמנם תכיר אך יהיה זה
עם היוחס חלק של גלגל אחר בעצמו
והיה חב משפטם להיות יחדיו כפי
טבע איתו החלק מהגלגל וכל זה
יורם שלא היה מכיאותם מכת טבע
חלק הגלגל אבל מפעולות פועל רכובי
מטין לתכלית :

במזלות כי טבעם לעלות וטבע הארץ
לדת למטה ועל פני תהום יעמדה לאו
לכדים עם האתח ירעת ועפית זה
הראשון יותר ככון וכס אשר סמכא
בתרגום וכן פירושוו כל המשרטים
זל והוא נקטר עם הפסוק שלטיו :

התקשר עי האב זל התקשר
פירות של מזל כימה

כי תכונו לקטר העירות מהם מערכות
או תפתח מוסכות מזל כסיל שהוא
המיוסך והמפתח הנכסים והרכון בזה
לומר האם יפעלו מה יפעלו במביתך
כימה הוא בשאת כפון והוא מזל מוליד
קור וכסיל הוא בשאת דרום הפך
כימה ית על דרך זורח בהפך כלומר
התוכל להפך פעולות אלו הככבים
מתקשר מה שיתחזו או שתפתח מה
סיקטרו ורזל אמרו כימה ים בו כנס
גדולה ומקטרא לפירות וכסיל ים בו
חמה גדולה ומכסא לפירות ולזה
אמר או מוסכות כסיל תפתח שהוא
תפתח הפירות ומוביחם וכסיל מוסך

בין קשר לקטר וחמרו כסיל מפני
זכימה וחמת סבימה הוא זכב טלה
אפלי רגבין כסילא תסרי עי מערכות
לסון קטרים והוא מלסון רזל סאמרו
התיר ראשי מרכיז שלהם שהוא חסר
עין ככהו בלסון ארמית רכה רעבה
ואיפטר שהוא מהוסך מלסון
אעכדכו עטרות לי שהוא לסון קטירה
כמו שפירסתי וכימה הם הככבים
רבים נקטרים זה בזה וכן ארזל מאי
כימה כמאה ככבי וכסיל הם כככים
נפרדים זה מזה ונראה שלפי זה
נקרא כסיל שהוא הילך מהילך הכסילים
כפרדים זה מזה כלומר הכוית אותם
לככבי כימה שיתקטרו ולא יתפרדו
וכוית לפתח שלמלאות כסיל המוסכות
אותו ער סכפררו זה מזה וזה ספיל
כראה יותר ככת שהוא כענין
התוביא מזרות בעתו סימנר ענין
כאת המזלות לא מעמיקם

כארץ :
התוציא ית מזרות כמו מזלות
ואינו ככון אבל הוא
ככב כך ממו וכן ככל פירושו מזל שהוא
מזר

דתוציא מזרות בעתו ועיש על
ביתר תנחם :

מזרח

אוהב משפט

חמור הפירות פי' תכל' וכתב החכם
ר' לוי ז"ל שהוא ררומי ובאקלים חיוב
לא היה נבלה כיואם מעט זמן ונכתר
הרכה: ועי' הוא ככב שמתקבצים
אליו זרבה ככבים ונקראו' בניו וזכר
פירסתי בפסוק עושה עם מהם טבעה
ככבי' כפוניים הגנלים לעולם באקלים
זה: עלי' כמו: עם וכתהו ויבאו האשים
על הנסים. כלומר עם במה תנחה
ותוליד אותם להניעם כרצונך. ויש
בזה מרש' לרז"ל:

הירעת • הירעת החוקים שחקקתי
במים כמו שכתוב חק
נתן ולא יעבור: אם תמים מסטרורי'ם
עמים או'ם כל אחר מהחוקים האלה
בארץ להביא קור וחום וקיץ וחורף
ובחילות וכתח' הארמה כמו שאמרנו
איך לך עשב תלמטה. שאין לו מזל
תלמטה מכה אותו ואומר לוגרל סנא'
הירעת חקות מתי: שטרורי' מתמלטו
תלסון סטר ומוסל. ויש מכתבו כלומר
נזירתו תלסון סטר מדברי רז"ל:
התרים • התקרא לעב בקול רם

ועליו תנחה להוריד מטר
מים כבירים שוטפים לכסות אותך
ברכובי: שפעת' לסון רכוי כמו כי שפע
ימים שפעת גמלי' ופרסי' זל התקרת'
העבים שפעת מים כמו אור חסך לא
תראה. או שפעת מים סל פיך יכסך
מן הסמים ושפעת גמלים התקררות
העפר הפולה מרבויים. וכן שפעת
יהוי' שפעת אנו דואה. והיה תכבך
כמשמעו ואין כורך:

התשלח • היס לך מתמלה על
הבאקים שמתלה
אותם וילכו על פיך אל המקום אשר
תסלחם •

מיטבט צדק

מזרות ככבים כנורים וכסונים
אחור בכח גלגל הקפה
נגר טבעו • ועי' על בניה: והוא ככב
גדול קיים מן הככבים אשר הם מן
הכבוד הראשון או הפני אשר סביבו
ככבים רבים קטנים ואמר סאותו
הגדול עם הקטנים לפעמים • תנחה •
תנהל ותנחה אותם הככבים הנזורים
להיטיב או להרע בהתחברו עמהם
בעצם או במכט:

**הירעת חקות שמים אם תשים
משטרו בארץ:**

הירעת חקות שמים • האמנם ירעת
סבת חקות הככבי' הקיימי'
אשר עם היותם בגלגל אחד בעכמו
וחלק ממנו קבת מהם מורה על טוב
ורקבתם על הפכו: אם תשים מסטר
בארץ • האמנם תכיד בסכלך איך
יפעלו כשפלים הנפגרים בהיותם
בתלית המתרחק וכמעט כלתי
מתנועעים:

**התרים לעב קולך ושפעת מים
תבסך:**

התרים לעב קולך ושפעת מים
תבסך • הנה התבאר
בנסיון שהמטר לא יבא בכל הסמים על
אופן אחר ולא יחזור חלילה לקץ פנים
על אופן אי' וזה יורה שלא יהיה המטר
מכה תנועת הסמימיים כלכר החוזרת
חלילה לפחות לקץ פני' מה' ועם כל זה
יהיה המטר כרב הסמים וכרב חלקו
הארץ על אופן מספיק למזון היוצאים
בס ולכז אמר התרים לעב קולך כלות'
הנה

כִּשְׁפֹט צִרְק

אֹרֵב מִשְׁפֹּט קֶפֶר

הנה לא היה זה בהסתמלותך אבל במכותי בהיותי טוב ומיטיב עִבְהָסָר:

דַּתְשִׁלָּה בְּרָקִים וְיִלְגּוּ וְיִאָמְרוּ
לָךְ הֲגֵנוּ :

תסלחם • ולאחר כיעמו עליהם
סייבנו לפניך ויאמרו לך הכנו אתה
לך מזמנים למכותיך • ורזל רקרקו
מכהן שהמכינה היא בכל מקו • שלא
אמר וייסיבו ויאמרו לך פאיז כריכין
לסוב למקומן להסיב עליהם • וכתב

הרמבז זל לא ירפתי לפרם למה החזיר ענין העב והברק • וימ כי בהחלה אמר
לו מפנין המטר שלא נמכר לסליח כמו סכתוב הים למטר חב וכך אמר לו סאין לו
בורא זולת הסס ית' ויהו סאמ' מי פלג לטוף תעלה ועכסין אמר סאין המטר יורד
אלא במכות הכורא ית' והככוז סבתחלה אמר לו ספעולות המטר והעב והברק
ססס לקיום הספלים להנמיות מוכא רסא הס ברבן הכורא יתברך הנמסך אמר
חכמתו הנעלמת מבני ארס • וככאן הוא אומר סהארס הוא חסר מאד ביתם אל
הסלימות סל ססס ית' ער סאלו העכניס סהוים כהרץ סס במכותו וזין לארס כח
יכולת עליהם כלל • וכל אלו הרבריס אמרס האל ית' להוכיחו אשר היותו חסר
מאד כיהם אל סלמותו ית' אף היתר עכמו להטיח דברים כלפי מעלתו :

מִי־עֵת בְּטָהוּת הַבְּמָה אֲוִי־
נֶתָן לְשִׁבּוֹי בִּינָה ו

מי • כמסך למעלה הידעת מי סת
או הוא דרך סאלה ככעס מי
סת בטוחות חכמה אמי או אחס • וכך
אנו יכולים לפרס כל אלו ססאלות •
בטוחות • פירסו המפרסו זל כלית כמו
הן אחת חפכת בטוחות • ונקראים
טוחות על סהן טוחות בתלכ אמר
עליה כמו הבית אמר הוא טוח מהסיר
מלסון וטח את הבית • והחכמה בכליו
כמו אף לילות יסרוכי כליותי • וסכוני •
הוא הלכ כי הוא המכין מלסון עברו
מסכוני לכב • ולפי סהוא רואה ומסקוף
על הנולד קראו כן • תרגום הסקיפיה
אסתיכי • וימ כי הוא מלסון במסכות
כסף סהן כורות חקוקות • והלכ
המחסבות סס חקוקות כו • וכך מי
התרגום מאן סוי בכלוין חכמתא או
מאן יהיב לליבא ביכתא • ורזל אמר ר'
סמעון כן לקים כסהלכתי לכרכי סיס
סיו קורין לתרגול סכוני סכאמר או מי
נתן לסכוני בינה • וכך תקנו ברכה למי

סת בטוחות חכמה • ככעלי סיס
הכלתי וירכירי אשר טח מהסכיל
לכותס מי סת כהס איתו חכמה אמר
כה יברחו הכאן וזולתס מן הולכ כאלו
ירעו סהוא טורף אף על פי סלא ראו
זה מעולס ויקרבו אל הרגיל להביא
המזונות או הרועה כאלו ירעו סהוא
אוהב : או מי נתן לסכוני ביכה • סכו
מבורח סכיות החמרה סעמינו מבטי
החמדה אמר הכח הסכלי אשר בארס
המכויט ומעיון • מי נתן כו ביכה סהס
המוסכלות הרסמוכות אשר באמכפות'
יתכונן וייסיב כל סאר המוסכלו הנכנו'
גס האלקיות עס היותו תאב לססיגס
גס סאין כורך מהס במרכיות כלל וכל
זה יורה סהתכלית המכוון כזה הוא
סיקנה זה הכח סלמות ככתי :

כִּשְׁפֵט צַדִּיק

אֲדוּבָה מִשְׁפֵּט קָפָה

זוה טס הר ולא מערה כלל רק היו
רנבי וחלקי החץ מוכחי' ומרובקי' זה
על זה על הופץ כדוריו רחוק מן המקף
מכל כד בסוף ואם היה הדבר כן
התכוד ללביא טרף • הנה לא היה לו
ולמאר החיות הטורפות מערה להחבא
ולמנא טרפס • וכך לא היה מעון ליעלי
סלע ולזולתס • אם כן היו המערות
יהיהס נגד הסכנע מסודרים לתכלית
מכוון משופל רכומי :

טענת איוב הסומן על האלי'ת' שהוא
מתנהג בסכאם ואכזריות חמסה והתחיל
מהאריה שהוא מלך על הסוּת • ועל
הדמבן זל התלמד ללביא לכוד טרינו
וערת כפירים תחבר לטורף • חית •
כמו חית פלסתיס : תמלא • מן מלא
הרועיס • עוד עי' אם תכוד להס אחת
טרפס ותמלא נפסס כי תרעב • והוא
הנכוז • ואמר זה כי אריה לא יאכל תבן
כבקר ולא ירעה עסבי' ואם כן מי הוא
זה שיוכל לכלכלס בסר לולא הסנחת
העי' ורחמנותו !

כִּי־יִשְׁהוּ בַּמַּעֲוֹת יִשְׁבוּ בַּסֶּבֶה
לְטוֹרְאָרֵב :

כִּי כי בעת רעבוכס יכנעו
במעונותס • ויסכו בסוכה
סעסו להס או בכל חילץ לארוב סס ער סאיני מנין להס את אכלס בעתו וימכאו
בהתס לטורף אותה ואכלנה ולא ימותו ברעב :

כִּי יָבוֹן לַעֲרֵב צִידוֹ כִּי־יִלְרֹד אֶל־
אֶל־יִשְׁעוֹ יִחַעַו לְבָלִי־אָבֵל :

כִּי לפי הפסע הזכיר זה המין לפי
ס הוא סחור ויותר נבזה מסאר
המימיס והוא עוף טמא • והסי' ברחמיו
מסניח ומרחס עליו • ורזל דרסו כי הוא
מרחיק ילריו מפני ססס לבני' בקטנות'
זה אל ברחמיו יתכרך מוביא מכוּחַתס
יתוסיס זבירר סוכא מפיהס יבא
זבוביס • וירכקו בו ויאכלוס והס
מתפרנסים מהס ער סיבדלו ויחזת
לסחרותס והעורב מכיר אות' ומפרנס
אותס • ואמר כי ילריו אל אל יסועו דרך
מסל כארס התועה על ערכנתו מכאן
ומכאן ועלתה סופתו אל האלהיס
סכמסיס כן היא הזמנת טרף אלנו הילרסיס לא סיסועו ויתעו :

כִּי יִכַף לַעֲרֹב כִּירוֹ • הנה לקבת
בעלי חייס תכסרך הסנחה
איסיית ופרסיית כמו לעורב הקטן
ס הוא מתפרנס מיתוסיס והס מזומניס
לו בעת ססוא כריך למזון • וכך ליעלי
סלע • יכסרך סכעת סתכטרך
המעוכרת לילר יבא נחס ויכיס את
רחמה כרי סייתרחכ וזה בהיות הרחס
כר מאר כמו ססזכירו רזל :

הירעת • יעלי סלע הוא איסמאכוכק
והיא חיה איץ בורך בה
לכני ארס והסס ית' מסניח אפי' עליהס
כמו ספירסתיב עורב • ורזל דרסו כי
יעלי סלע היא סוכאת התולדה ועולה לראס סלע נכוח כסכורעת לילר כדי סיפול
לדה לארץ וימות והקבה מזמין לה נסר ומקבלו בכספיו • חולל אילות • לסון חיל
מז ח 47 I כיולדה

הַיְדוּעַת עַתְלָדָת יַעֲרֵי־סַלֵע חֲלִיל
אֵילוֹת תִּשְׁכַּר :

אוהב משפט

משפט צדק

כי ילדה הרשע רצול כי האילה רחמה כר ואח הארז יכול לבנות בעמק לרתה והכל
אומין לה דרקון ומבימה ברחמה וכפתח • וימ מהמם ממתיב קולות ורעמים
זילרת וזקוקול יי' יחולל אילות • וימ כי אלנו החיות ים להם כער לדה והולרות
ככולים כדרך הסנחה ורחממת גרולה ירברו רצול הם יותר ככונים כי הם רב
קבלה •

תספור ירחים תמלאנו ידעת
עת לרתנה !

הברענה ילדיהן הפלהנה
חבליהם תשלהנה :

יחלמו בנייהם ירבו בבר יצאו
ולא ישובו למו ו

תברענה • מרב כער מפני נחת
הרחם • ובזה ילדיהן
תפלהנה • יוצאים הבנים כמו בוקעים
הרחם ובזה הם מעונים ונרכאים מכל
מקום יחלמו בביהם • ויהיו בריאים
חכף וזכה לכל אלם לא יספיק כרר
כללי כי לא יקרא כרר הפרטים כל
אופן כולל לכלם ולא בומץ אחר אבל
תהים בהכרח איזו הסנחה פרטית
במכות מקרר רכוניו פועל לתכלית :

תספור • נמסך לפסוק מלפני
והזכיר סמ דברים
מלי ירחים ועת הילדה לכפל לפון אז
הם פני רבדים כי אפילו ספר ירחים
אינו יודע עת הילדה כי לכעמים
מקדימות ולפעמים מאחרות :

תברענה • לפי המדרש מתפרם זה
הספוק סאלו החיות
בטכורעות לילר מתבקע הרחם שלהם
פי' הדרקון ויסרו כאביהן ותמלחם
אזמם מעליהם ואחר כך יתחוקו במה
וירבו כמו טפידמתי בפסוק אחר זה :
תפלהנה • כמו תבקענה מן כמו פולח
ובוקע בארץ • ובינה סלידה בלעם
בקוע כמו ביבי כפעמי בקעו :
חבליהם • כמו מכאוביהם מן חבלי
יולדה • וילבי הוא מספר הסנחה
והרחמי אשר לפי עליהם כי כטכורעת
לילר הם מתבקעות ומכתות ילדיהן

מרב הכחב סים להם כמו סה'רו'מהמקמה לולר פים לולר כער גרול • וסוכרו
רצול לומר בית הרחם איך בו טמוס רסוק איברים וזשו חבליהם תפלהנה סהם
מגלות אותם על ילדיהן אזיסיס תפלהנה לפון אריכות והתפעטנות כמו וקמלח
פארות ואחר כן יתחוקו בימיהם ויבריוו בחמלת יי' עליהם •

יחלמו • יחלמו לפון כריאות וחזק כמו ותחלמיני • ככר פרסי לפון בר ולחם
ומזון וכן אמר סתרבוס יסגן כעיכורא • ורצול ורא זל פי לפון
כרירות • וימ מתרגום חוץ כדא • כלומר כסדים • והרנץ פאחר זה הכער הם
מתחוקים וגרלים מעכמם ולא יכטרכו לגרול אחס ער סהם יוצאים מאכלם ולא
יכטרכו לשוב אליהם כי מזונם נמכר להם בכל מקום חס מיתרון סחמלת
והסנחה : ירבו לפון גידול מן אשר טפחתי ורביתי :

מי • ססרר סח מין חיה לא יקבל
עליו פול בין ארם ואמר סמי
לאיוב

כי שלח פרא חפשי ומסרות
ערוד

משפט צדק

עָרוֹר מִי פִתְחוֹ

מי שלח פרא חסמי - הכה בקבת ב"ח
התוכים לע בורת האר' כמו הסור
והחמור יחשוב החוסב סתיה זה
בהסתרות חסמי והנה על הכך זה
יעיר כי אמנם נמכאו בין חיות הבר
מיני בעלי חיים אשר נורתם וטבעם
הוא כמו תמונת וטבע אותם המסרת'
לאדם ומכל מקום לא יוכל האדם בסו'
פנים להכמיעם לעבורתו כמו הפרח
סהוא חמור הבר והראש סהוא
כתבמת מור אוכל עשב ולא יוכל האר'
להרגילם לעבורתו כסום פנים - ומזה
התבאר סהיו אותם ב"ח המסרתים
לאדם מוכים לזה במכות מסדר
לתכלית מכוון מאתו :

אֲשֶׁר-שָׁמְתִי עֲרֵבָה בֵּיתוֹ
וּמִשְׁבֵּגוֹתָיו מִלְחָה :
יִשְׁחַק לְהַסּוֹן קִרְיָה תְּשֹׁאֵת
גּוֹנֵשׁ לֹא יִשְׁמַע :
יִתּוֹר הַרְיִים טָרְעוּהוּ וְאַחַר בָּרָה
יְרוֹק יִדְרוֹשׁ :

הפרא הזה אינו דורס כמו האריות אלא רועה העסכים כבהמות הביתיות - ויש
בהטרפת מזונם פלא והסנחה גדולה לפי סאינו תחת ממסלת בני אדם כבהמות
הזונות מהעסכים אבל הוא מתרחק מהייסוב הרבה וסאו עכמו תר ומחפס
בהרים אחר מרעהו ודורס אחר כל מקום ירוק והסו מכין טרפו ומזונו סם כן פי'
החכם ר' לוי ז"ל וככו הוה :
הַיֵּאָבָה רִים עֲבָדָה אִם-יִלְוֶן עַל-
אֲבוֹקָהוּ :

אורה משפט קפו

לאיוב אס ידע מי סמרוו וסלחו חפסי
וכן אס ידע מי חתיר קפרי העול
מכואר הערוד סלא יאסרנו הארס
לחרום חריפו : ערוד - הוה חמור הבר
ודומה לחמור וארז' כרי סיכיר בין
חמור לערוד - ומרגו' פרא הוה ערוד'
וכן במדרס קלים מוכה אותם עס
הדברים הכפולים כמו מספסג ודיני -
עכמו גרמיו - ואכ' הפסקו הוה כפול :
אשר - מסכן זו סחיה הוה במדבר
ארץ מלחה לא חסב ואיץ
כח בכך ארס לגרלו כייסוב סאינו
מקבל מדות כביארס :

ישחק - כסחקריה הוה הומה
מקולה לא יחת אבל
נסחק להמוכה - והכונס האממע קול
סאיץ לא יסמע אליו ולא יפחד ממנו -
וזה להיות רחוק מהייסוב וכקסר עס
אסר סמתי ערבה ביתו או להיות לבו
אמיץ וכקסר עס מי סלח פרא חפסי -
תסואות' לפסו המיה כמו סאיץ - או ירכ'
תסואות נוגס לא יסמע סאיץ לו מוסל :
יתור - יתור הוה סס מן ויתורתו את ארץ
כנען - והיור כוספת על מסקל
יקום יכול : ירוקי - הוה סס התאר וחסר
התחואר כלומר מקום ירוק - יואתר כי

הוא אבה - רים כמו דאס וסיה חיה
גדולה כסרה דומה לסור
סים לו קרנים והוה ריסון' ולפי סרומה
לסור אחר התוכל לעבור בו כמו עבורת הסור -
ולפי רעת החכם ר' לוי ז"ל זכר
זה לעיני מוזמ כמו העיני כפרא וכמו סענרסתי : עכרך - כמו לעכרך - כלומר
מז ב 47 2 לעבור

אורב משפט

משפט צרק

ע בוד טוד: האוכי הוא מקום אכילת הבהמות: אם ילין על אכוסין כמו הסוד
סיחיה כוזן מתחת ירך:

הת קשרי: ואם לא ירצה לעבור
איתך ברכונו

הת כריחמו אתה לקסרו בעבותו
סיקזור ויחרוט עמך בתלם • בית בתלם מממסת לפנים בתלם בעבותו בקעי

החריסה נקראית תלם כמו שפי' ביחר תלמיה יבכיון: יסרר' הוא תקון פני קרקע
אחר החריסה לכתום הרגבים ולהסוות הקרקע כמו יפתח ויפדר ארמתו והוא

מענין סרה כי סרה וסדר פני פרטים בענין אחר: עמקים ימקוה סרות: אחריו •
כלומר אחר מכותך או הוא כמסמעו כלומר סתחרוט אתה ויבא הוא אחריו

לסדר העמקים: עבותו • הוא חבל • או יאמר אחריו סיכאת מהסרה והוא יסאר
אחריו מפלים מכותך: היאכה ריס עברך הריס בזרי התקטר ריס בחיית •

והסימן מסך חרדים:
התבטח • התבטח בנו כארס הכוטה

במורו אשר רוב תבואות
בכמו ותעזוב אליו מה סינעת בסרה

סיבאלנו אלך בבית • כן פירשו המפרשים ז"ל • ולי נראה כארס האומר יס לי מי
סהו יגע בסבילי ואני אבטח בו שלא אבטרך ליגע ועזבתי אליו יגייעי כי הוא

יגע בסבילי:
התאמין • ענין זה כפסוק מלפניו

כי אחרי הרים ארס
מטיב הזרע בבית ואוסף הגרנות:

בנף • רכנים הוא עיף סמנו כן •
ורזל פיר' שהוא בר יוכני

סכסוהו מעופף הוא מכהה גלגל
חמה • ובעלי הפטט פירשו סמנו כן

מפני שהוא מרכן במיני רכנים הרבה
וים שהוא טווח הניקרה פאון בלעז

סוהו מתעלם בכנפיו והראסון יותר
ככז • ופי' הפסוק האתה נתת לרכנים

הנעלסה והסמחה כנף ונתת אברה
והוא הכנף מן יסאהו על אברתו •

וככה ל' החסירה והוא עוף יבא למוער
ירוע כמו סכתוב בס חסירה במיזם ירעה מועדיה כן פירשוהו • ולי נרא' סהענין

הוא כמסך למשוו מספר אכזריות העוף הזה על ביכיו והמ' מקבית ומרחס כליו
על דרך הפסוקים הקודמים:

התבטח • התבטח בו כהרב כחו ותעזוב
אליו יגייעה:

התאמין • התאמין בו פי' ישוב ורעה ונרנה
יאקה:

בנף רכנים נעלסה כי ססה אלון
חכמה ולא חלק לה בבינה •
הנה יס קצת מימי עופו אשר אין להס
חלק באותה החכמה הטבעית סהו
להסמר מן המיוק ולא בבינה להסמרל
לגדל הבני' ולסמרס כמו סהו בטבע
סאר מימי כה וזה כמו כנף רכנים:

בִּית־עֵבֶד לְאַרְץ בִּיעֵיָהוּ עַל־עֵבֶד
חֻכְמָה :

בי תצונו לארץ ביכיה ותסכה כי
רגל תזוריה * סהיא מנחת
ביציה במקום מגולה ולא תקפיד
סיעברו העובדים מררכו עליהם
ויסאירום וכזה * כעת במרום תמריא
תלעב לסום ולרובכו * ולא תקפיד
מיררכו כל ביציה באופן סהינו אובדים
ויסגר היזן לולי הסנה כרטי' מכוררת
מאת פועל רבוכי לסמור בכי כל פרטי
מהם מן המזיקים :

כי ית סהוא חוזר אל החסירה כל'
הכח סמחת הרננים הוה לסבת
יופי כוכתה אבל סמחת החסירה הירב'
מה היא סבתה אמר * לרוב סממתה
היא סוכחת ביציה לארץ ואינו ככון *
והככון סהוה מספר טבע זה ספוף
ואין הכרע אט חוזר אל רכנים או אל
החסירה * והככון סהוה חוזר ל סניחם
וזה טבעה סאינה סוכבת על כמיה
ואינה מחמת אותם אלא סולרת
במקום העפר ומכסה הביצים והיא
מתרחקת מהם והם מתבקעים מליה'
ויובא האפרוח מהם וכן ספרו לנו
סהוא מנהג בת היענה וכן ראינו כי

הצב הסיל ביכיו בקרקע באיבוב וכחום סממם בקיץ כתבקעו ויכינו מעיר
עצב הארץ ותויקו הרבה כמו סזכר ביואל : חמסי' על מסקל חסקר חסבר *
ואין המלם האחרונה כלם סכנוי רק מלם ספרם :

וְתִשְׁבַּח בִּירְגֵל תּוֹרָה וְחַיֵּת
הַיְדֵדָה תְּרוֹשָׁה :

ותשבת * ואינה כסאר העופות
סמרחמי' על ביציהם
ומסמרים אותם מרדיות רגל הארם
אבל היא סוכחת אותם כאלו טמונים
כעפר ואינה חוספת אט רגל ארם תזור
ביכתה ותבקעם : תזורה : לסוף
מעוכה כזו ויזר את הגזה * ותין תזוריה הוה כנוי הרגל סהוה לסוף נקבה וסוה
סב אל הביכה כלומר תזור הרגל כוכתה וכן תרוסה תרוס חית ספרה העוברת
ביכתה :

הַקְשִׁיחַ בְּיַד לְלֵאלֹהֵי לְרִיק
וַיַּעַשׂ בְּלִי פֶחָד :

הקשיח * ככל זה סעיני הוה מזכיר
אותה לסוף נקבה עכ"ל *
כי הקשיח הוה חסר המקשיח * וית
סמב אל האלי ויור ככון סמב אל לכה והטעם תתאכזר על כמיה כי לכה הקשיח
אותה וכן תקשיח לבנו מיראתך ואין להם חסר ג' והאבע זל פי' ללא לם כאלו לא
היו סלה ולא יבא סכפל יפה לפי פירוטו * עכ" פי' הרמבז זל הקשיח לכה את
כמיה ועוכה אותם לאחרים ויעשה ככ עוכה לריק בלי פחד סתפחד ותרואב
סחינע לריק ותלר לכהלה :

בִּיהֶשֶׁה אֱלוֹהַ חֲמָה וְלֹא
תִלַּק לָהּ בְּבִיעֵה :

כי * ומה סכבה אסר לא תחום
לאפרוחיה או ביציה
סמפרו לסי סאין לה רעת ולא תכונת
כסאר

אורב משפט

משפט צדק

כבאר העופות שמרחמים על אצרוחיהם : הסה * כמו כי נסמי אלהים ומרמו נסה כלומר הפכית אותם * ולא חלק כלומר ולא נתן לה חלק וכאלו אמר ולא חלק לה חלק בביכה :

בעת * ית תמריא תבכה ואין לו רע כסרמי * וית למון פטוס כי המפיטמות מהבהמו קרואי תמריאם

וכלמון רבותיו זל איץ ממרץ את הפגלים אזו הוא מלמון את מוראתו בניבחה כלומר תמלא הזפק וערך הפסוק לומר כי היא מגבחה כבמה כל כך ומטורדת סה העופות לסכיב מהם עד שמרוב גבהה לא תירא לרוכב הסוס ותסחק אליו כי לא יוכל אליה לכור אותה כסוס תחבולה בעולם * ואמר זה לאכזריותה כל בניה סתניחם בארץ והיא תעוף ברקיע הסמים ולא תחום אליהם הפך העופות הרחמנים כמו שזכרנו כגמר יעיר קיבו על גזולת ירחף יפרום ככפיו יקחאו ועס כל זה סם כסמרים בהסנחה הסם ית' ורחמנותו עליהם וכפ' פי' החכם ר' לוי זל :

חתתן * הזכיר ענין הסוס לפי סיס בעניינהו דודת גדולה אשר תורה על הסנה עליו להכילו מהמלחמו' עם היותו ככנס בהם בסכנות עבמות כן פי' החכם רבי לוי זל וכוכן הוא * אמר האם אחת נתת לסוס גבורה סהוא מתגבר במלחמה תכלית סהתגברות כמו סיזכיר ואס אחת הלכם' בואר רעם ורעם כשהוא מזויץ ומלובם סהוא מרעיסו ומרעימו להבצית אנסי המלחמה דעמה * ההא נוספת וסווא כמו רעם סרס ועכיוכו עיץ רעם ורעם * ואמר התלבים עם

החתתן לסוס גבורה * הנה הסוס המוכן לארס ליום מלחמה בגבורתו ואומץ לכבו האמנם יספיק הסתדלות' לתת לו הגבורה ואומץ סלב הנמכא בו באופן סיאהב המלחמה ולא יירא את כלי זייץ סל מנגר * ובהיות סלא יספיק הסתדלותך כזה סתבאר סהיה טבעו מסודר באופן זה לעבודתך במכות מסדר רכוכי מכנין :

הלכום סתלביסך אותן במלחמה והוא מתגאה כלכוסו אז כא על ררך גאות לכס וזוהו דרך מסל והזכיר סבאר כי גאות ססוס כראית כבארנו כבגבחהו והספלתו וכורתו :

התרעישנו פארבה חוד נחרו אימרת :

התרעישנו * סאתה כותן לו כח להדעים סכיביו כמו הארבה אשר הוא מרעים האויר ברכיבו * אז אחת עסית סיהיה הקול

סוכא מכמיריו מפחד ומאויס כבי ארס : נחרו * מן נחרת סוכיו : סור סווא חוזק לשי מקומו * אזו סווא כמסמעו כי סקול סווא סווא חוד וסודר למסו כמו כסוס סודו במלחמה * וית' איתו סוכרת כלומר נחרו סודו וסווא סווא וסכל סווא ענין אחר : יחסרו

משנת צדק

אורח משפט קפח

יחפרו בעמק וישיש בכת יצא לקראת נשק ו

יחפרו • יחפרו סב אל כלל הסוסים
או חסר רגליו והוא הכוכן •
זכסון פרבי נקראו דגלו הסוס
הוא פיר • יאמר כי הסוס לרוב מרוכנו
יחפרו רגליו בעמק אשר סולח כרגליו • ויסים ויגיל בכחו כי רב כמחנה הגבורי
המתהללים בבבורותם • ויכא במרובה וסמחה לקראת כלי המלחמה ולא ירך
לכבו כלל : נסק • הוא בלי זיץ מן יסק כל עמי :

ישחק לפחד ולא יחת ולא ישוב צפני הרב :

ישחק • למה פארס מפחד ממנו
ישחק וילעב לאותו פחד •
ולא יחת ויסכר ויחלם לבו מקול המת
המלחמה ולא ישוב אחור מפני כל חרב
וחמת וכירח :

עליו תגרה אשפה להב חנית זכידן :

עליו • חרבה הוא לסון סמעת קול
מן ותעבור חרבה כי רמ

חרבה הם פני סרטים בעמק אחר כמו זכה וזכך : אספה • הוא הכלי • סמטימין •
החכימה להב • הוא הברזל סבחיית כמו ויכא גם הככב אחר הלהב וקראו כן לפי
ס • שהוא מלוטם וכא ממנו להב כמו למען היה לה ברוק מורעה • חנית וכידון
הם מכלי הזין • וענין הפסוק יאמר כי הוא סבת הסמעת קול אלו הכלים לעמל
פגולתם כי רוכבו מתנאה ומתגבר לסבת חזקו וגבורתו של ס • עליו • כמו
בעבורו • ולא תרכן ותגיל האספה • כי הקול המסמיעים אלו הכלים הוא אלע
קול בהלה ורנה כי לא יפחד מהם ואיפטר לפרם עליו • תכעק האספה ולהב חנית
וכירח יכא עליו וסמוך לו ולא יפחד מהם כלל :

ברעש רגלו ינסא ארץ ולא יאמין כי קול שופר :

ברעש • זית ינמא ארץ לסון הנמיחא
מעט מים • כלומר לרוב
קלות מרובה דומה כאלו הוא כולע
הארץ • ורסי' אל פי' לסון גומות כלומר
חומר בפסיעיתיו • והחכם ראי פי' לסון פסיעה מן תמנת פניהם קריתם והראסון
יותר כוכן • יאמר כי בהרעס וכעס הוא יוכא למלחמה במהירות ותלות • וכל כך
הוא סמח ללכת למקום המלחמה כי לא יאמין כי קול השופר סתוקעים
במלחמה הוא חמת :

ברי שפרי יאמר האהוסרהוק יריח מלהמה רעם שרים ותרועה :

ברי • יאמר כי לא יאמין בקול
השופר מרב סמחתו עד
סיראנו ולא ברי שופר יאמר האח •
ומלת האח קאמר על הסמחה כמו
האח ראתה עיכוכו • ומלת ברי היא
או הוא כמסמעו כלומר ברכיו שופרות •
הראסון

אורב משפט

משפט צדק

והראשון ככוף * ומרב שמחתו למלחמה הוא מרוח ומרגיש אותה מרחוק ומרוח
רעם טרם שמריעים במלחמה וזרוע תרועת מלחמה :

המבינתך יאבר נץ יפרש כנף
לתימן ו

המבינתך יאבר נץ * הנה הנץ
בסוף ימי הקיץ בורח
אל ארץ הדרום אשר מס חום כאלו יודע
הקור העתיד וכרח ממנו וזה לא יעשה
בהסתרותך סתו ידענו העתיד לבא
אכל הוא בהסתרת נסרר מסרר רכוננו
היודע זה נתן בו טבע לברוח ממנו
אלא יזיקה :

מהנפון אל הדרום כי לא יתקיים בכנפו
לרוב הקור * וים מררם סזהו מלאך רומה לנץ מעכב נפיבת הרוח דרומית
בעדיפת כנפיו סלא תחריב העולם :

אם על פיך יגביה נשר וכו' יורים
קנו ו

סלע ישכון ויתלגן על שן סלע
ובצורה ו

אם כל פיך יגביה נשר * וכן הנשר
הירא מן המורים בקסת או
זולתו נופא בכיו : על סן סלע ומכודה *
סאף ארס כמבא סס :

כמדל כמוי סלעי ומכודתי ומטלי לי:
משם חפר אכל לפרהוק עניו
יביטר ו

משם חפר אוכל וממס יביט למרחוק
לתור ערף למזנו ואיזה דם
ומכל אלה תקבאר טים במטלים הסגתה
ערפית

ים במקבת עיפות
ידעה ללכת במקומו'
הנאותים להם לקיום מינס וזה מיתרין
הסגת הפס יתבר' ורחמנותו עליהם
זהכיר הנץ לפי טהוא כוף ד:רם סאפי'
בדורסים המזיקים תראה בהם
הסמנחה * וימ אותו חיספרניור * וימ
גאלקין סקורין אותו באף הלסון
יממעאל * והלסנות הם קרובים * וכן
פירסו הלמבן זל בחירוסי חולין יאבר
כמו יעוף מגזירת באכרתו יסך לך
והוא כמו יפרום כנפיו * והנה הדרום
הוא חס וכימי החורף זה המין הולך
לרוב הקור * וים מררם סזהו מלאך רומה לנץ מעכב נפיבת הרוח דרומית
בעדיפת כנפיו סלא תחריב העולם :

אם * והזכיר הגבהת הנשר כי היא
סבת הזמנת טרפו ומזונו כמו
סיוכור אחר זה לרב הסגחה וחמלה
מים לאל על מינו * אין בכל העופות
סיגביה עוף כנמר * ואמר הסס יתבר'
לאיוב האס היה זה על מאמרך סיגביה
נשר זעירים קנו כרי סמבא טרפו
וטוף כניו בסבת זה הגובה :

סלע * אינו מתקן בפחיתים כסאר
העופות אלא בסן סלע
כלומר בגובה הסלע וחורדו * וסס הוא
מלונו * מכורה הוא הסלע הגבוה שהוא
משם * וסבת גבתו הוא כי
הסתקום הגבוה הוא רואה
למרחוק ומסס הוא יתר אחר האוכל :
חפר * כמו ויחפרו לנו את הארץ ונקר'
כף לעיפהו כחופר מטמון :

לאפרוחז סאינס וכו' לאלה הבשר

משפט צדק

אורח משפט קפח

פרטית גם כבעלי חיים בלתי מדברים צמרו כאמר היתה ההסמכה באימו
הכרחים לקיום מינו המכוון כמם סתיה באיסי האדם אמר בכל אחר מהם נמצא
תכלית חיוני נכבד כפי בחירתו הפרטית סראוי סתיה הסמכה פרטית באימו :

וְאֶפְרָתוֹ יַעֲלֵ עֲרֵדִים וּבְאִשֶׁר
חֲלָלִים שָׁם הוּא

ואפרוחיו : וסכת גיבה סקן הוא
כדי סאפרוחיו יבלעו
דס כי מסס יראו החללים ויעופו מס :

או ירצה לומר סהאב סביא להס מה סרואס מרחוק : יעלעו יבלעו כמז וססו
ולעו ויס לרזל מדרס מסקוק אס על פיר יגביה נסר עד סוף סמענה דרסו על
סהרזן הכסן בעבור יוס הכפרי וסאפרוחיו יעלערוס זו מיתת כרב וסביהו סאחר
כל סכבור הזס :

וַיַּעַן יְהוָה אֶת-אִיּוֹב וַיֹּאמֶר

ויען אחר סענה סאל סמענה
סראסן מן ססענה וסיוב

סקק חזר ונדבר עמו ולסאן ססענה
דק בקול רמסס דקס כדו סלא יסמר סיוב כי ססענה בעתה סתוולס יכול
לססיב כלמס וסיתקך סל סבעתני : וסמר לו סרב עס סרי יסור וגו' :

הָרֹב עִם-שְׂרֵי יָסוּר מוֹכִיחַ אֱלֹהִים
וְעֵינָהּ

סרוב פרסיזל יסור לסון ססרה
כלומר סאס יסטרר סארס

נריב עס סרי מוכיח לו סיוכא להסוכח
עמו : יענה סוכחן ועסנתו : יענה
סב סל סתוכח סהיא בכח סעפל
כמלת מוכיח כן וברך ולא ססיכנה
כלומר וברך ברכה : וסכסס רס זל פי'
סדרך מוסר סוא סירוב סארס עס סרי
סיוב סבא להסוכח ססס למס לא יענה
על זסא : יסור סס על מסקל כסור :
סרוב סקור כמז סרב רב עס יסרל
וכסן סוא יסרמכן זל פי' סאס סמרוב

סאל ית' סרוב עס סרי יסור
סאמסס רסו
למי סלא ירע סת טעס פעולת סל ית'
וירע סיוכל לעסות כל דבר סל כסן
סיעיו סניו לריב עמו כמז מוסר סת
סעוסס סלא כסורה מוכיח סלוה
ומי סיעיו סניו לזס : יענה סאמסס
וכל להסיב על סחת מאלס סאמרני :

עס סרי יסר סתו על דבריו סלס ויכל לומר סאיכס סגוניס : וס סמוכיח
לסלוה יענה על זסא : וסענין כי סיוב סהוא רב סת וסכרו ומוכיח סתו למס
לס יסר סתו על דרכיו עתה סמר ירעס יסמר לו סס סס יסריס סל לא
ולמס לא יעכנו על סססובה הזסא : יסור סתיר מן סקל וסיור זור סתן וסרנב
לססרון יור ססרס כמז סכך מוס מן יכך וסכרך ככטן מן יכר : ויס פירוסיס
סאריס בלתי ככניס בעסוק זס :

וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת-יְהוָה וַיֹּאמֶר

ויען לפי סאמר לו ססס סראוילג
לססיב ענה סתו : נכרס

אוהב משפט

משפט צדק

זהו מדרך המסר לעבר פלא לענות על ריב המלך עד שיגבר בו ויאמר לו ענה בי וזהו התכלית לעבר כי יסיב על תוכחתו לומר ברמות אחרון עמיתו :

הן קלותי למון קלון אף על פי שאינו מפרסו כי פרס קלותי קלל ומרס קלון קלה וכן וזה נזכר שמי פרסו בעיני אחר - ובכלל כל למון קלון הוא מעיני קלות - כמו שכל למון כבוד הוא מלסוף כבוד כי הכבוד כבר בתנועותיו לעמותם כראוי וההפך נקלה שהוא כמהד במעטיו - ואמר איוב כי להיוותו בקלה ביחס אל דוממות הסם ית' אף לו פה להסיב : למופי כמו לפי - והנה איוב קבל דברו הסם ית' והורה כי לא יתנהב עמו כמו שעתה ברעתו כפירה זו :

אחת דברתי ולא אענה ושתים ולא אוסף :

איוב יב - הן קלותי אף על פי שערץ לא התרת שפקותי בעיני דעס וסוב לו כמו שקרה לזרות המבול * מורה אזי שרברתי בקלות דעת נגד פיה לי להיות מסופק ולא לחלטי המאמר לרובי נגד המיטיב לכך : ובזאת לא אענה וסתיו * ובמניית פהיתם אכלי דעת סתיו רסונו * לא אוסף * שהודעתני שכל המציאות מסרר לטוב ואם כן לא יקרה קלקול זולתי בבחירה האנוסית :

הן קלותי למון קלון אף על פי שאינו מפרסו כי פרס קלותי קלל ומרס קלון קלה וכן וזה נזכר שמי פרסו בעיני אחר - ובכלל כל למון קלון הוא מעיני קלות - כמו שכל למון כבוד הוא מלסוף כבוד כי הכבוד כבר בתנועותיו לעמותם כראוי וההפך נקלה שהוא כמהד במעטיו - ואמר איוב כי להיוותו בקלה ביחס אל דוממות הסם ית' אף לו פה להסיב : למופי כמו לפי - והנה איוב קבל דברו הסם ית' והורה כי לא יתנהב עמו כמו שעתה ברעתו כפירה זו :

אחת * בעלי הפטט מירסו דברת אחת דברתי או פעם אחת דברתי ואף לי פה להסיב לעכות עור : וסתים ולא אוסף עליהם והעיני מעט דברתי ולא אוסף עור * כלומר כי אחר מהלונן על העכ ית' לא יוסף עור להלונן כי קבל דבריו * ועל הכר של המדרס מירסו אחת דברתי באמרו אחת היא על כן אמרתי תס ורסע הוא מכלה וסתים באמרו אף סתים אל תעס עמרי - ועל דרך זו ול זה כנגד סקו הטענות שהיה טוען איוב כנגד הסם יתכרך בייסוריו כמו שפירסנו במה פקדס בעזרת הכוזר והגוזר יתכרך ויתרומס :

ישעיהו יג - את איוב מן קערה ויאמר :

איוב קבל דברי הסם ית' אבל לא התור על חטאינו בהתריסו נגדו ית' על כן ענה אותו מן הסערה ככראסוכה אלה פאיכה קסה כראסוכה סלא לבעת אותו - ולזה נכתב כאן בלא הא סירועה כי הא סירועה בסערה מורה גורל כלומר הסערה הגדולה הידועה * וים מרסס סהסס ית' במסס סבינתו בין סערות דאסו * ועכסו מנסס כמו סרברסס מנסס מכין סבי סכרוכיס * ומרסס אמר מאות סערה סל סטן סהסעיר גוסו זמנא לן דאקרי סערה דכתי' דוח טערה עוסה דבריו ובמענס סזה סוכיחו על סרסיעו ומספט סהס ית' כי כמענה הראסוף לא סוכיח אותו על זה אלא סלמרהו דר כי דחמי סהס ת' זאחר סהרועו זס וקבל דברת סיס לנכקס מחילה ולהתחרט על סתריסו בעת ייסוריו * ולפי סלא עסס

משפט צדק

אורב משפט קצ

כן הוכיחו ואמר לו האף תפר מספטי וסודיענו עכץ בהמת ולויתן לתורת על עוכס גבורת הססית' הסר יתחייב לארס היורע זה מגבורתו סיביא מורך בלבבו ואת מוראו יירא כי הלא אל כערץ וכורא על כל כביביו כן נהאה לי הקשר אלנו המעטים והספוקים יורו על זה :

אֲרֵינָא כְּנֵבֵר חֲלָצִיד אֲשֵׁאלְךָ
וְהוֹדִיעֵנִי :

האלית' אזור נא כנבר חלביך -
כי אמתו לא
תכעתך :

הָאֵף תִּפְרַ מְשַׁפְּטֵי הַרְשָׁעֵנִי
לְמַעַן תִּצְדַּק :

האף תפר מספטי' האמס אף על
פי סתפר מספטי בעיני רסע
וטוב לו : תרסיעני' ראוי סתרסיעני
סאעסס לך עול : למען תכר' באזני
כל סומע ולא תפססס במעסך :

וְאִם יִזְרַע עֲבָאֵל לְךָ וּבְקִלּוֹ כִּכְהֹוֹ
תִרְעַם :

וְאִם זֶרַע כֹּאֲלֶךָ יוֹהוּדֵינִי גַם כֵּן
אִם חֵיהֶלְךָ כַּח חֲלָקִי :

כמוני סאמי מרעיס העולס בקולות וכרעמים חזקים :

עֲרֵהנָא נֶאֱזֹן וְגִבְהַ וְהוֹד וְהַרְרָ
תִּלְבַּשׁ :

ערה נא' כניור מחסכתך : גאון
וגובה : ותלכס' חור' מלכו'
והדר' סל מורא על זולתך :

והדר לכסת : ערה' לסון קסט' מן חורר ערייך :

אור' יתפרס כראסון :
האף כל כך זחה רעתך בליך ער
סעל מארוסמיה התרוממת

להפר מספטו ולהרעיעו כדו סתסאר
כרית' וזהו יותר קסס סבכרבי אויב
סווא אומר סססס יתכר' היתמתכסג
עמו באיכס ואכזריות חזה. וססף אף
כמכהג בנו ארס הרסעי' : האף' כמו
הגם : תפר מספטי' תכטל אותו לומר
סאיכו מספס כר' : והמפרסס זל
דוחקים עכמס סאמר לו הססית' זה
על מה סאמר הסס אחת דברתי וגו'
כי הכיץ מרבירו סווא לתזיק ברסעו
וככר פירסעי העניץ יפס :

וְאִם הִרְבֹּץ בֹּחַ כִּי לֹא יִזְאוֹת לְהוֹכִיחַ
סוֹס כִּמְכֹחַ עַל פִּיכִי לֹמֵר סוֹוֹ
מתנכס בעול אלס מייס לו גבורה
לעמוד כנגדו להלחס בו לברר רברו
ואס כן אחת המרסיע הים לך זרוע
כטויה כמוני להלחס כי ער סאורת
לתוכחתך ואס יס לך כח לתרעיס
בתולות וכרעמים חזקים :

ערה' כקטר למעלה סאס זרוע כז
לך ערה כז ולכס גאון וגובה
כמוני סכאמר בי יי מלך גאות לבס'
ותלכס חור והדר סיס לך זה הגאון
וזה הגובה חור וחרר כי הגאון הוא
חור לגבורים וקלון לחלססס ואס אחת
גבור כמוני הגאון סיהיה לך לכוס חור
וחרר כדרך יי' אלסי גרלת מאר חור

אורב משפט

הפץ • וכאשר תלכם הגאולה פזר
עבדת אפך להראות
בעפך • ואלא אפך כי באף יראה הכעס
וכן אמר התרבו רגוזו רנחורך והספיל
בכעפך כל גאה עתראה כי כן אני
עושה בגאותי כאמתו אסירה לוי' כי
גאה גאה סוס ורכבו רמה בים :
ראה • הענין כפול כמנהג המליכו' :
והדוך • איך לו רע והוא כמו
רמז או הוא לסוף או דעה בארוכה :
תחת • כמו במקומם או הוא תחת
הארץ אשר ברגליהם זראסוף יותר
כחן :

טמנם • כל זה הרדפת המליכה
בהכנעת הגאים : חכום •
מגזירת לא חובסו • וכעפר הוא העפר
הטמון • והענין כפול כלומר אסור
אוחס במקום טמון כמו טמנם בעפר :
וגם • כאשר תוסיע לך ימיךך
בהספילך הגאים גם אני
אורה לפניך מחטאתי לך ויהיה אורך
מן ומורה ועוזב ירוחם • כן פי' אהכס
דבי אברהם זל אופי' גם אני סאני אל
אורה אותך ואסבח לפניך כאשר יודע
לפני האלהים בי אם תוכל להספיל
הגאים יהיה לך זרוע' כאל וראוי
סיע בדרך ותהיה לאלהים כן פי' הרמבן
זל והוא יותר כחן והוא כמו גם אני
אורך בכלי ככל וגי' • וית אורך אורה
לך סאתה גבור :

משפט צדק

רפץ עברות אפך וראה כל גאח
והשפילרו :

הפין עברות אפך • פלא חפכל
מתוך כפם וקנף :

ראה כל גאה רבני עירו ודרך
רשעים תהתם :

ראח כל גאה והכניעוהו והדוך
רסעים • כהר במחפכהך
מתספיל כל גאה ותרכא את הרסעים
תחתם • במקום חטאם :

טמנם בעפר יחד פנייהם הכש
בטמון :

וגם אני אורה ביותושיע לך
ימיך :

טמנם בעפר יחד • הנה תמסכה
מזה סתים רעות • ראטינה
סתמנם בעפר יחד ותחריב העולם :
סנית פניהם חכום בטמון • סתחכום
ותעבור מגמת פניה' ורזונם הבחירוי
בטמון פלא יעשו רזונ' ובחירת' מחמת
ירא' העונם ובהסודך את הבחיר' חסור
את התכלית המכוון מאתי והוא סיהיה
הארס דומה לזכרו בלכתו בדרכיו
בבחירתו בלתי סוס אונם ומכרה :
אמכ גם אני אידך' בהכרות הרסעי' :
כי תוסיע לך ימיךך • כאשר תוסיע את
עולמך מיד הרסעים המקלקלים את המכוון מאחקך וזה יהיה כאשר יזיק הרסע
לכריק גמור סהוא תכלית מכוון במין האנוסי כי זה כל הארס וכן אעסח אטי בזה
כמו סחמתרתי מיד כל חיה אררפנו ומיד הארס • וכן כאשר ירבו קלקול ביוסוב
ואיך ררך להמלט מקלקולם זילתי בהעניפם וסכריתם כאשר היה בענין דור
סמכול וסרוס ומכרים וכנען ונולתם וכן עקיתו אני בסדר המכילות סהחקתי
מן

משפט צדק

אורב משפט קצא

מן היסוד את נזק החקיקים אשר יאח
דרך לכני אדם להמלט מהם :

הגהה נא בהטות אשר עשיתי
עמך חיציר כבקר יאכל :

הנה נא בהטות : שהוא מין חיה
תקיף מאר : אשר עשיתי
עמך : כובסה : חכיר כבקר יאכל :
עשיתיו סיהיה כלתי סורף :

הנה : ואמר אם תוכל לנאים בכמי
אדם הנה אכלך לפכך
כנבראים סאינס מדברי סנים ביבסה
ובים נסה עמך התוכל להם ויזכיר
בהמות סביבסה ולויתן סנים והו
עמך כלומר סאינס כסוכני הפמים
אלא בשפלים כמון : וית בהמות סס
כולל לכל הכחמו סדי ולויתן סס כולל
לכל התמיכים הגדולים : וית בהמות
סס בהמה אחת גדולה ואובלת חכיר
ס : והכונ מה סוכרו רל במררס
ס : בהמות בהמה אחת גדולה רופה אלף חרים בכל יום הכנדרת משפת ימי
בראשית ולא מתה וכן לויתן רג גדול כים נבראת משפת ימי בראשית ומלך
חצייה עתיר לעפות מתנו סצורה לכדוקים והפסקים הם באותים למררס
וקבלתס חמת היא : חכיר כבקר יאכל : כי איננו סורף סיהיה לך פחר מתנו
מפני זה כי מאכלו עאלל הבקר והכאל לא מאכל הדובים והאריות : חכיר : הוא
עשב כמו מכתים חכיר : וס חכיר סהוא פרט לכרתי כמו את החזיר ואת
הבבלים ואת הסומים :

הגהה נא בחו במתניו ואונו
בישרי בטנו :

בחו בתתניו לרוץ באופן סלא יועיל
לנוס מפניו :

יחפץ זבכו במו ארו גירי פהרו
ישרגו :

יחפון זככו כמו ארו : כאופן סיוכל
להלחס גם בזככו :

הנה : מפני סבהמות חלוטות
במתניהם : וכטובורס
יותר מככחפיהם אחר על הכריה
הזאת סים לה כה גדול אפילו במתנים
וכטבור : אונו : כמו כחי וראטית אונו :
בסרירי הוא הטכיר מן לא כרת סורף :
יחפון : ית יחפון ככר כמו יחפון
בזיץ כי סס מתחלפים
בהרבה מלות יעלון יעלון עקיה ועקיה
כלומר יכיע בקלות ובחפון זככו סהוא
גדול כמו ארו ולא תכברי עליו תנועתו : וית מלכון חפץ כלומר יעסה בו תנועות
כחפכו או יאז סאינו קץ בו אכל יחפון אותו אף על פי סהוא כמו ארו סים בריות
סקיוכו באיכריהם כססס גדולים יותר מאחי כמו האלים הפתח : לככט והכמר
והסער לבעליהם אכל זה להיותי חזק לא יקוץ בו אכל יחפון אותו : סחריו : סס
האפכים מתרגס מוח חפך מרוץ עתרו : יאמר כי גדי האפכים סס גסס
ומרבוים מתרגים זה מזה כסרני האילכות : וזה מורה על הגבר והתוקף : פא
סחריו פתוחה : ואיפשר לרגס סחריו מענין פחר ונכרהו הקרכים פחר יס לפי
סכהס הוא מפחיר בני אדם ואומר כי סס מסורגים בכרים וגיורים קרני חכבי
ניסס

אורב משפט

משפטאורב

יהיה לבן מהו ראה כי הוא מהמינים הטחורים וכמו שהזכירו רבוקים בתחם
ובמדרש: כראה כי הוא טהור כמו לוייתן ואין לבן ראיה מהמקרא בו כמו בלוייתן
כמו שזכור אחר זה בפסוקי לוייתן: ואם זה הפי' אמת תהיה לבן ראיה בטהרתו
ונכון הוא אכלו: וזה זכור וקראו סהם סבי קבוציו להורות על גורל סאר גזמו:
ואם זה הפירוש הוא אמת הכה הוא היה לא בהמה כי הפגול הוא סימן לחיה ואף
על פי ספקא: בהמות חיה בכלל הבחמה היא:

עצמיו אפיקו נהשה גרמיו
במטיל ברזל:

עצמיו הם חזקים כחמט:
אפיקו: כמו חזקי מלסן
ויתאפק וכן ומיח אפיקים רפה:
גרמיו: כמו בכח מהתרגו: כמטיל:
אם סבם מבלי חכר: והלמכך זל פירם
סמטו טילמן וטילו את יונה וקמס
ממסת כחך מקסי: מחן מרום: יאמר

גרמיו עממות כלעותיו: כמטיל
ברזל: כשכט ברזל באופן
פלא יועיל נגדו סוס כלי זין:

כי עצמיו כחמט בהזקת וכפטיס החזק
התו כן הם בעובי וכוכר:

הוא ראשית דרכי ארץ העשו
יגש חרבו:

הוא: ית ראשית כמו ראשית דגנך
כלומר שהוא נכרא קודם
לכל הבחמות: וית שהוא כמו ראשית
סמטם כלו: שהוא המטובת סבכריות
הזל: והרכון סכל דרכי האל הם

העשר ימים חרבו: באופן פלא יוכל
לחמיתו זולתי הא הפוס אונתו:

מרים תוקף וחזק האל ית' וזה הוא היותר מטובת סכלם בהוראה זו: ואין מי
שיוכל להרגו בחדבאלא העשה אונתו שהוא יוכל לכנח אונתו להניס בו חרבו
להרגו אכל כל ככרא זולת האל ית' לא יוכל לו:

ברבול הרים ישאלו וכל חזית
השדה ישחקו שם:

בי: מלת בול כמו יוכל ואיכנו סמוך
להרים ואומר כי ההרים ישאלו
לו ובלם ירעה מהם כרכום כי לא
ימכא מי ומכענו כי הוא חזק מכל חיות
הסרה סכנולס אפילו מן הטרפים
וזהו שאמר וכל חית הסרה ישחקו לו
כלומר שהחיות הדרוסות יפחקו לפניו
ולא יירא מהם: או יאמר ישחקו לפניו
ולא יירא: מזהו כי איכנו טירף עם חזקו
כי בול הרים הוא אוכל ולא הטרף כי
כן סס האל בטבעו:

כי בול הרים ישאלו ובהיות אוכל
חזיר כבקר לא יבטרך לכא ביסוב
כי אמנם ההרים ישאלו לו היכול והמוזן
הכריך לו: וכל חית הסרה ישחקו ססי
ואש' במקומן אינו מתיק לשאר החיות:

תחת צאלים ישבב בסתר קנט
ובצעה:

תחת: כאלים ומ' כחוס ואולכות
ז'ת סח'לף תמורת למר
והוא

יסברו צאלים צללו יסברו
ערבי

משפט צדק

עַרְבֵינְהָל :

הַיְיֵשֶׁק גֵּהַר לֹא יִהְיֶה וְיִבְטַח

בְּיַעֲנֵי יִרְחֹן אֶל פִּיהוּ :

בְּעֵינָיו יִקְהֶנוּ בְּבִקְשֵׁים יִקְבֹּר

אַף :

בסתר קנה וכפה* בהיותו בדרך
למים רבים לפנות סמתי
מקומו במקום רב מים מכל מקום
יסבוהו ערבי נחל* באופן שנס סיתוא
למי נהרות עד כי יבטח כי יניח יררן
ע פיהו* סיכוא את מי חיררן מן הנהר
ויכניס אל פת הנה בעיניו יקחנו* לא
יקחו כי אם בעיניו סיראהו ולא יקרב
אליו וזה כי במקום יקב אף* כי
במיקסי האילנות אשר כביבו יקבו
את חוטמו ויחלל לכאת :

אורה בשפט קצב

והוא כמו כללים כי מחלף אות הככל
באלף כמו אשר כזאו סהוא כמו כזוו :
בנה* הוא הטיס מגרלים בו הקניס
מן ככחתינו וככחיו* וים מפרסים
הפסיק לסוף תימה כלומר בתחשוב
סיסכב תחת כל האילנו* וסתר בסתר
הקניס חגרים על הביבה זאלא גיטו
גרול בתכלית הגודל* וכך הוא הפסוק
הבא אחר זה לסוף תימה* וימלטנו
כפסוטו והוא מכפר זה להגיר רוב
גבורתו ובטחוטו מיראת כוס בריה כי
הוא סוכב תחת כללי האילנו* ולא יירא
מבריות אחרות :

יסכהו* האללים סהוא סוכב
תחתם הם נעסים לג
כסוכה לכללו וערבי הנחל הם מקיפים
אותו* והוא נקשר בפסוק העליון כמו
ספירסתי* וים מי ספי סהוא מכפר
ענין זאת הכריה סהוא קטנת הגוף
ער סכמקיס קטן תסכב ועם כל זה ים לה תוקף נפלא ואכילתם וסתייתם
מופלגים ואינו ככזן חכלי מפני סאמר יחפן זכבו כמו ארז גירי פחריו יסורגו :
הן* הנה הווי מוסך הנחר כלו אל פיהו כמו העוסק וכנזול סמשך מחבירו סח
סכירו ונח יעסה זה כחפזן סלא יירא מחייה זלא מארס חכלי כבטח באכר
גיח יררן אל פיהו זלא יפחת כלל מרוב בטחוטו בכחו : זניח* כמו יוכיא וכמהו
מניח ממקומו* בביחו מרחס יבא* כלומר מוכיא מהיררן ומכניס לחך ניו : כי*
כמו כאמר וכמהו וכי יקריב מנחת :

בעיניו* פי' הראבע זל כאלויקה היררן בעיניו כי יבטי בו יוחסוב סיכהו כלו
וכאלו במקום יקוב אפו סיפתח נחיריו לסוף והדמין זל פירם
כי יקחנו ליררן בכינו כי יסקיפ ראשו ער עינו לחך הנהר בכתיחו המים
כמכה הבהמות הבמאות וכאמר יסיו מוקסיס בקרקעות כנהר יקייב חכיהוא
מליכה לרב הסתים מיסמה מהנהר ער סביע אפול תיקסי קרקעיתו* לכ רבר
בענין בהמות ועתה ירבר בענין לוייתן* וים מכרכים ומי הוא זה סבעיו
יקחנו כלומר סיראה בעינו סיוכל לקחתו ובמקסיס יקוב אפו כסיקחנו אף
בעולם מי סמתנבר עליו ותחסר ממלת בעינו הא סהאלע כמו סתחסר מהפסוק
מיבא אחר זה כמו סכפרם :

תמשוך • ומחכה רמת ואינו נכון
 חבל הוא כמו ונתתי
 חמים בלחייך ולפי שנרבק בכחו של
 דנכקדח חכה והא הסאלה חכרה
 והראוי התמשוך לוייתן בחכה כמו
 מתמשוך סאר הרגי • ובחבל מתסקיע
 בים תמסוך לסוכו : תסקיע • מלסוך
 תסקיע ככל ותמסוך מסמס לסוכו
 והזכיר החבל לפי שהחכה היא קטורה
 בראשו • ויתחבל תסקיע בלסוכו על
 דרך ותמס כפוך עיניה סהראוי
 ותמס פוך כעיניה :

התשים • אנמן הוא גומא או גמי
 בלסוך רל ומכה כחד
 הרגים מסמימים גמי באפו לתלותו
 בו • וזה סארל מחרוזות סל רגים :
 נוח • הוא קיץ כמו מוח עלה ביר סכור
 סכן דרך כתיביו לנקיב לחיו וקוסרין
 אותו מסס לתלותו :

הירבה • היתחקן לפניך סתניהנו
 אחר טלקחתו כמכה
 האקורים ואס ידבר אלך מלות רכות
 והלא מעולל • כשל תחת ידך סיכטרך
 לזה : רכות • חואר למלות וכמהויענה
 ענות כלומר מלת עזת :

חיברות • האס יבטרך לכרות ברית
 עמך מפחרו ממך או אס
 תקחנו לפר עולם :

התשחק • התוכל לסחק בו כארס
 סמחקי בכמור סקוסר
 אותו לכפרותיו כמכה :

יכרו • חסר הא סאלה כמו תמסוך
 לוייתן בחכה כלו היכרו עליו
 חברים : יכרו • לסוך סעירה תן ויכרו
 להס כרה גרלה ויחללו וספתי • ומלת
 חברים כמו חברים בלא רגט •
 ככפרים •

תמשוך לוייתן בחכה ובחבל
 תסקיע לשנו •

התמשוך לוייתן בחכה • וכן הלוייתן
 אחר הוא בתכלית החוזק
 סמתיו בים סלא יזק היסוכ כי אמנס
 מרב חזקו איך דרך לכנסו בחכה וחבל
 וקובים ואנמן כסאר הרגים הכנור :

רגשים אנמן באפו ובהות
 הקב לחיו •

הירבה אלך התנונים אס ירבה
 אנך רכות •

הירבה אלך תחנונים • גס אס חיה
 בעל דברים לא היה מתחנן
 אלך כלל מיראתך :

היכרת ברית עמך תקחנו לעבר
 עולם •

היכרות ברית • וכן לא תוכל לכרות
 ברית עמו סיפטרך כמו
 הסוך וספרד המסרתי אורך גס ססס
 חזקים ממך לא תטיב זה ממנו :

התשחקו בו כפפור ותקשרנו
 לנערותיך •

התשחק בו כפפור • לא תוכל ליהנו
 ממנו • אפילו לסחק בו :

יכרו עליו חברים לחצורו בין
 כנענים •

יכרו עליו חברים יכרו מגורת כורס
 ועס מעמית לחפוכי אית האמנס
 יפקין

משפט צדק

ועמקו לחסוב עליו חוברי חבר לאופת
בכספיהם כמו פעוסים לנחמ' ולמאר
החיות באותן סכזה יכנסיהו : נכפן
יחכוהו בין כנענים תגרים :

התמלא בשכחות עורו וביצ' צל
דגים ראשו :

התמלא בסוכות עורו האמנם
תוכל לסיס מכסולות סל
סוכות וקוביס וכלכל דגים סביביו
באופן סתכס להו בהס ותנקיב בהס
עורו ותססך ראסו כמו סתעסס
בסאר הדגים :

שים עליו כפף זכר סל' חסיה אל-
תוסף ו

שים עליו כפף כמו וכף יסימו
לפיהס כלומר סיס יד על פה
וחשוב בזה זכור מלחמה כה ותסוב
בענין המלחמה ותחבולותיה ותמכא
סאן פסוס תחבולה פתועיל כגרו חל
תוסף ולא תוסף לעסות יתד מזה
ולנסות כי תיגע לרית :

התחלתו כזברה הגם אל-
מראיו יטל :

אורב משפט קצב

כנעניים לסון סודיס כמו כנעניה
ככברי ארץ ואמ' זה כי המכנס בדגים
הגדולים סאין אחר יוכל ללקחו לברו
לפי סאינו צדיך כי אס לחלק אחד
ממנו אבל מתחברים חברים ועוסים
עליו כעודת מרכות ואס הוא עומד לכחורה כלס רובי להסתחף בו והס מחלק'
אותו ביניהס למלחו ולמכרו ואמר כי אי אויפסר זה בלוייתן לפי סאי איסער
לכורו כלל לרב גדלו :

התמלא ימ התמלא כמו התכרו'
בסכות כמו סכינין :

ובכלכלי כלי סחותיין בו הרגיס וימ
התמלא כעסוטו : בסכות כמו בסכיס
מן לסכיס בעיניכס כלומר התוכל
למלאה עורו סכיס וקוביס עד סתקחנו
ותסיר ראסו בכלכל כדרך כיירי הרגי'
פעוסים כליס נכנס בהס רחם הרג
ואינו יכול לזכא וכלכל איין לו חבר :

וימ אותו כמו בסמך מן כבוסר על סלסלות כלומר התוכל למלאה כליס וסליס
מראסו ועורו והתרגום פי סכות לסון ככה וכלכל לסון כל יואמר אס תמלא
בסכות אשר עוסים הרויגיס בספת הכהרות מעורו וכלכל דגים הוא כפל לסון
זכוא הכל פעוסין לכור הרגיס לסס בו הרגיס הכזורים סלא תזרח עליהס
הססס ויבאסו ולפי זה נקרא לכל דגים ויהיה לפי זה התמלא בסכות עורו על
דרך ותסיס כפף עיניס כמו סזכרתי למעלה :

שים אמר זה כמתלכץ פיס עליו

כפף אס תוכל להתקרב
אליו וואס עסית כן זכור אותה מלחמה
כי לא תסכח אותה מפני אחרת סתכא
אחריה כי לא תוסף להלחם עוד כי
בודאי ימיתך ולא תחיה עוד וימ זכור
תקור כלומר לא תוסף עוד לזכור
מלחמה :

הן סכה תוחלתו הרובה לכור

אותו כזכבה כי לא תכא
! עולס תאותו ואיך לא תחיה כזכבה
תוחלתו כי ממראיו לכר יוטל הארס
בארץ ויפול מרב ספסר כן פי' הרחב
מס א 1 49 זל

ארהב משפט

משפט צדק

הן תוחלתו כזכות. ועם זה סוף
תוחלת ותקוה לכבשו הגם אל
מראיו יוטל. האמנם יש דרך להסינו
מתקומו. באופן סיקרב אל אותם
המראי' אותו זה ולהכריחו לזה בהכרח
מכיקים ומכערים אותו:

לא אֶכְזֹר בִּי יַעֲזֹרֵנִי וּמִי הָיָא
לִפְנֵי יְהוָה:
מִי הִקְדִּימֵנִי וְאַשְׁלֵם הַחֶתְכָּל -
הַשֵּׁטִים לִי יְהוָה:

לא אכזר כי יעזרנו. הנה אין עום
אכזר סיכל לעשות אכזריות
נברו סיהפיק לכזר אותו לזוז ממקומו
ומי הוא לפני יתייבב. ומהחר סנמכאו
במביאות הספל כמכאים רחוקים מן
ההפסר כאלה חסר לא יווחס מביאותם
לאיזה חמר בהיותו מר עכמו נפרד
המביאות כפפל תגזור פליו סהוא רע
כמו סחמרו קבת קרמוכים ולזה תיחס
מביאותו הכחוי לאיזה אל רע קרמון
סוכא את המביאות טאס היה זה אמת
לא היו מתקוים ממנו כמכאים רחוקים
מן ההפסר כאלה אבל עקר המכוון
בזה החמר הראסון ומביאותו הכחוי
הוא סכנתו אל המביאות בפועל סהוא
דבר טוב ולא תחווים אל פעלת עום א
רע. אס כן מי הקדימני. להמביא
החמר הראסון. ואפס יתחסוב סאי
נתתי בו פלמות מביאות בפעל. תחת
כל הסמים. הנה התבאר סחת כל
לי הוא. ואין עס אל רע ממביא סרעוץ
קרמון סהמביאותו באופן סיתיכב לפני להרע נבר רכזי כאמר סבת:

ויהי מראיו עס ובתיקון סא
הקמיה סלומר אס גם אל מראיו יוטל
יחסוב להככל בסום כפו עליו: א. כמו
פל: וסרמבן זל סירס הסס תוחלתו
הקרכ אליו כזכבה ואין יוטל לויחן
אל המראים אותו לקנותו כאשר יעסו
הדיובים להראות הרבים לקינים -
מראיו לפי זה ביכזי מכנין הפעיל:
יוטל. לסון ססלסס מלסון כי יפול
לא יוטל:

לא. אין אכזר בעולם ולא נבר
סיוכל להעיר אותו כי הוא
אמר מי סוא לפני יתיכב לפי סהוא
גבור מכלס. וית סהוא רברי ספי
סאומר אס לויחן הוא בתכלית זה
סתוקקו לסכינס. ומי הוא לפני
ויתיכב: יעורכו פעל יוכא כלומי יעורכו:
פי. לפי הפי הראסון סהס דברי
לויחן יאמר מי הקדים אליו
לתקוע כפי כרברי סמככאים
סאומרים אחר לחבריו אס סנכחני
אחן לך כך וכך וכן מי הקדימני
ואפס אס יכחני ויט וכולת בירי
לעסות ככה כי תחת כל הסמים לי
הוא. ולפי הפי ססכי כי סס דברי סאל
ית' יאמר מי הוא זה סהקדימני לעסות
טובה ולא אפס לו כי יט וכולת בירי
לפסל לאים כמעסו כי תחת כל
הסמים לי הוא. וית מי הקדימני
לעסות בריו בעולם ואני אפלים
פעולתו והלא כלס ברואי גלא סקדימני
עום כמכא:

הסמים אסר עס מביאות החמר הראסון.
קרמון סהמביאותו באופן סיתיכב לפני להרע נבר רכזי כאמר סבת:

משפט צדק

לא יאחריש בדיו ודבר גבורות

וחין עקרו

לא • אחרים בדיו • חלקיו • לא
אחרים מלמד חלקי זה
הנמנה ירבר גבורות כי אמנם המסור
בהם מגיר גבורות המזכירו יוכן לא
אחרים • חין ערכו איך מאר כעלה
בערך אל מאר בעלי הקסקסים :

אודה משפט קצר

לא • אם הס רבנו לוייתן יאמר אם
יע מהקדמנו להלחם כי
ואנכחנו לא אחרים מלמט' בדיו וכזכינו
פיהיה מתפאר לנכחני ואם ינכחני לא
אחרים מלמסר דבר גבורותיו וכך
ערך המלחמה עערך עמי : חין • כמו
חן כדרך בין וכך כיר ונר • ואסהס
דברי האל יתפרסם על דרך זה ממס :
בדיו • כמו בדרך מתים יחריטו • למסן
כזכיס • והלמבן ש' פאי אימסר פיהו

דברי לוייתן סהרי הסי הוא המרבר בכל המענה וגם אינו מרבר עתה על גבורות
האל כמו ספירם הפי האחר סהרי בגבורתו של לוייתן הוא מרבר • על כך הוא
מפרס מהס דברי האל מלמסר גבורת לוייתן • יאמר כי איך אכזר סיערכו ללוייתן
ומי הוא לפני יתקבל על זה לומר איזי אעורר אותנו אם תתן לי כזה וכזה או מי
הקרים לערוך מלחמה עמו טרם דבריו זה כי גם כך אמלס לו סכור ואעמירנו
עוסר גרול כי תחת כל הממים לי הוא ובירי להעמיר ולתת מתת כאשר ארכה
ואספר בדיו ולא אחרים אם יכזב לומר כנחתי ולא נכח וכך אם נכח אספר דבר
גבורותיו וחין ערכו סנכח את לוייתן בערך מלחמתו וזהו יותר ככון • וראיתי
בספרים המרויקים לא כתוב באלף וקרו בוואו • ויהיה לפי זה אחרים יובא כמו
ברוך מתים יחריטו • ויהיה פי' הפסוק לפי זה אמתק אליו כזכינו ודבר גבורותיו
וחין ערכו אשר הוא מתפאר הכל אמתקנו מהס כי הכל סקר וכזכ :

מי • מי הוא זה סגלה פני לכוננו
ואספר סכחו ולא אחרים •

ופני הלכום הוא היס המכסה עליו
כלומר מי זה סירע מקומו בים ארעה
הוא • וית פני לכוננו עורו להפסוטו
ואינו ככון • ומי הוא זה סבא בכפל
הרסן סכפיו למוסכו להוביא אותו
ממקומו • ולפי סהרסן הוא ספול כפי
הבהמה אמר מי סס רסן ספיו ספול
ובא ער ספלו סהוא קרוב לפיו ומסכו
מסס :

דלתי • מי הוא סיכול לפתוח פיו
והלחיים הס רלתי פניו
לפי ססס אל הפה כדלתיס אל הסער
וקראס כן לרב גרלס • ואיך יתקרב
מט ב 49 2 הארס

כי גלה פני לבושו בכפל רכנו
כי יבוא !

מי • גלה פני לבושו והס הקסקסים •
ככפל רכנו • והס קסקסי' כוספי'
סביב כוארני • מי יבא מי הוא סיכניס
ירוסס לפתח פיו :

דלתי פניו כי פתח סביבות שניו
אימה :

דלתי פניו סהס הלחי העליון
והתחתון מי פתח • הנח' •
סביבות פניו אימה • לכל מביטוס
בהס :

אודב משפט

משפט צדק

הארס לפתוח עת ואלא סביבות מימיוס
נופלת עליו ואימה וכל סכן המתקרב
גאוח • מניכי לויחן הס הקסקסיס

גאורה אפיכי כנגים סגור חותם

וכן ארזל לויחן רב גדול

צד

ומהור הוא: אפיקימניכיס או קסקסי-

אָהר בְּאַחַד יָגִשׁוּ וְרוּחַ לֹא יָבֵא

תחתיו חרורי חרם אלנו ככפיריז • וימ

ביניהם

אוחו על סמיו ואיכו ככו • יאמר כי ים

גאורה אפיכי מנמי • ורסנו סאמרתו

לו באוח בחוזק מניכיו הס הקסקסיס

איכו רסן סל סעכור כיוו רסן

ססס סבוריס ומרובקי זה בזה כחותס

הסס אכל רסן סל גאופסו מקסקסי

כר סאח ביכיס ריוח וקרא הקסקסיס

ססס כמו מנמי חזקיס ובהס רסנו סנו

מניכיס לפי סרדך לעסות מניכיס

רוח לא יבא ביניהם

חזקיס מעור הרב ולויחן קסקסותיו

לסומר כחותס כר : אפיקי • לסון חוזק כמו ויחאפק :

אחר • אף על פי ססס גסיס וירוע מהרבריס הנסיס סלא יתכן בהס סהרוק

ססס סבוריס חותס כר • באופן סאפילו

יסס איכו כן במניכי לויחן :

איש בְּאַחֵירוּ יִדְבְּקוּ וְתִלְכְּדוּ

איש • זה ככל לסון כי איס באחיסו

ולא יתפרדו :

כמו אחר באחר • וכן חוברו

יתלכדו • באופן סלא יתפרדו :

אסס אל אחוקה וסס כלכדיס זה עס זה

עטישותיו תהל אור ועניו

בלי ספררה :

כעפעפוי שחר :

קאיר לפי סמתפזרי

עטישותיו תהל אור ואותה האימה

מכס עטיסותיו המיס או מ:כיח ראסו

אמר סביכות סניו ססס

מסס להפעטס ויתגלו עיכו ויאיר

מרב סתלהכות תהל וקאיר אור

ספולס לפי סעיכו מאיריס כזהרורי

עטיסותיו סתל יכ את האור הויכא

ססס • עטיסותיו מלסורזל סמתפעטס

בהן : ועיכו כעסכפי סמר • וכן אור

בתלפתו סיתן יסס לי : סתלי מלסון

כיכו כמו אור עפעפי סמר :

אורס כמו לא יסלואורס: עפעפי לסון

כפיו לפידים יתלכו כירורי איש

זהרות מלסון כעפפי חרבי כלומר

בהכריקי חרבי • וברזל מאור גדול

מנחיריו

ראיתי ביס אמ' לו סמא עיכו סל לויחן

ראיק • יסס פי' אחר בזה סאיכו ככו :

בפניו • מרוב סחיימות סכסימס

משפט צדק

אורב משפט קצה

האלוהים למינים במים משיו כי הוא מרתיח המים וכעפים סלחבת : כדודי אס • הם למינים לפי מקומו או בחלים ואיך לו חכר והפסוק הוא כעל : יתמלטו • פי' והתמלטו מפיו כלומר כעמטים ויוצאים :

מנחיריו • כעסוהו מנמס יבא

מנחיריו עספן מורנס

כמו היורה הרוחת נזה מרב חמימות

טככו פס היותו יהיי סהקור גובר

עליו כטככו נזה מרב חמימותו וגבורתו

ותקפו יסלו זה החום המפלג : דור •

כמו יורה : כפוח • מלפון רתיחה • וית

אגמון כמו דור מבלי חכר • ג'ת גומא :

או חנס מים כי תנא מהם רתיחה והבל בעת חקר :

גפשו • הרוח היובא מנחירים וקרא

כפס והוא כמו נסמיה כלומ'

נסימתו תלהט ותסרוף כמו בחלים

וחקר כף הרמיון ממלת בחלים כמו

ופיר פראו ארס יולר וחכיריו : ולבה

מפיו יבא כי הרוח היובא מפיו נעסס

להב לרוב חמימותו :

בצוארו • כסאד הבריות איך כח

כבוארס לפיו סכריכיס

לחניע אהו חריר נזה ילין אוחו

חריר סלא יתטרד ממנו פוז וכח :

ולפניו תרוץ ראכה • עאינו מתירא

מסוס בריה על כן מה סהא ראגס

לסאר סבריו' הוא סמחה לפניו : חרוץ •

לסון סמחה מרבירי רזל ריכה וחרוה :

ראכה כמו ראגס מלפון וראבון כפס :

ספלי • כסר הדג סס חתיכו' חתיכו'

נופלות זו על זו כפררות

בקלות וסל לויחן הן דבקיות דבקיות

מופלג סלא ימוט לעולם : יכות • כמו

חוק מן והיית מובק כלומר סהכסר

סא חוק עליו סלא ימוט :

לבו • לבו חוק כמו חכין • וכמו

סרתייס התחוקסה הכקראת

בנחיריו יצא עשן כדוד נפוח

ואגבן :

כדוד כפוח ואגמון • כמו סיקרה

כדוד אסר ינופח כמפוח

סאס סתחתיו ויהיה סס אגמון וגומא

מעלס עספן :

גפשו נהלים תלהט ולהב מפיו

יצא :

גפשו בחלים תלחט • הנסמיה

הלהבת היובאת מפיו

תאפיק לסלהיב בחלים : כבוארו ילין

עס • סלא יפנה הנס והנס מיראת סוס

מזיק :

בצוארו ילין עז ולפניו תרוץ

ראכה :

ולפניו תרוץ ראכה • והמלחמה

סדיח כלי ססק ראכה

גדאגס לכל כלחס תהיט לפניו לסחוק :

מפלי בשרו דבקו יצוק עליו כל

יכות :

מפלי כמרו • הנרופיס סכחקי

כמרו כמו ומסל כר כסכיר

דבקו • זה לזה :

לבו יצוק כמרו אבן יצוק כפלה

תחתית

סלח

אודב משפט

פלה תחית כי העליונה כקראת פלה
רכב * זרמהו אל התחונה סאיכה
מחנכענת לפולס * פלה הוא לסון
בקיעה והער כמו פולה ובקוע בארץ
ונקראו האבני' האלה פלה לפי סמתי'הן
הן מות כמרת הקיפן וכראות כאלו
היתה אבן אחת וככקעה :

משתו * מסתוחר ח'לף כמו סחברה
עמלת ומסכה קילץ והוא
עבז כסי'אות ראם או רוממות : אל'ים *
הם התקופים כמו ואת אלי הארץ לקח
יאמר כי בנסאו ראם חוץ לים יפחרו
ויבא מורך לנב בלב התקיפי' או ירצה
לומר כי מרו זמותו ותקפו יפחרו :
משברו'יתחטאו' פי' רסו' זל כי בסתות
מי הים יעסה תלמים תלמים בים
ובסבת' אתן תלמים הנראים בים

במתייתו יחברו הים והוא משל לרב הסתיה כמו חני וכני שלמה חטאים * ויח
משברו' כמו מסבר'ך ונל'ך כלומר כסיתכועע בים יעסה גלים ומשברו'ובסיבתם
ידאו בני ארס הרבה וימיו עמם כאלו הם חוטאי' על דרך פחדו בכיון חטאי' *
ויהיה משברים ומכריס'הכל לסון גלים כי מסקלי' הטמות הם מתחלפי' * או ירצה
לומר כי יבואו בלבם סבר'ים מפחדו ויתדו על עונם ויתחטאו' לפני' יי' כמו הוא
יתחטא בונהחכס ר' לוי זל פי' כי יסתברו מרוב המורך ויתקנו ביביאת נקביהם
לרוב הפחד ויפה פי' :

משיגהו' מי מירצה להסיג לויתן
בחרב לא תקום ע
מחטבתו או לא תקום החרב עליו כי
חרב לסון נקבה הוא כמו וחרבי תאכל
בסר * כלומר כי לא יוכל ארס לתקוע
בגופו חרב : חנית מסע וסריה * זמ
אותם שלסם מיני נסק כמו חרב * זמ
מסע לסון נספעה ויהיה חנית המוך
ומסך תאר לחנית כלומר חנית סארס
מסיע אותו בידו בבאתו מלחמה *
והתרגום * פי' אבן מסיע כלומר אבן

גדולה ממסיעין מן החמכב במלימותה לכנין או לאבני בליסרא' * זמ סריה

משפט צדק

תחית ו

צוק עליו * וכזה יתיכב בסרו עליו
כל ימוס * כבסר סאר בפלי
חיים לבו יכוב * יתיכב באומץ לבב :
כמו אבן * מלא ירא : ויכוב בפלה
תחית * ויתכב כמו החלק ההחזון
מהרס * מלא יתכעע מפני כל מלא
ירא ממנס מוזק :

**משתו יגורו איילים משבר'ים
יהתטאו :**

משתו * ממעלת נבורתו : יגורו
אלים מסברים ויחטאו *
יוראו אותם החוקים אשר דרכם להיות
נקיים מסברים מהם סברון סכח
ומסברון אומץ הלב :

במתייתו יחברו הים והוא משל לרב הסתיה כמו חני וכני שלמה חטאים * ויח
משברו' כמו מסבר'ך ונל'ך כלומר כסיתכועע בים יעסה גלים ומשברו'ובסיבתם
ידאו בני ארס הרבה וימיו עמם כאלו הם חוטאי' על דרך פחדו בכיון חטאי' *
ויהיה משברים ומכריס'הכל לסון גלים כי מסקלי' הטמות הם מתחלפי' * או ירצה
לומר כי יבואו בלבם סבר'ים מפחדו ויתדו על עונם ויתחטאו' לפני' יי' כמו הוא
יתחטא בונהחכס ר' לוי זל פי' כי יסתברו מרוב המורך ויתקנו ביביאת נקביהם
לרוב הפחד ויפה פי' :

**משיגהו' חרב בלי תקוב חנית
בסע ושריה :**

משיגהו' חרב * כי אמנם אם יהיה
הגבור משיגהו' חרב : בלי
תקום * לא תתקיים עליו אבל תחליץ
או תסבר : וכן חנית מסע * חנית עכה
באופן סים טורח להסיעה מתקום
לתקום כמו אבן שלמה מסע נכב :
וסריס * וכן חנית קורעת הסריונות :

גדולה ממסיעין מן החמכב במלימותה לכנין או לאבני בליסרא' * זמ סריה
כמו

כשפט צרם

אורה בשפט קצו

כמו ומריון קסקסים הוא לבוס והטעם כי האים לבוס המרמז לא יקום לפניו :
יחשוב - לקומו גופו ויחשוב הכרוז
 החזן כמו החזן שלא
 יוכל להזיקו - ויחשוב לעץ נרקב
 הכתומה החוקה פקורין אזיר בלפז :
 לא - זת בן קסת האים המורה
 חכים בקסת והתרגום
 אחר נירא רקסתא כלומר החץ כיהוא
 אל הקסת כמו הבן אל האם וכפון
 הוא - ואבני קלב הם חלוקי הנחל אשר
 מסליך הארס בקלע ועם חוקם הם
 ללויית כמו הקם :

יחשב לתבן ברזל לעץ רקבון
 נחוישה :

יחשוב לתבן ברזל - וזה כי לרב
 חוזק איכריו יחשוב
 הכרוז לתבן :

לא יבריהנו בן-קשת לקט
נהפבו לואבני-קלעו

בן קסת חזן :

בקש נחשבו תותח וישחק
לרעש בידון :

תותח - מולג סיכעלו הכיירים
 בכשר הרגים :

קש - ימ תותח עם כולל לכלי
 הנשק עכ אמ' נחשבו בלסון
 רבים - וימ תותח הוא הבנין פגוסין
 להסליך אבני בלסטרא והרכון בן אבני
 תותח - אבל התרגום אמר כרגא והוא
 הבנין המעבר כלסון רזל כאמרס מרא
 ציה נרגא - ונחשבו סהוא לסון רבים יסוב לכלל התותחים : כירזן - הוא הרגום
 כמונעה ירך בכירון ומרעפים אותו הנכורים כסהוא בירס או כסוזרקיס אותו
 משמיע קול רעש ולוייתן יפחק אליו ולא יתחר ממנו :

תחתיו חרורי חרש ידפד חרוץ
עלי-טיט :

תחתיו חרורי חרש - נאוקס חרורי
 חרם ועלעים סיעלה היס
 במקום סיעתור עם : ירפר חרוץ פלי
 סיע - הנה בקומו סנפיריו סהם כמו
 חרוץ סהוא בלי לרוע ירפר ויסטח
 אוקס חרורי חרם על טיט הום :

! :חתיו - תחתיו ים חרסים מתוררים
 זהוא ירפר חרוץ והמחורץ
 טבהם על הטיט - כלומר יביע מכעו
 ומטכבו עליהם כאשר יסכב ארס על
 דעירתו כי לחווק רעירתו ועורו לא
 ירגים לחרום - ורקרק החכס רבי
 לוי זל באמרנו עלי טיט כי אס היה עב
 קרקע לא היה פלא אס לא ירגים
 בחרורים סהם כי הרבר הקסה היה
 עומרו מזה אבל בהיותו על דבר רך
 סוא פלא : חרוץ כמו למורג חרוץ כלומר כרות וחתוך וכבר הזכרתו מרדס רזל -
 נרמ' זל פי' חרורי חרם זהרורי חמה וחרוץ מרגלית ורחק הוא :

ירתיח בסיר מצולה יכישים
בפרקחה :

ירתיח - מרוב הלהב והלפידים
 שהולכים משיו הוא
 מרתוח מצולות ים כמו הסיר וכך פי'
 רזל

אורב מעפט

מיצנט צדק

רזל אז יהיה זה לרב תנועתו בים
יבעצנו המיס כאלו הם רוחמים • ורפי
זל פי זה מפני הרעי ינוכח ממנו •
יהיה ים ימים כמרקחה לענין הריח
שהוא תריח כמרקחת אז יתעבה כעובי
המרקחת ולפי הראסון יהיה כמרקחה סס היורה פשוטין בה המרקחת פהיא
מרקחת כפהיא על גבי האם :

ירתיח כסיר מכלה • מי הם
במקומו : ים יפי כמרקחה
ואת קרקע הים ימים כמו היורה אסר
ירקחו בתוכה :

אחריו מפני גורל גופו הנה כשהוא
סט בים מכה מקוב פנו
ונקיב כראח כי קסור חסכת מים מסס
יאיר אותו נקיב ורזל פי בפעה שהוא
כמא עופה תלמים בים פנאמר אחינו
יאיר נקיב • ואין תהום חוזר לאיתנו
עד שכעיב סנה פנאמר יחשוב תהום
לפיכה יחשוב תהום לסיבה פי' החס
רא זל שהוא כפול כלומר יחשוב הרואה
התמים כאלו הוא אים סיכה מרב

**אחריו יאיר נתיבי יחשב תהום
לשיבה :**

אחריו יאיר נקיב • בעברו ממקום
למקום ילחיב את האויר
בתנועתו • יחשוב תהום לסיבה יחסנ'
איזה תהום להתנופע אליו לסוף זמן
רב כמו לקץ שכפי סנה סכבר העלה
הים במקומו פרטון לאורך הזמן :

הלוכן והוא כמו יאיר נקיב • והרמכן זל פי יחשוב לווייתן תהום לסיבה סיניחנו
בלבו לעת זקנתו כי יאררך בו ימים רבים בקורף עכמותו וגופו הכריח • והפי'
הראסון כראה יותר ככז אף כל פי פמלת יחשוב מתיפכת לזה העי' ופה :

**אין על עבר משלוח עשור לבלי
חת :**

אין על עפר מסלו • ואני אמנס
הארכתו לספר פרטי זה
סמכא יותר מפרטי נמכא אחר כמו
בהמות שהזכרתי ואז כי אמנס אין על
עפר מסלו • אין ביכסה נמכא נמסל
ורומה לו העשוי לבלוי חת העשוי כאופ'
סלא יירא מכל מויק :

אין • רפי זל פי מסלו לסוף דמיון
כלומר אין ביכסה מי פירמה
לו והענין כי זאת היא הכריה מסוכה
פאף על פי עבריות המיס הם חלוסות
מפני הקור והלחות הנזכרים עליהם
זחת ים לה חוזק גרול פאין ככריות
היכסה החזקות רומה לה בחוזק יכע
בכריות המיס יזת מסלו כמו מתסלתו
וכן אמר התרגום סולטנותיה • והכנון
הזה הראסון כי מספר תקף לווייתן לא
חולסתי • העשו לבלוי חת • ימ אותו

בעול כמו העשוי למלאכה כלומר זה העשוי בענין סלא יחת מסוס בריה אין לו
דמיון ביכסה • ימ העשו פעל עבר וזההא מקום אסר כלומר אסר עמו אוקו
סלא יחת כלומר בענין זה היא בריאותו סלא יפחד מסוס דבר • אזי יאמר אסר
עמו עליו מתלחמות לא יחת מהם כי בלס הם אכלו כקס ותכז כמו מספר : חת •
המו חת :

משפט צדק

את כל נבונה יראה הוא מלך
ועל כל בני שחץ ו

את כל גבוה יראה • יבזה כמו אל
תראוני סאמי סחרזורת • סוף
מלך על כל בני שחץ • כי אמנם הוא
מלך על כל המתנאים בתקפם
וגבורתם כי הוא תקיף מסם מאר :

ויען איוב את יְהוָה ויאמר :

ידעת כי דבר תובל ולא יבצר
מכך בזמתי :

איוב יג ידעתי כי כל תוכל •
עתה ידעתי
סתוכל על הטוב ועל הרע ולא יבצר
מך מזמה • לא ימנע מך רבר ממה
סתחשוב לעשות ככבת סוס חלק רע :

מי זה מעלים עצה בלי דעת
לכן הגדתי ולא אבין נפלאות
כפני ולא אדע :

מי זה מעלים עצה • אמנם הסבה
אשר העלימה את העצה שאמרת
סוף ראוי לעכס את כל החוטאים על
כל עון בעולם הזה כי מזה היה כמסך
חרבץ זמניאות ותעשה הבחיר היא •
בלי דעת • סאמי הייתי כוזב בלתי יודע
בפעל אבל כחיי כלכר • לכן הגדתי •
כמתרעס ענין רפע וטוב לוי ולא חכין
ולא

אוהב משפט

קצו

את • פרמי זל סחוא טב אל המל
אשר עסאל ללוייתן • וכך
הוא בלא סמות רבה ואימ ככך בעטט
הכתוב • והראבט זל פי' את כל גבוה
יראה מרב ארכו כסיגביה ראמו על
המים והוא מלך על כל בני שחץ הס
סכולרים בים • והרמבן זל פי' את
כל גבוה יראה בקומו או בכח יראה
למט' ממנו כי הוא בעיניו כמלך על כל
בני גאווה וגם' הרמז וכן לא הדריכוהו בני
מלמט חכמים זל אלפי שחץ חז וכבר פרמתינו לא
הדריכוהו בני שחץ ספוא חריה
כרברו רזל • וימ יראה יבזה מלמט אל תראוס :

ויען עתה בא חיוב להתודות למ'
על חטאיו ובהתודתו כתרבה
לו הס' ועכשו ואמר :

ידעתי • ימ כלי מקור כמו יוכל תוכל
וימ אותי כמו וכי ים לי כל
כלומר כל דבר תוכל לעשות בכחך
הגדול וכזרועך הסמויה : ולא יבצר
מך מזמה • מחסבות הסכמה כי
חכמתך איך לה סוף וכל סוכר הוא
ממטם לסכים והראוי ולא יבנוי מך
כל מזמה :

מי • ואחר סאבורה זה חכמה היא
סלך מי הוא זה סיוכל להסתיר
עכתך בעולם ואם יחשוב לעשות זאת
היא הוא בלי דעת כן סיר' הסכס רז
כע זל • ויסייה עכה כמו סור • והרמבן
זל פי' מי זה אשר יעלים ויסתיר חכמה
רבה הנעסית בעכה זכססכמה בעבור
סלא ירענה ולפי סהאל ית' אחר לו מי
זה מחסך עכה בזמלים הסתורה ואמר
סאיכנו מחסך אותה • אבל סיה מעלני'
ומסתיר חותם בלי דעת • לכך • סלא
סיה כי דעת הגדתי לחכרי מה סגברתי
לקרא תגר על מרוקין ולא סייתי מכין
כ א 50 ג כסם

אודוב משפט

בהם כלל וזאתי מדבר בדברו'נטלאים ומתהיים ולא שמתו יודע אותם או גם עתה אינני יודע אותם על כן שמע נא ואנכי אדבר :

שמע • אחר שהם נפלאים ממני ולא אדעם שמע נא ואנכי אדבר אסאלך והודיעני סגפלים ממני כי אינני יכול לדעת דבר בנפלאותיך רק מה שתודיעני אהה • ולפי שהאל ית' אחר לאתב פעמים אסאלך והודיעני חמורה חיוב כי הוא הכריך לסאול כי חיץ לו דיעה בסודו'הא ית' רק מה שידועם סאלית' :

לשמע • כתב הראובע'ל כי מה הפסוק נלמד כי חיוב לא כתבא קודם זה רק שמע פהיו הנביאי' בעולם כאברהם יצחק ויעקב ויהיה פי' הפסוק לשמע און דרך קבלה הייתי יודע אלהותך ועתה הגעתי לנבואה וידעתי אמיתת המציאות וכי אהה יודע ומטבית וטופס בך ורב חסר ואמת :

על • עתה שתודעה חיוב ומתחרט על קטרונו על מדת הרץ ואחר על כן שידעתי מדותיך שהם ביושר ונמסעם אמאם בכל דברי ומתתי ואמי כדאי לטוב בתשובה לפיך על סאמי עפר ואפר • וזה דרך הבריקים כמע' אברהם אבינו ע"ה ואנכי עפר ואפר • וזו חמתני על מיטבתי בעפר ואפר ובראשון יתיר ככז :

לשחת אפר בכה מרעה פעוסית שתקרה כאלה החיים אקר טובתם ורעתם דבר בלתי נחמב :

משפט צדק

ולא סיותי מבין סבתו • נפלאות ממני • וכן סגדתי עיני כד' יודע לו כמתרשם שהיה נפלא ומכוסה ממני מיהיה זה אם לעולם חטאו ואם לעוררו מיסעפם במעמיו ויטוב בתשובה :

שמע נא ואנכי אדבר אשאלך ורודיעני :

שמע נא ואנכי אדבר • שמע נא חפלותי בזה ואז ארב' לעתיד לפיך • אסאלך והודיעני • והדבור מסיים אסאלך ומה סאמי מתפלל הוא שתודיעני מה אסאל ואסתפק בו :

לשמע און שמעתיך ועתה עיני דאתה :

לשמע און שמעתיך • והסכה סאמי מתעור' להתפלל על זה עתה היא כי אתכם שמעתי בלבד כי ידבר אלקים את הארם בכבואם וחזון ועתה עימי דאתך יעתה מראיתי זה בנביון אמי מבקם מתך זאת

על בן אמאם ונחמתני על עפר ואפר :

על כן אמאם • חיי העולם הזה בערך אל הכלחת הסגת סכבוא' והידועה בגנחיים • ונחמתני • על סאמי כמי החלק החמרי • עפר מוכן להיות עפר ככלות הלחות סרמיו • ואפר • ומזון לסחת אפר בכה מרעה פעוסית שתקרה כאלה החיים אקר טובתם ורעתם דבר בלתי נחמב :

משפט צדק

אחדב משפט קצח

מהו אחר דבר יהיה את
 הדברים האלה אל-אויב ואמר
 יהיה אל-אליפו התכני חרה
 אפי בק ובשני רעה פי לא
 דברתם אלי ונברה בעברי אויבו
 ויאמר ה' אל אליפז חרה אפי כי לא
 דברתם אלי ככונה לא
 רברתם עבדי דבר אמת להבריחי
 אבל היו דבריתם רברי התנבלות כוזב
 גם לפי דבריתם ומזה יתחייב סהייתם
 חוסמים אל ה' תועה ומביאים את
 הסומע' לדי כך כעברו אויבי סהיה
 מרחיק תקני העול כפי רעתו ומיחס
 זולתו אל האל הרע :

ויחיי בחב הרמבן זל ונס זה האיס
 סניע למעלת הכונה למעלתו
 בתכניה כי הוא גדול החכירי כמו ספי'
 או היה בחלום הלילה כענת חבימלך
 ולבן כי ספן לאיס לכפר כל חטאתם
 ולהורעם כי סנו מאמר היו יראו אלוס
 וסרי מרע ולמרו זכות על מעסיו כפי
 רעתם : כי לא רברתם אלי ככונס יבי
 טעיתם בטענותכם ומפני מ
 בטעמתים סייית עיפה חחס כפימ
 כל יורע ברקות כפשו : כעברי אויב
 יקראבו עברו כי התורה ליו עתה והנס
 גם הם גם אויב טעו רק אויב דבר
 בכונה סהוא בדיק וסחל מביא כרות
 על עוסי רכונו רק לא היה יורע למה
 גאלי סהוא פילו סטעס וסנה דבר אויב
 בכוכ' וסחור' ונתכפר לו על קראו תגד

בעמין עכ קראו עבדי באמר בראסונה סאמר
 הס לא רברו ככונס כהרסיעס את אויב בסיתו
 נססס אוננו כרות וסנו סבורים סעסו
 טיכה כהכריקס מעסס לזיס ועל כן לא סחורו
 וסנת סס כריכס כפרה יוכן תורה מלת אלי
 פועל אסר דבר עמו עתה אסר סהוא ככונה
 לא על דברו סרססן עס חכריו עכל וסווא
 סאמת בפפט סכקוב וסרזל כדרך מררס
 איך ארס כתפסם בל כערו ויל כדרך ספפט
 כי רבר אויב ככונס רברתם אלי ככונה
 ככונס יותד מכס כי אסר רברתם ררך
 חנופה להבריחי בטעמת כוזבית אבל סו
 טענותיו כדק' סו וסך על פי סהוה מרסיעני
 איך אסמז עלי אחר פלא היה יורע מר
 סהידיסו אלי סהוה וסווא על דרך מר סררזל
 מתקן סוררעיס בו ססווא ארתי לא סחסיכו
 לו וסווא פיל אלי בססילי כי לא רברו עיו כלל לא ככונה
 ולא זלית וכללת אלי רדיקו כהררס כי
 דיבור הנכונה לאיוב לא סיתק כהתוכחותו
 עס רעיו אלה כרכו עס ספס בסאמר
 אמת רברתי ולא סעכה אסכר עוסיס קעי
 דיכס כפי סמכין זל :

ועתה יהי החטא פגום כי סס
 היו מתכוונים להכריח בס' על כן
 כריכין קיבן לכפר סנת' כמו סיתכפרו
 סכנגו סכתור' כקרכין : ולכו אל עבדי
 אסכי כי עלי יתקריכו ועתה 2 50
 כ כ ו איוב

ועתה קחולכם שבעה פרים
 ושבעה אלילים ואל-עבדי
 אויב והעליתם עולה בעדכם

אורב משפט

סעולה ויתפלל עליכם מארבע אותה
מידו כי ראיתי אותו ראוי לסיות כהן
לשני ולכבודו מסוף ברוך ראוי מתקוב
קטלנו וחקיסה העולה לרכו על המחבר
חל יקסה עלך מאמר כי את פניו אחסא
עם מאמר אשר לא יסא פמס כי הוא
אינו מסא פני החוטא כי פאת פני רסע
לא טוב. אבל הוא מסא פני הכרוק
המתפלל בערו כי זה הוא מתכאי
ההפגנה כמו פני' בזה הספר וכי
מגדסי רזל ים לקיים פני המאמרים
האלו כאן קודם גזר דין כאן לאחר

גזר דין לבתי עמות עמכם נבלה
איוב היה עוסה עמכם נבלה וחלילה
הברסם זל כי בעבוד סהיו חלו האנשים
מבריקי הפס חס הפס יביא עליהם רע
האמר קועי רוח הזה זאת נבלה ויעה פי'
הנבל הוא מפני מסוא כשני טובה והער
סמדתי את כל אשר לזה ובאמר עליו ככל
עם ככל כלומר גמול רע אתם מסיבים
החבסי היתה כדאית כפיית טובה לפי
והא כי עונם הכבלה חקרא נבלה וכן
אם יקרך עון גרול עוני ממסוא כלומר
כי הם עשו נבלה בהרסיעם הכרוק וראיים
לפרם נבלה לפון הסעלה ובדחן מק אל
אם נבלת בהתמסא ודומיהם וכן שירסוהו
ואכיס ירוק ירק בפניה מכבל נבל באפיה
סתקתיו בו וכן מבאחי להרמבז זל סכתב כן

ויהוה פרם סכות הוא סכה על
מסקל לפדות ז פרה וחכ
הוא כמו סכו מק ויסב ממנו פני ובאחי
סכ ולא סכיב סכ כא בכל זאת הגזר
וסכ י' אל חיד את סכויתך סובה י' אחת
סכיתו והוא יוכא כמו סכיבה וכן זס
כמו וי' סכיב את סכית איוב וסחכס
ר' אברסם זל פי' סאיוב סיס נסבה
ביד סססן וסוכיוו מרסותו וסרעסן
סוכב

משפט זקן

ואיוב עבדי יתפלל עליכם בני
אם פניו אשא לבלתי עשות
עמכם נבלה כי לא דברתם אלי
גבורה בעבדי איוב

ואיוב עבדי יתפלל עליכם כתומל
על עלכונו סדברתם עמו
בקנטורח על דרך יתפלל בערך וחס
כאמרם זל עכירת סכין חרס להכירו
חץ יוס סכפוריס מכפר עד סירנה
את חכיות :

ידאה משפט הכתוב כי לולי כפיאת פני
עכ פירם החכס רבי
הפס חס הפס יביא עליהם רע
עוד ים לתקן בזה לפי דעתי כי
הנבל הוא מפני מסוא כשני טובה והער
סמדתי את כל אשר לזה ובאמר עליו ככל
עם ככל כלומר גמול רע אתם מסיבים
החבסי היתה כדאית כפיית טובה לפי
והא כי עונם הכבלה חקרא נבלה וכן
אם יקרך עון גרול עוני ממסוא כלומר
כי הם עשו נבלה בהרסיעם הכרוק וראיים
לפרם נבלה לפון הסעלה ובדחן מק אל
אם נבלת בהתמסא ודומיהם וכן שירסוהו
ואכיס ירוק ירק בפניה מכבל נבל באפיה
סתקתיו בו וכן מבאחי להרמבז זל סכתב כן

ולכו אליפו התיכני ובליד
השוחי צפר הגעמתי ויעשה
פאשר דבר אליהם יהיה וישא
יהיה אתפני איוב :

וילכו מבואר הוא :
ויהוה שב את שכיות איוב
בתפללו

משפט צדק

אדרב מ צפט קצט

בגדת פללי בער רעהו ויכהו ויהיה
אחר כל אשר לא יזוב למשנהו

ויזקף למסנה בממוץ ובחיים אבל
לא בבנים כי רבו הממוץ לא
תסיה הכלחת אמת זולתי כאשר ירבה
בערך אל הבנים :

כתב זל מפרטים אמת כי הדבר
המוסב לאדם או למקום קחת האובד
ממנו יקרא סבות כסעס ומבתי את
סבותיהן את סבות סרוס ובנותיה
ולמי רעתי כי סבות סרוס כסבות
פומרון רמז לישראל כי סרוס מארץ
ישראל היא ורל כי יסובו אליה ישראל
ויסכו בכל הארץ אשר כסעס לאבחס

ועוד כי סיבת הסבות הוא לעם החוזר כאשר לא למכלית וכא לו ריוח לעסות
ממוץ ועל כן רעתי כי החזירו אנשי סבא הבקר והאיתנות והכסרים החזירו
אם בגמלים והחזירו לו ככרים שומרים אותם קחת אחר הרנוס כי כן סס
אלהם בלבם בעת התפללו על רעיו כי רחם האלהים עליהם ועליו וגם הוסף
למשנה על כל אשר לו. הכאן אחר מתו ושאר כבוד ביתו אחר אבר ממנו והעבר
והבנים אחר מתו נתן לו עבדים ובנים ובנות אחרים כי שראפוסים חייבים היו
מעבדם ויפלהם ביר פעסם :

עוד כתב כי מעשי אחר רחיתי בתחלת הספר כי אחר הכתוב בכל הקחת
ומלאך בא אל איוב ויאמר והים ראויו סיפסר המעסם תחלה ואחר

כך הגדת המלאך ויאמר והיו היום ובניו ובנותיו אוכלים וסותים יין וגו' והבקר
היו חורסות ותמול סבא ותקחה ומלאך בא אל איוב ויספר לו לאמר הבקר היו
חורסות וכן בכלם על כן נראה לרב זל שלא אירע להם כך רק הסטן לקח כל
אשר לאיוב והולך אותם אל סמדר זול ארץ גזירה ונראה למלאכים המגידים
לו כאשר ספרו והסטן ידע כי רכח האלהים בבסיון לבד ולא רכה לפלוני יד בהם
להמיתם ואולי בכך נכטווה כי אחר סנה כל אשר לו בירדך : ולא אחר לעשות
בהם כטוב בעיניך רק בידו יהיו לסביאו במכרף הנסיון והנה אחר סס בתחלת
הספר ומלאך בא אל איוב ויאמר ולא אחר ואים בא אל איוב או הוא' מן הכערים בא
אל איוב ולא תבא מלת מלאך בכתוב אלא על סליח מסליח מאת ארצו לעשות
דבר על כן נראה כי הסטן סלהם וכטווו מאתו ללכת אל איוב ולספר לו כל מה
סראו כעיר רעתם ועתה הטיב ה' סבות בניו ובנותיו והערים והאיתנות והכאף
והגמלים ססיב לו והוסף אלין אחרי זאת בגמלים ובכאף למסנה : וכן מלת סבי
לפולס על נעם ארס לח על כאף ובקר לבדו כי יקרא מלקוח והנה סכל נסבה
ביד הסטן והוסב לו עתה על כן לא אחר הכתיב ויילדו לו סבעה בניס וסלס
בנות כאשר אחר בתחלה ואולי הנון הניספת בהלת סבעה חורה לדיעס כי
אולי כן מטפס הלסון להורות ברדיעה כיסר יירו עליה ככא' ופתחות הלמר ועתה
קרא סמות חרסים לבנותי כי היו עתה יפות מראה ויפוח חיר מאמר בראסניה
כי כן סכחן הכתוב ולא מכא כסיס וגו' ולא אחר כן בתחלת הספר ער כאף לרב
זל : בתתפללו בער רעהו : למתו מכאן רזל העכקס רחמים על חביתו וסאל

אודב משפט

משפט צדק

צריך לאותו דבר הוא עכבה תחלה - וכן תביאו ראיה מן ויתקבל אברהם על אבימלך ועל אשתו וסמך ליה וי' עקד את פרה ככר קורס וילרו אסת אבימלך ואמהותיו : רעהו כמו רעיו אף על פי שנמכה למוץ יחיר רעהו העדולמי כי שמוס הה"ח מכאנסו בלמוץ רבים ומעלתהו פנות קדים כח ומעלותיו וכן אחרים ובלפון יחיד אים באחיהו וכן אחרים :

ויבאו יאוב כל אחיו וכל אחיותיו
ובר ידעו לפנים ויאכלו עכו
לחם בביתו ויגדלו ויגחבו אתו
על כל הרעה אשר הביא יהוה
עליו ויתגדלו איש קשיטה
אחת ואיש גזב אחר :

ויבאו - כראש לי עזה הוא תכלל
סיבת הסיבות והוספת
המסכה כי גם כבודו סב אלת הפך מה
סחיה בעת רעתו סאמר תעביב כל
מתי סר וגו' ובכו עזו וזהו ויגדלו
ואחר כך נחמסו הפך ממה סחיו עסוי
חבורה ססוי מקניטין אותהו וגם נקבו לו
מתנות כראוי לעבר לתת לארחיו כדי
עיסא חן בעיניו : קסיטה היא ככסה

הטנה כי תרגום קסיטה חורפן כהרנים ככסות כאל ורומה ללמוץ ערכי סקירין
אל ססה כדף והחית והכף רפה מתחלפית טרכה בלמוסס והמות זו לזו ולא
יברולס כי אס כקירה אחת ובלמוץ רזל ככרכי היס קורין למעה קסיטה :

וי' ברך זה המספר הוא ככל
ממה ססיה לו בתחלה -
ובמדרס זיי' ברך את אחרית יאוב
בסביל ראסיתו כלומר בזכות סחיה
זיס סס ויסר וירא אלסס וסר מרע
בראסיתו ממש זה כתברך באחריתו :
ויהי - ית כי סמוץ סל סכעכה
נוספת - וככר כתבתי פי'
הרב זלי - וימ כי סמוץ תורה על בעל
כלומר גתי סכעיות כי גם ככיס
הוסיף ל למסכה אבל הכב' איץ הקוספת כהס ברכה על כן לא הוסיפן במספרן
אבל הוסיף במספרן כי זוח סיא ברכה להן כי איץ אסה אלא לויסי - וכן רפת רזל
סככיס סכלו במספר והכנות בוסי :

ויהוה בך את אחרית יאוב
בראשתו ויהיו ארבעה עשר
אלף צאן וישת אלפים גבלים
ואלף צמר בקר ואלף אתונות :
ויהיו לו שבענה בניו ושלוש
בנות :

ויקרא - הזכיר סמותן לשי סקדא
להן סס תרס כעי' ההב
זלי - ולפי' באחרים זל קרא סמותן על
סס ויסיף וארזל ימימה סרומה ליס'
קביעה סרויסה כודף כקביעה - קרן
ססרן מן כי תקרעי בעסך עיכך - וימ כי סיא עיניו יעוץ כאלו סס בסרן כי זס

ויקרא שם האחת ימיכה ושם
השנית קציעה ושם השלישית
קתן בפקד :

והוא כי סיא עיניו יעוץ כאלו סס בסרן כי זס
תפי

יומי גדול בגמ' וכן פי' שהם רחב' על קרן הסוף לטון וזה חן כי קרן עיר סמו':
 ולא - גם זה מתוספת חברה
 סהיו להן קופצין כי אם
 היו כסים כמותן ביופי לא היו עליהם
 כל כך קופצים - ונתינת הנהלה הוא
 מרוב הפיטר הפך חכמיהם המוכרים
 בנותיהם ואוכלי' כספיהם - וגם מורה
 שלא היה בין האחים קנאה על זה ולא
 קפירה :

ויחי - כתב הרמב"ן על הוסיף לנו
 למסנה גם כמים כי
 אנות הארס ככע' סנה וסנה היה מאה
 וארבעים סנה אחרי זאת ולא ספר
 הכתוב כמה היו סנותיו הראשונ' לפני
 זאת וגם לא אח' בסוף כמה ימי סנותיו
 כלם כאמר יעשה באברהם ינחק
 ויעקב ואלה ימי סני היו אברהם אמר
 חי ובספר הכריק' כי לא יתכוון הכתו'
 ביהוסו ובספור גדולתו רק לומר כי
 סנסיו לסובתו היה עכ' - ונראה

מרכי רז' סניה בן ע' סנה כסנתיסר והוסיף למסנה על סנותיו הראשונים
 סנותיו האחרונים והיו מספר סנותיו כלם מאתים ועשר כמין דר' סעמח
 יסר'ל כמכרי' וגם הוא נכון - וגם הם אמרו כי עמר בייסוריו רב חרם ולא ראינו
 מעדום אם עלתה סנה זו מעשר סנותיו אם לא - זית כי מספר הרור חמם ומלמי'
 סנה - וסבילו ראים מתכאן כי מאה וארבעים סנה הם ארבעה דורות ואינו נכון
 סהרים עפרה דורות מארס וכד' - וי' דורות מנה ועד אברהם - ואין הס'ים
 סוות בהם רק הוא כדברי הרחב' על כי אב ובנו הם ב' דורות ופי' דור מלפון
 דירה וסיה דירת הארס כזה העולם - ויתכן כי הארבעה דורות הם זולת איוב כי
 הכתוב אמר כי בנת ובני בנת היו ד' דורות אם כן עמו הם חמם וגם כזה כראה
 סתוספת כי רב כז' ארס דואים במס' לבניהם מכאמר וראה במס' לכניך עלום
 על ישראל - וזהו אם תקורלי ולכיני זנכוד והוא ראה סכן בנו ראה בני' לבניו :

וימת איוב זקן ושבע ימים : חזק
 וימת איוב זקן ושבע ימים : חזק
 ויבוע ויאסף כאמר אמר
 באברהם וכן בינחן וכן ביעקב מעמי
 שלא היו מעם הקרם אמר חלקם בחיים וסנה אינו אל עמו כי באברהם
 כאמר כן ליחסו אל העם סינבא מהם ואל אבותיו הכריק' סנה ומתולל וגם

ולא נמצא נשים יפות כבנות
 אוב - כבר דיארץ ויתן להם
 אביהם נתלה בתוך אחיהם :

ויתן להם אביהם כחלם - להתחתן
 במלמי ארץ : מאה וארבעים
 סנה - כפי' כסנותיו בהם סנה סכעס
 סנה על הרוב והמים הראשונים כפלו
 כי חרם כספר כעוריו : סכע ימים -
 סכבר ראה מה ססיה חפץ לראות :

תם ונשלם פי' כמה דר' עובדיה
 מספורט זול :

ויחי איוב אחרי זאת מאה
 וארבעים שנה ורא' את בניו
 ואת בני בניו ארבעה דורות :

אורב מעצמ

וצבר או כאשר הרצו שים לאבית חלק לעולם הבא: מ' בדקיקים שלא יאמר קן
למעלתם כגון מהם ואהרן כי מ' במיתתן סה"ל על פי ה' וסיח מיתת נסיקה
מים לה סיד לרביקה במס ית' ע"כ : ומכע ימים • סמת בעוסר וכבוד ודעו נכח
לפניו כל אשר סאלו פיכח בחייו לה אכל מהם ולא היה מתאוה לחיות יותר כדי
מייסג מ' שחסר ממנו מסובות העולם כי הכל סמוג וראה בחייו וסיתח נעמו
טבעה : אמר רבי יוחנן כי הנה מסיים רבי מאיר ספרא דאיוב אמר סכי סוף
אמר למית יס' q בהמה לסמיס' והכל למיתח' הן עימדין' אמרי מי סגדל בתורה
ועמלו בתורה עוטה נחת רוח ליוכרו גדל כעס טוב וכפטר בעס טוב מהעולם :

תם וגשלם תהלה לאל עולם :

אמר הכותב

אחר התלה לאל אשר עזרנו ברחמינו וכרכ חסדי' להסלים פי' זה הספר
הנכבד העמוק עם הקרמת פרקים סהקרתנו לזה אשר ראו לנו
סלא כהיה מעדת כפויי טובה • אבל ראו לנו להזכיר לכרכה המכרעי' הראשונים
תנות נעסס בערך אשר מיימיהם אנו סותים ומה שים כספרינו זה תועלת מיתנו
מן המקרם מה יוכאים ואס רק הוא ממנו הוא אחר זה אומר כי לפי סכונות זה
הספר הוא להועילנו רעות אמתיות בעימי' הסגנה וסהל ית' הוא כריק דמר
יכרך ברברו ויזכה בספטו ועקר קיום אמיתת ההסגנה היא כסובת זה העולם
ורעותיו וכמו ספירטנו כספרינו זה והיה מן הראוי סלא יעלס מזה הספר רכנו
ספר איוב ערך ספוכות הכפסיות ורעותיו סהס בעולם הבא • ולזה כתעוררו
החכמים בערך בהמות ולויתן סהוא רמו לטובות הנפשות על כן ראינו לכאר
מדרסותיהם בזה בדר סיאותו אל המוכסל והעיון • וקורס לזה ככתוב כאן רכר
המאור הגדול רפי' אל כפירוסיו בלסונס סהס על דרך סמדרס זה לסמו בקנה
כררכו בכל פירוסיו • תמטיך לויתן כחה זה פרעה כרא על לויתן נחם כריח
ומתרגמין על פרעה מלכא קרמאה ועל עסק הנהר קורה לויתן : סתמיס
אגמון באפו • עפל רבר אמת אכרסס כתנבע : הירכה אליך תחנכים • כאשר
עסה לאכרסס סכאמר מה הטאית לך : היכרות ברית עמר • זו הסכוכה
סיתח בינו וכין אכרסס כמו סיתח בכרסה : סתסחק בו ככפור •
אס יקרה לכא לך כן בתאוה גרולה כסמחה וכסחוק כמו סקרה לאכרסס
סאלר לו יכחך לעת זקנה ועליו כאמר סחוק עס' לי אלהים ואחר כך יהיה קל
בעיניך לשאטו ככפור : ותקסרנו לנערוטיך • כלימר לבערך סיתח חביב לך
סתקסרנו סתקסרנו לסחסי' והלא מתרעס חת' על כמך סנהרגו על פסעס :
יכרו עליו חברים • כמה חבורות מן כלות טכר סמחיס' סל יכחך אבינו ויאכלו
כירס

כירה גדולה • ויום חברים שמחבבים את המכות ומכאן חבר למולת כנו ומתנו
 בחיק ארס לקיים את המכות בין סניהם ונעמים חברים למכות : יחבסו בין
 כנעני • ולעמיד לכה יחלקו ויחבסו כר המכות בין סניהם כמו הסומרים סקונין
 בריקמטיא וחילוקים לפי הדמים מתן כל אחר בין רב למעט כן יחלקו החבירים
 שאבי הבן אומר חלקימן המכות גדולה סניה בני ימול סכרי גדול והחבר אומר
 סכרי גדול מלא כנטייתו למול את בכך עד סתפסרו ליטול כל אחד לפי חלקו
 בכוחרם : התמלא בכוחות עורו • כסניה יוסב בסכות סניה גולה ממקום
 למקום תוכל אתה למלאה ירך בקסת ולירות ולמחות עורו : ובכלכל דגים ראפוי
 סניה נוטה אהלו בתפתי על הנחלים מקום כלכל ומס היה מסכב ראפו • ואם
 תוכל להלחם בו כעיר דלתים וברוח : סים עליו כעירי אס תרכה למס עליו לכזבו
 ולהכריחו : זכור מלחמה אל תוסף • סם תזכור מלחמה ולא תוסף כי נסול תפול
 בידו : הן תוחלתו ככזה • ארס סים לו תוחלת בגבורתו להלחם בו ויוכל לו
 אותה תוחלת היא ככזה : הגם א מראיו יוסלי • כי בבא הסורר לפניו ולמדאו מיד
 מתפחד ומתכבר ומוטל כאבן וכחול ואינו יכול לו : לא אחזר כי יעורנו • בכל
 הסכריים לא מכאן אכין וגבור סיוכל להלחם בו ולעורכו מלחמה מי הוא ואם
 תאמר מי הוא לסניו יתיבב ויעיד אבי הוא ואתה סהייתי יוסב בבתי עיר חומה
 סים לה דלתים ובריה הספרים באו לך ובזורך ויכלו לך וכל הפכה הזה אף ארס
 יכול לומר זה הוא לפי סאין בריק כמה סכל העולם לא הקרמני כי אכני
 הקרמתיים : תחת כל ספמים מי הקרמני ואמלס לו • סזא אברהם סיוכל לומר
 סהקרמני כי קורס סנתתי סתורה סוה הקרים וקיימה רכתיב ויסמר מסמרתו :
 לא אחרים בריו • לכינו לא אחרים זכותו ודבר גבורת סנתגבר כסאמרתו לו קח
 בא את בכך את ויחירק סניה יכול לומר לי אתמול אחרת לי כי ביחק ויקרא לך
 זרע ועסניו אתה מכוני להעלותו עולה : וחין ערכו • חין ערך התפלה סערך על
 סארומים חיליה לך : מי גלה פני לבוסו סרעה ואבימלך סרכו לגלות פני לבוסו :
 בכסל רסנו מי יבא • מי הוא סיוכל לעמוד בגנעים גדולים סכאו להס על דבר
 סרה ועל הנגע סהזכיר רסן בהגרת תלים א תהיו כסם כפרר אף סדין • סום •
 פרעה • פדר • אבימלך מלך פלסתיים לא נמכא אביהם סכאמר אסר יכאו מסס
 פלסתיים • במתג ורסן • באו סני ננעים לקו : דלתי עביו מי פתח • סכל מי סעתח
 דלתי ביתו לסאת פניו במלחמה • סביבות סניו אימה • מאימתו ומספחדו מרסעות
 עכמותיו וסניו הולכות : גאוח אפיקי מביים • כדר לעומד • ואפיקי מגבו סנו
 את לוס : סגור חותם נר • כסו וכמקר בידו המלך והסר סניה חותם ומלך על כל
 מלכים : אחר באחר יגמו • אברהם היה ירא מן סס זקנו מעני סקרב את בניו
 וכסבא אכלו נגמו אחר כלומר סלקביל את סניו במלסו כדא ומלכי כרק
 מלך מלס סוכיח לסח ויין • וכך סהגרה דסעפיה ויחוק חרסאת כורף • ורוח לא
 יבא ביניה סלא היה בין מלכי כרק ואברהם מוס דבר רע : אים כאחיו ידבקו •
 נגס בלוס אחיו סכאמר • וגם את לוס אחיו ורכסו סמיב : יתלכד ולא יתכדרו •

אורב כזצבט

וגב כל העם סגלכדו ונתפסו ביר המלכים לא נתפררו סאברהם הסיבס כדא
 ויפב את כל הרכוס : עטיסותיו תהל אור - עטיסותיו קירחלמה סמחם כחרם
 סמתעטס : ורוקת מכזיו כסמלך סרוס אמר לו הן לי הנפס והרכוס קח לך מהם
 רכוסו ומהר אס מחוט ועבר סרוך נעל : תהל אור - סהיה אור לבניו סהותו זכות
 ברמה לתת לבניו זכות ומכות חליבה - ועיניו סלה נתן בחותו ממון היו כעפעפי
 סחר : מפיו לפירים יהלכו - על סאמר בפיו במה הרע נראה לו בין הבתרי גהיכס
 וארבע מלכיות במקיס סלפידים יהלכו כדא ולפיר אס - וכך כירורו אס כמראות
 דודי אס : מנחירו יגא כסן - סהראה לו כעתידין להקריב על גבי המזבח והעסן
 עולה מהס כדא והנה תנור עסן וזהו סאמר אטר אור לו בכיף ותנור לו בירוסלס :
 כעסו גחלים תלטיסיהראה לו גתיכס וגע יגהיכס כדא והנה הסמס ביה ועלטה
 סיה : ולאב מפיו יגא - להב סחרב סמתהפכת בפיו גן ערן : בכוארו ילן כזוי
 הראה לו עוז הגלות וסיה כערה לבניו סיכלו מרוץ גהיכס : ולפניו חרוץ רחבה
 סראכזן גהיכס חרוץ לפניו : מפלי בסרו רבקו - הזרע סיכא מכסרו סירבקו
 כדרכת : יכוק עליו בלי ימוט יחזק עליו על זכותו לא ימוט לעולס : לבו יכוק
 כמו אבן ואסריבא מזרועו וסיה עס הארץ ולבו יכוק כפלח תחית ויתחזק
 כפלח הזה סגלא בכל עת כדא כפלח סרמוז רקתך : מסתו יגורו אליכ מפיו
 בקע סיס וחליו סהאבות עברו את יסראל כיס סנאמר וירא יסראל את היר
 הגרולה יסראל סכא - זה יעקב : מסברו יחטאו - מסברים נחסרו - ואז מפגיגו
 חרב בלי תקוס חרב פרס סיסיב לבניו - ובכוף בל תהי לו תקומה : סנית מכע
 זסריה וכל כלי מלחמה לא יוכלו לו כרא כל כלי יוצר עלך לא יכלח - סמנהס
 כלי מלחמה חרבו סנית מסע זסריה סס ד' ברזל ונחוסה אינן כלי מלחמה ולכך
 כזכרו סכלי מלחמה סו מהס קסת אבני קלע תוחח וכידון הרו ח' גליות ככפק
 יכוף ו' סנית ירו לקנות את סאר עמו - חרב זה פרס - כן קסת זה יסמעאל -
 וכלס מפרוסיס כסער רבינו סעריה זל אכל טרח לכתוב וחלו ח' אומות נגלו
 לאברהם בן הבתרים וכזכותו ינכלו בניו מהס : יחטוב לתבן ברזל כרא וסיה
 בית יעקב אס זכות יוכף להבה וגו' : תחתיו חרורי חרס - סאומות סו
 גזולין ממנו חרודי חרס : ירפר חרוץ עלי טיט - לעתיד לבא יסו חרוץ ואבן טובה
 וזכרו לו כוסר כטיט כרא תחת הנחמס אביא זהב : ירתיח כסיר מכלה יסאומר
 למכלה חרבי פרס סירתיח כסיר ותלטיסו ולילה ולא תכבה : יס יסיס
 כמרהקהדוסיס סבפרס תתהפך לופת וכחליה לגפרית וסו כמרהקה : סחריו
 יחיר כתיביי סרוכס לחטוב דבר זה ולרעת אור כתיביו : יחטוב קהוס לפיכה -
 יחטוב סנות סמטאו יסראל לסכינה סכעיס סנה ססוא סיכה ולאחותו הקץ יסלך
 כוריו חטא בתהוס וסו סככתב על יד הכביא ותסלך במכולו יס כל חטאס -
 סכן כיבא מסה סכע כחטאטיכס - וזו סו מראית דניאל כי לז' סמועריס וחי
 וסמוערי זה סכעיס סנה ססוא חיי סארס לכך לגבלל הגרול סכל העולס תלוי כוי
 ולכך אמר רביג בתחלת די למוער כדי עיסכיל ססוא מוער סל על סנה - וסמועריס

ססוזח

סחמץ ער מועדלים וכמה מועדים מספר חבי המועד סחזי ע' סנה ל' סנה סנה
העת הגרול לפערת השבטים וכן מכינו בו חזקאל סחמל לו סקב' סכב על בך
הסחמלי * ס' יום למיז השנים סחמל יום ישראל יום לסנה ועל סחמל יהודה ע'
סנה והוכא מ' יום ישראל ימי יהודה סבגלות יהודה לבסוף ביחד ז' חלו יסחרו ימי
יסחל סחמל ועתה סחלך סחל עפרות ויעלו ל' עפר' והקס סכונך אחר
לסכפה ויקימו העפרה לסכפים הרי ל' עפרות ל' סכפים וזהו חבי מועד
מועדים לסכפון המועד וזה מרחל ער ערב בקר זה ע' סנה בקרו סל ארס
וערכתו חלפים ס' וכך קרש כסחלך ל' פעמים ע' למאות יעלו לכ' מאות
וחפשים וקח ק' סנה כספת חלה מלכות ישראל לסתפל סכפלו בירי מלכי אפור
כסבלו סחלה הרואוכני והגרי ער סגלו גלות סלמה ביר סחריכי יסחרו חלפים וס'
כמיז ריכיל * ואסר בסוף המראה מעת הוסר סחמיר ולתק סקון סומס וסו
זחן חלהות יסחמל סבית המקרש כמסר בירס וזחן מלכותס מחלף ל' סנה והוא
מלכות חלהות סחמירי * ואחר סיכלו הימים חלהת סהיה מלחמת גוב ומגבו ויסיה
עיקר הגולה * כיריחל דכר למעלה ככנאה על גליתנו כבלות סחחרון הוס
ולכך דכר בזמניה * וזחן גלותנו סכפתי ועו' מכלתי ובורנו יקכרסו * וכ' סככיל
אומר חני י' בעתס חחיסנה : ועתה יסכיל סמסכיל סכן נראה לחכרהס בין
הכתרים ת' סנה סכן סנות סחמל יסחל ס' סמים ועסר סמים גלות ככל סעלו
לע' סמים ז' סמים לכל סנה סכן יעלו סחחרים ז' לכל סנה הרי ת' סנה * וזמו יסחבו
ת' חוס לסיכס סכל הגליות וזמניהס ראה חכרהס חכינו בין סכרת' * והיסועיות
והגולות וכ' אחר הקב' לחיוב : איץ על עפר משל' כי כל סכמיו ס' ל' סנו
ל' אכרון : הססו לכלי חת * יוכרו ובוראו עסלו לכלי חת וסחר לכני כס חארס :
חא כל גבוה יר' ח' * מלב' סוכן סמים סחור ס על כל רמים והוא לכרת יהיה
מוסל עליו : והוא מלך על כל בני סחץ * כי הוא מלך על כל מלכיס וגאה על כל
סחכיס ונחמיס : וכ' סחיב כי לוי' המלוכה ומוסל בניס * ע' לסון הרב סחמור
ז' וחלוי משנה בקכ' מקומית מפני טעות סופרים * והוא מררס כאות כקמר
יפה כפסוקיס וכררס יפה לכניז הגולה סחחירה סחחרה בימינו חמץ וכ' יהי
רבין * חמץ ככה סלה :

אמר חכותב אחר סחרונו קדמוכינו ז' להטות פני ספסוקיס למררסנת
עס סחירת סררס סאיץ מקר' יוכא מירי פשוט וככותב ככחן
מררסס ככהות וליותן אחר כ' כ' כ' וספרסו כפי סעיות רעיתנו כ' א' סון
סחיס כאות חל סעיון וס' ס' כל אחר סחקרים וסחמיר ירוע סוה כי ספסוקיס לא
יסחו מעליוס על עכיסים כמל'ס חלל מרכריס כמכא'ס וסחמיר * ועל כן סכמינו
גרולי מררסונו ז' ספס היות סעץ הרעת ועץ סחיס ור' סכהרות ועכץ סחמס
יס לו סוד וכסחיפו כזה ממררסי סחל סכל סעיון כעכח' סוה ח' חמץ כפסונו כלי
סוס פחת יותר יוכתב סחכס ר' כ' ז' וכעץ הרעת סור יעס ג' הרבריס קס
חמץ כמסמכס (סכחו על זה סחחמר הרמכץ ז' ואחר סכן סוה חס כן מ' סרמה

אורב משפט

הכתוב פרעה מלך מצרים ללויתן נחם בריח וללויתן נחם עקלתון אלו לא היה נחם במיאות גמורה לא היה הנביא כוסא ממלכו ומקרא מלא הוא ללויתן זה זכרת לסחוק בו * ואמר המסורר זה מקדר ענין הכריזאה שאין לפרם המזמור ההוא סיהיה מסל וחיה * ואמר עוד אתה רבכת ראשי ללויתן * אבל אף על פי שאנחנו מאמינים בלי סוס עקטוק במיאות אלו הבריות רכובי בהמות ולויתן וכמו שפירסמו הפסוקים הנאמרי' בהם וכך מדרם החזל מנזכור בזה לא נכחפנה מלא יהיה כפססו חלילה לנו מזה עם כל זה כפרם אותו דרך נסתר כמו שמכינו מעט בפירוס הפסוקים שפירסום דרך מדרם על פרעה ואברהם כמו שכתבנו לפני זה * ואחר שהקדמנו זה נכתוב לסוף המדרם שכפרק המוכר את הספינה : ויברא אלהים את התמימים הגרולים * במערבא אמרי משמיה דרבי יוחנן זה לוויתן נחם בריח ולויתן נחם עקלתון כנאמ' ביום ההוא יפקוד יי' בחרכו הקפה על לוויתן נחם בריח ועל לוויתן נחם עקלתון : אמר רב יהודה אמר רב כל מה שבדא סקבה בעולמו זכר ונקבה בראש זכר ונקבה בראש אלמלא בזקתין זה לזה ממריבין את העולם כלו מה עשה הקב"ה סרם את הזכר והרב את הנקבה ומלחה לבריאים לעתיד לבא כנאמר והרב את התמין אמר רבי * ואף בהמו' בהררי אף זכר ונקבה בראש ולאמלא מקתין זה לזה ממריבין את העולם כלו * מה עשה הקב"ה סרם את הזכר והרב את הנקבה סכא' הכה נא כחו במתכני ואונו בסרירי בטנו * במתכני זה זכר' בסרירי בטנו זו נקבה * התם נמי לפרסיה לזכר וליכנמיה לנקבה דג' פריבייולעביד איסכא' איכבית אימא מילחא דבימתא עדיף ואי בעי' אימא כיון רכתיב לוויתן זה יכרת לסחוק בו לאו אורה ארעא לטולוי בהדי נקבה הכא נמי למלחא לנקבה כוורא מליחא מעלי בסרא מליחא לא מעלי * עד כאן לסוף מדרסם ולא הוכרך הבמרא להביא ראיה בלויתן סהם זכר ונקבה כמו שעשה בבהמות לפי שפסג הכתוב מורה שאינו אלא אחר ובלויתן הזכירם הכתוב בלסוף רבים כס' את התמימים הגרולים ועוד כי לוויתן נחם בריח הוא הזכר כי הזכרות הוא כמו הבריה ולויתן נחם עקלתון היא הנקבה כי כן מקום הנקבות הוא עקלתון ובעלי המסורת מכאו סעד למדרם זה סאמ' והרב את הנקבה לפי שכתוב ויברא אלהים את התמימים הגרולי' אחר יוד האחרונה כלומר מלא נסאר חיו כי אס אחר * אבל סמי כהרב והוא דמויפה * ומה שאמרו כיון דכתי' לוויתן זה יכרת לסחוק בו לאו אורה ארעא לטולוי בהדי נקבה הוא מתבאר ממה שאמרו בלא מעא' ב' * ענות אחרונות מהיום הקב"ה יוסב ומסחק עם לוויתן כנאמר לוויתן זה יכרת לסחוק בו ואחר מתיסב זה המדרם כבארהו :

דע אתה המעיין כי הפילוסופים העלו בעיוניהם כי הגלגלים לא יתנועעו מעצמם * אבל ים להם מניע ימיעם התנועה הנרחית בהם * וגם העלו בעיוניהם סהוא מחוייב סתיהם לכל תנועה מיוחדת מניע תימור נכעי מספר התנועות סם מספר המניעים * וגם העלו בעיוניהם כי אלו המניעים

המניעים אי אופסר חיותם גממים אבל הוא מחוייב סיהיו סכלים ככרלים מחומר
 זלפי זה יתחייב כי הם עלות ועלולים כי לא יתכן המספר בסכלים הכרלים •
 אלה על דרך עלה ועלול • וגם העלו בעיניהם כי כל מה שהיה מתחת גלגל הירח
 זלמטה יגיעו סכל אחד הוא הסכל האחרון מאלו הסכלים הכרלים • קראוהו
 הסכל הפועל לפי שהוא פועל אלו הנוויות באלו החמרים החושים הנספקרים
 ויקראוהו כותף הנורות כי היסודות הארבעה הם חומר לכל המורכבי וזה הסכל
 פועל בהם הנורות עד שיתחלפו הנורות בהם עם היותם בעלי חומר אחר כפי
 התחלפות המזג אשר נתמזגו היסודות בכל מורכב ומורכב וכבר די קצתם נקרא
 נפם הכללית לפי שהוא נאכל מכל הסכלים הכרלים ויאמרו כי זה הסכל הוא
 אשר יגיע סכלו להנחילו מן הכח אל הפעל להביא המוסכלות וסלימות המין
 האנוסי האחרון הוא שאחר המינו המוסכלות יתחבר זה הסכל לקראוהו הסכל
 ההיולי עם הסכל הפועל סיהיה הוא והוא רבר אחר והוא הארות הנכחי סים
 לארס והכלחחו האחרונה • ורע כי אלו הסכלים הכרלים המניעים הגלגלים הם
 הנקראים מלאכים כפי רעת חכמי תורתנו המתפלספים • וזה המניע האחרון
 הנקרא סכל הפועל נקרא גם כן מלאך והוא המרגה האחרונה מהמלאכים
 הנקראים אימים לפי מה שכתב בזה הרב המורה זל ויקראוהו במדרשות ארז
 סל עולם כפי פי הרב זל :

ואחר סירעת זה רע כי ים בארס סכי מימי כחות האחר סכלי והסמי חומרי :
 ואבנם הסכלי הוא סקראוהו הסכל ההיולי כמו סזכרנו וזה החלת הוא הנסאר
 מן הארס אחר חמות אחר קצותו המוסכלות :
 ואבנם ההומרי הוא בחלק להרבה מינים ונראית פעולתם במקומות מתחלפי
 כי הכחות הפועלים הגידול וההזנה תראה פעולתם בכבר וסס היא
 התחלת ומס יתפסטו לסאר איברים והפועלים ההפעליות הנספיות ככעס
 והרכון והבסת ומה סרומה לזה תראה פעולתם כלב וסס היא התחלת והפועלים
 החום והתנועה התחלתם הוא המוח ומס יתפסטו אלו הכחות באיברים ואלו
 הכחות כלם הם חומריים כפסרים סכמו סהם בארס הם בעלי חיים • ורע כי
 הסכל ההיולי הוא מסתמם בהסנת המוסכלות בלו הכחות סהתחלתם הוא חמות
 גלזה אמרו סחכמי תמיד כי מסכן הנסמה העליונה הוא במוח וזו סהאמר כאמר
 דרך הפכרה כי הסכל אף יאחר לו מקום אבל להיותו מסתמם באלו הכחות
 מעבירים האמר ססס הוא ססכנו וחלו סכחות הם על מינים הרבה כי חמות
 ים בוג חררים וככל אחר מהם מתהוה רוח סהוא נוסא כח מיוחד • והחרר
 סהוא לבר ספכים הוא נוסא הכח סכו החום היסוקף והחרר סהוא באחכע הוא
 נוסא הכח סמרמה וסחרר סהוא באחרנית חמות הוא נוסא הכח סזוכר והסומר
 וכתבאר זה ממה סנמכא כי כסים פגע באלו סחררים יבאו ספעולות המיוחדות
 לכל אחר מהם בלתי סאודרות • והרברים הם ארוכים בעיניהם אלו בספרי
 ספילוסופים לא כתבנו מהם לא מה סאנכנו כרוכים מהם לפי סענין סאנחנו בני
 ואחר

אורח משפט

ואחר שיקרמנו זה כבאר התררם הזה וכאמר כי לוינתן הוא לסמן חיבור וריבוי
 כגזרתן כי לוינתן חזן הם לראשון שהוא כגזרתן ליה איסוי אלי כגזרתן אים ולוינתן
 ואחזל כאים המחובר בלוינתן שלו - פי' אסתו המחוברת לו סכף נקראת חבירתו
 ושזכרה הנקבה סבלייתן הם השכל העויל והשכל ההיולי שזכרנו וקראם זכר
 ונקבה כי השכל ההיולי משתוקק להתחבר עם השכל הפיעל כמשותק הנקבם
 להתחבר לזכר - והשכל הפועל משפיע על השכל ההיולי ונותן כורתו כמו שהזכר
 הוא משפיע אל הנקבה כורת ההויה בחומר פלה - ואיפשר שזה הא סיד הכרובי
 ואלתלא נוקקין זה לזה סיהיו מרובקין יחר לעולם ולא היה פירוד בין השכל
 הפיעל ובין השכל ההיולי כמו שהיה ארם הראסון קודם שחטא ומסע רבוי
 צהינתו עס יי ואלהיו בעלותו בשצרה סמנים היו מחריבין העולם שלא היה
 העולם מתקיים זה הקיים סהיה סרנן האלהי סיתקיים וכאמרם וירא אלהים
 את כל אשר עשה והנה טוב מאד - טוב זה יצר הרע - וכיזכר הרע טוב הוא איך
 שאלתלא יצר הרע לא נסא ארם אסתו ולא הוליד בניס וגו' - אך להכרח קיום זה
 המכילות איך ראוי סווקקו זה לזה רבוק מתמיד בליסום פירודי מה עטה הכל
 סרם את הזכר. פסם בינו ובין השכל ההיולי החומר המונע להרביק בו מעמי
 המתסכו אחרינו בבקסת ההנאות הנסמיות - והרג את הנקבה - סהפריד ביכס
 ובין החומר בעת המות סנקבסה מיתה על הארם להפריד השכל ההיולי מהחומר
 זמלחה לכריקים לעתיד לבא יסנתן להס קיום מתמיד בדת מלח אחר ההפרד
 ההוא להרביקה בסכל הפועל ריבוק מתמיד וזה עולם חבא הכפון לכריקים -
 אבל קודם ההריגה וסהפרד הזה אי אופשר בהס לחזרקה זה לזה כי טבע
 המכילות כן חייב סיתקיים כן - ואף בהמות כחררי אלף זכר ונקבה בראש ר
 והס השכל ההיולי והכח הנפסי אשר במוח סממו החום והתנועה שזכרנו
 וקראם זכר ונקבה כי השכל ההיולי הוא משתמש בפעולתו בכח הנפסי כמו
 שהזכר משתמש בכקבה והכח הנפסי לא כברא אלא לתסמים השכל ההיולי כמו
 שהנקבה לא ככראת אלא לתסמים הזכר - וקראם בהמות לפי סאינ ההסתמנות
 והרביקה הזו ביחס אלא כשהשכל ההיולי הוא כפרד מהשכל הפועל ורביק בחמר
 שהוא חז כמסל כבהמות והכח הנפסי הוא כח חמיר גכ כמכא כבהמות אלתלא
 כזקים זה לזה - סיהיה ביכיהס ריבוק מתמיד והיה גכ כח השכל ההיולי כח כנוף
 כמו הכח הנפסי ולא יכא לפועל בלימוד המוסכלות היו מחריבין העולם שלא
 היה סס הסארות כנחי אבל היה השכל ההיולי אפס כאפסיות הכח הנפסי אחר
 היותו כח כנוף מה עטה הכל ארם את הזכר סהפריד בינו וכין הכח הנפסי
 ונתן לו בחירה לאהוב המוסכלות ולהתרחק מהמסך אחר התאוות החומריות -
 וכין את הנקבה שלא יכריחו סחנות הנפסיות אל השכל ההיולי להמסך אחר
 החומר כי היא יוקר כחוי מהס בבחירת הסוב - וסאר המדרס הוא כפי המסל
 איך לנו חיוב לייסכו על כמסל כמנהג מעלי החכמה כמו סהסרים לנו כזה הרב
 המורה זל - אבל כרחוק עכמינו לפרסו על כר הכמסל כרו פלא והיה כמסל חלק

מזנו לטבלה : החס נמי לפרסיה לזכר ולכנניה לנקבה סלא תהיה חסוקת
הסכל ההיולי חזקה להרבק אל הסכל הפיעל בעת היותו רבך בחמר כרי סלא
יגיב ממנו החרבן סוכר אכ היו נזקקין זה לזה וכזה האופן היו נפארים בקיום
נכחי ספבל הסכל בפנינים החמריים הכורך לקיום העולם בלבד ופאר זמנו
יפזל בפנינים הסכליים וכזה היו מולס החמרי מתקיים ועולם הפכלי נפאר
ככחי בעידו רבך בחמר בפעוה הגלגלים ומה כורך להרינת הנקבה בזה הכנון
היתה מתקיימת הכינה החלהית בכריאת הארס : רגים פדיכי סמוקתס חוקה
להזקק זה בזה וכינון הנקבה לא היה מספיק בלא יהיה החרבן סוכר אלו היו
נזקקים כי על כל פנים אשילו היה הסכל ההיולי מכונן היו נזקקים פני
הסכלים לעולם והיה העולם חרב : ולעביר איפכא : להרוג את הזכר ולנכח את
הנקבה וזה בטיותאחר הסכל הפועל עם הסכל ההיולי עם היותו רבך בחמר
על דרך כי ראייתו אליהם פנים אל פנים ותככל נפסי : והריגה רמז הל כי פרוית
עם אליהם וכס אכסי : וכנון הנקבה רמז אל ותככל נפסי סלא תפרד מהחומי
להתאחר בסכל הכפרה או בעית אימח מלחא רכניתא עדיק : כי אף על פי סהיה
מתאחר הסכל ההיולי עם הסכל הפועל בהיותו רבך בחומר : אבל לעולם הוא
מסך מברל ביניהם עכירות בחומר והתאחרות הבומר או איפסר היותו אלא
בהפרד הסכל ההיולי מהחומר על כן הרג הנקבה ומלח הותה ברית מלח
עלם בקיום נכחי כי המליחה הזו אל הנקבה הוא יותר טוב מההסך הכזב : או
בעית אימח כן רכתיב לוינן זה יכרת לפחך בולאו ארחת ארעא לטולוי בהדי
קבה כי השלימות האחרון לזה הסכל ההיולי הוא סיסתפעס סעסוע הססגס
וסד בקות באל ית' והוא המחול סצתיר הבה לעסות לכדיקים וכל אחד מראס
באכבע לפי פי' ה'מכס אל וזהו הכרמז בסחוק הסי' עם לוינן כ'סעות אחרונות
מהיגס פזוה סיף החכר המסתלס אחר הכבורה כסיף היגס כסנגמרס מלאכת
בעל סבית וכינן סזוה ססלימות האחרון לו ללאו ארחת ארעא לטולוי בהדי
סגס היותו רבך בחומר או איפסר זה כלל מפני מחיבת החומר : הכא נמי למלס
לנקבת' סהנקבה סל בהמות כהיא הכח הכפסי לתה אינה קיימת נכחת
כקיום הזכר שהיא הסכל ההיולאמי שהוא הנקבה סל לוינן : כוורא מליחא מעלי
בסרא מליחא לא מעליי סאי איפסר הקיום אל סכסר החומרי זאלו הכחות סס
חומריות כסואות על חומר עכ בהכרה יעדרו ווי איפסר הקיום אלא אל הסכל
ההיולי סהוא נקב' הרג הנקרא לוינן בזה המשל : וכל זה ההמנעו' להתאחרות
הסכל עם הגוף קיוכנכחי אינו אלא בזה העולם אבל לעולם הכא זהו סיף הסכר
והגמול : והוא המחיל סעתיר הבה לעסות לכדיקים :

עור שם אמר רבה ח' יומן עתיר הבה לעסות סעורה לכדיקים מבסרו סל
לוינן סכחמר יכרו עליו חברים : ואין כרה אלא סעורה סכחמ' יכרה
פליו כרה גדולה ויאלכו ויסקחי : ואין חברים אלא תח' סכחמר היוסכת בניגס
חברים מקמיכ' לקולך והפאר מחכנין אותו ועוסין בו סחורה בסערי ירוסלס

אודב בשפט

סאמאר יחזיקו בך כפעמים • ואיך כפעמים אלה תגרים סאמאר בענין בידו מאזני
מורה • ואמר רבה אר' יוחנן עתיר הבה לעשות סוכה מעורו של לויחן סאמאר
התמלא בסכות עורו • זכה עומין לו סוכה לא זכה עומין לו כלכל סאמאר' וככלכל
דגים ראשו • זכה עומין לו ענין סאמאר וענינים לגרגותיך לא זכה עומין לו
קמיע מנא' התסחך בו ככפוד וסאמאר פירסו הבה על חומת ירוסלם וזיוו מביחך
מסיף העולם ועד סופו סאמאר והלכו בוויס לאורך וגו' עכ" • ומערת הצדיקים
מכפרו של לויחן הוא הקיוס והעמרה ס"ם לכפסותיהן במה שהסינו מהמוסבלות
אחר הפרס מהחומר וכקראת הסגת המוסבלות בסר כי הם סתרי התורה כמו
סבסר הנספז תחת העור והסאורה תסאורה בסערי ירוסלים היא כי מלבר זה
הקיוס ים להם סכר טיב בעמלם בסערי ירוסלי' בתחיית המת' סיטובו הכפסות
אל הנופות בקיוס מתמיר בקיוס אליהו זל וכמו סחיתה הכוונה הזאת בבחיאת
האדם אלא אלמלא החטא הקדמוני • והסוכה מעורו של לויחן הוא הסכר הכפסן
לצדיקים כסביל המכות המעטיות טזה הוא הנגלה מהתורה כמו שהעור הוא
נגלה מהבשר והמררגות הם חלוקות בזה כמו סאמאר כי על כל כבוד חופה מלמד
סכל כדוק וכדיק עומין לו חופה לפי כבורו • ים זוכה לסוכה סלימה חופפת עליו
כל היום מהכאח סרב ומתם הכ רימי גהינם ויום הדין הגדול הנמסל לסמם
לתכור בוער • וים סאינו זוכה אלא לכל על ראשו חבל סאר גופו ככוה •
והיא מדרגה ספלה מזו והם הככויס מחופת חכריהם כמו טאמרו סם אס בחופה
למה מלמד סכל אחד ואחד ככוה מחיפתו סל חכירו • וים סאינו זוכה אלא לענין
והוא קסוט קטן בבורו כן מדרגתו מעוטה בזה הסכר • וים סאינו זוכה אלא
לקמיע והוא הסמירה לבר מהאברון כמו סהקמיע הוא כעסס לסמירה והסאר
עורסו הבה על חומות ירוסלם כי מלבר זה הסכר הכפסין ים סכר גופי בסערי
ירוסלים לימות המטיח סזיוו מביחך מסוף העולם ועד סופו כי אז יהסוך א עמיס
ספה ברורה לקראת כלס בסם וי' ולעברו סכס אחד • והוא יחם תחיית המתים
לסכר סתרי תורה וימות המטיח לסכר מכותיה לפי סאיין תחיית המתים אלא
למסתמסס בתורה והכרביקים להם כמו סהעלו בסוף כתובות • והנס
נרמו בספר זה הנככר רכו' ספר איוב סוף הגמול בעולם הבא
ובתחיית המתים ובימות המטיח מלבר מה סבא בו מגמול
הצדיקים בעולם הזה והתרת הספקות הנופלות
בו • והסס ברחמיו יסימנו מהכחות
המקבלות פני ססכינה • ויסמרונו
מעכסי גהינם ומריכה ויתן
לנו חמיכה אמת וכן
יהי רבון:

תם ונשלם תהלה לאל עולם:

והרב ר' נתח נכרו מל הרב המחור ז"ל ר' פמעון זלחז מחבר לספר הזה חסר
 נקרא בסם אורה משפט בנה בתים חללו לספר בתועלות
 הספר ומעלותיו ונחיל בפ"ס :

לראש צדיק צניפים גם צפירות :
 עדי ילך במחשכים לאורות :
 מאור גדול כמו אור המאורות :
 ואף בעיני לכל בינת יקרות :
 ואמרותיו כאמדות אל טהורות :
 ופסדת טש ולאבנים יקרות :
 לנגדו הם גרועות גם חסרות :
 וטוב לך יהיה מכל סדורות :
 נתיבותיו לכל חפרופן גדרות :
 וגם רבות עזובות בו פוורות :
 הלא תמצא לבאסרך דורות :
 ובם דעות כאד רבות ופרות :
 אסנות דת בראות לא שבורות :
 הלא יחכם ברעות בו סדורות :
 קנות חכמה וגם לסכוד סברות :
 חדשות לא ידעתם כם נטורות :
 כמו צצים וכפרחים פטורות :
 ומלותיו בחכמה הם פפורות :
 לכל יהיו שנותות גם עדורות :
 ויש בהם להבין גם להורות :
 בשם פועל וגם מלה אמורות :
 לבאר כל לאל ידיו מהירות :
 ובו תמצא יסוד מלות גזורות :
 ענפים לו לאין מספר ופארות :
 ולעדי ים משלח קצירות :
 בכל מיני מגדים רב ופירות :
 ונפת צוף וכדבש היעדות :
 ומעיינות משוכות גם בארות :
 חפצים הם ויש להם בחירות :
 להוסיף בין ותיין לקנות לדורות :
 דבקים הם ונפשותם זהירות :
 ובו פח בג וחבשילי קדרות :

ראו ספר לרב שמעון עטרות :
 וכאיר הוא לכל נכוך נתיבות :
 ולעולם מאירים בו הלא הוא :
 והוא בקור לכל חכמה ומדע :
 חשבתיהו כספרי הנביאים :
 ערסתיהו לכל כסף וזהב :
 מצאתיהו והוא שלם וכלם :
 ועזובנך תשיבהו ימותך :
 בארחותיו תהי הולך ותדרוך :
 וטוב מליו הלא כושל יקמון :
 ובפרקים חקוקים הם בחכמה :
 מיוסדים הם עלי פינות חזקות :
 ושום שכל כדכיהם ותשיג :
 חאיש בער ואיש סכל ופתי :
 ואיש דעת הלא יוסיף לגפשו :
 וגם המצא בפירוש הפסוקים :
 חקוקות הם בעט סופר והמה :
 וספר זה מאד נחמד ונכבד :
 והוא עמוד לשרש דת ועיקר :
 יסוד חזק לברדרשות חרושות :
 והוא פנה לכל כבשא ברקרוק :
 בשם עצם ושם דבר וחאר :
 והוא מחצב לכל חכמה בנקוד :
 והוא אילן באר גדל בגובה :
 ושרשיו מרובים הם במספר :
 פליאה בו משולא הוא כפרדם :
 ופירותיו כחוקים הם כמו מן :
 ובתחתיו מאד מים מפכים :
 וכתת בין להסרופך כצלו :
 ולשבוץ כגדיו הם חאבות :
 צמאים שם לשבר את צמאם :
 ושם שולחן מלכים וחקמים :

• ויין רקח בכל מיני בשמים
 • משכה נפשית מיגרות
 • ורצוף הוא ברכ אהבה לא על
 • והוא פדרס אשר יתענגו בו
 • ונכנסים וגם יוצאים בשלום
 • בלו פגע בלי מות ומרע
 • והוא סולם לכל חכמה עליו תחיש
 • בסוד נפש פלי אות הוא מכאר
 • וכל סתום בעולם זה ובבא
 • בהשגחה כייחוד גם כתרש
 • ובנבואה ובגמול גם כעונש
 • וגם לשאך אמרת דת מכאר
 • וסוד צדיק אשר נמצא זרע לו
 • וסוד רשע וטובות לו מצויות
 • וכוה הוא לכל קושיות מהרץ
 • חוקים הם ומוצקים וצודקים
 • וכו ילמד להבין גם להשכיל
 • וגם חכמות אלהיות ושמע
 • וכו מורחט מקובלות אמת הם
 • ובעשש וידת זבעש
 • וגם כיסה וחמטה מוכים
 • אוי הלמד וכס תשיג ותקנה
 • בחיזן מליו וגם מתק שפתיו
 • באויב יש בטענותיו רברים
 • והוא נתיץ ליסודו טעמים
 • וטענות החכמים הוא מכיל
 • ואת טענות אליהוא הוא מאמת
 • מפרש בן דבר טענות אליהוא
 • ברכ חכמה לאויב הוא מרץ
 • והרים יד ככל חכמה ובינה
 • וכל משכיל ורודש את אלהים
 • במד וסוד וגם לילו לעולם
 • אוי מכה להמנות בחבל
 • בויז עליזן יהי ראה להבא
 • אשר יעשה סעודה לחברים
 • וטוב צפון והוא יין משובר

: וכוונתם ופסיגים להכרת
 : כמו חליל וכל מיני זמירות
 : בתושבתות מחוככות ושירות
 : מתי דעות מתי בינות שם דות
 : ונפשתם כמו שהק בהירות
 : שמורים הם בלי יטנו בורות
 : ואם הםה מאר דמות כצורת
 : וסוד עדין בארבעת נהרות
 : מגולה הוא ככליו היכרות
 : מפקח הוא לאיש עינו סגרות
 : מאר חכמות כחוכו הן אצרות
 : עדי תומס בחכמה הם חקורות
 : וגם צדיק ולו טובה מארות
 : זישרשע ודעות לו רצות
 : ברכ ראיות ודוב מופתי ברחות
 : בלי מכ ומתנגד סררות
 : בכל טבע וכרפאות מזרות
 : בכל מקום הלא הםה פוזרות
 : ומחות אך בלי ביאור זכרות
 : וגם בכסל ומעדת קשורות
 : ובולות חפפ לך בנרות
 : שלמות רב ואור פנים קדרות
 : מהפך הוא לכל בתוק מררות
 : מתוקים בטוב אופן רצרות
 : נסנים הם בראיות הן הררות
 : ואם רבו זהמה נעדות
 : בכונים הם ואם הםה צעירות
 : ובין טענות חבירי הגרועות
 : לטענותיו בקלות והמורות
 : לבאר דת ומשפטים ותורות
 : אמת לקנות זגם שקד לודות
 : יהיה יוגה בספר זה חלקות
 : אשר נפשמ בכסא אל צורות
 : יסוד אל וגיע צפירות
 : ומבדמות תלוין להכרות
 : יהו שותט זכל פנים זהירות

וספר זה לאורח זה מישר
 הראש חכם וצדיק חסום שכיול
 ומיסות רב לישע בו תשורות
 דאו ספר לרב שמעון עטרות :

ולפי סבא מספר הכתים ע' כמכין סוד בכיתי בתים אלנו לקימת :

מבין אמת יבן ביתו בבין יבן ספר והוא אבן פנה נראש ליסוד
 בתים בנתיים בו שם טוב עלי גבו זמר לכל טוב אל ידאי גז' סוד

תם ונשלם תהלה לאל בורא עולם חתן :

גם התלמיד הנעים הר' אהרן זא בכר סמואל הלוי נכ' חבר
 בתים אלנו לכבוד הספר :

דאו ספר אשר חובר בחכמה	דאו כל סוד בקו יושד ובשפט
אשר הסיר מכות הנכוכים	ברכי אל אשר מלם במשפט
הכי הוא דין עלי צדיק ורע לו	זכן רשע וטוב לו גם במשפט
לרב שמעון בנו צמח יסוד	זקרא את שמו אורה בשפט
צרו חיים תהי נפשו צורה	בכסא אל ליום קומו למשפט
בחלתו אוי תהיה פלטה	לעמו ולהר ציון במשפט

עוד חסיף במכת הספר

יודי רחם	אכלו לחם	גבר לוחם	לחם יוצרי
כורי שמעון	נטהר מעון	גשען שעון	על צור עזרי
חבר ספר	כלו שפרי	האף הפז	מאשר מורי
אין כבורו	באסת כי הוא	הוד דורהו	ופאח נורי
ערך אין לו	כי רב גדלו	על מהללו	אענת שירי
הרים ראשו	השיב נפשי	השמן רחשי	הגדיל והרי
מראשתו	עד תכליתו	אור יפעתו	האיר נרי
חקו ישרים	סוכך נופלים	אותו יחלים	תמוד צורי
יגדילוהו	צור גמאלהו	השילמו	על כל שכרי
אליו יפנה	יה כל קנה	ביתו יבנה	נא כדרכי
ככה שואל	בן לשמואל	לוי לאל	עובד יוצרי :

תם ונשלם

אמר חציר שמואל בכמאר אלהן יעקב ארקחלמי ולה:

בצאתי סער עלי קרת בוויביאה המהללה לחזות כנעם החבורים חרשים
 גם יפכים היוכאים לאור על אכיר המרדפים מ'סיר זואן דיגארה
 הכי נכבד ימר וזאת ווארה כפי חסמל ספר איוב מוקף ברוכין פל אבן פלמה
 וברת הלא הם פירום המאור הגרול הרם בר במח זכל. ובאור הרב הרנפא
 כמהרד עזבדיה ספורנו כע. אשר מתרומות מדוהים הסביעו בטוב ערינו.
 ומכנים כעך נחמת קלל ברסום איך ערוך אליו בהסתדלות חר מן קאמיא ה'ה
 תחכם כהדר יוסף מולכו כד' רחם לבי דבר טוב להורות להלל ולסבח בסירי
 לפמי הגאונ' האלה פחלקו מחכמתם עלינו. אמנם יען היו דברי כל חכם אמתי
 ומה גם אם רמ' י' דבר בו יוכאים בכיונם עד אעם מקום להוסיף כם פלמות כי
 לא סאדם כזם עץ המדס להוכיח פנה א הטמם לבסלה. ויהי כל מוכאס ומסיגס
 על מתכוונת. קמחא טחיכא טחן. באושן סהסבא סעכמי הראוי לכל מפרם
 אוקס הוא לבר על הוילנו למו בעסותו כוכים לעמוד על אמתתם. לכן זה כל פרי
 זמרתו להאי זוגא מרבץ. רדלו לן חספא בפירוסיסם עד סיעיד עליהם רועה
 כאחן סכותב ספר איוב. סקלעו אל סמפעה בספרי כרך כוכת סספר. ואם
 יתחלמו בכאורס. יחדיו יהיו תמים עולים לרנן כי סבעים פכים לתורה. ואלה
 דברי ספירס. בחזקת ס'ר סדורס. ערוכה בכל וסמורס :

סדה	לאור חמה	רצל	ירח :
ירצא	תנובת כל	עצ	היעד :
סגה	להשליטה	וכן	הנער :
פן יק-	ראו עליו	עלה	קרח :

אמנם	פרי צדיק	יהי	פורח :
שלם	בצביונו	בלוהת	סער :
לכן	סגלת ט-	עמו	בשער :
ינחה	לבר עור	לאור	זורח :

כן סח-	קרי רב ש-	סעון	בר צמח :
בלוים	לרב עוב-	רית	איש ספורני :
היו	כמפתח	לכל	ססגרת :

רועה	ל'עמם	ביד	גוברת :
סאמר	כדכדיסם	הלא	זסרני :
מלת	אלוה בו	סחגתם	קפח :

חפעס

התנצלות הרב יוסף בלכו

דז

הפעם אודה את יי' אשד עזרני כרחמי וכרחי חסוד להכנס לפני ולפני במי טוב בהתחלת החבור הנז' ולצאת בכי טוב / והמלאכה נקיה זכה וברה / יראת ה' שהורה / טוב וישר ה' על כן אקדמה פניו בתודה / כסמיות אריע לך לתורה ולתעודה אשר זכני ועד הלום הביאני / וינחני בדרך זו הלכתי לחת לך מהלכים בין העומדים הם הלה פרקים אשר מצוי לך יד המחבר בתחילת באוד לאיוב / לעשות להם קצורים ולהוציא לאור תמצית כללית מל פרק ופרק מיד ה' הטובה עלי למצוא כל איש דברי חפץ מבוקשו ודרתו לכל אשר יחפרץ יטנו :
גם כל כלי יצויר בהם תכנית תכנית רמות איזה באוד כמחזיל או מכתוכי ארך זולתי פסוקי איוב אשר בתוכם / להיות כל א' וא' שורר בביאור ובמקדמו בתוך החבור ולכל בני ישראל / יהי אור ויהי אור במי שכתם העליתי על הלוחות כתוכים באצבע אצבעים / מרים ומלמדים ראשונה ללשונותם בארצותם איס איפוא המקד שמשמר חוצבי / ואתה כן נשתי לבי להבין ולהורות מקומות ממשלתם בתוך החבור באיזה דף ועבר : גם את זה לעומת זה עשיתי לצדף כבוד סיגיבוקי מרקי השמעות והשבתים והסכסוכים אשר בקרבם למען דעת מודעת זאת בכל חארץ מ נפשי צהלה ושמחה כאשר רדך צריקים צלחה : ובל יאמר שכן חילתי בשתי שומי כל מעיימי על הפרקים לעשות להם כוונים וצמינים על המאמרים והכתובים ולתקן טעותות הקלקולים וליתר החבור לא ששתי עצמה : יען וכיען כל ההוגה בחבור זה לכבו יבין ובעיניו יראה כי לא באו מחול וכתוכי אנך רק בפרקים הנז' : אמת יהגה חכי כי גם לקונטרים כח ששתי כחיל לתקנו כי מפני מעשה שהיה מחסרון העתקה להעתקה עלו כתוכו סרבים וסלונים רבים בקומה רבים ברמסה / אמרתי אני בלבית לעשות לה' ולנקותם מסטהר וכמצרף כסף / מה שלא קרה כוח בכל החבור : תהלת ה' ידבר פי על הטודח והעבודה אשר עבדתי לעבד צמבר יוסף מפני היות ב' העתקות ישנות לפני לא ראי זו כראי זו עד כי לפעמי נפשי נבהלה מאד כי לא ידעתי מה לעשו / אם לא כי בחמלת ה' עלי כמשפ' לאוהבי שמו כל הבא ליהוד ידע עמו ויתן בפי טעמו ואמונת מרעיו ופי כל שר צבאו ירדתי לעומקך ובנתי לאשזרו ותכנתי עוותו הוודך ואוד עד נטון הכפר חס ונשלם : לא אכתוד מאדונים מי טרחח יתירה הקל מעלי האלף מוהדר מע יצו בהגהחו אשר הגיה : מראש הכפר עד כמעט כל הלה פרקים / אך בכל זאת מסס והלאה ירי כברה על אנחתי לתקן ולשקל במאזני צדק היסד והטוב שבשמים הנוסחות נהחחנו כי בכל יום סאמור : מל בר שכתי וראה פעמים שלשעם גכרם ליה במלאכתו ויטראל מקוראי להגיה מעשה ידי האומנים ידים עסקניות ידי הפועלים הרודים האותיות העושים במלאכה והמלאכה נמכזה ונמס מרוב השעות : את עמליות ואת יגיע כפי יראה האלרים החזקה אותי מעודי עד היום הזה / לחנני ולכרכני במלאכה זו מהי ה' את יוסף והיא איש מצליח / גם יתגני לחן ולחסד בעיני הרואים את פעולתי ואת דלותי לחיל זה מכיס לקטתו ובסחוד יבוא / ישמע חכם ויוסף לקח / כי מרוב בושתי ומלמתי לסכב על השעריק כאשר לא נוסתי והורגלתי ששתי עצמי במלאכת

מפתחות הפרקים

במלאכת שמים כי אורך ימים כימינה בשמאלה עומד וכבודי קטנתי מכל החכמי
בצדי יוגם אמנה יהי נא חסרו לנחמני תלעוד בירי בזכות הוישבים ראשונה בתוך
החבור הלו כי מלבד דעת הרב הגאון הסתבר ודעמיה פיו וזלרו אשר סבית לפלאק
יחנו : עוד יש בכאור שדים רבים ונכברי הגאונים אשר סעולם כמו הגאון ר' סעדיא
זר' האמי והדשי הרשב"ן והרלב"ג והראב"ע מלבד מפרשים אחרים אשר לא יקנו
בשמותי דברתי בלבי בשלוםס יהיה לי שלוםס וה' יברך את עשו בשלום :
הולך נבוהו יוסף מולכו :

מפתחות הפרקים

בהקרמת אוהב   תפסע בסוף ומתן סלמונת החרום ואלמונת הסמנה הט
היותר מיוחדים לקיום התורה מסאר האמונות ויכוח
זה מן הדעת הנכון ותחקירה וכפ' יסר המסדר תלים כב' מזמור סיר ליום הסבת
וכו יבאר כי קורה חר' איס' בעד לסומך על חקירתו בלתי נעזר מהכבואות וכו'
ער סכאר כי בער בניתי ס' לוסוף וכמזמור ל' יאמת ענין הסמנה וכו' ע"ס :
בפרק הראשון   יסא ויתן כב' מיכס סל דרוסי התורה מכיאות ה' ומרוס
העולם * והסמנה * ויאמת כי המין ה' נתאמת סכלי
ואין בו ספק * והמין הכ' איץ מבואל הסכלי * והמין הג' הסכלי יחיבס והחום יכו'ב *
ולפי סתורתינו הקדמה היא מאת ה' מן הסמים ער סאפי' האומות המולקות עכ
האמימי סחיל מן הסמים וכו' וגם חכמי המחקר מהאומות על כרחס יאמימי
אפשרות הכבואה וגם חיוכס וסיהא למעלה מהמחקר הסכלי לכך באו לפי זה
דרוסי התורה המוסכלים במאמרים מחתכים בלא חקירה על חלקי הסותר כלל
כי איץ זה מחק' סתורס * ויפרס איך איץ זה מחק' התורס : אמכס לפי סהמין הג'
הוא מוספק אל סהמוץ וגם אל הסכמיס יותר מסאר המיניס לסית החום מכויבו
חטפה סתורה בזה הסורס יותר מסאר סורסי סתורה וכו' יובאר סזה הויכוח הוא
כספר איוב * לזס מרעה חבר סספר סזה אחכ להוריפנו אמתת הדרום סזס
דרך חקירה מה סלא עסה כסאר דרוסי סתורה המוסכלים :
בפרק הב'   יסא ויתן לרפת למה זה היס ככ' ויכוח ואריכות במך הג' באיוב
ויבאר כי להיזת סלהתרת ספק כריק ורע לו רסע וסוב לו זה
אומר ככה וזה אומר ככה זה מתירו בדרך המוני וזה מתירו בדרך עיוני וזה
מתירו בדרך גבוהי כרי טימכאו בו תועלת סהמוני והסלס יחר כל זה חייב
אריבו הויכוח כרי סויתרו כל סספקי' במאמר אחר מאמר להמוני ולסלס כל א' כפי
מה סיככול סכלו וכפי מה סתגרל מכוכתו * ויתרחב זה כספקי' איך ורברד חזלו :
בפרק הג'   יתבאר כי איץ סתלונה בבדיק ורע לו רסע וסוב לו כסווי ח' וכו'
כי מכר א' היא יותר קסה כרסע וסוב לו ומכר אחר היא יותר
קסה ככריק ורע לו וכו' ויגא מכל זה כי הקוסיא סחוקה אינה אל א' הידע כעכמו
סחא

מפתחות הפרקים

רח

סחא כדק וכו' ולא על רסע וטוב לו אלא מבר שההכלחה היא גומת רעה
 לכדוקים כמבואר ס: ולפי זאת השבה עכמה בא הספור בספר איוב בתלונת
 כדק ורע לו וכתלונת חירע בעכמו שהיא כדק - ויביא לזה כמה פסוקי' בסופו :
 בפרק הר' יוריע סחיתר הספק החיתית הבא כסאלה זו עמוק מאר - ומביא
 רעת המורה בהתרתו לתלונת סחמון - ואר' שאין כל זה מספיק
 לחתר הספק החיתית בסאלס זו כמס' הר' מבן זל אבל חועילכו רעת המורה
 בתשובתו ללאר רעת אל העס וכן אחר בעל ספר סכונר * חס החיתר כתבאר
 באים סס ויסר באיוב * סמפני הסתת הסטן חלו עליו רעות בלתי תכונות מהפי
 כי הוא טוב ומטיב לכל :

בפרק הה' ימח סהוא מוכרח להאמין שהקב"ה יורע ענייני חלו הכתבאות
 הספלות קודם אל חתונת הססגמה כי אס חין סססית' יורע
 מעסה במי ארס אינו מטיח עליהם וכו' ומפורר ססלס הקדומה סהיא חין יתקין'
 ירעת סאל ית' כפתור ובחירת הארס במעסו כחקירת הרב המורה זל ומתרחב
 בזה * ויבאר כי בראסונה כחרו אותה בעלי ספלוסופייה * ובסביה כחרו אותה
 בעלי' הרתות * ויכריח סכריך לנטות מכא מסתי הקבנות סאלה כי סני המלכים
 לככס למרע ועל סולחן' ח' כוב ירכרו כמבואר סס * אך סאלמנה ססלומה היא
 סהבה יורע סכל ועס כל זה יריעחו אינה מכרחת אל בטול כבודת הארס:
 הזרק הו' יבאר חין יסורו סמכוכות הנז' וגם חמנות חלו ססני סרסיס כח'
 לסי סרסס כזה רעות חלוקות לכעלי סחכמה מחכמים גרולים
 סתחכטנו כפרוק סאלס וו ובתשובתה עליוס מאר - הרססון רבי סעריה גאון זל
 זכסך אחריו בעל' סכונר - וסרעת הב' הר' אכר - וסרעת סג' חמיי' סאלמות *
 וסרעת סר' רעת סתחכר וכחך לסונו כתב ויז ססגניו הרב הגרול מורה כדק
 בתנכס על זה וכו' ססס סססכס הר' לכב חקר כסאלה זו מררך סעין חמופתי
 כסער מלחמות ס' עס כל זס ראוי לנטות מעליו זלסמוך על הרב סמורה זל ער
 יבא ויסר כדק לנו :

הפרק הו' כו יתבאר שאין מבואר לרעת סאלמות סאלמ' סכל סר כרסיס סס
 כגזרתו ית' וחי' לארס כחירה כסס כלל - וזה מכה סעיון
 וסחוריה' ואחר יחקור ססס חתת סהסית רן חת הארס כהיה לפי מעסו סל חותה
 סעה * אס כן זה הארס סהלך למלחמה ומת כורחי כגזר עליו כרה וחי' אספר סלס
 ימות אפילו יעסה תשובה סחרי גזר רין סל יחור אינו כקרע : ואס כן חין חמה
 חורה סן ימות במלחמה סאל לסון מסופק * ויחירהו : עור יחקור ססס חמת
 סהקטמס מתיס כעון אביהס וזה מוכח קיים וגם מוסרס אכלנו מחזל כי מבן יג
 סכז ויוס ח' לא ימות כעון סחב וכר' סל מטה רנין חותו כפי מעסו - אבל כר' סל
 מעלה אינס רניס חותו אלא ער ערסיס * אס כן מבן יג סנה ער כ' חין כרון
 גמיתה כרה וכו' ויביא כזה רעות כסחרתו : עור יחקור על קטן סאין לו אב ומת
 מעמי מת וכו' * עור יחקור על מי סלס היס כרס גרול * וכאמכע סססס סגיפ
 לגכול

מפתחות הפרקים

לבבול הגדול ומת מי הרגו לזה * יוסיב כי מאחר שממכילי האומן לנאום בהתרת
בעיניו חומריים וכו' וכל רבריהם אינם לא באומר ובמחשבה * מוטב לנו לקמוץ
בעינינו דוהנינו כאלו על המוכח לנו מחזל :

הפרק הח' יסא ויתן על הקוסיא הקרומה מהקטו ברעת הרמכס זל סמכה
זב עקריס סאס מוכה התולרות הט יותר * ואס מוכה האבות

אינם אלא ב' : וסוב יספק על רבריו אך מכה ה' עקריס התלויים באתונת האל
לא פחות ולא יותר * סאס דעתו למכות האבות לכר אינם אלא עקר ה' * ואס
דעתו למכות התולרות הרי סס יותר מה' * ויכריח מהספרו אמת כפי העטרך

פסוקי התורה ויתרחב בזה :

הפרק הט' יניח כי עס סברק הקורס נתן סכה למה לא מנס הרב זל סס
כך בכלל עיקרי התורה חידוש העולם * עוד כסאר לו ספק

ברבריו סכתב זל ותיקד סר' הקדמות כרך להאמין כי זה סא' סנז' סוא קרמוץ
במלה מוחלטת וכו' ועל ספק זה נהתרתו יסא ויתן בכל ספרק ויכריח היות הרב
מאמין גדול זכירל ויביא ראיות מדבריו חזל במדרשות סכראים כוטיס לכר אחר
ואיכנו סהיו מאמינים בני מאמינים אף הרב כן :

הפרק הי' יחקור למה לא באה מכות אמונת ההשגחה מפורשת בתורה
סואמר ססס ית' סאמינו סאכי מסגיח בעולם * וגס לא מכינו

סואמרו מע להאמין בהשגחה * ויתרן על זה יסוב יספק למה לא מנו חזל במסכת
אלו סאין לסס חלק לעס המאמין סאין ססס ית' מסגיח * וכך למה לא נזכרו קיוב
עקריס אלא מעט מועד מהס * ויתן סמוכה ברבר כס :

הפרק הזא יחזור לאמת כי החקירה בהשגחת הפיית היא יותר מח יובת
מסאר דהוסי התורה : וגכ יבאר כי דעת אליהוא סוא סכורק

מחבריו * ונותן טעם על מה סרה אף ה' בחבריו ולא באליהוא סהוא סכורק
והוקמה לו בזה סהרו סבת מכאוכי איוב סיה ססטן והסקתו * ולפי הבראה לא
ראינו סאליהוא יזכיר זה כלל :

הפרק הזב יסאוד דעת הפלוסוף סססב לסלק ההשגחה מספרטיים * מכה
ג' סרסיס וכו' ער וסמס סג' זה סספר סוא מסתלל לרחותס

בטעות סככלו בין איוב וחבריו בראיות וסס על ב' מיכיס * סא' מכר רומנותו
ית' וסלמותו * ה' מכר פעולותיו * וזה המין כחלק לב' חלקים סא' מהתיביות
ככלל * סכ' מחלקו סמכיות כמו סכ' וסכמחיס * חג' מהין סארס וסויוחר לכל
חלק מאלו סראיות פרק מיוחד ואלו סס :

הפרק הזג ירבר בראיות הלכותו' מכר רוממות סס' מוטל בעולם ומכיהנו
ויכריחהו מוכוח איוב וחבריו * ובסוף ספרק חותס לרעת מס

סיה דעתו על איוב כסלוק ההשגחה כמו סטעכו עליו המפרסיס זל :

הפרק הזד ירבר בראיות הלכותו' מפעולות ססס ית' ככללו * ויבאר זה
מדבריו איוב וחבריו ומדבריו ססס ית' לאיוב * ומרור ומירמיס
ומחזל *

מפתחות הפרקים

רש

ומחל - וכוזי יסתור רעת הפלוסיף המגבר לזה :

הפרק הטו ידבר בראיות הלקוחות מפעולות הסלי' כמו הכח והזמחיס * וכדומה מזה סדר הסכמי' והתמודות הכמכאות בין הכח עבס וכח הזמחיס - ועור יצריך כל זה מדברי חזל ודגני' שלמה ודור' אכיו' אל ומדברי איתכ לחכוריו - ופגס הססית' זכר זאת ה' וענה לאיוב :

הפרק הלו ידבר בראיות הלקוחות מפעולות הסס' ז' במין הארס - על כזה פנים : הא' יכריח מתחבולת הסכ' ת' ומכמתו בכרואת

הכח וההדרגת תקופות האכרים וסככותם קבתם בקבתם נדברי הרב המורה.

וכזה סוף הארס והכח - ועור יכריח מהכרל הארס מסאר בת' ויביא לזה ראיה

מחל - וסיותר כפלא בו הוא הרבך קפע אלרי' וכח סכלי כחומר פכור סבו יותר

מכל סאר הכח בעלי חומר ובאלה רבות עמו כל זה יורה ידות הסגנת הסס' ית'

דכוך' ויביא לזה ראיה מדברי איוב באומרו וזכר' נא כי כחומר עסיתכו' וכו'

והחשכים : והב' ראיה לזה שהארס מושגח מאחת ית' מזה ענייני המכות

ואלז'רות אסר הארס מנוה בהס' ומזסר בהס' - ויוכיחו מססוקי' איוב ואלפיז

ואליהוא : והג' בענייני הכלת העסוקים מיר עוסקי'ס כורע הסמירה

האלרית באיסי' הארס והסגנתו עליהס כפרטות ויביא ראיות פל' זה מחל

ומססוקי' רור' ואלפיז ומחל' בפסקי' ותאלרים יתכם את כרדך : והד' בענייני

טובות הרפעים ויסוב לאמת עפיתך הספק במאלת' א' היא יותר בכריה האמיתי

ערעלו מרסע וטוב לו וכו' ויתרחב בזה מססוקי' כוער ודור' ותורה וחזל :

והה' בענייני החלומות ואמת זה הרלבב מפסוקי' אלפיז ואליהוא :

והו' בענייני העונסים המגיעים לרפעים - מחל' ומן התורה ומאבות ומגלות

דיעי' איוב ומדור' ומגלות :

הפרק הלו יוריע לנו סאחר פכערקיס היקודעים סדאה לרעת בראיות

פכליות ומחזקות עכך תהסבחה לרעת הפלוסופים - עתה

ומדור' ויאמת אותה בראי' תורכיו' מאלך' ומחל' : וסיהיא רבקה בנו ממחה פנים :

הפרק הלח יתרחב להביא כמה מימי רעות ים בסדר הסגבחה וער היכף

מגנת - ואס' היא על הכח מיכות' או' איסית' - ואס' יסדוקו' זה

לזה אס' הוא מאת ה' ואס' ים להס' סכר ועוכס' - וכך אס' ים גמול ועוכס' אל הכח

בפסק' הארס בהטיבם לזרס ועונס' בהריעס' לו : וסנול יסתור רעת זה ויס' ויתן

סרסס' עמד בזה - וכחתימת חזית כתב סוף רבר' מה סהאמין' הרב המורה זל

בבנין הסגבחה בכח' היא רפת' כאסבאל' העיון מסכים אל הדעת : גם בעניין

הסגבחה באיסי' מין הארס רבו הרעות' ואיך ומה ועל מי בפרטות הסגבחה ואפי'

מסאת המערכה יבוין פס' וכולס' יאורות' על הפסוקים וסנול יסתור אותן :

הפרק היט בתחלה יאמת היות הנעס' כורה ככרלת' ככורת' המלאכים

כמכואר' מן התורה ומחל' - והחכס' רבי יוראל הלוי זל' אמת

נך בסיח' זכר' רעת' סדמכין' ומכיתו' מדברי' איוב ומרתיב' המחזר' בוס' בספר

מפתחות דפדוקים

חורת האדם • מזה למחך שהסגנת הסם ית' עלים כהסגנתו בסמליה הנברלי-
אלא שלמי הנחשו נפלו סאלות : א' אם היא כנרלת מפמימה אינם מראש
פעולתה מיר : ב' לזיה כורך נאכלת אל הגוף • ויקירם • ויכירח היות
הסגנת ה' כל הטוב ועל הרע לייסרו וסאיץ הכנת הסגרת פנים על הדרך הסבת
המורה והרלבב סהר הסתובים מתגרים זה' אלא סהסם יתברך מביא רעה על
החוטאים בכונה ראשונה לא בסלוק הסגנה סיהיו סויס בזה רסע המור ורסע
קל • ומטיב כל ספק יסול על זה • ואחר כך אומר ורע כי גם אכחמ מודים כי
הסגנה הזו תחלף בכני אדם כעי סעור מרבתם • ואף על פי סמהות הנסע
יסורה לא יתחלף באיסי בני הארס • ועס הרעת הזס מאיכות ההסגנה יקויס
התורה בכללה וכפרטיה בענין עסיית הסכנות מה סאיץ כן לרעת המורס
והרלבב • גם מעסי ניסיס וסהלכות בכרקה יוכיחו על ההסגנה • וענין קבלת
התפלות אינו אלא מבר דבקות הסגנה • וסותר רעת המורה והרלבב במהות
הנפס כי דוח אחרת אחת • ומסתייע ויתעזר מחכמי הקבלה סמס ימיס אל רעתו
למה סאל סהקטניס יס להס חלק לעס מזיץ סעויכ אמן יתברך • לכל זה
סויכוח רבו הפסוקים מן ה'ך ומאמרי הזל :

הפרק הב' יכריח מן ה'ך ומאמר הזל היות גמול הארס ועונשו על ידי
מלאכים אם טובים אם רעים כפי הארס • והמורה הבין
בפלפולו מהם כחות לא מלאכים ממס • והרמבץ סוכר סהס מלאכים ממס •
המס יס בחות מלאכים אחרים כבראים לפי מעסיסם סל בריות אם טובים אם
רעים כמטה קונה פרקליט א' וכו' :

הפרק בא' יסא ויתן לקיים ענין ההסגנה כי מחזל סאמרו סכר מזנות
בהאי עלמא ליכא סותר זה וסאיץ ריץ ואיץ עה ובטלה קוסית
צריק ורע לו • ויסיב על זה סאיץ נבך כלל • עס מסל כריות • ואחר זה יסא ויתן
אס ענייכו הארס הס לפי המחל אס לאו ויסטר בזה סיס לנו להאמץ כי כל ענייכו
הכחנתכו הווא על פימה סיבזור דינו סל הק'כה לפי הברך והמרי ואיץ מבוא אל
סמזל כלל כסכהנתכו וכו' למה סהק'כה מסנסו לסוב או לספק כפי מה סתגזור
סכמתו עס קיוס סמערכה סלא תסחת ולסודעת דברים אלו מפלעל הרכה עס
מאמרי הזל ומן הפסוקים :

הפרק הבב' יודיע סהמכיות הזס בכללו הווא טוב כפיץ הגמסיס
והרעמיס הכריכים לעולם לטובה ולא יסיל בו הרע אלא
במקרס סלפעמיס חזיק לעלית קיר קטנה סל אלמנה וכו' וכך ברעמיס ועס
הקרמס זו יסא ויתן על רעות או טובות סכחות לבריק וכן לרסע ויביא דברי
גאליבוס • מעלת כידוכללו סל דבר איץ התלונה ברסע וסוב לו ובכריק ורע לו
אלא במקרים הבאים מבר הסגנה האיסיית אבל מבר ההסגנה המיכית או
מכרחה הטכע סכולל איץ בזה תלונה • ויתרחב בזה יובו מאמרי הזל :

הפרק הבג' ידבר בו סאיץ תלונה על סמי כסאלת רסע וטוב לו לסכנות :
א'

מפתחות הפרקים

הו

הא' מזר הסמנחה המיזית כאמור: הב' מפני הסמנחה האישית לבנות
 טוב בעולם הזה על קצת טיבות סעפה וכו' : והג' לפעמים יכולות הקצות
 רדכי אכמי הרסע ליימר רסע אחר : והד' יגליחם לרעתם לפי גודל מרזים
 הקדום חייב נקמחם גרולה: ולא תקיבל להם עתרה והכלה : וחה' מרחמי
 ה' שמאריך להם אולי יסובו: והו' כי מהסמנתו על הנזכרים לטובה תמך
 טובה לרעעים: והז' כי מהיותו מצלח הרסע והפכה לכריח ועם כל זה
 עובר לבוראו נכרת מעלת הכריח: והח' היא לחסרון ירעתמו יורע מחסבות
 לבו הסוב כענין רסע המקרס וכו' ויתרחב בזה מחיך ומאמרי חזל :

הפרק הבר' ירבר בו בהסרת תלוכת כריח ורע לו לז' סבות: הא' מזר
 המיזית כאמור בפ' כ"ב: הב' מזר האישית שאין כריח
 בארץ וכו' ולא: הג' כרכרי האנוכים להוסיף לו סכר בעהב והס יסרי אהבה:
 הד' טהבריות יחסכום רעות והן טובות: הה' מפני רסעת הדור לפי סתיה
 בידם למחות: הו' מפני צמכות אבותיו: הז' לפעמים יבואו רעות הל'
 הנריקים עם אכמי דרס - ולכל זה ראיות מאיך ומחזל :

הפרק הבה' יודיע טאם כן שאין תלוכה על הסס ית' מכריח ורע לו ורסע
 וטוב לו: למה הנכבאים מתרעמים: וסתי תשובות ברבר:
 הא' שלא היו מסופקים בסבות הנז' אך היו רוכים לרעת בכביל אי זה מהסכו:
 והב' מתוך כערן היו מועקים כן כמי שהוא חולה ובעיף מתוך כערן ועט':
 וראיותיו מחזל ומאיך :

הפרק הז' יליץ טוב על איוב נבר המרעפים אותן ויותר ממה שהרעיעוהו
 חביריו: ופלא טלק הסמנחה מהפרטים ולא האמת מיהיה
 הדבר מסורר לפי מערכת הככבים: וסאכמים אליפו ובלרד וכופר לא הסתרו לו
 לתרץ קוסית רסע וטוב לו כרכרי המפרטי מהם לכהס איוב כאלו ולתרץ על כריח
 ורע לו כאלו ורברו בטובת הרסע וסליחו: מהיה לרעם לחוק רעחם בענין איוב:
 ואליהוא פלא כינו המפרטים ברעתו: והמפרט יכריח מכא לתרץ תלוכת איוב
 על דרך האמת וכי הסטן טיה סכמו :

הפרק הז' יוכיח שאיוב היו לו חטאים ולא היה סוף כופר ומכחם זה אכל
 תלוכתו היתה על בלי היה מייסרו כעעם בסעם בעת חטאו:
 אלא מהיה מאיך ומקבץ חטאיו לייסרו כעעם א' בהבלגה כייסרוין קפים וכזה
 מתרחב הויכוח בין איוב וחביריו עם מרבר חזל :

הפרק הז' יכריח כי כחו סאליעו היה גרול סכחכרים כן הסס ית' דבר
 בו יותר משאר חביריו והוא נקרב אל האמת יותר מהס
 אלא שלא ירע להסלים טענותיו כהוריעו מהיסורים על מריו כי אין כריח בארץ
 וכו' ויקריו ע"כ התוכחת וכמו שהוכיחו אליהוא פלא מכא מענה אלא להרסעת
 איוב כנגד המוחם :

הפרק חכט' יבאר סכלרד כרתותו רעת אליפו כאמור: יאויוב תרחיק רעתו

בפתחת הרקיע

בזה * חסם למתי הססקות * וחתך הדין בכבי איוב סהס רשעים וכו' וביסודו
גופו לא חקך סדק אס הס על כד סמוסר או על כד סמרו או על כד סחוכות
וכו' וכסרואו מדרין עכמו ומרשע מסעטי האל סוסף להרשעו כודאו והפליג
במפלת הרשע * והלך כזה על רדך אליפו ולפי זה היתה תפיסת אליהוא לכלרד
סוה כתפיסתו לאליו :

הפרק ה' * זאמת סכופר נסה זאמר רעת כלרד לסרשעו על כדקו עכמו
וסיסורו סס בתכלית סעול * אלא סאין מחקר כזה בחק
הסכל האיסמי לתת רחיות מוסתיו * ועכו לא נסה מל סכיא רחיות כאמר הביאו
חביריו וכו' עס סזאח חקירה אלוית כעלמית * זאח אס כן היפוא למה סוסף
לעמותו עסס ב' * אלא ספיכו מעמי סככוד סאמר ולא אמכא בכס חכס * לסרזותו
ססיס חכס ולא סכל ולפי זה היתה תפיסת אליהוא לכופר סוה לחביריו :

הפרק ה' * יבאר איך ירדו סחכרס בסדרגס להרשע את איוב כאליו
זאמר סיסוריו מל אהבה ולא הרשיע את בני * יפן איוב במענה
סא' לא כע על יסודיו * ולא סכרכו לעפות תסוכס לפי כלא היה רשע
בעיני * ופלא סז בו אלא מקבת עבירות קלות אסר ייסורי גופו ממדרין אונן
ויעמוד על כדקו כבתחלס * ואיוב כטל מענתו איך מזאת * על כן הכיחו חביריו
עס סיות עענתו אמיתית כזה כי לא היתה בסס חכמה כאליו לענות את איוב
וזל ססיס רשע גמול סקד סמוחם וסאמת * וכלרד התחיל להכריז זה וסרשע
לכניו וסודו לו כלס כמה סאיוב לא חלק עליסס כזה * וכאכת כסתפק ולא סבססו
כטוכס כאליו כעפסמות וסיס כמחוק סחבל כב' רחמיס וכו' וזאמר הן אל לא
ימאס קס כו' ואיוב סהרס על זה וזאמר תס ורשע סוה תכלס * ועל זה בא כופר
והרשעו כלא ספק וסוה התחיל לסזהירו על התסוכס וכו' וסוה סתרו וכזה
כתגל סויכוח ביססס עס איוב וסוה סרס רכרי מענתס וסוכית סלא סיה רשע
ומכאכיו לא היו יסורי אהבה ואס כן סמי עות רכנו ועל זה עמד סויכוח :

הפרק ה' * יביח סאליסוה ידע סזאמת בייסורי איוב סהס רדך תוכחת
על קבת עבירות קלות וכו' ועל כן נתן מקוס לסטן להססן
כנרת כדי סיתקן סזרס ענתו * וכן תמכא ככסין אכרסס כעקידת זכח *
אלא סכל זה סתחזק איוב להודיע סאיין יסוריו על עון לסכות ב' : הז' סאס
סז לו עכות סיס לו ית' לגלותו לו כדי סיסוכ : והב' סלא סיס לו ית' לאסוף
גדרי עוכותיו כדי להפרע ממנו כבת א' כתכפת ייסוריו זו אחר זו * אלא לייסרת
עון אחר עון בייסורין קלין * ומעמי זה סכרעו חכריו ססיה רשע גמור * ואליהוא
עכמו כהונן למתי סאלותיו כטענות ורחיות אמיתיות סלא הרגיסו חכריו *
זאמר כך סהרשע עליו על מה סרכר כגר ס' * וגס סקרוס כדקו סוה לא סוסף
כלל על רכרי אליסוה כי כדקו רכריו :

הפרק ה' * בו כללות כל ספרקיס סקורמיס * ויודיע סאיוב וחכריו
סאליסו סססס ית' ירע מחככות כמי זאס ומדו תכא לסס
סוכס

מפתחות המאברים

רא

פובס אז רעה ומכאן בו הזכרל אשר בק אויב להכירו כמבואר במתקין
 סקודמים - ואלו להמרת טפח כדק ורע לו אליפו התירו בדרך עיוני
 ומלמסם כח' אחר כך התירו בדרך המוני - ואלו הוא הפלים הדרך העיוני אשר
 התחיל אליפו בדרך נכואי כמבואר בפרקים - גם בו זכות טרברו אליהוא
 אמתיים בעין אויב ולא בכחכו דברו חבירו חלא מפני התועלת הזכה בבתינת
 טעם לכרוק ורע לו ולהסיר הדבס מככות בעין דסע וטוב לו - ועוד פרט
 דברים עט :

הפרק הל"ד בו ביאור כל מענה ומענה מאויב ומלמס ריעו בזה אחר זה
 כמבואר טס :

הפרק הל"ה בביאור כוננת אליהוא בכל חלקי דבריו והמסך אליסם עט :

מאברי חול

בתרא ע"ך הוא ססן הוא יבחר הוא
 מלאך המות :

מכת-פרק המואל ומכהדרק ערק חלק
 ויכח הדוח זס רוח כל ככות :

דף ל עא
 מער קטן פ'אלו מלמס בני חיי ומזכי
 לא בזכותא תליא מלתא וכו' :

טס עמור כ
 וברף ל"ב עא מסיק סתמאר הכו'
 נרחס מרבה ואבי מהאריב

זמים :

קמא ע"ך ארס רזית ביה מולא כתיב
 ביה כי ינח וכו' :

דף לב עא
 גרים אף על גב דאזיכהו לא הוונעמער
 הד סיני מוליסו חוו :

טס
 ערבין פ' ים בערבין כל סעברו עליו מ'
 ים בלא יסורין וכו' :

דף לב עא
 ברכות בק' אס הואס ארס סייסורין
 באיס עליו זמפס במעסו וכו' :

טס
 קמא פ' הכונס כסנתה רפות למסחית
 לחבל אינו מבחין וכו' :

דף לו עא
 ברכות ע"ך וזכותי את אשר אחזן אף
 על פי סאיכוהגן וכו' :

טס עכ
 מנחות פ' הקומץ את המנחה בסעס
 טעלס

יה ע"ך כל באי עולם עובדים לפני
 כבי מחן דף י' עב

נדהפ' כל סיד פר הממונה על סהריון
 מביא הטפה לפני הכה' :

טס
 אכות פ' הכל כעני והרפות נחז' :
 דף יא עא

מכות פ'אלו הן הלקיח דרס ר' סמלאי
 וכו' בא חכקיקו וסעמירן על א'סכא'

וכריק באמתותו יתוס' : דף יר עכ
 ברכות סק' - אמר רבי ינחק לא ייה

כריק להתחיל התורה חלא מהחזם
 הזה :

דף עו עכ
 סנהדרין פ"ח - אלן סאין להס חלק
 לעולם הכא :

דף יו עא
 הלין פ'אלו טרפות ר' כר הזה חזי סלך

הוא אמר מספטך תהוס רבה
 זכו' :

דף כה עא
 פסחים ע"ך וזמא ע"ך סלוחי מכה איכך
 כוקיץ חלא יוכא דסכיפ סקא :

דף כה עא
 סבת פ' המוכיא וין סנכא בתרי אומי
 לא סלים :

דף כס עכ

מעלה תמה לתרום וכו' עד כך עלה
 בתעמכה *
 ומה פ"ה הסטן עולה סוף וכו' עד דלית
 ליה רמות לאיסטימי וכו': דף מ ע"א
 דרוש על בהמות ולויתן
 במקצת קוצמדים כ'ובק: נטרים כל'
 מביא המחבר מה מסירים
 רמז' זל על דרך המדרש בפסיקין בהמו'
 ולויתן ומתחיל מפסיק תחסיך לויתן
 בהכסה וגו': ואחר כך מביא מחז' ח'
 מה שאמרו זל בפ' המוכר את הספינה

על פסוק ויברא אלרים: את התמימים
 הגדולים במערבא אמרי מסתיה רובי
 יוחזק זה לויתן וכו': אמר רב יהודה
 אמר רב כל מה סברא הקב"ה זכר
 וקב"ה בראש ואף לויתן וכו': ומביא
 דעת הפילוסופים בג'גלים: ואחר כך
 מביא מ' אמר רבה אמר ר' יוחנן עתיד
 ה"ה לעסית סעודה לכריקים מכסרו
 סל לויתן סנהאמר וכרו עליו חברים וכו':
 ומבאר התאמ' הלל דרך כורה באר
 סיטב ומתרחב כוונ :

מפתחות הבסוקים

עב	כו	דף	פ' האדמו: אל' אמוכה וגו' סתח לו לא וגו'	תורה
עא	כח	דף	פ' ה' לא ימוס ספר התורה וגו' *	יהושע
עב	לב	דף	ח' פ' יר' יען כמבא בו דבר טוב *	מלכים
עב	כח	דף	פ' ב' י' דין עבי ואכיון *	ירמיה
עב	מ	דף	פ' מ' כי לקחה מיד ה' כפלים וגו':	ישעיה
עב	כז	דף	פ' ד' לא אפקוד על בנותיכם וגו' *	הושע
עב	לה	דף	ואנכי אפרס וגו' ואני יסרתיו חוקתי וגו' פ' ז'	
עא	ל	דף	פ' ג' עומד לפני מלאך ה' וגו' *	זכריה
עב	כז	דף	ג' חסי עליה לא תבא וגו' מה יתאונן וגו'	איכה
עא	לר	דף	פ' ה' את כל זה ראיתי וכתון אל לבי וגו'	קהלת
עב	עס	עב	אמר איך כעסה פתגם וגו':	
עא	לה	דף	אמר חוטא עוסה רע מאת וגו' *	
עא	ט	דף	פ' ט' אילת חרס תסלף דרכו וגו' *	משלי
עא	לר	דף	סה כל פעל ה' לתעבהו:	

לוח התקנים

כנולתך - ע"כ ריש דמא כמו שאמר ויחוקל ב"ל כמו
שכתוב ביוחאל - דף ל"ה ע"ב שכתבה נב"ל שכתב
זה : דף ל"ט ע"א וחספ לנתי יבך ואלו : דף ע"א כ"א
כמו שהכתבה יבך ה"ל : ע"כ ובקמח בחלנות ב"ל
בסתמי : דף ע"ב ע"א כלכר הא ב"ל כליר : ע"כ גרש
שיטה אחרונה כשיש ב"ל בשיטה :

קונטרסים בה

דף קס"א וז' לרשו ב"ל לרשו - אסתמי אפרו ב"ל
יאסרו ע"ס : ע"כ כמו ימלם ב"ל עלמו : אעשה
לכהנו ב"ל אעשה נבניהם : גרמ' כוססה כו"ל
רמ' כ' רב"כ ע"ס : דף ק"י ע"א יתן הלואי ב"ל יתן
כמו : מרשיעיה ורעת ב"ל מרשיעיה איתו ע"ס : ע"כ
עבות זאת ב"ל עבותי : מרדו פכות ב"ל עבותי
וא"ז כענלם בלונכ לרור אחרון ב"ל ואת כעונלם
כהוכה ובהאר ימר : עם כליות ב"ל כליותי : גמ"ס
בו ב"ל הוא כו : אחזה לרעותי : כ"ל לו עות
תאמר דורשים ב"ל תאמרתי ארזתי דורשים ע"ס :
דף ק"א ע"ב עתה כותב עבראובי ב"ל תאמרתי : דף
ק"י : ע"כ בשאלה ב"ל סכאלה :

דף ק"ט ע"ב ידעה ב"ל ידעה : דף י"ט ע"א כירעת
סלרים ב"ל כירעת : יתן מי ב"ל ואלו : כעלי
כרתות ב"ל כרתות ע"ס : ע"כ תאמרתי ב"ל תאמרתי
כרתות ע"האשת ב"ל כרתות : דף א"א ע"א והיו
בכניאוס ב"ל ע"ה : דף י"ג ע"א הלכ והמית והכבר
ב"ל המוח והלכ והכבר לפני שהכסה כמות והרום
כלכ והכסה ככבר : דף י"ד ע"ב כשיטה אחרונה
שחמלת החסכה ב"ל כהגלת : דף י"ז ע"א אטובת
האחרות ב"ל האחרות : הגדה ע"ה ב"ל הע ע"ה ע"ס :
דף י"ז ע"א אגד השא ב"ל אגד רוחמות : ע"כ : ואמר
תוספם ב"ל כחוסם : במעברו ה"ל ב"ל הד' : עקר על
ב"ל ע"ה ע"ס : דף כ"א ע"ב אבונתי ב"ל אבונתי
דף כ"ב ע"א כירוצי ב"ל כירוצי : ע"כ יתפוס איוב
ב"ל לאיוב : אלא כהכר ב"ל אלא : ואמר לו ב"ל
לאמר : גבאותה עיפה ואמר לוי יקר : דף ב"ב ע"א
דעו הנהיגים ב"ל רעות : ע"כ שור אבר ב"ל אבר
א"כ : דף כ"ד ע"ב כעלי בהגות ב"ל כעלי : כליוה
ב"ל כליוה ע"כ : דף כ"ה ע"ב כחמש כיום ב"ל כחמתי
דף כ"ו ע"א ע"ה שיקרא ב"ל ע"ה : דף כ"ז ע"א גדול
כילד ב"ל גדול : ע"כ כשיש ב"ל כשישור : דף כ"ח
ע"א ב"ה החסד ב"ל החסד : להשיב עיניו ב"ל יראים
ע"ס : דף כ"ט ע"ב על מדור ב"ל מדור : דף ל' ע"ב
ריש דמא אחרן כיתין ב"ל אחרן : דף ל"א ע"א ובמ"ס
לאשתו ב"ל גבתי שאחרי צ"ס א"ג : כרעני כורעני
ב"ל הודיעו : הרנקה ע"ה ב"ל הרנקה : דף ל"ב ע"א
שהאוד כעלין ב"ל שאהר : דף ל"ג ע"א כנולתך ב"ל

ע"ל
כקונטרסים כ"ן כלתי כהכס כלתי להסיר
קמח עקשות מה : דף כ"ג ע"ב עלון קמח ב"ל עלות
מיש : אונן ונורות ב"ל ונורות : בוף דמא זניב
בכירות ב"ל רניע : דף כ"ד ע"א קמח רמאי ב"ל קמאי :
דף כ"ד ע"ב בוף דמא כושי וכלמתי ב"ל וכלמתי : ע"כ
במאתם עכ"ל ב"ל במאתם כמותם עכ"ל : דף כ"ד ע"ב
לשוכ וסען ב"ל עסק :

Con licentia de Superiori

ותהי ראשית מלאכתו כמ"י טוב לחדש אלול שנת ש"ל ט"י הגבודים וחסלתו
ביום וך לקחי לחדש חשוון שנת ס"פ"ד גודתם לפ"ק הזה מאירים :

